Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Egy múzeum újjászületik

MINDEN TÁJNAK megvan a maga csodálója, aki szorgos élete során összegyűjti a múlt emlékeit, tanulságot mutatva az elődök tetteiről a ma emberének. A helytörténeti kutatómunka e megszállottjai közé tartozik *Székelyhidi Vilmos*, a zalaszentgróti községi tanács vb titkára is, akinek jóvoltából tízegynéhány éve létrejött megyénk első falusi múzeuma, a dr. Hamburger Jenő Emlékmúzeum.

— *Szeretem a régiségeket, s azokból van elég ezen a vidéken* — mondja az ötvenes, csendesszavú férfi. — *Ha lehet, a helytörténeten belül is sajátos érdeklődés vonz a szentgróti munkásmozgalom kezdeteihez, ez pedig elválaszthatatlan dr. Hamburger Jenő nevétől és tetteitől. Az ő életművének bemutatása volt a célunk ennek az 1955-ben létrehozott községi múzeumnak a megnyitásakor is.*

Elkalauzol a Zala parti kastély ősparkja menti utcácska egyik alacsony kis házához, útközben felidézve a múzeum nem minden viszontagságtól mentes történetét. Az anyagot Egerszegen is bemutatták, elismerést aratott szakkörökben is, ám azután az ellenforradalom idején a hátán kellett hazamenekítenie az áldozatos kutatómunkával összegyűjtött kiállítási tárgyakat, közöttük Majtényi Mihály Egerszegen látható Hamburger-mellszobrának gipsz eredetijét is, amit sikerült megszereznie a múzeum számára a művésztől.

— **A KÉSŐBBIEKBEN** *helyrehoztuk a károkat, újra megnyitottuk a múzeumot, sőt, azóta évről évre sikerült valami újdonságot előteremtenünk a folyamatos kutatómunka eredményeképp a múzeum részére. Az idén ősszel pedig tataroztuk az épületet.*

A látvány igazolja a lelkes helytörténész szavait: a kis saroképület falait vadonatúj festés borítja, s belül, a két kiállítási helyiségben is látni a munka nyomát. Valóban újjászületett ez a korábban bizony meglehetősen elhanyagolt épület.

Emellett saját erőből újították fel a mellszobor patináját Boldogfai Farkas, a zalai születésű neves szobrász műhelyében, gazdagítják a berendezést stb. Nem vitás, minden törődést megérdemel ez a gazdag gyűjtemény: Hamburger gyermekkorától haláláig értékes kép- és dokumentumanyaggal kíséri végig a nagy forradalmár orvos életét. Egyik képen a kanizsai hadikórházban látható operáció közben, odább orvostársai közt ül, balján dr. Gábor Ernővel. Itt látható röntgennaplója is, amely már eddig is több szakember érdeklődését keltette fel, s azután egy híres felvétel is látható a Tanácsköztársaság földművelésügyi népbiztosáról, amint Latinka Sándor, Móricz Zsigmond és mások társaságában egy közös gazdaságot tekint meg, sőt harcostársairól, a szentgróti direktórium tagjairól is sok-sok emléket őriz a múzeum.

— *Egy-egy élő szentgróti 19-es, mint Sneider Ernő, maga is meglátogatja ezt a főként a fiatalok körében népszerű kiállítást. Én meg gyűjtöm az új anyagot a tavaszi, kibővített bemutatóhoz. Az elmúlt években sikerült kapcsolatot találnom többek között az 1918-as pozsonyi Hamburger-per egykori védőjével, akit bátor viselkedése miatt meg is hurcoltak akkor.*

NAGY PÁLNÉ pedagógustól, a múzeum megbízott vezetőjétől megtudtuk azt is, hogy a Munkásmozgalmi Múzeum is bemutatja majd anyaguk egy részét a fővárosban, s a Párttörténeti Intézet segítségével átalakított, reprezentatív Hamburger-kiállítást készítenek elő a Tanácsköztársaság kikiáltásának félévszázados jubileumára, természetesen Székelyhidi Vilmos újonnan összegyűjtött, jelentős dokumentumaira és kibővített, jelenleg lektorálásra felterjesztett Hamburger — összefoglalására is számítva.

T. A.

Azonnali belépésre
felveszünk

építő szak-, szerelő- és segédipari
SZAKMUNKÁSOKAT,
betanított munkásokat, kubikusokat, férfi és női
SEGÉDMUNKÁSOKAT

Munka télen is biztositva!

Bérezés teljesítmény szerint! Munkásszállást, étkezést térítés ellenében biztosítunk.

Hazautazási költség-hozzájárulást jogosultság szerint fizetünk.

Felvétel esetén az utazási költséget — jegy ellenében — visszatérítjük.

FEJÉR MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
SZÉKESFEHÉRVÁR, ADY ENDRE U. 13.

3104

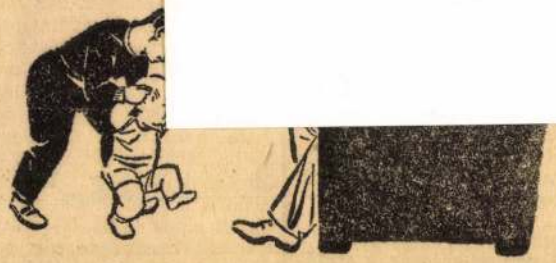

A család jóléte, a jövő építése férj és feleség közös gondja. Erkölcsi és anyagi felelősséget éreznek hozzátartozóikkal szemben.

Az igazi szeretet tettekben, gondoskodásban nyilvánul meg.

Az Életbiztosítás

a család anyagi támasza.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Majtényi Sándor, grafikus

MAGYAR IFJÚSÁG

1984 JAN 13

1021

Majtényi Sándor rajza

Szeptem

Rónay

Az 1978-ban elhunyt kiváló költő, író, esszéista, szerkesztő Rónay György életműsorozatának szerves része az újabb kötet. A Szeptemberi halászat a „post-Nyugatos" alkotó kisprózai opuszait tartalmazza. Rónay oeuvre-jének szinte minden stációját jelentős, meghatározó erejű alkotások fémjelzik. Verseiben az elmúlás fájdalma mellett diadalmasan tör utat a kegyelem, az önmegváltás és az önmegvalósítás lehetőségeivel. Szervesen összefüggő szépírói életművének alapkérdéseire, esszéinek kifinomult, hajszálpontos mondatai rímelnek, válaszolnak, vagy bonyolultan érzékeltetik a megválaszolhatatlanságot: „értelmesen élni születés és halál két pólusa
tékeket
mindent elpusztító idő hatalma ellen". Két — problematikáját tekintve már-már ikerregényben (Esti gyors, A párduc és a gödölye) egy-egy magát korábban nagy formátumúnak hívő személyiség morális összeomlásáról, pozitív ön-portréjának darabokra töréséről szól. Az egyik a nyilas rémuralom alkalmi besúgójaként, a másik a személyi kultusz egyik nem kevésbé rémisztő koncepciós perének bábbírájaként — azaz, a személyiség alapvető értékeit mérlegre tevő határhelyzetben — bizonyul gyöngének. Nem gazembernek, csak gyávának. Rónay életművének egyik vezérfonala, hogy saját, belső meito
dik ki, vagy önb
el a vállalt, vagy
rep álarca alatt.

A novellák sz
kerülnek ennyire
lasztásra késztető
be. Tragikumuk i
tük folyamán sor
lasztott „lehetőség
ve kristályosodik
persze olyan kivé
kisemberből márt
sult cipész, aki
nyegében mindöss
ves „kuncsaftját"
arra, hogy a nyila
ban vannak (Unte
dája). Az „ostron

Majthenyi Antal

mellkeresitje

Majtényi Attila honvéd MDK

a IV. csoportban /Barkácsművek/

II. díjat nyert

Papp Dénessel megosztva:

"Erőnk legyőzhetetlen " c. munkájáért.

—: A Fegyveres Erők irodalmi és művészeti pályázata.

Néphadsereg. 1962 szept. 29.

Majtheiny Emilia

grafikus

1927

Éimisk 1930. 86 l.

Peter, Paul, Franz, Antonius Abbas, Catherina, Stephan und zwei Donatoren. — 1876, 1878, 1879: III. 93. *Sienai iskola* a XIV. századból: Madonna a trónon, szt. Péter, Pál, Ferencz, Antal apát, Katalin, István és két felajánló. — 1881: 12. *Siena,* XIV. század: Mária a trónon a gyermek Jézussal, a trón körül hat férfi szent, a trón előtt a felajánló és neje térdelnek. — 1888: I. 12. *Sienai festő* a XIV. századból: Triptychonnak főlapja. — 1896, 1897: I. 12. *Sienai festő* a XIV. századból: Madonna a gyermek Jézussal. — 1897: I. 12. *Sieneser Maler* aus dem XIV. Jahrh.: Madonna mit dem Jesukinde. — 1898: I. 12. *École siennoise,* XIV. siècle: La sainte Vierge et l'enfant Jésus. — 1901, 1904. I. 12. *Sienai festő* a XIV. századból: Madonna a gyermek Jézussal.

P. St. Majthényi

laid

Ho Posta 57 l.

..... *műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Majthényi

pecsét – XVII. sz.

Bethlen Gábor fejedelem arcképe Tordán –

Országos

59. l –

181

1 = 182

2 1.9

184

Majtényi (Maiteni)

István ács

Szatmárról

1629. Gyulafehérvár

Balthel 123. l.

45. l.

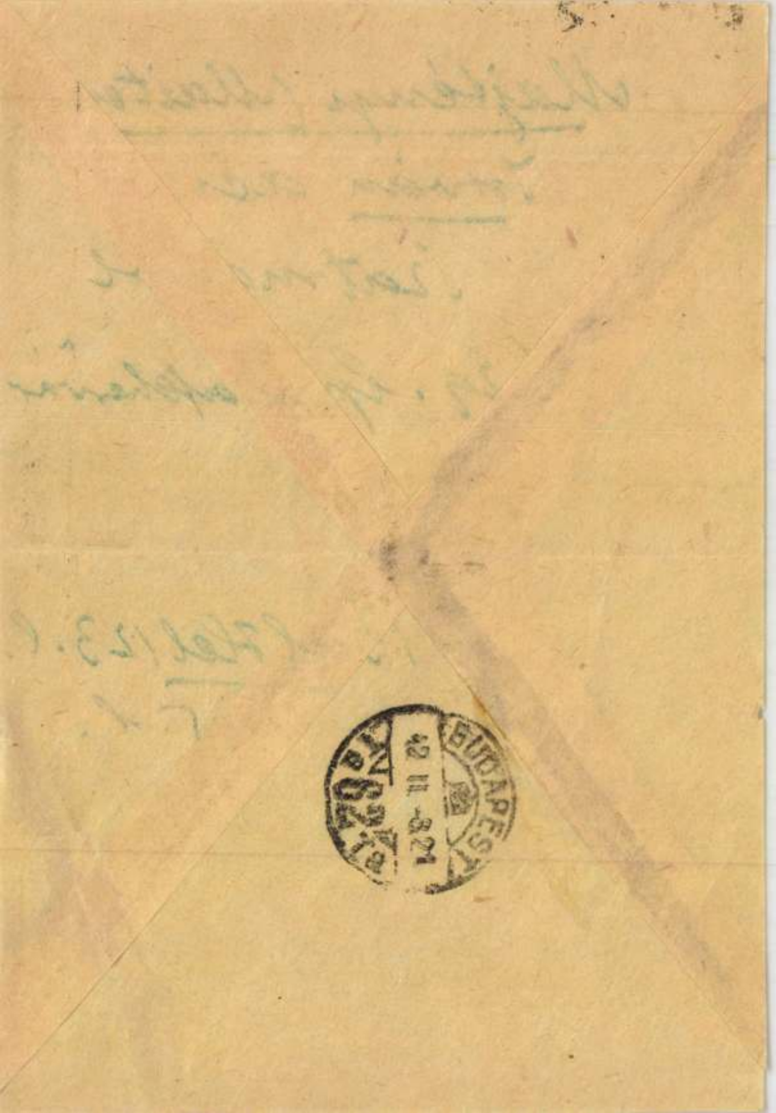
BUDAPEST

MNK

Majthényi Károly, Sárvár, Vas m.
szobormüvei:

Markusovszky Lajos, 1848-as
idők nagy orvosa gipsz

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20. - dec.4-ig.Ernst Múzeum. 15.1.

Majthényi Károly

Zsenyei műv. telep egyik
létrehozója

Beszélgetés Domanovszky Erel.

Das Meggye
kombatbely 1956. máj. 23.

MDK

Majthényi Károly

Szerepelt a kiállitáson.

"Pecázó"

Dr. K-F.-né.: A szennyei művésztelep kiállitása.
Vas Népe, 1958. máj. 25.

MDK

Majtényi József Károly
szobrászmüvész

Zsennyei művésztelep alkotásai bemutatva Szombathelyen. Fenti művész is részt vesz.

Esti Hirlap 14o sz. 1958. jun. 17 2 old.

Majthényi Károly

MDK

Szerepelt a Vas-Zala Megyei Képzőművészek Munkacsoportjának 1958 őszi kiállításán.

Derkovits bronz szobra

Horváth Ferenc: Uj szinek, uj formák.
Vas Népe. 1958. dec. 25. 8.l.

Majthényi Károly, szobrász MDK

Herkovits Gyula Vasmegyei Brour-szobrát kapta a Szombathelyi Múz. A Vasmegye Tanácsa Művelődésügyi Osztályától 1964 bev. 305 ok.

Dorner Mária

Évi jelentés a Vasmegyei Múzeumok 1964.évi munkájáról. Savaria Múz.Szombathely.

Savaria.A Vasmegyei Múzeumok Értesítője.1965.3.köt. A Vasmegyei Múzeumok Igazgatósága.Szombathely.1966

Majthényi Károly

Rózsa Ferenc Emléktáble,
1 m², haranti mészkő,

Csongrád megye, Szeged,
Rózsa Ferenc gimn. Ogesszai körut.

Tájékoztató, 64/65, képző és ipar-
művészeti lektorátus

371.

M.D.K.

Majthényi Károly

Képzőművészeti Főiskolát végzett rajztanár,
a Sárvári Polg. isk. rajztanára.
A Sárvári Képzőművészeti Szabadiskola vezetője, 1948.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 364-365.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

M. D. K

MASTHÉNYI Károly szobrász

Szombathelyi művész

Az ezeréktábla alkotója.

Leleplezték Béri Balogh Adám ezeréktábláját

Magyar Nemzet 1962. február 13. 5. e.

MDK.

Majtényi Károly

Kiállitási kritika

Vas Népe 1965 dec.25.lap 11.

Majthényi Károly
szobrász

M.D.K.

A Savaria muzeumban rendezett tárlaton részt vett, bemutatta az „Augur" című kismeretű művét, valamint a „Kishakas" kompozícióját.

Angyal Endre: Vasi képzőművészek kiállítása.
Művészet, 1966. május – 38 kep

Majthényi Károly

Szobrászművész; ő szervezte
művésztanyává Zsennyét.

Magyarország 1966. jún. 26.

MDK.

Majthényi Károly

Derkovits portréja

Vas Népe 1966 aug.2o.

Mailthényi Károly

Derkovits portréja

Vas Mépe 1966 aug. 20.

MDK .

Majthényi Károly

Kiállitási kritika

Vas népe 1966 aug.2o.

Majtényi Károly

MDK.

Majthényi Károly

Kiállitási kritika

Vas Népe 1966 dec.11.

MDK

Majthényi Károly

Summás, br.

1. Orsz. kisplaszt. biennáló, Pécs 1967.

Majthényi Károly
szobász

M.D.K

Deskovits - feje szerepel a taila-
tos.

Ongyal Endre: A Iseunyie Művésztelep...
Művészet, 1967. Augusztus - 42 kep.

MDK

Majthényi Károly

Csacsi, repr.

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll.
1967.nov. Szombathely Savaria Muz.

MDK

Majthényi Károly

bronz:

Szabó Lőrinc

Csacsi

Markusovszky, érem

Szlovéniai-Vas m.i képzőművészek kiáll.
1967.nov. Szombathely Savaria Muz.

MDK

Majthényi Károly

Kiállitási hir

Vas Népe 1967 niv.15

Majthényi Károly szobrák

Április 4 s. bronz kisplasztikája (emel.) III. díjat kapott a Vas megyei pályázaton

N.N: Kiosztották a megyei pályadíjakat

Vas Népe 1970 III. 29

Majthényi Ferenc MDK

mint városi gazdasági megbizott

közreműködött az 1919 jun 23-ról kelt határozat meghozatalában, mely szerint Esztergom város családi házhelyeket oszt ki.

55-56.o.

ZOLNAY LÁSZLO/szerk/: A Tanácsköztársaság napjai Esztergomban. Bp. 1960.

Majthényi Ferenc

Kispesti építész

(tervezte?) és építette

a Kispesti ref. templo-

mot. A templomot

felszentelték 1897-ben

Lad Pestkörnyék

130, 131. l.

belátható időn belül nem fog ujból fölmerülni."

A Bizottság emlitett számu fölterjesztésével bemutatott és részemről jóváhagyott költségvetést ide csatolva, értesitem a Bizottságot, hogy a helyreállitási munkálatokat vezető Schulek János épitész Meiszner Miklós épitési ellenőr tiszteletdiját a Bizottság javaslata értelmében havi 200, illetőleg 50 kor. összegben állapitom meg.

Budapest, 1908 junius hó 26-án.

M.T.K.

Majthényi Ferenc, (kispesti) építész

átadta az általa épített kispesti tanárképzőintézeti új, díszes épületet.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf. aug. 24. sz. 5 old.

MAJTHÉNYI FERENC, fazekas czéh-mester

Sárvárott a czéh czéh-zaszlót kivant készittetni, 1862-ben. Összköltsége 136 ósztr.értékü forint volt. A czéh jövedelméből készült. Ezt jegyzőkönyvbe vették és kilencen alá is irtak. Többek között ő is.-361.old

BARDOSI JÁNOS-B.DORNER MÁRIA: Adatok a sárvári /és kőszegi fazekasság történetéhez 333.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

MAJTHÉNYI FERENC, fazekasmester

1847-ben Pintér Samu céhmester és Majthényi Ferenc 9 fazekas nevében kötött szerződést a Sárvári Uradalmi Tisztséggel földbérlet, ill földhordás tárgyában. Ez 1852-ig volt érvényben, 346.old

BARDOSI JÁNOS-B.DORNER MARIA: Adatok a sárvári/és kőszegi fazekasok történetéhez 333.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Ez 1852-ig volt érvényben, 346.old
Tiszteletreméltó földbérlet, ill földbirtokos tartozásban.
9 tanácsa nevében kötött szerződést a Szirszki Uradalmi

1847-ben Pintér János oklevelet és Majthényi Ferenc

Majthényi Gábor

az alábbi pályázaton részetvett - díjat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének, Ligeti Béla csoportjának egyik építőmunkatársa.

A belgrádi Operaház rekonstrukciós tervpályázata. 1971. Magy.Épműv. 1972.5.sz.2-11.l.

ifj. MAJTHÉNYI ISTVÁN, fazekasmester

Sárvárott a fazekas cséh cséh-zászlót kivánt készittetni 1862-ben. Összköltsége 136 osztr. forint volt. A cséh jövedelméből készült. Ezt jegyzőkönyvbe vették és kilencen alá is irtak. Többek között ő is. 361. old

BÁRDOSI JÁNOS-B. DORNER MÁRIA: Adatok a sárvári/és kőszegi fazekasság történetéhez 333. old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1973

Majthényi Károly, szobrász

L: Bartha József

—: Művészkelyp könyvben

2

Esti Hirlap, Bp. 1977 jul. 22

Majthényi Károly

Majthényi Károlyhi álltást rendezett Lalaegerszegen, Murska Sobotan, Budapesten, Marilovban, Krakkóban, Tatán, Szélesfehérváron, Győrött, Pécsett, Kaposváron,

-----:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Majthényi Károly

Majthényi Károly hifyerés mód-
ja Kerényi Jenőével nehoz.

----Vasifestők és szobrászok.

Müvészet, 1976. augusztus - 13.oldal.

Majthényi Károly

Majthényi Károly expressziv, lírikus formával az élet szimbolikussá sűríthető jelenségeinek megragadására törekszik.

-------:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Majthényi Károly szobrász Sárvár

A vidéken élő művészek kiáll. 1954. nov.

7

Nagyfényi István

Varga Sándorral együtt a békéscsabai Knorr Nyomda díszdobozainak kivitelezője, amiért a „Könnyűipar legszebb termékei" díjat kapták. Fotója a 33. l.-on.

Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 32. l.

(Majthényi Károly)

Könyve

( ) Rajztanmenet az új rajzoktatás szellemében az állt. isk. nyolc osztálya számára. Az 1947. évben megjelent tanmenet átdolg. és bőv. kiadása. Sárvár, 1948. 2 sztl. l. 8 mell.

Nyug

800,- kor. azaz: N
mely összeget a
zárda helyreálli
folyó költségek
kek Országos B
rából hiány n

Kelt Budapesten, 19

Majtényi Károly.

A Vasmegyei képzőművészek Sárvárott rendezett kiállítását rendezte. Művei: „Öregasszony" c. akvarellje és „Erdei út" c. tájrészlete szerepelt a kiállításon.
(említve.)

Vasmegye, Szombathely, 1952. Jan. 27.

Majtényi Károly

festő

Szabad Művészet

1952. 2. sz. 96. l.

ad 6.

T A

) Pengőről,

.....

tí gyógyfürdő ~~alatti~~ ház

izsgálat tiszteletdija fejében a

1934. évi 388 számu ren-

ber 12.

[illegible]

egyi tanmérnök.

MDK

Majtényi Károly

Horváth Károly a Földrajzi Társ.alapitó tagja,gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Majthényi Károly, Sárvár

Markusovszky Lajos 1848-as idők nagy orvosa,
gipsz

Vidéken élő képzőműv.kiáll. Ernst Múz. 1954. nov.

15. l.

MDK

Majtényi Károly, szobrász

Horváth Károly, a Földrajzi Társaság alapitó tagja. Gipsz.

Műcs.-IV.M.Képzm.Kiáll.1954.jan.-febr.Kat.2c.1.

Majthényi Károly

nobrászművész munkáiból. (Összeáll. Csikós József)
– Vasi Szemle, 1967. 21. évf. 4. sz. 601-604. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irod alom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./
79. l.

Majthényi Károly

Vasi szobrászművész Derkovits emlékművét ~~avatják~~ állítják fel Csombathelyen.

Magyar Nemzet
1969 febr. 27

Majthényi Károly
Szombathely

Angur br. m: 52 cm
Derkovits " " 30 "
Ünnepi menet Isis tinteletére br. m: 30 cm (repr.)

V. Ezakonnáttúli képzőművészek Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. kat. Bes.: Kovalovszky Márta

Mojtheányi Károly

Emlőve

Zentai Pál: Sárvári tárlat 70'
Vas Népe 1970. sep. 2.

Majtényi Károly vetőrázt

szerepel az „Észak-dunántúli

művészet" táslatán a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1970 március 17

Kold

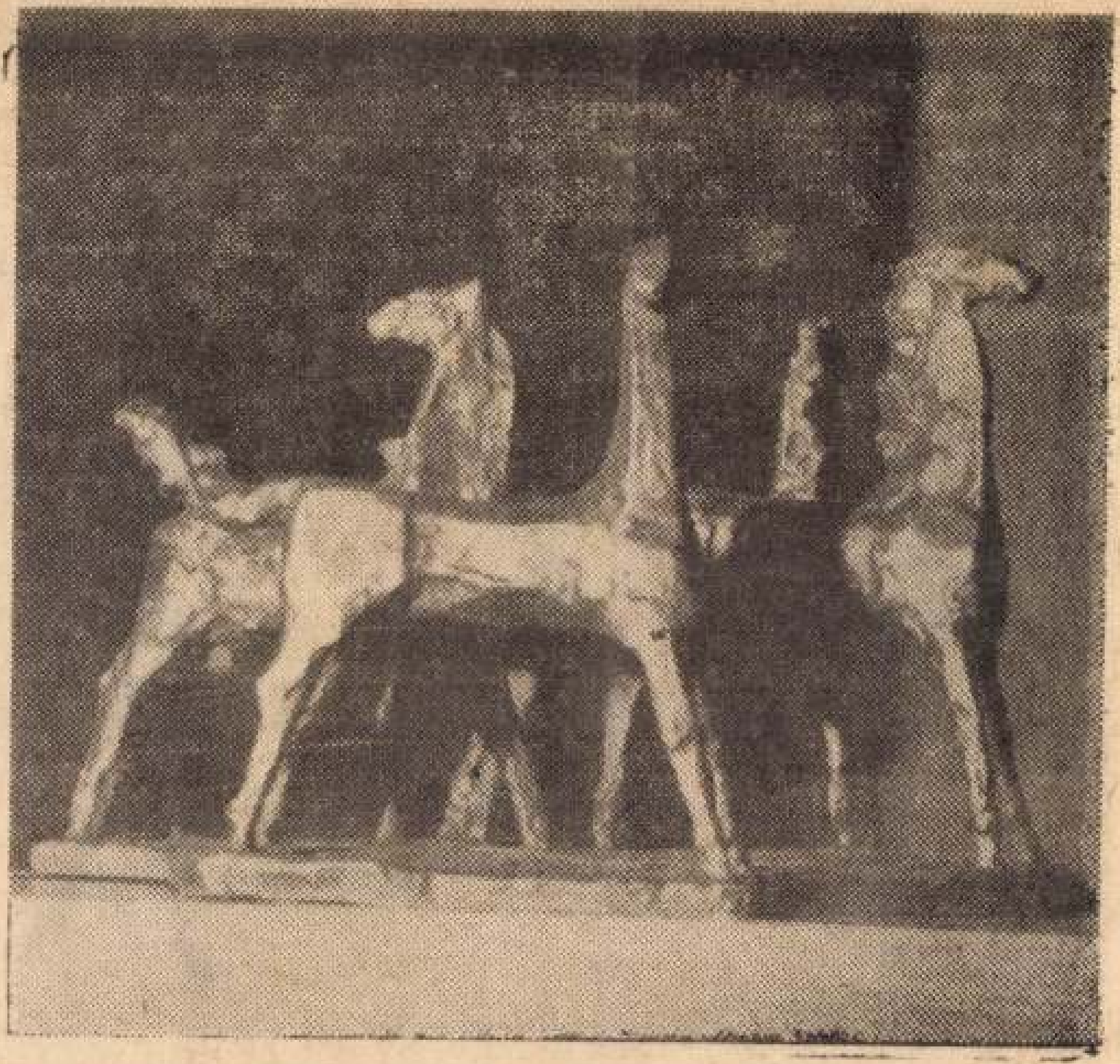

Majthényi Károly: Lovak

Majthényi Károly

Vas Néjpe 1974

VII. 4

testtartásuk könnyed járásuk, fiatalságuk megőrzésére. A rendszeres testedzés, a sport a szervezet állandó karbantartását, rugalmasságát, idegállapotát kiegyensúlyozottságát segíti elő.

Nincs idő a rendszeres sportolásra, rendszeres testmosásra, a konyhako-fenmosásra, a piaci cipekedésre gondolva. Ám aki ilyesmire hivatkozik, a legfontosabbat felejti el: a kosarak cipelése, a mosás, vasalás, a lépcsőjárás vagy akár a kapálás is — mégha elfáradunk is benne — nem helyettesíti a

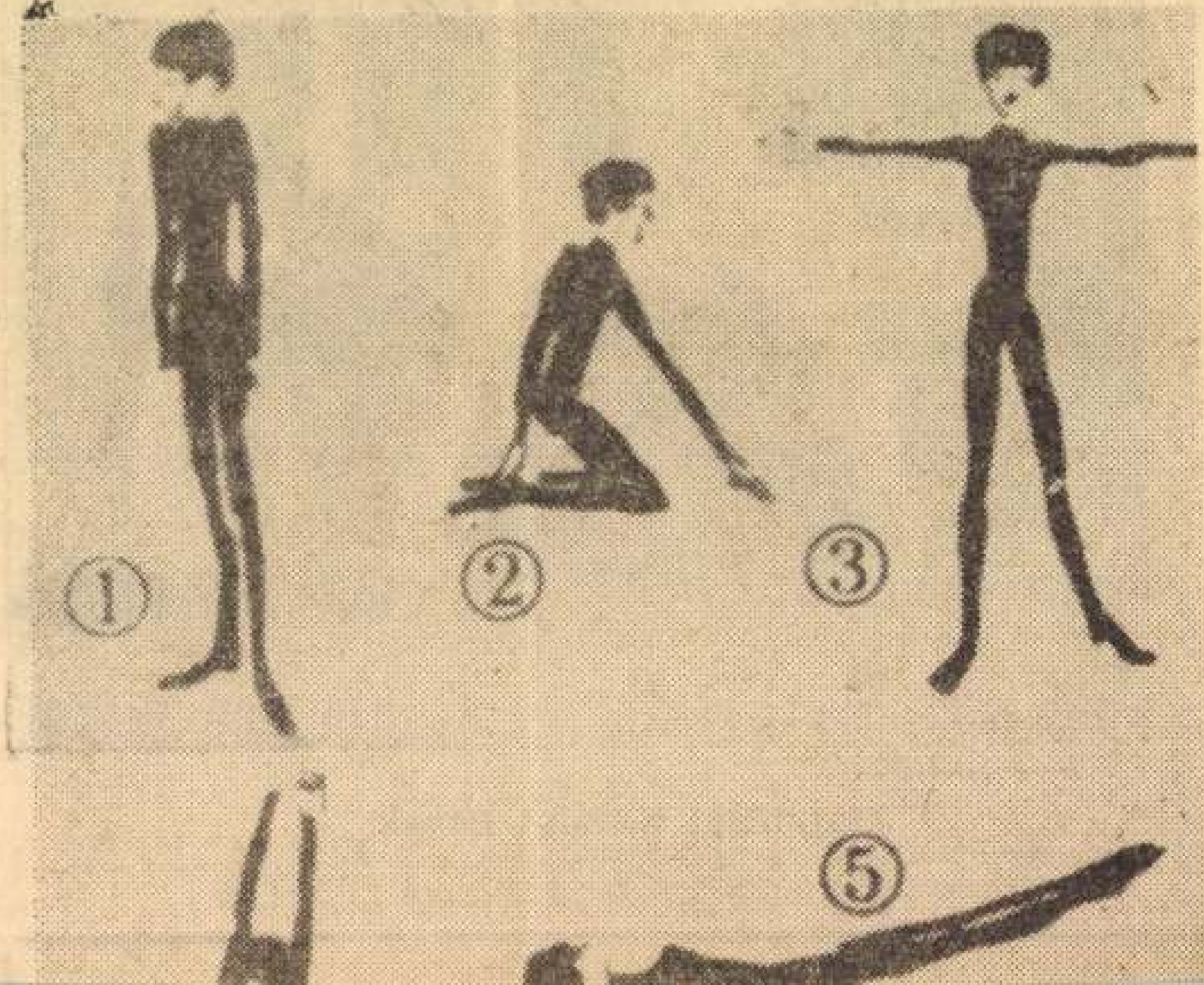

Majthényi Károly
szobrász

A. magyar és jugoszláv művészek
közös kiállításán két domlormüvet
és két kis szobrot mutatott be.

Heitler László: Maribori és Vas megyei.....
Müvészet, 1971.január - 22.lap

Hajthényi Károly

Szerepelni fog egy szombathelyi kiállításon ez évben

Farkas Imre i Táslatok-
művészek

Vas Népe 1971 I. 28

Majthényi Károly szobrász

Deskovits emlékművét

Csombathelyen állítják fel

Néprzava 1969 február 27

2. old.

Majtényi Károly

Derkovits emlékoszlopát

Szombathelyen áhítják fel

N.N.: Több mint száz köztéri szobrot áhítanak fel

Szolnok megyei Néplap 1971 I. 21

MDK

Majthényi Károly szobrász

A Szombathelyen felállított

Derkovits-emlékmű alkotója.

— : Hír

22.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 4.

Majtényi Kázely

Derkovits emlékművét (emlé)

Szombathelyen állítják fel

N.N.: Felújítják Keszthelyen a

Helikon Könyvtár gipszalakjait

Napló 1971 I. 21

Najthényi Károly szobrák

Szerepel a szombathelyi

Savaria Múzeum távlatóm

Vas Népe 1971 VI. 11

Majtényi Károly

Derkovits emlékművét (eml.)
Szombathelyen állítják fel

N.N: Rövidesen felállítják
Bp-en a Marx-Engelsz emlék-
művet

Magyar Nemzet 1971 I. 21

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR NEMZET
1971 APR 4-

Majthényi Károly

— **Derkovits-emlékművet** avattak szombaton a művész szülővárosában, Szombathelyen. Majthényi Károly szobrászművész alkotását a Derkovits Gyuláról elnevezett városrész egyik terén állították fel.

1971

előterét 1200 választópolgár
foglalta el ezen a jelölőgyű-

MAJTHÉNYI KÁROLY

1914. augusztus 7-én Edelényben született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Sidló Ferenc növendékeként tanult 1941—1946. között. Kiállítását megrendezték Szombathelyen, Kőszegen, Zalaegerszegen, Celldömölkön, Körmenden, Szentgotthárdon és Murska Sobotán. Több szobrát állították fel Szombathelyen, Zalaegerszegen, Szegeden stb.

Lakcíme: Szombathey, Bajcsy-Zsilinszky út 27.

Egyedül, 1976, kő, bronz, 25 cm

Magyar Iparművészeti Vállalat Bp. Műcsarnok 1978. V. 5-28.

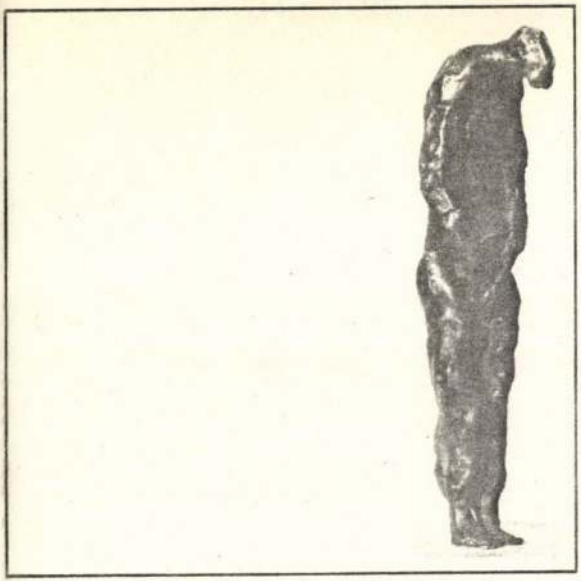

Majthényi Károly, szobrászművész

A zsennyei művésztelep tavaly ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. – A megjelöl rendszeresen felkeresik a művésztelepet, Majthényi Károly, Burány Nándor és még mások. – Majthényi Károly egyike volt azoknak, akik létrehozták, megalapították a művésztelepet, melynek irányításából, vezetéséből azóta is kiveszi részét.

Zentai Tál: Zsennye.

Vas Népe, Szombathely, 1979. ápr. 8.

Majthény Károly

Vasi képzőművészek kiállitása. Szombathely, Müvelődési Ház. /Majthény Károly szobrász, Artner Ferenc, Horváth János, K Jaksa István, R. Kovács Árpád, Mészáros József, V. Tóth László festő./ - Ism. Angyal Endre, Művészet, XXXXX 1966. 7.évf. 5.sz. 38.1. - Bertalan Lajos, Vas Népe, 1966. ápr. 17.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

273. l.

Majthényi Károly

Résztvesz a „Pannónia 69" c. kiállításon

Bertalan Lajos: Pannónia 69" magyar szemmel

Vas Népe, Szombathely 1969. sep. 11 (?)

Majtényi Károly

Derkovits emlékoszlopát

Kombathelyen ábrázják fel

N.N.: Elkészült a Marx-Engels emlékmű

Magyar Hírlap 1971 I. 21

Majthényi Károly

Szerepel az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálén Pécsett

Rohmáry Ferenc: Az I. Orsz. Kisplasztikai Biennálé

Jelentés 1967 XII. 1149 old.

Majthényi Károly

Emlétre

Vasi műmérnek a Hőzöl terén

Vas Nápe (Szombathely) 1970. márt. 6.

Mágtényi Károly

Emlékre

Sárvári Mária. Ó-[illegible]
[illegible]

Hegyes Vénusz, fs. 1970. [illegible] 17

Majthányi Kázely

Muraszombaton kiállít

Kiállítás Murska-Sobotán és Rodencin

Vas Népe, Szombathely 1964. szept. 7.

MDK

Majthényi Károly

Summás, br.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Majzel

becsi épitész

XVIII sz Vác.

kind

BPP II 505-l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Majzel

bécsi épitész

l.

Tragor Váci Salamon

39. l.

8

gyanott 1845. május 4-én.)

latt temetik el.

a földön halva

fejjel balra s fehér lepelbe takarva, fekszik a barna
rján és keresztbe tett lábain ~~még~~ vértvan. Inge a
egyenes kardja mellette hevek s fejéhez közel pi-
ének egyes részeit látjuk. Túlról pejlova áll s fejét
ájának takaróját. Kissé hátrább vén tölgy árnyé-
negásott sírgödör ~~mely~~ben, két harczos tűnik sze-
bb kezével a sír szélére támaszkodik és ~~[illegible]~~ bal
csákányt fogja; a másik pedig az ásó nyelét tartva
indkettő vértet visel, csakhogy az elsőnek fején nincs
él ~~[illegible]~~ ~~egy~~ ásó van. A háttér hegyes vidék fellobogó-
előtt ~~[illegible]~~ őrszemek tesznek szolgálatot. A fehőrött
balra egy körön: „Danhauser
p: 1832."

103·5 : 84·5 cm.

~~[illegible]~~ 187.

133

Majzel

bécsi építész

tervezte a váci püspöki palotát

1774

Bartbpestbalp

82, 83. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Majzel

spitéry

Laid

Vas. Ypr.

2891. 614.1

M.D.K.

Majzel Benjamin ötvösmester

neve szerepel az 1788-évi kimutatásban a munkácsi ötvösök körött, azzal a megjegyzéssel, hogy „zsidó és megbízhatatlan."

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Hahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc. 3-4.
266. old.

kiterjedésü népvándorláskori sírmezőből sejthetjük.

apátság helyén, bences apátságot alapított. Apátság
lamont, 1091-ben I. Lászlót látta vendégül. Várának első okleveles nyoma II. Endre korából való. A következő századokban kevés említés esik róla. Már több a mohácsi vészt követő időkben, mikor a törökök előnyomúlása miatt, mind fontosabb védelmi ponttá lett. Falait a török nem egyszer ostromolta. Ilyenkor a botorul támadó ozmánt ezrével nyelte el a mocsár. Volt idő, mikor a léte hajszálon függött, de végre is fölszabadult, átélte a mozgalmas időket anélkül, hogy a török valaha is elfoglalhatta volna.

A kuruc-labanc háboruk idején — mint annyi más várunkat, — a fölkelőktől rettegő I. Lipót 1702-ben robbanttatta szét. Romjait építőkőveknek hordták el úgy, hogy az arra járó ma csak a homokgödrökben, dombokban, értéktelen kőtörmelékben ismer nyomára.

A Keszthelyi és Zalavári hátak között kimart terület mélyebb részein, a Kisbalaton helyezkedett el. Ősidőktől kezdve rajta folyt át a Zala vize. Ez táplálta, de később ez is mocsarasította el. A folyó időszaki áradásai egyre több iszapot raktak és raknak le medencéjében s emiatt olyan mértékben veszti nyilt viztükrét, hogy teljes eltünéséhez viszonylag nem is olyan sok idő kell. A tó mai nyilt viztükre 0.68 km.^{2} náderdeje 13.48 km^3. Közepéből két kis sziget emelkedik ki, a két Dió-sziget: ittfeledett emlékei a régi mocsárvilágnak.

MAJUNKE GEDEON épitész

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992 [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

147.p. József főherceg tátrafüredi nyaralója

Majunke Gedeon M.D.K.

(szepesszombati) építés, hesítette az Izabella, fhg.nő vidnörsége alatt Tátra-Lomnicron épitendő kath. temp. lom terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

aug. 30 sz. 4. old.

Majunke Gedeon

A Téry-menedékház
építése.

1886–

Petrik 1900

18. §.

A szakbizottság teendői:

a) a Tanácsnak új gyüjtemények létesítése s a meglevők fejlesztése ügyében javaslatokat készít;

b) a Tanács elnöke által javaslattételre hozzája utasított beadványokat tárgyalja s azokról véleményét a Tanács elé terjeszti;

c) a gyüjtemények érdekeit szolgáló társadalmi tevékenység kifejtése czéljából szükséges kiküldetések tárgyában a Tanácsnak javaslatot tesz;

d) a külföldi rokonintézmények tanulmányozására szakemberek kiküldetését javaslatba hozza s a tanulmányutak eredményeiről beérkező utijelentéseket tárgyalja;

e) a gyüjtemények állami segélyezése és gyarapítása tárgyában a Tanácshoz s onnét a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter elé terjesztendő javaslatokat előkészíti;

f) a Tanács közvetlen rendelkezésére álló segélyezési javadalom fölhasználása és az abból vásárolt, valamint a Tanácshoz a közgyüjtemények részére bárminő

Majunke Gedeon

nepes 17 ombati epitem

kesztette a Szedenji

emlékkapolna tervét,

tole valo a fohercze

gi zaraló és furdó-

telep s tobb csinos

szálló terve

Tatra Füredem

Vas Ign

1887. 6971.

Majnuke Gedeon

epitész növendék a vallás és
közökt. nusztetől 1880 be 300 ft
segélt kapok.

Vas. Ujs 1880. 712 l.

Majunke Gedeon

geb. Georgenberg 25-7.a.

1879-80

25

1854.

Bècsi akadèmia
Ujhizy

Müncheni állami könyvtár V. 54

— udvari " V. 54.

Majunke Gedeon

építész

szül. 1854 máj. 9.

szepesszombat

1880. ar udvari díj arany-

érme -

lásd okv.

Fleischer Bécs 66. l.

Majunke Gedeon, építész, szül. 1854 máj. 9-én Szepesszombaton, 23 éves korában, 1877 okt.-ben iratkozott be és 1881 júl.-ig Theophil Hansen és Friedrich Schmidt tanítványa volt. 1880-ban egy Tudományos Akadémia épülettervével az udvari díj arany-érmét nyerte.

LÖBL DÁVID ÉS FIA · BPEST
1875
U.26

MDK

Majunke Gedeon , Szepesszombat

udvari dij,

188o. aranyérem

Bécsi képzőm. akad. magyar ösztönd. névsora.

Fleischer Bécs. 99. l.

Majnicka Gedeon festő

Pesti Hirlap. 1880. aug. 26. 3.

Fiatal magyar festők

Majurka Gedeon festö.

Képzümüv.Szemle.1880. 9.sz.135.l.

MDK

Majurka Gedeon

a Bécsi Festő Akadémia díját nyerte

Képzőmüv. Szemle, 188o. 9.sz. 135 l.

MDK

Majunke Gedeon szepesszombati müépitész

Zsedényi emléke. Vasárnapi Ujság 1887. 42.sz. 697.l.

Majus (Majos) ötvös lanós

1694–1695.

1694-ben már mint régi Kassai lakós szerepel az adólajstromban meg pedig elég tekintéses adó hátralékkal. 1695 ben első céhmester.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének tört. Bjert 1900. 295. l.

Schmidt-Hoffmann Lily

Festo.

Majus, Johannes

laid

Kremsegi Bp 14. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Majunke Gedeon

mütepitest

1895-be Szepes Szombatban
lakott és a szepesmegyei tört
sais tagja volt.

MAJUNKY Gedeon építén

több tábrai üdülőtelep fürdőépülete

Szőnyi 1996 121.

Dezső barátságának, pártolásának, támogatásának köszönhetően. Születtek művek is az esztergomi falak között, de a lokális motívumok felbukkanásánál fontosabb, hogy itt barátokra, érdeklődő és értő hívekre talált, hogy alkotásainak bemutatótér nyílt, hogy számára létfontosságú tárlatok szerveződtek. Egyéni és csoportos kiállítások sorozata bizonyítja a festő és a Dunakanyar városának gyümölcsöző hatású kontaktusát, amelyet tovább erősítettek a Gadányi Jenő 1960-ban bekövetkezett halála, illetve a hagyaték Balassa Bálint Múzeumban történt elhelyezése utáni emlékkiállítások. Az esztergomi kapcsolat – ha jelentős is – csupán egy epizód a Gadányi-életműben. Az 1996-os centenáriumi esztergomi visszapillantás is az oeuvre teljes feltárásának szükségességét sürgette, sugallta.

(Esztergom, Duna Múzeum Európai Közép Galéria, 1996. szeptember 13–október 6.)

■ *WEHNER TIBOR*

hiányzik a fedőlapja. A dobozt Szikora a rokokótól öröklött *trompe-l'oeil* fogásával festette meg a síkban, olyan „élethűen", hogy kedvünk volna belenyúlni. Pedig nem is mindig szabályosan kiszerkesztett a perspektívája, hanem axonometrikus (vagyis a távolodó oldallapok nem összetartók, hanem párhuzamosak); mindegy, mi doboznak látjuk valamennyit. Elsősorban *rembrandti* vagy *Munkácsy*-barnát használ, vagy éppen világosabb színeket, elmegy még a sárgáig is. Szépen, vékonyan, de zaftosan festi pszeudo-dobozait, komfortérzetet keltően. Máskor viszont az odaálmodott, festett doboz helyett igazi fadobozt, most már háromdimenziós objektet illeszt a képsík hátlapja elé. Az ember szeme káprázik, nem tudja melyik az igazi doboz, melyik a síklapon festett. Olyan ez, mint a filmszkeccs, melyben a szereplő, a vetített ember egyszerre csak személyesen is megjelenik a vászon előtt, élőben folytatja a cselekményt, majd eltűnik, hogy csupán

Majunke Gedeon (Szepesszombat, 1855. máj. 9. -- Szepesszombat, 1922. ápr. 23.): müépitész. A bécsi müegy.-en szerezte diplomáját. Kitünő tudásáért császárdijjal jutalmazták. Ugyanott végezte a Müvészeti Ak.-t, melynek pályadiját egy ideális muzeumtervvel nyerte el. A Tátra nagy épitésze lett, visszautasitva a bécsi müegy.-re szóló tanári meghivást. Ujtátrafüred majdnem minden jelentős épületét ő épitette, de Ótátrafüreden, Lomnicon, Csorbatón, és sok tátraalji városban is állanak tisz-

KSné

tult klasszicista stilusu épületei. Több felvidéki kastélyt is restaurált és ő épitette az akkori Mo. legmagasabban -- 1600 méteren -- álló épületét a Kistarpatakvölgyi Téry menedékházat. A m. turistaügy terén kifejtett munkássága elismeréséül egy tátrai gerimctoronyt róla neveztek el Majunke toronynak. -- Irod. Déry József: M.G. (Turisták L. 1921).

Majunke Gedeon műépitész

Magyar Életrajzi Lexikon

Patak Jenő

Majtsch Ede festő/19.sz./Pozsony,-egy portréja is szerepel a Képzőm-Társ. kiállitásán,-jelenti Kazár Emil.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.7.305.old.

Patak Jenő

Majtsch Ede festő/19.sz./Pozsony,-
egy arcképe is szerepel a Képzőm.Társ.
kiállitásán,-jelenti Kazár Emil.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.7.305.old.

Patak Jenő

Majtsch Ede festő/19.sz./Pozsony egy p
portréja is szerepel a Képzőm.Társ.ki-
állitásán,jelenti Kazár Emil.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.7.305.old.

MAJTHÉNYI Kázaf szobrai

Eötvös Lorand, 1983. Szkef. Benzegi Fóik

VSz 2002. 495.

Majtin József

Ezzeresz és műötvös
l.

Ezredives kiáll

XVI. cs. 17. l.

BUDAPEST

Majtin József

Lepesi otvoš

l.

Ráth György 1896

420 l.

Majtin József

ötvös Bp.

Ráth György 1895

~~100.000.-~~

147 l

HAZAI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VATERLÄNDISCHE BANK
ACTIENGESELLSCHAFT

BANQUE DE LA PATRIE
SOCIÉTÉ ANONYME

Sürgönycim : HAZAIBANK. Telegramm-Adresse :

Telefon { számok / Nummern
61—01, 61—02, 61—03, 61—04, 61—21, 61—22
Interurban telefon B—41.

DE3

Nagyságos

Tisztelettel értesitjük, ho

600.000.- koronával,

tárunknál lefizetett összegé

H. B. «Levelezés» 3. sz. 20.000. 1923. VIII. — Hauptmann

Majthényi Károly nekrológ

MAJTHÉNYI KÁROLY szobrászművész kiállítása nyílt meg a Sárvári Városi Művelődési Központban. A Szombathelyen élő művész tárlatán 41 kisplasztikája, valamint köztéri szobrairól készült számos nagyméretű fotó látható augusztus végéig.

Népszabadság, 1988. júl. 30

Majtényi Károly

ÚJ SZOBORRAL gazdagodott Szombathely; elkészült Majtényi Károly szombathelyi szobrászművész Ünnepi menet című alkotása, amelyet a világhírű Isis szentély fogadóterére tervezett. A bronzból készült kompozíciót tegnap állították fel a szentély előtt a süttői márvány talpazatra.

Magyar Hirlap 1980/11/14/8

MAJTHÉNYI Károly mérnök (1917-1990)

Kismegyeháza klasszicista homlokzata

SZILÁGYI István: Szombathely.
Szombathely, Savaria Tours, 1994

10. p.

Majthényi Károly festőművész

Holnap zárul az idei tavaszi tárlat Szombathelyen. Városunk felszabadulásának 35. évfordulója tiszteletére pályázatot hirdetett a megyei tanács, a beküldött pályamű közül 52 került a kiállításra.

A művész „Felszabadult élet" c. kisplasztikája szerepel a tárlaton (emlitve és repr.)

Szakály Éva: Az idei tavaszi tárlatról.
Vas Népe, 1980. ápr. 12.

Majthényi Károly, szobrász

Vas megye képzőművészeinek őszi tárlata megnyílt a Kemenesaljai Műv. Központban. Dec. 20.-án zárul a tárlat. – A művész két kis bronzszobra szerepel a kiállításon: „Jó pásztor" (említve és repr.), és „Tiszta öröm" (említve)

Kulcsár János: Művészeink közös kiállítása Celldömölkön.
Vas Népe, 1978. dec. 17.

Majthényi Károly

Steiller László: VIII. Pannónia Biennálé

Művészet, 1982. május

Majthényi Károly, szobrászművész

a Vas Megyei Tavaszi Tárlat a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ kiállítótermében látható.

Majthényi Károly két kisméretű, bronz-kő kompozíciója közül a nemesen egyszerű „Anyám"-t érezzük igazán meggyőzőnek. /repr. és említve/. a közismert fotó alapján készült „Ady Endre", sajnos, nem egyéb, egy másodlatos élmény rutinos megmintázásánál. /említve/.

Kulcsár János: Színes Szőttes.

Vas Népe, 1982. III. 13.

Majthényi Károly, szobrászművész

Sárváron, a város szívében Majthényi Károly alkotását, Petőfi bronz mellszobrát 1948. máj. 16.-án avatták fel, kétnapos ünnepség keretében. Az öntéshez szükséges bronzhoz Sárvár és a járás iskolásai gyűjtötték, össze az értékeket vesztett bronz kétfillérieseket s így tudott Majthényi Károly (akkor sárvári polgári iskolai tanár) alkotása formát ölteni. /repr./

Urbán László: Sárvár köztéri szobrai /2./.
Vas Népe, 1983. júl. 23. 7.-old.

MAJTHÉNYI KÁROLY szobrászművész – tanár

verette a Sárváron a felszabadulás után megalakult képzőművészeti szakkört, ahol főleg munkások fejlesztették tépességeiket. 1958-ban Szombathelyre költözött, a szakkör munkája megszakad, fejlődésében törés.

Kondics József: Sárvár és a sárváriak a magyar képzőművészetben I. rész

Vasi Szemle ~~1984~~ 1983. 4.

Majthényi Károly

Derkovits-emlékművet avattak szombaton a festő szülővárosában, Szombathelyen. Majthényi Károly szobrászművész, a Szombathelyi Panitóképző tanárának művét a festőről elnevezett városrész egyik terén állitották fel

Magyar Hirlap 1971/94 17old.

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Szül. 1914-ben Edelényben. Képzőművészeti Főiskolát végzett. /1936-1941/. Ott Sidló Ferenc tanítványa volt. 46.old.

SZIGETI ISTVÁN: Majthényi Károly szobrászművész plaket je 46.old.

AZ ÉREM, Közlemények az érem, új és korából. XIX. évf. 1963. 24. szám. Bp.

Majthényi Károly, szobrászművész.

Bár Szombathelyen él, második otthonának a művésztelepet vallja Majthényi Károly szobrászművész. Idejének többségét Zsennyén tölti, a szombatokat szinte kivétel nélkül. Ez érthető is, hiszen egyike volt azoknak, akik a megszállottak akadályt nem ismerő lendületével létrehozták, megalapították az azóta országos hírű művésztelepet, melynek irányításából, vezetéséből azóta is oroszlánrészt vállal.

Lentai Pál: Zsennye.
Vas Népe, 1979. ápr. 8. Szombathely.

Majtényi Károly, szobrász

Celldömölkön nyílt meg kiállítása.

— : Hír

8.

Nérszabadság, Bp 1973. ápr. 28.

Majthényi Károly szobrász

Berzsenyi dombormüvét

december 16-án avattát fel

a szombathelyi Berzsenyi Dániel Terestedelmi

szakközépiskolában

Magyar Nemzet 1972 december 17

12. old.

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Plakettje:.-Szakállas férfi arcképe balra, felirat n. mélyitett alapon. H/DR MARKUSOVSZKY LAJOS EMLÉKÉRE, AKI A MAGYAR ORVOSTUDOMÁNYT ÉS TOVÁBBKÉPZÉST MEGALAPOZTA ÉS SIKERREL FELVIRÁGOZTATTA. Vésve: PROF HETÉNYI GÉZA KOSSUTH DIJAS AKADÉMIKUSNAK/ AZ 1957-IK ÉVI MARKUSOVSZ KIXKY EMLÉKELŐADÁSÉRT/SZOMBATHELY, 1957. ÁPRILIS 13". Álló tégla, 107+80 mm. egyold. ön., bronz. 46. old.

SZIGETI ISTVÁN: Majthényi Károly szobrászmővész plaket je 46. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüj és köréből. XIX. évf. 1963. 24. szám. Bp.

Majthényi Károly szobrászművész

A Savaria Múzeumban három művész
tárlata nyílt meg, közösen.
„Ünnepi menet Isis tiszteletére" c. há-
romalakos kompozíciója – „Augur" ma-
daras bronzalakja – „Gerendán" –
„Sportoló" – „Kisparaszt" – „Kakas" – „Csacsi" –
„Csikó" – „Lovak" (említve.) „Béri Balogh
ádám" bronz. (repr.)
Kulcsár János: Három művész tárlata Savaria Mú-
zeumban.
Vas Népe, 1971. jún. 20.

Majtényi Károly

Derkovits kőoszlop-emlékműve Szombathelyen lesz felállítva.

M.T.I. belföldi hírek, 1971. jan. 20.

Makay László műtárlata

Diószegi Balázs festőművész kiállítását nyitja meg jan. 26.-án a nyíregyházi városház galériájában.

Kelet-Magyarország, 1972. jan. 25.

Kovács Gyula: Három szombathelyi művész....
Művészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Majfényi Károly
nobrán

Beri Balogh Ádám nobrán az
indulati telítettség látható.
Az „Ünnepe menet Isis tiszte-
letére" három alakos kompo-
zíciója is szerepel a tárlaton.

Kovács Gyula: Három szombathelyi müvész.....
Müvészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Majtényi Károly

Triumph of Isis, repr.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971.

Majthényi Károly szobrász

Székesfehérváron, a Csók Képtárban rendezték meg az észak-dunántúli 6-ik csoportos tárlatot, melyen szerepeltek művei „A törvény" – „Kati" c. szobrok, – „Csokonai" t ábrázoló kisplasztikája. (említve).

Pogány Gábor: Az észak-dunántúli képzőművészek hatodik kiállításáról.

Életünk, 1974.6.

Majthényi Károly szobrász

Szombathelyen megnyílt a vasi tavaszi tárlat, melyen szerepeltek a felszabadulási pályázatra készült művek is. „A tavasz első napja" c. kisplasztika (emlitve) díjazott mű.

Budai Rózsa: Vasi tavaszi tárlat.

Kortünk. 1975. 2. 165. old.

Majtényi Károlynak,

Bartha Lászlónak, Horváth Jánosnak és
Vértesi Péternek adományozták a Vas megyei
xxxxxxx képzőművészek tavaszi tárlatán a
megosztott első díjat.

Magyar Hirlap 1975 63/7

Majthényi Károly

szombathelyi szobrász tárlata VII.9-én nyilt meg Köszegen.

Magyar Hirlap 1973/188/8

Majthényi Károly

Szobrászművész kiállítása nyílt meg pénteken Celdömölkön, a kemenesaljai művelődési központban. A Szombathelyen élő művész 27 alkotását mutatja be a közönségnek.

Magyar Hírlap 1973/116 Sold.

Majtényi Zoltán Cinémetstete

Igaz Szó 68/1 73. o.

Majthényi Károly szobrász

Vas megyében él.

Deskovits nobrak kénik szombathelyre

-lyé- : Deskovits emlék mivel a

— " — telepre

Vas Népe 1969 II. 4.

Majtényi Károly

Csillagfényben a bronzsvobra (eml.)
szerepel a vasi képzőművészek
tavasi tárlatán

Kulcsár János: Egy lépcsőfokkal
feljebb

Vas Népe 1969 V. 11

Majthényi Károly

Szerepel az alábbi tárlaton

N. N.: Szlovéniai-vasi képző-
művészek közös kiállítása
Szombathelyen

Vas Népe 1968 XII. 1

MDK

Majthényi Károly, szobrász

A vasi szobrászművész, Majthényi Károly kapott megbízást a Debrecen-emlékmű elkészítésére.

– : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1969. febr. 17.

MDK

Majtényi Károly, [ ]

A zsennyei művésztelepet kapcsolatban megemlíti az író.

Urbán Ernő: Katonadolgok, 2. 6.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 30.

Majtényi Károly

Vas megyében élő képzőművész

várhelyi: Csak ezt akartam mondani.

Vas Népe 1968 XII. 21.

Majthényi Károly

Majthényi Károly szobrairól kiállítást rendeztek Szombathelyen és Vas megye több városában. Jelenleg Szombathelyen él, nyugdíjas főiskolai tanár.

-----: Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Majthényi Károly

Majthényi Károly 1914-ben Edelényben született. A képzőművészeti Főiskolát Szalay Ferenc tanítványaként végezte.

-----:Vasi festők és szobrászok.
Művészet, 1976. augusztus - 13. oldal.

Magtheiegi Károly

"Bein Balogh Ádám"

—: Vasi festők és szobrászok

Művészet, 1976. augusztus - 12 oldal

Majthényi Károly, szobrász,

A vasi műhely él és növekszik. Jók az adottságai. Szerencsés körülmény, hogy biztosított a művészi folyamat. Ezt a vonulatot az idősebbek vészéről Radnóti Kovács Árpád, Majthényi Károly és Bartha László képviseli.

Losonci Miklós: A vasi műhely
Vasi Szemle, 1976. 4. 546. old.

Majthényi Károly

„Kisbojtár" bronz 25 cm

„Zöld level" -"- 19x20 cm

Vas megyei képzőművészek kiállitása,
Savaria Muzeum Szombathely 1977.I.28- III.6

Majthényi Károly, szobrász

Szombathelyen, a Vasi Képzőművészek Tavaszi Tárlatán a művész alkotásai szerepelnek: „Juhász Gyula" c. kisméretű kompozíciója és „Vízbelépő" c. műve (szulítve)

-kulcsár-: Tárlatról tárlatra.

Vas Népe, 1977. márc. 20.

Majtényi Károly festőművész

Zsennyén, egy középkori alapokra épült XVI.–XVIII. s.-i kastély áll, melyet a múlt, században romantikus stílusban építettek át. A kastély 12 szobáját vagy magyar festőkről nevezték el. Székely Bertalan-szoba is van. – A berendezés értékes, korhű bútorait Majtényi Károly gyűjtötte össze.

Dutka Judit: Művésztelepek.
Magyar Hírek, 1976. jún. 5.

Majthényi Károly, szobrász

A Tavaszi tárlat '76 c. kiállításon szerepelnek a művész művei: „Csokonai" c. műve könnyes humorral állítja elénk a költő, ásztövér alakját. (említve). „Párkák" c. kis sztélén mitológiai jelenetet ábrázol (említve).

Kulcsár János: Tavaszi tárlat '76.
Vas Népe, 1976. ápr. 10

Majthényi Károly, szobrász

Az 5. Biennálen szerepelnek a művész alkotásai. Plasztikáin a hazai szobrászati hagyomány a meghatározó.

Bándi Gábor: Pannónia '75 – 5. Nemzetközi Képzőművészeti Biennálé.

Életünk, 1976. 4. 372. old.

Majthényi Károly

„Béri Balogh Ádám", bronz, 37 cm, 1941.

Művészet, 1976. 8. 12. old.

Majthényi Károly

A megyei tanács a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére képzőművészeti pályázatot hirdetett. A művész az egyik első díjat kapta művéért.

Vas Népe, 1975. ápr. 4.

Majthényi Károly szobrász

Szombathelyen a Savaria Múzeumban rendeztek a vasi-szlovén társalatot, melyen szerepelnek művei.

Bertalan Lajos: Vasi-szlovén társal.
Vasi Szemle, 1975. 2. 215. old.

Majthényi Károly

A Vasi tavaszi társlatban
Eötvös Loránd szobarportréja sze-
repel. (emlétve)

Losonczi Miklós: Vasi tavaszi társlat.
Vas Népe, 1973. ápr. 27.

Majthényi Károly szobrászművész

Derkovits Gyula születésének 75., halálának 45. évfordulójára Szombathely a művészt bízta meg emlékmű elkészítésével, az alkotás jövőre fog elkészülni.

Tolnamegyei Népújság, 1969. febr. 7.

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Horváth János festőművész 1954-ben a sárvári Tanítóképzőbe került rajztanárnak, mikor elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát.-Sárváron ismerkedett meg Majthényivel, aki a megye képzőművészeti élretének vezetője volt és aki hathatós pártfogásába vette. 436.old.

HECKENASTJÁNOS JÁNOS: Vasi művészportrék Horvath János 436.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966
3.szám Szombathely, 1966

MAJTHÉNYI KÁROLYszobrasz

Képek müveiről.Majthényi Károly:2.kép.:Gerendán menő, 1961.-A felvételeket készitette: Kálovits Attila és Weswlits Jenő.-Összeállitotta: Csikós József.
Fekete repr. 602.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthányi Károly: L.kép.:Derkovits Gyula portré, 1961.-A felvételeket készítette: Kálovits Attila és Weszelits Jenő. Összeállította: Csikós József. Fekete repr. 601.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly: 3.kép.:Felvonuló, 1962. A felvételeke
ket készitette: Kálovits Attila és Weszelits Jenő.-Össze
állitotta: Csikós József. Fekete repr. 602.old

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old

VASI SZEMLE, Helytismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967.
4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly: 9.kép.: "Augur". 1966.-A felvételeket készitette: Kalovits Attila és Weszelits Jeno. Összeallitotta: Csikós József.-Fekete repr. 603.old

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv, XXI.évf. 1967. 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly, 8.kép.: "Kiskakas". 1965. F A felvételeket készitette: Kalovits Attila és Weszelits Jenő.- Összeállitotta: Csikós József.-Fekete repr. 603.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XXI.évi. 1967. 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly, 4.kép. "Derkovits emlékmű",/vázlat/ 1962.- A felvételeket készitette: Kálovits Attila és Weszelits Jenő.-Összeállitotta: Csikós József. Fekete repr. 602.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old.

CSIKÓS

VASI SZEMLE, XXI.évf. Helyismereti Évkönyv, 1967 4.szám. Szombathely, 1967

MAT

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly: 5.kép.: "Bejczy István".-1962.
A felvételeket készítette: Kálovits Attila és Weszelits
Jenő.-Összeállította: Csikós József.- Fekete repr.
602.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old.
~~CSIKÓS~~

VASI SZEMLE, XXI.évf. Helyismereti Évkönyv, 1967
4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly: 6.kép.: "Derkovits vázlat".1965.
A felvételeket készítette: Karovits Attila és Weszelits Jenő.-Összeállította: Csikós József.-Fekete repr. 603. old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.-602. old.
CSIKÓS

VASI SZEMLE, XXI.évf. Helyismereti Évkönyv, 1967
4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly, ~~xxxxx~~:7.kép.: "Pán". 1966. A felvételeket készitette Kálovits Attila és Weszelits Jenő. Összeállitotta: Csikós József.-Fekete repr.
§ 603.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old.
CSIKOS

VAS I SZEMLE, XXI.évf. Helyismereti évkönyv, 1967 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Majthényi Károly: 10.kép.: "Tüntetés 1930" vázlat. 1967.-A felvételeket készitette: Kálovits Attila és Weszelits Jenő.-Összeállitotta: Csikós József. Fekete repr. 604.old.

CSIKÓS JÓZSEF: Majthényi Károly 601.old.
CSIKÓS

VAS I SZEMLE, XXI.évf. Helyismereti évkönyv, 1967 4.szám. Szombathely, 1967

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Mint szakfelügyelő, felfigyelt a vépi iskola rajztanitónőjére, G. Szigeti Magdára és felhivta figyelmét Van Gogh müveire. Azóta Szigeti szorgalmasan tanulmányozza a képzőművészeti irodalmat. 447.old

HECKENAST JÁNOS: Vasi művészportré, G. Szigeti Magda 445.old.

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 3.szám. Szombathely, 1967

Majthényi Károly szobrász

Kőszegen nyílt meg tárlata.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 10.

Majthényi Károly

1974 jún-ban Zalaegerszegen nyílt kiállítása.

Népszava, 1974. jún. 12. 102 elf. 135 sz. 5 p.

Majtényi Károly szobrász

Tizennégy szombathelyi művész
Szlovéniában, darabokban rendezett
tárlatán szerepeltek művei, bronz
domborművei.

(Vége): Baráti találkozó.
Magyar Szó, 1974. febr. 16.

Majthényi Károly (Szombathely)

a kaposvári Somogyi Képtárban rendezett I. Dunántúli Tárlaton szerepelnek művei; Iris hagyományait vonultatja fel dida tagolásban. (szulítve).

Lasonci Miklós: Gondolatok az első dunántúli tárlatról.

Életünk, 1974. 1. 65. old.

Majthényi Károly, szobrász. 1)

A murarszombati Franc Novak Galériában rendezett „Pannónia' 71" c. tárlaton szerepeltek műrei, három bronzplasztikája, köztük „Lovak" c. alkotása. (említve).

Bertalan Lajos: Magyar-szlóven közös tárlatok. Vasi Szemle, 1972... 2. (2) 232. old.

Majthényi Károly szobrász 2.) Fabytatás.

Dec.-hóban Szombathelyen a Savaria-Múzeumban rendezett szlovén-magyar kiállításon Berzsenyi-szobrával és „Árvíz" c. kompozíciójával szerepett. (említve)

Bertalan Lajos: Magyar-szlovén közös tárlatok.

Vasi Szemle, 1972. ... 2. (?) 235. old.

Majthényi Károly

szobrát készíti a szombathelyi Derkovits emlékművet. (A szobrot a Derkovits városrészben állítják fel).

krónika.

Magyar Hírlap, 1969. február 27. 7. l.

Majthényi Károly

Bemutatott műve:
„Summás", bronz, 26 cm.

Zola Tibor: XI. magyar képző művészeti kiállítás, Budapest, 1968.

130

Majthényi Károly

Részt vett az 1970. évi vasi tavaszi tárlaton.
A közeledő Geszler-Horváth-Majthényi kiállításra készült, ezért nem vett részt az 1971. évi tavaszi tárlaton.

Bertalan Lajos: Tavaszi tárlat '71

Vasi Szemle, 1971. 4. 5 zt. old és 529. old.

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Béri Balogh Ádám emléktáblája Vas megye Tanácsa Székházán. 1962-ben.- Majthényi Károly szobrászművész alkotása.-Fekete repr. 69.old

ESZE TAMÁS: Béri Balogh Ádám/Első közlemény/ 68.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1962. I.köt. Szombathely, 1962

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

1960. nov. 26. A Képzőmüv. Szöv. Vasmegyei Csoportja kiállítása. A szobrokból kiemelkedik "Gerendás" c. müve. Ritmikusan mozgó alakja, a gerendán haladó ember óvatosan vigyázó mozdulatai, az egyensulyban maradáshoz szükséges határozott lépéseket örökiti meg. Orsz. kiállitasra való.
111. old. Kép. 109. old

SZENTLÉLEKY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960. évi kiállitása
107. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1961. I. köt.
Szombathely, 1961

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

1960. nov. 26. A Képzőművész. Szöv. Vasmegyei Csoportja kiállítása. Majthényinak "Gerndán" c. kiemelkedő műve.
111o. old. Kép. 109. old. Fekete repr.

SZENTIMREY TIHAMÉR: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Vasmegyei Munkacsoportjának 1960. évi kiállítása
107. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, 1961. 1. köt.
Szombathely, 1961

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

---

dr. Markusovszky Lajos nak, a szombathelyi kórház névadój.
jának emlékplakettjét készitette.-Öntött, 521.gr.106+79 m
mm.-Előlapon Markusovszky balra tekintő arcképe. Hátlap
sima, A megajándékozandó neve lesz bevésve. 108.old

SMIDT LAJOS: A Markusovszky emlékplakett 108.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1958.I.
Szombathely, 1958

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Szombathelyen az 1971-es tárlaton 7 uj név szerepelt. de 8 régi elmaradt.-De az "új" Jaksa István több évtize de jelen van Vas megye képzőművészeti életében,akárcsak a kimaradt Majthényi Károly,s Brankovics Éva sem először szerepel vasi tárlaton.Viszont a fiatal Káldi Judit je lentkezését fel kell jegyeznünk. 529.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

MAJTHENYI KAROLY, szobrasz

Szombathelyen 1970-ben 40 alkotó 92 művel a tarlaton. 1971-ben 41 alkotó 108 művel. A képek száma azonos, de több a szobor, kisplasztika és kerámia. Érdekes, hogy az 1970-es tarlat rézztvevői közül 7 hiányzott, így Majthényi Károly is, de 8 új névvel találkozunk 1971-ben. 528.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tarlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrasz

Szombathelyen az 1971-es tárlatról hiányoztak művei. Majthényi éppen a közeledő Gesztler-Horváth-Majthényi kiállításra készült, alkotásai tehát némi időeltolódással "csatlakoztak" a tárlathoz. 529.old.

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 528.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Szombathelyen,1971-ben a tárlaton művei.
Geszler mária,kerámikussal,horváth János-sal közös tár
latra készültek és ezért ők csak kevés művel szerepeltek
tek a kiállitason. 632.old

BERTALAN LAJOS: Tavaszi Tárlat 71 628.old

VASI SZEMLE. XXV.évf, 1971. 4.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Pannonia 69. kiállitás Muraszombaton.-A valóságtükröző, a társadalmi elkötelezettséget is vállaló irányhoz sorolhatjuk a magyar résztvevők többségét. A szobraszok közül a szombathelyi Majthényi Károlyt is. 82.old.

BERTALAN LAJOS: Képek, szobrok közös nyelvén... Pannonia 69 77.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 1.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KAROLY, szobrász

Pannonia 69.kiallitas Muraszombaton.-
Majthényi Karoly:Ünnepi felvonulas Isis tiszteletére. rekete repr. 82.old.

BERTALAN LAJOS: Képek,szobrok közös nyelvén...
Pannonia 69. 77.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 1.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász-pedagógus

Vörös Ferenc 1931-ben Sárvárott szuletett.1954-ben került vissza Sárvárra,ott a mai Entzbruder Dezső Alt. Iskolában tanitiott. Szabó László,festő és Majthényi Károly szobrászművész-tanár munkásságát kellett folytatnia az alig egyéves gyakorlattal rendelkező fiatalembernek. 600.old.

KASZADOS ISTVÁN: Vasi művészportrék.- Bemutatjuk Vörös Ferencet 600.old

VASI SZEMLE. XII.évf. 4.szám, 1968. Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, művésztanár

Lakatos József, sárvári festőművész, aki 1938-ban született, Majthányi keze alatt kapott reá a rajzolásra, festésre. 131.old.

NAGY DOS ISTVÁN: Vasi művészportrék, Lakatos József 131.old

VASI SZEMLE, XXXI.évf. 1968. 1.szám. Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Pannon táj-pannon ember kiállitás Muraszombaton 1967. VII.16.-IX.10.-A nyolc kiállitó vasi müvész müveiből külön ki kell emelni Majthényi Károlynak :Szabó Lőrinc bronzszobrát. 283.old.

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló 1967. 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Pannon táj-pannon ember kiállitáa Muraszombaton 1967. VII.16.-IX.10.-A Nyolc vasi képzőművész müveiből külön ki kell emelni Majthényi Károly :Markusovszky érmét. 283.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló 1967. 274.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 2.szám, 1968. Szo,bathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Pannon táj-pannon ember kiállitás Muraszombaton 1967. VII.16.-IX.loä-A vasi képzőművészetet Horváth János, Artner Ferenc,Jaksa István,R.Kovács Árpád,Majthényi Károly,Mészáros József és V.Tóth László müvei képviseltek a tárlaton.-A szombathelyiek előtt már ismert müveket mutattak be. 282.old.

[illegible] LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

[illegible], XXII.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

Az 1967.aug.20-án Szombathelyen megnyilt Derkovits Emlékmuzeumban helyezték el Majthényinek Derkovitsról készitett szobrokat. 560.old.

DORNER MÁRIA: Évi jelentés, Savaria Muzeum, Szombathely Helytört. Osst. 1965.1970.

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok értesitője, 1965-1970 4.sz. Szombathely, 1973

MAJTHÉNYI KÁROLY, szobrász

A megyei tanácstól ajándékba kapott a muzeum két darab Derkovits kisszobrot, melyeket Majthényi alkotott.
557.old

DORNER MÁRIA: Évi jelentés. Savaria Muzeum, Szombathely
Helytört. Oszt. 1965-1970

SAVARIA. A Vas Megyei Muzeumok értesitője, 1965-197(
4.sz. Szombathely, 1973

KÁROLY, szobrász

Szombathelyen a Savaria Múzeumban
gyar kiállitas volt. 13 magyar és 17
kotasaival.-
szerepelt a kiállitason Majthényi
d

: Magyar-szlovén közös tárlatok
272.old

XVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

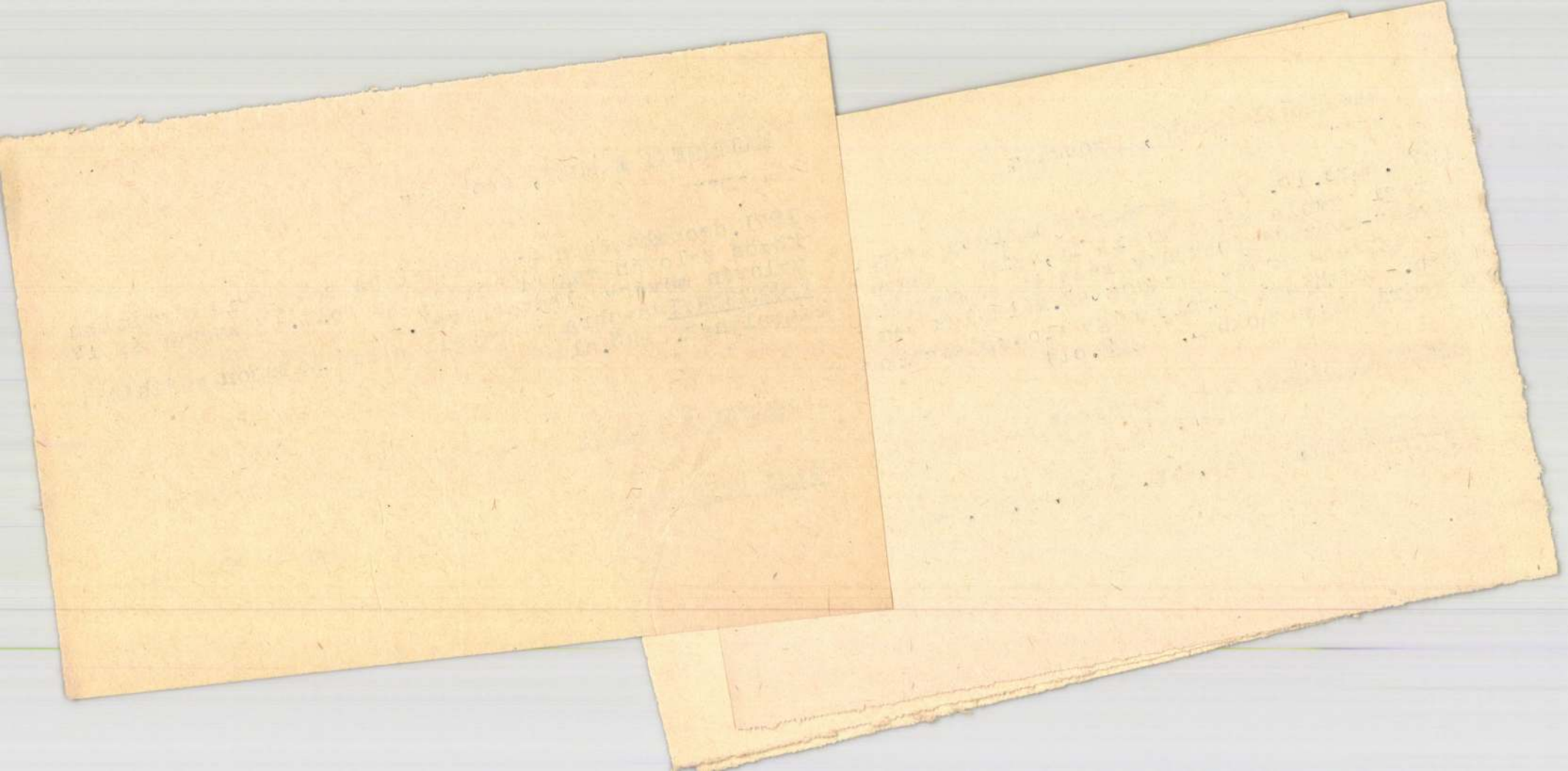

MAJTHÉNYI KÁROLY, szonrasz

1971.decemberében Szombathelsen,a Savaris Múzeumban közös szlovén-magyar kiallitas volt.-13 magyar és 17 szovén művész alkotasaival.-
"ÁRVIZ",cimü müve Majthényinak szerepelt a kiállitason 235.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén közös tarlatok 232.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szam, Szombathely

MAJTHÉNYI KAROLY, szobrász

A "Pannonia 71" kiállitás Muraszombaton a Franc Novak Galériaban. volt megtartva.-A névsor nagyjából azonos az 1969.évi kiallitókéval.-Mathényi Karoly éppúgy szerepelt 1969-ben, mint most is. 232.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén közös tárlatok
232.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

MAJTHÉNYI KAROLY, szobrász

"LOVAK", cimü müve a tárlaton.- A szobraszok közül Németh Mihály és Majthényi Karoly harom-harom bronzplasztikával jelentkezett. Mathényi munkai közül a remek tér és csoporthatasú "Lovak", Némethtől pedig a hangulatos "Vizbenéző" külön is megérdemli az emlitést. 234.old

BERTALAN LAJOS: Magyar-szlovén kozos tárlatok 232.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szam, Szombathely

Majthényi Károly szobrász

Szombathelyen rendezett Vasi Tavaszi Tárlat '44 kiállításon szereplemek művei: Sokalakos plasztikája „Tavasz ünnepe" c. (emlékmű)

Budai Rózsa: Vasi Tavaszi Tárlat '44
Vas Népe, 1944. ápr. 18.

Majtényi Károly
szolvász

Majtényi Károlyt Derkovits Gyula
arcának és alakjának megfo-
galmazása foglalkoztatta. Végül
is a forradalmárt és festőt egyi-
tesen mintázta meg.

Kovács Gyula: Három szombathelyi müvész.....
Müvészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Majtényi Károly
nobrán

A szombathelyi Savaria Muzeumban
Gesler Mária keramikus Horváth
János festő és Majtényi Károly
nobrán műveiből nyílt kiállítás.

Kovács Gyula: Három szombathelyi müvész.....
Müvészet, 1971.szeptember - 46.oldal

Majthényi Károly

Szombathelyen, a múzeum nagytermében jún. 10-én közös kiállítása nyílik – Horváth János, Gerzler Máriával –, melyen bronzplasztikái szerepelni fognak.

(B): Gerzler, – Horváth – Majthényi.

Vas Népe, 1971. jún. 6.

Majthényi Károly
szobrász

1972-ben volt közös kiállításuk
Szolcsentaban Geszler Máriának,
Horváth Jánosnak és Majthényi Ká-
rolynak.

----:Kiállitási naptár.

Művészet, 1975.január - 49.oldal

MAYTHÉNYI KÁROLY /

1. Martasovszky Lajos, portré
gipsz 48 cm
2. Kovách Károly, portré
gipsz 48 cm

Zsennyei művészetelep kiállitása. Szombathely, 1956.

ad 29/1901 schoj

MAJUNKE GEDEON
MŰÉPITÉSZ
ÉPITŐVÁLLALAT, GŐZFŰRÉSZTELEP
SZEPES-SZOMBAT
POSTA, TÁVIRDA
Saját rakodóvágánynyal a Poprádvölgyi vasut mentén.

Szepes-Szombat, 1901. 25/I

T. c.

műemlékek országos bizottságának

Budapesten.

Midőn a f. e. hó 18án kelt 29/1901. sz. becses levelének átvételét ezennel elösmerem, nem műlaszthatomel a küldött rajzokért ezúttal hálás köszönetemet kifejezni.

Majunke Gedeon

Majunke Gedeon

épitész

Kiselejtezett irat.

?

Majunka Gedeon

A bécsi festő akadémiai díjat nyert 1880-ban.

Képrőmű. rle, 1880. 135. l.

Majunka Gedeon

épitésznövendék 300 frt öszt. díjat kapott 1880. ban a vallás és közokt minisztól.

Képrőm. rle. 1880. 164. l.

24090 Községi nyomda Budapest.

A nyolcvanas évek közepétől Budakeszin élek. 1977-től foglalkozom képzőművészettel, elsősorban kerámiával, ezen belül is kisplasztikával. A művészet számomra hivatás. A világ bomlás tendenciáit sejtető folyamataiban az én törekvésem az összetartás igényével ésaz összetartozás hitével az embernek emberhez, embernek a természethez, embernek önmagához viszonyulásában rejlő értékek felmutatása. Ez motivált többek között abban, hogy már több éve kerámia-foglalkozásokat tartok gyerekek és felnőttek számára, amelyeken megpróbálom átadni ismereteimet.
Eddigi kiállításaim: Bonyhád, Taksony, Balatonfüred, Szeged, Szentendre,
Budapest: Dominó Művészegyüttes Háza, Hungária, Gellért és Termál szállodák, Budai Vár, Dísz tér 4-5. stb.

V. Majzik Máriának üzenet hagyható a 176-64-54-es számon
Operabarátok köre: 13-12-550/156.

A BUDAPESTI
OPERABARÁT ALAPÍTVÁNY
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
AZ OPERAHÁZ VÖRÖSSZALONJÁBA

1995 ÁPRILIS 3-ÁN 17^{30}-KOR

V. MAJZIK MÁRIA
KERAMIKUS

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

MEGNYITJA:

JÓKAI ANNA
KOSSUTH-DÍJAS ÍRÓ

KÖZREMŰKÖDIK:
ÓBUDAI KAMARAKÓRUS

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:
NEMZETI KULTÚRÁLIS ALAP
ASTORIA NIGHT CLUB
KRÁCSIK JÓZSEF
VÁLLALKOZÓ

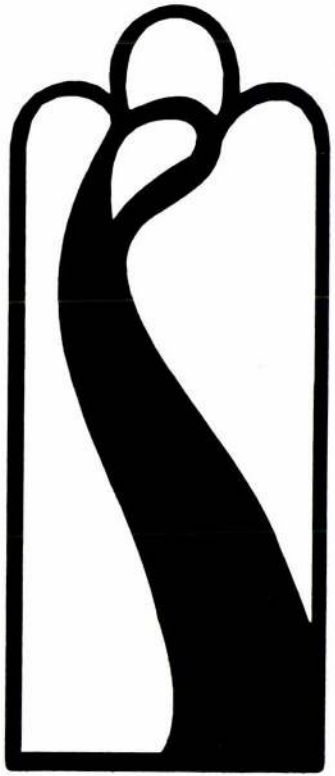

MEGHÍVÓ

Majthényi Károly

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 NOV 26

1021

Szombathelyen, az Isis szentély fogadóterén állították fel a város legújabb szobrát, az Ünnepi menet című bronz kompozíciót, Majthényi Károly alkotását

Gyászhír — köszönetnyilv

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága halottunk

ID. HERCZEG LÁSZLÓ

f. hó 22-én elhunyt. Temetése november 27-én 13.30 órakor a szolnoki Munkásőr úti temetőben lesz. A gyászoló család, Szolnok.

Köszönetet mondunk a rokonoknak, barátoknak, jó szomszédoknak és ismerősöknek, a Béke Tsz vezetőinek, dolgozóinak, a Tisza Szálló dolgozóinak, a Betonelem Gyár konyhai dolgozóinak és vezetőinek, akik szeretett férjem, édesapánk és nagyapánk

MÁTÉ IMRE

temetésén részt vettek. Mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Tiszatenyő.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága jó férjem,

ORBECZÁN FERENC

temetésén részt vettek, koszorúikkal, virágaikkal, részvétnyilvánításaikkal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló felesége, Kunszentmárton.

Fájdalomtól megtört szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik drága jó édesanyánk, nagymamánk, dédnagymamánk

KATONA JÁNOSNÉ

szül.: Csuz Mária

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Törökszentmiklós.

Hálás szívvel mondunk köszönetet az OTP és a Postabetét dolgozóinak, rokonoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, akik felejthetetlen férjem, édesapánk, nagyapánk

KELEMEN JÁNOS

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek. Részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család, Szolnok.

apróhirdetés

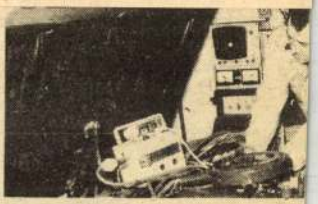

MINDEN TÍPUSÚ SZEMÉL
SZABVÁNY SZERINTI

fogyasztá

BESZABÁLYOZÁSA A KÍV
KORSZERŰ ELEKTRONIKU

túlfogyasztás

ÉRDEKÉBEN.
BEJELENTKEZÉS TELEFON

SZEMÉLYESEN: MŰSZERI

1965.

1021

ŐSZI TÁRLAT

Majthényi Károly: Rózsa Ferenc (gipsz).

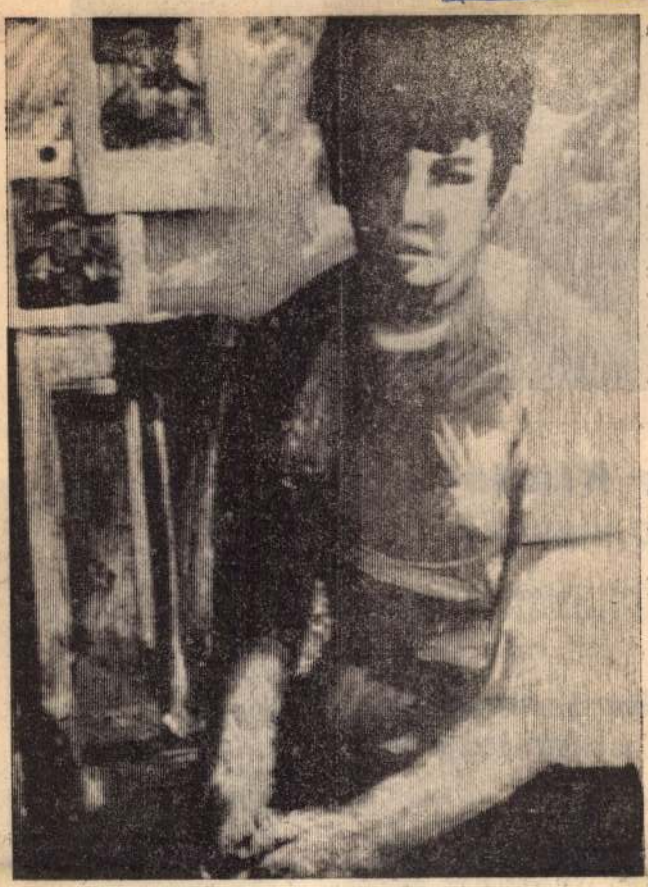

Horváth János: Leány (tempera).

Mészáros József: Vásárra menők (olaj).

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

Két hely üresen maradt a lakókat felsoroló üvegtáblán, egyébként a szűk kapualjat fogadó lépcsőház éppen olyan félhomályos és csendes így délelőtt, mint bármelyik a Visegrádi utcában. A belépő csak később veszi észre kissé oldalt a nyílat, amely világosan mutatja, hogy ez mégsem egy ház a sok közül. Ez a Visegrádi utcai ház, a 15. szám

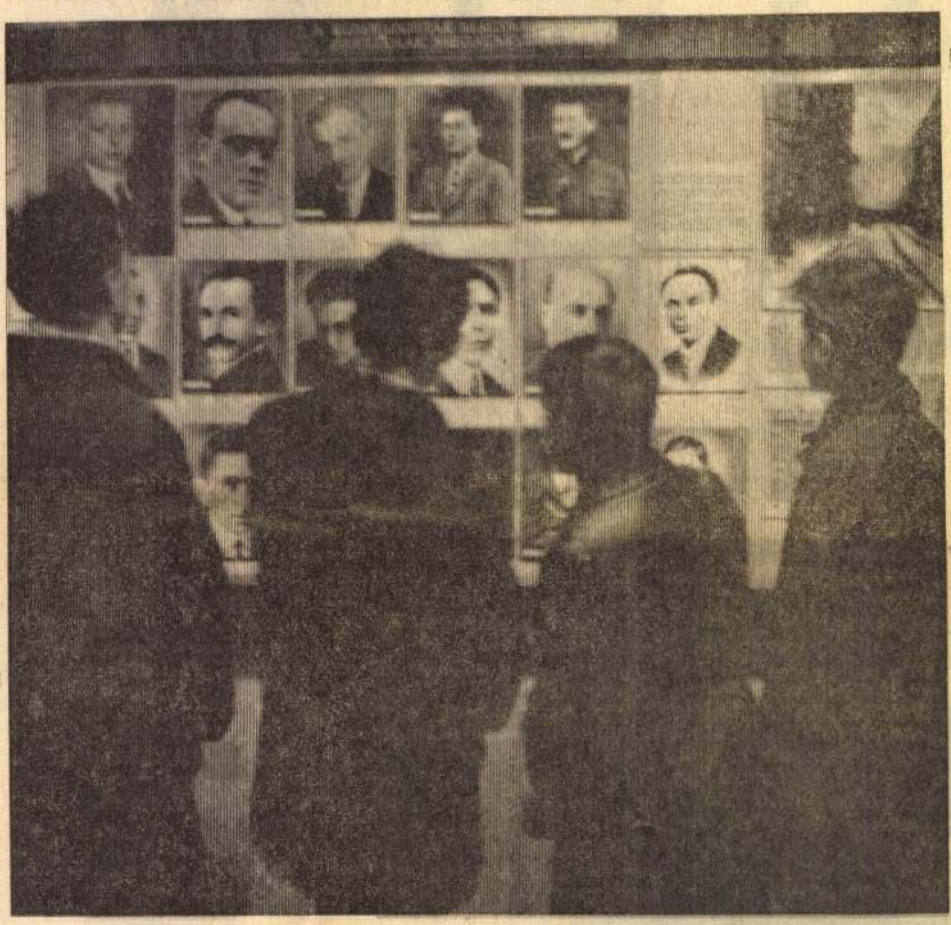

A párt alapítóinak fényképei előtt.

A Kossuth Kiadó könyvespolcáról

Kahána Mózes: Biharvári taktika

A Szovjetunióból a közelmúltban hazatért Kahána Mózes több esztendős fogsága alatt, a romániai Doftána börtönében, 1927-ben kezdte írni regényét, és most, Budapesten fejezte be. Az 1919-es magyar Tanácsköztársaságot követő időszakot idézi fel, azokat az eseményeket, amelyeknek maga is cselekvő és szenvedő hőse volt egy Biharvár néven emlegetett határmenti magyar városban és a hozzá közel fekvő gyártelepen.

Sztrájk robban ki a gyár vezetőségének munkásellenes intézkedései miatt, megszigorították az amúgyis embertelen munkafeltételeket, tömegesen bocsátották el, sőt, a gyári lakóépületekből családostul kitették a kommunista-gyanús munkásokat. Az ügy csattanós bizonyítéka annak, hogy a román belpolitikában bekövetkezett enyhülés: a fogságban tartott kommunisták szabadon bocsátása és a szakszervezetek működésének újbóli engedélyezése csupán választási kortesfogás volt és a legkevésbé sem gátolta a közigazgatási és állambiztonsági szerveket abban, hogy továbbra is üldözzék a munkásosztályt és csírájában fojtsanak el minden forradalmi megmozdulást. Így történt, hogy a sztrájkolók nemcsak az államhatalom képviselőivel találták szemben magukat, hanem érdekképviseletük, a szakszervezet történeti hitelességénél fogva is érdeklődésre tarthat számot.

K. L.

Gazdaszemmel a nagyvilágban

Gazdaszemmel a nagyvilágban, parasztemberekről szól, róluk, akikről a kötet bevezető tanulmányában Erdei Ferenc így ír: „Valamikor az emberiség nagy többsége paraszt volt, ha a parasztsághoz számítjuk a halász, vadász, pásztor, gyűjtögető és egyéb „őstermelő" népeket is. 1930-ban az emberiség kétharmada dolgozott a mezőgazdaságban, beleértve a halászatot, vadászatot és az erdészetet. 1948-ban ez már csak 58 százalék volt, 1965-ben pedig valószínűleg az emberiségnek éppen a fele, de lehet, hogy már csak a kisebbik fele. De tíz év múlva biztosan már ennél is jóval kevesebb."

Mégis, milyen sokat lehet még róluk elmondani! Maga a könyv is erről tanúskodik, hiszen 280 oldalon át valóságos tárházát adja a paraszti életnek, a világ agrárproblémáinak, a falu társadalmi helyzetének. Mindezt igen változatos módon találja meg az olvasó. Tanulmányok, riportok, tárcák, novellák, útijegyzetek, táblázatok sorakoznak a könyv lapjain. És emellett igen sok kép. A mintegy 200 foto nem csupán illusztráció vagy dísz, hanem a kötet jelentős alkotórésze, amely ön-

Elsárgult újság

Majtényi Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1970 JAN 29

1021

Szeged szobrai

Rózsa Ferenc

(159.) Az újszegedi Rózsa Ferenc Szakközépiskola előcsarnokát díszíti az intézet névadójának portréja. Készítője: Majtényi Károly.

ADÁSV

Bőrkabátját alakíttassa, vízhatlan bő téssel Csord készítő mest Miklós u. si templom

Bútorokat eladok, nyeket, re lont, há konyhabútor kat, székel teket, ruhaszekrényeket, gáztüzhelyt palackkal, tüzhelyt, könyvszekrényt. Teleki u. 6. x

Komplett dió kombinált szobabútor, újra festett szép konyhabútor, éléskamrapolc, kétaknás kokszos kályha költözés miatt sürgősen eladó. Fodor, Petőfi S. sgt. 27. x

Skoda Felíciát vagy mástípusú kocsit veszek 35 000,— Ft kp. a többi 1500 Ft havi részletre. „Felícia" 3164. jeligére a Sajtóházba. x

96 basszusos tangóharmonika, közelellős vemhes tehén, 10 hónapos bikaborjú eladó. Tápé, Rákóczi F. u. 25. sz. x

Több ezer darabos régipénzgyűjtemény eladó. „Alkalmi vétel" jeligére a makói Hirdetőbe. x

Női téli nagykabátok férfi 42-es csizma, 60—70 dkg aszparágusz spengeri mag eladó. Badár József, Szőreg, Petőfi u. 54. x

Zasztawa személygépkocsit veszek. Marinka, Hajnóczy u. 15. x

Modern mély gyermekkocsi eladó. Partizán u. 26., II. emelet. x

Nagy macskákat vesz a Gyógyszertani Intézet (Dóm tér 12.). x

Eszperanto ...

Jó állapotban levő német mély gyermekkocsi eladó. Rózsa u. 3.

Eladó külföldi ágymelegítő, 145x65. Kossuth Lajos sgt. 11., fszt. Tóth.

Jó karban levő motor eladó. Petőfi S. sgt. 46. Boldizsár.

Patkányfogó tacsikölykök eladók. Cserepes sor IX. 1.

2 db politúrozott szekrény és villanysütő eladó. (Hűtőszekrényért elcserélhető.) Bokor u. 14. Túri.

12 óriás levelű, rövidtörzsű (70 cm) filodendron eladó. Újszeged, Fogarasi u. 11.

Modern stílű, 10 darabból álló ebédlőbútor és egy kétszemélyes újszerű állapotban levő cseh rekamié eladó. Kisfaludy u. 1.

Eladó barna háló és konyhaszekrény. Mélypataki Béláné, Veresács u. 46.

Sokol táskarádió garanciális eladó. Hunyadi J. sgt. 19., I. 4.

Egy nagyméretű kombinált szekrény és egy jó állapotban levő konyhabútor eladó. Érdeklődni 5 óra után. Jósika u. 7., II. 1. a. Dobosék.

jeligére a Sajtóházba.

Rövid zongorám bérbeadnám. Retek u. 35/b.

Női fodrászsegédet felvesz Vilow, Hajnóczy u. 15. sz.

Nyugdíjas pedagógus gyermekek esti felügyeletét vállalja. Igénybejelentés minden szerdán 8-tól 16 óráig. Egressy Béni u. 30., emelet.

Mérnök 5 éves gyakorlattal állást változtat Szegeden, lakás szükséges. Leveleket: „Általános mérnök 70 830" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek.

Csepel hengerfejet tehergépkocsihoz, erőgépre felújítok, cserélek. Szeberényi autószerelő, Balástya.

2 éven felüli gyermek gondozását lakásomon vállalom. „Szobatiszta 77 485" jeligére a Hirdetőbe.

Állatorvos vidékről évtizedes gyakorlattal családi okokból állást változtatna. Csak Szegedre, illetve ide tartozó tsz ajánlatát kérem. „Lakásom van 77 478" jeligére a Hirdetőbe.

Garázs kiadó. Garázsajtó és 3 db vasablak eladó. Érd.: Török u. 9/b, I. emelet.

1971 APR 4

1021

Uj műalkotással gazdagodott Szombathely

Tegnap, a megye felszabadulási ünnepség-sorozata egyik kimagasló eseményeként felavatták *Majthényi Károly* szobrászművész *Derkovits Gyula* munkásságára emlékeztető alkotását a nagy festőművészről elnevezett új lakótelepen.

Az ünnepségen részt vett *Kovács Antal*, a megyei pártbizottság első titkára, *dr. Gonda György*, a megyei tanács vb elnöke, *Horváth Miklós*, a városi pártbizottság első titkára és a megye, illetve Szombathely város több közéleti személyisége.

Az emlékmű előtt *dr. Kővári Ferenc*, a Hazafias Népfront városi bizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet. Örömmel állapította meg, hogy a Szombathely nagy szülöttjéről szóló újabb alkotás még maradandóbbá kovácsolja a lakosság szívében a festő emlékét. Majthényi Károly szobrászművészt az ünneplő közönség lelkes tapssal ünnepelte.

A Derkovits Gyula általános iskola és óvoda előterében felállított gyönyörű műalkotás művészi méltatására külön cikk hivatott, de az máris leírható, hogy az új városrész lakói szívükbe zárták a műalkotást. Különösen a fiatalok, az iskola növendékei, akik szavalatokkal, énekszámokkal szerepeltek az emlékmű-avató ünnepségen.

foto — je —

·sport·sp

Az országos középfokú isk

Hétfőn délelőtt 11 ór
a Művelődés

VAS NÉPE

SZAKFOLYÓIRAT

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Az országos középfokú iskolai bajnokság döntőit — mint erről korábban már beszámoltunk —, Szombathelyen rendezik meg április 5—10 között. Pénteken délután az MTS székházának tanácstermében még egyszer összejöttek a szervező bizottság tagjai, a kosárlabda, röplabda és torna technikai bizottságainak vezetői.

Csicseri István, az MTS Vas megyei Tanácsa munkatársa, a szervező bizottság elnöke elmondotta, hogy **minden készen áll** az ötnapos versenyre, az első „fecskék" már szombaton délután megérkeznek Szombathelyre, vasárnap délutánra pedig már teljes lesz a kosaras és röplabdás mezőny.

Az országos bajnokság ünnepélyes megnyitója hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a Művelődési és Sportházban. Az ünnepi [illegible] Antal el[illegible] Vas meg[illegible] titkára t[illegible] megnyitóra a csapatok vezetői, sportolói, majd rövid ünnepség után kezdetét veszi az ötnapos maratoni verseny.

Megkaptuk a három sportág pontos menetrendjét is, melyet az alábbiakban közlünk.

Hétfő

Kosárlabda: 7.30-tól az első mérkőzések a Művelődési és Sportházban. — **Délelőtt 11 órakor: ünnepélyes megnyitó.**

Kedd

Kosárlabda és röplabda a Művelődési és Sportházban, valamint a 405. sz. ipari Szakmunkásképző Intézet Lenin úti tornatermében, 7.30-tól.

Szerda

Kosárlabda: Tanítóképző Kosárlabda és röplabda a Művelődési és Sportházban, valamint a Lenin úti tornateremben, 7.30-tól.

Péntek

Röplabda és torna a Művelődési és Sportházban, valamint a Lenin úti tornateremben, 7.30-tól.

Szombat

Torna: 7.30-tól a Művelődési és Sportházban.

★

Kedden délelőtt 10 órakor Gonda György elvtárs, a Vas megyei Tanács vb-elnöke ad fogadást az országos középfokú iskolai bajnokság döntőjében szereplő csapatok, valamint az MTS és a szakszövetségek vezetői részére.

Magyarország Utánpótlás-válogatott—Ausztria Utánpótlás-válogatott 2:0 (0:0)

Szombathely, Rohonci úti sporttelep, 6000 néző, vezette Steremitzky (Jugoszlávia), partjelzők: Hévizi és Halász.

Magyarország: Lévay — Molnár, Horváth, Kovács, Kocsis, Somogyi, Karsai, Tóth B., Branikovits, Tóth J., Nagy L., *Edző:* Thomann Antal.

Ausztria: Stacmovetz — Demantike, Enz, Winkelbauer, Strasser, Weber, Schlagbauer, Sterinc, Mümlhauser, Kastner, Zamuth. *Edző:* J. Günthner.

Csere: Somogyi helyett Tóth A. (szünetben), Sterinc helyett Filmoser (64. perc), Mümlhauser helyett Halla (82. perc).

A játék, a kapuk ritkán kerültek veszélybe, az viszont feltűnt a nézőknek, hogy *a magyar „támadósor" egyedül Branikovits képviselte,* túl sok volt a középpályás. Színvonalban nem elégítette ki a szurkolókat a mérkőzés, inkább csak küzdelem volt, ez is csak a két 16-os között. A 35. percben Mümlhauser lövését Lévay elvetődve ütötte vissza a mezőnybe. Egy perc múlva, — megismételt szabadrúgás után, — Horváth lövését Stacmovetz a bal alsó sarokból ütötte ki. A félidő utolsó perceiben az osztrákok veszélyeztettek többet.

Jól játszott a magyar csapat, de a lelkesedés mellett hiányzott a gyors, célratörő támadójáték. Dicséret illeti a védelmet, amely Lévay mögött biztonságosan működött. Jól játszott Molnár, Horváth, Kovács, Kocsis, Somogyi, Karsai, Tóth B., Branikovitsot, Nagy Lászlót és Tóthot, akik a lassan elfáradó osztrák védőkkel szemben nem egyszer teremtettek veszélyes helyzetet. Láttunk sportpályára nem való jeleneteket is: Enz ütötte le előbb Branikovitsot, aztán Strasser Tóth Andrást, balszerencséjére Enz került utóbbi jelenet után a kiállítás sorsára, — kapu előtti dulakodást követően. A 81. percben a magyar csapat bebiztosította győzelmét. *Nagy L. nagyszerűen vett át egy labdát Kocsistól, elfutott a szélen,*

1021

Ünnepi menet Isis tiszteletére

Majthényi Károly szobra a szentély előtt

Az 1973-as önálló kiállítás legnagyobb tetszéssel fogadott kompozíciója volt az Ünnepi menet Isis tiszteletére. Majthényi Károly szobrászművész kisplasztikáját akkor így méltatta Artner Tivadar: „Az Isismenet asszonyainak tartása méltóságos, ünnepi komolyságukat azonban feloldják a lágyan ívelő körvonalak. Arcuk kifejezése szuggesztív, szűkszavú, gesztusaik jelentőségteljesek, akár az atributumok alkalmazása. Időben és szellemében távoli világot idéz ez a mű, mégis minden ízében mai. Együttesük az időtlenség ősi nyugalmát sugározza, mert összhatásuk monumentális. Teret kíván ez a kompozíció, talapzatot kér megalkotója szeretett városának méltó helyén."

Az óhaj teljesült. Mindaz a szépség, érték, harmónia, amit a kis szobor jelzett, sejtetni engedett, a köztéri szoborban teljesedett ki. Majthényi Károly Ünnepi menet-e csütörtök délután óta áll méltó helyén, a szombathelyi Isis szentély fogadóterén.

A 175 centiméter magas bronzszobrokat 36 centis márványtalapzatra helyezték. A

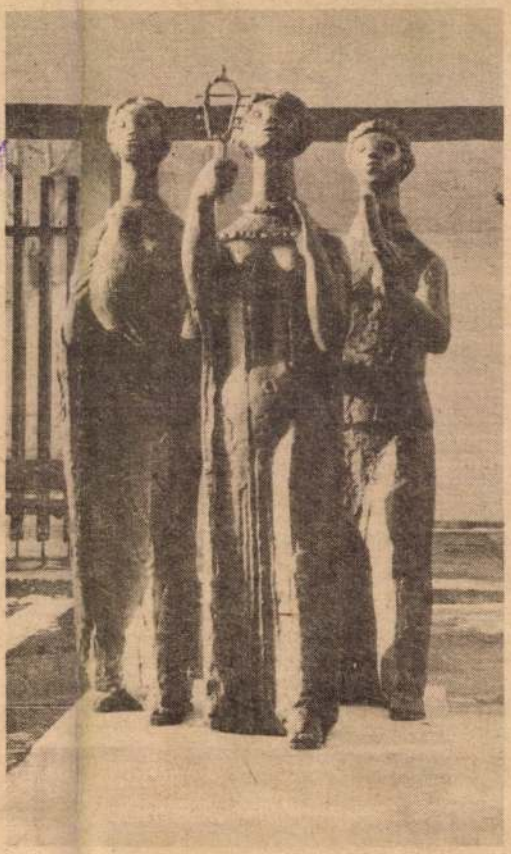

Az Ünnepi menet fogadja az Iseum látogatóit.

Daru segítségével emelték a talapzatra a bronzszobrokat.

három nőalak az Isis-kultusz egy-egy kelléket tartva fordul szembe mai hódolóival. A menetet a sistrumot, csengős hangszert emelő hölgy indítja, az áldozási bor kancsójával és síppal követi a másik kettő.

Avató ünnepség nélkül zajlott le a szoborállítás. Majthényi Károly ilyen érzésekkel, gondolatokkal ajánlotta a szombathelyiek szeretetébe alkotását: — Olyan szándékból született az ünnepi menet, hogy közelebb vigye az Iseum látogatóit a feltárt római emlékek élményéhez. Remélem, a szobor teljesíteni fogja küldetését. Több Savaria-indíttatású plasztikát csináltam már (Augurok, Pán, A Törvény, Múzsák). Mind szeretem. A kiállításokat látogató közönség és a szakmai kritika az Ünnepi menet című háromalakos kompozíciómat üdvözölte a leghálásabban. Így erre kaptam megbízást. Örülök, hogy városom terét díszítheti alkotásom, kérem a szombathelyieket, hogy fogadják magukénak.

Budai Rózsa

Fotó: **Kaczmarski Zoltán**

Központi Bizottság

Ugyanakkor jobban ki kell használni a meglevő egészségügyi, oktatási, kulturális létesítményeket, nagyobb gondot fordítva többcélú hasznosításukra.

A tervidőszakban 370—390 ezer lakás épüljön. Állami beruházásból 115—120 ezer új lakás épüljön, és mintegy 100 ezer lakás felújítására, illetve korszerűsítésére kerüljön sor. A magánerőből történő egyéni és csoportos lakásépítkezések állami támogatását folytatni és bővíteni kell. Javítani kell a lakásgazdálkodást. Igazságosabbá és arányosabbá kell tenni a lakosság hozzájárulását a lakásépítés és -fenntartás költségeihez. Anyagi ösztönzéssel és szervezési intézkedésekkel is elő kell segíteni a lakáscseréket. Mindezek eredményeként a következő öt évben mintegy másfél millió állampolgár lakáskörülményei javulnak.

Továbbra is fontos követelmény a vásárlóerő és az árualapok összehangolása. A kielégítő áruellátás folyamatos biztosítása, választékának lehetőség szerinti bővítése elsőrangú feladat. A lakossági szolgáltatásokat az állami vállalatok, a szövtkezetek, valamint a magánkisipar és -kereskedelem ösztönzésével és támogatásával érezhetően javítani kell.

7 Az irányító szervek rendszeresen kísérjék figyelemmel a népgazdasági terv teljesítését, idejében gondoskodjanak a szükséges intézkedésekről. A gazdasági szabályozás ösztönözzön a lehetőségek, a tartalékok jobb kihasználására, a jövedelmezőbb gazdálkodásra.

A vállalatok terveikben a termelési szerkezet javítására, az ésszerű takarékosságra, az anyagi és a szellemi erőforrások jó hasznosítására, gazdálkodásuk színvonalának emelésére helyezzék a hangsúlyt. Fejlődjék a gazdasági vezetők vállalkozási készsége, váljék jellemzővé a kezdeményező, a változásokra idejében reagáló vezetési munkamódszer és stílus. Ez a magatartás kap-

A dolgozókat
tájékoztatni kell
helyzetéről,
jobban be kell v
tennivalók meg
ba. Ezzel is elő k
a kollektívák
és összefogását a
és a vállalati cél
lósítására. Erősít
társadalmi ellenőrz

A tanácsok terve
kodása, bevételi
népgazdasági terv és a területfejlesztés céljaival összhangban alakuljanak, erősödjék gazdasági önállóságuk. Ösztönözzék és karolják fel a lakosságnak a város- és községpolitikai célok valóra váltását szolgáló kezdeményezéseit.

8 A pártszerveknek és -szervezeteknek a gazdasági munkát segítő és ellenőrző tevékenysége a tervben foglalt gazdaságpolitikai célok megvalósítására irányuljon. Segítse elő a magasabb követelményekhez és a változó körülményekhez való alkalmazkodást, a konkrét feladatok helyes meghatározását és teljesítését, a társadalmi aktivitás, a kezdeményezőkészség kibontakozását.

A tömegpolitikai munka, a sajtó, a rádió és a televízió reálisan foglalkozzék gazdasági helyzetünkkel, ismertesse a gazdaságpolitikai célokat. Támogassa a helyes törekvéseket, lépjen fel a negatív jelenségekkel szemben, mozgósítson a népgazdasági terv megvalósítására.

A tervkészítés szempontjából hasznos volt, hogy a párt és a kormány felkérésére az előzetes elképzeléseket megtárgyalták, véleményezték a budapesti és a megyei pártbizottságok, valamint a Hazafias Népfront elnöksége, a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Intéző Bizottsága, a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöksége, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége, az Ipari Szövetkezetek Orszá-

1980 NOV 15
VAS NÉPE
MSZMP SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-124

az országos és a helyi gazdasági, társadalompolitikai feladatok megoldására. A szocialista mun-

A Központi Bizottság pártunk munkastílusának megfelelően időnként áttekinti és ellenőrzi saját tevékenységét, összhangba hozza a párt előtt álló időszerű feladatok követelményeivel. Ez pártunk több mint hat évtizedes harcának arra a fontos tanulságára épül, hogy történelmi küldetésének betöltéséhez, vezető szerepének hatékony érvényesítéséhez nélkülözhetetlen választott testületeinek, mindenekelőtt a Központi Bizottságnak a rendeltetésszerű működése. A XII. kongresszuson megválasztott Központi Bizottság első ülésén, 1980. márciusában úgy döntött, hogy a kongresszus határozatából kiindulva megvizsgálja a párt vezető testületeinek munkarendjét és munkamódszerét.

A Központi Bizottság legutóbb 1968-ban hozott átfogó határozatot munkamódszerének fejlesztéséről. A mostani vizsgálat megállapította, hogy az erről szóló határozat nyomán a munkamódszer jó irányban fejlődött.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a marxizmus—leninizmus elvei alapján alakítja politikáját, a párt életében és tevékenységében következetesen érvényesülnek a lenini normák. Minden szinten a választott testületek hozzák a döntéseket; a Központi Bizottság a munka irányát hosszabb távra szóló, elvi jellegű határozatokkal jelöli ki; a közép- és alsó szintű pártszervek, a párt

Majthényi Károly

A VAS NÉPE galériája

Majthényi Károly: Csillagfényben.

nemcsak a célból veszik igénybe a sétányt, hogy útju-

Beszédes s

Az országban taval
közüti baleset történt. 95
san, 12 022-ten könyebbe
Legtöbb baleset —
kevesebb — 664 — jan
A 20 538-ból 6237 B
elő.
A megyék között P
megye az „utolsó előtti"
Megyénkben a 427-bő
san, 249-en könnyebben s
— 84 — szeptemberben történt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

Üzembiztos közlekedést biztosít a gépkocsi rendszeres műszeres ellenőrzése!

AFIT

Alkatrészek megbontása nélkül, gyorsan elvégezhető a vizsgálat az új, korszerű

ELKON S 100 vizsgálóberendezésen

Gyújtás, megszakító berendezés, gyertyák, porlasztó, kondenzátor gyújtótekercs ellenőrzése, akkumulátor kapacitás vizsgálata, vezetékek rejtett hibáinak kiszűrése.

A műszer által kimutatott hibák kijavítását azonnal elvégezzük!

AFIT. XII. AUTÓJAVÍTÓ VÁLLALAT

1. SZ. SZERVIZÜZEME

Szombathely, Pálya u. 1.

(3723)

Írta és összeállította: **Zentai Pál**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1969 APR 20.
1021

Majthényi Károly Csillagfényben c. bronzszobra

Egy tantárgy, amely

Filmesztétika: iskolapa

Ez az óra is úgy kezdődik, mint a többi. Mégis van benne valami rendhagyó! Padok helyett színházi rendben székek sorakoznak, ezen ülnek a diákok meg hátul, egy hosszú asztal tetején. A teremben félhomály van, a katedra helyén bekapcsolt televízió monitora villog.

Idő: április 15. délelőtt 11 óra 50 perc. Hely: a szombathelyi Rudas László Közgazdasági Szakközépiskola

Szereplők: az ötszázharminc tanuló közül 41, az I/B osztály.

Minden hónapban egyszer itt tartják a magyar órát, amelyet a tanárnő után másodszor Bíró Yvette filmesztéta nyít meg:

— Szeretettel köszöntelek benneteket a mai filmesztétikai órán, mai témánk a képi kompozíció...

KÍSÉRLET.

A Művelődésügyi Minisztérium 50 682—1968. X. számú rendelkezése alapján az új tanévben kísérleti jelleggel bevezették a középiskolák egy első osztályába a filmesztétika oktatását. Külön órát nem adtak rá, hanem egyszer ötven percet

zium, a Savaria Gimnázium, a Rudas László Közgazdasági Szakközépiskola és a Berzsenyi Dániel Kereskedelmi Szakközépiskola egy-egy első osztályában tanítják a filmesztétikát. A hatodik óránál tartanak. Általános felmérés a tapasztalatokról még nincs, de ha a kísérleti oktatás sikeres lesz, jövőre valószínűleg minden első osztályban bevezetjük. A pedagógusoknak szakmai továbbképzésen nyújtunk segítséget az új tantárgy sikeres oktatásához...

—..., MAI TÉMÁNK A KÉPI KOMPOZÍCIÓ...

Két osztály figyel feszült érdeklődéssel, a teremben az I/B, és a képernyőn egy másik. Azaz: ők nemcsak figyelnek, hanem feelnek, válaszolnak, gondolkodnak Bíró Yvette kérdésein, az órába „bevágott" filmrészleteken. Nagyszerű, komplex az óra, a film formanyelvének megértéséhez segítségül hívja a társművészeteket is. Felnőtt módon, mégis az életkori sajátosságnak megfelelően szemléletesen (de nem szájbarágóan!) tanítják a film ABC-jét, a filmnézé

Patak Jenő

Majthényi festő/19.sz?/Bethlen Gábor ifjukori portréja.

Fővárosi Lapok 1864.I.I.20.

Majtán Ferenc, amatőr képzőművész

Megnyílt Tatán a X. országos amatőr képzőművészeti kiállítás, a tatabányai művész műve is szerepel a kiállításon.

Gombkötő Gábor: Mese, tart az amatőr képzőművészet?
Dalgozók Lapja, 1974 júl. 6.

V. MAJZIK MÁRIA Magyar Nemzet, 2002.9.12

Szent Antal a parajdi templomban

V. Majzik Mária szobrászművész a szakralitás és a közösség összefüggéséről

VARGA KLÁRA

Nemrégiben szentelték fel az erdélyi Parajd új, négyszáz főt befogadó katolikus templomát. A Keresztelő Szent János-templom összes szobra *V. Majzik Mária* munkája. A még hiányzó Szent Antal-szobor a napokban készült el.

– Ahol sok a szegény ember, ott nagy szükség lehet Szent Antal szobrára.

– Hozzá nemcsak a szegények, a gazdag hívők is gyakran imádkoznak. De Páduai Szent Antalnak azt a történetét érzem ma a legfontosabbnak, amelyben amikor az emberek nem figyelnek rá, a víz felé fordul és a halak kidugják a fejüket, úgy hallgatják szavait. A mai emberek már nem egyszerűen nem figyelnek, jó részüknek már szinte nincs is „füle a hallásra".

– Embercsoportot legelőször Budakeszire készült kálváriája VII. stációján láthattunk, majd pedig a Budakeszi Széchenyi Iskolába készült domborművén. Ezeken az alkotásokon az emberek, illetve a gyerekek csoportja általánosságban fejezi ki a társadalmat, vagy a gyerekek világát. A hévízi kápolnában az embercsoport ábrázolása már valami többet, az Édentől Keletre élő, de potenciálisan megváltott emberiséget mutatja. Parajdon a legnagyobb misztériumokat – Jézus születését és a piétát – látjuk a társadalomba ágyazottan. Mit fejez ki ez a haladási irány?

– A romantikától, még inkább a reneszánsztól kezdődően a művészetben egyre nagyobb a jelentősége az individuumnak. Sokan ma már nem is tartják művészetnek a közösségi témákat kifejező alkotásokat. Bennem viszont egyre inkább felértékelődik a közösség, a társadalom, az emberiség. Egyre mélyebb, egyre nagyobb, egyre egyetemesebb jelenségekkel tudom kapcsolatba hozni, s egyre erősebb az érzésem, hogy atomizáltan, külön-külön, egymagunkban értéktelenebbek vagyunk, mint együtt.

– Szinte állandó motívumai, az angyalok is új szerepkörben térnek vissza a parajdi templomfalakon.

– Erdélyben vagyunk. Az ide érkezőt lenyűgözi a természet testet-lelket tápláló szépsége. Örök körforgását jelképezik az angyalok ágakkal, búzakalászokkal, szőlőlevelekkel, melyek a Corpuson is megismétlődnek.

– Mit fejeznek ki a Corpus körül röpdöső madarak?

– Rengeteg mindent. Olyan ívben veszik körül a halott megváltót, ahogy azt az erdélyi útszélek pléhkrisztusain látni.

– A templom védőszentjével, Keresztelő Szent Jánossal szemben Madonna áll a gyermek Jézussal.

– Olyan a szűzanya is, a kis Jézus is, amilyennek az itteni embereket látom. Mária igazi székely édesanya, Jézus székely kislegény. Nem néznek egymásra, de egymás felé nyújtják a kezüket. Nagyon bensőséges jelenet.

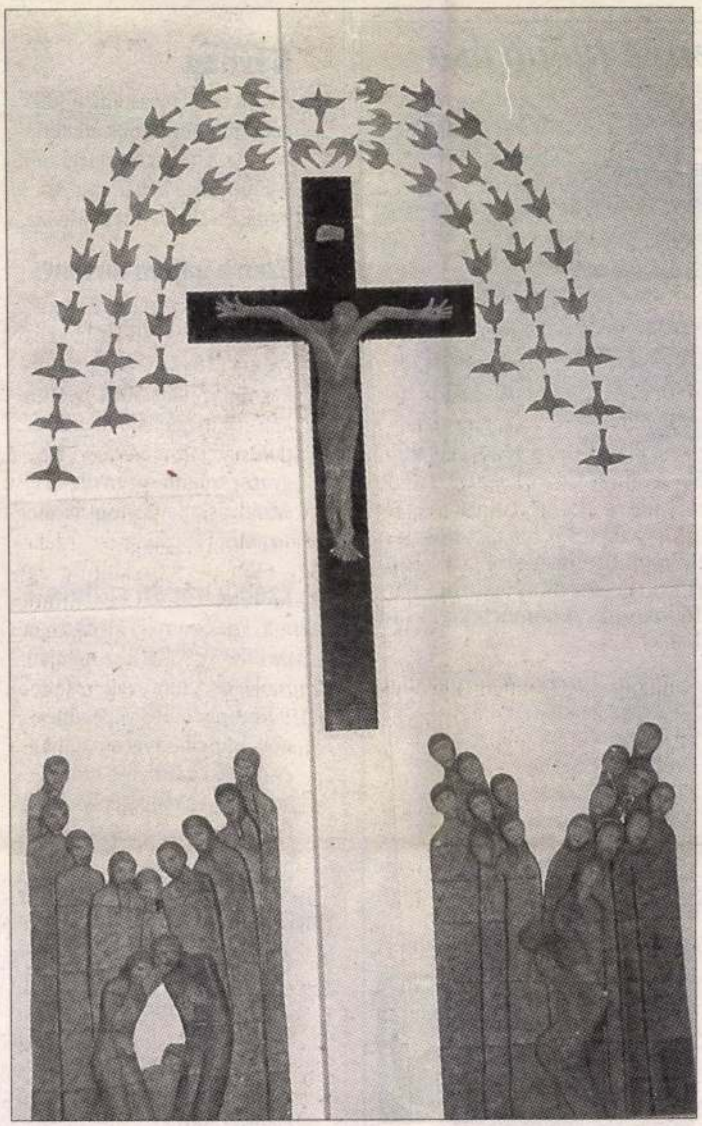

Az erdélyi pléhkrisztusokat idéző parajdi Corpus FOTÓ: NAGY ISTVÁN ELEK

– Semjén Zsolt ünnepi beszédében egyszerre szakrálisnak és modernnek nevezte az ön alkotásait. Hogyan fogadták kompozícióit a helybéliek?

– A környékbeli falvakból székely ruhában, zászlókkal jöttek az emberek. Nappal volt, de mégis sötét: zuhogott az eső. Senki nem mehetett be a templomba, amíg kívülről meg nem szentelték. Ott álltunk és mindenki sírt. Beléptünk a sötét templomba. Hirtelen mindenfelé kigyúltak a fények, az emberek felhördültek, amikor megpillantották a két és fél méter magas kerámiaalakokat. Talán azért is fogadták akkora szeretettel a kerámiadomborműveket, mert a Ceausescu-érát megelőzően nem a közeli Korond, hanem Parajd volt az erdélyi fazekasság központja.

– Akik látták az ön szobrait a többi templomban (Szent Margit-kápolna, ökumenikus kápolna a Szabolcs utcai kórházban, a hévízi Szent Miklós-kápolna), sejtik, hogy Szent Antal ábrázolása sem lesz hagyományos.

– Szent Antalt nem a leggyakoribb attribútumaival, kenyérrel és a csecsemő Jézussal, hanem liliomokkal láthatják viszont.

SYDNEYT FENYEGETI A BOZÓTTŰZ. Az Ausztrália déli részén tomboló bozóttüzek tegnap meghátrálásra kényszerítették a tűzoltókat. A küzdelem egyik frontján a tűzvész 15 kilométerre megközelítette Sydney központját. A világváros két északkeleti külvárosában, Pennant Hills Park és North Epping területén a tűzoltóknak sikerült megóvniuk 250 házat, egy másik helyszínen, a városközponttól 10 percnyi autózásra lévő Lane Cove parkja közelében ugyanakkor mintegy kétszáz házat fenyegetnek a lángok. A tűzoltók szóvivője, John Winter szerint a karácsony előtti napok óta mintegy 1200 kilométeres körzetben tomboló erdő- és bozóttüzek többsége már átlépte a tűzvédelmi irtásokat

FOTÓ: REUTERS/TIM WIMBORNE

A Kárpát-medence időjárása

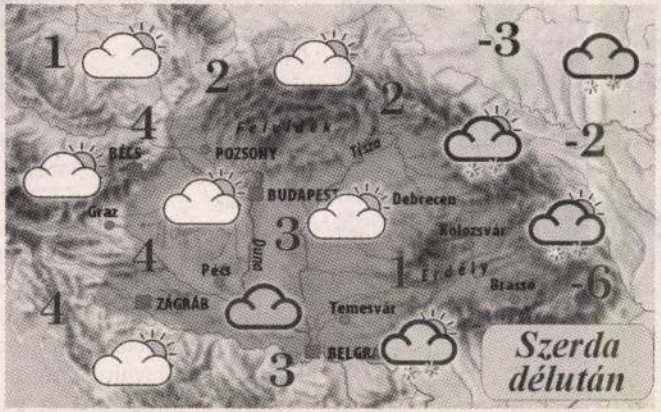

A Kárpát-medence területén szerdán eleinte borult lesz az ég, és gyakran elered a hó. Majd észak felől megkezdődik a felhőzet felszakadozása, és a felhőátvonulásokból csak futó hózáporok fordulnak elő. Az északira, északnyugatira forduló szél napközben viharossá fokozódik. A hőmérséklet kora délután kissé fagypont fölött alakul.

Hójelentés

Bánkút	28 cm	Sniezka	135 cm
Dobogókő	5-10 cm	Zakopane	63 cm
Zebegény	5-10 cm	Rax	135 cm
Kékestető	41 cm	Sonnblick	240 cm
Galyatető	40 cm	Villach	25 cm
Eplény	12 cm	Semmering	65 cm
Chopok	113 cm	Tarvisio	40 cm
Krompach	60 cm	Kredarica	80 cm

Városok időjárása

Budapest	3 °C
Bécs	4 °C
Pozsony	5 °C
Kassa	2 °C
Ungvár	2 °C
Kolozsvár	-3 °C
Temesvár	1 °C
Zágráb	3 °C

Orvosmeteorológia: Hidegfronti hatás lesz.

Készítette:

Légnyomás: süllyed.

Csillagászati adatok

Napkelte	7.32
Napnyugta	16.04
Holdkelte	19.43
Holdnyugta	10.01

OMSZ

www.met.hu

Hőmérsékleti szélsőértékek Magyarországon:

Min: -22.7 °C Debrecen 1905

Max 14.5 °C Keszthely 1921

Névnap

Ma **ÁBEL** nevű olvasóinkat köszöntjük névnapjuk alkalmából! Az **Ábel** ószövetségi név, valószínűleg héber eredetű. Jelentése: lehelet, mulandóság.

Ezen a napon történt:

Kossuth Lajos szerkesztésében megjelent a Pesti Hírlap első száma (1841). – Megindult Pesten a Világ című, hetente kétszer megjelenő liberális politikai lap (1841). – Magyarországon megnyílt az első színésziskola, a pesti Színi Tanoda (1865).

Ezen a napon született:

Szent X. Pius, római katolikus pápa (1835); – Kertész Kálmán zoológus, entomológus (1867); – Korbuly János gépészmérnök, irányításával készült az első hazai kétütemű motor, személy- és tehergépkocsi, valamint traktor. (1893).

Ezen a napon halt meg:

Énekes István, az 1932-es Los Angeles-i olimpia légsúlyú ökölvívó-bajnoka (1940); – Gaál Franciska színésznő (1973); – Mátrai Gyula építész, statikus (1977); – Zámbó Imre popzenész, énekes, zeneszerző, szövegíró (2001).

FORRÁS: MTI-SAB

hó és helyenként hárommétéres hófúvások torlaszolták el. A hózivatar és a lavinák elektromos vezetékeket szakítottak el, a Nyugati-Kárpátok több települése áram nélkül maradt. A hatalmas hó miatt legalább két napba telik, amíg helyreka[illegible]szán kezdődött, ahol már [illegible] cember 31-én délben elrendelték az első fokú árvízvédelmi készültséget. A folyón újév reggelén Ágerdőmajornál 538 centiméteres vízállást mértek. A Túron az áradás csökkent. (MTI)

Halála után többen is látták a betegek rémét

Detektívek vizsgálják, van-e igazság azokban az állításokban, amelyek szerint egy nőgyógyász megrendezte a saját halálát, hogy megmeneküljön a felelősségre vonás elől, amiért szexuálisan zaklatta pácienseit.

SZÖGHY KATALIN

Rodney Ledward, aki Kenttől az Ír Köztársaságban lévő Mallowig sok helyen dolgozott, a jelentések szerint tavaly meghalt hasnyálmirigyrákban. Ám azóta újra nyomaira bukkantak, így a kenti rendőrség felvette a kapcsolatot az ír hatóságokkal: hitelt érdemlően igazolható-e a hatvankét éves orvos halála. Az orvost korábban már törölték az orvosi névjegyzékből, mert 1989 és 1996 között tizenhárom esetben hozzá nem értést tükröző sebészi beavatkozást hajtott végre az ashfordi William Harvey kórházban és Hythe egyik magánkórházában. Később több mint 400 nő tett panaszt módszereire és stílusára, s többen állították, hogy szexuálisan zaklatta őket. Hat nő – a férjek állítása szerint – meghalt, miután Ledward kezelte őket.

Néhány hónappal állítólagos halála előtt leleplezőriport jelent meg róla, amely szerint tizenhat éven át végezhetett műtéteket, kontár módjára. A megoperált nők horrorisztikus beszámolói szerint indokolatlan csonkolásokat hajtott végre, vagy maradandó hegeket és érzelmi károsodásokat hagyott maga után. De a riport szerint a kórházi vezetők figyelmen kívül hagyták a kollégák panaszait Ledward arrogáns és érzéketlen viselkedése, villámgyors kórtermi vizitei és elkapkodott műtétei miatt. Néhány nőbeteg arról is beszámolt, hogy az orvos nemegyszer szabadidőruhában, kezében lovaglópálcával, italszagot árasztva bukkant fel az ágyuknál. Ő úgy jellemezte magát, mint a leggyorsabb nőgyógyász délkeleten, miután egyetlen reggelen hét műtétet hajtott végre.

Úgy tűnt, az orvos halála véget vet a kórházi drámáknak és a vizsgálatoknak is, ám állítólagos elhunyta óta többen is látták. Kiderült az is, hogy a halálát nem orvos, hanem csak a halottasházban dolgozó asszisztens igazolta.

…i lehetőséget, így például a mindenkori konferanszié-nak, aki már negyedik éve *Fábry Sándor*. A konferanszié lényege amikor meg … humorral figurázta ki az otrombaságot. Az ifjú reménység, *Litkai Gergely* ezúttal gyengén teljesített, s …ziós vezetők rendszert gyártottak abból, hogy bemondóikat, tényfeltáró riportereiket, meteorológusai… …legénysége poénkodott, méghozzá kiváló eredménnyel. Nyers, diákos hülyéskedés, metsző humor és meglepően kimagasló egy vers közvetítéséről, vagy mint láthattuk, egy cseppnyi változással képernyőre vitt szilveszteri esztrádműsorról.

Magyar Nemzet 2002. I. 2

Szent Antal a parajdi templomban

V. Majzik Mária szobrászművész a szakralitás és a közösség összefüggéséről

Varga Klára

Nemrégiben szentelték fel az erdélyi Parajd új, négyszáz főt befogadó katolikus templomát. A Keresztelő Szent János-templom összes szobra *V. Majzik Mária* munkája. A még hiányzó Szent Antal-szobor a napokban készült el.

– Ahol sok a szegény ember, ott nagy szükség lehet Szent Antal szobrára.

– Hozzá nemcsak a szegények, a gazdag hívők is gyakran imádkoznak. De Páduai Szent Antalnak azt a történetét érzem ma a legfontosabbnak, amelyben amikor az emberek nem figyelnek rá, a víz felé fordul és a halak kidugják a fejüket, úgy hallgatják szavait. A mai emberek már nem egyszerűen nem figyelnek, jó részüknek már szinte nincs is „füle a hallásra".

– Embercsoportot legelőször Budakeszire készült kálváriája VII. stációján láthattunk, majd pedig a Budakeszi Széchenyi Iskolába készült domborművén. Ezeken az alkotásokon az emberek, illetve a gyerekek csoportja általánosságban fejezi ki a társadalmat, vagy a gyerekek világát. A hévízi kápolnában az embercsoport ábrázolása már valami többet, az Édentől Keletre élő, de potenciálisan megváltott emberiséget mutatja. Parajdon a legnagyobb misztériumokat – Jézus születését és a piétát – látjuk a társadalomba ágyazottan. Mit fejez ki ez a haladási irány?

– A romantikától, még inkább a reneszánsztól kezdődően a művészetben egyre nagyobb a jelentősége az individuumnak. Sokan ma már nem is tartják művészetnek a közösségi témákat kifejező alkotásokat. Bennem viszont egyre inkább felértékelődik a közösség, a társadalom, az emberiség. Egyre mélyebb, egyre nagyobb, egyre egyetemesebb jelenségekkel tudom kapcsolatba hozni, s egyre erősebb az érzésem, hogy atomizáltan, külön-külön, egymagunkban értéktelenebbek vagyunk, mint együtt.

– Szinte állandó motívumai, az angyalok is új szerepkörben térnek vissza a parajdi templomfalakon.

– Erdélyben vagyunk. Az ide érkezőt lenyűgözi a természet testet-lelket tápláló szépsége. Örök körforgását jelképezik az angyalok ágakkal, búzakalászokkal, szőlőlevelekkel, melyek a Corpuson is megismétlődnek.

– Mit fejeznek ki a Corpus körül röpdöső madarak?

– Rengeteg mindent. Olyan ívben veszik körül a halott megváltót, ahogy azt az erdélyi útszélek pléhkrisztusain látni.

– A templom védőszentjével, Keresztelő Szent Jánossal szemben Madonna áll a gyermek Jézussal.

– Olyan a szűzanya is, a kis Jézus is, amilyennek az itteni embereket látom. Mária igazi székely édesanya, Jézus székely kislegény. Nem néznek egymásra, de egymás felé nyújtják a kezüket. Nagyon bensőséges jelenet.

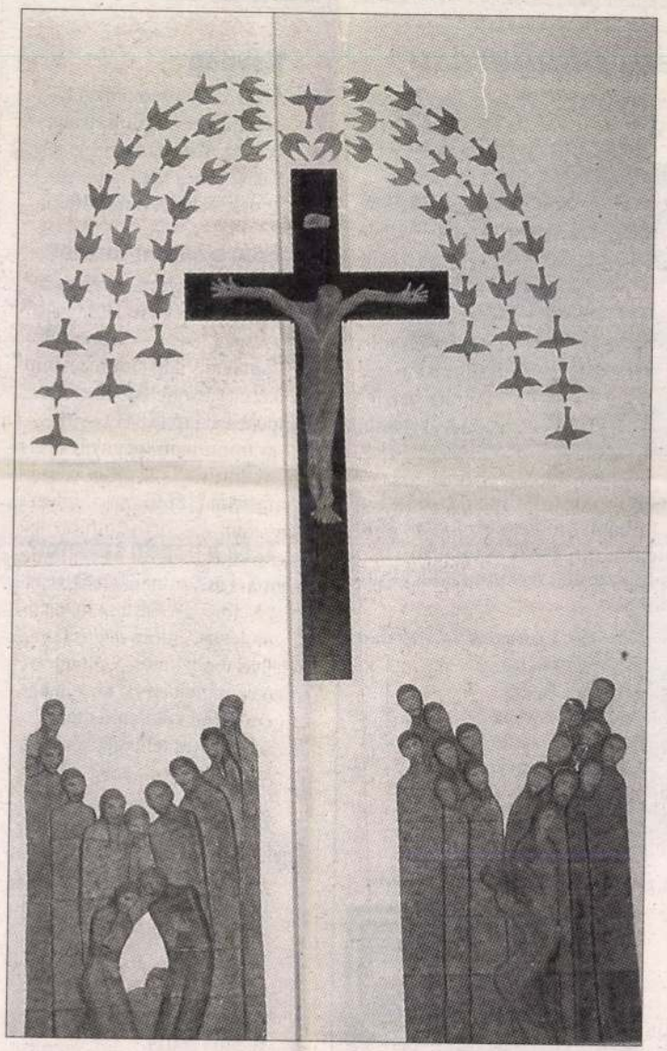

Az erdélyi pléhkrisztusokat idéző parajdi Corpus FOTÓ: NAGY ISTVÁN ELEK

– Semjén Zsolt ünnepi beszédében egyszerre szakrálisnak és modernnek nevezte az ön alkotásait. Hogyan fogadták kompozícióit a helybéliek?

– A környékbeli falvakból székely ruhában, zászlókkal jöttek az emberek. Nappal volt, de mégis sötét: zuhogott az eső. Senki nem mehetett be a templomba, amíg kívülről meg nem szentelték. Ott álltunk és mindenki sírt. Beléptünk a sötét templomba. Hirtelen mindenfelé kigyúltak a fények, az emberek felhördültek, amikor megpillantották a két és fél méter magas kerámiaalakokat. Talán azért is fogadták akkora szeretettel a kerámiadomborműveket, mert a Ceausescu-érát megelőzően nem a közeli Korond, hanem Parajd volt az erdélyi fazekasság központja.

– Akik látták az ön szobrait a többi templomban (Szent Margit-kápolna, ökumenikus kápolna a Szabolcs utcai kórházban, a hévízi Szent Miklós-kápolna), sejtik, hogy Szent Antal ábrázolása sem lesz hagyományos.

– Szent Antalt nem a leggyakoribb attribútumaival, kenyérrel és a csecsemő Jézussal, hanem liliomokkal láthatják viszont.

Kékfestők Óbudán

Kiss Eszter Veronika

Január folyamán még megtekinthető a pápai Kékfestő Múzeum vendégkiállítása az Óbudai Textilmúzeumban. A gyűjtemény állandó helye Pápán, a *Kluge* család 1786-tól 1956-ig működő kékfestő műhelyéből kialakított múzeumban található. A kékfestés közel négyszáz éves múltra tekint vissza, Magyarországra azonban csak a XVIII. század közepén került ez a textilszínező eljárás.

Hazánkban a kékfestőt mind a ruházatban, mind a háztartás kelméi közt megtaláljuk. Az eleinte főként a német ajkú lakosság által használt kék-fehér textíliát a magyarok is hamar megkedvelték. Minta- és színvilág tekintetében azonban nagy különbségeket találunk a Kárpát-medence nemzetiségeinek kékfestőiben. Az általánosan ismert kék-fehér összeállítás mellett a piros, sárga, narancssárga, világoskék, zöld és a fekete szín is fontos szerepet kap. Jelzi tulajdonosa nemzetiségét, életkorát, társadalmi állapotát, ahogy minden népviselet motívumrendszere. Ugyanezeket az ismertetőjegyeket találjuk a kékfestő zsebkendőkön, terítőkön, ágyneműkön. A száz éve működő 400 kékfestő műhelyből mostanra már csak 13 maradt, azonban a kiállítás a jelenlegi állapotokról is tájékoztat. Megtekinthetjük több kortárs művész alkotását, többek között *Bódy Irén* Munkácsy-díjas művésznő hatalmas felületet betöltő aprólékos munkáit, amelyen keresztül a hagyományos motívumok újszerű feldolgozását, a kékfestés modern irányzatát ismerhetjük meg. A gyűjtemény elrendezése is a vásári kékfestő-árusítás modellje alapján történt.

nyek **19.00** Nincs kegyelem! **19.25** barátok **20.25** Benny Hill-show **21.00** Boros–Bochkor-show **22.10** Kém Game – A harcnak nincs vége **23.00** Jó estét, Magyarország! **23.45** Baywatch **0.35** Az ígéret földje **1.25** Vers éjfél után

RTL KLUB: **6.30** Reggeli **9.00** Ismétlések **9.50** Teleparti **10.40** Top Shop **11.35** Delelő **13.10** Teleparti **14.00** Héléne és a fiúk **14.25** Jack és Jill **15.15** Milagros **15.40** Csak egy szavadba kerül! **15.45** Receptklub **15.55** Híresek és gazdagok **16.20** Csak egy szavadba kerül! **16.25** María Mercedes **17.15** Üstökös **17.20** Mónika **18.05** Találkozások **18.30** Híradó **18.55** Legyen ön is milliomos! **19.25** Fókusz **19.50** Párizs–Dakar-rali **19.55** Barátok közt **20.25** Schindler listája **23.35** Párizs–Dakar-rali **0.05** Híradó **0.25** Antenna **0.55** Fókusz

KOSSUTH: **4.34** Határok nélkül **5.00** Reggeli Krónika **8.19** Mindennapi tudomány **9.04** Napközben **11.35** Hány füstmacska egy kutyanyelv? **12.02** Déli Krónika **12.40** Ki nyer ma? **12.50** Törvénykönyv **13.05** Vendég a háznál **13.30** „Tebenned bíztunk eleitől fogva" **14.04** Zene-szóval **15.05** Szóljon hozzá! **16.00** Délutáni Krónika **16.15** Magyarországról jövök… **17.05** Digitális világ **18.00** Esti Krónika **19.05** Határok nélkül **19.50** Jó éjszakát, gyerekek! **20.04** Aranyemberek **20.35** Lelki krokodil és egyéb állatok **21.05** Esti kör **21.55** Szóló **22.00** Késő esti Krónika **22.30** Mérleg **23.04** Operákból, daljátékokból és operettekből **0.10** Himnusz

PETŐFI: **6.03** Kívánságreggel **8.45** Sportreggel **9.00** Délelőtt **12.00** Jó ebédhez szól a nóta **13.00** Verkli **14.00** Zeneszerda **17.00** Háztól házig **18.01** Kölyökrádió **18.30** Számít a technika **19.04** Sportpercek **19.15** Unikum **20.00** Váltóhang **21.04** A Gézagyerek **22.00** Menza **23.00** Hírpercek **23.15** Teles-stúdió **0.00** Éjfél után…

BARTÓK: **6.03** Muzsikáló reggel **8.06** Pódium **9.00** Francisco Araiza operafelvételeiből **9.38** Fúvós változatok **10.05** Legjobb ezer évem **10.40** Északi kórusmuzsika **11.00** Szvitek **11.40** Országok, tájak zenéje **12.06** Hangverseny délidőben **14.05** Szerelem és furfang **14.35** Wagner: A walkür **15.00** Barokk muzsika **15.40** Hitélet és történelem **16.05** Muzsikáló délután **18.05** Ruth Ziesak dalhangversenye **19.55** Ez van! **19.32** A Francia Nemzeti Zenekar hangversenye **21.10** Téli este **21.24** Olasz muzsika **22.22** Jascha Heifetz életműve **23.00** Éjszakai dzsesszklub **0.05** Notturno

SYDNEYT FENYEGETI A BOZÓTTŰZ. Az Ausztrália déli részén tomboló bozóttüzek tegnap meghátrálásra kényszerítették a tűzoltókat. A küzdelem egyik frontján a tűzvész 15 kilométerre megközelítette Sydney központját. A világváros két északkeleti külvárosában, Pennant Hills Park és North Epping területén a tűzoltóknak sikerült megóvniuk 250 házat, egy másik helyszínen, a városközponttól 10 percnyi autózásra lévő Lane Cove parkja közelében ugyanakkor mintegy kétszáz házat fenyegetnek a lángok. A tűzoltók szóvivője, John Winter szerint a karácsony előtti napok óta mintegy 1200 kilométeres körzetben tomboló erdő- és bozóttüzek többsége már átlépte a tűzvédelmi irtásokat

FOTÓ: REUTERS/TIM WIMBORNE

A Kárpát-medence időjárása

A Kárpát-medence területén szerdán eleinte borult lesz az ég, és gyakran elered a hó. Majd észak felől megkezdődik a felhőzet felszakadozása, és a felhőátvonulásokból csak futó házáporok fordulnak elő. Az északira, északnyugatira forduló szél napközben viharossá fokozódik. A hőmérséklet kora délután kissé fagypont fölött alakul.

Hójelentés

Bánkút	28 cm	Sniezka	135 cm
Dobogókő	5-10 cm	Zakopane	63 cm
Zebegény	5-10 cm	Rax	135 cm
Kékestető	41 cm	Sonnblick	240 cm
Galyatető	40 cm	Villach	25 cm
Eplény	12 cm	Semmering	65 cm
Chopok	113 cm	Tarvisio	40 cm
Krompach	60 cm	Kredarica	80 cm

Városok időjárása

Budapest	3 °C
Bécs	4 °C
Pozsony	5 °C
Kassa	2 °C
Ungvár	2 °C
Kolozsvár	-3 °C
Temesvár	1 °C
Zágráb	3 °C

Orvosmeteorológia: Hidegfronti hatás lesz.

Készítette:

Légnyomás: süllyed.

Hőmérsékleti szélsőértékek Magyarországon:

Min: -22.7 °C Debrecen 1905
Max 14.5 °C Keszthely 1921

Csillagászati adatok

Napkelte	7.32
Napnyugta	16.04
Holdkelte	19.43
Holdnyugta	10.01

OMSZ
www.met.hu

Névnap

Ma **ÁBEL** nevű olvasóinkat köszöntjük névnapjuk alkalmából! Az **Ábel** ószövetségi név, valószínűleg héber eredetű. Jelentése: lehelet, mulandóság.

Ezen a napon történt:

Kossuth Lajos szerkesztésében megjelent a Pesti Hírlap első száma (1841). – Megindult Pesten a Világ című, hetente kétszer megjelenő liberális politikai lap (1841). – Magyarországon megnyílt az első színésziskola, a pesti Színi Tanoda (1865).

Ezen a napon született:

Szent X. Pius, római katolikus pápa (1835); – Kertész Kálmán zoológus, entomológus (1867); – Korbuly János gépészmérnök, irányításával készült az első hazai kétütemű motor, személy- és tehergépkocsi, valamint traktor. (1893).

Ezen a napon halt meg:

Énekes István, az 1932-es Los Angeles-i olimpia légsúlyú ökölvívó-bajnoka (1940); – Gaál Franciska színésznő (1973); – Mátrai Gyula építész, statikus (1977); – Zámbó Imre popzenész, énekes, zeneszerző, szövegíró (2001).

FORRÁS: MTI-SAB

Az elmúlt napokban leesett hatalmas hó Kolozs megye jó néhány települését napokig elzárta a külvilágtól. Tegnap az utakat egyméteres hó és helyenként háromméteres hófúvások torlaszolták el. A hózivatar és a lavinák elektromos vezetékeket szakítottak el, a Nyugati-Kárpátok több települése áram nélkül maradt. A hatalmas hó miatt legalább két napba telik, amíg helyreállnak a közlekedési útvonalak. Megszűnt a pótlás, s a lehűlés után mérsékelődött az árhullámok kialakulása a Felső-Tisza térségében. A legerősebb áradás a Kraszna hazai szakaszán kezdődött, ahol már december 31-én délben elrendelték az első fokú árvízvédelmi készültséget. A folyón újév reggelén Ágerdőmajornál 538 centiméteres vízállást mértek. A Túron az áradás csökkent. (MTI)

Halála után többen is látták a betegek rémét

Detektívek vizsgálják, van-e igazság azokban az állításokban, amelyek szerint egy nőgyógyász megrendezte a saját halálát, hogy megmeneküljön a felelősségre vonás elől, amiért szexuálisan zaklatta pácienseit.

SZÖGHY KATALIN

Rodney Ledward, aki Kenttől az Ír Köztársaságban lévő Mallowig sok helyen dolgozott, a jelentések szerint tavaly meghalt hasnyálmirigyrákban. Ám azóta újra nyomaira bukkantak, így a kenti rendőrség felvette a kapcsolatot az ír hatóságokkal: hitelt érdemlően igazolható-e a hatvanket éves orvos halála. Az orvost korábban már törölték az orvosi névjegyzékből, mert 1989 és 1996 között tizenhárom esetben hozzá nem értést tükröző sebészi beavatkozást hajtott végre az ashfordi William Harvey kórházban és Hythe egyik magánkórházában. Később több mint 400 nő tett panaszt módszereire és stílusára, s többen állították, hogy szexuálisan zaklatta őket. Hat nő – a férjek állítása szerint – meghalt, miután Ledward kezelte őket.

Néhány hónappal állítólagos halála előtt leleplezőriport jelent meg róla, amely szerint tizenhat éven át végezhetett műtéteket, kontár módjára. A megoperált nők horrorisztikus beszámolói szerint indokolatlan csonkolásokat hajtott végre, vagy maradandó hegeket és érzelmi károsodásokat hagyott maga után. De a riport szerint a kórházi vezetők figyelmen kívül hagyták a kollégák panaszait Ledward arrogáns és érzéketlen viselkedése, villámgyors kórtermi vizitei és elkapkodott műtétei miatt. Néhány nőbeteg arról is beszámolt, hogy az orvos nemegyszer szabadidőruhában, kezében lovaglópálcával, italszagot árasztva bukkant fel az ágyuknál. Ő úgy jellemezte magát, mint a leggyorsabb nőgyógyász délkeleten, miután egyetlen reggelen hét műtétet hajtott végre.

Úgy tűnt, az orvos halála véget vet a kórházi drámáknak és a vizsgálatoknak is, ám állítólagos elhunyta óta többen is látták. Kiderült az is, hogy a halálát nem orvos, hanem csak a halottasházban dolgozó asszisztens igazolta.

Sikerrel mutatkozott be Csank János együttese első világbajnoki selejtező mérkőzésén

Nieminen, a kedves rokon

MAGYARORSZÁG–FINNORSZÁG 1-0 (1-0)
Népstadion, 15 ezer néző, vezette: Strampe (német).
MAGYARORSZÁG: Sáfár – Mracskó, Telek, Sebők – Dombi (Plókai, 19.), Urbán, Sándor (Egressy, 88.), Halmai, Nagy – Klausz, Orosz (Balog, 63.).
FINNORSZÁG: Niemi – Rissanen, Hyypiä, Nieminen (Huhtamäki, 46.), Koskinen – Järvinen, Mahlio (Suominen, 81.), Nyyssönen (Kolkka, 65.), Lindberg – Sumiala, Vanhala.
16. perc: *Klausz* csúsztatását *Nieminen* átfejelte a kifutó *Niemi* felett, így *Orosz* könnyedén pofozhatta a labdát a vendégek hálójába (1-0).

Klausz a „gólpasszával" a magyarokat győzelemhez segítő finn védő, Nieminen előtt esik hasra
Havran Zoltán felvétele

„A svájciak bakui veresége alapos meglepetés, s számunkra annyi tanulsággal feltétlenül szolgál, hogy manapság a favoritok se mehetnek biztosra feltörekvő riválisaikkal szemben, azaz látszólag könnyű meccseken is keményen meg kell dolgozni a győzelemért. Sajnos, az esélyünket mi sem tudtuk pontokra váltani a 21 éven aluliak szombati Eb-selejtezőjén a finnek ellen, ám korai lenne temetni ezt a korosztályt. S remélem, a felnőttválogatott majd jobb kedvre deríti a szurkolókat" – fejtegette az 1998-as világbajnokság kvalifikációs sorozatának első erőpróbája előtt dr. *Laczkó* Mihály. Az MLSZ elnöke ugyanakkor jelezte: az azeriek szenzációs meccsnyerése ellenére érvényben marad az eredeti ösztönző rendszer, tehát odakint és Pesten is csak győzelem esetén gyarapodhat a magyar labdarúgók bankszámlája.

A finnek ellen ugyan már az ikszre is fizetett volna a szövetség, ám nyilvánvaló volt: ha a Csank-csapat versenyben akar lenni a franciaországi repülőjegyért, az északiakkal szemben kizárólag a három pont begyűjtése fogadható el. Az összeállításon hosszasan töprengő magyar kapitány a két játékszervező közül végül *Sándornak* szavazott bizalmat *Balog* ellenében, míg *Plókai* helyett *Dombi* kezdett. A debreceni vágtázó számára alig több mint negyedóráig tartott az összecsapás, mert az apró termetű futballista az első sprintet követően a combjához kapott és rögvest lesántikált a gyepről. Mire azonban a kényszerű csere lezajlott, már 1-0-ra vezettek a házigazdák *Nieminen* tehetetlenkedésének köszönhetően, ki gyermeteg módon saját kapusa, *Niemi* kezei közül fejelte gólpasszt érően *Orosz* elé a labdát. Az *FC Jazz* hátvédjének baklövése után még legalább kétszer elhúzhatták volna a piros mezesek a látogatók nótáját, de Orosz és *Nagy* elhibázhatatlannak tetsző helyzetekben választott rossz megoldást. A játékrész közepére eleredt az eső, s a *korcsolyázásban* amúgy járatos finnek egyre nehezebben közlekedtek a *Népstadion* játékterén. Kiderült, alaposan túlértékelték magukat, amikor magabiztosan jelentették ki, hogy a sérülés miatt *Amszterdamban* maradt *Ajax*-sztár, *Litmanen* nem is hiányzik majd Richard *Möller-Nielsen* társulatából. Mert ugyan megállás nélkül száguldozott a finn gárda, ám a labdát igencsak ötletszerűen terelgették a vendégek.

Az időnként felhőszakadássá erősödő eső elől a látogatók dán illetőségű kapitánya és segédedzője kivételével a második félidőre a játékoskijáró melletti fedett kispadra menekült a két stáb, az 1992-es Európa-bajnokságon szülőhazája nemzeti együttesét aranyéremhez segítő szakember azonban rendíthetetlenül dacolt az elemekkel. Csak hát hiába ázott bőrig kollégájával egyetemben, kiválasztottjai előadásában az oldalvonal közvetlen közeléből sem lehetett sok öröme. A magyar csapat idejében tönkretehette volna ellenfele estéjét, ám talán *rokoni kíméletből* a csatárok és a fedezetek nagyvonalúan körbelődözték a fehér trikósok kapuját. A legújabb megméretést mégis boldogító belépővel nyitotta a magyar csapat, s néhány tüdőgyulladást okvetlenül megért, hogy az *Egyesült Arab Emírségek* siófoki legyűrése után tétmeccsen is megszületett a Csank-korszak első győzelme.

S.Tóth János

A **3. csoport** másik mérkőzésén: *Azerbajdzsán–Svájc* 1-0. A csoport állása: 1. *Norvégia* 3 pont, 2. *Magyarország* 3, 3. *Azerbajdzsán* 3, 4. *Finnország* és *Svájc* 0.

További eredmények, 1. csoport: *Görögország–Bosznia-Hercegovina* 3-0, *Szlovénia–Dánia* 0-2. **– 2. csoport:** *Moldova–Anglia* 0-3. **– 4. csoport:** *Ausztria–Skócia* 0-0, *Fehéroroszország–Észtország* 1-0, *Lettország–Svédország* 1-2. **– 5. csoport:** *Oroszország–Ciprus* 4-0, *Izrael–Bulgária* 2-1. **– 6. csoport:** *Feröer-szigetek–Szlovákia* 1-2, **– 7. csoport:** *Wales–San Marino* 6-0. **– 8. csoport:** *Belgium–Törökország* 2-1, *Liechtenstein–Írország* 0-5, *Románia–Litvánia* 3-0. **– 9. csoport:** *Örményország–Portugália* 0-0, *Észak-Írország–Ukrajna* 0-1.

Külföldi stadionokban történt

Kis csapatok nagyszerű rajtja

NÉMETORSZÁG. Aligha állíthatnánk, hogy a *Bayern München* meglepetésre áll az első helyen négy forduló elteltével. A mezőny egyetlen pontveszte- nélkül

FRANCIAORSZÁG. A *Lens* nagyszerű szereplése már nem is igazi meglepetés. A négy forduló után pontveszteség nélkül álló gárdánál *profi munka* fo- ek óta. Ennek eredménye i háttér, Sz-

NB II

Nincs gáz Agárdon

A 4. forduló eredményei:
KELETI CSOPORT: *Hajdúnánás–Nyíregyháza* 0-0, *Salgótarján–Kiskundorozsma* 0-0, *Kazincbarc- Kecskeméti TE* 2-2, *Tis-*

Utánpótlás Európa-bajnokság

Csúfos kudarc a nyitányon

A 21 éven aluli fiatalemberekből álló magyar utánpótlás labdarúgó-válogatott kellemetlen meglepetésre a *Ferencváros* Üllői tadionjában egy, a sorf- szabadrúgás-

taktikai elképzeléseinket, de főként a későbbiekben, az ellenfél kapujától harminc méterre, a tizenhatoshoz közeledve valóban el- t a tudományuk, tényleg rodukciójuk-

rint két héttel a találkozó előtt el kell küldeni az értesítőt. Ezek után, mondjuk, ha egy héttel, vagy néhány nappal a meccs előtt úgy látszik, hogy még sincs valakire szükség, szerintem nem len-

Megújult a Margit Kórház kápolnája

Paskai László bíboros-prímás szombaton felszentelte az óbudai Szent Margit Kórház frissen restaurált kápolnáját. A terveket Majzik Mária keramikusművész készítette. A szentélyt több általa adományozott alkotás díszíti

Havran Zoltán felvétele

Ötszáz új tankönyv évente

Korábban tizenhat könyvkiadó volt Magyarországon, s mindegyik a fővárosban működött, ma már kétezer a bejegyzett kiadók száma, és egyharmaduk vidéki településen jött létre; a hazai könyv- és tankönyvkiadás világszínvonalú, s a piacon évente mintegy félezernyi újdonsággal megjelenő kiadók megnövekedett száma az egészséges versenyt segíti elő – állapította meg *Karlovicz* János, a *Tankönyvesek Országos Szövetségének* elnöke Szegeden, ahol a *Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán* rendeztek háromnapos tankönyves konferenciát. Véleménye szerint az oktatásban a tanár után a legfontosabb a tankönyv, nem mindegy, hogy milyen kötetet kapnak a tanulók kezükbe. *A tankönyvnek mentesnek kell lennie politikától, felekezeti elkülönüléstől és nem lehet szélsőséges* – mondta.

A konferencián a hazai kiadók és tankönyvszerzők mellett a határon túli magyar [illegible] is ré[illegible]

Országos tanévnyitó Pannonhalmán

Körkép a hét végi jubileumi ünnepségekről

(Folytatás az 1. oldalról)

Magyar Bálint miniszter napjaink tennivalóiról szólva kijelentette: a parlament olyan közoktatási törvényt kívánt alkotni, amely a jövő kihívásainak is megfelel. A miniszter kifejtette: a közoktatási intézmények finanszírozása az eddigieknél stabilabb rendszerű. Fennmarad az állami és az önkormányzati támogatási rendszer, de a törvény kiszámíthatóvá teszi az állami támogatás mértékét és meghatározza az oktatási alapellátás leglényegesebb mutatóit. Az *Országgyűlés* külön alapot hozott létre a közoktatás átalakítási költségeinek fedezésére. Az állam támogatja a tanárok továbbképzésének reformját, a pedagógusok kutatótevékenységét. A miniszter kijelentette: a minisztérium azon munkálkodik, hogy az 1997–98-as tanév végéig az összes középiskola, az évezred végére pedig minden magyarországi iskola bekapcsolódjon a világméretű információs hálózatba, az *Internetbe*.

A megnyitót követően Magyar Bálint kitüntetéseket adott át a pannonhalmi és a győri *Czuczor Gergely Bencés Gimnázium* pedagógusainak. Göncz Árpád köztársasági elnök nyolc pedagógusnak adományozta a *Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjét*. Vasárnap délután rajzkiállítás nyílt meg a *Pannonhalmi Művelődési Házban* azokból a munkákból, amelyeket általános és középiskolások készítettek a *Pannonhalma és a magyar iskola ezer éve* című országos pályázatra.

Debrecenben *Göncz* Árpád köztársasági elnök adta át az ország egyik legkorszerűbb oktatási intézményét, a *Tóth Árpád Gimnáziumot*. Az új iskolaépület egymilliárd 325 millió forintba került, amelyből hatszázmilliót az egyházi kárpótlásból kapott a város. A gimnázium régi épületét ugyanis visszaigényelte a római katolikus egyház, és abban működik a *Svetits Gimnázium*. A köztársasági elnök avatóbeszédében ritka örömnek nevezte, hogy mostani nehéz gazdasági jelenünkben új iskolával gyarapodik az ország. Beszédében hangsúlyozta, hogy az állami iskola polgári hagyományai is Pannonhalmáról erednek. Emlékeztetett arra, hogy a debreceni Tóth Árpád Gimnázium negyvenéves, vagyis 1956-ban alakult, ami külön kötelezettséget jelent.

*

– Rendkívül nehéz év áll m[illegible]
breceni Orvostudom[illegible]
OTE) működé[illegible]

oktatásban, a gyógyításban és a kutatásban is sikerült előrelépnie – mondta el lapunk tudósítójának kérdésére *Muszbek* László, az egyetem rektora vasárnap, a tanévnyitó előtt. Szeptember 1-jétől gyógyszerészképzés kezdődik a DOTE-n. Az egymilliárd-kétszázmilliós költséggel felépülő új *III. Belgyógyászati Klinika* az ország első immunológiai központja lesz. Most folynak az új rendszerű Ph.D-, azaz doktori képzés első értékelései, és az eredmények azt mutatják, hogy mindenképpen bölcs döntés volt visszaadni az egyetemeknek a tudományos minősítés jogát. Az orvosi egyetemek között elsőnek a DOTE-n kezdődött meg és zárult le az akkreditáció, a minőségvizsgálat. – Tömérdek fáradsággal járt, de megérte – hangsúlyozta a rektor –, sok mindent tanultunk önmagunkról. Arra a kérdésre: mi fáj a legjobban az egyetem vezetőjének, a rektor azt válaszolta: a tehetséges fiatalok eltávozása külföldre, illetve jobban fizető, ám szakmailag kevésbé igényes területekre.

(f. m.)

*

Az oktatási intézmények fenntartói és vezetői továbbra is érdekeltek az ésszerű takarékosságban, költséggazdálkodásban – hangsúlyozta a letenyei körzeti tanévnyitók fórumán *Szabó* Zoltán, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium politikai államtitkára. Mint mondta: ettől az évtől kezdve a tényleges oktatási kiadásoknak már 63–64 százalékát a központi költségvetés fedezi. Az államtitkár a kötelező továbbképzéssel kapcsolatban elmondta, hogy annak rendszerét, feltételeit 1997. március végéig szabályozza a kormány. Letenyei fórumát megelőzően Szabó Zoltán az ország egyik legkorszerűbb közismereti és *nyelvi oktatási multimédiastúdióját* avatta fel a horvát ajkú községben, Tótszerdahelyen.

Balassagyarmaton felavatták a tizenhét tantermes, új *Rákóczi Ferenc Általános Iskolát*. A 145 millió forintos beruházást nagyrészt egy iskolaépület egyházi tulajdonba visszaadásáért kapott kárpótlásból finanszírozta a város. *Platthy* Iván, a *Miniszterelnöki Hivatal* címzetes államtitkára példaértékűnek minősítette a város előző és jelenlegi önk[illegible]atának az egyházi ingatlanok [illegible]ben tanúsított magatartását.

[illegible]*agedi ... is István Refor[illegible]*
[illegible]épisk[illegible]

kétnapos tudományos ülést tartottak *Múlt, jövő, jelen* címmel a 467. tanév megkezdése alkalmából. A tiszántúli református egyházkerület püspöke, *Kocsis* Elemér köszöntötte az iskola volt diákjait. Platthy Iván címzetes államtitkár az egyházak szerepéről, *Hörcsik* Richárd, a *Debreceni Református Teológiai Akadémia* professzora a magyar protestáns iskolákról mint az oktatás fellegvárairól szólt. *Korzenszky* Richárd, a *Katolikus Iskolák Főhatóságának* ügyvezető elnöke *A remélt dolgok valósága – eszményképek az egyházi iskolákban* címmel tartott konzultációt.

A budapesti *Teleki Blanka Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium* hét végi tanévnyitóján *Kiss* Péter munkaügyi miniszter arra hívta fel a figyelmet, hogy az érettségizett fiataloknak lehetőséget kell adni arra, hogy ne csak felsőfokú végzettséget, hanem *felsőfokú szakképesítést* is szerezhessenek. Ötödik esztendeje összekapcsolódik a *magyar kézművesség napja* és a szakoktatási intézetek tanévkezdete – mondta *Tornyi* László, az IPOSZ alelnöke vasárnap Kecskeméten, ahol a 607. számú *Gáspár András Szakmunkásképző és Szakiskolában* tartotta országos központi tanévnyitóját a szövetség.

A hazai katonai gimnáziumok hallgatói már olyan fegyveres erőnél fognak szolgálni, amelynek leplezetten sem lesznek támadó céljai, és amely része lesz egy kontinentális biztonsági rendszernek – jelentette ki *Gál* Zoltán, a *magyar Országgyűlés* elnöke vasárnap Egerben, a *Lenkey János Honvédgimnázium* tanévnyitó ünnepségén. A parlament elnöke hangsúlyozta, hogy a jelentős technikai korszerűsítés mellett kisebb, mozgékonyabb és ütőképesebb haderővé alakul át hadseregünk. Ezt a folyamatot, a továbbtanulás korszerűsödését szolgálja, hogy az idei tanévtől megkezdi működését a *Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Akadémia* is.

Az idei iskolaév első féléve 1997. január 31-én fejeződik be. A téli szünet december 21-től 1997. január 3-ig, a tavaszi szünet pedig 1997. március 27-től április 4-ig tart. A tankötelezettséget az általános iskola első osztályába március 1. és április 30. között kell beíratni. Az érettségi-képesítő vizsgákat május 12-től június 27-ig tehetik le a diákok. A tanév – az isko[illegible] [illegible]ú művészet-

Műszaki fejlesztés amerikai módra

WASHINGTONI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Az ipari és egyetemi műszaki fejlesztés állami ösztönzésének új módszereit tanulmányozta az Egyesült Államokban az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság küldöttsége. *Nyiri Lajos* elnök és *Kondor Imre*, a művelődési minisztériumhoz tartozó Felsőoktatási Pályázatok Irodájának vezetője elmondta: az amerikai tapasztalatok alapján mérlegelik újfajta pályázatok és szervezési módszerek közös kialakítását.

Az amerikai Országos Tudományos Alap gyakorlata szerint a szövetségi állam az úgynevezett indítópénzt biztosítja konkrétan meghatározott technológiafejlesztési célokra. Az érdekelt iparvállalatok és az egyetemek kutatóit összehozva, gondos mérlegelés után általában tizenegy évre finanszírozzák az alkalmazott kutatásokat. Ez szinte mindig olyan műszaki fejlesztésekre vonatkozik, amelyek egyelőre kívül esnek a közvetlen gazdasági versenypályán. Nagy figyelmet fordítanak ezzel kapcsolatban a mérnökképzés fejlesztésére. Az alap módszerei nem helyettesítik, hanem kiegészítik a felsőoktatás kutatói műhelyeiben folyó munkát. A küldöttség találkozott az amerikai védelmi ügyminisztérium központi fejlesztési ügynökségének (DARPA) vezetőivel is. Hazánk NATO-csatlakozásával kapcsolatban kívánatos a védelmi célokra is felhasználható kutatásokban való együttműködés kialakítása.

A *Népszabadság* kérdésére válaszolva Nyiri hangsúlyozta: a kül- és belföldi nagyvállalatok lassacskán kezdenek érdeklődni a hazai kutatói műhelyek lehetőségei iránt. Az állami támogatások gondos célzásával a viszonylag csekély összegek ellenére is megadható az a lendület, amelynek révén a magyar kutatóintézetek a valós piaci igényekhez igazodva piacilag is értékes alkalmazott kutatási eredményeket nyújthatnak.

Magyar domborművet avattak a római atlanti akadémián

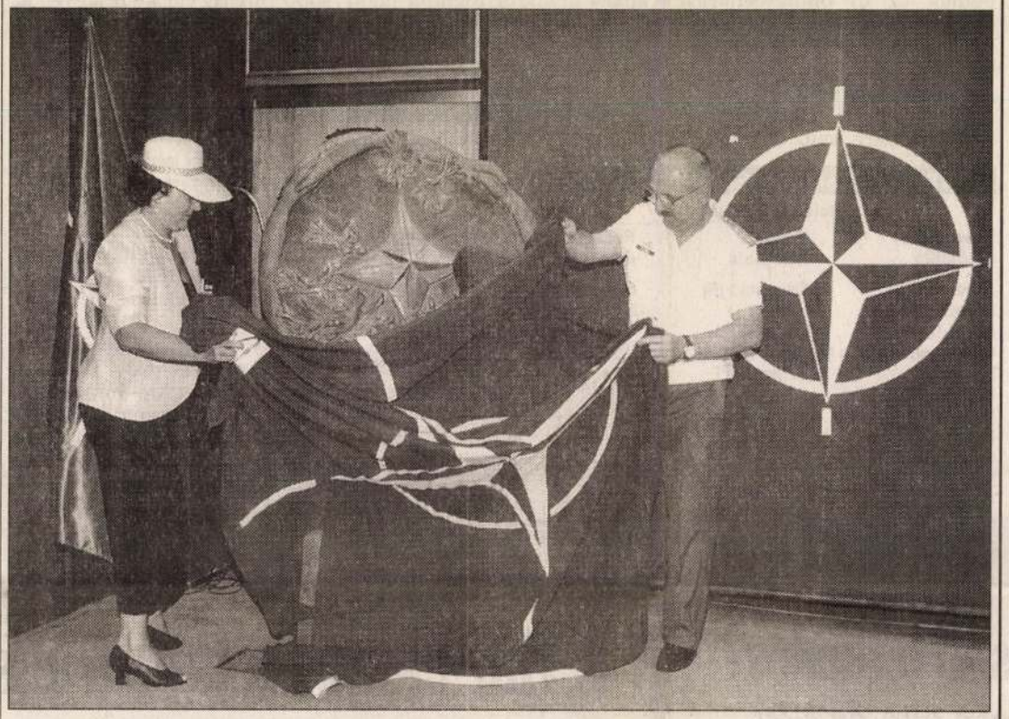

Az alkotó és a vezérkari főnök helyettese leleplezi a domborművet TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

RÓMAI TUDÓSÍTÓNKTÓL

Magyarország meghívása a NATO-ba nagy megtiszteltetés, kiemelkedő nemzeti politikai siker, ami az öröm mellett elsősorban munkát jelent a Magyar Honvédség számára – hangsúlyozta tegnap a római NATO-kollégiumban *Fodor Lajos* altábornagy, a HM vezérkari főnökének első helyettese.

A tábornok azután nyilatkozott lapunknak, hogy a Magyar Honvédség nevében átadta a NATO-intézmény vezetőinek az atlanti szövetséget szimbolizáló nagyméretű domborművet, *V. Majzik Mária* keramikusművész alkotását.

Magyar tábornokok, főtisztek és civil katonai szakértők 1994-től rendszeresen részt vesznek a római NATO védelmi akadémia különböző tanfolyamain. Az intézményben hagyománnyá vált, hogy NATO-t mint szövetséget, illetve a tagállamok egységét szimbolizáló alkotásokat ajándékoznak azok az országok, amelyek hallgatókat küldenek Rómába. Fodor altábornagy elmondta: a véletlen hozta úgy, hogy az alkotást a madridi határozat után két nappal adták át, alkalmat teremtve a történelmi döntésről való megemlékezéshez.

– A NATO-meghívás nem ért váratlanul bennünket. Úgy gondolom, hogy az országgal együtt a hadsereg is hasznot húz majd a taggá válásból. Az örömünnepen túl a Magyar Honvédség számára a meghívás elsősorban munkát jelent, mert már most megkezdjük az egyeztető munkát, a csatlakozási tárgyalásokat – hangsúlyozta Fodor Lajos.

A vezérkari főnök első helyettese elmondta: *Végh Ferenc* tábornok jelenleg is a brüsszeli NATO-központban tartózkodik, ahol két kollégája, a lengyel és a cseh vezérkari főnök társaságában egyeztet a szervezet főparancsnokával és a katonai tisztségviselőkkel. – Szeptembertől intenzívvé válnak a csatlakozási tárgyalások, hogy később, a népszavazás, illetve a ratifikációs eljárás után valóban magasabb értékű magyar honvédség váljon a NATO tagjává – mondta végül Fodor.

kal logisztikai támogatás
egyezmény aláírása után miért vált hirtelen fontossá a szerződésnek a háborús bűnösökkel kapcsolatos passzusa, annak teljesítése?

A válaszok minimum két csokorba köthetők. Létezik közöttük egy érzelmi, meg egy nagyon is racionális színezetű magyarázat. Ami az előbbit illeti, arról személyes élményünk is van. Egy évvel ezelőtt a boszniai Szerb Köztársaság „fővárosában", Palében szinte mindenki Karadzsics-kitűzővel a gomblyukában közlekedett. Bárkit kérdeztünk, az életét adta volna a boszniai szerb nép „megmentőjéért", miközben a daytoni megállapodást a boszniai szerbek nevében aláíró Milosevicset árulónak nevezték.

A világsajtó által már akkor is háborús bűnösként aposztrofált Karadzsics saját közegében hihetetlen népszerűségnek örvendett, letartóztatása nem mindennapi felzúdulást keltett volna a boszniai szerbek körében. Másfél évvel a háború befejezése után, a korrupciós ügyek, a cigaretta és alkoholcsempészés által alaposan kikezdett presztízsű vezér viszont már nem tűnik olyan kemény falatnak – gondolhatták az amerikaiak. Különösen annak fényében, hogy Plavsics asszonyt, Karadzsics utódját Washington ügyesen leszakította a legnagyobb boszniai szerb héják táboráról. Megértetve vele, hogy a nemzetközi segélyek odaítélésének és a jelenlegi elszigeteltségből való kitörésnek a legfontosabb feltétele Karadzsics és Mladics feladása.

Az érzelmi okokon túl racionális megfontolások is cselekvésre ösztönözték az amerikaiakat. A boszniai háború sebei gyógyulófélben vannak, az egykori utódállamok mindegyikében lezajlottak a demokratikus választások, a baranyai háromszög visszakerült Horvátországhoz, s az új hatalmi szervek, ha itt-ott csikorogva is, működni látszanak. Közeleg a jövő júniusi határidő, amikor az utolsó SFOR-katona is elhagyja a korábbi háborús tűzfészket, s Boszniának a maga erejéből kell rendet tartania.

Ennek legfőbb akadálya a Karadzsics–Mladics páros, akik másfél évvel az elfogatásukra kiadott – de soha komolyan nem vett – parancs után is háborítatlanul élnek, s alighanem csak a külföldi csapatok távozására várnak, hogy aztán ismét a saját kezükbe kaparintsák a hatalmat. Ezt a szándékot hiúsíthatja meg a mostani Clinton-parancs.

Hágában a Nemzetközi Bíróság asztalán hetvenhat név szerepel „háborús bűnös" címkével ellátva. Közülük még tizet sem sikerült kézre keríteni, s Washington nyilván nem engedheti meg magának, hogy a régió stabilitását biztosítani hivatott egyezmény éppen ezen a legkényesebbnek tetsző ponton bukjon meg. A daytoni megállapodást teljes egészében végre kell hajtani, különben a hamu alatt pislákoló parázs ismét lángra lobbanhat.

A csütörtökön Prijedorban lelőtt egykori rendőrfőnök ennek köszönheti a golyót. Amit persze nem annyira neki szántak, hanem egykori parancsnokainak. Akik viszont vették az üzenetet, s máris hergelik az őket védelmező tömeget. A belső nyomás miatt már nemcsak Milosevics, de még az ellenük játszó Plavsics is helytelenítette a NATO által beindított hajtóvadászatot.

Most Washington térfelén pattog a labda. Ha Clinton parancsát is úgy hajtják végre, mint a daytoni szerződés vonatkozó passzusát, akkor Karadzsics további mesés vagyonokat gyűjthet a cigarettacsempészetből. Ellenkező esetben... Az a csütörtöki golyó sokat sejtet.

Seres Attila

egy kizárással

A KDNP fegyelmi és etikai bizottsága tegnap három fegyelmi ügyet tárgyalt, információink szerint egy újabb politikust, Básthy Tamás kőszegi polgármestert kizárták a pártból. Az országos elnökség mai ülésén tárgyal a Barankovics-platform sorsáról, és várhatóan betiltja a szerveződést.

Pénteken folytatódtak a fegyelmi tárgyalások a Kereszténydemokrata Néppártban. A *Sass Attila* pártügyész vezette fegyelmi és etikai bizottság teljes hírzárlatot rendelt el, de lapunk úgy tudja, hogy tegnap *Pálfi Dénes* országgyűlési képviselő, *Básthy Tamás* kőszegi polgármester, a párt Vas megyei elnöke és *Szakolczay György* gazdasági szakértő fegyelmi ügyét tárgyalta a testület. Információnk szerint mindhárman megjelentek a bizottság előtt. *Lukács Tamás* országos elnökségi tag külföldi útja miatt nem tudott megjelenni az idézésre, *Bossányi László* Heves megyei elnök pedig nem kapta meg a péntekre keltezett idézést, ezért nem ment el a bizottság ülésére.

Lapunk úgy tudja, hogy a fegyelmi testület minden esetben azért kezdeményezett fegyelmi eljárást, mert a testület szerint a megnevezett politikusok sajtónyilatkozataikban lejáratták a KDNP-t és veszélyeztették a párt egységét. Információink szerint a fegyelmi bizottság Szakolczay ellen elejtette a vádat és az eljárást beszüntette. Pálfi esetében a fegyelmi tárgyalást elnapolták, de felszólították, hogy lépjen ki a pártból. Básthy Tamást viszont „a párt egységét veszélyeztető sajtónyilatkozat miatt" kizárták. Értesüléseink szerint a fegyelmi bizottság jövő pénteken tárgyalja *Latorcai János*, *Rubovszky György* és *Rapcsák András* ügyét.

A KDNP országos elnöksége mai ülésén foglalkozik a Barankovics-platform sorsával. A platform alapítói *Giczy György* pártelnökhöz intézett levelükben azt kérik, a párt vezetősége vegye tudomásul a platform megalakulását.

Zs. A.

Delabilizált az igazságszolgáltatás

Tiltakozásul lemondott a Magyar Bírói Egyesület titkára

▶ FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A tizenegy jogszabályt több ütemben helyezik hatályba. Október 1-jén lép életbe az alaptörvénynek az igazságügyi reformra vonatkozó része, a bírósági és az ügyészségi szervezettel, a bírákkal, bírósági alkalmazottakkal és az ügyészi szolgálati viszonnyal kapcsolatos szabályozás. 1998. január 1-jétől „élnek" a polgári perrendtartás egyes – például a fellebbezést korlátozó – rendelkezései és a tervek szerint az ügyvédi törvény. Február 1-jén kezdi meg működését az igazságügy „csúcsszervezete", az Országos Igazságszolgáltatási Tanács. Várhatóan 1998 tavaszán – kihirdetése után hat hónappal – lép életbe a cégbírósági törvény. 1999. január 1-jén helyezik hatályba a polgári perrendtartás módosításának második csomagját, az új büntetőeljárási kódexet, de e napon kezdik a bíráskodást a budapesti, a szegedi és a pécsi ítélőtáblán is.

Az igazságügyi reformra a következő két évben tíz-tizenkétmilliárd forintot szánnak, s ebben az összegben nem szerepelnek az új büntetőeljárási rendszerre áttérés – így négyszáz ügyészi státus megteremtésének – költségei. Kiadást jelent az igazságügyi tárcának a Miniszterelnöki Hivatal felső két emeletére való novemberi költözése is. Az IM épületének egy részét a Pesti Központi Kerületi Bíróság, a másikat az Országos Igazságszolgáltatási Tanács hivatala foglalja majd el.

A reformot éles támadások érik a szakma és a politika oldaláról is. Megtudtuk, az igazságügyi törvénycsomag elfogadása miatt mondott le tisztéről *Ilonczai Zsolt*, a Magyar Bírói Egyesület titkára, aki annyit közölt lapunkkal: a törvények kihirdetése után részletesen is megindokolja majd döntését.

Ami a politikát illeti, *Balsai István* volt igazságügy-miniszter kijelentette: a négyszintű rendszer bevezetése, az ítélőtáblák felállítása nem gyorsítani, hanem lassítani fogja a bírósági eljárásokat. Az MDF-es politikus a hatalom koncentrációjának tartja, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke felügyeli az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot. Szerinte egy tárca nélküli miniszternek immár nagyobb a hatásköre, mint az igazságügy-miniszternek lesz ezután.

Vastagh Pál kérdésünkre korábban kifejtette: a bíróságok igazgatásával kapcsolatban az eddigi szabályozás szerint sem voltak az igazságügy-miniszternek számottevő jogosítványai. Ezért a felelőssége is csak formális volt. – A felelősségi viszonyok tisztázatlansága miatt ellentmondásos, áldatlan helyzet alakult ki – hangoztatta. Az alkotmánymódosítással szerinte egyértelmű és világos felelősségi viszony jött létre annak érdekében, hogy a közvélemény is lássa, valójában ki miért felelős.

Sereg András

ÍTÉLKEZÉSI RENDSZER 1999-TŐL

Legfelsőbb Bíróság

Fővárosi ítélőtábla	Szegedi ítélőtábla	Pécsi ítélőtábla
Főváros (7)	Csongrád (6)	Baranya (6)
Borsod (10)	Bács (8)	Somogy (7)
Fejér (5)	Békés (8)	Tolna (6)
Győr-Moson-Sopron (4)	Hajdú (6)	Zala (5)
Heves (6)	Szolnok (7)	
Komárom (5)		
Nógrád (4)		
Pest (13)		
Szabolcs (7)		
Vas (15)		
Veszprém (6)		

Zárójelben a megyei (fővárosi) bíróság illetékességi területén működő helyi és munkaügyi bíróságok száma.

változott, így az infláció miatt kevesebb mint a felére csökkent a reálértéke. 1992 óta a kollégiumi térítési díj az ötszörösére, a tankönyv- és jegyzetárak a duplájára, a különeljárási díjak csaknem a húszszorosára emelkedtek. 1995 szeptemberétől bevezették a havi kétezer forintos tandíjat, amelynek összege 1998 szeptemberétől akár a 13 ezer forintot is elérheti. Tankönyv- és jegyzettámogatásra egy hallgatóra évente csupán 6200 forint jut, noha átlagosan 15-30 ezer forintot költ vásárlásra.

Az egyetemisták képviseleti szervezete szerint az éves hallgatói normatívát 81 250 forintra kellene emelni. A hallgatók azt is szeretnék, ha a jövő évi költségvetésben 2,5 milliárd forintot különítenének el a lakhatási támogatás bevezetésére. A HÖOK reméli, hogy a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, illetve a Pénzügyminisztérium nem terjeszti a kormány elé közös tandíj-kompenzációs tervezetét, mert az véleményük szerint nem ad valódi segítséget a rászoruló hallgatóknak.

U. J.

Államellenes szervezkedés?

Hungarista vezető a bíróság előtt

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az alkotmányos rend elleni szervezkedés büntettének kísérlete miatt a Fővárosi Főügyészség pénteken vádat emelt *Ekrem Kemál György* ellen a Fővárosi Bíróságnál. Ez a büntetőeljárás lesz az első a rendszerváltozás óta, amely államellenes szervezkedés címén indul.

A most benyújtott vádirat szerint Ekrem Kemál György az általa létrehozott és működtetett Kommunizmus Üldözötteinek Szövetsége nevű szervezetet arra kívánta alkalmassá tenni, hogy akár fegyveres erőszak árán az államhatalmat az alkotmányosan működő szervektől elragadja. Ekremnek céljaihoz csak nagyon csekély számban sikerült támogatókat gyűjtenie. Az ügyészség Ekremet és két társát lőfegyverrel, illetve lőszerrel való visszaélés büntettével is vádolja.

Az ügy előzménye, hogy márciusban betörésen érte tetten a rendőrség a XVI. kerületben Rácz Jánost, aki menekülés közben öngyilkosságot követett el. A házkutatás során Rácznál fegyvereket és lőszereket találtak, és kiderült, hogy a büntetett előéletű fiatalember kapcsolatban állt Ekrem Kemállal is. Még március 10-én este házkutatást tartottak Ekremnél is, akinél lőszereket találtak, ismerőse, *Pallos György Béla* pedig fegyvereket is rejtegetett lakásán.

Az eljárás során Ekrem 87 napot töltött letartóztatásban.

A T. Ház elé jut a kulturális szaktörvény

A múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények jövőjét meghatározó szaktörvény, amelynek tervezetét csütörtökön fogadta el a kormány, immár nemcsak kötelezővé teszi az önkormányzatok és az állam számára a kulturális intézmények támogatását, hanem normatívákat is teremt erre a célra – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján *Magyar Bálint* művelődési és közoktatási miniszter.

A törvényt feltehetően még ebben az évben elfogadja a parlament, így az önkormányzatok már 1998-ban hozzájuthatnak a költségvetésüket kiegészítő, nevesített támogatáshoz. Az új normatíva lényege, hogy a korábbinál sokkal inkább szabad kezet ad a fenntartónak: az önkormányzat gyakorlatilag maga dönt a pénz felhasználásáról. A támogatást a törvény a két évvel korábban az önkormányzatok által kultúrára fordított nettó összeg hatvan százalékában határozza meg. 1998-ban az előzetes számítások szerint ez mintegy 6,5 milliárd forint, azaz az állam által az önkormányzatoknak nyújtott támogatás körülbelül egy százalékának megfelelő összeg lesz.

A törvényben megjelenik a kulturális intézmények szakmai munkáját ösztönözni hivatott programfinanszírozás is. A vonatkozó törvény módosításával a minisztérium a veszélyeztetett állapotú levéltári anyagok megmentésének pénzügyi alapját is szeretné megteremteni.

N. K. J.

A jövő évi költségvetés tervezetében a pedagógusok továbbképzésére és átképzésére fordítható pénzösszeg a közoktatásra szánt kiadások három százaléka, azaz a tárgyalások jelenlegi állása szerint 5,5 milliárd forint lesz. Ezt Báthory Zoltán, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára jelentette ki az MTI-nek adott pénteki nyilatkozatában a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) előző napi sajtótájékoztatóján elhangzottakra reagálva. Báthory elismerte ugyanakkor, hogy a továbbképzést és a szakvizsgát szabályozó rendelettervezet még nem készült el.

V. Majzik Mária

Margó

Sportügyek

Most meg szegény Bodnár György futballmecénást piszkálja a hazai sportsajtó. Bodnár sporttárs ebben a pillanatban a Magyar Labdarúgó Szövetség alelnöke, a Szaknévsor kitalálója, a Las Vegas Casino, a Futball-duó és a Sport TV Kft. vezérembere, vagyis igen jelentős egyéniség, akinek leghíresebb mondása máig itt kering közöttünk: Magyarországon élnek a legbutább emberek a földgolyón.

Lefordítva: ügyes ember itt tud igazán karriert befutni.

Bodnár sporttárs ügyes sporttárs.

Na mármost aparlament keddi ülésén Homoki képviselő (Független Kisgazdapárt) kijelentette: Bodnár György sportimitátor ez idáig orránál fogva vezette a Magyar Televíziót, s rajta keresztül a magyar lakosságot. Mindenféle sumák jogdíjakból és egyebekből több száz milliót tett zsebre, s mind a mai napig kezében tartja a magyar labdarúgást szőröstül-bőröstül. Ráadásul – tette hozzá Homoki honatya – ez a Bodnár ember valójában köztörvényes bűnöző, akit irathamisítás miatt (csekkekre, értékpapírokra és hitellevelekre szakosodott – a szerk.) Európa több országában is számítógépre tettek.

Homoki képviselő szerint Magyarországra nem vet igazán jó fényt, ha szomszédai a bűnügyi krónikákból (mondjuk, Juszt László Kriminálisából) tudják meg, ki vezérli valójában a hazai labdarúgást.

Homoki képviselő valószínűleg nem ismeri Zemplényi György úszómecénás történetét, aki Bodnár Györgynél is magasabb csúcsokra jutott, egyebek közt Macdulio Roy néven pápai nunciusnak adta ki magát, s ma boldog, akivel hajlandó szóba állni...

Magyarország ma a Zemplényik és a Bodnárok országa. Ahol Homoki képviselő él.

Pilhál György

Elérte a Marsot az újabb űrszonda

A Mars bolygó atmoszférájába ért kedden az a tavaly novemberben elindított, piciny űrszonda, melynek feladata az elkövetkező két évben, hogy felderítse a legkedvezőbb leszállóhelyet egy valamikori, ember vezette űrexpedíció részére.

A Mars Global Surveyor elnevezésű szonda a tervek szerint ma áll a vörös bolygó körüli pályára, ahonnan szabályosan feltérképezi a Mars felszínét. Ehhez a feladathoz azonban előreláthatólag csak legkevesebb négy hónap múlva lát hozzá, elérve a számára legkedvezőbb látótávolságot – idézte a Reuter az amerikai űrhivatal, a NASA bejelentését.

A szonda – elődjétől, a Pathfindertől (Nyomkereső) eltérően, mely az apró Sojourner (Jövevény) nevű járművet a vörös bolygóra vitte – nem száll le a Marson; a bolygó atmoszférájának fékező hatását kihasználva fokozatosan mintegy 378 kilométerre közelíti meg célpontját. A Mars Global Surveyor 155 millió dollárba került, lényegesen kevesebbe, mint a Mars Observer, amely négy évvel ezelőtt kudarcot vallott, kicsúszott a földi ellenőrzés alól. A jelenlegi űrszonda fedélzetén megtalálható hat tudományos műszertípus abból a nyolcból, amelyet a Mars Observer is szállított.

Hogyan lestek Mao Ce-tung halálhírére?

Fülest kapott a CIA

Az amerikai Központi Hírszerző Hivatal, a CIA – azzal a céllal, hogy megállapíthassa, vajon a kínai hatóságok nem titkolják-e el *Mao Ce-tung* esetleges halálát, és nem a kínai vezető egy hasonmását szerepeltetik-e a nyilvánosság előtt – annak idején óriásmodellt készíttetett Mao füléről. A szokatlan megoldásról *Kenny Lane*, a CIA volt alkalmazottja számolt be a The Washington Post hasábjain. Kenny Lane abban a műhelyben dolgozott, amely kicsinyített vagy adott esetben nagyított modelleket és maketteket készített a hírszerző hivatal megrendelésére.

– Ahogy emlékszem, élete vége felé nemigen tudtuk, hogy a legendás Mao él-e még, vagy már halott. Időről időre egy-egy fotó feltűnt róla a lapokban, de a fénykép jobbára a fejét mutatta. Mindig csak a folyóban úszva mutatták, ezzel is azt a erősítendő a közvélemény előtt, hogy az első számú kínai vezető jó fizikai formában van – emlékezett Lane. – A füle alapján minden ember jól azonosítható, ezért kérés érkezett hozzánk, hogy készítsük el Mao fülének 30 centiméteres mását, megállapítandó, az adott képen az igazi Mao, vagy csak egy alteregója látható-e.

Madár ütközött repülőgéppel

A Qantas ausztrál légitársaság Boeing 737-es utasszállító repülőgépe 106 emberrel a fedélzetén kedden este kényszerleszállást hajtott végre Sydney repülőterén, miután nem sokkal a felszállás után madárral ütközött. A légitársaság szóvivője közölte, hogy a madár nekirepült az egyik hajtóműnek, amely kigyulladt. Szemtanúk elmondták, hogy robbanást hallottak, és észlelték a hajtóműből kicsapó lángokat. A pilóta nem veszítette el lélekjelenlétét, gyorsan kikapcsolta a működésképtelen hajtóművet, majd kényszerleszállást hajtott végre. Szerencsére senki sem sérült meg a manőver közben. A QF 119-es járat az új-zélandi Aucklandbe tartott, 99 utas és hétfőnyi személyzet utazott rajta.

Útadó Orbénban

Járókelőadót vetett ki az északkelet-romániai Orbén (Orbeni) község polgármestere a település lakosságára – számolt róla be a Pro TV.

Costache Popa azt mondta, hogy az adóból befolyt pénzből étkezdét akar építtetni az útfelügyelőségen. A rendelkezés értelmében a gyalogosoknak évi 2500 lejt kell befizetniük a helyi költségvetésbe, azoknak pedig, akik tehenet és birkát hajtanak, vagy lóval közlekednek az úton, ötezer lejt. A szekérrel közlekedőkre tízezer lejt vetnek ki. – Azt akarjuk elérni, hogy polgáraink felelősséget érezzenek az utak állapotáért – mondta Popa polgármester. Orbénban eddig egymillió lejt (mintegy 140 ezer dollárt) szedtek be járókelőadó címén – írta az AFP.

A haiti kompbaleset áldozatainak száma nem végleges

A haiti partoknál hétfőn történt súlyos kompbaleset áldozatai után kutató búvárok szerdáig összesen 79 holttestet emeltek ki a vízből. A Fierté Gonavienne névre keresztelt, utasokkal zsúfolt komphajó Port-au-Prince-től mintegy 75 kilométerre északra, a Gonave-öböl partjai közelében merült el – írta az AFP.

Az áldozatokat az ENSZ kanadai békefenntartó egységeihez tartozó búvárok hozták a felszínre, akik elmondták, hogy a [illegible]

Fondorlatos bankrablás

Meglehetősen eredeti módon raboltak ki egy bankot az oroszországi Voronyezsben – számolt be a Reuter hírügynökség nyomán a bukaresti Evenimentul Zilei. A pénzintézetbe látogató cigánylányok azzal az ajánlattal álltak az egyik pénztárosnő elé, hogy tenyeréből megjósolják jövőjét. A naiv bankalkalmazott engedett a kíváncsiságának, és elfogadta a roma jóslányok ajánlatát.

Az ezután történtek, egyelőre, az ügyben nyomozó hatóságoknak is rejtély. A cigánylányok hipnózissal egyszerűen elkábították a pénztárost. Feltehetően a tolvaj jósnőknek még arra sem volt szükségük, hogy saját maguk ürítsék ki a bankkasszát. A valósággal elvarázsolt alkalmazott hölgy ugyanis saját kezűleg tett eleget a fondorlatos „igénylők" kérésének: 15 ezer dollárt, háromezer német márkát és hatmillió rubelt nyújtott át nekik a jóslás viszonzásául.

Nem is rossz szakma a tenyérjóslás, avagy manapság egy boldog jövőkép minden pénzt megér...

P. I.

Ma csak a művészet szól angyalokról

Magyar Pietát szentelnek fel ma a Zoborhegy téri Regnum Marianum-templomban

Regnum Marianum-templom ülvárosban állt városligeti ko- an is, meg most is, hogy a Zo- rhegy téren épül. Kívülről a olás miatt még nem látszik, ent, az átriumban egy fest- h ábrázolja, milyen lesz a lom főfrontja. Európa több kétezer évének minden n kora megjelenik rajta, ami- csak becsülete volt tudásnak, ltúrának, emberségnek. Nem ntaszta, aki ma ilyen templo- ot épít, és azok sem, akik pénzt ldoznak rá, kegytárgyakat, berendezési tárgyakat adományoznak. Nem tudom máshogy mondani, egyszerűen egy szellemiség materializálódik itt, az vonzza magánhoz a tárgyakat és az embereket. Ez az eszme nem a túldagasztott, élősködő kultúrában hisz, hanem abban, amely benne él a korában, ugyanakkor visszanyúl a természethez időről időre, illetve felfedezi magában a természetet. Ezért élhette túl a robbantást, betiltást, bebörtönzést. Ez a szellemiség vonzotta magához a Magyar Pietát is, amely már a helyén van. Ebben a környezetben az agyag, a sár inkább örök megújulásra kész földanyai természetét mutatja. Szép régi faoltár kerül majd elé. *Hajnal György* atyával, az új Regnum Marianum plébánosával megnézzük a kertben a régi templom néhány kibányászott, megmentett darabját; a kapuban megjegyzi: azért a Magyar Pieta felszentelése nem pusztán egyházi esemény. A könyörület sem csupán a hívőknek van fenntartva – felelem rá. Kérdés, ki meddig fordíthatja el a fejét.

Ha egyszer fölülről, olyan magasról pillantanánk meg ezt az országot és a körülötte munkáló erőket, ahonnan a szellemi világ is valóságosként érzékelhető, mit látnánk akkor? Mit gondolnánk, mit tudnánk meg a sorsról, az időről, a történelemről, magunkról? Többek között ezt a kérdést veti fel, és ezt a nézőpontot csillantja meg *V. Majzik Mária* kerámiaszobra, melyet a Mária-nap előestéjén, szeptember 11-én szentel fel *Gyulai Endre* megyéspüspök a Zoborhegy téri Regnum Marianum-templomban.

– Nem tart attól, hogy sokan politikai felhangot tulajdonítanak majd a szobrának? – kérdeztük a szobor megalkotóját.

– De. Ezért is ragaszkodtam ahhoz, hogy templomba kerüljön.

– Nemrégiben Rómában, a NATO-székházon is avatták egy domborművét. Ön szerint összeegyeztethető ez a magyar fájdalomról készült művel vagy akár a Margit-kápolnával?

– Azért vállaltam el azt a munkát, hogy a békéről beszéljek. Nem véletlenül helyeztem el a hagyományos NATO-szimbólumon galambpárokat, összefonódó kezeket. Szerintem a művésznek ez a dolga, és nem az, hogy szónokoljon a parlamentben.

– Azt is a szemére vetette valaki, hogyan meri ön Michelangelo után megcsinálni a Pietát...

– Német festők már a XIV. században festettek pietákat. *Kokoschka* is megfestette ezt a témát, az emberek mégis *Michelangelo* gyönyörű márványszobrára gondolnak, ha meghallják ezt a szót. Sohasem merném úgy a kezembe venni az agyagot, hogy azt gondoljam, most újra megformázom az ő Pietáját, netán hogy túl akarom szárnyalni őt.

– Mi az alapvető különbség a két Pieta között?

– Ég és föld a kettő. Én nem a keresztről levett Krisztust mintáztam meg, hanem magát az olasz pieta szót, amely azt jelenti: szánalom, könyörület, sajnálat. Azonkívül ez egy teljesen másik kor, más életérzés. Ami most van, arról szerintem nem is lehet márványban beszélni.

– Az anyag, a sár, a kerámia, amiből készült, kifejezi a kor földies, anyagias gondolkodását, az anyagba szakadtság minden keservét, és megrendítő vágyakozását a természetfelettire. Michelangelo kora harmóniában él az anyaggal, a természetfelettivel, a saját emberségével. Az ön szobrán a feszültség éppoly megmásíthatatlanul összekapcsolja őket, mint a harmónia...

– Erre mondom azt, hogy végül is csak egy Pieta létezik, a női princípium és annak fájdalma. Ebben közös az én Pietám Michelangelóéval.

– Ki ez a két figura, akiket a domborművön látunk?

– Ez itt egy angyal, a keze helyén szárnyak láthatók. Az arca nagyon fájdalmas, szeme csukva. Egyik kezével átölel egy testet, amely lehet Jézus teste is, a másikkal, amely törött szárny, érezni lehet, iszonyatos erővel húzná felfelé, de nem tudja felemelni. A test, ha jobban megnézi, az ország: Magyarország; csupa repedés, csupa seb, s ordító férfifejben végződik.

– Az angyalok visszatérő témák a domborművein.

– Ma csak a művészet nyelvén lehet angyalokról beszélni. A növények, állatok is vissza-visszatérő témáim; ezek mind átmenetek, közvetítők a lét különböző szintjei illetve köztünk, emberek között.

Varga Klára

OLVASÓTÁBLA

Új képes történelem

Érdemes az embernek a kezébe vennie a Magyar Könyvklub és a Helikon Kiadó két újabb, az Új képes történelem című sorozatban megjelent kötetét. Liliom és holló, illetve Megújulások kora az egyik és a másik címe. Az első *Csukovits Enikő* munkája, és az Árpád-ház kihalásától a mohácsi tragédiáig tárgyalja a magyar történelmet. S túl azon, hogy gazdag, rendkívül színes képanyaga már önmagában is különlegessé teszi a sorozat újabb kötetét

Nemzetközi hegedűverseny

A Régi Zeneakadémián tartott nyitóhangversennyel kedden este Budapesten megkezdődött a negyedik Szigeti József Nemzetközi Hegedűverseny. A vetélkedőn, amelyet az Interart Fesztiválközpont hirdetett meg fiatal művészek számára, 25 ország csaknem ötven zenésze vesz részt. kísérettel játszottak. A középdöntőben az Erkel Ferenc Kamarazenekar működik közre *Mozart-* és *Beethoven*-művek előadásában. A döntőt 18–19-én tartják, akkor a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara kíséri a versenyzőket *Ligeti András* vezényletével. A nyertesekről a kilenctagú nemzetközi zsűri

Napfényfia és Rijjadó leány

Tolcsvayék a Várban

Ritka esemény az, amikor egy szerzőnek két, más-más időpontban írott, ám rejtetten összefüggő művét sikerül egy előadás keretében megismertetni a közönséggel. *Tolcsvay Béla* szerencsésnek mondja magát, mert idén már harmadszor kerül bemutatásra a Napfényfia és a Rijjadó leány című tánc- illetve misztériumjáték együtt. Vagyis úgy, ahogyan megálmodta őket: az örök, egymásba fonódó kettősség, a jin és jang ősi jegyében.

– Megszentelt helyekre való művek ezek, s ezért külön öröm számomra, hogy a budai Várban, a Kapisztrán téri Magdolna-torony előtt felállított szabadtéri színpadon játszhatjuk el őket – tájékoztatta lapunkat a művész, aki a darabok zeneszerzője és szövegírója is. – Köszönet illeti a segítségért az I. kerületi önkormányzatot. S boldog vagyok azért is, hogy a mai, mindig mindent csak pénzért kínáló világban azt üzenhetem: belépőjegy nincs!

Az *Ambrus Tibor* rendezte Napfényfia zenéje szeptember 13-án, szombaton este 8 órakor a Hungaroton és a Szabad Tér kiadó hangfelvételéről szólal majd meg a Magdolna-toronynál, többek között *Sebestyén Márta, Bátor Tamás* és *Illy Dorka*, valamint a Budavári Általános Iskola gyermekkórusának közreműködésével. A népmeséinkből jól ismert Tündér Ilona alakjának szentelt Rijjadó leány zenéjét a Tolcsvay Trió játssza „élőben". Tolcsvay Béla, *Czipó Tibor* és *Egri László* muzsikájához *Budai Ilona* népdaléneke és *Balogh Petra* prózamondása társul. A táncbetéteket mindkét mű esetében a Csopak együttes adja elő *Dezső Róbert* koreográfiája alapján.

Sz. A.

Szarvasi Tessedik-napok

Tudományos tanácskozás, ásványtárlat és népművészeti kiállítás megnyitása, emlékünnepély, hangverseny és táncest szerepel a hét végén, Szarvason megrendezendő Tessedik Emléknapok műsorában. *Tessedik Sámuel* (1742–1820) evangélikus lelkész, író, iskolaalapító tanár s az alföldi mezőgazdaság gyakorlati fejlesztője 230 éve, 1767-ben foglalta el – a szarvasi evangélikus hívek meghívását elfogadva – a Körösparti településen a lelkészi állást. Az évforduló alkalmából megtartandó emléknapok rendezvénysorozata szeptember 13-án, szombaton délelőtt az Öntözési Kutató Intézetben A történelmi Magyarország ásványbányászata című kiállítás megnyitásával kezdődik. Rábaköztől Moldváig élő népek táncaiból, zenéjéből, énekeiből ad ízelítőt.

Vasárnap délelőtt a Tessedik által építtetett evangélikus ótemplomban országos emlékünnepélyt tartanak, amelyen beszédek hangzanak el Tessedik Sámuel korszakos jelentőségű tevékenységéről és máig időszerű szemléletéről, majd az ünnepelt szobrának megkoszorúzását követően a mezőgazdasági főiskolán induló tanfolyamok nyitányaként tudományos ülésszakot tartanak az életreform és biogazdaság témakörben. Délután nyílik meg a Tessedik Sámuel Szakmunkásképző Magániskolában a *Kovács András* fafaragó a népművészet ifjú

Majzik Mária

RÖVIDEN

A VERSENYSZFÉRÁBAN tavaly 3,7 százalékkal növekedett a teljes munkaidőben alkalmazásban állók reálkeresete. A KSH adatai szerint a versenyszférában dolgozók nettó átlagkeresete 46 140 forint volt 1998-ban, ami 18,5 százalékkal magasabb az 1997. évinél. A fogyasztói árindex ugyanezen idő alatt 14,3 százalékkal emelkedett.

LÁTVÁNYPARK épül Nagykanizsa és Sormás közigazgatási határán, a 7-es főút melletti 37 hektáros területen; a létesítmény első részét májusban nyitják meg. Három ütemben, több százmillió forint költséggel öt évig épül a szórakoztató- és szabadidőpark, amelyben először a hullámvasút, számos gyermekjátszóhely, üzlet készül el. Ezeket követi két óriás kerék, a csúszdaövezet és az erdős-rétes területhez igazodó állat- és vízivilág-kert.

BIZALOMVESZTÉS. A többségi amerikai tulajdonban lévő ICN Jugoszlávia „államosítása" megrendítheti a befektetői bizalmat a kelet-európai régió iránt. Minderről Jerney Ádám, az ICN Pharmaceuticals Inc. operatív elnöke beszélt sajtótájékoztatóján. Közölte: a 6,96 milliárd forint alaptőkéjű ICN Magyarország Rt. tiszavasvári gyárának a termelését ez nem befolyásolja, de kihathat középtávú fejlődésére.

Danubius

. A durranhat, és emiatt folyamatos
kei nyereségrealizálás nyomja le a
y a héten a Wall Street indexeit. E
bát- nemzetközi hangulat nyomta rá a
gött bélyegét aBÉT piacára is, ami
százalékkal

NAPLÓ

FÁY PIROS és Gáspár Gyula kiállítása ma délután kettőkor nyílik meg Budapesten a VII. ker., Dózsa György út 46. sz. alatti gondozási központban. A tárlat naponta délelőtt tíztől délután hatig tekinthető meg.

SZÉCSI ANDRÁS, a Titanic Művészetelőre Iskola tagjának Maszkok – a természet alapjai című kiállítása nyílik meg ma este hat órakor a Komédium Színház Galériájában (Budapest V., Tüköry u. 5.).

DELI ÁGNES rajzaiból február 11-én délután hat órakor nyílik meg kiállítás az Illárium Művészeti Galériában (Budapest VIII., Köztársaság tér 15.). A tárlat március 6-ig tekinthető meg hétfőtől péntekig délelőtt tíztől délután négyig, szombat délelőtt tíztől délután kettőig.

V. MAJZIK MÁRIA Az élet élni akar – in memoriam Anna Frank elnevezésű emlékművét avatják február 12-én, délután három órakor a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetem oktatási épületének aulájában (Budapest XIII., Szabolcs u. 33–35.).

RÁDICS KÁROLY Évtizedek kaptatóin című posztumusz kötetét mutatja be az Argumentum Kiadó február 12-én, délután öt órakor Budapesten, a XXII. kerületi városháza dísztermében (Budapest XXII., Városház tér 11.). Az emlékező ünnepi műsorban közreműködik Hegyi Béla, Harsányi Gábor, Hegedűs Katalin és Hegedűs Endre, valamint Győrffy Gergely.

a tanítók, és ha mégis hallgatnának a tanítókra, azért teszik, mert ők egyben tanúk is." S még inkább az Írás: „ Ne akarjatok sokan tanítók lenni" (Jak 3,1).

Közeledünk a 2000. évhez. Nagy jubileum kereszténynek, magyarnak. Keressük az „idők jeleit". Ebben az összefüggésben ezt a kifejezést először XXIII. János használta, s szerepel a Zsinatot összehívó bullában, a Pacem in terris-ben is. Az idők jelei olyan fontos történelmi események, tények, amelyek jelentőségét nem csupán maga a tény adja meg, hanem az, hogy kifejezői az emberi történések irányát meghatározó egyetemes törekvéseknek. Jézus Krisztus születése az „idők teljességében" következett be, a szentek maguk is irányjelző jelek, Szent István királyunk felismerte az idők jeleit. A mi ünneplésünk nem állhat tűzijátékok gyorsan ellobanó színpompájából. „Ami bennünket foglalkoztat majd 2000-ben, a Krisztus folytonossága az emberiség nagy cxaládjának történelmében." (Roger testvér: Levél Taizéből, 1999-2001). S bennünket magyarokat?

Hárs- és levendulaillat keveredik a meleg nyáreste enyhet hozó szellőiben. A nap nehezen búcsúzik a dombok mögött. Lassan, szinte észrevétlenül borul rá a sötétség a Kiengesztelődés templomára. A sok nyelven, hosszan ismétlődő ének-imák véget nem érő sora az együvé tartozó emberi közösség szív mélyéig hatoló jele

Veni Creator Spiritus — Jöjj teremtő Lélek! Bonum est confidere in Domino — Jó az Úrban bizakodni. Jó.

(A szerző a Legfelsőbb Bíróság elnöke.)

gondolkodó

zsef 50 éves -

e dalmának nevezhetünk —

Lapszél

Két vers

Két, köreinkben máig híres verset olvastam — újra — a minap. A költő az Új Ember jeles publicistája volt, írásban és közvetlen emberi kapcsolataiban is sziporkázóan szellemes ember: Kunszery Gyula.

A Magyar Nemzet július 8-i számában cikk jelent meg „Az eminens diák megszüntette egykori iskoláját" címmel. Az írás a szegedi piarista gimnázium diákjából kultuszminiszterré lett, és a magyar egyházi iskolákat államosító Ortutay Gyuláról szól, s illusztrációként közli az Új Ember 1947. húsvéti számában közölt „Költői levél Ortutay Gyulához" című Kunszery-verset.

A másik emlékezetes vers ugyancsak költői levél: Szent-Györgyi Albert professzorhoz. A Kolping című lap július-augusztusi számának második oldalán közölt vers mellett azonban sem a szerző neve, sem a forrás (Új Ember, 1947. március 9-i szám) nem szerepel. Kár. Az Új Embernek szerény – és méltányos – reklámot jelenthetett volna. Az olvasóknak pedig tájékoztatást.

Kunszery Gyulának tiszteletadást. Egyetlen sorral ennyi jó célt lehetett volna szolgálni.

k. t.

Az emlékezés megtartó ereje

Világháborús katonáink nyugvóhelyéről — részben — tudunk, de ritkább, amikor cselekvőn gondolunk erre, amint a Lenkey János Honvéd Középiskola növendékei tették legutóbb-, amikor Erdélybe utaztak és az ó-tordai református temetőben nyugvó II. világháborúban elesett magyar katonák sírjait fölkeresték. „Tíz sírhelyet találtunk" — írja Hunyecz János az Új Hevesi Naplóban (1999/ 4. szám). „A sírokat megkoszorúztuk

Szent András-szobor Hévízen

Hévízen található Európa legnagyobb, s a világon egyedülálló gyógyhatású melegvizű tava. Az ezt tápláló, 39 méter mélyen eredő forrás fölé hatalmas bronzszobrot állíttatott védőszentjének a Szent András Állami Reumatológiai és Rehabilitációs Kórház. A szobrot, *V. Majzik Mária* alkotását június 26-án, szombaton ünnepi szentmise keretében — rendhagyó módon a tavon — avatta fel *Gógl Árpád* egészségügyi miniszter, majd a misét celebráló *Márfi Gyula* veszprémi érsek áldotta meg.

Sorozatos küzdelmek, megpróbáltatások hosszú útja vezetett el ehhez a naphoz.

A kórház főigazgatóját, *Vancsura Miklóst* kérdeztem, miért éppen Szent András a kórház patrónusa, s általa a Hévízen gyógyulni vágyóké.

- Hévíz három településből vált eggyé: Egregyből, Hévízfürdőből és Szentandrásból. Szent András többek között a vizek védőszentje is. Itt azonban egyetlen képzőművészeti alkotás sem utalt eddig erre. 1986-ban leégett a fürdő. A három év múlva újjáépített szárnyon már akkor, éppen tíz évvel ezelőtt szerettem volna szobrot állítani. 1992-ben a Népjóléti Minisztérium pályázatot írt ki Hévíz fejlesztésére, amelyet Dr. Balogh Zoltán akkori főigazgatóval közösen készített pályázatunkkal megnyertünk. Ezt Szent András pályázatnak neveztem el. Majd 1996-ban az alapító okirat szerkesztésekor is becsempésztem a védőszentünk nevét.

Tavaly a Csokonai Napon megnyitott állandó képzőművészeti kiállításunk legértékesebb munkái között volt V. Majzik Mária két szobra. A megnyitó ünnepségen említettem a művésznek az immár tíz éves elképzelésemet s azt is, hogy azóta pályázatot is kiírtunk, de nem találtunk megfelelő beérkezett munkát. Akkor megígérte, hogy készít egy Szent András-szobrot.

A szobor két andráskereszt, egymásnak feszülve. A szárazföld felöli oldalon látható Szent András, a tóra nézőn pedig vízből kiemelkedő galamb ível a magasba. Szent András alakja a klasszikus stílust követi. A test valójában egy *torzó*, ezáltal még inkább érezni a fájdalom ellenére jelen lévő *erőt*. Ezek eredményeznek olyan katartikus hatást, amely megdöbbentően jellemzi Jézus Krisztus első tanítványát, aki a Mestert boldogan követi, a kereszten, aki csodatevő védőszent. A kereszt vízre néző oldalán galamb látható. Itt már egyértelműen V. Majzik Mária művészetét jelző és jellemző egyedi stílus uralkodik. A galamb angyali formára enged asszociálni. Ugyanakkor jelentésében a Szentlélekre utal, a feltámadást, az örök életet sugallja.

A szentmisén az érsek Szent Bernadette csodatevő erejét említette, s remélhetjük, hogy a hévízi Szent András-szobor hozzájárul a tó gyógyító erejéhez. András görögül andreiosz, ami magyarul annyit jelent: bátor. András a halász, Péter fivére, aki később Görögországban térített s ott feszítették keresztre. A hévízi kórház névadó szobrának ünnepéhez, amellyel méltóképpen emlékeztek meg országunk 1000. évfordulójáról is, idézzük a Legenda Aurea leírását.

Mikor András messziről meglátta a keresztet, így üdvözölte: „Üdvözlégy kereszt, kit Krisztus teste szentelt föl, s az Ő tagjai, mint gyöngyök ékesítettek. Mielőtt fölhágott volna rád az Úr, félelmetes voltál, most azonban telve vagy mennyei szeretettel. Örömmel vállallak! (...) Végy el engem az emberektől és adj át Mesteremnek, hogy általad elfogadjon engem, aki általad váltott meg engem!"

Sárossy Krisztina

MÁK ANDRÁS özvegye, asztalosmester

Budai asztalosmester volt 1828-ban.-Vizivárosi lakos.-Helyrajzi szám: 674.-Segédek száma: 1.-Összeirási szám: 1581.- 46.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

tc. D. K.

MAK Ignác

Az 1735-ös felmérés alapján készült alap-
vajz valószínűleg a Szentgyörgymező egy-
kori gótikus templomát ábrázolyá (Zb. rép

Deresényi Dezső - Lolnay László: Esztergom
Bp. 1956. 40., 50. l.

M.D.K.

MAK Joann.

murariorum magister

Marcali (Somogy m.)

1952)

Müvért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 136. l.

Mak József.

szobrászművész,

A Hunyadi János lovasszobor ~~[illegible]~~ pályázaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 6.

Mák Kristóf

nohránnűvén

a legrégebben jár a hajósi Kipróművé-
neti táborba.

Magyarország 1983
1983 sv. 4
3. műsor 11 05

Mák Kajos, képzőművész

Kompozíció
repr.

Forrás
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 9. 14. o.

Nák Kajos, képzőművész

-kiállítása a Országos Gumiipari Vállalat klubhelyiségében. Megnyitó jún. 23.

Forrás
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 9. 14. l.

M. D. K

MAK kátyás szobrász

1774. Pesten működött, de nem volt polgárjoga

Agghází: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 236. l.

M a k M á t y á s
szobrász

Siklóssy László: Pesti szobrász-harc 1774-ben. Pesti Napló.1918. szept.17.

Mak Matyás

[illegible]

U. 1735

a

1736

MÁKAI Endre épitész

felvidéki munkáiról ld.

Stefan Slachta: Magyar épitészek munkássága Szlovákiában 1871-1918. = Pavilon, 2/3. sz. 1990 53 - 54. p. ill.

MAKAI Endre építész

1903, Pozsony, városi pályázat
fedett vásárcsarnokra + lábár

Szönyi 1996 82.

MAKAI Endre epilen

Selmecbánya, Erdészeti Akadémia, bányászati és kohászati tanszék épületei, 1899

Szőnyi 1996 115. és M.

múltra tekint vissza, és ma nemzetközileg elismert alkotói fémjelzik egyéni arculatát.

A fametszetek ott is, a nyugati világhoz hasonlóan, kezdetben a könyvnyomtatásban és illusztrációban jászottak nagy szerepet a VIII. századtól. A technika igazi sikere és elterjedése azonban a XVII. századig még váratott magára. Az akkor autonóm képpé váló ukiyo-e a középrétegek szórakozását választotta témájául, és fő célja a széleskörű terjesztés volt. Populáris jellegével azonban lemondott arról, hogy a magasművészetek közé tartozhasson, ezért nem is nyert elismerést hazájában egészen a francia japonizmus felértékelő hatásáig.

Csak a Meiji restauráció (1868) után jelentek meg olyan nyugati nyomdászati technikák, mint a rézkarc vagy a litográfia, melyek kiszorították a technikai tökéletességre fejlesztett fametszetet a könyv- és újságnyomtatásból. E fázisban azonban még az új eljárások nem váltak önálló kifejezőerővé a művészek kezében, hanem megtartották alkalmazott jel-

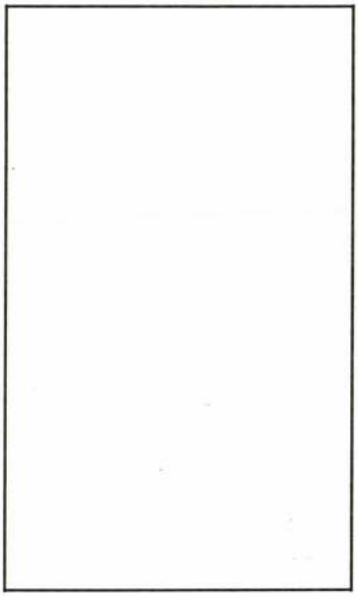

Junichiro Sekino: A Takase folyó, 1975

Amiben változtatniuk kellett a művészeknek, az a témához való viszony és a technika hagyományt

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1971 JUL 9

1971

SIKER

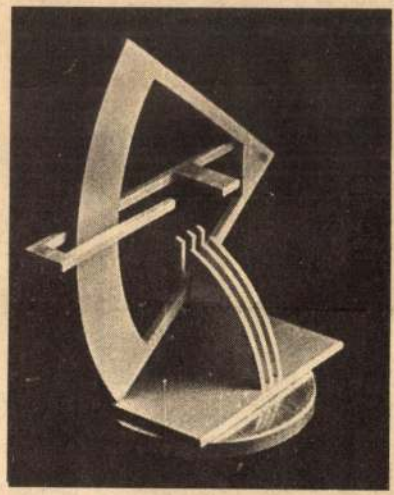

Az Országos Gumiipari Vállalat klubkönyvtárában kitűnően sikerült június 23-án a Forrásban nemrég bemutatott „hármak": Csokros Gábor, Patyi Németh Géza és Udvaros Péter szerzői estje. Valóban csemege volt a hallgatóságnak, Bálint Éva, Cinkotai Vera és Üveges Sándor gitáron kísért dalokkal jól fűszerezték a csemegét. A szerzői esten nyitották meg két fiatal képzőművész: Hajósy Mónika és Mák Lajos kiállítását is. A kiállítás anyagából közöljük Mák Lajos egyik kompozíciójának fényképét. Az ilyen sikerek mindenképpen öregbítik a Forrás fiataljainak hírnevét.

Mák Lajos

nemrég Gyenes Ilona mohai diáklánytól, a móri gimnázium III. osztályos tanulójától:

„... KISZ-alapszervezetünknek körülbelül 25 tagja van, de a fiatalok nem kezdeményeznek semmit... A mozit áthelyezték Sárkeresztesre. A fiúk ugyan átátmennek, de a lányoknak sajnos befellegzett...

A vezetőségben keresik a hibát, pedig a tagok kétszer olyan hibásak, nem hajlandók szervezni, segíteni... Igaz, több fiatal van, mint a KISZ-tagok, mert például én is az iskolaszervezethez tartozom Móron... De otthon is szívesen megtennék bármit... A tanács és a tsz támogatására lenne szükség..." — írta többek közt.

Sorait közöltük annak idején lapunk „Fórum" rovatában, külön levelünkben pedig azt tanácsoltuk *Gyenes Ilonának* és a többi mohai fiatalnak: elsősorban — a helyi viszonyokat ismerő megyei vagy járási KISZ-bizottsággal beszéljék meg, milyen módszerekkel lehetne elmozdítani a holtpontról a mohai szervezet életét.

győződjünk
áll azóta
ügye?

Sajnos,
helybeli
nem találk
— mint a
ták —
dolgozik, h
te jár ha
csak a hét
je, hogy
dolgaival
Ám a más
őszinte k
mégis némi
tünk a dol
ehhez sajn
kommentár

Gyenes I
— Levele
már a mű
is megkapt
Így most m
gel is ren
épp nem ha
A klub eg
tanácsháza
minthogy a
tanácsot m
Nem akaro
mentegetni,
szervek sem
nünket. Tav
dául egy va
lül tízen elm
ni a tsz-be,
restünk, a

Makai Erzsébet
(Faragóné Makai
Erzsébet)

festő és iparmüvész
szül. Arad

Ferje Faragó Géza festő

Lásd

Bozzi Magyarlex

285. h.

Faragó alatt csak
indikálva van.

...uka, szövete arany alapon piros
...es bársony, Magy ananász-díszek -
Firenze, XV. sz. Mag. 131 cm — Keresz
...lasztikus: fent Madonna Jézussal,
...rszintes keresztszárakban két an
...llal, alatta Katalin, majd Dorottya. Ma
...r munka 1480 körülről.

...309. leltár.

Dankó 99—100 l. (repr. XXXVIII. tábla).

Gerevich PA, 199 l.

Csernyánszky 51—54 l. (repr. 52 l)

Czobor: Egyházi emlékek a történelmi ki-

Makai Erzsébet

Mentor. 1925. nov. gyüjt.kiáll.:

Táncosnő, Városligeti táj, Dán tengerpart, Tengerparti kikötő, Anya gyermekével, Tengerpart, Debreceni erdőrészlet, Öreg dán hajós, Öreg dán nénike, A rab asszony reménysége, Szegény tilinkós, Hazafelé, Fürdőző nők, Majom-studium, Tengeri vitorlázás, Breslaui utcai rész, Szép Vilma k.a., A Rókus keresztje/esti hangulat/, Sz. P. zongoramüvésznő, Akt-tanulmány, Városliget/őszi hangulat/, Dániai táj, Drezdai városház, Elba partján, Breslaui kis folyó, Dán temető, Dán fiu, Sárkány bácsi vasárnap, Breslaui kis ház, Waren-

aggasából. Molnár Vintor S.M., al-

r.

KIFIZETTETETT

MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR IX. ker.

Budapest, 1909 év 14/5 hó n.

Makai Emőke

brünni paplak, Dán templom, ~~Háxa~~ Studium I-III., Hegedülő leány I-II., Öreg imádkozó néni, Tanulmány I-II., Margitsziget.

Makai Erzsébet
festő
koll. kiáll. a Mentorban
1925. nov.
Részletes katalogusa a
Fővárosi Képtárból
jelenleg nálam
1950. okt.

* (Képkiállitás.) *Makai* Erzsébet festőmüvésznő képkiállitása a »*Mentor*« könyvkereskedés és grafikai kiállitás helyiségében (Andrássy-ut 17.) november hó 14-től naponta délután 6 óráig dijtalanul megtekinthető.

Magyarság 1925. nov. 13

PÁRMAI ISKOLA, XVI. század

Jézus Ker. Szent Jánossal

Vászon, olaj, 37×43 cm.

Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 3. l. (Correggio-másolat.) — Gerevich PA, 23. (Correggio késői tanítványa.)

PASSEROTTI, BARTOLOMEO (bolognai festő, 1529—1592)

Szent család a kis Ker. Jánossal és Szent Katalinnal (105. kép)

Vászon, olaj, 110×92 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magy Sion, II., 1871., 375. l. (Parmigianino.) — Ipolyi, Biharvármegye 203. szám. — Lepold-Homor 97. l. — Gerevich PA, 232. l. (Passerotti.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 3 szám. (Képe hátul.) — Gerevich IPG 99. l. (Képe 90. l.) — Bocz Ilona: Az ola manierista festészet. Pápa, 1930., 47. (Passerotti.) (Képe V. táblán.) — Lepold-Lippay 55. l.

PERUGINO, PIETRO (umbriai festő, 1450-1523 körül) KÖVETŐJE

Jézus születése. Fent: *Angyali üdvözlet*

Fa, tempera, 72×56·5 cm.

A Bertinelli-gyüjteményből.

Rényi 15. l. (Pinturicchio.) — Z.: Az eszter gomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion XVI., 1885., 676. l. (Pinturicchio.) — Maszlaghy II., 73. szám. (Pinturicchio.) — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20., 3. l. — Gerevich PA, 232. l. (Gerino da Pistoia.)

Makai Erzsébet

Makai Erzsébet

FESTŐMŰVÉSZNŐ

képkiállitása a **„MENTOR“ könyvkereskedés és Grafikai kiállitás** helyiségében, **Budapest, VI., Andrássy-ut 17.,** folyó évi november hó 14-től naponta délelőtt 9 órától délután 6 óráig dijtalanul megtekinthető, melyre cimzettet tisztelettel meghivom.

Budapest, 1925. november havában.

NYOMTATVÁNY.

Tekintetes
Nagyságos
Méltóságos

Petrovich Elek ú

min. tan.

Budapest,

Képművészeti Muzeum

MAKAI *Erzsébet*, festő és grafikus Budapesten, hol tanulmányait is végezte. 1925. a Mentor kiállítási helységben rendezett kollektív graf. kiállításával szerepelt először nyilvánosan.

E. G. II. 76 l

8634.

ő ezredes kinyujtott jobb ke-
köpenyegben van ábrázolva. Fe-

LPASCH
de le Rouge rue des Augustins vis
ier fleuri 1742 A.P.D.R.

a rl. 26.6:18.7 cm.

905
-7

Makai Erzsébet

festő
Faragó Géza
elvált felesége.

** **Makai Erzsébet,** kinek kevésbé ismert leánykori neve mögött egy jeles művészünknek — Faragó Gézának — volt felesége jelenik meg a nyilvánosság előtt, a *Mentor*-könyvesbolt Andrássy-uti kicsiny helyiségében rendezi kiállitását. Képein a finom művészi ösztön viaskodik a kifejezés nehézségeivel. A művészet nagy sor s amig valaki érzéseit formákkal és szinekkel csak megközelitőleg is ki tudja fejezni, abba sok-sok esztendő eltelik. Makai Erzsébet festői képességei közül a képzelete látszik legértékesebbnek. Van szeme a természet megkapó motivumai iránt és érdekes kompozicióket tud elképzelni. Ennél többet ma — művészi pályájának az elején — nem mondhatunk róla. *(e. a.)*

Az Est 1925. nov. 15

Genius loci VI. 212

Makay Erzsébet, újságíró

l.: Sebők Margit

-: ☐ Sebők Margit 2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. dec. 12.

Makai Géza, építész

Tervező. I. díjas

Pakots György: ELTE – BME város

3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. okt. 28.

Makkai Géza építész

Terve I. díjat nyert.

↓

Pakots György: Egyetemi város Calgaryban

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 5.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Makai Gyula

ZALAI HÍRLAP

1970 NOV 29

1021

— **Ma este 18 órakor** nyílik meg a Zalaegerszegi Helyőrségi Klub emeleti előterében a Honvéd Képzőművészeti Stúdió kiállítása. A tárlaton a Fegyveres Erők KISZ szervezeteinek idei, X. országos képzőművészeti, fotó és barkács kiállításán első díjat nyert Makai Gyula és a második helyezett Rédey István festők mutatkoznak be. A kiállítás december 6-ig tart nyitva.

Makai Gyuláné MDK

Az éplő technikus télen, pasztell

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök Kiáll.

Makai Gyula

Öreg néni olaj 60×45

Őszi Tárlat 1971. Debrecen

MAKAY GYULA, térképész, /1900 körül/

ULBRICH könyve II.részében Burgenland és környező államok községi térképei,legtöbb 1770 után.A koraiak méret arányai premetrikus korból valók,a későbbiek legtöbbje méterrendszerben készült és nagyrészük a bpesti Állam nyomda terméke.A térképek szerzői többségükben magyarok igy ~~Makay~~ Makay Gyula is. 289.old

BENDEFY LASZLÓ: Karl Ulbrich: Allgemeine Bibliographie des Burgenlandes 287.old

VASI SZEMLE, XXVIII.évf. 1974. 2.sz. Szombathely

Makai Szula

Zalaegerszegen kiállít

Zalai Hírlap, Zalaegerszeg 1970. feb. 17.

Makai Gyula

Kiállítása nyílt Zalaegerszegen

Zalai Hírlap, Zalaegerszeg 1970. feb. 13.

Makai Gyula

A Hajdú-Bihari őrzi tárlaton „Öreg néni"
c. műve szerepelt. (említve.)

Székelyhidi Ágoston: Hajdú-Bihari Őrzi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Makai Gyula

Bemutatott műve:

„Öreg néni," olaj, 60 x 50 cm

Szabó László: Őszi tárlat 1971.

Debrecen, 1971.

Makai Gyula

A Petőfi téri klubkönyvtárban nov. 5-én nyílt meg a vasutas képzőművészeti kör V. jubileumi kiállítása. Szerepel munkáival Makai Gyula, aki három tájképét a zöld és kék széles vonalvezetésére alapozta. (említve)

dr. Tóth Erwin: Az V. vasutas képzőművészeti kiállításról.

Hajdu-Bihari Napló, 1976. nov. 13.

Makai Gyula

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

NOV 15

sor...
a filmművészet nagy ...
sait.

★

November 29-én nyílik meg az egerszegi Honvéd Képzőművészeti Stúdió alkotóinak kiállítása a helyőrségi klubban. A tárlaton a Fegyveres Erők KISZ-szervezeteinek X. Országos Képzőművészeti, Fotó- és Barkács Kiállításán első díjat nyert Makai Gyula és második díjat szerzett Rédey István festők alkotásait mutatják be.

★

lenségekről, amelyek szükségessé teszik, hogy közművelődésünkben az eddiginél is nagyobb erőfeszítéseket tegyünk a sikeres munka érdekében. Az irányelvek is, az állásfoglalások és a vitában elhang-

1970 OKT 3 ?

1021

MAKAI GYULA

– Behúzódtak a megállóba – tudta a katona.

– Na ugye, azért észrevette! Maga nem elveszett ember, fiam. Bár már nem olyan karcsú egyik se, de tudja, mit mondok? . . .

A tanító kezdett először tészkelődni, hogy érdemes-e még várni azt a buszt.

– El akar indulni gyalog?

Dehogy akart.

– Csak nem akar hazamenni?

– Hát a busz, ahogy nézem . . . Az eső meg még jobban megered.

– Lehet, hogy egyáltalán nem jön a busz? – kérdezte a katona.

– Minden lehetséges.

– Hány kilométer?

– Tíz és fél. Elmegy gyalog?

– Maga mindenkit gyalog akar küldeni?

– Miért ne, ha nem jön a busz? Maga el akarja érni a vonatot, ez a fiú meg a menyasszonyát. Tudja, mit gyalogoltam én a magam idejében egy csókért? Előfordult, hogy oda tizenötöt, meg vissza tizenötöt. Egy éjszaka. Meg se kottyant. Dehát ezek a mai fiatalok . . .

– Nézze bátyám, csókja válogatja.

– Gondolja, hogy ez a kislány, ez a menyasszony . . .

– Hogy gondolnám? Egy ilyen rendes fiúnak nyilván olyan rendes kis menyasszonya is van, akinek a csókja is megérhet éppen tíz és fél kilométert. Vissza meg csak jön valami.

– Hogyne, reggel. A reggeli busszal kényelmesen beér órára. Csak hát éppen attól fél, hogy odabent kell aludni.

A tanító nem szólt.

– Hiába ugratjuk, nem érdekli. Fiam, tudja, mit ér az egy szerelmes nőnek, ha maga bemegy, a térdére borul, bőrig ázva ebben az esőben és azt mondja: begyalogoltam érted tíz és fél kilométert, de gyalogoltam volna akár százat is, egyetlen csókodért, Eszmeralda! Vagy hogy hívják azt a kislányt? S akkor ő magához emeli a selyemkerevetre.

– Jön a busz . . . jön a busz . . .

A nép kitódult, de az egyik fele hamar lehűlt. Ez már egy másik busz volt, s egészen más irányban közlekedett.

Most látszott meg, mennyire besötétedett, mikor a kivilágított busz beállt. A vezető kihajolt, s bekiabált a sötétbe:

– A maguk járata meg bedöglött, kint a nyílt országúton. Vissza is ment a kísérő, hogy küldjenek értük autómentőt.

Bőgette a motort, nem hallották egymás hangját. Nagy tolakodva felszállt a két kosaras asszony is; talán az ülőhelyért tolakodtak.

Mikor a kocsi kigördült, motorzajával és fényrekeszeivel, s ők ottmaradtak a sűrűsödő sötétben, a sűrűsödő esőben, a tanító megszólalt:

– Jolika. Így hívják: Jolán.

– Tessék? – kérdezte a katona.

– Nagyon kedves, szép kislány.

Az öreg, az rögtön megértette.

Már minthogy nem Eszmeralda, azt mondja, hanem Jolán. Illetve, ha nem ilyen fennkölten akarja megszólítani, hanem bensőségesebben, akkor egyszerűen csak Jolika.

– Még egy a maga javára, öreg! – mondta neki a katona. – De azt hiszem, hogy mi most már mégis elmegyünk. – Megfogta a tanító karját. – Jön velem, ugye?! Bemegyünk gyalog. Mi az a tíz kilométer? – mondta még erősítésül, mert nem érezte a fiú karjában a készséget a mozdulásra.

– Áh . . . két óra esőben . . . – mondta a fiú.

– Hát várja magát az a lány, vagy nem várja?!

– Vár, hogyne. De ilyen időben . . .

– Májusi langyos eső . . . ez csak simogatja az embert. A ruhája meg majd megszárad. Vagy nincs másik?

De, azt mondta, van ruhája is; mégsem akart elindulni. Az öreg egyszer csak hangosan felnevetett:

– Kezdem azt hinni, hogy az egész lányt csak úgy kitalálta. Nem merte azt mondani, hogy nincs neki senkije . . .

– Hát én mindenesetre . . . – kezdett búcsúzkodni a katona. Kezet nyújtott mind a kettőnek. Megköszönte, hogy ilyen jól elbeszélgettek. A tanító kezét valahogy biztatóan akarta megszorítani, hogy ne hagyja már ugratni magát, de az csak úgy a maga lágy módján nyújtott kezet. Na jól van, talán ez illik az ötös magaviselethez . . .

Az öreg útravalóul még utánakiabált:

– Hallja, ellenőrizhetné! Megkérdezi, hol lakik az a vén boszorkány a madártejjel?! . . . Egy helyen elágazik, el ne tévedjen . . . Jó utat . . . jó éjszakát!

(Folytatjuk!)

A jubileumi kiállítást Kárpáti Sándor, a KISZ KB titkára nyitotta meg

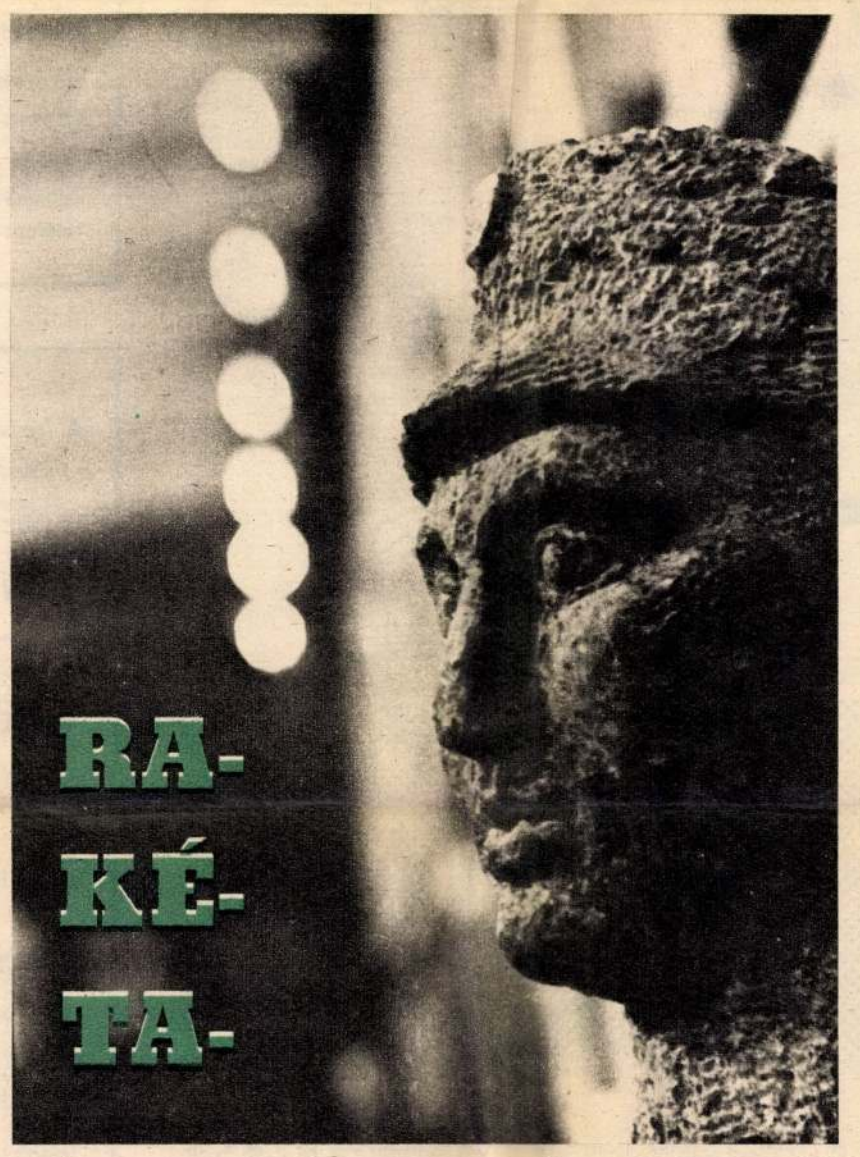

RA-KÉ-TA-INTARZIÁTÓL A KATONA-PORTRÉIG

Aligha túlzás: ez az idei szeptember végi, ősz eleji két hét a hadsereg kulturális életének sokáig emlékezetes eseménye marad. Ezekben a napokban került ugyanis megrendezésre a fegyveres erők KISZ-szervezeteinek hagyományos képzőművészeti-, foto- és barkácskiállítása. E mostani bemutató pedig kétszeresen is figyelmet érdemel.

Egyrészt mert — immár 10. lévén — jubileumi, minden eddiginél nagyobb tárlaton mutatkoztak be a fegyveres erők legügyesebb kezű katonái; másfelől pedig a bemutatkozást a kiállítások évtizedes történetében első ízben nyilvánosan, széles körű

közönség előtt

tehették. A korábbi, viszonylag zártkörű kiállítások helyett ezúttal a BM Népköztársaság úti nyilvános kiállítási terme adott otthont az alkotásoknak, és lehetőséget arra, hogy bárki megtekinthesse a katonák műveit.

Az amatőr alkotók kiállították a nyilvánosság, a nagyközönséggel találkozás próbáját, rászolgáltak a figyelemre: a tizedik bemutató nemcsak az alkotások számában, de — mindenekelőtt — művészi színvonalában is kiemelkedik az eddigiek közül. A kiállítási terem három „hajója" is szűknek bizonyult: az előzetes, magasabbegység szintű kiállításokon kiválogatott, előzsürizés után beküldött 809 műből csupán alig 300 kaphatott helyet a falakon, vitrinekben. E kétszeresen válogatott kollekció minden darabja pedig egyként bizonyította: a

kezett, s a katona-művészek megfeledkeztek saját világuk ábrázolásáról, addig a mostani tárlaton igen markáns megfogalmazásban tárták a közönség elé a katonaélet érdekességeit.

Különösen vonatkozik ez a hadseregben igen nagy népszerűségnek örvendő, néhány év óta tért hódított intarzia alkotásokra. A faberakású vagy ragasztott-szalma képek közül jó néhányan ugyanis a szokványos tájakat, épületeket rakéták, kiképzési jelenetek váltották fel.

Hasonlóan örvendetes tény, hogy a festmények kategóriájában is előtérbe került a témaválasztásnál a katonák mindennapi élete, közvetlen környezete, s e témák a korábbi évekhez képest ugrásszerűen fejlődött művészi színvonalon fogalmazódtak vászonra. A falakon közel

félszáz festmény

kapott helyet, közülük néhány — például a Zalaegerszegi Képzőművész Stúdióban alkotó *Makai Gyula* és *Rédei István* képei — akár hivatásos festő keze alól is kikerülhetett volna. S ha már szóba kerül ez a stúdió, hadd jegyezzük fel egy szintén igen tehetséges katona, *Korolovszky András* honvéd nevét, aki a nép- és iparművészeti kategóriában nyert — a pompás kürtöt faragó *Ladik László*val együtt — I. díjat, tréfás kerámia katonafiguráiért.

Ahogy a festményeken helyet kaptak az árvíz ellen küzdő vagy építő katonák, a kiképzés egyes momentumai, éppen úgy jelen voltak az igen gazdag fotókollekcióban is. Bátran állítható: a díjnyertesek — *Eifert János, Kunfalvi Béla* tiszt, *Kisfaludi István* honvéd, *Tóth Sándor* honvéd — a legimpozánsabb fototémák rangjára emelte a kiképzés, a szolgálat megörökítését, felmutatva az ezekben rejlő gazdag lehetőségeket.

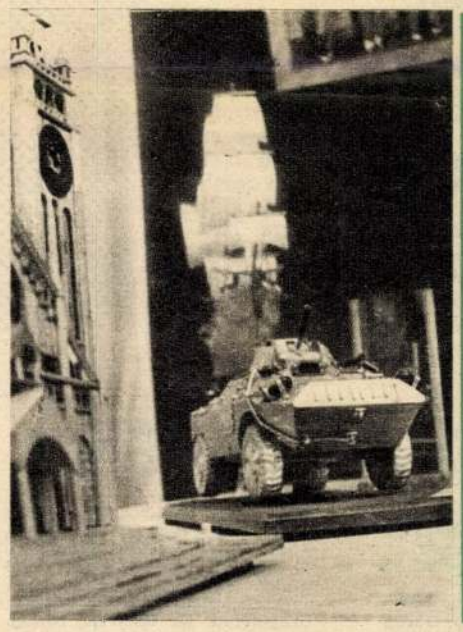

Sikere volt az ügyes kezű barkácsolók modelljeinek is

Foto: Kiséri

KISZ Központi Bizottsága által évről évre meghirdetett pályázat a hadseregbeli öntevékeny képzőművészeti és barkácsmozgalom hatásos serkentője, olyan mozgató-mozgósító erő, amelynek új tehetségek felbukkanása, új szakkörök alakulása, s régiek megújhodása köszönhető. Ezt a fellendülést igazolja az a tény: az idei bemutatón végre sok és jó

katonai tárgyú

alkotással — festménnyel, fotóval és intarziával — is találkozhattunk. Míg ugyanis a korábbi évek általános jellemzője volt, hogy a képzőművészeti alkotások és fotók témaválasztásában bizonyos modorosság — például a piktúra „általános", „hagyományos" témáinak már sokszor látott prolongálása — jelent-

Az idei kiállításon a kiképzést és szolgálatot segítő eszközök, s a barkácsmunkák a képzőművészeti alkotások mögött újszerűségben és ötletességben sajnálatos módon háttérbe szorultak, ami dicséret az utóbbiaknak, de semmiképpen sem az előbbiekre nézve.

Ám nem feledkezhetünk meg a kiállítókon kívül a siker láthatatlan részeseiről, a rendezőkről sem. Hiszen nekik is köszönhető, hogy az utóbbi tíz év legszebb kiállítását láthatjuk.

M. G.

A katona-fotósok színvonalas képekkel rukkoltak ki

Mosolygó

HADTÖRTÉNELEM

A botbüntetést a katonaságnál az 1800-as évek derekán enyhítették. Eszerint egyszerre legfeljebb 40 ütést lehetett csak kimérni, az egyes ütések között pedig hatnyolc másodpercnyi szünetet kellett tartani. Így aztán a botozás a korábbinál sokkal tovább tartott. Természetesen: merő jóindulatból.

*

A harmincéves háború alatt az ellenség megtévesztésére szolgáló cseleknek valóságos kódexe alakult ki. Az ágyúlövést például úgy utánozták, hogy üres hordóba puskával belelőttek; egy csordányi marha lábaira cipőt kötöttek, hogy az ellenség a rengeteg nyomból azt higgye, nagy tömeg gyalogos járt erre; a lovak patáira megfordítva verték a patkót; a harcosok pedig olyan cipőt húztak, melyre a talpat fordítva szegezték . . .

Lehet, hogy innen a mondás: úgy megy, mintha jönne.

*

Amikor a svéd seregek, Trostenson vezetésével 1645-ben Brünnt ostromolták, a várvédők a védekezés sajátos módszerét eszelték ki. Elhatározták, hogy tőlük telhetően alaposan felidegesítik a támadókat. E célból — különösen az ellenséges tüzérség bosszantására — a kapukra és tornyokra vörös céltáblákat tűztek. Hogy a svédeket ez mennyire ingerelte, nem tudni, annyi azonban bizonyos, ezután pontosabban lőttek. Vagyis: fordítva „sült el" a céltábla.

*

A büntetés megköszönése a hadseregben 1867-ig dívott. Khevenhüller generális 1720-ban kiadott szabályzatában például azt írta: „aki áristomot kapott, büntetésből nehéz fegyvereket vagy nyerget hordott, bilincsbe verték vagy megkötözték, töltőveszszők vagy kengyelszíjak között vesszőt futott, büntetésből soron kívül őrséget állott, az a kegyes büntetést tartozik megköszönni". Köszönettel csak egy valaki nem tartozott: akit felakasztottak . . .

*

Freiburg ostrománál, 1741-ben az ostromló franciák és a védő osztrákok egyességet kötöttek: a franciáknak nem szabad a szépséges freiburgi dómra lőniük, viszont az osztrákoknak a Loretto-dombot kell kímélniük. IV. Lajos, francia király ugyanis innen, a dombról óhajtotta háboríthatalan nyugalomban végignézni az ostrom lefolyását. Éppen úgy, mintha egy színház királyi páholyában ülne. Még szerencse, hogy nem tapsolt az „előadás" után . . .

KATONADOLGOK

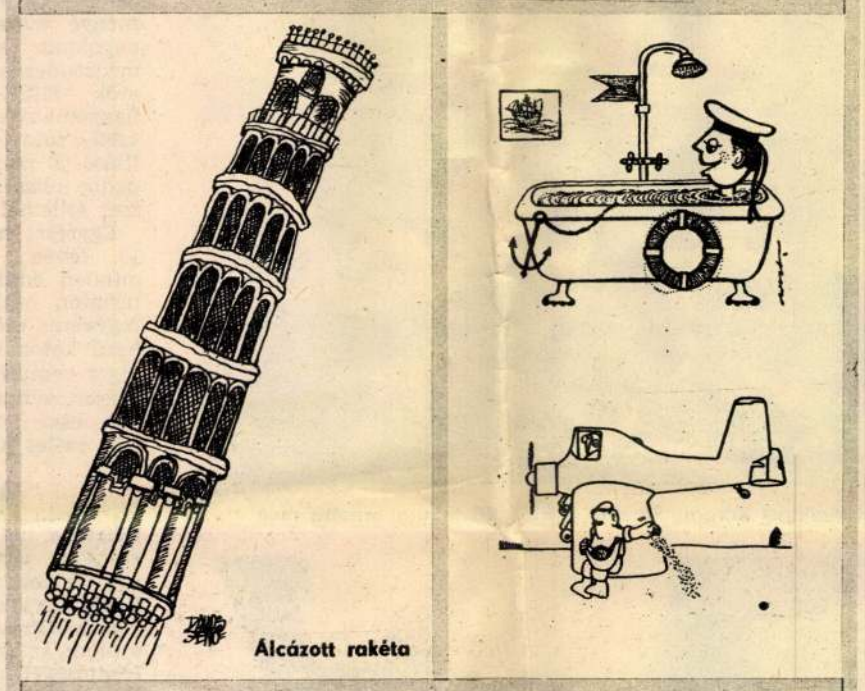

JÓ ÚTON JÁR HA BIZTOSÍT

KERESZTREJTVÉNY

Illyés Gyula egyik költeményéből idézünk, folytatólagosan a vízsz. 1., függ. 14. és vízsz. 42. számú sorokban.

Vízszintes: 14. Ophelia bátyja a Hamletben. 15. Görög öböl viseli e nevet az Égei-tengerben. 16. Kötőszó. 17. Alattomos. 19. Mikroszkóp ez a cső. 20. Helyeslés, oroszul. 21. Ablaküveg-ragasztó, képlékeny anyag. 23. XVIII. századbeli költő (László). 26. Textíliát mérték után vág ki. 28. Vissza: óriáskígyó. 29. Osztrák, román és olasz gépkocsik nemzetközi betűjele. 30. Fontos táplálék. 31. Petőfi anyjának leánykori neve. 33. Hegység Belső-Ázsiában, a Szovjetunió és Mongólia határán. 35. Római 51-es és 495-ös. 37. Ú. E. B. 38. Kál betűi, keverve. 39. N. O. M. 41. Vissza: esőmaradvány. 46. Villamos címírógép. 47. Kényeskedik. 48. Igevégződés! 49. Skálahang. 50. . . . Gardner, amerikai filmszínésznő. 52. AAAA! 53. P. H. 54. Illegálisan terjesztett folyóirat 1931—1935 között. 56. Közlekedési eszköz, rövid neve. 58. Ötlet. 60. Kitűzött jutalom. 61. Balaton . . . — üdülőhely. 62. Érzékszervünk. 63. Szólít. 65. A siker jutalma, névelővel. 66. L. N. 67. Ismert hazai beat-együttes. 70. Oxigén és bizmut. 71. Elektromos hangfelvevő- és lejátszó készülék (rövid neve).

Függőleges: 2. Romániai város Moldovában. 3. Tiltó szócska. 4. Fémhuzallal kötöz, megerősít. 5. Ketrecben van! 6. Ing, amelyet nem kell vasalni. 7. J. S. 8. Jelenleg. 9. Mezei állat; nem szereti a vizet. 10. E. G. O. 11. Fokozódik a sebessége. 12. Tova. 13. Fiatal kecske. 18. Folyó szegélye. 22. Világhírű osztrák operaénekes (Richard, 1892—1948). 24. Délkelet-Ázsiában élő nép. 25. A régi rómaiak egyik istennője. 27. Egzotikus állat. 32. Rendberakja (a holmiját). 33. Moszat, tengeri hínár. 34. Gyakori angol férfinév. 36. A házasság végét jelenti. 38. Rokon, barát — vidéken. 40. Fényes Szabolcs ismert operettje. 43. Óv. véd. 44. Kislányok kedvelt játékszere. 45. . . . -hegyi rádióállomás. 50. Mezőgazdasági dolgozók. 51. Létrehoz valamit. 55. Balaton . . . — Siófokhoz tartozó fürdő- és üdülőhely. 56. Vissza: nem ezt. 57. I. D. S. 59. Rovar. 64. Járom. 66. Kis ház. 68. Molibdén vegyjele. 69. A. N. 71. Római 1050-es. 72. N. S.

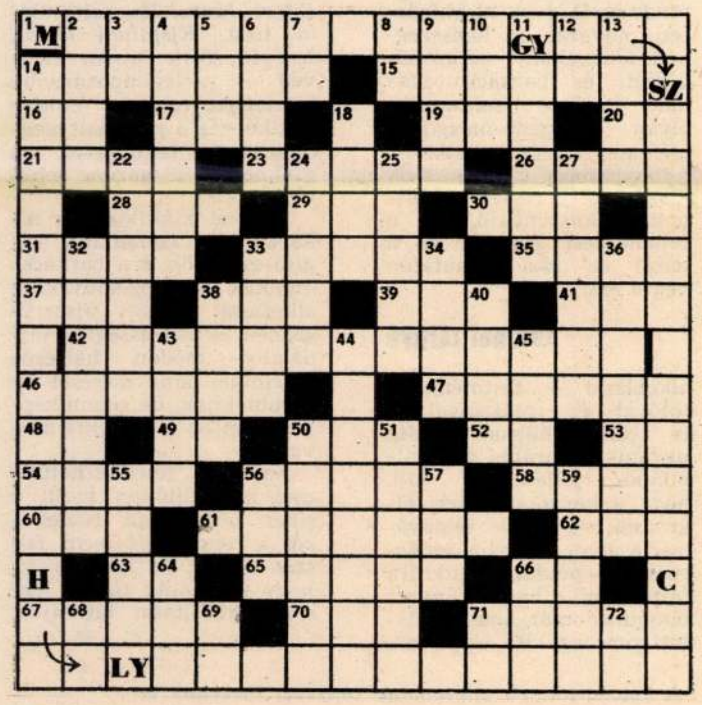

A rejtvényben az o és ó, illetve az ö és ő betű között nem teszünk különbséget.

Beküldendő folytatólagosan a vízszintes 1., függőleges 14. és vízszintes 42. számú sor megfejtése.

A beküldés határideje: október 6. Csak levelezőlapon!

A helyes megfejtést beküldők között könyvvásárlási utalványokat sorsolunk ki.

38. számunk keresztrejtvényének helyes megfejtése: „Mérleget még minek csinálnánk. / Az élet fele még elöl." (Győry Dezső).

A „Néphadsereg" 1970. évi 37. számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtéséért könyvvásárlási utalványt nyertek: Ambrus Józsefné, Czékmann Dezső, Dénes Ferenc honvéd, Diószegi Margit, Dömök János főtörzsőrmester, Szabó Sándor, Szentes István növendék, Varga Károly, Vajda Ferencné és Zsupán Ferenc tiszt.

A „Néphadsereg" 1970. évi 38. számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtéséért könyvvásárlási utalványt nyertek: Cserhalmi Béla honvéd, Cseri Tibor tizedes, Forró Lajosné, Fülöp János, Haris Ernő határőr, Kele Károly tiszt, Kiefer Ferenc honvéd, Vígh Sándor, Ságvári Ferenc tiszt, Szenthe Sándorné.

A nyereményeket postán elküldtük.

HÁZ… TÁR…

kaputelefon

hoz forgalomba,

10, 12, 15, 18, 20, 25 és 30 állomással a

RAVILL KERESKEDELMI VÁLLALAT

Érdeklődni lehet:

Villamostömegcikk Osztály Budapest IX., Üllői út 47—49. Telefon: 331—186,

ECHO Elektroakusztikai Szalon Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 19/a. Telefon: 118—698

RAVILL

A katonai szolgálat letöltése után várja ÖNT is a

FŐVÁROSI AUTÓTAXI VÁLLALAT

Felvételre jelentkezhet:

GÉPKOCSIVEZETŐ
AUTÓSZERELŐ
KAROSSZÉRIALAKATOS
GÉPLAKATOS
ESZTERGÁLYOS
AUTÓ-VILLANYSZERELŐ
GÉPKOCSI FÉNYEZŐ
CSŐSZERELŐ
ÁLTALÁNOS MŰSZERÉSZ
SZAKMÁBA

Foglalkoztatunk betanított munkásokat és szükséges gyakorlati idő megszerzése után elősegítjük a szakmunkás vizsga letételét.

Heti munkaidő 44 óra

Minden második szombat szabad.

Vállalatunknak munkásszállása nincs, így vidéki lakosú dolgozóknak lakásról kell gondoskodni, amennyiben naponta bejárni nem tudnak.

Jelentkezni lehet a FŐVÁROSI AUTÓTAXI VÁLLALAT MUNKAÜGYI OSZTÁLYÁN

Budapest VIII., Kerepesi út 15. II. emelet 44. sz. alatt.

Telefon: 343—199/1950 mellék.

Jelentkezéseket írásban is elfogadunk.

2x NAPONTA

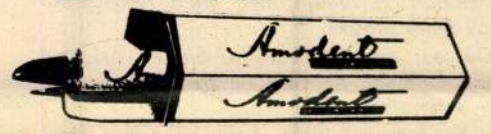

Az AMODENT fogkrém modern összetételű, tökéletes szájápoló szer.

Kellemes, intenzív íze fogmosás után még hosszú ideig üdévé teszi a leheletet.

Dohányosok számára különösen jelentős: rendszeres használat mellett a dohányzás következtében sárguló fogakat fehéríti.

Vásárlásnál kérje a nagy kiszerelésű Családi Amodentet!

Gyártja:
KOZMETIKAI ÉS HÁZTARTÁSVEGYIPARI VÁLLALAT

SAJTÓIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTERJESZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPHADSEREG
Budapest

MAKAI Imre

Hajdu-Bihari Napló

Új Almodóvar-film

San Sebastian (MTI) – A San Sebastiánban zajló nemzetközi fesztiválon hétfőn, versenyen kívül bemutatták Pedro Almodóvar legújabb filmjét, mely a Titkom virága címet viseli. Ez alkalomból az El País vasárnapi színes melléklete interjút közölt a Magyarországon is népszerű spanyol filmrendezővel.

A lap szerint Pedro Almodóvar az egyik legpozitívabb, legkreatívabb és legtalálékonyabb személyiség az itteni művészeti életben. Legújabb filmje rengeteg életrajzi elemet tartalmaz, és erősen tükrözi a rendező szülőföldjének, La Mancha tartományának a jellegét.

Egyedül – Makai Imre olajfestménye Napló-reprodukció

Az AIDS ellen mozgósítanak

Európai örökség napok

papucsos Rőth a sikerhez vezető úton

A sportban ha
tne az átlagnál
dik külföldre,
illetve kama-
Nincs ez más-
rosoknál sem.
egy csendes,
19 éves sporto-
országba, hogy
t fortélyt a sa-
yhatalmai közé
ől. A fiatal ver-
Gábor.

a beilleszkedés a
l életben?

a Team Viking
yeztünk meg,
gy lakást szá-
átommal, aki
. A pályán
lleszkedés,

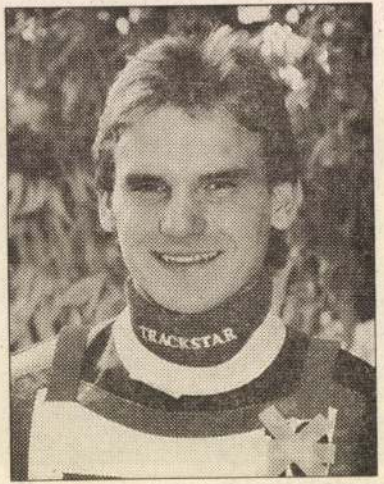

Rőth Gábor Fotó: Magánarchívum

– Milyen eredményeket értél el az öt hónap alatt?

– Az Örebro a bajnokság kezdesos versenyen indultam, amiből kettőt a maximális 15 ponttal nyertem meg.

– Ilyen szereplés után, gondolom, marasztalnak a csapatnál?

– Igen, nagyon szeretnék, hogy maradjak, de ehhez az kell, hogy svéd licenccel rendelkezzem, de ebbe beleszólása lesz a svéd, illetve a magyar szövetségnek is. Bár ha ez sikerülne, akkor az is lehet, hogy a svéd elit ligában folytatom. De ha valami folytán ez nem jönne össze, akkor vagy Angliában, vagy Németországban, esetleg Lengyelországban szeretnék motorozni.

– Hogyan állsz hozzá a magyar bajnokság futamaihoz?

– Én még nem tehetem meg, hogy ne érdekeljenek a versenyek. Nekem a magyar bajnoki futamokon bizonyítanom kell, hogy i[illegible]

így könnyebben fogok boldogulni.

– A junior vb-n mindenki továbbjutást várt tőled, de nem sikerült. Mi volt a kudarc oka?

– Az igazság az, hogy erre a versenyre nagyon készültem. Rengeteg új alkatrészt vásároltunk. Az edzésen én voltam a leggyorsabb. A versenyen az első futamomban is magabiztosan vezettem, amikor éreztem, hogy lassul a motor, s végül megállt. Mint később kiderült, kilyukadt a dugattyú. Ez volt az „éles" motorom, a másikban nem is bíztam, ezért nem jutottam tovább. Visszatérve a kilyukadt dugattyúra, sajnos arra a következtetésre jutottunk, hogy nem magától lyukadt ki. De sikerült túltennem magam rajta, ma már nem foglalkoztat az eset.

– Kik segítettek abban, hogy a si-

MAKAI IMRE - FESTŐ
Hajdú - Bihari NAPLÓ

KULTÚRA

A festő lelke van a vásznon

Két új megyei tag az alkotóművészek egyesületében

Makai Imre: Őszi hangulat Napló-reprodukció

DEBRECENI TAMÁS

Debrecen (HBN) – Két új tagja lett a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének Hajdú-Bihar megyében – tették közzé hivatalosan is a jegyzéket 1996 végére.

Előbb Makai Imre, a 39 éves hajdúböszörményi festőművész vall érzéseiről, tapasztalatairól az egyesületi tagság kapcsán. Január 12-én nyílik a kiállítása a Zeneművészeti Főiskola Debreceni Konzervatóriumában. Őt követi majd Fehér Imre, a 64 esztendős hajdúbagosi festőművész, akinek ugyanott rendeznek kiállítást, február 2-tól.

– Nyolc év eltelte után milyen érzéssel állt újra az országos zsűri elé az alkotásaival? – kérdeztem Makai Imrétől.

– Szorongással voltam teli, mint mindenki más ezen a napon – mondta az új egyesületi tag –, ugyanakkor bizakodással töltött el az a tudat, hogy a megmérettetésem újabb állomásához érkeztem. Mint ahogyan a másfél évvel ezelőtti szentendrei kiállításomat sem elismerésként tartom számon, hanem mint lehetőséget arra, hogy fölmérjem, hol tartok.

– Ezek szerint az egyesületi tagságot egy lehetőségként értékeli?

– Feltétlenül, hiszen véleményem szerint a szakmai nívó odaítélésének a korábbi időszakban nyújtott munka az alapja. Manapság kinek előlegeznek meg ekkora bizalmat? Az más kérdés, hogy ez a lehetőség milyen utakat rejt magában, és ki hogyan tud vele élni.

– Mire jogosít az egyesületi tagság?

– Fokozottabb felelősséget jelent, teljes odaadást kíván és még nagyobb alázatot a művészet iránt. Kötelez az olyan alkotások elkészítésére, amelyben nem csak a szakma, hanem a tárlatokat látogató közönség is felfedezi a lelkünket a vásznon.

– A közelmúltban Aknay János, a Debrecenből elszármazott szentendrei festőművész taglalta a festőművészek között tátongó szakadékot, a művészi életben indokolatlanul felkorbácsolt hangulatot. Önnek erről mi a véleménye?

– Részletekbe nem szeretnék bocsátkozni, de azt feltétlenül el kell mondanom: ha ez így folytatódik továbbra is, akkor a „visszhang fröccsenése" elől nem térhet ki senki. Óhatatlanul beterít mindenkit.

INNEN-ONNAN

ajnalán

Új esztendő, új
pontosabban: a
sok rövid éle-
sokan vannak,
r is új életet
tak a dohány-
égis kérdezik,
ıdulhatnának
német lap ri-
kat is megad-
nos lehetőség
lőtt. A legdrá-
ktúra, a legol-
al dúsított rá-
ıa nem köve-
rfájással való
et a hipnózis.
pemászó mu-
ij életet, hor-
nóval, füldu-
t a riporter is
dmény: várta
et a dohány-
ramzenében.
mindezek
neg, hogy vé-
t kezdésének
mindenkinek
kell megszen-
vonatkozó ta-
onban Mark
te: „A világ
ga leszokni a
n például már
gtettem".

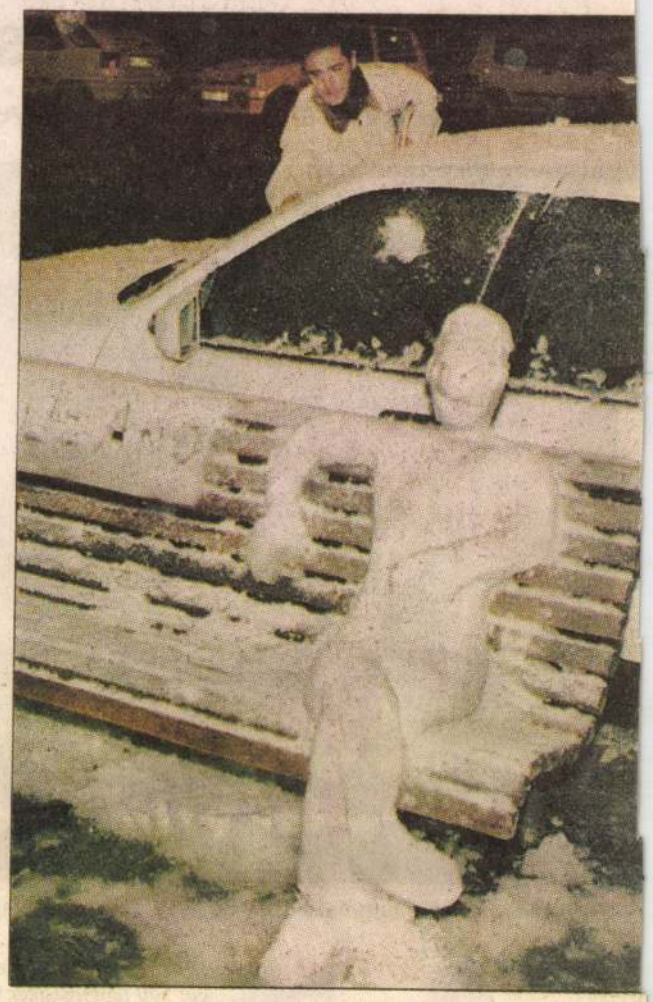

Madrid: Egy igazi „hómen" Madridban

ein és Szilárd Leó hűtőge

Albert Einstein
s elmélet elvont
s, ahogy Szilárd
ombomba készí-
tomreaktor épí-
ketten otthono-
al prózaibb dol-
yüttműködésük
tőgép-szabadal-
A század két ki-
nyos zsenijének
ékenységéről a
rt egy amerikai
pján.
beli Gene Dan-
ik – szavai sze-
nséggel". A Ma-
tt, majd Német-

országban tanuló és dolgozó, és Németországból zsidó származása miatt menekülni kényszerült Szilárd Leó életpályájának feltárása közben bukkant az amerikai tudós arra a négy, a húszas években született hűtőgép-szabadalomra, melyeket Einstein és Szilárd közösen jegyeztetett be. Albert Einstein már 41 éves és az egész világon elismert tudós volt, amikor 1920-ban megismerkedett Berlinben az akkor még diák Szilárd Leóval. Einstein figyelmét a hűtőgépek iránt egy újsághír keltette fel: akkoriban még mérgező gázokat – ammóniagázt, vagy kén-dioxidot – használtak ezekben a berendezésekben, s egy meghibásodott hűtőgép egy egész család halálát okozta. Ei
ságosabb hűtőrendszer
kítani, s fiatal ismerőse
hozzálátott egy mozgó
nélküli gép elkészítésé
munka eredménye lett
előkerült szabadalom.
lük az Electrolux vett
kért 750 dollárt – mai
10 ezer dollárt – fizete
badalom ma is a házt
gyártó vállalatbirodalo
ban van. Egy immerzi
badalmát 1928-ban a
vásárolta meg. A legsi
negyedik szabadalom,
kot sűrítő elektromágn
szor bizonyult.

Állatkerti gondok és ör

Berlin (MTI) – Az állatkertek lakóinak, illetve azok ápolóinak is komoly gondokat okoz Németország húsz éve leghosszabban tartó hideghulláma: rókák fosztogatják a madárállo- a frankfurti ál-

kárókatonát (korm
szét, előtte pedig két
daru és egy fehér gó
rítékre.

Az állatkert dolgo
másul vették, hogy
rókáktól

MAKAI IMRE

Hajdú-Bihari Napló 1998. VII. 9

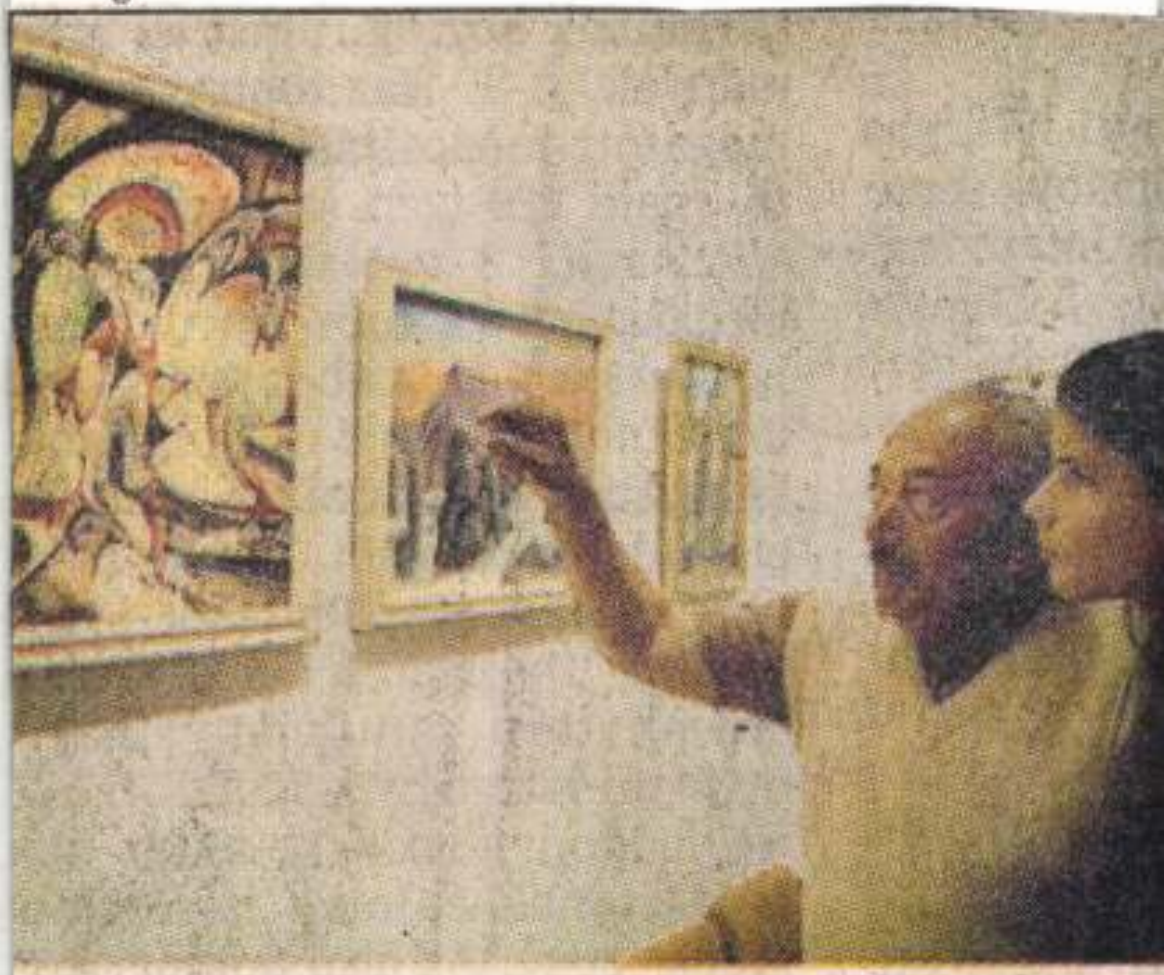

A vasutasnap alkalmából nyílt meg szerdán a VII. Nemzetközi Vasutas Alkotótábor kiállítása Debrecenben, az Egyetértés Művelődési Központ Petőfi téri kamaratermében. A tábor munkáját Makai Imre festőművész irányította, a debreceni, miskolci, nagykanizsai, szegedi, tapolcai és horvátországi alkotók Tokajban június 15. és 24. között ismerkedtek az ábrázolás-kifejezés titkaival. A tárlatot július 17-ig nézhetik meg az érdeklődők Fotó: Horváth Katalin

nulmányiosz-
tta a Naplót.
800 helyére
ez ötszázzal
enkor volt. A
zakra mind
ző tagozaton
ljelentkezés.

ábor

y elsodort,
árossá vált.
ásfél-két ki-
a Kavicsvál-
abolcs-Szat-
gyermek tá-
egyoldalról

ető tűzoltók
300 méter-
közelíteni a
gyalogosan,
és iszapban

ellenében, 73 tartózkodás mellet
megszavazta a törvényjavaslato
is. Ennek értelmében az állami
lag finanszírozott felsőoktatás
képzésben megszűnik a tandíj a
első alapképzésben, illetve az el
ső kiegészítő alapképzésben rész
vevő hallgatók számára
amennyiben tanulmányaikat
majdani kormányrendeletben elő
írt módon teljesítik, tehát nem
halasztanak és nem ismételnek
szemesztert. Az első doktori kép
zésben résztvevőket – amennyi
ben meghatározott oktatási tevé
kenységet folytatnak – első két ta
nulmányi évükben, illetve – kor
mányrendeletben megállapítot
esetekben – a harmadik tanulmá
nyi évükben is megilleti a tan
díjmentesség.

Tb-alapok. A társadalombiztosí
tás pénzügyi alapjainak és igaz
gatási szerveinek állami felügye
letéről szóló törvényjavaslatho

96. XI. 9 Hajdú-Bihari Napló

Makai Imre

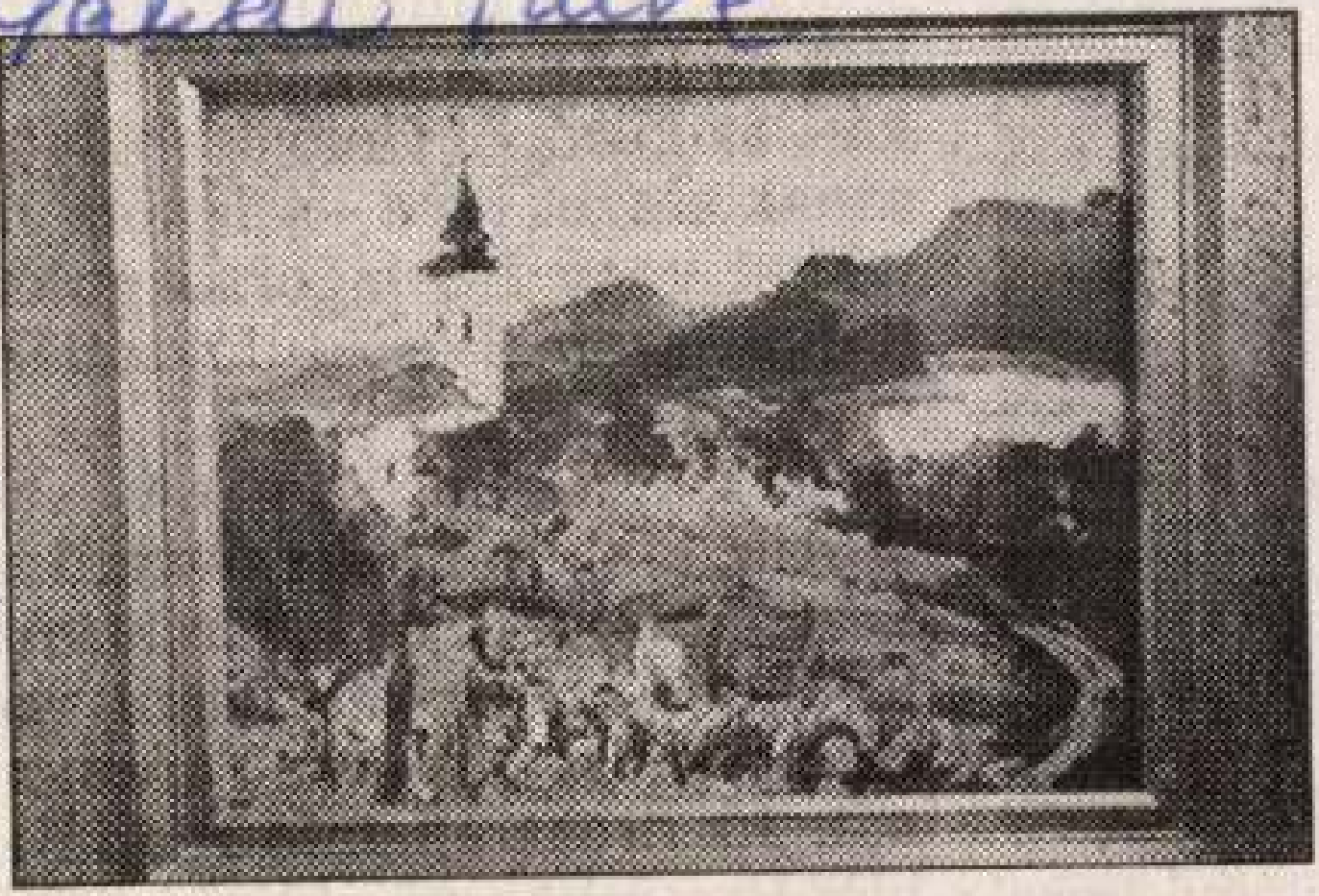

● MAKAI IMRE festőművész képeiből rendeznek kiállítást november 10-én a hajdúdorogi Görög Demeter Művelődési Házban, a tárlatot 16 órakor nyitja meg Tarczy Péter újságíró.

Szilágyi Imre

idolgozzák és
sztik a hazai
észtés fejlesz-
riációját. Az
ermelés mai

sebbségre, a Lufthansa tőkeemelése nyomán. A cég 50,7 százaléka – az Európai Unió szabályozásának eleget téve – jelenleg már német vagy EU-tagországokban honos személyek tulajdonában van.

● Alig több mint egy évvel kinevezése után Borisz Jelcin szerdán leváltotta az orosz jegybank megbízott elnökét, Tatjana Paramonovát. Az orosz államfő rendeletében Paramonova eddigi első helyettesét, Alekszandr Handrujevet nevezte ki megbízott bankelnöknek.

● Az Európai Unió a japán pia-

KIÁLLÍTÁS

Makai Imre festő

'96.1.31
Hajdú-
Bihari
Napló

Erzsike – Makai Imre olajfestménye; a festőművész kiállítását Bakó Endre, a Napló főszerkesztője nyitja meg február elsején 15 órakor Debrecenben, a Gondola Hotelben (Mester utca 32.) Fotó: Magánarchívum

nyiben ehhez
szlelnek állo-
t tapasztalják,
ek az állatok,
nnal jelentsék
z állat-egész-
endelkezik a
ndoskodik a
zel az is elér-
zra, a nagy
megkezdésére
ettséggel ren-
gyen a megyé-

óinek

en, Kálvin tér
ény, Kossuth
oszló, József
ruár 2-án 15

jdútourist

.....
.....
.....
.....
.....

szama egyéni választókerület önkormányzati képviselője január 31-én – szerdán – 16-tól 17.30 óráig fogadóórát tart a Kishegyesi út 42. szám alatti képviselői irodaházban. Sztojka László, a 20. számú egyéni választókerület önkormányzati képviselője (Libakert) február 2-án – pénteken – 17 órától fogadóórát tart az Ibolya Utcai Általános Iskolában (Ibolya utca 3.). A fogadóóra témája a szemétszállítási díj és az ebrendelet bevezetése. A fogadóóra vendége Juhászné Lévai Katalin országgyűlési képviselő.

IDŐJÁRÁS. Az érvényben lévő rendeletek értelmében a közterületi csapadékvíz-elvezető csatornák, átereszek tisztítása, rendben tartása azok kötelessége, akik ingatlana előtt ezen csatornák húzódnak. A közterület-felügyelet felhívja minden érintett figyelmét, hogy a belvízkárok megelőzése érdekében a szükséges tisztítási, karbantartási munkálatokat végezzék el.

Holnap:
Hajdúszoboszlói városháza

MAKAI IMRE '96.11.20

KÉPZŐMŰVÉSZET

A mikrovilág érzékletes láttatása

Makai Imre festő
Hajdú-Bihari Napló

BAKÓ ENDRE

Debrecen (HBN) – Az egységes átformáltság esztétikai elve áthatja Makai Imre minden munkáját. Abban a választásban, hogy az alföldi festészet hagyományainak folytatója kívánt lenni, alkotói szuverenitása, művészi vonzódása szabadon nyilatkozott meg. Nem másol természetesen, csak megpróbálja újra elmondani az immár végső katasztrófa által fenyegetett ökológiai viszonyok közepette, hogy él még a természet, sőt itt-ott harmonikus látványszeleteket is kínál.

Makai Imre alkotása – a kiállítás a Gondola Hotelben látható
Reprodukció: Iklódy János

Nem dokumentál, nem szociológiai hitelességre törekszik, hanem kisebb-nagyobb felületeken olyan művészi különvalóságokat hoz létre, amelyeken a bensőség érték hangulata dominál. Ezt a festői magatartást, világérzékelést nevezi a magyar művészettörténet a nagybányaiak nyomán „a világ érzékletes látásá"-nak. Tagadhatatlan, ebben a szemléletmódban egyfajta passzivitás nyilatkozik meg, ám a passzivitás nem esztétikai kategória, csupán arról van szó, hogy festőnk nem érzi magát küldetéstudattal felruházott prófétának, nem akarja megváltani a világot. A bensőség, amiről beszélünk, humanizált esztétikai érték, ezért több, mint a formai szépség önmagában.

Alkotásmódját jellemzi az antropomorfizálás, az ő képein a tájnak, a háznak lelke van, ha elidőzünk egyik-másik munkája előtt, szinte olyan érzésünk támad, hogy a kép mindjárt megszólal, és vallani kezd. Azaz hol szomorú, borongós, hol meg derűs, harmonikus hangulatok áradnak képeiből. Ha szabad játszani a szavakkal, ő a festészet költői közé tartozik és nem epikusainak számát gyarapítja.

Az alföldi festészet csillagképét követő művész nem a fényképszerű természethűségre törekszik, hanem a kifejezés tisztaságára. Így válik magától értetődővé, hogy Makai képein ugyanaz a motívum más és más színösszetételben is megjelenik, bizonyítván külső és belső indítékok, látvány, gondolat és hangulat dialektikus összefonódását. Formanyelve redukált, de nem minimalista, már csak gazdag színhasználata okán sem, stílusa lélektani érzékenységet tükröz. Tájképein olykor staffázsfigurákként emberek is megjelennek. Ez megint komponáló képességét, arányérzékét dicséri, mert az alak oda kerül, ahol a kép térbeli egyensúlya megkívánja.

Téved, aki azt gondolja, hogy Makait mesterségbeli korlátok tartják vissza a nagyobb alakos kompozícióktól vagy a portréfestészettől. Az eddigi megállapítások a festőnek az itt kiállított képeire vonatkoznak. Fiatalabb korában nagyon sok portrét festett, újabban pedig egy merőben más stílus megvalósult darabjai bizonyítják, hogy művészete lassú forrásban van. Az említett képek belső tájakra viszik a nézőt, az emberi lélek félhomályba burkolódzó várába vagy barlangjába, amelyhez nem egyszer a jóga és a hozzákapcsolódó filozófia adja az inspirációt.

Ez értelemszerűen más kifejezésmódot feltételez, elvontságot, sejtelmességet, szimbolikus és szürrealista eszközöket. Érdekes, hogy a keleti filozófiák – maga a jóga is – meditációra, szemlélődésre épülnek, az értékmegsemmisülés ellen tiltakozó képek éppenséggel nem a belenyugvást, a kívülmaradást, a nirvána elérését sugallják, tehát bennük a passzivitást felváltja a kreativitás.

Nincs nehezebb vállalkozás, mint önálló jelképrendszert, mitológiát teremteni, ennek sikere vagy sikertelensége a tehetség feltétlen próbaköve. Nem tudjuk, hogy a pályának milyen szakaszai lesznek még, de bizakodva nézzük növekedési erélyét és irányát.

olgálata a

ő közösség
ontban.

ozottak Or-
elyi szerve-
ábor Műve-

ub összejö-
an.
művelődé-

tos betegek
művelődési

adás a mű-

ivész kiállí-
ési házban.

Maksa Zol-
központban.

a debreceni
ület önkor-
22-én – csü-
zsef Attila
torpályi u.
– 17 órától
iskolában
órát.

gyei szövet-
t tart min-
ecenben, a
4-es szobá-

Matyás or-
kent Tőkés
Reformá-
magyarság
last febru-
danyi mű-

ri Kör és a
vezésében
i Muzeum
t előadást
gyar iden-

A tiszaujvárosi és a hajdunánasi tűzoltókat Polgar, Tiszai u. 27. szám alá riasztottak január 26-án 9 óra 41 perckor. A helyszínen égett egy 50x15 meteres kétszintes, hullámpala fedésű csirkenevelő felső szintje és hungarocell szigetelése. A tűz az elektromos vezeték zárlata miatt keletkezett. A kivonult tűzoltok a tüzet eloltották és megmentettek az üresen álló, mintegy 10 millió forint értékű épület többi reszét. A tulajdonos becsült kara 700 ezer forint.

beavatkozásukkal megmentették a tetőszerkezet 50 százalékat.

Február 3-án hajnalban a hajdunánási és a nyíregyházi tűzoltokhoz érkezett jelzés Hajdúdorogról, hogy a Vágóhíd mögötti tanyan egy juhhodályban tűz keletkezett. Égett egy 12x30x4,5 méter magasságú nyeregtetős, nádpalló szigetelésű, hullámpala fedésű juhhodály tetőszerkezete 60 négyzetméteres területen. A tűzoltók gyors, szakszerű beavatkozásának köszönhetően a juhokat épségben kimentették. A tüzet elektromos zárlat okozta. A kár eléri az 500 ezer forintot.

valamint a födémsz
A tulajdonos arcan
si sérülést szenvede
tűzoltók a tüzet elol
mentették az epület
kár 100 ezer forintra

Ugyanezen nap
ütött ki Hajduhadhá
marty utca 29. szám
renda gyulladt meg
bálytalanul a kemén
A tűz továbbterjedt
4x5 méteres szobahel
démszerkezetere. A
kivonult tűzoltók a
ták, a kár 20 ezer for

HÍREK

● ORVOSI TANACSOK. Serdülő lányoknak ad felvilágosítást március 3-ig a telefondoktor. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Orvosi tanácsok című programja a 083-as, Hajdúszoboszlón a 082-es telefonszámon hívható.

● ANKÉT. A Boldog lovak című filmet mutatják be február 20-án 19 órától Debrecenben, a Delta moziban. A vetítes után ankétot tartanak a rendező, Szőke András részvételével.

● CUKORBETEGEKNEK. A Cukorbeteg is Teljes Értékű Ember Alapítvány a 415-597-es telefonszámon várja a panaszosok és érdeklődők hivasait.

● SZAKKÖR OVODÁSOKNAK. Kikelet címmel, elsősorban óvodások reszere képzőművészeti szakkört szervez március 1-jétől a Kölcsey művelődési központ képzőműveszeti műhelye. Jelentkezni lehet az intézmény információjaban szerdan és pénteken 17–18 oraig.

● HAJDUSZOBOSZLÓN a Titasz Rt. ügyfelforgalmi irodájaban (Jókai sor 3. sz.) február 21-en 9 oratol 16 oraig az aramszolgaltato szakemberei lakossági tajekoztatot tartanak. A rendezvenyen energiatakarekos haztartasi berendezesek bemutatoja is lesz.

Sárvár, Keszthely, Vesz

Debrecen (HBN) – **A Napló Lapkiadó Kft. és a Hajdútourist háromnapos dunántúli kirándulásra hívja a Napló előfizetőit a Debrecen–Budapest–Székesfehérvár–Veszprém–Herend–Vasvár–Sárvár–Szombathely–Ják–Zalaszentgrót–Keszthely–Tapolca–Veszprém–Debrecen útvonalon.**

Indulás március 29-én – penteken – reggel 6 órakor a Napló székháza elől (Debrecen, Dósa nádor tér 10.). A két éjszakai szallás Vasváron lesz négyágyas kollegiumi szobákban, a folyosón közös zuhanyozóval. Vacsora marcius 29-én és 30-án este szintén a kollégiumban lesz.

A háromnapos kirándulas marcius 29-én – pénteken – Veszpremben gyalogos városnézéssel kezdődik (várnegyed, Gizella-kapolna, székesegyház), ezután a kirandulók a herendi porcelánmuzeumba látogatnak. A program délelőtt Sárvtódik (Nádasdy vár, ezután Szombathelyen vezetességeit (székesekert, Isis-szentély) ké utasok; délutan pedig ságí templomba látoga sárnap Zalaszentgróton kastély, romtorony) f kirándulás, ezután K Székesfehérvar felker rul a dunántuli tura.

Részvételi díj 6600 f lyenként, amely az szállás, a két vacsora jak, az idegenvezetés tás díját is magában utazási iroda az aut lább negyven jelentke díjta.

Jelentkezni lehet m Hajdútourist irodaib cen, Kálvin ter 2/a, H mény, Kossuth utca 1 boszló, József Attila

JELENTKEZÉSI LAP

Az első tíz nyugdíjas előfizető jelentkező lék kedvezményben részesül.

Név: .....

.....

Lakcím: .....

.....

Mióta előfizetője a Naplónak? .....

MAKAI ISTVÁN festő

'96. jún. 8. Néplap

Makai István festőművész tárlata nyílt meg tegnap a szolnoki Pelikán Galériában. A kiállítás egy hónapig látható a Pelikán Szálló különtermében.

FOTÓ: CSABAI

az 1996/97-es tanévben
nappali tagozatos iskolarendszerű

dísznövénykertész és virágkötő szakmunkásképzést indít.

A képzési idő: 2 év.

Kollégiumi férőhelyet és gyakorlati munkahelyet a megye legnagyobb dísznövénykertészetében, virágboltjainkban biztosítunk, a szakképesítés megszerzése utáni elhelyezkedési lehetőséggel.

Kérésére jelentkezési lapot és a képzésről részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk: 5700 Gyula, Kossuth L. u. 26.
(Telefon/fax: 66/463-123)

108033/1H

Flehner Márton

Ötvös

XVIII. 27.

Makai ötvös Janós

1584. A második ich-
pecsétlő felirata szerint
ebben az évben második
ichmester volt.

Mihalik József. Kassavárosi
ötvösségének történetéte.
Bjert. 1900. 205. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Makai Janis

Ötv. Kassa 1584

Wâ

Muszv 13. l.

bulletinek utján; de külön
ben is előadó úr annak tu
dományos leirását kiadás
és sokszorositás végett a tu
akademia vagy a főváros h
tósága elé kivánja terjeszt
ni, hogy ugy a bizottság mi
a közönség az egészet átlek
hesse, s minden egyes részlet
ről tiszta képet nyerjen. El
adó úr a maga részéről
czelszerűnek találná, hogy
azon esetben, ha a fővár
hatósága az ásatásokat fo
tatná, azokról - mint Rö
municipiuma teszi az ottan
ásatásokra nézve - 3-5 ive
önálló füzeteket tenne közz
magyar és franczia nyelven
és pedig ez utóbbi nyelven

Makai János

Kassai ötvös

1584

l. Scherer

I. 170. l.

Arch. Közl

X 95. l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

Makai Janos

Ötvös

Kassa 1584 ciehm.

Cród

Arch Közl. 1878. XII. 95. l.

Galimberti Sándor

és G.-né Dénes Valéria kiállításának katalogusa.

Nemzeti Szalon, XX-ik művészeti esztendő.

Budapest, 1914 febr. 8-r, 48 l, képekkel, füzve. Nyugat, irod. és ny. rt.

H. 3. p. e.

—,20

Makai István

festő

Szabad Művészet

1952. 6 sz. 296 l.

Budapest, 1948 szeptember 30.

z á m l a.

október 31.-ig Frt. 30.90

„FIGYELŐ"
Újságszerkesztőség

utján köszönettel felvettük.

„FIGYELŐ"
Újságszerkesztőség

Makai János

Kassai ötvös

1584.

l.

Arch. Közl.

1878. XII. 95. l.

Vallás- és Közoktatásüyyi m. kir. Miniszterium.

Jegy

a Budapesti Egyesitett Városi Vasutaktól az 19
tényleges szolgálatban álló állami és államv
igényelt kedvezmén

1.	2.	3.		
Sorszám	Az igénylő neve	1922. évben kedvezményes hetijegy váltására jogositó igazolvány száma	38	3
1.	Simkovich Ernőné	C 2709.	1	
	4 drb azaz Negy darab		300	
			érték	
		Budapest		1
		Kell		

Makai Irén

1922.

Ki tud róla?

Makai Nyirő János

deák, tipográfus. 1615-ben a kolozsvári városi tanács külső országokba küldte a betűöntés megtanulása végett. 1616 áprilisában tért haza.
Kiadta Enyedi György: Explicationes locorum veteris et novi testamenti" c. könyvét
14°, 725 lap, 14+26 ntl. levél/.

Adattár XVII. századi szellemi mozgalmak történetéhez. I. Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Heropsi János cikkei. Bp.-Szeged, 1965. 627 l.

140-141. ~~140~~ l.

MDK

Makai Nyírő János

nyomdász művezető,

A Heltai nyomda művezetője bár nem volt tudos nyomdász de jó szakmabeli. S munkái alatt a nyomda nem hanyatlott esmos elő állítás dolgában

Lubik Zoltán: A magy. nyomdászat korszakai

Grafikai Szemle 1896 évf 12 sz 197 l.

Makkai Nyirő János deák, MDK
Könyvnyömtató
Szül. valószinüleg Kolozsvárott 1592-1595 között.
1612-ben ifj. Heltai Gáspár famulusa.
1612-1614 a"nyomtatás tudományának" tökéletesebb megtanulása végett Prágában, Lengyelországb Sziléziában és Németországban járt.
590.o.
1615-ben rábizzák a Heltai -nyomda helyreállitását, ezért Prágában (Valószinüleg Sessius Pál-tól) megtanulja a betüöntés mesterségét.
591.o.
Tóth Kálmán:Kon.Kalendáriom... 1616. Esztendőre.
KelemenEml. 587-[illegible] Makkai Nyirő János deák.

Makai ötvös lanos

1640 – 1653.
Kolozsvári ötvös Lö-
rincnél a mesterséget kitanulván, 1640-
ben felszabadul. Tíz
évi bujdosás után 1650
mars 10. én kéri a
polgár, ogót, meg et
szept 12 én meg is kap.
A céhbe azonban
már feb. 15. én fel-
vétetett. Remekbün-
tetés 3 gira ezüst.
1653 ban 2 sellér a III.
fertágban.

Mihalik I. Kassavárosöt-
vösségének tört. Bpest
1900. 271–272. l.

Kubányi Lajos

festo.

Makai ötvös Mihály

1659–1660-ben a II fer-
táfban lakott az adó könyvek
szerint, 1659-ben szint
zoellér. Neve a eichregerst-
somban nincs, tehát csak
legény Kassán. Lehetséges,
hogy csak tollhiba a Mihály
s így azonos Makai ötvös
Zánossal.

Mihalik József Kassavai-
ros ötvöneljének tort Bpest
1900. 287 l.

Kertsch Keresztély

épitész

Kassa

Makai ötvös János, 1640,

Arch.Közl.1899. XXI. 271.

Kassa

Makai ötvös János, 16 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 205

Makai Judit keramikus

A fiatalok művészeti kollégiumának három hallgatója, – Harangozó Erzsébet Csomor Lajos és Makai Judit – kiállítása nyílt meg az Építők Művelődési Házában. Kerámia dísztárgyait láthatjuk.

Fejérmegyei Hírlap, 1968. dec. 10.

Makai Ötvös Miklós

Debrecen, 1622.

l.

Zoltán Deb. 13.1-

BUDAPEST

Lánchíd

Képe 1876, 164 l.

Makai Ötvös Pál

Debrecen XVII. század

+ 1637 febr. 20.

öngyilkos

lásd

Zoltóto Debr. 13. l.

BUDAPEST

Lánchíd

A Lánczhídfő... VV 1873, 362 l.

Fölirat a lánczhíd perti oldalán.
VV 1873, 410 l.

A lánczhíd kijavítása... VV 1873, 433 l.

Makai Ötvös Pál

Debrecen 1637.

Zoltov Debr. 12. 1

BUDAPEST

Západná

Kéne VV 1855, 140 l.

Makai Pál

ötvös

l.

Zoltötv Debr. - 69. l.

Makai Pál

otvös, Debrecen 1634.

l.

Zoltán Debr 41. l.

BUDAPEST
9 40 NOV. 1822
LKd

Makai Ötvös Pál

Debrecen XVII. 4.

1608

l.

Zoltaröt Debr.

41. l.

Nappágos

dr. Leutn

s 18

Kassa

Makai ötvös Mihály, 1659

Arch.Közl.1899. XXI. 287

Makai Ötvös Pál ötvös

Debrecenben működött. A főbírói számadás könyvek pontosan felsorolják, hogy 1612-17 között milyen munkákat vetett tőle.

A Kézzőművészetek Debrecenben, 1961

24 oldal

STEPH EÖTVÖS MAKAI

Említve:-57.-1676.-"Census annualis.Platea Hid.Domus mus Steph.Eötvös Makai,ibidem Daniel Valazto." 30.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958

Makai Szabó János

Ötv.

Lásd Szabó János

Makay ötvös János

ötvös.

1657. Kassa.

Lásd: Herstein Gergely ötvös

égi nyomda Budapest

Makai Péter

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 OKT 1 61
NÉPSZAVA

1021

Makai Péter

KOD

SZÉL

t hogy fö
étrepeszti
árdaszéli
karvékor
gjön napj
ng szava
ill megint
parttal együtt vízbe dől
et hogy a szusztermühely nyitott
in kihallatszik a kalapács
üttyent a jókedvű barát
hogy mint a túlpuccos ruhát
ja mái külsejét a táj
ni szépségében meztelen
n tündöklik . . . lehet . . . lehet —
hogy is: ha meghányom-vetem
yes volna a találkozás
összezavarna engem is
kudarcaim romjai alól
an szólna a lelkendezés

kas László

ŐADÁS UTÁN

minden: csend, halk dal, dalárda, lárma.
lost vége: taps, megyünk hazafelé.
ibuggyan némán a színház elé
önség. A kapu már bezárva.

még a hang, még sír az árva.
igaszát bennünk végre meglelé,
lezünk soká panasz szavára,

e mégis vége, életet belé
ár nem lehelhetünk sírjába zárva.

LY

Makai Péter, díszlettervező

MDK

Görgey Gábornak a Madách Kamaraszínházban bemutatott műveihez a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Lajcsik a kertben 7

Népszabadság, Bp. 1971. március 26.

MDK

Makai Péter, díszlet-
jelmeztervező

Richard Strauss zenés komédiájához a díszleteket és jelmezeket tervezte. (Operaház)

T. N.: A rózsalovag 7.

Népszabadság, Bp. 1971. márc. 23.

Makai Péter, díszlettervező

Strauss vígoperájához a díszleteket
s a kosztümöket tervezte.
(Operaház.)

Todor Hajos: A Rózsa lovag 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 3.

MDK

Makai Péter, dinlekeverő

A Madách kamaraszínházban bemutatott [illegible] Görgey-műhöz a dinleteket keverte.

Harangozó Márta: Cájrák a kertben 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 23.

Makai Péter

Albert István: "A cigánybáró az Erkel Szinházban" cimmel ir az előadásról, melyhez a diszleteket tervèzte a müvész.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1970. dec. 5.
XIV. évf. 49. sz. 8. lap

Makai Péter

Sas György: „Charley nénje"cimmel ir a Városmajori Szinpadon bemutatott előadásról. Külön kiemeli a müvész által tervezett kosztümöket és a diszleteket, s "Oxford vöröslő látképé"-ről igen nagy elismeréssel nyilatkozik.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juli .11.
XIV. évf. 28. sz. 6. lap

Makai Péter

"Stilusos aluminium diszleteit" dicséri Galsai Pongrác: "Ádám hol vagy?" c. kritikájában, melyet Görgey Gábor szinmüvéről ir. Madách téri Kamaraszinház előadása.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 1o.
XV. évf. 15. sz. 12. lap

Makai Péter, díszlettervező

Hašek művéhez a díszleteket tervezte. (József Attila Szinház.)

M. G. P.: Svejk – Zenés közegben 7.

Népszabadság, Bp. 1971. máj. 27.

Makai Péter

Az Operaház uj "Rózsalovag" bemutató előadásához tervezett a müvész kosztümöket és szinpadképeket.
Gách Marianne az előadásról készült beszámolójában elismeréssel méltatja a müvész terveit.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. febr. 13.
XV. évf. 7. sz. 7. lap

M.D.K.

Makai Péter

Hans Werner Hense: "Undine" c. háromfelvonásos balettjéhez tervezett szinpadképeket. /Fábián/: Undine cimmel számol be az előadásról és emliti a müvész nevét.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969./ápr./26.
13. évf. 17. sz. 7. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Makai Péter, díszlettervező,
jelmeztervező

A Madách Kamaraszínházban bemutatott drámához a díszleteket s' jelmezeket tervezte.

Barabás Tamás: Alakszej Tolsztoj: Rakéta 2

ESTI HIRLAP Bp. 1969. okt. 11.

M.D.K.

Makai Péter

"Stilizált diszletelemeket tervezett, melyek módot adnak a játék gyors pergetésére"-irja Geszti Pál: "Szép magyar komédia" cimmel az Irodalmi Szinpad előadásáról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. május 31.
13. évf. 22. sz. 7. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Makai Péter

Albert István: "Szöktetés a szerályból" c. kritikájában igen nagy elismeréssel ir a művészről, aki nemcsak rendezte az előadást, de a szinpadképeket és a jelmezeket is tervezte.
Az egyik szinpadképet bemutatja a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. jan. 5.
13. évf. 1. sz. 5. lap

KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Makai Péter, dinlekereső

MDK

Alekszej Tolsztojnak a Madách Kamaraszín-
házban bemutatott színműéhez a
díszleteket tervezte.

M. S. P. : Raketa

7.

Népszabadság, Bp. 1969. nov. 6.

Makai Péter, grafikus MDK

A fiatal művész rendező stílusosan illusztrálta Somló István: Színének, nézőnek című könyvét.

M. Gy. P.: Somló István: Színének, nézőnek

Népszabadság, 1959. jún. 24. 8. l

Makai Péter díszlettervező

A Térnek művészklubban vendezték kiállítását.

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetért, 1969. márc.

Makai Péter

Dalos László: "Mágnás Miska" cimmel ismerteti a Fővárosi Operettszinházban bemutatott előadást.
A müvész diszleteit igen nagy elismerésben részesiti, a kitünő szinpadképek az operett 1916-os ősbemutató légkörét idézik meg.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. nov. 11.
XVI. évf. 46. sz. 5. lap.

Makai Péter

A kaposvári Csiky Gergely szinházban mutatták be Giordano Bruno: „Gyertyaöntő" c. művét, melynek uj szövegét Maár Gyula irta, zenéjét Vujisics Tihamér szerezte. /d.i./ sign.-val, "A gyertyaöntő" cimmel ismerteti az előadást és kiemeli a művész által tervezett diszleteket és jelmezeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. juni. 17. XVI. évf. 25. sz. 15. lap.

Makai Péter

Szinpadképéről irja /n.j./: "invenciózus munka, egy Európa-térkép, melybe mintha egy falánk vadállat harapott volna bele. A sznpadi rések tehát magát a vagdalkozó, hóditó fasiszta tébolyt jelentik."
A diszlet Bertolt Brecht: "Rettegés és inség a Harmadik Birodalomban" c. darabjának előadásához készült, melyet a Szinművészeti Főiskola halggatói mutattak be.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. május 27.
XVI. évf. 22. sz. 20. lap

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaházban bemutatott új szovjet balettben a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

Vitányi Iván: A világ terentére 6.

Népszabadság, Bp. 1976. jún. 12.

Makai Péter

Az Ódry Szinpadon mutatták be Euripidész: "Alkésztisz" c. művét a Képzőművészeti Főiskola IV.-éves hallgatói.
N.J.: "Vizsga Euripidészből" cimmel a művész diszleteit ismerteti az előadásról szóló kritikájában.
Görög ámbitus a szinpad, ahol a parasztosan stilizált oszlopokra még petroleumlámpák is kerülnek."

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. május 2o.
XVI. évf. 21. sz. 21. lap.

Makai Péter

Mesterházi Lajos: "A Prométheusz-rejtély" c. regényének szinpadi változatát a Thália Szinház mutatta be.
Szekrényesy Julia: "Jó istent keresünk" cimmel ir a daraboz tervezett szinpadképek ről és jelmezekről.
A diszleteket Makai Péter, a kosztümöket Mialkovszky Erzsébet tervezte.

Életvés Irodalom, Bp. 1977. febr. 26.
XXI. évf. 9. sz. 13. lap.

Makkai Péter

Fényes Szabolcs és Békeffy István: "A kutya, akit Bozzi urnak hivtak" c. musical-előadását a Fővárosi Operettszinház mutatta be.
Makkai Péter szinpadi zsánerképeit és Horányi Mária jelmezeit elismerésben részesiti Szekrényesy Julia: "Kutya-musical" c. kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 13.
XX. évf. 11. sz. 12. lap.

Makai Péter

Kitünő szinpadképeket és reálisan stilizált "jellemjelző" kosztümöket tervezett a müvész Illyés Gyula: "Bál a pusztán" c. szindarabjához.
A Thália Szinházban bemutatott előadást Demeter Imre: "Sirály - Bál a pusztán" c. kritikája ismerteti.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. febr. 5.
XVI. évf. 6. sz. 4-5. lap.

Makai Péter

Szinpadképeket tervezett Kolozsvári Grandpierre Emil: "Kalózkisasszony" c. vigjátékához.
A Vidám Szinpad előadásról "Két vigjátékról" cimmel /d.i./ számol be.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. jan. 22.
XVI. évf. 4. sz. 9. lap.

Makai Péter

Ötletes diszletekkel és stilizált jelmezekkel "látványosan járult hozzá a rendezői látomás megvalósitásához" -irja Hegedüs Géza: Párménio a szinpadon c. -a darabot ismertető- beszámolójában.
Bessenyi György: "A filozófus" c. darabját a Szinmüvészeti Főiskola vizsgaelőadásként mutatta be.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. jan. 8.
XVI. évf. 2. sz. 14-15. lap.

Makai Péter

Händel operájához, a Rodelindához a jelmeseket, díszleteket tervezte.

Magyar Hírlap, 1970. IV. 26. 9. l.

Makai Péter, jelmeztervező

A Körszínház előadásához a jelmezeket tervezte.

Molnár G. Péter: Ezeregyéjszaka 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 9.

Makai Péter, jelmeztervező

A Körszínház előadásához a jelmezeket tervezte.

Bernáth László: Szerecsejszaka 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 6.

M.D.K.

Makai Péter

n.j.: „Három egyfelvonásos - főiskolai vizsgán" c. kritikája beszámol az Odry szinpadon bemutatott előadásokról s ezzel kapcsolatban elmondja, hogy a "..stilusismeretről s a rendezői koncepció segitéséről tanuskodó diszleteket Makai Péter tervezte."

Film Szinház Muzsika, Bp. 1963. január 5. VII. évf. 1. sz. 11. lap.

Makai Péter M.D.K.

Az előadás diszlete

Györe Imre: Az árnyék J. Svarc mesejátéka a Vigszinházban
Magyar Nemzet 1963. május 19. 8.1.

MDK

Molcai Péter, dinlettervező

A Petőfi Színházban bemutatott Wolf Mankovitz-darabot rendezte és díszletei tervezte

M. Gy. P.: Espresso Bongo

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jún. 10.

Makai Péter

Dénes tekst tervek az Erkel Szinházban

Négyszava, 1964. május 22; 2 old.

M.D.K.

Makai Péter

Wolf Mankowitz: "Bibab Presszó"c. novellájából átirt szindarabot rendezi és tervezi hozzá a szinpadképeket, amelyek egyikének fényképét bemutatja a lap.

- - -

Fábián Imre: Espresso Bongó cimmel bemutatott darabbal kapcsolatban igen komoly elismeréssel ir Makai Péter rendezéséről és diszleteiről.

- - -

/g.m./: Egy délelőtt az Eszpresszo Bongóban c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. dec. 6. VII. évf. 49. sz. 10-11. lap.

dec. 20. 51. sz. 9. lap.

Makai Péter jelmeztervező MDK

A Monteverdi dalnok bemutatójára
a jelmezeket tervezte. (Operaház.)

— : Poppea megkoronázása 2.

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. nov. 30.

Makai Ötös Pál

1612 - 1617. Ötös Debrecenben.
Tőle vásárolt művek jegyzéke: szablya, ezüsttel borított aranyos csákány.
Cápázott pallós és 3 szablya, 3 aranyos csákány, 2 bot, 5 pallos és szablya,
3 " , 1 bot.

A képzőművészetek Debrecenben 1961. Debrecen 24.1.

M.D.K.

Makai Péter

A Budai Park Színpadon bemutatott "Maya" c. darab diszleteit tervezte.

/Cs.I./: "Maya" c. kritikája
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. juli. 14.
XI. évf. 28. sz. 15. lap

M.D.K.

Makai Péter

"Ariadne Naxos szigetén"előadását rendezi az
Operaházban és tervezi hozzá a szinpadképeke
valamint a kosztümöket.

Gách Marianne: Csengetés előtt c. beszámoló
Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. szept. 8.
XI. évf. 36. sz. 2-4. lap

M.D.K.

Makai Péter

Gách Marianne: "Ariadne" cimmel ir a müvészről és cikkének keretében bemutatja a lap egyik diszlettervét, valamint a szereplőkkel jelmezeit és őt magát fényképfelvételen, -az Operaház próbáján- rendezés közben. A müvész tervezte az előadás szinpadképeit, jelmezeit és ugyancsak ő a rendező is.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. okt. 2o.
XI. évf. 42. sz. 12-13. lap

Makai Péter, jelmeztervező

MDK

Az Operaházban bemutatott Monteverdi-daluműhöz a jelmezeket tervezte.

Lóczy János: Poppea megkoronázása

7

Népszabadság, Bp., 1968. febr. 9.

MDK

Makai Péter, dinlettervező

A kaczók – dalmű hőz
tervezi a dinleteket. (opera)

– : János vitéz új mentében 2

ESTI HIRLAP Bp., 1968, jan. 24.

MDK

Makai Péter, [díszlettervező]

A János vitéz c. daljáték rendezője, s a díszletek tervezője. (Operaház)

— : Rátonyi és Ladomerszky az Operaházban 2

ESTI HIRLAP Bp., 1968. jan. 29.

MDK

Makai Péter, dinlettervező

Hans Werner Henze balettjéhez
a dinlete het terveste.

Fodor Lajos: Undine — a sellő 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. ápr. 12.

MDK

Makai Péter, díszlettervező

Az Irodalmi Színpadon bemutatásra kerülő szép magyar komédia c. Balassi-műhöz a díszleteket tervezi.

— : Balassi színpadon 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 ápr. 17.

MDK

Makai Péter, dinlettenyésző

az Irodalmi Színpadon bemutatott Balassi-drámához tervezte a dinleteket.

Koltai Tamás: Szép magyar komédia 7

Népszabadság, Bp. 1990. máj. 21.

MDK.

Makai Péter
iparművész, díszlettervező

A Fények Klubban volt kiállítása.

—: Kiállítások
Művészet, 1969. január – 47 lap.

M.D.K.

Makkai Péter

Az Operaház előadásához tervezett jelmezeket, -irja Gách Marianne: "A Poppeából perzselő erő árad.." c. kritikájában.

Egyik későbbi -a 4.sz.-példányban Fábián Imre dicséri a müvésznek a fenti előadáshoz tervezett jelmezeit.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. jan.13. 2. sz.
7. lap
4. sz. példány 9. lap

M.D.K.

Makai Péter

A "Szöktetés a szerájból" c. opera uj diszleteit/tervezte és rendezte az előadást. és jelmezeit/

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. dec. 14.
5o. sz. 6. lap

MDK

Makai Péter, díszlettervező

Kiállítása nyílt meg a Fészek klubban.

– : Kulturális hírek 7.

Népszabadság, Bp. 1969. jan. 21.

M.D.K.

Makai Péter

P.J.: "Az uj János vitéz"-ről közölt kritikájában kiemeli a müvész diszleteit az Erkel Szinház előadásához, melyet ugyancsak Makai Péter rendezett.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. febr. 24.
8. sz. 11. lap

M.D.K.

Makai Péter

Fábián Imre: "Mahagonny" c. kiritkájában kiemeli a művésznek az Operaház előadásához tervezett jelmezeit és szinpadképeit. Fényképfelv. bemutatja a szereplőkel az egyes jelmez és diszletrészleteket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967.márc. 24.
XI. évf. 12. sz. 4-5. lap

MDK

Makai Péter, dinlettervező

Az új szinház előadásához
a dinleteket tervezte.

Dersi Tamás: Érem a Mikroszkópban 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 17.

MDK

Makai Péter, [ ]

Somló István új könyvének borítóját tervezte.

(barabás): Pályatársak és nevelt fiak 2

ESTI HIRLAP B.p. 1968, márc. 30.

Makai Péter

A kontiváněji álom dimetét
tervezte a hadách kinkárban
(emlitve)

Nejmava 1966 nep. 23. 2 old.

Makai Péter, dinletter vező

A Vidám Kinpad előadásához a dinleteket tervezte.

Fenczik Flóra: Polly Amerikában 2.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. febr. 2.

Makai Péter, díszlettervező

Gyárfás Miklós vígjátékához a díszleteket tervezte. (Madách Színház Kamaraszínháza.)

Bányai Gábor: Beatrix

7

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 3.

Makai Péter jelmeztervező

Verdi művéhez a jelmezeket tervezte. (Erkel Szinház.)

Lózsy János: A lombardok 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 7.

Makai Péter, díszlettervező

A Porgy s' Bess szabadtéri előadásához tervezte meg a díszleteket.

Nikolényi István: A tizenötödik nyár 86-90.

TISZATÁJ, Szeged, 1973. október XXVII/10.

Makai Péter, jelmeztervezőt

A Verdi-opera jelmezeit tervezte.
(Erkel Színház.)

Kristóf Károly: A lombardok 2,

ESTI · HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 8.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaház előadásához a díszleteket tervezte.

Firon András: Jhunga bemutatkozott 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 14.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaház előadásához a díszleteket tervezte.

Lózsy János: Jenufa 7.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 30.

Makai Péter, díszlettervező

A Madách Kamaraszínház Gyárfás Miklós-előadásához a díszleteket tervezte.

— : Beatrix : Tolnay

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 25.

Makai Péter díszlettervező

A Szentendrei Theatrum idei műsorán Dale Wasserman-Mitch Legh: „La Mancha lovagja" c. musicalje szerepel, melynek díszleteit Makai Péter, a jelmezeket Mialkovszky Erzsébet tervezi.

Népszava, 1975. jún. 3.

Makai Péter

a Magyar Állami Operaház diszlet és jelmez-
tervezője az Erkel Ferenc dij II. fokozatét
kapta 1975-ben.

Magyar Hirlap 1975 92/5

Makai Péter, díklet- és jelmeztervező

Erkel f.-díj II. f.

– Kiosztották az idei irodalmi és művészeti díjakat

6/D.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 3.

Makai Péter, díszlettervező-

k Erkel Kinház Prokofjev-

előadásához

a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

Kristóf Károly: A három nazan és kezelmeze 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. márc. 11.

Makkai Péter, dinlet- és jelmeztervező

Erkel f.-díj T. f.

– :Művészeti díjasok 8.

EST i HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 2.

Makai Péter díszlet- és jelmeztervező

a kulturális miniszter 1975. ápr. 4.-e alkalmából az Erkel Ferenc-díj II. fokozatát adományozta a Magyar állami Operaház díszlet és jelmeztervezőjének.

Zalai Hírlap, 1975. ápr. 3.

Makai Péter, díszlettervező

a Vidám Színpad új darabjaihoz

a díszleteket tervezte.

M. S. P.: Kalózkisregény 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 19.

Makai Péter, díszlettervező

4 vígjátékhoz a díszleteket tervezte.

—: Kalózskirasszony a Vidám Színpadon

2,

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jan. 11.

Makai Péter, díszlettervező

Illyés Gyula komédiájához (a Thália Színházban) a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Bál a pusztán 7.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 8.

Makai Péter, dínlettervező

A városmajori előadáshoz

a dínleteket tervezte.

Fenczik Flóra: A szabin nők elrablása

2,

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. júl. 24.

Makay Péter, díszlettervező

A veszprémi Mikszáth-bemutatóhoz a díszleteket tervezte.

Tamás István: A Nosztyfiú esete a Tóth Marival 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 24.

Makai Péter, díszlet- és jelmeztervező

József Attila Szinház előadásához a díszleteket és jelmezeket tervezte.

Barabás Tibor: Svejk a hátornágban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. máj. 22.

Makai Péter, díszlettervező

A Porgy és Bess előadásaihoz a díszleteket tervezte.

Szegedi Nyár

Lőrsy János: A Dóm téri színpad zenei produkciói 7.

Népszabadság, Bp. 1973 szept. 1.

Makai Péter, díszlettervező

A Madách Kamara Színház előadásához a díszleteket tervezte.

Harangozó Márta: Beatrix 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. okt. 27.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaházban előadott Alban Berg mű: a Lulu díszleteit és jelmezeit tervezte.

Kristóf Károly: A rozsás szinpadi virága 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. márc. 7.

Makai Péter, jelmeztervező

az Erkel Színház előadásához a

jelmezeket tervezte

Fodor Lajos: Norma

Esti Hírlap, Bp. 1978. ápr. 27.

2.

Makai Péter, díszlettervező

Éjjeli menedékhely

Ma délután három órakor vizsgaelőadást mutat be *Vámos László* osztálya az *Ódry Színpadon*. A Színművészeti Főiskola negyedik évfolyamos hallgatói *Gorkij Éjjeli menedékhely*-ét adják elő, *Déry Tibor* fordításában, *Makai Péter* díszletei közt. Az előadást január hetedikén és 16-án délután háromkor ismétlik meg.

–: Éjjeli menedékhely

12

Esti Hírlap, B. 1977 dec. 30.

Makai Péter, jelmez kreező.

a Lombardok jelmezeit tervezte.

Lóczy János: Állami Operaházunk kófiában 9.

Népszabadság, R. 1977 szept. 25.

Makai Péter

Müller Péter: "Bucsuelőadás" c. szinjátékát mutatta be a Győri Kisfaludi Szinház. Szekrényesy Julia: "A tragédia zenés kiárusitása cimmel ismerteti az előadást és kiemeli Makai Péter szinpadképeit és Tordai Hajnal kosztümjeit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. junius 3o.
XXII. évf. 22. sz. 13. lap.

Makai Péter, díszlettervező

A Magyar Rózsa előadásához
a díszleteket készítette.

Tarján Tamás: Két bemutató kapcsán — 25-26.

Kritika, Bp. 1978. jan. — 78/1.

Makai Péter, jelmez tervező

az Erkel Színház előadásához

a jelmezeket tervezte.

7

Lőrsy János: Belleni ébresztése

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 10.

Makai Péter

A Kaposvári Csiky Gergely Szinház "Ivanov" előadásához tervezett szinpadképeket Pauer Gyula.
A kaposvári szinház egy másik bemutatója: a "Mágnás Miska", melynek diszleteit Makai Péter, jelmezeit Füzy Sárika készitette.

Szekrényesy Julia: "Szabaditónk, a komikum" c. kritikájában mindhárom müvész munkáját igen nagyra értékeli.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 29.
XXI. évf. 44. sz. 12. lap.

Makai Péter

A Csepeli Munkásotthonban H. Barta Lajos: "Nemzetközi gyors" c. drámáját mutatták be.
Szekrényesy Julia: "Drámák mindenáron" cimmel ir az előadásról, amelyhez diszleteket Makai Péter, jelmezeket Mialkovszky Erzsébet tervezett.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12.
XXI. évf. 46. sz. 13. lap.

Makai Péter, díszlettervező

a Thália Stúdió előadásához a

díszletet tervezte.

Moray István: Nemzetközi gyors

Esti Hírlap, B. 1977. nov. 10.

2.

Makai Péter, díszlettervező

a Radnóti kénpad előadásához a

díszleteket tervezte

2.

Ézsiás Erzsébet: A kékesegyház

Esti Hírlap, Bp. 1977. okt. 6.

Makai Péter, díszlettervező

Az Opera Alban Berg-előadásához a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

Lózsy János: Lulu 7.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 17.

Makai Péter, díszlettervező

A Jamfa c. dalmű előadásához a díszleteket tervezi.

Kristóf Károly: Jubileumi évad az Operában 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. máj. 9.

Makai Péter, díszlettervező

Alban Berg művének előadásához a színpadot tervezte. (Operaház.)

Fodor Lajos: Lulu

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. ápr. 7.

Makai Péter

diszleteit dicséri a bíráló Balassi Bálint szép magyar komédiájának előadása alkalmából (Irodalmi Szinpad).

Balassi Bálint a Irodalmi Szinpadon.

Magyar Hírlap, 1969. május 10. 9. l.

Makai Péter

diszletéről diszérettel emlékezik meg a bíráló Hans Werner Henze „Undine" c. balettjának (Operaház) bemutatójáin.

Undine (G. Szabó László)

Magyar Hírlap, 1969. április 11. 6. l.

Makai Péter, dinlettervező

A Vidám hinpad előadásához a dinleteket tervezte.

-y: Dollárpapa visszajön 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. febr. 21.

Makai Péter, díszlettervező

A színpadot tervezte.

↓

Lőrsy János: A Koldusopera az Erkel Színházban 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 12

Makai Péter

Görgey Gábor: Cápák a kertben c. szindarabjához tervezett diszleteit kiemeli Kürti László: "A szélsőségek nyelvén" c. kritikájában.

Madách Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. márc. 27.
XV. évf. 13. sz. 5. lap.

Makai Péter

A Magyar Állapi Operaház diszlet-és jelmeztervező művészét az Erkel Ferenc-dij II. fokozatával tüntették ki, - mint a lap irja "Dijak, kitüntetések - 1975" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5.
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

Makai Péter

Albert István: "Rózsalovag" c.-az Operaház előadásáról szóló-kritikájában elismeréssel ir a müvész diszlet és jelmez-terveiről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. márc. 6.
XV. évf. lo. sz. 12. lap.

Makai Péter

"Svejk a hátországban" c.darabhoz tervezett diszleteit kiemeli a József Attila Szinház előadásáról szóló közlemény.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. május 29.
XV. évf.22. sz. 11. lap.

Makai Péter, díszlettervező

a Thália színháze előadásához a díszleteket tervezte.

Barabás Tamás: A Prométheusz-rejtély 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977, febr. 19.

Makai Péter, díszlettervező

a Madách Színház előadásainak

díszleteit tervezte

Barabás Tamás: Lóvá tett lovagok

Esti Hírlap, Bp. 1977. febr. 12.

2.

Makai Péter, dinlettervező

A Madách Kiskázban bemutatott Shakespeare-műhöz a dinletekhet tervezte.

7.

M. Gy. P.: Lóvá tett lovagok

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 18,

Makai Péter, jelmeztervező

L: Tomay Gálor.

– Kir 8.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 19.

Makai Péter, filmrendező

L: Tornai Gy.

– Gardelli vezényel

Esti Hírlap, Bp. 1976. nov. 18.

8.

Makai Péter díszlettervező

III. kerület: Színházi díszlet és jelmeztervek láthatók szept. 22-től.
Vágó Nelly jelmeztervező, – Szinte Gábor, Wegenast Róbert, Makai Péter díszlettervezők munkáiból.

A képzőművészeti világlét központi rendezvényei.
Kerületi rendezvények.

Pesti Műsor, 1976. szept. 29.

Makai Péter, dínletter vező

A dínletenet tervezte.

↓

[Rajk András]: Erkel Szinház: Légy jó mindhalálig 8.

Nérszava, Bp. 1975. dec. 21.

Makai Péter, [ ]

L.: Szinte Gábor

Magyar J.: Dinletek a falon 2.

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 8.

Makai Péter, dinle Hervező

Az Erkel Szinház előadásához

a dinleteket tervezte.

Kristóf Károly: Nyilas Misi, az operahős 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1975 nov. 25

Makai Péter, dinlettervező

Az Erkel Színházban bemutatott

opera dinleteit tervezte.

Lőzsy János: Légy jó mindhalálig 6.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976 jan. 10.

Makai Péter, díszlettervező

A Madách Kamaraszínház előadásához a díszleteket tervezte.

M. Gy. P.: A házasságszerző

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 dec. 24.

Makai Péter, dinlettervező

A Madách Kamaraszínházban bemutatott Wilder-mű dinleteit tervezte.

Morvay István: A házasságszerző 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. dec. 6.

Makai Péter, díszletfestő

Az Operettmúzsa bemutatójához
a díszleteket festette.

Fodor Lajos: Bozzi úr — és családja 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 5.

Makai Péter, díszlettervező

A Gőv. Operettszínház előadásához a díszleteket tervezte

M. G. P.: A Kutya, akit Bozzi úrnak hívtak 7,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 3.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaház balett bemutatójához a díszleteket tervezte.

Fodor Lajos: A világ teremtése 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1976. máj. 8.

Makai Péter, díszlettervező

az Erkel kiírkán előadásának a díszleteit tervezte

(fodor): Az Ernani újjászületése 2.

Esti Hirlap, Bp. 1980. jan. 29.

Makai Péter, díszletterező

az Erkel hírhoz előadásának

a díszletei tervezte.

(Janáček: A ravan rókácska)

Lőrsy János: A költészet forrásánál 14.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 15

Makai Péter, díszlettervező

a Vidám hínpad előadásához
a díszletet tervezte

Fencsik Ilona Két férfi sakkban 2.

Estiklub, Br. 1980 nov. 24

Makai Péter; dínlettervező

az Altona foglyai v. derob dínlettert
tervezte

(morvay): Önelfartó sínhón a Vigadóban 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980 okt. 24.

Mahai Péter, dúlettervező

a Varázsfuvola dúleteit tervezte

az Erkel hírhoz dőadásához

Todor Lajos: Mozart nincs és fényei. 2.

Esti Hírlap, 1980 okt. 11.

Makai Péter, díszletterező
jelmezkreező

Az Erkel kiírás előadásához a jelmezeket és díszleteket tervezte.

13.

Lózsy János: Felújítás szerencsés csillagzat alatt
Népszabadság, Bp 1980 okt. 26.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaház előadásának a díszletet tervezi

2

Kristóf Károly Tücsök, béka, szúnyog.

Esti Hírlap, Bp. 1979. febr. 2.

Makai Péter, díszlettervező

Az Operaház előadásához a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

Lózsy János: Balassa Sándor: Az ajtón kívül 13.

Népszabadság, Bp. 1978 nov. 26.

Makai Péter, dínlettervező

az Erkel kinkón előadásának

a dínleteit tervezte.

Fodor Lajos: A raian rókácska 2.

Esti Hirlap, Bp. 1979 m arc. 20.

Makai Péter jelmeztervező

az előadás jelmezeit tervezte.

7

–: Janáček-bemutató az Erkel színházban

Népszabadság, 8p. 1970. március 16.

Makai Péter, díszlettervező

az előadás díszlettervezte

-: Janácek-bemutató az Erkel kiníházban 7.

Népszabadság, Bp. 1979 márc. 16

Makai Péter, jelmeztervező

a Rigoletto előadásának (Margitsiget)

a (díszleteit) tervezte
jelmezeit

Fodor Lajos: Rigoletto a Margitsigeten 2.

Esti Hírlap Bp. 1981 júl. 6

Makkai Péter, jelmez és díszletterező

a Radnóti kénpad dőadásának

a jelmezeit és díszletét tervezte.

Szabolcsi Gábor. Hetérák beszélgetnek 7.

Népszabadság Bp. 1981. ápr. 8.

Makai Péter, díszlet- és jelmeztervező

a Radnóti kínpad előadásához
a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

7.

Havas Ervin: Marcinkevicius: A békeegyház
Népszabadság, Bp. 1977. okt. 12.

Makai Péter, díszlettervező

Balassa Sándor operájához a díszleteket terezte.

Todor hajos: Valaki felállt és távozott 2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. okt. 26.

Makai Péter, jelmeztervező

A Kulturális Minisztérium — *Bellini Norma* című operájának felújításáért — nívódíjjal jutalmazta a mű színrevitelében közreműködő főszereplőket és az alkotógárdát.

Nívódíjjal tüntették ki az operafelújítás rendezőjét, *Mikó András* Kossuth-díjas érdemes művész főrendezőt, *Makai Péter* Erkel Ferenc-díjas jelmeztervezőt, *Forray Gábor* érdemes művész díszlettervezőt és *Medveczky Ádám* Liszt-díjas karmestert.

–: Az Operaház művészeinek nívódíja a 7.

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 27.

Makai Péter, díszlettervező

az Állami Operaház előadásához

a díszletet tervezte

–: Monteverdi – terven felül.

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 19.

Makai Péter, díszlettervező

a Madách Kamara előadásához

a díszletet tervezte.

Barabás Tamás: Utójáték Euripidészhez – Vadászat az erdészházban 2

Esti Hirlap, Bp. 1978 szept. 26

Makai Péter, díszlet és jelmeztervező

Balassa Sándor: Az ajtón c. zenedrámájához a díszleteket és jelmezeket tervezte.

K. n.: Megkezdődött a munka az Operaházban 2

Esti Hirlap, Bp. 1978. szept. 1.

Makai Péter, dúlet és
jelmeztervező

a Radnóti Miklós múpad
előadásának a dúleteit és
jelmezeit tervezte.

2.

Morvay István: Ókori szerelmesbedések

Esti Hírlap, Bp. 1981 ápr. 2.

Mohai Péter, dínlet és jelmeztervező

a Radnóti Színpad előadásának a dínleteit és jelmezeit tervezte

(mionay): Szerelmes hadísek 2

Esti Hírlap Bp. 1981 márc. 19.

Makai Péter, jelmezkrvező

a Sztravinszkij-bemutató jelmezeit

krvezte.

Kristóf Károly: Ördöghistória az Operaházban 2.

Esti Hirlap, Bp. 1980. ápr. 25.

110

Makai Péter, díszlet és jelmeztervező

a Varázsfuvola díszleteit és jelmezeit] tervezte

8

– A Varázsfuvola és Puccini Triptichonjának bemutatója az Erkel Színházban

Népszabadság, 8p. 1980 szept 27.

Makai Péter, jelmeztervező

az Operaház előadásának a

jelmezeit tervezte

Lózsy János: A létasság útju 13.

Nérszabadság, Bp 1980 máj 25.

Makai Péter, jelmeztervező

az Operaház Mozart premierjének

a jelmezeit tervezte

(Idomeneo)

7.

– szept. 19., 20.: évadnyitás Bartók és Erkel jegyében

Nepszabadság. Bp. 1979. szept. 14.

Makai Péter, dúlet és jelmeztervező

Megemlítve.

7.

-: Magyar muzsikusok csehszlovák kitüntetése :-

Nénszabadság Bn 1979 júl. 6

Makai Péter, jelmezkrvező

az Operaház előadásaiban a jelmezeit tervezte

Kristóf Károly: Az Idomeneo az Operaházban 2.

Esti Hirlap, Bp. 1979 okt. 6.

Makai Péter, jelmeztervező

az előadás jelmezeit tervezte

Lóvsy János: Az Idomeneo az Operaházban 13.

Nérszabadság, Bp. 1979. nov. 11.

Makai Péter, dínlettervező

az Operettszínház Kaméleon c. darabjához

a dínlettehet Tervezte

Molnár Gál Péter: Revülépcső 12.

Élet és Irodalom Bp. 1984. jún. 1. XXVIII/22

Makai Péter, díszletterező

a Madách Kamarszínház előadásainak

a díszleteit tervezte

– : Kiállítás

2

Esti Hírlap, Bp. 1981 nov. 20

Makai Péter, díszlettervező

Offenbach: Kékszakáll c. vígoperájának
a díszletét tervezte.

2

Kristóf Károly: Operamóka az Erkelben
Bp. 1981. obt. 30.
Esti Hírlap.

Makai Péter, díszlettervező

Az előadás díszletét tervezte.

7.

Zappe László: Molière Fösvénye a Madách színházban

Vi. szabadság Bp. 1981 dec 4.

M.D.K.

Makai Péter

Jevgenyij Svarc: "Az árnyék" c. darabját rendezte és tervezte hozzá a szinpadképeket.
Vigszinház előadása.

- - -

Az 1963. május 24.-i szám 7. lapján Kürti László ir kritikát "Az árnyék" vigszinházi bemutatójáról, amelyben kiemeli Makai Péter munkáját.

- - -

/Lux/: Peter Schlemil utóda c. kritikája
Film Szinház Muzsika. Bp. 1963. május 3. VII. évf. 18. sz. 3. lap.

Makai Péter, dínlettervező MDK

Egy Plautus, egy Molière és egy Csokonai darab dinleteit tervezte a Színművészeti főiskola negyedéves rendezőhallgatóinak vizsgaelőadására.

M. G. P.: Fiatal rendezők vizsgája az Ódry Színpadon

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 31. 8. l

M. D. K.

MAKAI Péter

Díszelt. Zak. és Kuznyecov: Fehete vagy Vörös c. szín művéhez.
(A Nemzeti Szinház vendégjátéka az Odry Szinpadon

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 80. sz. (ápr. 3.)
4.0-

Makai Péter

Gershwin: „Porgy és Bess" c. operájához tervezett diszleteit és jelmezeit emliti meg az Erkel Szinház előadásával kapcsolatban a lap.

Albert István kritikájában magasra értékeli a müvész által készitett kosztümöket és szinpadképeket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. febr. 7.
XIV. évf. 6. sz. 3. lap
és a 7. szám 6-7. lapján.

Makai Péter

/déel/: "...az embereket jobbá tenni..." cimmel ir Händel: Rodelinda c. operájáról, s kiemeli kritikájában a müvész által tervezett szinpadképeket és jelmezeket.

Fábián Imre a 18. sz. pldány 13. lapján külön ir a müvész terveiről, s elismeréssel méltatja a barokk szinpadi légkört.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. ápr. 18.
XIV. évf. 16. sz. 6. lap

MDK

Makai Péter, díszlet- s jelmeztervező

R. Strauss: Rózsalovagjához a díszleteket s a jelmezeket tervezte. (Opera)

—: Majestran Siegfried

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 11.

Makai Péter

Peter Weiss: "Makinpot ur vagy..." c. darab diszleteit tervezte, melyeket kiemel /n.j./: "Két próba" c. kritikájában.
Irodalmi Szinpad előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. márc. 21. XIV. évf. 12. sz. 6-7. lap

MDK

Makai Péter, díszlettervező

k Irodalmi Szinpadon bemutatott Peter Weiss-műhöz a díszleteket tervezte.

Koltai Tamás: Makinpot úr. 7.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 8.

Makai Péter, díszlettervező

MDK

A díszletek és a jelmezek terveit az Operaház Händel-előadásához.

Fodor Lajos: Rodelinda

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 28.

MDK

Makai Péter, díszlettervező

Händel művéhez a díszleteket
és a jelmezeket tervezte.
(Operaház.)

–: Rodelinda – bemutató

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. márc. 6.

MDK

Makai Péter, dinlettervező

Gershwin dalmüvéhez
a dinleteket tervezte.
(Erkel Szinház.)

Lózsy János: Porgy és Bess 7.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 28.

MDK

Makkai Péter, dínlettervező

Gershwin operájához a dínleteket és jelmezeket tervezte.
(Erkel Színház.)

Fodor Lajos: Porgy és Bess 2.

ESTI HIRLAP, B 1970. febr. 10.

Makai Péter, dinlettervező és jelmeztervező

MDK

Az Ariadne Naxos szigetén

c. Strauss-művet rendezte s az előadáshoz a dinleteket és jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Richard Strauss-premier az Operaházban 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1967. okt. 30.

Makai Péter

Brecht-Weill: Mahagony

c. művéhez díszletekat és jelmezekat tervezett

Nagyvaca 1967 IV. 6. 2 old.

Makai Péter díszlettervező MDH

A Vígszínházban bemutatott szovjet mesejátékhoz a díszleteket tervezte.

d. t.: Az árnyék 2

ESTI IRLAP Bp. 1963. máj. 23.

M.D.K.

Kettes számu cédula

Makai Péter

A fiatal rendező és diszlettervezővel folytatott interju mellett a lap bemutatja a müvész fényképét.

/g.m./: Mi a korszerü, mi a mai c. közl. Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. juni 8. VI. évf. 23. sz. 28. lap.

Makai Péter, dirlettenező MD4

A szegedi Nemzeti színházban bemutatott Prokofjev-vígopera rendezője és dirlettenezője.

Lőrsy János: Eljegyzés a kolostorban
9.l.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 16.

Makai Péter MDK

A Diákszövetség Képzőművészeti Kiállitása.
Március Tizenötödike 1948. jun. 5.

M.D.K.

Makai Péter

Az Operház ösztöndijas rendezője egy hónapi tanulmányutra a Szovjetunióba utazott.

Hirek c, rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. febr. 7. II. évf. 6. sz. 36. l.

M.D.K.

Makai Péter

A Madách Kamaraszinházban "A pék" c. szindarabot rendezi és tervezi diszleteit is.
A darabot Sós György irta.

- - - - - - - -

A szegedi Romeó és Julia előadáshoz tervezett -a kritika által kiemelt- diszleteket.

- - - - - - - -

N.J.:Szinházi őrjárat egy ik közleménye: Madách Szinház Kamaraszinház cimmel.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. január 20. V. évf. 3. sz. 3. l. --- Sándor Iván: Szeged:Romeó és Julia Bp.1961. szept. 29. V. évf. 39. sz. -d- 27-29. l.

M.D.K.

Makai Péter

A Szegedi Nemzeti Szinházban Orff: "A hold" cimü operáját próbálják Makai Péter rendezésével és ugyancsak ő tervezte az opera szinpadképeit is.

Kis Film Szinház Muzsika. c. rovat hiradása
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. dec. 15. V. évf.
50. sz. 38. l.

M.D.K.

Makai Péter

Az Ódry Szinpadon rendezett vizsgaelőadások díszleteit tervezte, melyekről a kritika megjegyzi, hogy az előadások jelentős szereplői voltak.

Sándor Iván: Három fiatal rendező c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. juni. 17. IV. évf. 25. sz. 27. l.

M.D.K.

Makai Péter

Az Operastudió előadásában bemutatott „Pathelin mester" c. vigoperáját rendezte-Huszár Klárával együtt- és tervezte a diszleteket. A kritika nyilatkozata szerint: "..Makai Péter..mint diszlettervező mutatkozott be és elmés, mulatságos szinpadképpel lepett meg.."

A "Pathelin mester" zenéjét Láng István irta.

Gách Marianne: Operastudió: Pathelin mester - A katona története. c. kritikája.
Film Szinház Muszika. Bp. 1958. okt. 10. II. évf. 41. sz. 26-27. l.

1.-es sz. cédula

M.D.K.

Makai Péter

József Attila nővérének József Etelkának a fia. Az ebmi iskolában "csodagyerek módjára rajzolt". irja a cikk, amely az ifju Makai Péterről és munkájáról beszámol. A felszabadulás után kikerült Párizsba a francia partizánok meghivására egy csoport magyar gyerek között. Itt jelent meg első rajza egy franciaországi magyar ujság cimlapján. Érettségi után a Szinmüvészeti Főiskolán jelentkezett felvételre, filmrendezői szakra. Elutasitották. Rákövetkező évben felvették. Szinházi rendezőnek készült.

/g.m./: Igy dolgozik, igy álmodik egy ösztöndijas rendező c. interjú.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. január 24. II. évf. 4. sz. 33. l.

2.-es sz. cédula M.D.K.

Makai Péter

1957 tavaszán Miskolcon volt a diploma-rendezése: Caragiale "Elveszett levél" cimü szatiráját rendkivüli sikerrel vitte szinre. A Főiskola elvégzése után az Operához került ösztöndijas segédrendezőként. Első operai produkció az Orfeusz volt, a második az Erkel Szinházban Hoffmann meséi, ahol mint segédrendező vett részt. Mint diszlettervező is működik. Kitünően rajzol, bár diszlettervezést nem tanult.
Stravinszkij: "A katona története" c. pantomimjének diszletterv reprodukciója mellékletben.

/g.m./: Igy dolgozik, igy álmodik egy ösztöndijas rendező c. interju. Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. január 24. II. évf. 4. sz. 33. l.

M.D.K.

Makai Péter

Ravel: Toledói pásztoróra c. kisoperájának a Szegedi Nemzeti Szinházban bemutatott előadását rendezte és tervezte diszleteit is, melyet a kritika komoly elismerésben részesit a rendezéssel együtt.

Fábián Imre: Szeged - Két balett és egy operabemutató có kritikája.
Film -zinház Muzsika. Bp. 1961. ápr. 14. V. évf. 15. sz. 14-15. l.

Makai Péter, díszlettervező MDSZ

A Szentivánéji álom előadásához (Madách Színház) a díszleteket tervezte.

Molnár G. Péter: Szentivánéji álom 8.

NÉPSZABADSÁG Bn. 1966. szept. 24.

M.D.K.

Makai Péter

Dalos László: "Három nap opera" c. kritikájá
ban ir a müvész által tervezett -"Falstaff"
c. előadás diszleteiről és jelmezeiről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. január 28.
X. évf. 4. sz. 3. lap

M.D.K.

Makai Péter

Dalos László: "Három nap opera" c. kritikája
ban ír a művész által tervezett -"Falstaff"
c. előadás díszleteiről és jelmezeiről.

Film Színház Muzsika, Bp. 1966. január 28.
X. évf. 4. sz. 3. lap

M.D.K.

Makai Péter

Fábián Imre: "Falstaff" c. kritikájában ir az operaházi előadás szinpadképeiről és jelmezeiről, amelyeket a szereplőkkel együtt bemutat a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 18.
X. évf. 7. sz. 18-19. lap

Makai Péter, dinlettervező MDK

A falstaffhoz (Operaház)
a dinleteket tervezte.

Fodor Lajos: Stíuhárat játnó muzsika
2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. febr. 24.

Szolnok:

Makai Péter M.D.K.

Az előadás diszletei

Mátrai-Betegh Béla: Szentivánéji álom
Felujitás a Madách Szinházban
Magyar Nemzet 1966. szeptember 18. 11. l.

Marx Peter

As otgaage diarjeter

Makai Péter, diszletterverő

A konferencián felszólalt.

– : Színháztudományi konferencia
kezdődött az Akadémián 1

ESTI HIRLAP bp. 1966. okt. 12.

Makai Péter

Feuer Mária: "Fohász és sirató" cimmel ir az Operaházban bemutatott Gershwin: „Porgy és Bess" c. müvéről és igen komolyan értékeli a müvész jelmez és szinpadképterveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. febr. 21. XIV. évf. 8. sz. 13. lap

MDK

Makai Péter, dínlettervező

Az Erkel Színházban felújított Strauss-műhöz a dínleteket tervezte.

Fodor Lajos: A cigánybáró 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 25.

Makai Péter

Alekszej Tolsztoj: "Rakéta" c. drámájához tervezett díszleteket és jelmezeket, amelyekről dicsérettel emlékezik meg /g.m./: "Rakéta" c. kritikájában.
Madách Kamara Szinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 7. lap

Makai Péter

Született Hód mezővásárhelyt 1932. december 4-én; rendező, díszlettervező. Többnyire maga tervezi a maga rendezte darabok díszleteit és olykor jelmezeit is.

Hont Ferenc - Staud Géza: Színházi kislexikon, Gondolat, 1969.

277 l.

Makai Péter

Jelentősebb rendezései: Prokofjev: El jegyzés a kolostorban, Orff: A hold; Svarc: Az árnyék; Strauss: Ariadne Naxos pigetén; Wolf-Ferrari: A négy házsártos.

Hont Ferenc - Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

2761.

Makai Péter

Händel: "Rodelinda" c. operájához készitett diszlet és jelmezterveket, valamint rendezte az előadást.
Feuer Mária: "A jóságos zsarnok" c. kritikájában kiemeli a müvész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. május 9.
XIV. évf. 19. sz. 12. lap

MDK

Makai Péter, díszlettervező, jelmeztervező

A Charley nénje c. darabhoz (Városmajori Színpad) a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

— : Kabaréjelenet 2x.

Esti Hírlap, Bp. 1970. júl. 1.

Makai Péter, díszlettervező MDK

Sós György szinművének — a Madách Szinház Kamaraszinháza mutatta be — szinpadképét tervezte.

Hajdu Ferenc: A pék 2.1

ESTI HIRLAP, bp. 1961. febr. 21.

Makkai Péter, díszlettervező 1704

Az Operaházban bemutatott Kolduspopera díszleteit tervezte. (Madách felvétel)

M. Sz. P.: Huszonhét felvonás 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. nov. 5.

Makai Péter, dinlettervező MDk

A főiskolások által előadott Peter Zvon: Sírva vigadunk c. Komédia dinleteit tervezte.

d.: Vizsgán

2.1.

ESTI HIRLAP, bp. 1960. dec. 21.

M.D.K.

Mákai Péter

A Szegedi Nemzeti Szinházban bemutatott Carl Orff német zeneszerő "A hold" cimü meseoperáját rendezte és diszleteit tervezte a müvész. A kritika mind a szinpadképeket, mind a rendezés munkáját igen komoly elismerésben részesiti.

Fábián Imre: Opera és balett bemutatók c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. márc. 2. VI.
évf. 9. sz. 30-31. lap.

Makai Péter, díszlettervező MDh

A díszleteket tervezte a Madách Szinház Brecht-előadásához:

— : Koldusopera 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. okt. 21.

Makai Péter, díszlettervező MDh

Ermanno Wolf-Ferrari felújított operájához, A négy házsártos c. víg operához a díszleteket tervezte. (Erkel Szinház.).

–: Téj magyar zenedráma bemutatója az Operaházban 9

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. okt. 30

MDK

Makai Péter, dinlet-
jelmeztervező

A Strauss operához a dinleteket és jelmezeket tervezi.

— : Ariadne Naxosban

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. sept. 13.

MDK

Makai Péter, díszlettervező

A Mikroszkóp Színház előadásához

a díszletet tervezte

–: Lear király a Kabaréban 9

Népszabadság, 13. 1967. szept. 16.

MDK

Makai Péter, díszlettervező

Az Operában bemutatott Brecht Weill-műhöz a színpadképet tervezte.

Fodor Lajos: Mahagonny 2

ESTI HIRLAP, bp. 1967. márc. 24.

M.D.K.

Makai Péter

Rendezte és tervezte diszleteit az "Eljegyzés a kolostorban" c. Prokofjev operát. A kritika igen nagy figyelmet szentel a fiatal művész munkájának mind a rendezés, mind a diszlettervezés terén. Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

Fábián Imre: Eljegyzés a kolostorban c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. május 25. VI. évf. 21. sz. 34-35. lap.

M.D.K.

Makai Péter

Mozart: "Szöktetés a szerájból" c. operáját rendezte és tervezte hozzá a szinpadképeket.
A kritika dicséri a művész sokoldalu munkáját.
Szegedi Nemzeti Szinház előadása.

/déel/: Szöktetés a szerályból c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. okt. 26. VI. évf. 43. sz. 41. lap.

M.D.F.

Makai Péter

Jerzy Jurandot zenés vigjátékát Tabi László átírásában szabadtéri szinpadon rendezte a művész és tervezte hozzá a szinpadképeket.

/1-x/: Sportol az asszony c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. aug. 10. VI. évf. 32. sz. 41. lap.

Egyes számu cédula

M.D.K.

Makai Péter

Rendező és diszlettervező. 13 éves korában egy párisi antifasiszta lap közölte egyik rajzát, háborus kép volt, amire felfigyeltek a franciák.
A vele folytatott interju során a cikk megjegyzi, hogy a rendezésen és diszlettervezésen kivül ért a zenéhezis, amit az idei évadban végzett munkája bizonyit. Rendezett prózát, operettet, operát s mindezekhez maga készitette a diszletterveket is. Rendkivül sokoldalu müvésznek tartja a kritika. A cikkiró felsorol néhány darabot, amelyet nem a müvész rendezett, de szinpadképeit ő tervezte.

/g.m./: Mi a korszerü, mi a mai? c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. juni 8. VI. évf. 23. sz. 28. lap.

Makai Péter

A „Táncoló ifjuság" dinletait és jelmezeit tervezte az Operában

Négnava, 1965, ápr. 22, 2 old.

Makay Péter

Hubay Felismerés és bűnös, és Fehér Klára: Furcsa éjnaka c. darabja dinleteit tervezte az Irodalmi Szinpadon

Négyszava, 1965, máj 5, 2 old.

Makai Péter, [díszlettervező:] D Dr

A Szegedi Nemzeti Színházban bemutatott színműnek, a Zsákutcának két színpadképét tervezte.

Lőkös Zoltán: Zsákutca 8.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 18.

M. D. K.

Szakai Péter

Hubay Miklós: „Késedobálók" c. színművét rendezte a Madách Kamaraszínházban és tervezte a díszleteket.

Demeter Imre: „Késedobálók" c. kritikája.

Film Színház Muzsika, Bp. 1964. okt. 2.

VIII. évf. 40. sz. 15. lap.

M. D. K.

Makai Péter

(déel) sign.-val közölt „Arcok fényszóró nélkül" c. beszámolójában irja: „Makai Péter az uj évadtól az Operaház rendezője..." Több tőrárosi szinházban vezeti a próbákat és a diszleteket is ő tervezi. A továbbiarban a cikkiró igen homoly elismeréssel beszél a művészről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. sept. 18.
VIII. évf. 38. n. 14. lap

Makkai Péter, díszlettervező MDk

* Weill - Brecht: Mahagonny városának tündöklése és bukása c. operához a díszleteket és jelmezeket tervezte.

-: Vasárnap mutatja be az Operaház a Mahagonnyt 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. márc. 16

MDK

Makai Péter (díszlettervező)

és Sándor Lajos díszleteivel mutatta be a Szegedi Nemzeti Színház Kamaraszínházra Paál Ferenc: Zsák-utca c. drámáját.

L. F.: Zsákutca

Tiszatáj, Szeged, 1961. március. 9. l.

M.D.K.

Makai Péter

Gould: "Interplay" cimü táncjátéka "Táncolj ifjuság" cimmel kerül bemutatásra az Operaházba A jelmez és diszletterveket készitette Makai Péter.

Premier előtt az Operaházban c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. márc. 27. IX. évf. 13. sz. 10. lap

Makai Péter, díszlettervező, jelmeztervező

MTA

A Verdi-opera előadásához a díszleteket és a jelmezeket tervezte.

–: A Falstaff felújítása az Operaházban

9

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. febr. 6.

M.D.K.

Makai Péter

Carl Orff: "Az okos lány" c. operájának előadásához tervezett diszleteket és jelmezeket.

"A Hét" c. rovat hiradása.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. ápr. 1o. VIII. évf. 15. sz. 19. lap

Makai Péter M.D K.

Az előadás díszlete

Görgey Gábor: Koldusopera Brecht a Madách Színházban
Magyar Nemzet 1965. október 24. 10. 1.

Makkai Péter, díszlettervező MDh

A Madách Színház az új évadban előadja Brecht Koldusoperáját Makkai Péter díszleteivel.

— : Évadzárás és előkészület 2

ESTI HÍRLAP, bp. 1965. jún. 11.

MDh

Makai Péter, díszlettervező

A Bartók Színházban bemutatott zenés játék – Kárpáthy Gyula és Kinizsi Andor műve – előadásához a díszleteket tervezte.

(h. j.): Az óbudai barlang 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 12.

M.D.K.

Makai Péter

A kaposvári Csiky Gergely Szinházban szinrekerülő Shakespeare: "Otello" c. tragédiájának előadásához tervezett szinpadképeket.

Krónika hiradása
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. nov. 11.
X. évf. 45. sz. 22. lap

M.D.K.

Makai Péter

A "Négy házsártos" c. operához készitett makettszinpadának repr.-ját bemutatja a lap. A művész az Operaház tervezője, aki nemcsak tervezi a fenti opera diszleteit, hanem rendezi is. Ezenkivül most készíti a "Szentivánéji álom" diszleteit a Madách Szinház részére.

Nagy Judit:
"Az első bemutatók, Diszlet és jelmeztervezők műhelyében" cimmel.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. szept. 9.
X. évf. 36. sz. 4-5. lap

A.D.F.

M.D.K.

Makai Péter

Az előadás diszletei

Gábor István: A négy házsártos Wolf-Ferrari vegoperája az Erkel Színházban
Magyar Nemzet 1966. dec. 4. 12.

M.D.K.

Makai Péter

Az előadás diszletei

Heimann Ildikó: Gyermekszinház
Hét szem masszola, - Copperfield David

Magyar Nemzet 1966. nov. 23. 4.l.

Makai Péter

A „Kolduspoko" dinleteit
terveste a hadiéd Sinházban

Nagymaros 1965 okt. 27

Makai Péter

Verdi: Falstaff c. operájának dinleteit és jelmezeit tervezte az Operaházban

Nagyvárad 1966 feb. 18

Makai Péter, dínlettervező

MDI

Wolf-Ferrari vígoperáját rendezte
i az előadás dínleteit tervezte.

Fodor Lajos: A négy házsártos 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1966. nov. 28.

M.D.K.

Makai Péter

Moliere: Tolakodók c. előadásának diszleteit tervezte.
Zak és Kuznyecov: Dva szveta /magyarra forditotta "Fekete vagy vörös" cimmel Moldova György/ c. darabját rendezte és tervezte diszleteit. Sas György beszámolója nagy elismeréssel beszél Makai Péter sokoldalu munkájáról.

S.I. Plautus, Moliere, Csokonai vizsgaelőadás az Ódry szinpadán. c. beszámolója.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. Január 8. IV. évf. 2. sz. 21. l.
Sas György: Fekete vagy vörös. Moszkvai emlékek, Budapesti benyomások c. rovatban. 1960. márc. 18. IV. évf. 12. sz. 15. l.

M. D. K.

MAKAI Péter

Dísztelek az előadáshoz

Opera- és balettbemutató Kecskeméten
Kovács János: Bartók: Fából faragott királyfi
Magyar Nemzet 1961. ápr. 21. 4. l.

Makai Péter, díszlettervező

MDK

Fehér Klára és Hubay Miklós egyfelvonásosaikoz a díszleteket tervezte.

Jákó Pál: Két egyfelvonásos az Irodalmi Szinpadon

8.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1965. jún. 15.

Makai Péter, dinlettervező MDH

A Petőfi Szinház új musical comedy-jához a szinpad-képet tervezte.

Fodor Lajos: Espresso Bongo 2

ESTI HIRLAP bp. 1963. dec. 16.

Makai Péter, díszlettervező MDK

Morton Gould Táncoló ifjúság (Interplay) c. balettjéhez a díszleteket és jelmezeket tervezte.

Vitányi Iván: Négy új balett bemutatója az Operaházban 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. ápr. 21.

Makai Péter, díszlettervező MDh

Weill-Brecht songopezájához
a díszleteket és jelmezeket tervezte.

Lózsy János: Mahagonny városának tündöklése és bukása 7

NÉPSZABADSÁG Dr. 1967. márc. 30.

M. D. K.

Makai Péter

Fábián Imre „Három premier az Erkel Sinháiban c. kritikájában ír a művéről: „Makainak ez volt az első jelentkezése budapesti operaninpadon. A három ninpadkép stílusban, kifejező erőben hitünően megteremtette a művek befogadására a megfelelő hangulatot."

Film Szinkár Muzscha, Bp. 1964. május 15. VIII. évf. 20. sz. 4-5. lap.

M. D. K.

Makai Péter

„Hármas bemutató az Erkel Szinházban" cimmel ir a lap Carl Orff: „Az okoslány", Gian Carlo Menotti: „A telefon" és Thomaschann: „Mario és a varázsló" c. előadásáka tervezett diszleteiről.

Film Szinhár Muszka, Bp. 1964. május 8. VIII., évf. 19. sz. 3. lap.

Makai Péter

MŰVÉSZET 1021 MAGYAR HÍRLAP

Cápák a kertben

Görgey Gábor drámája a Madách Kamarában

Nem könnyű az abszurdok dolga — vagyis hogy azoké a szerzőké, akik az abszurd drámatechnika hívei. Nem könnyű először azért, mert nagyon is *kevés az erre alkalmas téma.* A klasszikus művek elemzései alapján a teoretikusok azt mondják, hogy az egész irodalomban voltaképpen alig több, mint egy tucat önálló drámai alaphelyzet található; ezeket ismétlik és variálják a szerzők az évszázadok során. Nos, ez a szám az abszurd dráma esetében bizony tetemesen lecsökken, mert hisz itt — könnyű belátni — csupán a *legvégletesebb* konfliktushelyzetek jöhetnek szóba. Ezenkívül az abszurd szerzőnek *nem lehet sok mondanivalója.* Ez a kijelentés talán furcsán hangzik, ám megint csak könnyen megérthető, ha meggondoljuk, hogy az abszurd játékok csaknem kivétel nélkül *filozofikus töltésűek;* bennük a szerző rendszerint világlátásának *végső* kivonatát adja. Ezt pedig mégsem lehet untalan megismételnie. Végül pedig még egy formai, de el nem hanyagolható hátrány: az abszurd technika *rövid alkotásokat* feltételez, a hagyományos környezetfestés és jellemfejlődés kizárásával. Olyan kamaradrámákat, amelyek vagy egy stúdióelőadásban, vagy alkalmas csoportosításban kerülhetnek bemutatásra. Lám, a Cápák a kertben is *három* drámai konfliktust tartalmaz, három csaknem önálló művet: hagyományos megközelítésben három egész estét betöltő színjáték anyaga lehetne ez. Itt pedig a szerzőnek „el kellett pocsékolnia" őket egyetlen estén.

Görgey Gábor azt mondja, hogy az emberélet folyamatosságának egymáshoz kapcsolódó és egymást feltételező motívumait akarja a maga játékaiban *szimultán* visszatükröztetni — az időbeli történéseket egyetlen síkban tehát —, ezért van szüksége a nagyobb tömörítésre alkalmat adó abszurd technikára. Ez reálisnak tűnő, tiszteletre méltó program. A konkrét művek elemzése azonban nála is azt mutatja, hogy filozófiai mondandójának összefoglalását már első ilyen játékai tartalmazzák (kivált a Komámasszony, hol a stukker? maradt jól emlékezetemben), és a későbbi művekben már e summázatok részletezésére kényszerül, egyfajta hígításra tehát.

Valamiképpen ő is beleesett a műfaj csapdájába, s ezt a helyzetet még nem mérte fel kellőképpen. Ezért nem lehetett e kitűnő írónak már legutóbbi drámája, a *Noé* sem olyan sikeres, mint ahogy azt képességei ismeretében elvártuk volna, s ezért nem aratott átütő sikert mostani bemutatója sem. Egy vallomásának tanúsága szerint, korunk menekülő emberének arcait kívánta bemutatni, de bátran mondhatjuk azt is, hogy a modern fogyasztói társadalomban elidegenedett ember áll színpadi vizsgálódásainak középpontjában. Olyan jelenség részleteit tárgyalja tehát, amelynek végső — ad abszurdum — megfogalmazását már hallottuk tőle (és mástól is). Noha igaz is, érdekes is, amit mond, e játékok nem olyan frappánsak többé, mint korábbi színpadi művei.

Nekem személy szerint leginkább a középső darab tetszett, amely a nyugati konzumtársadalom két jellegzetes — árukkal és propagandával elárasztott — képviselőjét mutatja be, szánalmasan beszűkült, mert önálló döntésekre immár nem képes

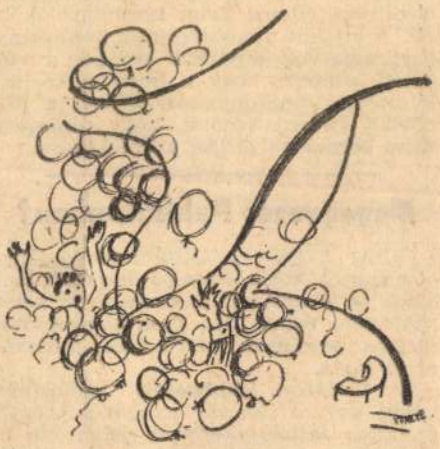

(Vinceze Lajos rajza)

vegetációjában. A játék két főszereplője, *Mensáros László* és *Vass Éva* is itt nyújtotta a leginkább egységes alakítást. Görgey még Williams után, sőt Albee után is tudott újat mondani e játékrészben. Kevésbé tűnt megoldottnak az első rész (*Áldozati oltár*), amelyben az államgépezetnek kiszolgáltatott ember sorsát próbálta érzékeltetni. A szikáran megfogalmazott dialógusok egy ponton indokolatlanul valamiféle érzelmesebb realizmusba csaptak át. Szerkezetileg megoldatlan a befejező darab — *A Paradicsomban* —, egy mindvégig *komikusnak* tűnő filozofikus párbeszédet az utolsó mondattal vált át *tragikussá.* Ilyen váratlan hangváltást az abszurd technika sem enged meg.

Kerényi Imre rendezése hűségesen és sok ötlettel szolgálta az adott mondanivalót, és számtalan nehézségen átsegítette a szerzőt. És ha még valamit maradéktalanul dicsérni tudunk ebben a színházi estében, az *Makai Péter* három, önmagában is kitűnő, egyben jól alkalmazkodó díszlete.

Lukácsy András

MAGYAR HÍRLAP

1971 MÁR 23

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Ma megalakul a török kormány?

(UPI) Amennyiben váratlan akad[illegible] nem merülnek fel, Ankarában azzal [illegible]molnak, hogy *Erim* professzor kijelölt miniszterelnök ma megalakíthatja az új török kormányt.

Erim hétfőn a sajtó képviselői előtt kijelentette: kormányában a pártok vezető politikusain kívül pártonkívüli szakemberek is részt vesznek, hogy elősegítsék a tervezett gazdasági reformok előkészítését és megvalósítását. A kormány tagjainak mintegy fele lesz pártonkívüli.

Erim kormányalakítási fáradozásait vasárnap veszély fenyegette, amikor *Ecevit*, a Köztársasági Néppárt főtitkára bejelentette, hogy maga és a párt egész központi bizottsága ellenzi Erim kormányalakítását. A kijelölt miniszterelnök korábban a párt tagja volt, a pártból azonban a múlt héten kilépett, hogy a kormánykoalíció létrejöttét megkönnyítse. *Inönü*, a párt elnöke viszont közölte, hogy támogatja Erim kormányalakítási próbálkozásait.

Megegyezés Pakisztánban?

(DPA) A kelet-pakisztáni rádió jelentése szerint *Jahja Khan* pakisztáni államelnök és *Madzsubur Rahman Sejk*, kelet-pakisztáni vezető Daccában kompromisszumos megoldást talált a kelet-pakisztáni válságra.

Az Indiában lehallgatott rádióközlemény szerint Bhutto nyugat-pakisztáni politikus sajtóértekezletén jelentette be a megegyezést. Jahja Khan és Bhutto azért utazott Daccába, Kelet-Pakisztán fővárosába, hogy az ottani vezetőkkel folytatott tárgyalások révén megakadályozza Pakisztán fenyegető kettéválását.

ban. [illegible] *Stücklennel*, a CDU és a CSU parlamenti vezetőivel. A találkozót Barzel kérte a nyugat-berlini helyzet megvitatására, arra való hivatkozással, hogy *Falin*, a Szovjetunió új bonni nagykövete egy nyilatkozatában kifejtette a kérdéssel kapcsolatos szovjet álláspontot, és hogy Scheel külügyminiszter — a bonni ellenzék véleménye szerint — „engedékenységet" tanúsít.

Barzel a találkozó előtt hosszabb cikkben intézett *éles támadást* a Szovjetunió nyugat-berlini politikája ellen és kijelentette, hogy a CDU/CSU „nem hajlandó követni a kormányt az engedékenység veszélyes útján".

Von Wechmar, a bonni kormány szóvivője Barzel cikkére reagálva hosszabb nyilatkozatot tett. Ebben lényegében kijelentette, hogy Bonn csak akkor tekint el az NSZK és Nyugat-Berlin közötti összetartozás demonstrálásától, ha ezt az összetartozást a négy nagyhatalom Nyugat-Berlinről kötendő megállapodása *szerző-*

Lengyel—bolg

(PAP) Közleményt adtak ki *Ivan Basev* bolgár külügyminiszter lengyelországi látogatásáról, amelyre lengyel kollégája, *Stefan Jedrychowski* meghívása alapján került sor március 17-től 22-ig.

A közlemény megállapítja, hogy a két ország politikai, gazdasági, tudományos-

A laoszi hazafiak támadásai a határ mentén

(Folytatás az 1. oldalról)

szi hadműveletekben részt vevő dél-vietnami csapatok személyi állománya *felére csökkent*, így 12 000 saigoni katona tartózkodik dél-laoszi területen.

Az elmúlt napok veszteségei

Tóth Pál, az MTI tudósítója jelenti:

Három napja Laoszban a 9. számú út mentén az eddigi leghevesebb csata dúl a dél-vietnami betolakodók és a laoszi hazafiak között. Ban Dong adminisztratív központ és környéke a dél-vietnamiak *legerősebb támaszpontja.*

A megerősített állást március 17-én zárták körül a hazafiak s 18-án kezdték meg tüzérségi tűzzel, páncélosokkal és gyalogsági erőkkel a város ostromát. Háromnapos harc után szombaton este gyorshírben jelentette a Patet Lao hír-[illegible]

sen megromlott a Laosz-ellenes intervencióban részt vevő amerikai alakulatok harci morálja is. Ismeretessé vált, hogy vasárnap két amerikai szakasz *megtagadta a parancsot*, és nem volt hajlandó előrenyomulni a 9. számú útvonalon a laoszi határ felé. Az üggyel kapcsolatban letartóztattak egy amerikai tisztet.

McGovern nyilatkozata

(TASZSZ) *McGovern* szenátor, az ABC rádiótársaságnak adott nyilatkozatában vasárnap kijelentette: az Egyesült Államok kormányának el kell ismernie, hogy *a vietnami háború kezdetétől elhibázott*, és köteleznie kell magát arra, hogy az amerikai csapatokat *teljes egészében kivonja Indokínából.*

A szenátor emlékeztetett arra, hogy az amerikai nép az indokínai háború mielőbbi befejezését kívánja, sürgeti a katonai kiadások csökkentését és úgy véli.

1962 JUN 8
1021

Mi a korszerű, mi a mai?

BESZÉLGETÉS

MAKAI PÉTER RENDEZŐVEL ÉS DÍSZLETTERVEZŐVEL

Makai Péter az a ritka fiatal tehetség, akit minden érdekel és izgat, s aki mindenhez ért, aminek a színházhoz köze van. Rendező, de mindig ő maga tervezi a díszleteket is. (Különleges rajztehetségére és megjelenítő képességére már tizenhárom éves korában felfigyeltek a franciák, amikor egy párizsi antifasiszta újság címlapon közölte egy háborús képét). Később kiderült, hogy a zene is a vérében van. Idei évadja a Szegedi Nemzeti Színházban igen eredményes volt, sikereiről nemcsak ott, hanem itt Budapesten is sok szó esett. Sokágú tehetségét a színpadi műfajok sokféleségében villantotta fel: rendezett prózát, operettet és operát, s kifejezésmódjának eredetisége és furcsasága mindig magával ragadta a nézőket. A sok közül három volt a legjelentősebb: *Ravel* „Pásztorórá"-ja, *Orff* „Hold"-ja és *Prokofjev* „Eljegyzés a kolostorban" című műve. S a „Rómeó és Júlia", amelynek csak a díszletét tervezte. Ekörül vita is támadt.

— Igen, vita, a szakmabeliek és a közönség némely rétegében — mondja. *— Úgy vélték, hogy túlságosan puritán a díszletem. Én azonban annyi agyonzsúfolt és agyoncicomázott Shakespeare-színpad után, 1962-ben végre korabeli díszletet akartam, minden romantikus eszköz nélkül. Elvben egy szál deszka ez, amelyen az érzelmek felcsapnak, mert hiszen ahogy Hevesi Sándor mondta, Shakespeare drámái „annyira a szavakban élnek" és annyira elmondanak minden helyszínt, hogy a díszlettervezőnek jobb, ha a háttérben szerényen meghúzódik.*

Most, hogy oly sokat beszélgetünk és vitázunk szerte az egész kulturális életünkben a korszerűség kérdéséről, Makai Pétert is megkérdezem, mit vél mainak a színházban?

— Korszerű az — feleli, *— ami a legmaibb problémákat a legérthetőbben fejezi ki. Az a művész, aki a maga korát éli, aki abban lélegzik, az minden esztétizálás nélkül automatikusan is mai színházat csinál. Annak az idegrendszere is olyan, hogy minden megnyilatkozása korszerűvé válik. Igen ám, de veszélyes, ha túlságosan sokat gondolkozunk a mai színház mikéntjéről, mert könnyen előtérbe lépnek a formalista jegyek, amiből a végén valamiféle álmodernség születik... A lényeg az, hogy én hiszek az író elsődlegességében — ha valóban igaz művész szólal meg — és eddig minden rendezésemben az író művéből indultam ki.*

— Elégedett-e idei évadjával?

— Elégedett vagyok, s szeretném, ha a jövő év is sok jó munkát hozna nekem. Szeretnék modern műveket rendezni. Hogy mit? Például Alban Berg „Wozzek"-jét. De mindenekelőtt fiatal magyar szerzők műveit. Valahogy úgy érzem, az a legizgalmasabb feladat, ha élő színházat csinálunk, vagyis mai szerző mai problémát feszegető művét visszük színre. Más a mérce az operánál, az még ma is félig-meddig feudális műfaj, s lassú léptekben halad előre. Olykor a huszonötéves opera a legmaibb...

Azt hiszem, Makai Péter valóban az a művész, aki minden idegszálával a maga korát éli. Ez derül ki minden szavából s ez teszi hitelessé, amit a korszerűségről mond.

(g. m.)

Prokofjev: „Eljegyzés a kolostorban" — Jelenet a szegedi előadásból (Réti Csaba, Sebestyén Sándor, Szabadits Judit)

(Siflis József felv.)

ruha bilincsként szorítja. Szemérmes, de elégne Agárdi Péter egyetlen csókjáért. Az alakítás egyre színesedő teljesedő, mint Zilia felszabaduló, ál dozatkész szerelme. *Ruttkai Ottó* r konszenves és megnyerő Agárdi P ter. A figura sokfajta félreértési l hetőségét elkerüli, a gondolatiság az intellektuális összetettséget har súlyozza, így válhat Zilia méltón megérdemelt szerelmesévé. A nők tercettjéből a színészileg kitűnő *Nádasy Annát* emeljük ki, kedves-hetyke *Vass Mari* Carlottája, és jól oldja meg figuráját *Varga Irén* is. *Lengyel János* erőteljes, rokonszenves Mátyás király, *Balogh Emese* szép és elhihető Beatrix alakjában. *Verebély Iván* fanyar tehetsége felvillan a bolond szerepében. *Vargha Gyula* Beppója mintha egy rinascimento-korabeli képből lépett volna ki. Mennyi játékos ötlet, színpadot elárasztó olasz humor árad ebből a színészből — és mennyi alázat fűzi a pályához! Érezzük, még sokat várhatunk tőle.

★

Másnap délután indul a táj-autóbusz. Útirány: Edelény, járási székhely. Itt játsszák ma *Egon Erwin Kisch* „Az ellopott város" című zenés komédiáját. A napsütéssel váltakozó zivatarban a busz tántoríthatatlanul halad előre. Az ilyen tájolásnál tudj' isten, miért, mindig összeverbuválódik egy zenekar, s körülötte éneklő színészek. *Sztankay István* dirigálásával a harmónikás tétova ujjai épp a „Fekete Orfeusz" akkordjait keresik, amikor a busz Edelénybe érkezik.

Míg a színészek öltözködnek, elhelyezkedünk a pöttömnyi nézőtéren, s az előadás kezdetéig a műsorfüzet érdekes feljegyzését olvassuk arról, hogy a stettini fegyház naplója és a hannoveri attasénak a British Museumban őrzött naplója alapján bebizonyosodott, hogy ez a legendás tolvaj — bizonyos Käsebier — valóban élt. Egon Erwin Kisch darabjában II. Frigyes porosz császár azzal bízza meg 1757-ben, hogy lopózzék be az ostromlott Prágába és segítse elő a város megadását. A tolvajt azonban mesterségének mágneses ereje kötelezi és elárulja az ottaniaknak, hogy közelednek a felmentő seregek, ne adja meg magát a város. Így hajtja végre legnagyobb tolvajlását: kilopja Prágát a császár zsebéből.

Kisch szándéka világos: maradandó és szellemes emléket akart állítani nemcsak a rokonszenves garabonciásnak, de annak az embernek is, aki háborúval, önkénnyel szembeszáll. Sajnos, a „szaguldó riporter" kicsit elszaguldott a saját témája mellett, a második felvonás életképek sorozata, s nem a darab konfliktusát fejleszti tovább. *Lázár Magda* és *Borbás Mária* értő fordításában azonban érvényesül a darab legfőbb erénye, a finom irónia és a szellemes szópárbaj. *Nyilassy Judit* rendezői munkáját, úgy érezzük nem volna korrekt elemeznünk, hiszen a kicsiny színpadon a színészek láthatóan

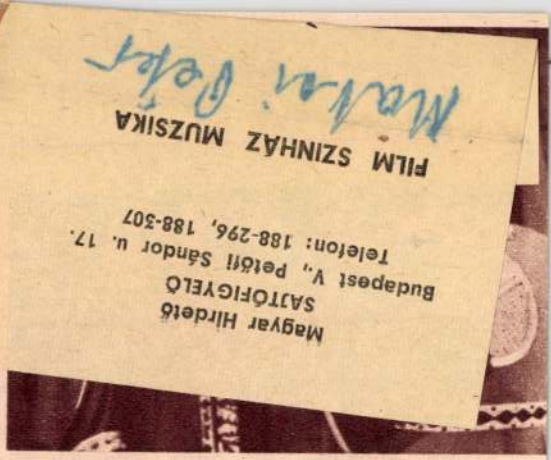

Zilia és Agárdi Péter (Lóránd Hanna és Ruttkai Ottó)

Ilsebili von Hohenau és Käsebier (Balogh Emese és Sztankay István)

idegenül érezték magukat. Mégis feljegyeztünk néhány jó ötletet, de ugyanakkor azt hisszük, hogy túl sok az operett-poén és halványabb a játék intellektualitása. *Heredy Éva* ötletes zenéje jellemez, cselekménysorokat hangsúlyoz, szituációkat bont ki. Méltó társa a szellemes szövegíró, *Tóth Bálint*. A császárt *Némethy Ferenc* játssza érdekes felfogásban. Friss és frappáns, bár magamutogatástól nem mentes *Balogh Emese; Máthé Éva* szép énekhangjának, kultúrált játékának mindig örömmel vagyunk tanúi. Ízes karakterfigurát teremt *Fehér Tibor, Csiszer András, Szili János*. Utoljára *Sztankay István* Käsebier alakításáról. Egy fiatal farkas vadsága, ereje érződik feszült játékából az első felvonásban; a másodikban azonban a figura a gondolatok s a szándékok nem következetes végigvitele miatt halványul a színészi játék. A harmadik felvonásban újra magára talál Käsebier, akinek Frigyes felajánlja a megélhetést, a „státuszt", de ő marad a tolvajok királya, s nem hajlandó a királyok tolvaja lenni.

A színészeket nemsokára Budapesten látjuk viszont, hogy ízelítőt adjanak a színház sikeres évadjáról.

Jó utat, autóbusz! Viszontlátásra Budapesten.

(N. J.)

Márc[illegible]tödike
1948 JÚL. 8

KÉPZŐ

MŰVÉSZET · F · I · L · M ·

A Diákszövetség képzőművészeti kiállítása

93

A centenáris versenybe a diákság képzőművészettel foglalkozó része is természetszerűleg belekapcsolódott. Az elmúlt hó folyamán Budapest területén 15 kiállítás megrendezését szervezte meg a Diákszövetség. 1200 résztvevővel és kb. 2000 kiállított művel. Ebből az óriási anyagból történt a kiválasztás — szaktanárok s a diákszövetségi kiküldöttek közreműködésével — s a legkiemelkedőbb munkák most kerültek kiállításra a Dési-Huber kör Semmelweiss utcai helységeiben. Az alaposan átrostált, színvonalas rajzok, akvarellek, temperák, olajfestmények, metszetek, szobrok még így is négy termet töltenek ki.

A kiállítás 28-án, hétfőn, 4 órakor nyílt meg. A Diákszövetség részéről *Várhegyi György*, a Diákszövetség főtitkára üdvözölte a művészeti élet megjelent vezetőit s a kiállítás résztvevőit. Beszédében megállapította, mennyire jelentős eseménynek kell tartanunk a Diákszövetség e sikeres vállalkozását, nemcsak tisztán művészeti szempontból, bár erről az oldalról is beváltotta a hozzáfűzött reményeket, de elsősorban a népi demokrácia fejlődése szempontjából. *A népi realizmus* ma már nem kívánság, melyet csak elméletben fogalmazunk meg, a gyakorlati megvalósulás nélkül, előttünk képek hosszú sora igazolja, hogy a mégcsak serdülő, vagy tehetsége jeleit már félreérthetetlenül felvillantó ifjúság világosan látja maga előtt az utat, melyen haladnia kell. Nem üres elméletek zsákutcája ez, hanem *a nép életével, valóságszemléletével való legteljesebb összeforrás.*

A kiállítást a kultuszminisztérium nevében *Kardos László* miniszteri tanácsos, a Művészeti Ügyosztály helyettes vezetője nyitotta meg. Őszinte örömének adott kifejezést, látván, mennyire nem kezdetleges, csak középiskolás mércével mérendő alkotásokról van szó, *művészet ez, melyet ugyanazok a problémák izgatnak, mint befutott művészeinket.* Közömbös, vajjon az itt kiállítók valamennyien eljutnak-e a spontán, önálló s egy életre önállósuló kifejezési formához, ezt nem is kívánhatjuk. Ma, mikor a giccsek tömegesen árasztják el, s fertőzik meg a közízlést, egy ilyen kiállítás oly ifjúság irányító szerepére enged következtetni, mely sohasem téved az elavult művészeti formák mellékösvényeire.

A Fővárosi Képtár részéről *Pogány Ö. Gábor*, az ismert műtörténész s a Képtár igazgatója szólt néhány szót. Elismeréssel nyilatkozott a kiállításról, de hozzátette, hogy *az itt szereplő s majdan kibontakozó művészek sorsa egyedül a dolgozó osztályok ideológiájával való összeforrottságtól függ.* A minuciozitások kora már lejárt, az elmúlt 100 esztendő beteljesítette az adott lehetőségeket, szocálisabb művészenek van hivatva helyet adni. E kiállítás is ez új kor perspektívájában nyer értelmet és jelentőséget.

S a kiállítás? Meglepő legtöbbjüknél a művészi rutinnak tökéletes ismerete, a különféle feladatok biztos megoldása, néha az önálló frisseség rovására. A polgári festészet kétségkívül elég erős béklyó legtöbbjük számára, de a művész s a valóság új viszonya biztosabb út felé vezeti majd őket. Néhány nevet csak kapásból ide írunk, kiktől még várhatunk valamit: *Telléry Sári, ~~Csik István~~, ~~Gárdos László~~, Segesdi György, Muray Róbert, ~~Bartók Miklós~~, Makai Péter, Surányi Bálint, Stumpf György.*

MEZEI OTTÓ

Intézményeink és a háború

kára, s hogy az ne rongáltassék, oda a tisztviselői társaskör búvorza
el. A félig kész múzeumi épületből a katonaságot a nagy hideg elmultáv
ége miatt csak lassan halad tovább. részben a munkásc
a háború ki nem tör, most már bizonyára teljesen el lenne rendezve a mú
jteménye és kulturális czéljának már megfelelhetne.
RTFA. A *Sárosvármegyei Múzeum* személyzetéből *Lénárt János* múzeum
ntült be katonai szolgálattételre a kassai 9. sz. honvédgyalogezredhez s kez-
rózsahegyi állomásparancsnokság mellett mint népfelkelő szakaszvezető telje-
latot.
áború a múzeum működésére kétféle hatást gyakorolt. Az első három hónap-
on is jó hatással volt, amennyiben a Bártfán állomásozott 2. és 3. számú
parancsnokságának magasrangú katonai személyzete s maga az átvonuló köz-
is sűrűn látogatták az intézetet. Novembertől kezdve azonban bénítólag

Makai Piroska

SAJTÖFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 FEB 2-1

✝

Bolyai-estet rendez az I. kerületi népfront Bolyai János halálának 110. évfordulójára. Dr. Sarlóska Ernő, a Tudományos Akadémia munkatársa „A geometria szépsége" címmel a matematikáról, mint a szépség forrásáról tart előadást. Kiállítják Makai Piroska grafikusművésznek a Bolyaiakra emlékező műveit is.

1021

lett tovább javult a mozgalmi

M. Makai Pirosha

Incze János 75 éves

Magyar Nemzet 1985. 1. 14.

Makai Péter, díszlettervező

a Radnóti kínpad előadásához a díszletet tervezte

(Herczeg Ferenc: Kék róka)

Koltai Tomás: Úr ír 13.

Élet és Irodalom Bp. 1986. okt. 3. xxx/40

Mahai Péter, jelmez és díszlettervező

az Operaház Rózsalovag előadásával
a díszletit és jelmezeit tervezte.

Rajk András: Búcsú elmúlt náradoktól

28.

XXIII/2

Új Tükör, Bn. 1986 · jan. 12

Makai Péter, dúlettervező

a Thália hmhár musical produkciójának

a dúlettert tervezte

Barabás Tomás: Víziutat csinálni is lehet. 28

Új Tükör, B p. 1986. marc. 9. XX III/10

Makai Péter, díszlettervező

A Népszínházban Rossini: Két gyfelvonásosá hoz kerített díszleteket

Rajk András: Elcserélt vereték 3

Új Tükör B p. 1986. máj. 11. XXIII/19

MAKAI Péter jelmezterv.

1991. november 15., péntek

HÍRE

● MAKAI PÉTER rendező, díszlet- és jelmeztervező érdemes művészt novembert 19-én délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a Kerepesi úti temetőben — értesítette csütörtökön a Magyar Állami Operaház az MTI-t.

● A
a fa
gév
szet
tem
Roz
Tel
nek

tegezettségű. Hiszen bankszakemb
Nemzeti Bank elnökeként s pénzüg
litikusként, kisgazdapárti tényе
legtöbbjéhez, nemzetgyűlési képv
nagyköveti beosztáshoz.
Művészetírói, kritikusi tevékeny
mint fél évtizedre megakasztotta
nyugdíjazása éveiben keserű szá
tait, azokat, akik művészként s
lentettek számára: Egry József, S
Pécsi József. Ekkor már nem fogl
művészettel. Munkácsy életrajzi
tás oeuvre-katalógusát publikált

ISSN 1218-3970, Családi Könyvtár sorozat
Móricz Zsigmond egyik legnépszerűbb, legolvasottabb művét tarthatja kezében az olvasó, egy boldog véget érő Rómeó és Júlia történetet. Egyszerre vidám és szomorú, de mindenképpen elgondolkodtató és lenyűgöző, élvezetes olvasmány.

8-3 Regények, elbeszélések
b) Külföldi szépprózа

95JA119 390,– Ft
ARCHER, Jeffrey:
Megmondjuk az elnöknek
Kalandregény
General Press Kiadó
300 oldal, 105x175 méret, fűzve, ISBN...
Milliós példányszámban elkelt, izgalmas politikai krimi, amelyet az író módosított és aktualizált annak érdekében, hogy két korábbi regényének hősnőjét, Florentyna Kane-t az Egyesült Államok első női elnökeként az 1990-es évekbe helyezze át. Március 3-a van, reggel hét óra 30 perc. Mark Andrews FBi ügynöknek tudomására jut egy újabb összeesküvés az elnök meggyilkolására. Egy órával később már öt ember ismeri az összes részletet, 9 óra 30-kor négy közülük már halott...

95JA120 249,– Ft
CHRISTIE, Agatha:
Poirot bravúrjai 1.
Hunga-Print Nyomda és Kiadó
192 oldal, fűzve, ISBN 963 695 015 6, ISSN 0865-1485, Hunga könyvek
Hercule Poirot, a zseniális mesterdetektív, az ördöngős belga nyomozó nyolc emlékezetes esete.

95JA121 249,– Ft
CHRISTIE, Agatha:
Poirot bravúrjai II.
Hunga-Print Nyomda és Kiadó
260 oldal, fűzve, ISBN 963 695 028 8, ISSN 0865-1485, Hunga könyvek
Poirot, a bűn ellensége méltán tett szert félelmetes hírnévre a bűnözők körében. Ebből a tíz történetből megtudhatjuk, hogyan veti be tömérdek szürke kis agysejtjét a gaztettek elkövetőivel szemben.

95JA122 458,– Ft
DUMAS, Alexandre:
A kaméliás hölgy
Prospero Könyv és Lapkiadó Bt.
288 oldal, 124x204 méret, kötve, ISBN 963 85252 1 5
Az ifjú Dumas regénye a francia romantika máig legnépszerűbb írása. A tüdőbeteg kurtizán megható története egy évszázad alatt meghódította a világot: nemcsak a híres opera – a Traviata – hanem számos színpadi és filmfeldolgozás is készült belőle.

95JA123 398,– Ft
GASPERINI, Brunella:
Én és ők
Egy férj feljegyzései
Európa Könyvkiadó
232 oldal, 122x195 méret, fűzve, ISBN..., ISSN..., Vidám könyvek
Brunella Gasperini, írónő és többgyerekes családanya, szerzője a vidám trilógiának, melynek első kötetét „egy férj feljegyzései"-nek formájában írta meg. A könyvben szereplő milánói család zűrzavaros életének fél esztendejéről szól a krónika. Az elementáris humorú könyvet a terjesztők és az olvasók kérésére jelentette meg újra a kiadó.

95JA124 235,– Ft
HENRY, O.:
The Gift of the Magi
Dover Thrift Editions – Zenon Bt.
96 oldal, 132x210 méret, fűzött, ISBN 0 4862 7061 0
Az egyik legnépszerűbb amerikai elbeszélő tizenhat válogatott novellája angol nyelven.

95JA125 375,– Ft
HÖLDERLIN, Friedrich:
Hyperion
Swan – Zenon Bt.
220 oldal, 231x315 méret, fűzött, ISBN 3 8950 7014 9
A német romantikus költő legjelentősebb prózai alkotása német nyelven.

95JA126 380,– Ft
HRABAL, Bohumil:
Őfelsége pincére voltam
Európa Könyvkiadó
256 oldal, 110x182 méret, ISBN..., ISSN..., Európa zsebkönyvek
A világhírű cseh író ebben a mélyen filozófikus, s ugyanakkor ellenállhatatlan sodrású, eseménydús, mérnökien megkomponált regényében a modern közép-európai irodalom egyik kulcsművét írta meg. A mű egy életút megrendítő története, amelyet a kis pikolófiúból millimos szállodatulajdonossá lett, majd ismét mélybe süllyedt, az életét útkaparóként bevégző főhős jár be, aki közben eljut az élet zokszó nélküli elfogadásáig. Hrabal életművének egyik csúcspontja ez a pompás regény.

95JA127 380,– Ft
KING, Stephen:
Carrie
Európa Könyvkiadó
240 oldal, 122x200 méret, fűzve, ISBN...
Carrie a chamberlaini gimnázium alsós diákja. A csúnya, félszeg leány társai ízetlen tréfáinak céltáblája, melyek csúcspontjukat egy tornaóra után, a női zuhanyozóban érik el. Hazafelé menet egy biciklista fiú is inzultálja, mire a gyűlölettől elvakult kislány egyetlen pillantásával biciklistől összetöri a fiút. Ekkor ébred rá, hogy iszonyú erejű telekinetikus képességgel rendelkezik. A regény Stephen King első, saját nevén írott, de mindmáig egyik legjobb regénye. Most jelenik meg először méltóan gondozott fordításban magyarul.

95JA128 358,– Ft
TRENT, Paul:
Angyali szörnyeteg
General Press Kiadó (Pult Kft.)
ISBN...
Az író lebilincselően izgalmas könyvét jelenteti meg a kiadó. Az angyali szörnyeteg otthagyva szülőházát, New Yorkba költözik, hogy félelmes tervét valóra váltsa. Ki ez a rejtélyes, rafinált és valószínűleg pszichopata gyilkos, aki férfiak sokaságát csalja lépre, s akitől már egész New York retteg? Ezt szeretné megtudni a nyomozást vezető Blade hadnagy, valamint barátja, az újságíró Ted Current, aki nem is sejti, hogy ő szintén a gyilkos listáján van...

8-4 Esszék. Tanulmányok

95JA129 300,– Ft
BÁLINT Péter:
Arcok és ál-arcok
Esszék
Felsőmagyarország Kiadó
A/5 méret, karton, ISBN...
Esszék Füst Milánról, Szentkuthy Miklósról, Hamvas Béláról, Bulgakovról stb.

95JA130 360,– Ft
LÁSZLÓFFY Aladár:
Botrány Gordiuszban
Felsőmagyarország Kiadó
200 oldal, A/5 méret, karton, fóliázva, ISBN...
Történelmi botrányok közt élünk. Ezek riadalmai rendítik meg mindennapi életünk fizikai, lelki egyensúlyát. Lászlóffy Aladár kisesszéi, tömör eszmefuttatásai egyensúlyvesztéseinket veszik számba filozófikus megközelítésben.

95JA131 380,– Ft
SÜKÖSD Mihály:
Merengő
Editorg Kiadó
298 oldal, kartonált, ISBN 963 7438 83 1
„Minden halandó értelmiségi számára a legfőbb kihívás a történelem. Akárhogy nézem, eddigi, úgynevezett életművem nem más, mint különféle műfajokban a történelem nevezetű absztrakció faggatása. Ötödik éve tanulom-tapasztalom a keservesen megszülető magyar parlamentáris demokráciát. Ideje, hogy némi dokumentumot, palackpostát hagyományozzak egy feltételezett utókorra" – írja könyve előszavában a szerző.

95JA132 345,– Ft
SZABÓ László, Cs.:
Hunok Nyugaton
Könyves Kálmán Kiadó
100 oldal, B/6 méret, vászonkötés, ISBN..., ISSN..., Cs. Szabó László művei
Iker-portré a barátról, Illyés Gyuláról és az esszéíró Cs. Szabó Lászlóról egy 1946–47-ben tett nyugat-európai utazás ürügyén. Az esszé eredetileg Illyés Gyula 60. születésnapjára készült a münchei Új Látóhatár számára.

8-8 Vegyes művek. Gyűjteményes munkák.

95JA133 340,– Ft
DEBRECZENI Tibor:
Perlő ének
Felsőmagyarország Kiadó
150 oldal, A/5 méret, karton, fóliázva, ISBN...
A kötet Debreczeni Tibor színjátékait, rendezői munkáit dokumentálja. A műsorok a magyar nép sorsát követik a tragikus történelmi sorsfordulókon át a máig.

8-93 Ifjúsági és gyermekirodalom
a) Gyermekkönyvek

95JA134 350,– Ft
MÓRA Ferenc:
Nagyapó állatai
Kalligram – Falukönyv-Ciceró Kft.
144 oldal, B/5 méret, karton, ISBN 80 7149 074 1
Móra Ferenc kedves állattörténeteiből készült mesegyűjtemény. A rövid mesék és kedves illusztrációk a kisiskolásoknak kedvet csinálnak az olvasáshoz.

95JA135 390,– Ft
Rontó és Bontó a Tejfog utcában
Passage Kiadó
44 színes oldal, 180x230 méret, ISBN...
Ez a könyv egy kedves, tanulságos mese keretében ébreszti rá a gyerekeket a fogmosás fontosságára.

8-93 Ifjúsági és gyermekirodalom
b) Ifjúsági szépirodalom

95JA136 250,– Ft
ÁGAI Ágnes:
Kamaszságok
Gyermekkönyv kamaszoknak

General Press Kiadó
64 oldal, 110x195 méret, kötve, ISBN...
Az oly népszerűvé vált „svéd gyermekversek" műfaját képviseli. Bár 1985 óta nagyot változott körülöttünk a világ – s a kamaszok gondjai is mások, mint nyolc éve –, Ágai Ágnes sorai meglepő érvényességgel hatnak. A kamaszvilág lelki-érzelmi szélsőségeit szelíd derűvel oldja fel. Kamaszok és szüleik egyaránt felfedezhetik bennük önmagukat.

95JA137 320,– Ft
VIRÁG F. Éva:
Nem vagyok már gyermek
Hatágú Síp Alapítvány
132 oldal, 165x240 méret, ragasztott karton fóliázva, ISBN 963 7615 32 6
A könyv gyermekhőse, Körtvélyes Dia (12 éves) kedvenc gondolkodó helyéről, az ablakból töprengve mondja el az olvasóknak, hogy „Nehéz gyermeknek lenni". Hátha könnyít a többi gyermek gondjain, ha megosztja velük tapasztalatait a világról. Hátha esetleg a fejéhez kap némely felnőtt és rájön, hogy a gyerekek sem hülyék.

8-93 Ifjúsági és gyermekirodalom c) Ifjúsági ismeretterjesztő irodalom

95JA138 695,– Ft
Képes mindentudó gyermekeknek
Passage Kiadó
132 színes oldal, 188x228 méret, ISBN...
A szép, színes képekkel illusztrált enciklopédia összefoglalja az első legszükségesebb tudnivalókat a színek, a betűk, a hangok, a számok, az ellentétek és különbségek témájában.

95JA139 695,– Ft
Nézd, milyen az emberi test!
Passage Kiadó
132 színes oldal, 188x228 méret, ISBN...
A kisgyermek megismeri a teste működését, megtanulja, miért kell enni, aludni, sportolni, hogyan fejlődik a kisbaba édesanyja hasában.

8-94 Visszaemlékezések. Napló

95JA140 620,– Ft
KISHON, Efrájim:
Nincs mit nevetni
Akadémiai Kiadó és Nyomda
150 oldal, 166x238 méret, ISBN...
A magyar közönség elsősorban nemzetközileg elismert humoristaként ismeri a szerzőt. Ez a könyv azonban más. Az olvasó kalandos, hányattatásokban gazdag élettörténetével ismerkedhet meg úgy, ahogy a szerző azt egy izraeli újságíró barátjának tollba mondta. A könyv lapjain megelevenedik magyarországi gyermekkora, az üldöztetések, a család tragikus sorsa, saját bujkálásának története, majd vándorlása és letelepedése Izraelben. A visszaemlékezés központi témája a család, a környezet, a szerző viszonya az őseihez, két házasságából született gyermekeihez.

9 Történelem, földrajz

902/904 Régészet. Régiségek

95JA141 1000,– Ft
FARKAS Zoltán – GABLER Dénes:
Die Skulpturen des Stadtgebietes von Scarbantia und der Limesstrecke Ad Flexum – Arrabona
(Scarbantia territoriumának és az Ad Flexum – Arrabona limesszakasznak a szobrai)
Akadémiai Kiadó és Nyomda
64 oldal, + 56 oldal képmelléklet, 221x279 méret, (német nyelven), ISBN..., ISSN..., Corpus Signorum Imperii Romani, Ungarn, Band II.
Magyarország legkorábban romanizált részének anyagát mutatja be: 118 északnyugat-magyarországi kőemlék leírását tartalmazza Scarbantia municipalis territoriumáról, illetve az Ad Flexum és Arrabona közötti limesszakaszról és annak hátországáról. Az itt leírt ábrázolásos kőemlékek a provinciális római régészet és az ókori vallástörténet kutatásának fontos forrásai. Az emlékanyagban kerek szobrok, ábrázolásos oltárok és döntő többségben sírsztélék találhatók. A katalógus 44 fényképes ábra egészíti ki.

95JA142 2965,– Ft
SÓS Ágnes, Cs. – SALAMON Ágnes:
Cemeteries of the Early Middle Ages (6th–9th c.) ar Pókaszepetk
(A pókaszepetki kora középkori (6–9. sz.) temetők)
Akadémiai Kiadó és Nyomda
440 oldal, 200x285 méret, kötve, (angol nyelven), ISBN...
A művet elsősorban a kora középkori Kárpát-medence tágabb európai kapcsolatai iránt érdeklődő régészek és történészek forgathatják haszonnal.

908 Honismeret

95JA143 1496,– Ft
LEGEZA László – SZACSVAY Péter:
Felvidéki utakon
Homonnától Felkáig. 1. kötet.
Mikes Kiadó
128 oldal, 227 nagyméretű színes fotó, 230x312 méret, egészvászon kötés, ISBN..., ISSN..., Élő, szép hagyomány
A Felvidéki utakon album szerepet vállal a népi, nemzeti és történelmi értékek feltérképezésében és széles körű megismertetésében. Nagyméretű színes fényképekkel bemutatja a Felvidék városait, bányavidékeit, falvait, a termékeny síkságot, az erdőket, hegyeket, völgyeket, folyókat és patakokat, a népeket, eszközeiket, viseletét, szokásait, ünnepeit.

91 Földrajz

95JA144 1155,– Ft
Európa regionális földrajza
Szerk. Probáld Ferenc
Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
570 oldal, B/5 méret, papírkötés, ISBN 963 18 5945 2
Az elmúlt évtized európai társadalmi-gazdasági változásai nyomán átrendeződött kontinensünk térképe, gazdasági élete, ezért feltétlenül szükségessé vált egy, mindezeket a változásokat nyomon követő egyetemi tankönyv megjelentetése. A könyv áttekintő képet ad kelet-közép-európai térségünk gyakran ellentétes gazdasági folyamatairól, és beilleszti ezt az összeurópai gazdasági élet tárgyalásába.

910.4 Utazások. Útleírások

95JA145 213,– Ft
BALÁZS Dénes:
Magyar utazók Amerikában
Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.
96 oldal, 1 ív melléklet, AK/40 méret, ragasztott karton, ISBN 963 18 6172 4
Távoli tájak magyar utazói c. sorozat 4. köteteként jelenik meg a szerző könyve, amelyből ismert és ismeretlen magyar utazók életét, munkásságát ismerhetjük meg.

912 Térképek

95JA146 250,– Ft
Budapest – Belső térkép
Cartographia Kft.
ISBN...
1:20.000 méretarányban a külvárosi részek kivételével Budapest térképe. A legújabb utcanevekkel, legfrissebb változásokkal.

95JA147 600,– Ft
Budapest atlasz
Cartographia Kft.
ISBN...
A legújabb utcanevekkel, a legfrissebb változásokkal. Metróvonalak. Budapest és környéke: főforgalmú útvonalak és vasútvonalak. 5 nyelvű ismertető a műemlékekről. Címlista: múzeumok, szállodák, mozik, színházak, könyvtárak, sportlétesítmények, fürdők, kórházak, posták, polgármesteri hivatalok, követségek.

914/919 Útikalauz

95JA148 420,– Ft
Veszprém Guide
(Magyar, német és angol szöveg)
Szerk. dr. Kovácsné H. Ágnes
Kiadó: dr. Kovácsné H. Ágnes
293 oldal, színes fotók, 200x146 méret, keménytáblás papírkötés fóliázva, ISBN 963 450 734 4
Veszprém megyében, ezen a csodálatos tájon megtalálható szinte minden, ami az országban. Vannak itt közepes magasságú hegyek, több mint húsz vár, illetve várrom. Vannak itt erdős ségek, itt van a Káli-medence a maga csodálatos kőtengerével, itt egymást érik a történelmi borvidékek, itt híres bakonyi betyárok útjain járhatunk. És itt van a földkerekség egyik legszebb tava, mely hosszú ideje a Magyar Tenger. Ez a vidék a kultúra egyik legfontosabb termőhelye is, sok nagy költőnk és írónk ihletője. A szöveget névmutató és térképmellékletek egészítik ki.

929 Életrajz

95JA149 308,– Ft
MAKKAI Piroska, M. – WESZELY Tibor:
Fiú és apa
Bolyai János és Farkas életéből
Akadémiai Kiadó és Nyomda
48 oldal, 166x238 méret, fűzve, ISBN...
Rövid és lényegre törő életrajz, M. Makkai Piroska fametszeteinek közlésével pedig egyúttal képzőművészeti album is.

93/99 Történelem

95JA150 500,– Ft
1956
A 12 nap válogatott hangdokumentumai. A Magyar Rádió és a Szabad Európa adásaiból
(Hangkazetta)
Pécs és Baranyai Értelmiségi Egyesület
ISBN...
Megszólalnak: Apró Antal, Münnich Ferenc, Nagy Imre, Kádár János, Maléter Pál, Mindszenthy József stb. A kazetta a Nagy Imre-perrel zárul.

95JA151 1078,– Ft
BARTA Gábor:
La route qui méne à Istanbul
(A Sztambulba vezető út)
Akadémiai Kiadó és Nyomda
160 oldal, 166x238 méret, ISBN..., ISSN..., Studia Historica 195. Francia nyelven

MAI SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka 17 óra: Apám emlékére, 19 óra: Hat szereplő szerzőt keres
Budapest Bábszínház 15 óra: A csoda
Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban 19 óra: Amerikai Elektra
Budapesti Operettszínház 19 óra: Marica grófnő
Catedral Színpad 19 óra: Körtánc
Holdvilág Kamaraszínház 14.30: Árgyélus királyfi
József Attila Színház 19 óra: A makrancos hölgy
Kamra 19 óra: Stella
Karinthy Színház 19 óra: Tanár úr, kérem!
Katona József Színház 19 óra: Hedda Gabler
Kolibri Színház 10 óra: Bors néni
Komédium 19 óra: A dizőz
Madách Színház 19 óra: Anna Karenina
Magyar Állami Operaház 19 óra: Térzene
Magyar Színház 19 óra: Godspell
Nemzeti Színház 19.30: A vihar
Nemzeti Táncszínház 19 óra: Fekete zaj
Nevesincs Színház 10 óra: Hófehérke, 15 óra: Csongor és Tünde meséje
Pesti Színház 19 óra: Gyalog galopp
Piccolo Színház 19 óra: Kaland
R. S. 9. Stúdiószínház 19 óra: Ez a ház bontásra vár
Radnóti Színház 19 óra: A kripli
Szkéné Színház 20 óra: Tudós nők
Thália Színház 17 óra: „Ki mit tud?" – gálaest, 19.30: De mi lett a nővel?, 20 óra: Leonce és Léna
Vígszínház 19 óra: Sylvia

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK

MÚZEUMOK

Budapesti Történeti Múzeum: A Parlament közelről – Bakos Ágnes és Tihanyi Bence fotókiállítása, A Szent György tér „titkai" (nov. 25-ig)
Hadtörténeti Múzeum: „Béke poraikra..." (máj. 27-ig), Katonaapák, katonafiúk, Lovak a történelemben és a sportban – Bodó Sándor és Bodó Ilona festményeinek kiállítása (jún. 6-ig), „Átkozott háború" – isonzói fotók (jún 10-ig)
Iparművészeti Múzeum: Hímezték egykoron selyemmel, arannyal... (okt. 31-ig), Az üveg jelentése (dec. 31-ig), „Lázulások" – Horváth Márton válogatott üvegei (jún. 9-ig), Kossuth és kora (jún. 16-ig)

Hospice Madonna Óbudán

Megrendítő alkotás a rákbetegek holnap nyíló intézetének Charles Dickens-szobájában

Nem először készített szobrot súlyos, gyógyíthatatlan betegek, haldoklók és hozzátartozóik számára V. Majzik Mária képzőművész. Együttműködése a Magyar Hospice Alapítvánnyal még 1997-ben kezdődött, amikor a Margit-kórházban, a nagybetegek kórtermeinek szomszédságában elkészítette a Szent Margit-kápolnát. Muszbek Katalin, aki annak idején a Szent Margit Kórházban a Hospice szolgálat munkatársa volt, a nemzetközi szervezet új létesítményébe, a Budapest Hospice Házba egy Madonnát ábrázoló alkotást kért a művésznőtől. A dombormű a Charles Dickensről elnevezett szoba falát díszíti. Az új intézményt és a szobrot holnap avatják fel Óbudán.

VARGA KLÁRA

Többen azt állítják a Szent Margit-kápolna Krisztusáról, hogy félelmetes, fájdalmas látvány, s a most elkészült Hospice Madonna látványát sem könnyű befogadni.

– Megrendítő domborművet akartam létrehozni, úgy akartam szólni a halálról, ahogy még senki. A buddhista szerzetesek emberi lábszárcsontból faragott furulyán zenélnek, a középkor európai festészete haláltánc-ábrázolásokkal rémisztgeti a kortársakat, a barokk félelmetes hűségű halott Krisztusokkal figyelmeztet földi, anyagi halandóságunkra. Vagyis időről időre odafordítja valaki a fejünket a halálra, és nem engedi, hogy másfele nézzünk – fogalmazott *V. Majzik Mária.* Hozzátette: Homérosz eposzaiban az olimposzi istenek féltékenyek az emberekre azért, mert a halandóság értelmet, értéket, megismételhetetlenséget, hősiességet ad az emberi életnek. Ha megfeledkezünk a halálról, megfeledkezünk az életről is. Az élet minősége, értelme vész el. De ez a dombormű elsősorban olyan emberek számára készült, akik már – akár betegként, akár hozzátartozóként – a halál közelségébe kerültek, és nagyon fontos számukra, hogy el tudják fogadni azt, ami rájuk vár.

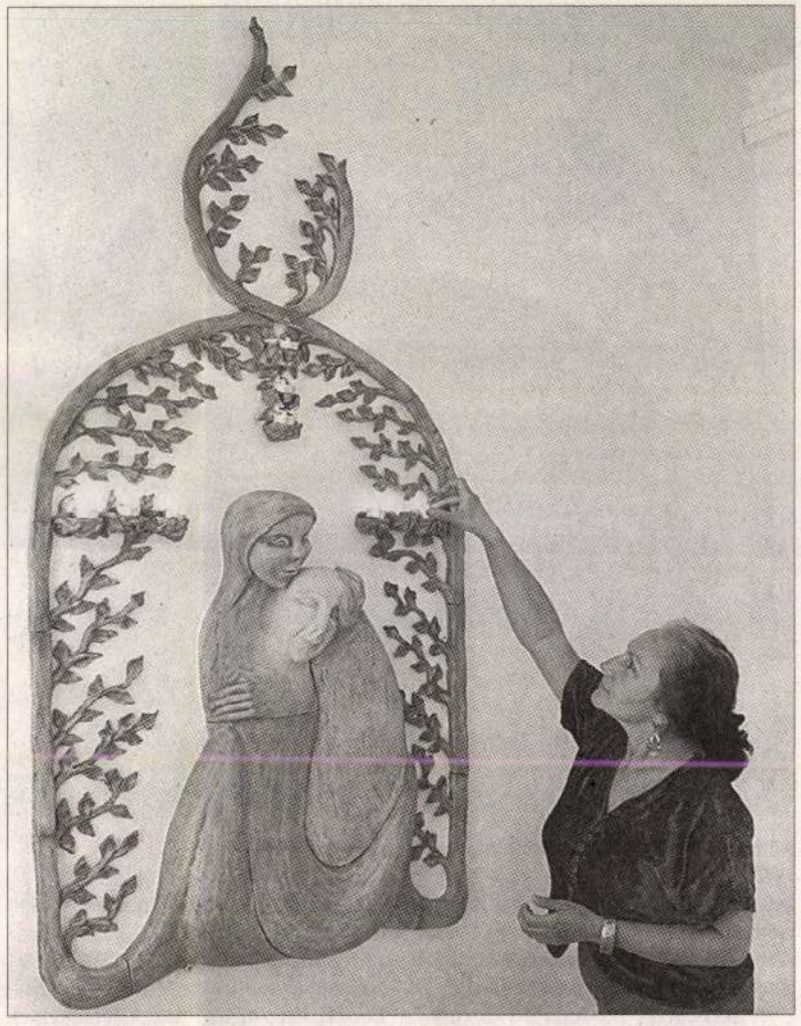

V. Majzik Mária műve olyan embereknek készült, akik a halál közelébe kerültek FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

Az alkotáson egy anyaszerű vagy feleségszerű, megdöbbent arcú nőfigura látható, amely átölelve tart egy halott férfit. A halott arca ugyan sima, nyugodt, de nem engedi, hogy a néző bármi másra gondolhasson a megsemmisülésen kívül. – A két embert életében, halálában szeretet, testi-lelki összetartozás köti össze. Ez egyikük halálával sem múlik el. A szobrot templomablakszerűen két ág fogja körül, melyből kisebb leveles ágak nőnek ki. Fölül látjuk, hogy egyikük ága már a fönti világba nőtt, már csak egy levél van rajta, többet nem hoz. A másik lassacskán követi, azon fölül még három levél nő. A szoborpár mögé kereszt alakjában növényi ornamentikára emlékeztető formájú mécsestartókat helyeztem el. Igyekeztem gazdag és pontos szimbólumrendszert alkalmazni – emelte ki a képzőművész.

Muszbek Katalin, a Budapest Hospice Ház igazgatója a Hospice mozgalom magyarországi múltjával kapcsolatban elmondta: az angol kezdeményezésű nemzetközi mozgalmat követve jött létre a Magyar Hospice Alapítvány 1991-ben, *Polcz Alaine* vezetésével. Tizenegy éve végezzük Budapesten a hospice szemléletű, humánus ellátást. Ez idő alatt közel 1500 beteget kísértünk el, számtalan hozzátartozót támogattunk. Ma már számtalan önálló hospice szolgálat működik az ország 27 pontján.

A hospice egy olyan rendszer, amelyet a már csak tüneti kezelésben részesíthető, rosszindulatú daganatos betegek testi-lelki szenvedéseinek enyhítésére alakítottak ki. Célja a betegek fájdalmainak és tüneteinek csökkentésével, lelki szenvedéseinek enyhítésével a lehető legjobb életminőség, fizikai és szellemi aktivitás elérése, valamint a hozzátartozók segítése a betegség és a gyász terheinek viselésében. A hospice szellemiség euthanáziaellenes, ugyanis csak az a beteg akar idő előtt meghalni, aki magára marad szenvedésével, félelmeivel, szorongásaival. Június 3-án nyitunk. Az intézmény, amely a maga nemében első Magyarországon, fájdalomcsillapítási ambulanciaként működik – egyelőre kizárólag rákbetegek számára. A gyógyszeres kezelés beállításán túl lelki gondozással, a szorongások, félelmek feloldásával is foglalkozunk. A Budapest Hospice Ház oktatóközpontként is működik: orvosok, szakemberek számára mint a tüneti kezelés, a fájdalomcsillapítás műhelye, és a hozzátartozóknak mint olyan képzési hely, ahol megtanulhatják, amit a betegségről, a betegápolásról, a rájuk váró nehézségekről tudniuk kell – fűzte hozzá az igazgatónő, aki elárulta a Charles Dickens-szoba nevének eredetét is. Mint megtudtuk, *Catherine Dickens,* akinek egy Teleki-Wenckheim grófnő az édesanyja, szeretett volna tenni valamit az országért. Olyat, amely író őse nevéhez, szellemiségéhez méltó. Rendezett egy bált, amelyen újraálmodta Dickens Karácsonyi énekét, s a tízmillió forintos bevételt ennek az intézménynek a létrehozására ajánlotta fel. Az író és az adományozó tiszteletére nevezték el így a szobát, amely nappali klinikaként működik majd. A vizsgálatra, kezelésre váró betegek és hozzátartozóik olvasással, zenehallgatással tölthetik itt az időt. Önkéntesek foglalkoznak majd velük. Ezt a szobát díszíti V. Majzik Mária szobra is, amely méltón fejezi ki a hospice gondolatát, szellemiségét.

Török idők nyomai

A hódítók kényelmi szempontok szerint alakítottak át épületeket

Budán számos épület őrzi a török idők emlékeit. A hódítók ugyanis gyakran hozzányúltak a már meglévő házakhoz; olykor erőteljesebben átalakították a helyiségeket, máskor meg csak kijavítottak egy-egy omladozó ablak- vagy ajtókeretet. A török hódítás után kevés emlék maradt épségben, az uralom nyomait a korai barokk építészet elemeiben még ma is fellelhetjük.

Osgyán Edina

A török hódítás idején a budai Várban a legtöbb lakóépületet átalakították, a házakon általában megváltoztattak egy részletet. Elsősorban azért, hogy a helyiségek megfeleljenek a török kényelmi szempontoknak, másrészt szerették építészeti kultúrájukkal körülvenni magukat. Gyakran csak egy kapualjat, egy boltozatot alakítottak ki úgy, hogy a régi anyagokat is felhasználták.

Különösen jellegzetes épület a Fortuna utca 18. szám alatti lakóház. A ház – amely a középkorban még két különálló részből állt – kapualjától balra a törökök egy dongaboltozatos helyiséget alakítottak ki. Az utcát eleinte régi nevén Szent Pál utcának nevezték, majd rövidesen Janicsár Aga útjának keresztelték el. Valószínű, hogy azért kapta ezt a nevet, mert itt élt a Bécsi kapu védelmét biztosító janicsárok parancsnoka.

Az Országház utca 22. szám alatt csak átjavították az épületet. A kapubejárat felett két erkély konzolja megrongálódott, az alátámasztó pilléreket a törökök építették. A pillérek faragott homokkőkváderekből készültek. Ez az utca is török nevet viselt: „Haman jolu"-nak, azaz Fürdő útnak keresztelték el a Vár közfürdője után. A Kard utcára néző ablaknyílás keretköve is ebből a korból származik.

A Tárnok utca 5. szám alatti ház azonban már lényegesebb átalakításokon ment keresztül. A kapualjtól jobbra a kétmezős keresztboltozattal fedett helyiség a török építészet emléke. A helyiség egy másik szobába vezetett át, az átjárót befalazták és a helyét ülőfülkeszerűen alakították ki.

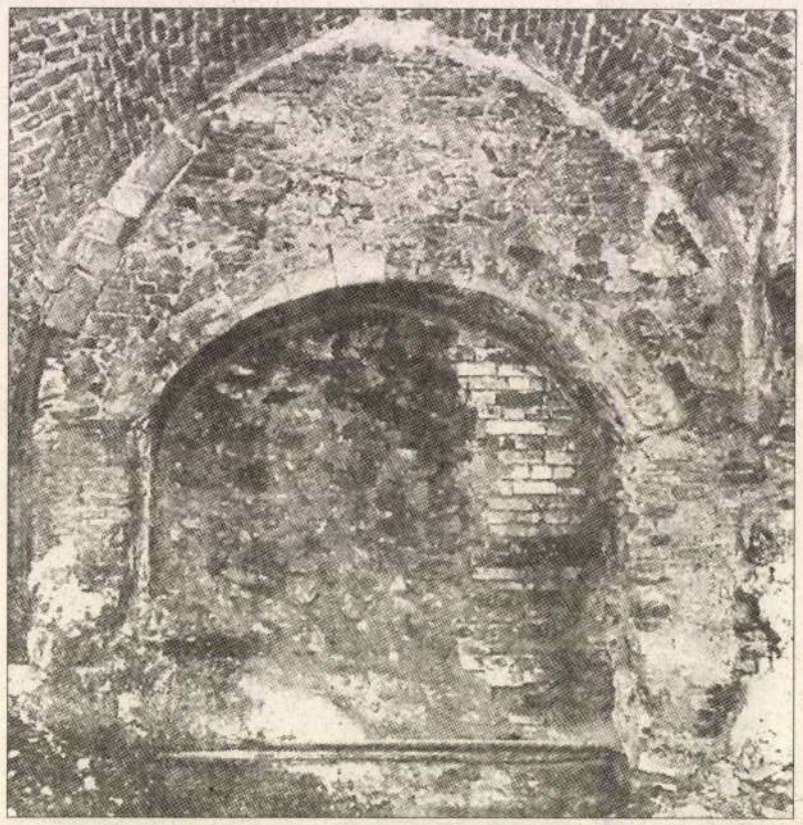

A Tárnok utca 5. szám alatti ház elfalazott bejárata

A szobából egy ajtó vezet át a középkori kapubejáróhoz. Az ajtó és ablak keretkövei részben eredeti török meszelésűek. Az ajtókeret szoba felőli oldalán eredeti sarokvasak vannak, a másik oldalon pedig látható a török ajtórész maradványa.

A Tárnok utcát egy időben Szent György utcának, majd Orta dzsámi utcának nevezték. A Dísz téren állt az Orta dzsámi és a piac is, kissé odébb pedig sok deszkabódét emeltek.

A Vár házainak újjáépítésekor több használati tárgy került elő, agyag- és ónozott vörösréz edények, de ezek keveset árulnak el a törökök hétköznapjairól. Korsók, talpastálak, török kályhaszemek minden háztartásban voltak. Kis-ázsiai és perzsa edényeket is használtak a török háziasszonyok az előkerült leletek szerint.

1686. szeptember 2-án a török uralom véget ért, s az itt élők igyekeztek mindent eltüntetni, ami a hódítás idejére emlékeztetett. Ezért az emlékek egy része megsemmisült, az uralom nyomait részben a korai barokk építészet elemeiben még fellelhetjük.

Mátyás király és Beatrix fényes lakodalma

K O P O G T A T Ó

Szepesi Attila

Mátyás király tizenkét évi özvegység után döntött úgy, hogy újra megházasodik. Előbb a nápolyi király, *Ferrante* küldte el neki *Eleonora* hercegnő képmását, Mátyásnak azonban nem tetszett a portré. Amikor viszont elébe került *Aragóniai Beatrix* arcképe, azonnal eldöntötte, hogy ő lesz a kiválasztott.

Beatrix is örömmel fogadta a hírt, hogy magyar királyné lesz és nekivágott kíséretével a Nápolyból Budáig tartó két és fél hónapos útnak. A király és ifjú arája Székesfehérváron találkozott. Bonfini szerint „Beatrix olyan szép volt, hogy még *Szókratész* szívét is lángoló szerelemre gyújtotta volna". A korabeli feljegyzések szerint a tömegre is mély benyomást gyakorolt a pár találkozása.

Havazott, amikor a menet végre Budára ért. Maga a lakodalom a várpalota lovagtermében zajlott le. A pfalzi herceg követe jelentésében hosszasan ecsetelte a mennyegző pompáját: „Az ebédlőterem nagyszerű palotacsarnok volt, királyi fényűzéshez méltó, arannyal átszőtt, ritkaságszámba menő vörös függönyeivel, amelyeket teleszőttek számos igazgyönggyel. Legelöl egy kerek asztal állt, mögötte az oldalfalon teljes szélességben aranyfüggöny lógott. Az asztal felett három nagy – arannyal és gyöngyökkel átszőtt – mennyezetkárpitot feszítettek ki. Egyik a királyné címereit ábrázolta két pajzsban s két koronával, a másik két kárpiton a király címerei voltak láthatók. Ennél az asztalnál foglalt helyet a király s a királyné – jobbra a nápolyi király fia, az érsek, a fejedelmek s a királyok követei, azután a ferraraiak, a velenceiek. A királynéhoz legközelebb ült *Kristóf,* Bajorország fejedelme, mellette a nádor, *Guti Ország Mihály,* szász főemberek, végül *Lajos* és *Ottó* bajor hercegek, tanácsosaikkal…"

Az esküvői lakoma huszonnégy fogásból állt. A terem közepén, a királyi asztal mellett egy négyszögletű, nyolcemeletes pohárszéket helyeztek el, ezen sorakoztak a tálak és serlegek, merítőkanalak, kancsók és kupák. „Az asztal előtt – folytatja a pfalzi követ – a padozaton egy háromszáz font ezüstből való kutat építettek, oly magasan, hogy nyílását egy felnőtt férfi is alig érhette volna el. A forrás mellé öt, ezüstből font kosárkát helyeztek. A levegőbe egy ezüstből való hordót függesztettek, csapokkal és kifolyó nyílásokkal: ezekből csapolták a királyi pár asztalának s a többi asztalnak borait. A többi nyolc pohárszéken kilencszáznyolcvanhárom edény állt, a kelyheken és kancsókon kívül. A királyt s királynét *Hinkó, Podjebrád György* cseh király fia, a bosnyák király s Szilézia fejedelme által vezetve magyar bárók szolgálták ki."

A számolatlan vendég sorában jelen volt *Szilágyi Erzsébet* is, a király édesanyja, de Beatrix apja, a nápolyi király is fényes kíséretével. És ahogy a hangulat emelkedett, a magyar vitézek meg a „rakoncátlan velenceiek" is egyre jobban beleszilajodtak a mulatozásba.

Galeotto Marzio azt írja a lakomák magyar muzsikusairól: „Sokan vannak az énekesek és lantosok, akik magyarul énekelnek hangszer kíséreténél a hősökről. Mindig valami kiváló hőstettről énekelnek, anyagot mindig találnak hozzá, mert Magyarországon, minthogy különböző nemzetiségű ellenségek közt fekszik, bármely percben fellobbanhat a háború…" Az sem kétséges azonban, hogy Mátyás és Beatrix lakodalmán olasz muzsikusok is bemutatták a művészetüket. A királyné kedvenc lantosáról, *Pietro Bonóról* azt állították: lantjátéka túlvilági szépségű. A krónikák beszámolnak róla: a temperamentumos ifjú királyné – a lakodalom fénypontjaképpen – egy óra hosszat járta a mámoros tömeg előtt a sebes olasz táncot.

Az ivóvíz – a középkori Vár legnagyobb kincse

KÖRÖSFŐI LÁNY — olaj, 92×65
JULI — olaj, 65×50
CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN — olaj, 51×66
MOLDVAI CSÁNGÓ ANYA — olaj, 65×50
KUKORICASZÁRÍTÁS — olaj, 58×47
MÓRICZ ZSIGMOND — olaj, 65×50
VIRÁGOK AZ ABLAKBAN — olaj, 50×60
ERÓZIÓ — olaj, 53×67
SÁRGA VIRÁGOK — olaj, 58×48
TÉLUTÓ — olaj, 65×46
HAZATÉRŐ TEHENEK — olaj, 57×83
CSENDÉLET CITROMMAL — olaj, 68×50
TENGERPART — olaj, 45×67
HAJÓ A DUNÁN — olaj, 58×47
ERDŐSZÉLE — olaj, 58×47
TAVASZI VIZEK — olaj, 58×48
GYILKOS-TÓ — olaj, 50×37
HÓSTÁTI KERTEK — olaj, 50×70
VÁRFALVI TÁJ — olaj, 58×48
CSENDÉLET NÉPI KENDŐVEL — olaj, 58×48
ESŐ UTÁN — olaj, 65×51
NÁDAS PATAK — olaj, 58×48
CSENDÉLET — olajtempera, 53×63
TÉLI TÁJ — olajtempera, 48×65
BEHAVAZOTT PARK — olajtempera, 58×47

Makár Alajos

KORUNK GALÉRIA

1977. JÚLIUS

I.P.C./M. C-N. 1977-6738, 500 ex.

ALÁZAT ÉS BÜSZKESÉG

Először egy Kolozs megyei kiállításon álltam meg Makár Alajos festménye előtt: két székí lány nézett rám a képről; de nem is rám, hanem valahová maga elé. Mint akiket megállítot-

tak „csütörtök délután". De akkor is így állnak meg, ha fényképezőgép elé állnak. Alázat vagy büszkeség ül ki ilyenkor az arcukra? Ám nem is az arcot kell figyelni, hanem azt a kicsit hajlott tartást, a meghajtott fejet. A „festői téma" így vált át tudatkifejezéssé — talán öntudattá? Annyi természeti erő van ebben az olajfestményben, mint amennyi emberi elvonatkoztatás a szintén rendkívüli festőien megoldott, a téma megkövetelte módon szürkében tartott városszéli omladékos oldalban.

Véletlen rátalálás a témára? Aligha. Makár Alajos, aki a főiskolán Miklóssy Gábortól tanult festeni, azóta is szüntelenül, feltűnés nélkül, mert hivalkodásmentesen, konok következetességgel tanul. Életolvasást. Erről tanúskodik a **Körösfői lány** portréja, erről a **Moldvai csángó anya** vagy a kukoricaszárító asszony, de akár az ablakkeretbe állított, a kerítés teteje fölött eredetien pompázó virágcsendélete és egy népi varrottas uralta szobabelső-részlete is. S ha még mindig nem értenénk, nem jól értenénk Makár életkutatását, valóságszomjból táplálkozó művészi ambícióját, nézzünk rá új Móricz Zsigmond-portréjára: csak az festhette meg ilyen belső átéltséggel a századelő nagy realistáját, aki lelki rokonságot őriz vele.

Makár Alajos ugyanakkor tud impresszionisztikusan-könnyed, felszabadult is lenni (mint ahogy Móricz is tudott), ha erre inspirálja a táj, egy csokor virág — vagy egyetemista lánya. Én mégis „súlyosabb" képeit érzem **az igaziaknak** — a rá és ránk jellemzőeknek. Ezekkel a „móricz-zsigmondos" festményeivel indulhat majd meg az Olümposz felé. Egyelőre azonban, örömünkre, az agyagos talajt, a városszélt és a falusi portákat választja, elsősorban itt találja meg modelljeit.

KANTOR LAJOS

A SZÉKIEK FESTŐJE?

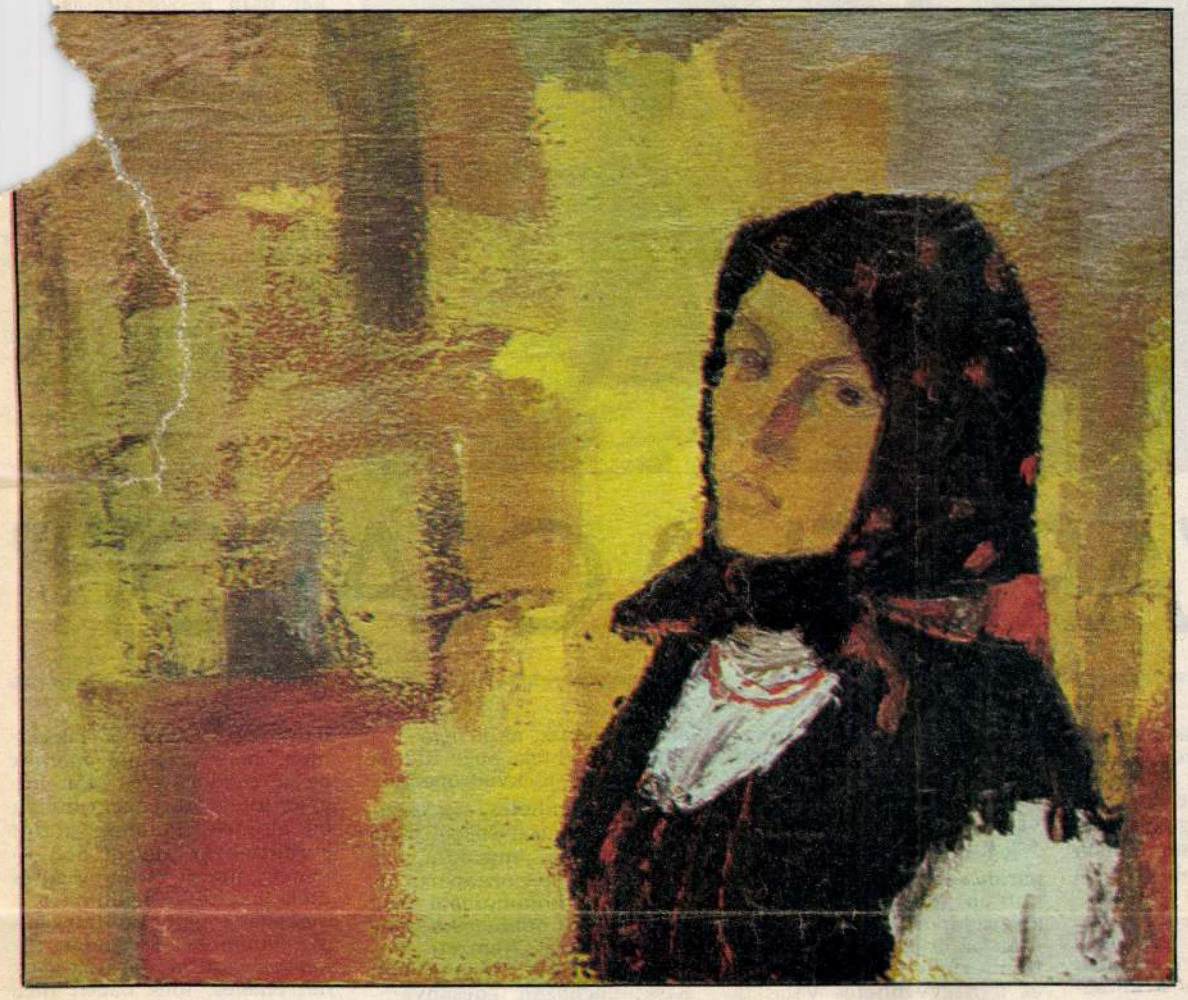

Széki asszony

SZABÓ TAMÁS FELVÉTELEI

Táj

Makár Alajos azoknak az ötvenes években indult kolozsvári festőknek egyike, akiknek művészete látszólag könnyen és egyértelműen körülírható és meghatározható: a tárgyi valóság, a környezetében élő emberek kezdettől fogva annyira lekötötték érdeklődését, az életét behatároló kis univerzumban olyan sok felfedeznivalót talált, hogy legfőbb feladatának, már-már hitvallásszámba menő felismerésének ezek megörökítését, művészi megfogalmazását érezte. És érzi mind a mai napig. Hű maradt tehát a tárgyak külső alakjához, a figurák felismerhető jegyeihez, ezek megtartásával igyekezett eleinte a látvány sugallta vonásokat, festői hatásokat, később a felszín mögött rejlő mélyebb rétegeket is megragadni és kibontani. Rövidesen az is kiderült: a látható világhoz való hűsége, a megkülönböztető jegyek iránti nagy fogékonysággal és kitűnő elemzőkészséggel párosul. Ezért tud egy-egy körülhatárolt témán, tájegységen belül számtalan változatot (alapvetően különböző sok-sok kombinációt) felismerni. E tulajdonságának köszönhetően lett a nagykárolyi születésű, de a főiskola után Kolozsváron megtelepedett s a székiek iránt különös vonzalmat érző (a hegyek közé ékelődött községbe mindegyre ellátogató) Makár Alajosból – a székiek festője. Persze vonzódott ő – mint összeállításunk is mutatja – más témákhoz is, festett ő mást is. Mégis így tartották számon évtizedeken keresztül nemcsak szóban, hanem írásban is. Sőt manapság is akadnak még, akik így emlegetik.

Közben teltek az évek, a festőből javakorabeli férfi, országosan ismert és számon tartott művész lett. Nagyobbik lánya egyetemet végzett és Petrillára került tanárnőnek. A látogatások élményeiből újabb táblaképek születtek, s ezek ékesszólóan tanúsították, hogy van neki érzéke, tehetsége a zsilvölgyi tájak és emberek megörökítéséhez is. Olyan kiemelkedő alkotás igazolja ezt, mint a pálya egyik csúcsát jelző bányászportré. A nyolcvanas években azután ismét új tájegységgel kötött bensőségesebb ismeretséget. Néhány nyáron részt vett a Homoród menti festői táborozásokon s ezt a zártabb, keményebb világot színben, formában, kompozícióban egyaránt erőteljes és kifejező pasztelleken örökítette meg. A kolozsvári tárlatlátogatók idén április–májusban ízelítőt kaptak ott készült munkáiból. Szerencsére most már senkinek nem jutott eszébe, hogy a zsilvölgyiek vagy a Homoród mentiek festőjeként ünnepelje, hogy a tájegységet, a témát a művészi teljesítmény meghatározó elemévé, netán értékmérőjévé léptesse elő. (Kinek is jutna eszébe Gaugint például a tahitiek festőjeként emlegetni.) Makár Alajos ugyanis minden igazi művészhez hasonlóan az általános vonásokat keresi, sűríti és mutatja fel a széki, zsilvölgyi vagy Homoród menti tájakban és emberekben. A különös formában jelentkező általános vonásokat.

Az életszeretetnek és a derűnek, a szívet melengető őszinteségnek és a líraiságnak az a megkapó, de nehezen megteremthető egyensúlya, amely Makár táblaképeinek erőteljes és mégis lágy színeiből, határozott és mégis hajlékony formáiból árad, s amelytől a szépítgetés és az idilli hangulat éppolyan idegen, mint a ferdítés vagy a torzítás – nem a tematikából adódik. Ő látja bele más és más formában ezeket a vonásokat a különböző témákba, illetve ragyogtatja fel belőlük. A széki ember ingének patyolatfehérsége vagy ujjasának ultramarinkékje önmagában nem hordoz semmilyen jelentést, Makár képein válik a két szín az alaphangulat meghatározójává s a többi elemmel (színnel és formával) együtt a megbízhatóság és az állandóság sugalmazójává.

Makár emlékezőtehetsége párját ritkítja. Pontosan fel tudja idézni minden egyes munka körvonalazódásának és születésének körülményeit, a pillanatot, amikor a táj valamelyik eleme vagy a kiszemelt modell spontán mozdulata elindított benne valamit, kezdte az idegeiben gomolygó feszültséget, nyugtalanságot színekben, formákban testet öltő alkotássá bontakoztatni. Ettől a mozzanattól a fennebb említett jellegzetességek kialakulásáig és a végső formáig azonban többnyire hosszú még az út. Amikor az itteni sorokra készülve a műtermében jártam, az egyik állványon a Duna-delta halászait ábrázoló nagyméretű munkán akadt meg pillantásom. Mozgalmas volt a kompozíció, élénkek a színek, de mintha a líraiságnak és a valóságismeretnek az a nehezen meghatározható egysége és egyensúlya hiányzott volna a vászonról. „Ez még nincs készen – nyugtázta mosolyogva észrevételemet a művész – még dolgozom rajta…"

PÁLL ÁRPÁD

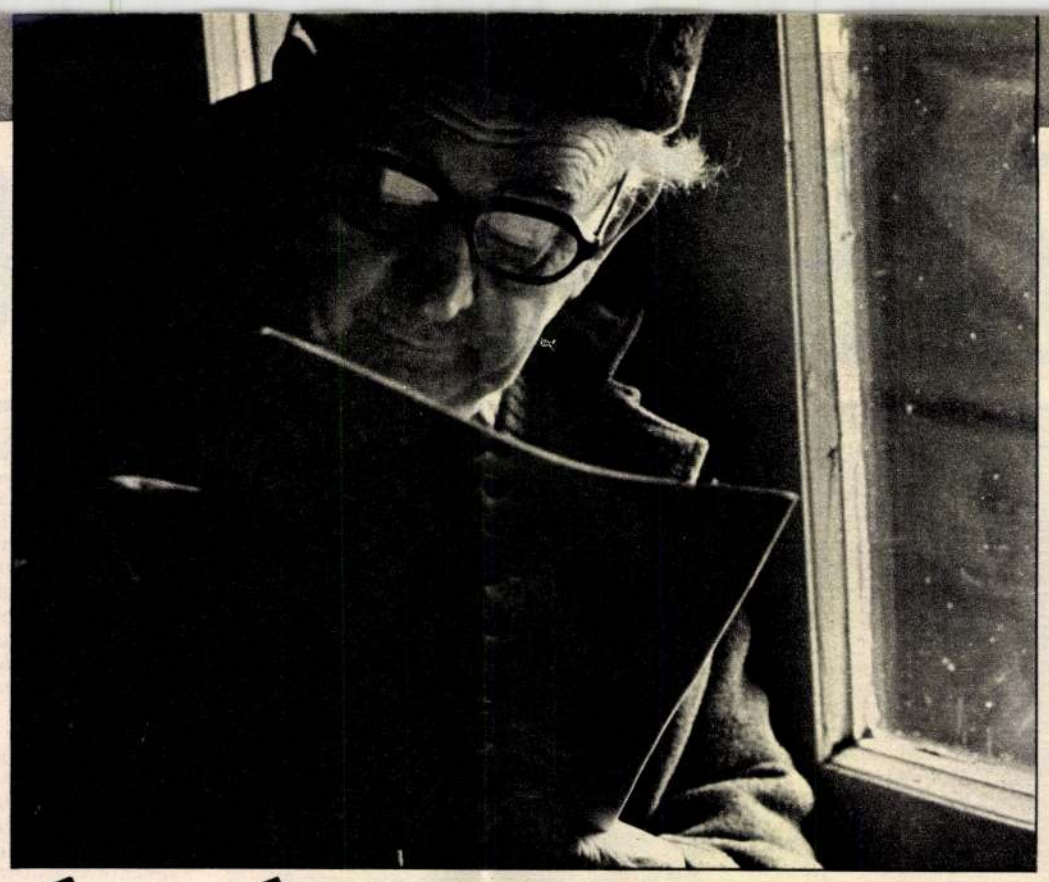

SERFŐZŐ ZSOLT FELVÉTELEI

FÖLDESI JÓZSEF

„RABLÓ, ZÁRD EL A CSAPOT!"

A nevem Seregély László, 1914-ben születtem, egy kiskunlacházai tanyán. A földet két- vagy háromszáz évvel ezelőtt még az őseim váltották meg. A hagyomány szerint Kató csókjának nevezték el, melyből később Csóka Kató lett. Ma is így hívják. A szüleim tíz-tizenkét hold földdel kerültek össze. Édesapám jó gondolkodású, előrelátó ember volt, szerette a földet, a jószágot. Országos vásárokra is eljárt, állatokat vett, gondozta, kiápolta, azután eladta őket, és újakat hozott. Már hatéves koromban legeltettem, persze csak az iskolai szünetekben. Eleinte sertéseket, később, amikor a sokévi, küzdelmes munka árán vettünk még egy kisebb tanyát, melyhez tekintélyes legelő is tartozott, már szarvasmarhát is tarthattunk. Idősebb testvérem otthon dolgozott, engem pedig polgári iskolába írattak. Édesapám gimnáziumba szeretett volna küldeni, de édesanyám nem engedte. Később mégis különbözetit tettem, és a kunszentmiklósi reálgimnáziumba kerültem. De az ötödik után nem mentem tovább. Amikor az édesapám megvette a második tanyát is, kiváltotta a szarvasmarha-kereskedői iparengedélyt, így minden országos, tiszántúli és duna—tiszai versenyről hozott jószágokat. Felejthetetlen, nagy szarvú magyar ökröket, amelyek engem annyira lenyűgöztek, hogy otthagytam az iskolát. Gyönyörködtem az állatokban, a földművelésben, a szőlőben és a gyümölcsösben.

Édesapámmal és fivéremmel jártuk a vásárokat, otthon pedig élvezetes, intenzív gazdálkodást folytattunk. Édesanyám minden évben több száz baromfit, libát, pulykát nevelt.

Sajnos mint minden jónak vége szokott lenni, a mi sorsunk is rosszabbra fordult. Édesapám 1941-ben hirtelen meghalt. Jött a háború, vitték az embereket, vitték a lovakat. Engem 1942-ben hívtak be, a légierőkhöz, de még az év végén hazajöttem. A fivérem negyvenhárom ősze elején vonult be, és 1945. április huszonötödikén el is esett.

VALAMIT CSELEKEDNI KELL!

Negyvenöttől a tanyákon gazdálkodtam. Községünkben a kisgazdapárt megszervezése politikai nehézségekbe ütközött. Amikor negyvennégyben deportálták a zsidókat, a község doktorát két-három hónapig egy jómódú paraszt lakásán rejtegették; amint a szovjet csapatok bejöttek, ez a doktor rögtön hozzáfogott a szervezkedéshez. Megalakította a faluban a kommunista pártot, és megalakult a szocdempárt is, de a kisgazdapártot nem engedte életre hozni. Közbenjárt az orosz parancsnokságon is ennek érdekében. Amikor a községi bíró bement, hogy kisgazdapártot akar alakítani, a városparancsnok elővette az iratokat, és azt mondta: márpedig kisgazdapárt addig nem lesz, ameddig én itt vagyok!

Január végén az akkori hangadók összehívták a fiatalságot, mondván, hogy negyvennyolcas ifjúság is volt, most is jöjjenek elő a fiatal erők, mert meg kell alakítani a Nemzeti Bizottságot. De előbb pártot kell alakítani! Igazság szerint mi nem is akartunk pártba lépni, de erre közölték, hogyha nem szervezünk valamit, úgy holnap már a kommunista párt fog intézkedni a község életében. Összenéztünk fiatalok, hogy most mit csináljunk? ... Valamit cselekedni kell! Ha kisgazdapárt nem lehet, nincs más hátra, mint a Nemzeti Parasztpárt. Én a magam részéről ismertem Veres Péter életét, Erdei Ferencről is hallottam elég sokat. Javasoltam, hogy abba lépjünk be. Így is történt. Most már megalakulhatott a Nemzeti Bizottság is. A Nemzeti Bizottság a község életével, ellátásával, az üzletek készleteinek a feltárásával foglalkozott. Mivel ennyire tájékozott voltam, a parasztpárt részéről engem javasoltak a Nemzeti Bizottságba. Ott segédkeztem, de az egyik tanyám hét kilométerre volt a falutól — ma is ott lakom —, a másik meg kilencre, így nehéz volt a közügyekkel foglalkoznom. Le is mondtam ezt a tagságot, de a parasztpártba továbbra is bejártam.

Később, amikor a városparancsnok elment, megalakult a községünkben is a kisgazdapárt, de oda már csak az öregebbek léptek be. Mindemellett a negyvenötös és a negyvenhetes választásokon is a kisgazdapárt tört az élre, utána következett a parasztpárt. A lakosság nagyobb része pártonkívüli maradt. A kommunista párt kevés szavazatot kapott.

Jött a pengő, a száz pengő, ezer pengő, aztán a millpengő. Azon csodálkoztam, hogy az öreg nénik, akik négy-hat elemit végeztek, hogy tudták kiszámolni a kvadropengőt.

A negyvenhetes, negyvenkilences választásokról nem sokat tudok mondani, az előbbin a kisgazdapárt, az utóbbin a kommunista párt győzött. Én mindenesetre kimaradtam a Nemzeti Parasztpártból is. Házunk volt Kiskunlacházán, édesanyámmal ott laktunk, és úgy jártam ki kerékpárral vagy lovas kocsival a tanyára. Nem jutott rá időm. 1947-ben konyhakertészetet létesítettem, nagyon szépen gyarapodtunk. Múltak a csöndes reményekkel biztató évek. Egyszerre ezt is megzavarta valami.

„ELŐNEVELŐ TÁBOROZÁS"

1949. augusztus harmadikán este a Nemzeti Parasztpárt gyűlést hívott össze a községben, hogy kérelemmel forduljanak a Nemzeti Parasztpárt Központi Vezetőségéhez, hogy a nagy aszálykár után beszolgáltatási kedvezményt kérjenek. Augusztus negyedikén reggelben megjelent az ajtón a gyűlésen részt vevő embert, akik aláírták a kérelmet, mind kihallgatás. Én harmadikán kertészkedtem, és amikor másnap — péntek — délután hazaértem, akkor hallottam, mi történt. Nyugodt voltam, mert a gyűlésről nem is tudtam, nem írtam alá semmit. Vasárnap délig tartott ez a kihallgatás. Vasárnap délben megje-lenik egy rendőr a lakásomon, hogy azonnal menjek be a rendőrségre. Már négyen ültek ott, engem hívtak be elsőnek. Pofonok között kérdezték az anyagi helyzetemet, majd a kihallgatás után bevittek bennünket a ráckevei rendőrkapitányságra. Onnan két társunkat kikaparták a jó barátok, egy hetvenéves, idős bácsit meg elengedtek, így ketten maradtunk. Az Andrássy út hatvan alá vittek kettőnket, majd a Markó utcai ávókirendeltségre. Egy teremben, ahol többen is vártak vallatásra, hátra tett kézzel, a falhoz szorított homlokkal álltunk. A kihallgató főhadnagy vallatás után megkérdezte, hogy nekem is volt-e aszálykárom. Azt válaszol-

Csókatanya Kiskunlacháza határában

MAKÁR ALAJOS Uj Tükör, XXV. évf. 52. sz. 1988

— Még nem dőlt el, hogy az elkövetkező egy-két évben a *piacgazdaság* mind teljesebb kiépítésén tudunk-e dolgozni, avagy az elképzeltnél erősebben országos szintű *válságmenedzseléssel* kell foglalkoznunk. Az első esetben erősödő versennyel, piactisztítással, s így a bukások számának *növekedésével* lehet számolni. Remélhetőleg ezek nem annyira csőd formájában, mint inkább egy megerősödő tőkeáramlásban jelennek majd meg. Válságmenedzselés esetén megnő az esélye annak, hogy sok más folyamathoz hasonlóan *leáll* a szelekció. De akkor előbb-utóbb leáll a gazdaság is! Mindenesetre, ha egyszer a tőkeáramlás organikus keretek közé kerül, akkor már nem a nagyságrend, a csődök száma lesz a lényeg, hanem az, hogy akik buknak, azok valóban bukásra érettek, s akik nem, azok tényleg életképesek. Mai szemmel, ennél többet nem kívánhatunk.

Zsubori Ervin

matát, az értelmes pluralizmust.

Elsőszámú nemzeti értékké és nemzetközi érdekké nőtt az európai politikai kultúra jegyében fogant demokratikus középút egyensúlya. A gazdasági és politikai reformok csomópontjai körül kialakítható akarategyesítés nélkül ugyanis féligazságok fagyos szele szaggathatja szét szellemiségünket, nem kaphat versenypályát a mindenki számára létérdekű felelős cselekvés.

A nyílt viták még mindig tartogatnak számunkra meglepetéseket, s erről aligha a szókimondásra hajlamos emberek tehetnek, lett légyen akár vezető is. Nem véletlenül, nem indokolatlanul került most az érdeklődés előterébe a vezetés állapota, 1956 megítélése és sok mással kapcsolatban az MSZMP Központi Bizottságának február tízre összehívott ülése. Egyszerre politikai és tudományos nézetdialógusról van szó, amely akarva-akaratla-

DÖNTŐ TÖBBSÉG

Nem tudom, önöknek is feltűnt-e, hogy eltűnt a döntő többség. Korábban megszokhattuk, ha szóba került összességében kiegyensúlyozottan és töretlenül fejlődő társadalmunk egy-egy apró visszássága, rögtön készen volt a magyarázat: igen elvtársak, ez igaz, de azért a döntő többség...

Ez a három pont annyit jelentett, hogy ott minden rendben van. Emlékezzünk csak: ha megszaporodtak a bolti becsapásokról, a hiánycikkekről, no meg a Patyolatról szóló újságcikkek, kabarétréfák — mert ezek még a glasznoszty feltalálása előtt is megengedettek voltak —, előbb-utóbb egy jeles politikai személyiség valamely ugyancsak jeles esemény alkalmával elmondott beszédében elismerte ugyan a hibákat mondván, igen elvtársak, ezek a jelenségek igazak, de azért ne feledjük, hogy a kereskedelem és a szolgáltatás területén dolgozók döntő többsége áldozatkészen, becsületesen, lelkiismeretesen dolgozik és az ellátás is általában jónak mondható.

Később megjelentek a gazdaság betegségének első tünetei. Ám ha valamelyik szocialista nagyvállalatunk a holdrakéta feltalálásának korában is parittya-exporttal kísérletezett és mit tesz isten, kudarcot vallott a nyugati piacon, a legfelsőbb értékelés máris szállította a felmentést: igen, ez igaz, valóban vannak problémák, ám ne feledjük, hogy a magyar ipar döntő többsége sikeresen, eredményesen dolgozik.

Később kipattantak kisebb-nagyobb korrupciós ügyek különböző államigazgatási tisztségviselők botrányai. Itt egy kis teleküg, ott egy kis valutázás — ám ez sem csorbította egy jottányit sem a cég jó hírnevét: hát igen, akadnak, akik megtévednek, de rá kell mutatni, hogy a döntő többség becsületes, tisztességes, és semmi más sem lebeg a szeme előtt, minthogy a reá bízott területet felvirágoztassa.

S ugyanez volt a magyarázat az úttalan utakra, a gyógyíthatatlan gyógyításra, az oktalan oktatásra — a társadalom valamennyi működési zavarára: igen, ezek az elszigetelt jelenségek léteznek, a reális valósághoz tartoznak, ám döntő többségében minden rendben van, az ország jól működik.

De mihez kezdünk most? Akárhová nyúl az ember, mindenütt botrányra lel. Manapság több elvtárs bukik le, mint egykor az illegalitásban. Ki bundaügyben sározódik be, ki telekspekulációban, ki egy kis lakáspanamában. A megvesztegetési ügyek irattárakat töltenek meg, az elhibázott, ablakon kihajligált pénzt jelentő beruházásokról köteteket lehetne írni, a hivatali hatalommal való visszaélések botrányaitól hangos az ország. Attól tartok, a „döntő többség" formulája többé nem használható.

Valami mást kellene kitalálnunk. Ha mondjuk, egy kerület, egy kisváros, vagy netán egy megye lakossága megvizsgálná, meghányná-vetné és végül arra a következtetésre jutna, hogy náluk minden rendben van, akkor kitehetnék a táblát a város vagy a megye házára, mondván, a mi tanácselnökünk nem lop, nem csal, nem hazudik, talpig becsületes ember. Talán akadna néhány üzem is, ahol még gazdaságos a termelés, ahol nem ráfizetés az export, ott kiírhatnák: ez a gyár működik. Az állami hivataloknál is alkalmazhatnák a táblát — mármint, ha jogos —, hogy itt nincs korrupció, se spekuláció, se urambátyám döntések, se felelősségelkenések, itt csak a köz javára dolgoznak. Talán még a térképen is találhatnánk területeket, ahova odaillene a felirat: itt minden rendben van.

Persze, attól tartok, így munka nélkül maradna a táblakészítők döntő többsége.

Weyer Béla

1989. 11. 7.
MÁSOLAT! Alapos
MU

Sorsok fehére, pirosa, feketéje

Makár Alajos kolozsvári festő halálára

Újra elment egy erdélyi festő, még mielőtt a szülőföld fedezékén túljutott volna, s a magyar művészeti élet valamelyik fórumán, az egész nemzet színe előtt felmutathatta volna: mire volt ereje, mit vetíthetett föl abból az életmélységből, amelyet lassan évszázadnyi művészettörténeti folytonosság hidal át, olyan, kevésbé vagy többé ismert, de immár visszavonhatatlanul lezárt életművek pillérein, mint például a Szolnay Sándoré, a Nagy Imréé, a Szervátiusz Jenőé, a Ziffer Sándoré, a Nagy Albertí, a Sükösd Ferencé, a Nagy Pálé...

A székí „fekete-piros"-jelenség más festőket is megragadott már, de Makár Alajos volt az első, aki e falu nagyságrendű tájegység szigorú, szűkszavú folklorisztikus-embertani pompájának mindkét arcát: balladai ősiségét és hétköznapi megjelenését együttesen láttatta meg egy kis életművé összeállító székí képeiben.

A földhöz és emberhez kötött felelősségérzet régóta sajátos helyet jelölt ki számára a romániai magyar művészetben. A szűkebb szülőföldjétől teljesen elszakadni sohasem képes festő gyakran váltogatta modelljeit (arcképeihez és kompozicióhoz), tájfestőként pedig igyekezett e változatos domborzatú ország minden tájegységében otthont keresni képzeletünk számára — a Részektől a Székelyföldön át el egészen a Duna-deltáig. Mígnem a hetvenes évek közepén hosszú időre szóló, állandó festői otthonra lelt a székí témában, amely képről képre mélyebb, meggyőzőbb, tartalmasabb változatokban szólalt meg Makár Alajos hangszerelésében.

Lennének ebben a néprajzi-sorsképi mikroorganizmusban (a kibernetikus Európa és Amerika szemléletmódjához mérten) még szinte pogány mozzanatok és mitológiai jenségű arcok és vonások is; Makár azonban nem az elsüllyedt harangokat kongatta és nem romantizált a megrekedt időt. Egy régi álmához merített nyersanyagot és eszközt a székí világból: újabb vizuális lehetőséget nyújtani a megbomlott közösségi érzés és látás helyreállításához, egy olyan tisztaság, nyíltság, őszinteség iránti vágyhoz, amely ma már csakis a frissen mosott és keményített vászoningek fehérségében és a sejtelmes puhaságú hárászkendők feketeségében létezik. Amikor az első húsz székí képet összefüggő sorozatként bemutatta a helyszínen, a székiek boldog álmélkodással ismerték fel magukat és egymást a kompozíciókon, noha a festő sohasem törekedett arcképi hűségre.

Azt hiszem azonban, bárhol a nagyvilágban boldogan ismernék fel — immár e képzeletbeli tárlaton — a látogatók lényük elveszett vagy kényszerűen elnyomott részét abban az egyszerűségben, amellyel az ősi viseletüket máig megőrzött székí lányok és legények, asszonyok és férfiak a pirosak, feketék, kékek és fehérek Makár Alajos-i méltóságába rejtik kifürkészhetetlen sorsuk előérzetét.

(banner)

Színészek Miskolcon

Emlékkiállítás a nézőtéri társalgóban

A most 165. évadját élő Miskolci Nemzeti Színházban az elmúlt években megkezdték egy majdani színháztörténeti gyűjtemény szervezését. *Gyarmathy* Ferenc színművész szorgoskodásával indult meg az emlékek gyűjtése, s máris igen sok dokumentum került elő. A tervek szerint egy, a színházzal szomszédos épületben kap majd helyet a leendő színházi múzeum magvát képező gyűjteményi anyag, ám mindaddig, amíg a saját otthon megnyílhat, a relikviák egy kisebb hányadát rendszeresen bemutatják a közönségnek. Első alkalommal az elmúlt évadban 1988 szeptemberében nyitották meg a *Színészek Miskolcon* című kiállítást, amelyen nyolc olyan színművész pályáját idéző fotókat, egyéb dokumentumokat, kosztümöket, személyi tárgyakat mutattak be, akik a színház tagjaként vagy e színház nyugdíjasaiként hunytak el. Köztük volt például a színpadon a Macbeth próbája közben 1971-ben elhunyt *Upor* Péter. És ott volt például *Fehér* Tibor legutolsó színpadi ruhája, a Weedekind *Lulu* című darabjában viselt zsakett, amelyben a színpadon, szerepe szerint estéről estére elhunyt.

A színház épületének megromlása miatt a kiállítás hosszú ideig zárva volt, most újra megnyitották és nyolc további művész emlékeit állítják ki. Köztük van az 1987-ben elhunyt *Polgár* Géza, akinek utolsó kosztümje, *Tóth* Lajos tűzoltóruhája is itt látható a sok egyéb relikvia között. Itt díszeleg a színház hajdani, 1883-ban készült toronyórájának a szerkezete is, emlékeztetve a nemeslelkű adományozó, *Kun* Józsefre. A *Színészek Miskolcon* című kiállítás a tervek szerint az évad végéig várja a nézőket.

(bm)

CSÜTÖRTÖK DÉLUTÁN — 66×51
BESZÉLGETŐK — 48×59
VÁRAKOZÓK — 64×50
SZÉKI TÁJ — 48×58,5
LÁTÓHATÁR — 50×65
FALURÉSZLET — 35×60
SZÉKI MENYECSKE — 65×50
TORNÁCON — 58,5×47,5
SZÉKI ASSZONY — 40,5×47,5
SZÉKI LÁNYOK — 58×47,5
SZÉKI VIRÁGOK — 53×70
SZÉK — FALUVÉGE — 64,5×68,5
SZÉKI FÉRFI — 58×47,5
SZÉKI LEGÉNYKE — 26×42
SZÉKI ASSZONY — 41×38
SZÉKI FÉRFIAK — 60×100
SZÉKI TÁJ — 47×58,5
BERTALAN-NAP — 70×90
ÜNNEP — 80×85
KÉT SZÉKI ASSZONY — 45×42
SZÉKI ASSZONY — 51,5×38

173.

KORUNK GALÉRA

1982. FEBRUÁR

I.P.C. 1982-6073, 500 ex.

Sorsok fehére, pirosa, feketéje

A széki „fekete-piros" jelenség más festőket is megragadott már, de Makár Alajos az első, aki e falu nagyságú tájegység szigorú és szűkszavú folklorisztikus pompájának mindkét arcát: balladai

MAKÁR ALAJOS

homályát és életigaz vonásait együttesen láttatja, immár egész sorozattá, egy kis életművé összeálló széki képeiben. Makár mindig is verista festő volt; a nagyalföld és a Partium találkozásához fűződő, nagykárolyi gyermek- és ifjúkori élményei nem párosultak művészi emlékekkel, mégis, festővé válva, az alföldi festők, Rudnay, Koszta, Tornyay, Nagy-Balogh érzékeivel érzékelte s mérlegelte a kimondott szót, vagyis a vászonra helyezett minden ecsetnyom, szín, forma hangulat, tehát a kifejezés súlyát. Ez a földhöz és emberhez kötött felelősségérzet régóta sajátos helyet jelölt ki számára a romániai magyar művészetben. A szülőföldjétől teljesen elszakadni sohasem képes festő gyakran váltogatta modelljeit (arcképeihez és kompozícióihoz), tájfestőként pedig igyekezett a gazdag domborzatú ország minden tájegységében otthont találni képzeletünk számára a Részektől el egészen a Duna-deltáig. Mígnem néhány esztendeje, úgy tűnik, hosszú időre szóló állandó festői otthonra lel a széki témában, amely képről képre mélyebb, meggyőzőbb, tartalmasabb változatokban szólal meg Makár Alajos hangszerelésében.

Kiindulópontként Kányádi **Fekete-pirosát** festi meg a kolozsvári telefonház mögötti téren (de már a két leányt sem konkrét, hanem illuzorikus festői térben), aztán ahogy mind közelítőbb köröket jár be a község házai és lakói között, először fölfedezi a harmadik, majd a negyedik dominánst: a fehéret és a kéket, s e négy elem, gyakorlatilag e négy szín kikeverésével és szimbólikájával mond el mindent, aminek az elmondására ezekben az években hivatottnak érzi magát. Lennének ebben a néprajzi mikroorganizmusban még szinte (a kibernetikus Európa és Amerika szemléletmódjához mérten) pogány mozzanatok és mitológiai szépségű arcok, vonások; Makár azonban nem az elsüllyedt harangokat kongatja, és nem romantizálja a megrekedt időt. Egy régi álmához merít nyersanyagot és eszközt a széki világból: újabb vizuális lehetőséget nyújtani a megbomlott közösségi érzés és látás helyreállításához, az emberek lelki kapcsolatainak a javításához, egy olyan tisztaság, nyíltság, őszinteség iránti vágyhoz, amely ma már csakis a frissen

keményített vászoningek fehérségében és a sejtelmes puhaságú hárászkendők feketeségében létezik. Amikor az első húsz széki képet, összefüggő sorozatként, néhány hónappal ezelőtt, éppen a helyszínen mutatta be, bár a portrétisztikus hűség nem tartozott fő céljai közé, a falutársak boldog álmélkodással ismerték fel egymást az egyes kompozíciókon. De én azt hiszem, bárhol a nagyvilágban boldogan ismernék fel e tárlat látogatói lényük elvesztett vagy kényszerűen elnyomott, elrejtett részét abban az egyszerűségben, amellyel az ősi viseletüket megőrzött szíki lányok és legények, asszonyok és férfiak a pirosak, feketék és fehérek méltóságában rejtik kifürkészhetetlen sorsukat.

BANNER ZOLTÁN

Makár Alajos festőművész 1

(1927, Nagykároly-)

Kolozsváron él. A kolozsvári Ion Andreescu képzőművészeti főiskolán végzett 1955-ben

Igaz Ujó 1972 november

Marai Alajos

2

Első nyilvános szereplése
1955 - Kolozsvár. Marai egyéni
kiállítása - 1967 Kolozsvár

Igaz ló 1972 november

MAKKFALVI Dósa Kálmán (1876-1943)
építész

Századok 2005. 739.

dományos Intézet évi keretéből, a kötészet az

észlet (nyomdaköltség) 2005. december 10., a
jesítés igazolása után, a számla benyújtását
ik.

ári Törvénykönyv, valamint a kapcsolódó
irányadóak.

iann

endelő

KLTD-Film Bt.
Vállalkozó

Makár Alajos

Bukarestben 1974-ben Szedenjési Andrással közös kiállítása volt.

A Het, 1974. márc. 22. 5. ev. 12 n. 7 p.

Maldar Alajos

A Képzőművészeti Szövetség Kolozsvári fiókjának tagja.

A Hét, 1974. márc. 22. 5. évf. 12. sz. Fp.

Makár Lajos

Fellegvár (fotó)

A Hét, 1973. aug. 17. 4. ef. 33 sz. 9 p.

Makár Alajos

Rézt vett a kolozsvári tárlatou

Kováts Iván kritikája

Igaz Szó 66/2 289..

Makai Alajos

Fellegvár c. művét adományozta A Hét Képtárának.

A Hét, 1974. aug. 16. 5. éf. 33 sz. 4p.

Makár Alajos

MAKÁR ALAJOS festőművész kiállitása Kolozsvár-Napocán a Március 6. utcai Galériában./rövid hir./

Utunk, XXXII.évf. 36./1506./ sz. 1977. szeptember 9. 8.old.

MAKÁR ALAJOS

festőművész

Banner Zoltán:
Sorsok fehére, pirosa, feketéje.

Előszó Makár Alajos festőművész kiállitási katalogusában. Kolozsvár, Korunk Galéria 173. kiállitása, 1982. február.

H.é.n. /Kolozsvár 1982/ leporello, 1 képpel.

Makár Alajos

Makár Alajos „Csintortók délután" című kompozícióján eszdrados alanát és ősi honokságét.

Kantor Lajos: Néprajz vagy festészet.
Új Tükör, 1978. október 15 – 23. lap.

Makár Alajos

„Csütörtök délután"

(repro)

A címlapon

Új Fiatior, 1978. október 15. [illegible]

Makár Alajos

„Sziki asszony"
(repro)

Kántor Lajos: Nép rap v agy festészet.
Új Tükör, 1978. október 15 - 23. lap.

Sharár Alajos festő

- Pályája, művészetének méltatása

Balázs Imre Egy kolozsvári festő

1974/7 - Igaz Szó 70 old

Makár Alajos festő

„Körösfői asszony
„Gitáros"
„Tornácon"
„Szikrák a Tordai-Hasadéknál"
– festmények a
műmellékleten

Igaz Szó 1974/7

Makár Alajos

- grafikáival szerepelt 1978 máj. 15 a Komáromi Galériában tartott „Grafikusok - a szülőföldről" kiállításán

(Komáromi Lapok)

Komárom 1978/15

Makár Alajos festő

„Erozió"

festmény

Kornur 1977/12 978. old

Szakár Alajos festő

„Csángó anya"

festmény a műmellér-
leten

Kornuk 1978/1

Maláč Alajos

- július 9.-én, festményeiből nyílt kiállítás a Komjr Galériában

(Komjr hírei)

Komjr 1977 / 7

Makár Alajos

- festészetének kiindulópontja az alakos illetve tárgyi valóság
- igazság kereső művész
- nemrég festett egy „Mórucz Zsigmond" portrét

Bannur Zoltán: Faggató feszültség

A Hét. 1977. ~~aug. 26.~~
szept. 2.

Makár Alajos

Kántor Lajos:

Alázat és büszkeség. /MAKÁR ALAJOS festőművészről./

Utunk, XXXII.évf. 29. /1499./sz. 1977. jul. 22. 6.old. 1 kép.

Makár Alajos

MAKÁR ALAJOS festményeinek kiállitása a Korunk Galériában. /rövid hir./

Utunk, XXXII.évf. 29./1499./sz. 1977. jul. 22. 8.old.

Makár Alajos
festő

„Harcunk nem ért véget" c. festménye a kolozsvári kiállításon szerepelt.

Jánosházy György: képzőműrészetünk seregszemléje.
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 293.

Makár Alajos, festőművész

Az 1980-as kolozsvári őszi tárlaton szerepel műve (egész festésszetét átrendező) sziki korszakának talán legfelkavarobb (s már-már szintén szuperrealista valóságfokú) pillanata „Bertalannap Székeu".

/említve/

Banner Zoltán: A kolozsvári őszi tárlat területe.

Utunk, 1980. nov. 28.

MAKÁR ALAJOS

festőművész

A Korunk Galériában 1982 febr. 13-tól Makár Alajos széki tárgyu festményeiből látható kiállitás. /rövid hir./

Korunk, LXI. évf. 3.sz. 1982. március. /a hátsó boritólapon./

MAKÁR ALAJOS /festőművész/ levele a szerkesztőséghez./"A Hét képtára"/

A Hét /Bukarest/, IV.évf. 33.sz. 1973, aug. 17. 9.old. 1 kép.

MAKÁR ALAJOS
festőművész

Banner Zoltán:
Sorsok fehére, pirosa, feketéje.
Utunk, XXXVII.évf. 9.sz. 1982 febr.26.
7.old., képpel.

MAKÁR Alajos *85*, **17**
Nagykároly, 1927. november 18.–Kolozsvár, 1988. január 24.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

MAKÁR Lajos

MURÁDIN Jenő: Ilsunon-e mozdulat-ország? Makár Lajos festészetéről = Korunk, 1989/4. 284-285. ill.

XX. sz. 45.-/ Mesterek

Makár Alajos

Csele Péter: A Homoród mente képzőművészeti felfedezése [interjú] = Utunk. 1985. jennis 21. 7. 10

ausgesetzt ist, doch stimmt die Perspektive des Frieses nicht mit diesem Ende des Frieses überein, sondern ist ihr genau seitenverkehrt entgegengesetzt. Aus diesen Beobachtungen ergibt sich die Folgerung, daß die Stiche den Entwurf Lanfrancos s e i t e n v e r k e h r t wiedergeben. Infolge der völligen Achsialsymmetrie des Raumes und der Friesdekoration ändert sich mit dieser Tatsache an unseren Beobachtungen gar nichts mit der einen Ausnahme, daß die uns in Stichen vorliegende Hälfte der Wanddekoration nicht wie bisher angenommen unter die perspektivisch entsprechende, nördliche Hälfte des Frieses gehört, sondern den Wandabschnitt von der Schmalwand mit dem Portal der Capella Paolina bis zur Raummitte darstellt. Um die Zusammenhänge zwischen Fries und Wanddekoration bzw. deren Zusammengehörigkeit anschaulicher darzustellen, mag unsere fiktive Übereinanderstellung der beiden Dekorationen auf Grund der perspektivischen Übereinstimmung gerechtfertigt erscheinen, zumal ja auf der anderen Hälfte der Wand das System achsialsymmetrisch fortgeführt werden sollte.

MAKÁR BOLDIS Irén
Kolozsvár, 1930. június 8.
IA. Képz. Főisk. Kvár, szobrász

Banner Erdély

MAKARA György
Nagybánya, 1945. április 14.
Tképz. Főisk. Kvár, festő

Banner Erdély

MAKKAI Piroska *66, 67, 70, 93,* 27
Domány, 1910.–
Szépm. Főisk. Kvár, és Képz. Főisk. Bpest,
grafikus

Banner Erdély

Makara István

szobrász

a Pécsi Nemzeti Casino hősi emléktábla pályázatán I. díjat nyert. 1922. szept. 28

Nikpkiáll

Nepveszay sirkó
Kincsesi Cél
Uzdolyei Mislenyonyel Mária
16.1-118

BUDAPEST
4R IV-3-4
4 V

(38-49)

MDK

Makara Ivanné

A háziipari részben résztvett a Szép Otthon kiállitásan.

Cikk: A mi kiallitóink.

Magyar Iparművészet, 1936. 25.1.

Makaria (Bereg m.)

Gör. Kath. templom

l.

Lebereglelkészség

121, 122. l.

140—141. Makaria, g. k. fatemplom.

1418. „. . . in Makaria . . . duas capellas ligneas, unam christianorum, aliam Ruthenorum, ambas cum cimeterio, dictam capellam Ruthenorum cum sepultura . . ." (Hodinka: Munk. g. k. püspökség története. p. 81.; Lelesz, Act. 1418. nr. 24.)

1733. „ligneum sicut praecedens". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1747. Bartházánál: „Filialem habet Makaria . . . in qua ecclesia lignea noviter exstructa." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad Protectionem B. M. V." (Schem. Munk. p. 24.)

1881. szentelik fel az új kőtemplomot. (Schem. Munk. 1883. p. 38.)

Lásd még: Lehoczky I. p. 245.; Lehoczky IIIb. p. 407.

(Bereg m.)

Domfacp

AUGUST GRISEBACH

DIE ALTE DEUTSCHE STADT IN IHRER STAMMESEIGENART

145 Seiten auf engl. Daunendruckpapier und 185 Abbildungen.

Preis in Ganzleinen RM. **15.**—
Broschiert RM. **13.**—

Der bekannte Kunsthistoriker Professor Grisebach hat nach ganz neuen Gesichtspunkten, in der ihm eigenen formenschönen und doch sachlichen Sprache, den Text, der durch einen eingeschalteten Bilderteil wirkungsvoll ergänzt wird, gestaltet. Er zeigt die enge Verbundenheit der Deutschen Stadt bis zum heutigen Tag mit dem Charakter der Deutschen Stämme und Landschaften.

DEUTSCHER KUNSTVERLAG
BERLIN W 8

AL
W
N
B
DE

142. Makaria, r. k. fatemplom,
1418. l. Makaria g. k. fatemplomnál.
Lásd még: Lehoczky IIIb. p. 405.

(Bereg m.)

Domfaép

Makarius Samuel

Budapesten élő,
az Európai Iskolá-
val kapcsolatban
álló művész.

A legszebb műtárgy

rosszul megvilágitva

a legszebb lakásban

sem érvényesül

Makara István

építész

szül Pécs 1900

oklevelet nyert 1922

Névjegyzőműegyetem 13 l.

T. 5924.

nplissima, potentissima, et
s Imperatoris Turcici in Provin-
.ae sita (CONSTANTINOPEL, die
gste Residenz Stadt des Türck
.m Bosph. Thracico gelegen) feli-
UTTER I.R.K. MAJEST.GEOGR. in
R.I. Vicariatus, in partibus
onici és Anjezo in Verlag bey Johañ
gspurg. jelzésű ## látkép alatt,
rospect der Türckischen Haupt
r CONSTANTINOPEL von Mitternacht

3: 57.2 cm.

140-95

Makara István

Pécsi Nemzeti Casino
54 hősi halottjának
emléktáblája a Casino
kapnaljában, fenti
terverte, Zsolnay
gyár Eszitette, le-
leplezték Horthy Miklós
jelenlétében 1923 ápr. 26.

Szö Pécs 81. l.

Makara István

építészhallgató

könyvdíszei repr

Megfagyott Muzsikus

1921.

105.000 ·	105.000 ·		
2.316 40			
3.640 ·			
1.100 ·			
07.056 40	150.000 ·		
		150000.0 ·	150000.0 ·

Sameer

MAKARIUS

A **Janus Pannonius Múzeum** és az Óbudai Pincegaléria kiállítása.

Művészetek Háza Galériája, Pécs, Széchenyi tér 7–8.,
1987. augusztus 4–30.

Óbudai Pincegaléria, Budapest, Óbuda, Fő tér 1.,
1987. augusztus 6–30.

A kiállítás és a katalógus anyagát összeállította:
Sameer MAKARIUS közreműködésével **GYÖRGY Péter** és
PATAKI Gábor

A kiállítást rendezte: **VÁRKONYI György**

Fotók: **Sameer MAKARIUS** és **NÁDOR Katalin** (4., 5., 8., 9., 11., 12., 13., 20., 26., 30., 34., 35., 36., 37., 62., 63., 64. kat. számú művek)

Angol fordítás: **GÁZSITY Mila**

A katalógust tervezte: **PINCZEHELYI Sándor**

F. k.: Dr. UJVÁRI Jenő

Zalai Nyomda Zalaegerszeg 87 2608 o

„Továbbra is az Európai Iskola érzelmi, szellemi és elvi tagjának tekintem magam. Ugyanúgy az Elvont művészet, illetve a Dunavölgyi Avantgarde csoportjának is. Talán ennyit erről."

(Makarius Sameer életrajzából)

Amikor a Janus Pannonius Múzeum, illetve az Óbudai Pincegaléria megrendezi az egyiptomi születésű, Argentínában élő *Makarius Sameer* életművéből válogató tárlatát, nem csupán egy Európából nézvést akár egzotikusnak tűnhető terrénumról tudósít, hanem egyúttal, ha közvetve is, de a felszabadulást követő évek magyar művészetének internacionalizmusához, európaiságához is érdekes adalékokkal szolgálhat.

Makarius Sameer 1924-ben született Kairóban. Szüleivel együtt 1933-ban Németországba költözött. 1940-ben, a háború kitörése után, Magyarországon át indultak volna vissza Egyiptomba. A festő édesapja azonban Budapesten váratlanul meghalt. Makarius Sameer így Magyarországon maradt, s itt, a háború alatt kezdte el művészeti tanulmányait is. Amellett, hogy Gallé Tibor, majd Morinyi Ödön festőképző iskoláját látogatta, itt érték azok a döntő impulzusok is, amelyek aztán befolyásolták munkásságát, s kialakították művészetét – nem egy vonatkozásban a mai napig meghatározó módon. (Nyilván a kezdettel függ össze, hogy Makarius gyakran változó, több műfajú munkásságának visszatérő eleme a hangsúlyozott *drámaiság,* a felfokozott érzelmek közvetlen visszaadásának sajátossága.)

Az a művészi közeg pedig, amely Makarius Sameert a magyar festészet szereplőjévé avatta, az Európai Iskola, illetve a Galéria a 4 Világtájhoz volt. S éppen Makarius emlékezete és dokumentumai őrizték meg néhány olyan kezdeményezés nyomát, melyek árnyaltabbá tehetik a róluk eddig kialakított képet: így a Konkrét művészet magyarországi csoportjának megalapítását, illetve a Dunavölgyi avantgarde akadémia tervét említhetjük.

Pedig Makarius nem sok időt töltött itt, Budapesten, hiszen 1946 nyarán (június 27., illetve július 5. között) elhagyta az országot, s Svájcon át előbb Egyiptomba ment, majd Párizsba, s 1953-ban Argentínában telepedett le – s Magyarországra ezekkel a kiállításokkal tért vissza.

Mielőtt rátérnénk az életmű egyes csomópontjainak bemutatására, fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy az Európai Iskola és a Galéria a 4 Világtájhoz tagjai között nem Makarius volt az *egyetlen* külföldi. A magyar művészetben addigra szinte elfelejtődött internacionalitást mindkét közösség sajátjaként vállalta – már nevével is erre utalva. Ennek megfelelően az Európai Iskola tiszteletbeli tagjai között ott találjuk azt a Marcel Jeant, aki ugyancsak Pesten élte végig a II. világháborút, Mezei Árpád és Pán Imre jóbarátjaként. Marcel Jeannak igen nagy szerepe volt abban, hogy Mezei és Pán első kézből informálódhattak a szürrealizmusról, s Mezei és Jean később társszerzők is lettek.

Az Európai Iskola tagja volt Corneille és Jacques Doucet is: kettejük Pesten megrendezett kiállításai is jelzik a nyitottság *magától értetődő természetességgel* való érvényesítését – mely talán az Európai Iskola egyik legfontosabb tulajdonsága, sajátossága volt. S ne felejtsük el azt sem, hogy az Európai Iskola kiállította a Skupina Ra, a cseh szürrealisták munkáit is, amint érdemes arra is utalnunk, hogy hamar kontaktust találtak a román szürrealistákkal is. Gherasim Luca, Trost munkáit Mezei Árpád Pesten maradt könyvtára őrizte meg, s visszaemlékezésekből tudjuk azt is, hogy a Romániát 1948-ban végleg elhagyó szürrealista művészek Pesten át indultak Nyugatnak, s így, romantikus körülmények között egyszer találkozhattak azokkal, akikkel előbb közös kiállítást, együttes akciót terveztek.

Látjuk tehát, hogy az „idegen alkotó" jelenléte cseppet sem természetellenes ebben a közegben, s ez sok mindent megmagyaráz, sok mindenre fényt derít. Így a kölcsönös kontaktusteremtés igényére, mely a kor progresszív európai művészeit jellemezte – hiszen ha szerényebb formában is, de mintha a 20-as évek nemzetközi avantgarde-jának szelleme éledt volna újra ezekben az években. Ezt példázza az is, hogy a Magyarországot elhagyó, Svájcba érkező Makarius Kállai Ernő ajánlásával látogatott el Max Billhez, s az ő segítségével rendezi meg Zürichben a *Galerie des Eaux Vives*-ben 1946 szeptember–októberében az Európai Iskola, illetve a Galéria a 4 Világtájhoz alkotóinak műveiből rendezett kiállítást, mely a modern magyar művészet első nagyobb nyugati seregszemléje volt a II. világháború után. (A kiállításon Anna Margit, Ámos Imre, Bálint Endre, Barcsay Jenő, Fekete Nagy Béla, Gadányi Jenő, Gyarmathy Tihamér, Bán Béla, Korniss Dezső, Lossonczy Tamás, Makarius Sameer, Marosán Gyula, Martyn Ferenc, Rozsda Endre, Szántó Piroska, Vajda Lajos és Zemplényi Magda munkái szerepeltek.)

Makarius Sameer először Pán Imre Andrássy úti parányi Művészboltjában került összeköttetésbe az Európai Iskolával. A fiatal festő Pán Imrének mutatta meg képeit, aki megismertette őt Kállaival és Lossonczy Tamással. Makarius ekkortájt elvont, konstruktivista ihletésű munkákat festett, s mutatott Pánnak, az Európai Iskola alapítója ezért is irányította őt a vele rokon elképzelésű alkotókhoz. Közöttük lelt rá Makarius arra a szűkebb csoportra, amely aztán inspiráló erővel hathatott rá. Ugyanakkor *tény,* hogy a bioromtika, illetve az expresszív indulatok vonzáskörében élő magyar absztraktok közül *ebben* a periódusban csak Makarius alkot konstruktivista, tiszta felületekkel, éles kontúrokkal teremtett, létrehozott munkákat.

Makarius részt vett az Elvont művészet első magyar csoportkiállításán, – s ez volt az egyetlen olyan csoportkiállítás, ahol barátaival együtt szerepelt – Magyarországon. (1946. május 26–június 10. között, a Magyar Képzőművészek Szabad Szer-

vezetének Andrássy úti helyiségében. A kiállításon Makarius mellett Fekete Nagy Béla, Gyarmathy, Jakovits, Lossonczy, Martinszky, Martyn, Vajda, Zemplényi szerepeltek.) De jelen volt Makarius a Dunavölgyi avantgarde-ok csoportjának megalakításán is, 1946. július 27-én, Gyarmathy Tihamér lakásán, Kállai Ernő, Lossonczy Tamás, Tamkó Sirató Károly, Fekete Nagy Béla társaságában. A Dunavölgyi avantgarde-oknak eddig csupán a Gyarmathy Tihamér tulajdonában fennmaradt alapítólevelét ismertük, most azonban Tamkó Sirató Károly Makariushoz írott, 1946. július 5-én kelt leveléből értesülhetünk arról, hogy a csoport virtuálisan még az év közepén is működött. De nem tudott a magyar művészettörténet eddig a Konkrét művészet mozgalmáról sem, erre Lossonczy Tamás 1946. október 20-án, Makariushoz írott levele vet némi fényt. A hamvába holt kísérlet jó bizonyítéka a koalíciós idők aktivitásának, s így a levelet érdemes idéznünk.

„Kedves Sameer!
Végre tegnapelőtt meg tudtam csinálni, hogy a társaság összegyűljön. Eredmény: Ezennel megalakítjuk a „KONKRÉT MŰVÉSZET MAGYARORSZÁGI CSOPORTJÁT". Célunk az élet és művészet konkrét kapcsolatának helyreállítása, az egész világ rokonszellemű művészeivel együttműködve. – A nemzetközi „konkrét" mozgalom megvédi az e név alatt csoportosult művészek érdekeit, úgy saját hazájukban, mint a külföldön. A tag tehát aláírásával kötelezettséget vállal, hogy az egyesület érdekeit, melyek a tag érdekeivel egybevágnak, megvédi. – Az egyesület tagjai, ha a többség úgy kívánja, új tagokat vehet(nek) fel, és zárhat(nak) ki. – Az egyesület neve csak a konkrét művészet érdekében kifejtett tevékenységgel kapcsolatban használható. – Az egyesületnek nincs alapító vezető stb. tagja, minden tag egyforma jogokat élvez és egyforma kötelességei vannak. Külföldi kapcsolatok létrehozásával Makarius Sameert bízzuk meg.
Budapest 1946. okt. 20. Fekete Béla, Gyarmathy Tihamér, Jakovits József, Lossonczy Tamás, Makarius Sameer, Martyn Ferenc, Martinszky János, Marosán Gyula, Zemplényi Magda."

Az Argentínában letelepedett Makarius Sameer nem hagyott fel az Európai Iskola és a Galéria a 4 Világtájhoz szellemének „ébrentartására" tett kísérletekkel. 1954-ben, illetve 1957-ben is kiállította a tulajdonában levő magyar anyagot, s itt anélkül, hogy üres retorikába tévednénk, érdemes egy pillanatra megállnunk.

Túl azon, hogy Makarius a magyar művészet iránti elkötelezettségének, ifjúkora eszméihez való hűségének megható bizonyítéka e két kiállítás, azt is jól példázza, hogy milyen tragikus következményekkel járt az ötvenes évek teljes elzártsága, a kommunikációs lehetőségek megszakadása.

1954-ben Budapesten már senki sem tudott Makariusról, sőt az egykori résztvevőkön kívül már az Európai Iskoláról, vagy a Galéria a 4 Világtájhoz-ról sem. Kállai Ernő ekkor már csak vegetált, s a művészeknek, akik Barta Éva kerámiaműhelyében, vagy a Bábszínház díszletműhelyében dolgoztak, fogalmuk sem lehetett arról, hogy a Föld túlsó felén egy kis, Buenos Aires-i galériában kiállítják műveiket, s eképp, tudtukon kívül, egy vékony szálon, de továbbra is megnyilvánulhat a magyar művészeti progresszió. (E történet akarva, akaratlan is, de Borgest idézi, s ez az utalás ugyancsak rímel, meglátásunk szerint, a történet egészére.) Az újbóli kapcsolatfelvételre Makarius Sameer és a magyar művészek között csak 1984-ben került sor. New Yorkban, több szerencsés véletlen egybeeséseként, Mezei Árpád találkozott Makariussal, – s így a történet végre valóban befejeződhetett, illetve elkezdődhetett.

Az 1945 előtt született, expresszionista ihletettségű csendéletek, városképek elvesztek, így Makarius első ismert munkái az 1945-ben készült linómetszetek, illetve absztrakt tempera „vázlatok", nonfiguratív ceruzarajzok. E munkák már csak nyomokban őrzik meg az érzéki látványt. De a linómetszetek egymásra rímelő rácsszerkezeteiben, az ismétlődő és transzparentálódó struktúrákban, mintha ott rejlene a „város" élménye: a gyárnegyed, a puszta falak, az „ipari táj" iszonyú arányú világa. E kis metszetek komorak és aktuálisak, geometriájuk nem puszta üres és hűvös játék, s azok legalább annyira a bezártság elleni tiltakozás dokumentumai, mint a rend iránti vágy monumentumai.

Más, ugyancsak 1945–46-ban készült metszetek mintha a kései Klee iszonnyal terhes világát idéznék fel, ahol a geometria rendje már baljós előérzetek kifejezőjévé lesz, s ahol a struktúra immár nem magabiztos képkomponens, hanem hol börtönrács, hol vélt és keresett bizonyosság. Makarius e munkái is megmutatják, hogy a geometrikus absztrakció alkalmas élet és művészet *ama* konkrét viszonyának reprezentálására, amelyre csoportjuk is vállalkozott.

De nem áll távol Makariustól a színharmóniák keresése sem. Ha fekete-fehér munkái, amint majd a későbbiekben is, a dráma színterének bizonyulnak, akkor festményeit a gazdag struktúrák változatossága, a színviszonyok bonyolultsága, elágazó összefüggésrendszere jellemzi. 1945-ös Absztrakt csendélete például mintha Korniss Dezső Szentendréjének motívumvilágát, éles kontúrjait, monokróm felületeit idézné. Az egynemű kék, és a villogó sárga lüktetésével, amint az ívelő és lágy formák, egymást átható alakzatok jelzik, hogy a festőtől sem állt távol a „Biosz és Logosz" épp a Galéria a 4 Világtájhoz festőit is jellemző szemlélete. Őt sem hagyta érintetlenül Kállai Ernő „bioromantikája", annak drámaisága, átható ereje, bár az 1945-ben szerzett tapasztalat, inkább az 1956 után készült bibliai témájú „Cliché-verre"-eken, és a csurgatásos rajzokon lesz dominánssá. Már e művein is megfigyelhető, – ha még kevésbé artikulálva is, de ott rejtőzik azok holdudvarában, az a morális elkötelezettség, amely ezután évtizedes munkásságát jellemzi, akár a háborúellenes sorozatra, akár gazdag és sokrétű fotóművészeti munkásságára gondolunk.

Így Makarius *egész életműve* is bizonyítja, hogy a nonfiguratí-

vitás, az alkotói szabadság maximuma és a politikai elkötelezettség, a nem lankadó morális tartás, állandó figyelem szorosan összetartozhat, nemhogy kizárná egymást. Lossonczy, Gyarmathy vagy Fekete Nagy Béla ekkori munkásságában is érzékelhetjük a művészeti és politikai gesztus, illetve világlátás egymásra rímelését, azonos ritmusát. Az „absztrakt" képek, a körök, nekiszabadult vonalak, élesmetszésű kontúrok, a geometriai utalással teli biomorf formák soha sem csupán önmagukat jelentették, amint e művészek sem elégedtek meg a puszta kompozíció értékké tételével sem. Azok mögött mindig ott kell és lehet érzékelnünk a szabadság igényét, a rendteremtés és korlátozásmentes cselekvés kettősségének szétbonthatatlan szövedékét.

Természetesen mindez nem jelenti azt, hogy Makarius Sameer művészetét levezethetőnek tartanánk a korabeli magyar képzőművészet progresszív tendenciáiból, hiszen képein a domináns elem a konstruktivitás. Munkásságát nem jellemzik a *biomorf struktúrák* bonyolult rendszerei, melyek oly jellemzőek ekkortájt Lossonczy vagy Gyarmathy munkásságára.

A Makarius művészetét jellemző kiszámított objektivitás, az arányok mértani szemlélete, a nyugati, elsősorban a svájci absztrakció világát idézi fel. A hosszan elnyújtott téglalapok monokróm felületei által uralt képeket éles kontúrok tagolják, s Kállai „mennyi harmóniáját" nem töri meg szinte semmi sem.

E munkák erőteljesek, de mégsem sterilek, olyan lehetőséget villantanak fel, mellyel a magyar képzőművészet legközelebb majd csak a hatvanas évek elején, a Korniss és Kassák munkáin nevelkedett nemzedék műveiben találkozhat.

Az 1950-es évek közepétől kezdve Makarius művészete fokozatosan átalakul, feloldódik képeinek eddigi zártsága, végül pedig eljut a gesztusfestészet nemzetközi összefüggéseihez. Az ismétlődő struktúrák világát elhagyja, képeit egyre kevésbé jellemzi a kimért kompozíció, s egyre jobban a szerkezetnélküliség. Ezzel párhuzamosan Makarius „mondanivalójának" szinte teljes egészét a kép felületére hozza, a teljes eseményhorizont a felszínre kerül. Művészetét ekkor már szinte teljes egészében az átható drámaiság uralja, a szinte primitív gesztus, az indulat, a vad vonalvezetés – mely újra és újra a barbárság, az agresszió, a háború elleni küzdelem eszközévé válik.

Egyébként fontos megemlítenünk, hogy Makarius nem kötelezte el magát egyetlen műfaj, vagy tevékenységi forma mellett: kiállításokat szervez és rendez, építészeti tervek és designok kerülnek ki keze alól, kísérleti filmek szerzője, rendezője, s végül, de nem utolsósorban, az argentin fotográfia egyik meghatározó egyénisége. Fotóművészeti kurzusok vezetője, az argentin fotótörténeti alapítvány vezetője, számos album kiadója, szerkesztője, szerzője. Emellett párhuzamosan alkotja festményeit, grafikáit, „cliché verre"-jeit, s több társával együtt megalapítja (1956-ban) az ANFA-t, az első nonfiguratív argentin művészcsoportot.

A festészet és a fotó közötti oly nehezen feltérképezhető határvonalon állanak a „cuppantott", szétfolyatott, színes festékfoltok, illetve egymásra helyezett fényáteresztő lemezek kombinációiból létrehozott „proyektogrammok", melyeken az így manipulált üveglapot, vagy dialemezt vetíti ki a festő, s az arról készült diát, vagy színes fotót sokszorosítja. (A sokszorosítás nyilván újabb variációs lehetőségeket biztosít.)

Makarius e lapokon, felszabadulva a konstruktivizmus geometrikus fegyelmének szigorú kötelmei alól, maximálisan kihasználja a felfedezett eljárásban rejlő technikai előnyöket, meglepetéseket. A „proyektogrammok"-ról az anyagi világ végtelen gazdagsága, a struktúrák kimeríthetetlen asszociációs rendszere, szabadságának komplexitása tűnik elénk, bár azokat Makarius már a magyar művészettől függetlenül alkotta, azok felszabadultságában, organikus összefüggés keresésében nem lehet utoljára nem észrevennünk, a „természet rejtett arcának" felfedezésével való párhuzamosságot. S érdemes Gyarmathy kísérleti filmjeire is utalnunk, hiszen nemcsak az eljárások között láthatunk bizonyos rokonságot, de a szándék, illetve a művészi világkép közt is. A természetet felépítő kristályos és biomorf formák, szerkezetek közötti rejtett összefüggések tárulnak fel (szimmetriák, ismétlődések, arányrendszerek, variációk) ezeken, s azokon a műveken is.

A „proyektogrammok" lényege tehát a vizuális felfedezés, a kaland, az ismeretlen terrénumok meghódítása. Az egyébként megismerhetetlen megpillantásában, az érzékileg nem létező érzéki birtokbavételében rejlik e művek lényege, melyek a mindent átvilágító, és az immateriálisat is materializáló fény segítségével, mintegy üvegablakon át engednek bepillantást egy ismeretlen és számunkra való világba. Az intellektus és érzékiség aránya jellemzi e munkákat, a rendszerkeresés és teremtés harmóniájának nyugalma, önbizalma.

Azonban e művek felszabadultsága szinte egyedül áll Makarius művészetében, melyet korántsem jellemezhetünk afféle „örömpiktúraként".

Hiszen a szorongás és a dráma uralja a csurgatásos technikával készült műveket is. Ahogy egyik kritikusa, Franco di Segni írta: a halál és a rombolás végzi iszonyú munkáját Makarius e művein. S valóban az iszonyat rombolja, roncsolja szét az eddig sima felületeket, dobja szét a geometrikus összefüggéseket, tépi szét a higgadt kontúrokat – eljuttatván alkotót és befogadót a fizikai fájdalom, a kiszolgáltatottság, az egyéniség megalázásának katasztrófáját bemutató, felháborodva elemző műveiig.

Amint Pollock festményeit is részben a világháború kiváltotta sokk fokozta fel a maximumig, úgy Makarius „gesztusfestészetének" dokumentumai sem *csupán* esztétikailag hitelesítettek, avagy kategorizálhatóak.

Az elemi erejű lendület már túlmutat a festészeten önmagán, s e képeken ott láthatjuk az ötvenes évek egzisztencializmusának alapélményét: a világbavetettség rémületét, az ittlétének, kiszolgáltatottságától hátrahőkölő individuum elemi rémületét

– érzékenységét. A gesztusfestészet *igazi* kérdéseit hívják elő e művek is: hiszen a magáramaradt festő, hagyományok vesztette világában, üres terében álló alkotó számára minden egyes kép megteremtése etikai döntés, egzisztenciális probléma.

Az egyedi rajz és a sokszorosított grafika határán álló, a celluloidlemezt negatívként használó, az abból készült nyomatokat még külön is manipuláló technika, az ún. „cliché verre"-k sorozattá rendeződnek el, s illeszkednek Makarius művészetébe. A sorozat „bibliai témákat" mutat be, s ez az elnevezés mintegy irányíthatja a befogadó asszociációt, a nyelvi közlemény az önértelmezés részeként is érthető, interpretálható. A téma újra és újra, mintegy véletlenszerűen, az elemi erőknek engedve, vagy épp küszködve az anyaggal, bontakozik ki. Az emberi alak belebelevész a festéknyomok ráncaiba, szakadásába, vonásait a festék összehúzódásának, dermedésének hálózata teremti meg. Egy másik sorozaton, a „Fekete évek" címet viselő lapokon a még Budapesten tapasztalt élmények montírozódnak össze a világban azóta is érzékelt agresszióval, iszonyattal. Ne felejtsük el, hogy Makarius abban az Argentínában élt, ahol a legutóbbi időktől eltekintve – a katonák uralma alatt – igencsak kockázatos volt az élet – akár a mindennapok szintjén is. Az 1963 óta folyamatosan alakuló lapokon az egymásra vetülő élmények okozzák az élménymegvalósítás eme robbanását, a kioldódás intenzív élményének vad, elementáris expresszióját. A munkák „helyzetjelentések" a pusztítás különböző stádiumairól, ugyanúgy, ahogy erre az élményre utalnak-mutatnak Makarius kollázsai, illetve maszkjai. S ismét fel kell idéznünk az Európai Iskola „ikonográfiájának" következő utalását: Vajda és Anna Margit maszkjainak-bábjainak sorozatát, hiszen a kollázsok, rajzok részben azokra utalnak vissza. A tuscsorgatással, illetve pálcikával készült rajzok visszautalnak a „cliché verre"-k figuratív/nonfiguratív kettősségére is, s ezeknek az iszonyúan torz, nevetséges, alig emberi alakoknak az ágálásában, kínzatásában mégis a modern művészet egyik alapparadoxonára ismerhetünk: lehetséges-e művészet ennyi és ilyen agresszió közepette, illetve akkor mit is jelenthet az.
(A magyar néző önkéntelenül is Bán Béla 1944 és 1947 között készült expresszív szenvedélyű rajzaira asszociálhat, ahol ugyancsak a szenvedés „katalógusába" pillanthatunk be.)

Makarius művei is tanúsítják azt a XX. századi művészet által is igazolt tapasztalatot, hogy a történelem megértése-megélése mennyire befolyásolja az ábrázolás mikéntjét, a megjelenítés elemi szintjeit. Ez a modern művészet folyamatosan újratermelődő és elháríthatatlan kihívása: miképp ábrázolható az ember, összefüggések nélkül, pusztán önmagára utalva. Ha tehát e művészi pálya főbb összefüggéseit keressük, akkor állandóan vissza kell utalnunk arra a közép-európai szituációra, amelyből a művész elindult. Ebből is kínálkozhat az a tanulság, hogy a közép-európai művészet paradigmája érvényes és aktuális lehet egy féltekével távolabb, más körülmények között is. Makarius művészete azt példázza, hogy a lokális műhelyekben tevékenykedők is joggal remélhetik, hogy művük valójában internacionális, s ha nem is sejtett, vagy épp váratlan módon, de részt vesznek a művészet nagy kommunikációjában, nemzetközi vérkeringésében.

GYÖRGY Péter és PATAKI Gábor

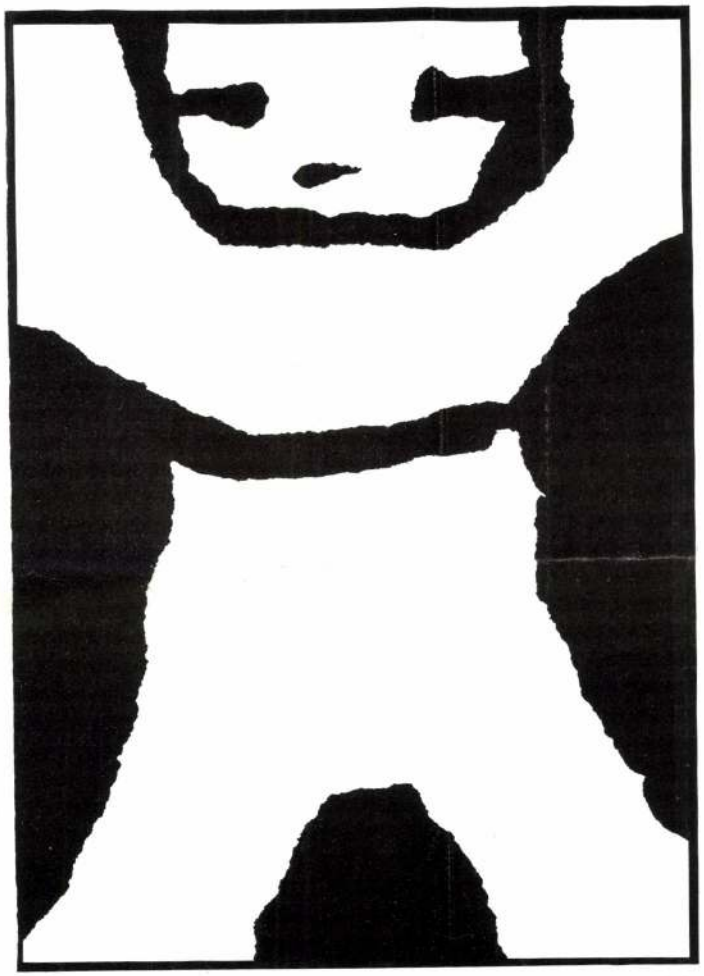

104. ALAK, 1986.

105. ALAK, 1986.

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1. Linómetszet, *1945.*
   p., linómetszet, 15x25 cm
2. Linómetszet, *1945.*
   p., linómetszet, 15x25 cm
3. Temperavázlat, *1945.*
   temp., karton, 16,5x36,5 cm
4. Temperavázlat, *1945.*
   temp., karton, 20x23 cm
5. Temperavázlat, *1945.*
   temp., karton, 17x26 cm
6. Linómetszet, *1946.*
   p., linómetszet, 15x15 cm
7. Linómetszet, *1946.*
   p., linómetszet, 18x15 cm
8. Ceruzavázlat, *1946.*
   színes c., karton, 15x30 cm
9. Ceruzavázlat, *1946.*
   színes c., karton, 15x30 cm
10. Temperavázlat, 1952.
    p., temp., 41,5x21 cm
11. Temperavázlat, *1952.*,
    p., temp., 35,5x25 cm
12. Temperavázlat, *1952.*
    p., temp., 27x23 cm
13. Temperavázlat, *1953.*
    p., temp., 32,5x23 cm
14. Absztrakt struktúra, *1953.*
    p., cinkográfia, 13x16 cm
15. Absztrakt struktúra, 1953.
    p., cinkográfia, 15x12 cm
16. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 27x38 cm
17. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 32,5x25 cm
18. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 27x37,5 cm
19. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 35,5x24 cm
20. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 38x24,5 cm
21. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 27x37,5 cm
22. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 37,5x27 cm
23. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 25x37 cm
24. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 25x37 cm
25. Kollázsvázlat, *1955.*
    p., kollázs, 25x36,5 cm
26. Színes tusrajz, *1956.*
    színes tus, karton, 32,5x45 cm
27. Színes tusrajz, *1956.*
    színes tus, karton, 45,5x32 cm
28. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 32,5x46 cm
29. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 32x45,5 cm
30. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 32x44 cm
31. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 29,5x43,5 cm
32. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 32x44,5 cm
33. Olajfestmény, *1956.*
    o., karton, 32x44,5 cm
34. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
35. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
36. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
37. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
38. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
39. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
40. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
41. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
42. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
43. Proyektogramm, *1957.*
    27x35 cm
44. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
45. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
46. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
47. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
48. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
49. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
50. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
51. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
52. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
53. Zen, *1960.*
    tus, karton, 24,5x32 cm
54. Tempera, *1959.*
    temp., karton, 32x46 cm
55. Tempera, *1959.*
    temp., karton, 32x46 cm
56. Olaj és tinta, *1959.*
    o., tus, karton, 47x60 cm
57. Olaj és tinta, *1959.*
    o., tus, karton, 47x60 cm
58. Olaj és tinta, *1959*
    o., tus, karton, 47x60 cm
59. Olaj és tinta, *1959.*
    o., tus, karton, 47x60 cm
60. Tempera, *1959.*
    temp., karton, 35x45 cm
61. Tempera, *1959.*
    temp., karton, 35x45 cm
62. Fekete, szürke, zöld, *1960.*
    p., szitanyomat, 22,5x29,6 cm
63. Olajfestmény, *1950.*
    o., dekli, 24x30 cm
64. *Olajfestmény, 1950.*
    o., dekli, 24x24 cm
65. Olajfestmény, *1950.*
    o., dekli, 24x24 cm
66. Noah, *1961.*
    tusrajz, „cliché-verre", 22x30 cm

67. Salome, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x12 cm

68. Átkelés a Vörös-tengeren, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 17,5x30 cm

69. Lót felesége, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x11 cm

70. Bethsabé, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 28,5x20,5 cm

71. János feje, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x24 cm

72. Miriam bélpoklossá válik, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 29x16,5 cm

73. Káin és Ábel, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x9 cm

74. Izsák és Ábrahám, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x11 cm

75. Ádám és Éva, *1961.*
tusrajz, „cliché-verre", 30x12 cm

76. Menekülő, *1962.*
p., tus, 32,5x46 cm

77. Vádolók, *1962.*
p., tus, 32,5x46 cm

78. Demagóg I., *1963.*
p., tus, 46x32,5 cm

79. Demagóg II., *1962.*
p., tus, 46x32,5 cm

80. Kollázs és tusrajz, *1963.*
p., tus, kollázs, 46x32,5 cm

81. Kollázs és tusrajz, *1962.*
p., tus, kollázs, 46x32,5 cm

82. Tükörkép, *1962.*
p., tus, 25x20 cm

83. Tükörkép, *1962.*
p., tus, 25x20 cm

84. Tükörkép, *1962.*
p., tus, 25x20 cm

85. Tükörkép, *1962.*
p., tus, 25x20 cm

86. Fekete évek, *1963.*
p., tus, 44x31 cm

87. Fekete évek, *1973.*
p., tus, 44x31 cm

88. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

89. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

90. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

91. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

92. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

93. Fekete évek, *1978.*
p., tus, 44x31 cm

94. Fekete évek, *1983.*
p., tus, 44x31 cm

95. Fekete évek, *1983.*
p., tus, 44x31 cm

96. Fekete évek, *1983.*
p., tus, 44x31 cm

97. Fekete évek,
p., tus, 44x31 cm

98. Fej, *1963.*
p., színes kollázs, 31x47 cm

99. Fej, *1963.*
p., színes kollázs, 31x47 cm

100. Alak, *1963.*
p., színes kollázs, 47x31 cm

101. Alak, *1963.*
p., színes kollázs, 47x31 cm

102. Alak, *1963.*
p., színes kollázs, 31x47 cm

103. Alak, *1986.*
p., színes kollázs, 35x25 cm

104. Alak, *1986.*
p., színes kollázs, 35x25 cm

105. Alak, *1986.*
p., színes kollázs, 35x25 cm

106. Alak, *1986.*
p., színes kollázs, 35x25 cm

107. Fej, *1986.*
p., színes kollázs, 35x25 cm

Az Óbudai Pincegalériában a „Fekete évek" sorozatnak (1963–1983) a műtárgylistán nem szereplő további negyven lapja látható. A technika és a méretek azonosak.

Makarius Sameer fertő

Katad Nép
1946. 5. 30. – 6. l.

Makarius Samer

Európai Iskola

→ Anna Margut fa

Műnésut 1985/4/55

Makarius Sameer

festō

VII. Kiraly u. 51.

1945–46. tag voll.

1947 Egyptomba

távozok

MKSz 1947

Malarics

Neve emlitve ,szerepel a Kállai Ernő rendezte Elvont müvészet első magyar csoport-kiállitásán 1946-ban

Kritika 1971 január 17.old.

Malarius Sauer
az Európai Iskola tárlata

Magyar Nemzet 1984. XI. 4.

MAKARIUSZ Semeen

György - Patachi 1990 27-29, 31, 32, 63, 90, 92, 108, 109, 188, 208. p + ill

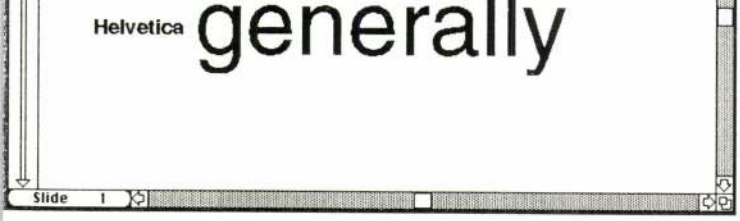

Figure 5-8. *Helvetica letters are narrower and more distinct than those of Avant Garde, which increases readability when used for blocks of text. In Avant Garde, the letters* e *and* a *are relatively similar in shape; in Helvetica,* e *and* a *are visually unique.*

Symbols

Zapf Dingbats is a typeface option available with PostScript printers and from Genigraphics. The Zapf Dingbats font consists of a wide variety of asterisks, boxes, bullets, check marks, open and closed ballot boxes, and pointing hands. (See Figure 5-9 on the following page.) These symbols can be used to add character and interest to visuals consisting entirely of text.

Makarov Nonjet festőművész

Magyar Nemzet 1950
július 12. 5. old.

Az új Koreai képzőművészet...

Makarov R. szovjet festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7. 247-248

Sze M-Dam: Képzőművészet Koreában

Marian Makarski

A Hajdúsági Múzeumban gazdag gyűjteményt őriznek azokból a művekből, melyek a tájat szinte felleltarózták, mint a lengyel művész is.

Székelyfüdi Ágoston: Mozaik a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepről.
Hajdúbihari Napló, 1974. aug. 4.

szágban. Már honosításuk évtizedeben hét új gimnáziumot bíztak rájuk.

Mosel szindikus 1717 tavaszán a nyitrai házfőnökhöz fordult iskolaalapítási tervével. Mivel a pesti gimnázium fenntartására szánt városi alapítvány igen alacsony összegű volt, még a szerény igényekkel fellépő rend is csak óvatosan vállalta a feladatot. „Mivel a piarista

fen pesti gimnázium. A hamarosan 900, a század közepétől pedig 600 fősre növekedett diákságot oktató tanári kar eleinte a szó szoros értelmében nyomorgott (fázott és éhezett). Évekig nem kapták meg az alapító okiratban ígért összeg egészét, s a nyári szünetben vidéki, jobban ellátott rendházakban húzták meg magukat. Történt ez annak ellenére, hogy tulajdonkép-

és 1762-ben az egész rendházat, illetve iskolát ide költöztették. Régi épületüket évtizedeken át bérbe adták, majd 1789-ben eladták egy görög kereskedőnek. (Egy év múlva a görög egyházközség vette meg, s Duna-parti részén felépítette a ma is álló görög templomot.)

A pesti piarista gimnázium igen jó hír-

Valami kis Hazai

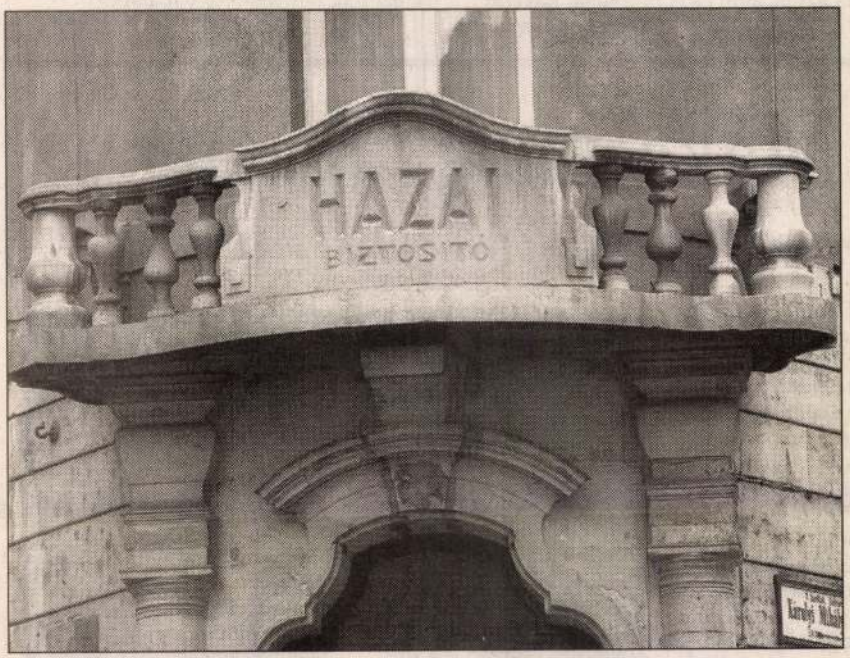

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

A Papnövelde utca és a Károlyi Mihály utca sarkán figyelhet fel a járókelő erre a régi feliratra, amely egy elfelejtett, hajdan nagy biztosítóra emlékeztet.

1895-ben erősen vitatott körülmények között született meg a Hazai Általános Biztosító Társaság. Első elnökének Kossuth Ferencet sikerült megnyerni, aki ebben az évben, apja halála után tért haza Magyarországra, s valószínűleg nem volt igazán tisztában a honi viszonyokkal. Nevének hatására sokan jegyeztek részvényt, ám kevesen fizették be jegyzéseiket. Így aztán a biztosító egymillió forintos induló tőkéje csak névleges volt, ami bukással fenyegetett. Az esetből politikai ügy lett. Tóth Béla, a kor neves publicistája röpiratban leplezte le a ravasz machinációt.

De aminek a nevében az a szó állt: „hazai" – egyszerűen nem bukhatott meg. Újraalapították, új részvényeket bocsátottak ki. A régi részvényesek élvezeti jegyet kaptak, az újak pedig elsőbbségi részvényeket, amelyeknek kicsit jobb volt a hozadékuk. És az üzlet beindult, 1912-ben már több mint kétmillió forint volt a biztosító vagyona.

A következő évben vásárolták a Papnövelde utca sarkán álló bérházat. Itt azonban csak egy fiók lehetett, a központ ugyanis az Eskü téren, majd a Vigadó tér 1.-ben volt. A hajdani tulajdonosra itt, a Papnövelde utcában nemcsak a homlokzati felirat emlékeztet, hanem az egyik lépcsőfordulóban egy tábla is, amely az első világháborúban elesett biztosítói alkalmazottak nevét sorolja fel. Érdekessége, hogy külön említik rajta a hivatalszolgákat és az egyéb alkalmazottakat.

Csordás Lajos

MAKARIUS Samer

Népkab. Bp. Novemb. 8.

Egyszobá

Az Országház utca 12. kétemeletes, gangos bérház a Várban, egészen közel a Szentháromság térhez. Homlokzatán gipszstukkó oroszlánfejek, hajdani szenespincéit mára kis üzletekké alakították. Ha kicsit nagyobb lenne, akár a pesti Nagykörúton is állhatna.

1940-ben Hubner Irma volt az épület tulajdonosa: hogy a méltóságos, nagyságos, avagy tekintetes cím illette-e meg, azt sajnos nem tudom megmondani, mert nem húzta alá a megfelelő kifejezést az Országos Társadalombiztosító Intézetnek címzett nyomtatványon. Az viszont kiderül a papírról, hogy Hubner Irma kisasszony nem a tulajdonát képező várbeli házban, hanem a Batthyány utca 63. alatt, a bal oldali lépcsőről nyíló első emeleti 3-as számú lakásban élt.

Igaz, Hubner Irmának más dolga nem is igen lehetett az Országház utcában, mint átvenni az összegyűlt lakbért. Elvégre a ház működtetéséről gyakorlott szakemberek gondoskodtak: Petrovics János és felesége, született Szente Anna. Az OTI-nak címzett, 1940. szeptember 19-én kitöltött „Házfelügyelő (segéd-házfelügyelő) belépését jelentő lap" tanúsága szerint jól végzett munkájuk lehetett az ajánlás Hubner Irma számára. Erre utal legalábbis, hogy korábban Mészöly Jenő nyugalmazott ezredesnél voltak alkalmazásban az Országház utca 16. alatt.

A bejelentőlapra a háztulajdonos ráírta, és piros irónnal alá is húzta: „Az OTI 12637/1940 sz. »Tájékoztatója« csak fé. szeptember 17-én kézbesíttetett, és ezért ezen Bejelentés csak most eszközölhető". Nem csoda, hogy ragaszkodott ehhez a megjegyzéshez, hiszen a nyomtatvány hátoldalán Figyelmeztetés! cím-

ja az előadást, ahol a bolsevik a forradalomhoz, a besúgó az életéhez, a vallató a kegyetlenséghez, a zsidó Mózes tanaihoz, a katalán harcos a spanyol polgárháborúhoz, az amerikai színész pedig a szabadságeszményhez ragaszkodik elvakultan. A szereplők időnként megjelennek egymás történeteiben, és amikor már végképp nem lehet tudni, hogy ki kivel van, egy fogódzó akkor is marad a nézőnek: mindennek a fonákja igaz, semmi sem az, aminek látszik. Fodor Tamás rendező és a próbákon végig közreműködő Forgách András Dexion-Salgó díszletbe helyezték a jeleneteket. A csa-

FOTO: KOVÁCS BENCE

varozott, szürke polcokba a szereplők belenéznek tükör gyanánt, rájuk fekszenek, mint emeletes priccsekre, beléjük hánynak, mint a mosdókagylóba, fűrésznek használják, írógépasztalnak, tópartnak, szószéknek, oltárnak. A besúgórendszer, a koncepciós perek, a megvesztegetés, a rábeszélés és a fenyegetéssel vegyes erőszak végül eléri a célt: az akadékoskodók eltűnnek e színről, a zsidó kikeresztelkedik. A hivatásos forradalmár mindent bevall: azt, amit nem követett el, azt, amit mások követtek el, és azt is, amit csak el fognak követni.

Valaczkay Gabriella

godott, ahol szemfordan tapasztalta, hogy a reklámfilmeket sem a megrendelők, sem az ügynökségek, sem a készítők nem tartják meg. Elhatározta, hogy filmtárat létesít, s ez napjainkra mintegy félmillió reklámfilmből áll, és körülbelül húszezer darabbal bővül évente.

A budapesti „magyar kiadásban" természetesen helyet kapnak a hazai alkotók is. Míg tavaly Macskássy Gyula és Sas István klasszikusait porolták le (például a már feledésbe merült „S-modell"-t és a „pécsi kesztyűt"), az idén Szabó Lőrinc („bontott csirke") és Kozma Péter (a Postabank „macis" reklámja) munkáiból láthatunk retrospektív válogatást.

Cs. G.

Hazatért a Makarius-gyűjtemény

Először találkozhatunk az Európai iskola festőinek 44 alkotásával

Makarius Sameer gyűjteményét – amely az Európai iskola festőművészeinek negyvennégy munkáját tartalmazza – először állították ki Magyarországon, a 2B Galériában (III., Bécsi út 86.). Az értékes kollekciót Müller Miklós amerikai műgyűjtő vásárolta meg, a képeket egy magyar közgyűjteményben szeretné elhelyezni. A tárlat december 7-ig minden péntek délután két órától este hat óráig, szombatonként délelőtt tizenegy órától délután öt óráig tekinthető meg a lakásgalériában.

Először láthatók hazánkban az Európai iskola neves művészeinek azon alkotásai, amelyeket Makarius Sameer egyiptomi képzőművész kapott ajándékba a festőktől, mialatt Budapesten alkotott. A negyvennégy kisméretű képet – grafikák, akvarellek, rézkarcok, tus- és ceruzarajzok – Sameer magával vitte, amikor elhagyta az országot, 1946-ban. Így kerültek Anna Margit, Ámos Imre, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bálint Endre, Fekete-Nagy Béla, Gadányi Jenő, Gyarmathy Tihamér, Korniss Dezső, Lossonczy Tamás, Marosán Gyula, Martyn Ferenc, Rozsda Endre, Szántó Piroska, Vajda Lajos és Zemplényi Magda munkái 1946-ban Zürichbe, ahol kiállították őket. Ezen a tárlaton kívül kizárólag Buenos Airesben lehetett megtekinteni az alkotásokat, ahol Makarius 1954-ben, valamint 1957-ben kiállítást rendezett az Európai iskola tagjainak.

A gyűjteményt 1988-ban vásárolta meg Müller Miklós, a New Yorkban élő műgyűjtő, aki az idén visszaszállította hazánkba az értékes kollekciót. Az ő jóvoltából jött létre a tárlat a 2B Galériában. Müller a képeket együtt szeretné elhelyezni az egyik jelentősebb közgyűjteményben, ez ügyben több kiállítóhellyel is tárgyal.

A lakásgalériában egyébként ugyancsak látható – a napjainkban antropológiával, képzőművészettel és fotóművészettel foglalkozó – Makarius Sameer négy munkája, amelyet a Janus Pannonius Múzeum bocsátott a tárlat szervezőinek rendelkezésére. De természetesen az igazi kuriózum mégiscsak az, hogy az Európai iskola tagjainak ezeket a műveit még nem láthattuk eddig Magyarországon. Most pedig ott függ a falakon például Ámos Imre Átokhajója, Korniss Dezsőtől az Illuminá-

Anna Margit műve is szerepel a kiállításon

ciók, Barcsay Jenő Emberpár a kertben című alkotása. A gyűjtemény jövőre Pécsre utazik, ahol a Janus Pannonius Múzeumban mutatják be az érdeklődőknek.

H. D.

Előfizetési föltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre .. 12 frt, félévre .. .. .. 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre .. .. 8 frt, félévre .. .. 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre .. .. 6 frt, félévre .. .. .. 3 «

40-dik szám. 1878. BUDAPEST, OKTÓBER 6. XXV. évfolyam.

MAKART JÁNOS.

A párisi világkiállitás képzőművészeti osztályában egy rendkivül nagy terjedelmü, szép festmény vonja magára a közfigyelmet. Makart János történelmi festőnek müve az, eredetije a szintén ritka nagyságu és kitünően sikerült fametszvénynek, melyet lapunk mai számában olvasóinknak bemutathatni különös örömünkre szolgál. A francziák, kik 1870—71-ben szenvedett véres veszteségeik után a politikai szereplés terén kissé háttérbe vonultak, ez idő szerint legfőbb érdeküknek tartják az egész világ előtt uj meg uj tényekkel és tüntetésekkel bebizonyitani azt, hogy legalább a béke müveiben s különösen a művészet terén föltétlen elsőségük csorbát nem szenvedett. Önérzetüknek jogosultságát e részben el kell ismernünk; s helyzetük némi magyarázatául szolgál ama féltékenységnek is, melylyel a szomszédban fölmerülő kitünőségekkel szemben rögtön állást foglalni sietnek. Képzelhetni mily mohón lesték s mily kiváncsisággal szemlélik jelenleg Makart festményét, kinek híre évek óta mind szélesebb körökben elterjedve, hozzájuk is eljutott, de ki a világtárlat megnyiltáig müvei közül egyet sem állitott volt ki Francziaországban.

Ők a művészet termékei közül rendszerint csak a magukéit képesek igazán élvezni és megbecsülni, legfölebb még azt, a mely az ő napjuk sugarában érlelődött. Mindamellett ma már ők is elismerik, hogy Makart a jelen század legkitünőbb tehetségei közé sorolandó, kinek az ő körükben is elsőrendü szerep jutna. Tiszteletüknek az osztrák-német mester irányában a világkiállitáson azzal is kifejezést adtak, hogy festményét a jutalomdijak legelsejével tüntették ki.

Ez Makartnak legujabb hóditása, tán legnagyobb sikereinek egyike. Francziaországon kivül egyébiránt a bámulatos tehetségü festő hirét és müveit már régebben ismerik s jól tudják, hogy a mi különösen szinező tehetségét illeti, páratlan lángelméje versenytársat nem ismer.

A szóban forgó festmény tárgyáról, a szép fametszetü másolattal szemben keveset kell mondanunk. Czime is mutatja, hogy V. Károly Antwerpen városába való ünnepélyes bevonulását ábrázolja, midőn az alig 20 éves ifju spanyol király római császárrá választatása után 1520-ban Németalföldön keresztül vette utját, hogy németországi székhelyén trónját elfoglalja. A bevonulás nagy fénynyel és pompával, a polgárság élénk részvéte mellett ment végbe. Az ünnepélyes fogadás nehány részleteiről megemlékezik Dürer Albert is, Németországnak, — mint tudjuk, egyenes ágon magyar eredetü — legnagyobb festője, ki ugyanakkor, művészeti körutjába ejtvén Antwerpen városát, ott meleg fogadtatásra talált, s a bevonulási ünnepélynek szemtanuja volt. Ő emliti föl hazafelé Nürnbergbe irt uti leveleinek egyikében azt, hogy az antwerpeni polgárság kedvezni akarván a világ leghatalmasabb ifju fejedelmének, egyéb fényüzés és pompa között könnyü lepelbe burkolt, fél-meztelen szép ifju nőket és leányokat is oda

MAKART JÁNOS.

sorakoztatott az ünneplő kiséret közé. Makart az emlitett levél nyomán dolgozta fel nagyszabásu történelmi képpé e némileg adomaszerü történeti följegyzés tárgyát, főleg azért, mert könnyen fölgyuló képzelete e pár sorban vázolt bevonulás külső körülményeiben pompás alkalmat lelt arra, hogy színdús ecsetét a renaissance-kori dics- és fényben sugárzó ünnepélyes menet, s közébe szőtt bájos női alakok ábrázolásában jeleskedő tehetségét egy nagymérvü kompoziczió óriás keretében ragyogtassa.

A siker, melyet Makart e müvével aratott, több irányu s mondhatni páratlan volt. Elkészülte után ez év tavaszán legelőször is Bécsben, az ottani művész-szövetség javára, belépti dij mellett állitotta ki. Nehány nap alatt több mint 34,000 ember szemlélte meg a müvet s a belépti dij után befolyt jövedelem meghaladta a 13,000 frtot; a művészek szövetsége azonban megsokalván a királyi ajándék tultetemes voltát, közgyülésileg hozott egyhangu határozat alapján rábirta a nagylelkü adakozót, hogy tisztelet-adomány fejében az összeg felét visszafogadja.

Szóltunk a müről, szóljunk pár szót még magáról a művészről is, kinek jellemére és viszonyaira nézve már az imént közlött kis adat is némi tájékozóul szolgálhat.

Makart János Salzburgban született 1840-ben. Tehát még fiatal férfiu, kit nagy feltünést keltő, jelentékenyebb művei után alig tiz éve ismer a világ. Kora ifjusága szük körülmények között, munka mellett, homályban telt le. Művészeti tehetsége parázsként hamu alatt pislogott sokáig s lobot csak Münchenben vetett, Piloty tanár akadémiai műtermében, hol majd egy évtizedet töltött, nem mondhatni a szó szoros értelmében, hogy e tanár vezetése mellett, mert igen önálló művésztehetség, ki belső világosságának szövétneke mellett, a maga külön utjára korán lépett s azóta is azon halad a nélkül, hogy a világlátás és a nagy mesterek hagyománya jelentékeny befolyással volnának műtermelésének irányára. A szinérzék az ős természettől ajándékul nyert, de tanulmánynyal alig megszerezhető kincs, ez képezi nagyszabásu tehetségének java részét, és rendkivüli sikereinek titkát. Diadalutjában a gazdag képzelet és nem közönséges mértékben kifejlődött értelem támogatja.

Makartnak dekorativ festészeti tehetsége, ugy szintén termékenysége is rendkivüli. Nagy képeit aránylag igen rövid idő alatt készíti el. Szinhatásuk rendszerint bájoló, kezelése ügyes, sőt szellemdús, a szigoru rajz követelményeivel szemben azonban néha gyöngének mutatkozik.

Világra szóló sikereinek elsejét „Amorette"-k czimü hármas festményével érte el 1868-ban, melyet tulajdonképen saját műtermének diszitésére tervezett és készitett Münchenben. Utána következett nagyobb szabásu müvei: a „Florenczi pestis", „Abundantia" s az 1873-iki bécsi világtárlat alatt külön csarnokban kiállitott s annyira megbámult, bár koránsem legsikerültebb festménye: „Cornaro Katalin", mely jelenleg a berlini muzeum sajátja. Tudva van, hogy néhány év előtt királyunk a külföldön nagy hirre emelkedett művészt visszareklamálta hazájának. A fényes ajánlatok közül ugyan a bécsi akadémiai tanszéket visszautasitá; az ő számára külön épitett nagy műtermet azonban elfoglalá, mi által működése a császári székvároshoz köttetvén, az osztrák művészeti mozgalmakra máris kedvezőbb fordulatot idézett elő.

Makart élte deléhez közeledik, hire délpontját azonban már elérte. A világ sokat foglalkozik vele, s ő nemcsak művészete által, hanem nagyvilági ünnepélyei által is, melyeknek irigyelt műterme szolgál fényes szinhelyéül, viszont a nagy világnak vigalmaira is nemesitőleg befoly, finom izlése és kimerithetetlenül gazdag leleményességének kútforrásaival. Sokat utazik s különösen dél felé, s ez utjaiból mindig uj táperőt merit művészeti látkörének, műalkotó szellemének gazdagitására.

Róla még sokszor és sokat fogunk hallani. Jegyezzük meg ezuttal még azt, hogy Budapesten ismételve megfordult s hogy magyarországi pályatársai közül nem egyhez füzik régi barátság kötelékei.

A pályafutók.

Egyik pályafutó.

Tisztelt közönség, én teérted
Áldoztam ezt a földi éltet;
Népet, hazát nem emlegettem,
De néki szolgált minden tettem.
Vén lettem, és szegény vagyok,
De a család annál nagyobb,
S pihennem, oh! még nem lehet.
Munkámat és az éveket
A miket a közjóra költék,
Amúgy fél vállról megköszönték,
S most rám se nézel, jó közönség,
S kerülnek az urak, mert félnek
Hogy hivatalt vagy kölcsön kérek.

Másik pályafutó.

Tisztelt közönség, nem teérted
Áldoztam én a földi éltet;
Népet, hazát csak emlegettem,
De magamért volt minden tettem.
És most hatalmas úr vagyok;
Szeszélyim, terveim nagyok;
A gyáva, együgyü tömeg
Kit oly őszintén megvetek
Alázatosan tiszteleg;
Nyitva előttem minden ajtó,
És nyájas minden Janka, Jankó.

Nézö.

Bőségben úszik ez, az küzdelemben,
Ott kincs, itt gond van mindig új.
Hogy boldogúlj, légy lelkiösmeretlen;
Hogy üdvözülj, ne boldogúlj.

Greguss Ágost.

Orosz dolgok.

V.

Diplomaták.

Az orosz diplomaták régóta abban a hirben vannak, a mit Epimenides irt volt a krétaiakról *; de gondoljuk meg, ha folytonosan nem követik a Talleyrand elvét, a ki azt állitotta, hogy az embernek azért adták a beszédet, hogy vele gondolatait elpalástolja, országuk minden bizonynyal nem halad oly sokra.

Oroszország, a más nemzetek megvakitásával és rászedésével folytonosan terjeszkedett; szándékosan mondtuk, hogy a nemzeteket, mert csak a tömegeket s nem az államférfiakat szedte rá, ezek ugyanis soha sem becsülték értéke felett az orosz jóhiszeműséget. De ha az államférfi, noha maga gyanakodik, hazáját azonban nem tudja rábirni, hogy osztozzék gyanujában, nem sokra megy éleslátásával; igy az orosz diplomaták inkább a nemzetek, nem pedig kormányzóik félrevezetésére törekedtek.

Ha megszédithették az államférfit, annál jobb volt, ugyszólva zsebre rakták és magokra nézve kényelmessé tették; de alkotmányos országokban a parliament, a mely államokban pedig a nép szava nem számit, mindig az udvar volt törekvésük czélja.

Az orosz diplomaták oly ügyes emberek, a kik mesterségük inasi éveit azon öltöző szobai ármányok szövésében töltötték, melyek Pétervárott a belügyi politika főrugói. Az ezen ármányok szülte élénk vetélkedések között fontosabb állomásra nem vergődhetik, a kinek nincs esze; és ez a tény — közbe legyen mondva — arra a megjegyzésre vezethet, hogy a talentomot legjobban felszinre hozhatja a tökéletes önkényuralom.

Mikor valamelyik orosz követi állomást nyer, ez nem csak azt teszi, hogy Gorcsakoff herczegnél kegyben van, hanem azt jelenti, hogy az ily követ háta megett hatalmas hivatalos párt áll és otthon sok oly egyént, közöttök hölgyeket is, hagyott, a kik minden alkalommal zengik dicséretét. A követ azért bukik meg, mivel pártja megszünt hatalmas lenni; de mig állomásán marad, akkora cselekvési szabadságot élvez, a minőről más országok követei nem is álmodnak.

Az orosz követnek a más országok követei felett két nagy előnye van: először, szabadon és határtalanul rendelkezik a titkos szolgálati pénz felett; másodszor, egyátalában nem felelős hazája közvéleményének. Az a hazugság, mely az angol követet, ha világosan rásüthetnék, elvesztené, az orosznak saját hazájában nem szolgál kisebbségére. A nép kilenczvenkilencz századrésze soha sem tudja meg, azok a kevesek pedig, a kik értesülnek róla, a mivelt osztályhoz tartoznak, ezek véleménye szerint egy kis fillentés az életbölcseség alkatrésze. A mi pedig azokat a külföldieket illeti, a kiknek a valótlanságot mondották, ezek azzal vigasztalhatják magokat, hogy soha sem hitték; ha pedig bolonddá hagyták tétetni magokat, okosabbnak tartják nem morogni, mert érzik mekkora szégyen volna a rókának, ha rászedné a liba.

A különböző követségek fontossága a körülmények szerint változik; némelykor egyik fővárosba ravaszabb ember kell, mint a másikba; azonban Oroszország követjeit ritkán helyezi egy állomásról másra, mindegyik követ kiválólag abba az országba illik, a melybe megbizását kapta.

Báró Brunow, a ki oly sokáig töltötte be a londoni követséget, nem igen tündöklött volna Párisban, a hol nehézkes derültségét és mosoly nélküli méltóságát kevélységnek vették volna. Az angol divat szerint pedig báró Brunow kellemes egyéniség volt, legjobban állott neki, mikor valamely tory nemessel földmivelésről és sportról beszélgetett, a melyekhez jól értett és a melyeket szeretett. Hibátlanul beszélt angolul, kedvelte az angol könyveket, szokásokat és ebédeket. Tudott ebéd utáni beszédeket tartani, a Derby kegyenczek közül kiszemelt egy-egy jó lovat és fogadott reá; a parliamenti emelkedőfélben levő férfiak érdemeit kevesen tudták oly éles belátással méltányolni, mint a báró.

De két izben nagy bakot lőtt — elsőben, mikor azt hitte, hogy Anglia hadakozó napjai teljesen elmultak; ez a vétség idézte elő a krimi hadjáratot; második balfogása, mely visszavonulásáig minden magaviseletét uralta, abban állott, hogy azt hitte, ha élesztgeti Anglia féltékenységét a franczia nagyravágyás iránt, kivi-

* *Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται* = a krétaiak hazugok.

Makart

Diana vadászata

c. Eepe repr.

Vas. Ujs. 1881.

100, 101. l.

(2. Auflage)
D ERNST DIEZ
slamischer Baukunst
chtige Kunstgewerbe
, Metallarbeiten und
swahl.
der M 45.—

Mittelalters

ANN †
Katakomben Roms,
alerei und Elfenbein-
r allem die Kunst des
s bis Bamberg.
der M 54.—

(2. Auflage)
GER
taliens und Spaniens,
Burgen und Bürger-
Reims, Straßburg und
ano, die Malerei von
Stephan Lochner und
s, Glasgemälde und
ne Welt des Gotischen

der M 46.80

talien (3. Auflage)

BODE †
r die farbenprächtige
oche mit den Meister-
Botticelli, Bellini.
der M 49.50

Die Kunst des Rokoko

VON MAX OSBORN

Das Leben des 18. Jahrhunderts mit seinen Schlössern, Festen, Schäferszenen und seinen Frauen spricht aus diesem Band. Es ist die Kunst der Watteau, Boucher, Fragonard, Greuze, Hogarth, Reynolds, Gainsborough, Tiepolo, Goya, Chodowiecki, Graff u. a.

In Halbleinen M 49.50, in Halbleder M 54.—

Klassizismus und Romantik (2. Auflage)

VON GUSTAV PAULI

Dem ausgehenden 18. und beginnenden 19. Jahrhundert ist dieser Band gewidmet, den Werken der Schinkel, Schadow, Thorwaldsen, Tischbein, Runge, Schwind, Spitzweg, Ingres, Delacroix, Doré, Daumier.

In Halbleinen M 43.20, in Halbleder M 46.80

Realismus und Impressionismus

(2. Auflage)

VON EMIL WALDMANN

Die glanzvolle, an Künstlerpersönlichkeiten und großen Werken reiche Zeit von 1830 bis 1900. Menzel, Leibl, Thoma, Böcklin, Feuerbach, Marées, Liebermann, Slevogt, Corinth, Uhde, van Gogh, Munch, Hodler, Corot, Millet, Daumier, Courbet, Manet, Monet, Renoir, Degas, Cézanne, Gauguin u.v.a.

In Halbleinen M 45.—, in Halbleder M 49.50

Die Kunst des 20. Jahrhunderts (3. Auflage)

VON CARL EINSTEIN

Dieses Buch ist ein erster Versuch, Klärung in das Chaos der Kunst unserer Zeit zu bringen, das Wertvolle vom Wertlosen zu scheiden, Absichten und Ziele des modernen Kunstschaffens aufzuzeigen. Die Probleme der jüngsten Malerei und Plastik in den europäischen Ländern sind hier zusammengefaßt.

In Halbleinen M 43.20, in Halbleder M 46.80

Makart, Hans

festö

l.

Lykaközöm

80. l.

Ar. Gr. N.

Dubovac látképe.

A hegyes vidék előterében
vac vára tünik szemünkbe, mig
takozik ki. Felirata a kép alá

SCHLOSS DUBOVAC

alól balra: Lith. bei Malovich
jobbra: Gez. von Ar. Gr. N

Kőnyomat alányomással,

Szn. 65-
850-911
Át. lelt.

Makart, Hans (1840-1884)

„Diadalmenet" (A fodrány cék felvonulása)

o.v. 60 x 275 Védett

2. ár: 35000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

MDK

Makart, Hans, festő; 1840–1884.

Ricss Rózsa urhölgy képmása – Budapest.
Festett. 1884 tavaszán. Fa.

Ernst Imre. aukciói, XXV – XXV. – 35. l.

Makart János festő

1882 Bécs

„Szentiványéji álom" (Léda) c. képét
K.T-nak ajánlja H.O. Methke. (tulajd.)

MDK

MDK-A-I-1/985

MDK

Makart János /állitólag/
Királyok találkozása, festm.

Művészi Interieurök rt. I. suk. 1917, márc.
1.

3

MDK

Makart János

A szolnoki művésztelep. P.H. 1928 évi nagy naptára.
74.1.

Makkart, Hans

Zichy Edmund gróf
arcképe festőtől
repr.

1943.
ás és
atban

1.
éből:
adár s.k.
főnök.

1882. bécsi nemzetk.
műv. kiáll. kat.
109, 110. l.

A m.kir. vallás-és közoktatás
a keb.számv.VII.osztályhoz in

Utasitom a Számvevőséget
számla terhére azonnal utaljo
részére /Budapest, IX.Hőgyes
a kassai dóm Rákóczi ebédlő m
re történt kiküldetése alkalm
díjainak megtéritése fejében
Budapest, 1943.évi októb

Makart, Hans

Zichy Ed:

Térden alól, ülve s jobbra visszanézve. Jobb kezét a szék karfáján s gyűrűs balját térdén nyugtatja. Kalpagját forgó diszíti tollal, bajusza s hosszú szakálla ősz. Atillájáu a gombok nagyok s mentéje prémes. Felirata a kép alatt:

Graf Ed. Zichy

alól balra: HANS MAKART PINX.
jobbra: HELIOGRAVURE v. V. ANGERER IN WIEN.
s legalól balra: Déposé
középütt: VERLAG v. V. ANGERER IN WIEN.
s jobbra: Registered.

Fénynyomatszet, méretei 32·6: 24·8 cm.

9946 (ch p.)

S. N. 507/98
112 – 98 – 1051.

Magyar orv. segélyző egylet

Pesti Hirlap. 1879. jún. 4. 4.

A Makart-kastonok ....

Táblakép. Munkácsyné arcképe.
Makart

Pesti Hirlap. 1879. jun. 16. 3-4.
Huszár Imre: Zichy és Munkácsy
Párisban

Festészet. XIX. sz. Táblakép. „Tovasz."
(Mlakost)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. jún. 10. 4/o.

A Mincsaradban holnap mijlik
meg...

Táblakép. Vázlatok a bécsi
diszmenetről, Makart

Pesti Hirlap. 1879. máj. 5.

Makart vázlatai....

Makart Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1879. máj. 5.

Makart vajlatai....

Makart Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1879. máj: 19. 5.

A Makart-féle diszmenetí vázla-
tokat....

Makart Hans osztrák festő"

Pesti Hirlap. 1879. jun. 16. 3-4.

Huszár Imre: Zichy és Munkácsy Párisban

Makart Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1879. jul. 20, 3.

Egy ifjú magyar festő....

Makart Hans osztrák festő (1840-1884)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. jun. 10. 4o.

A Mincsaresban holnap nyilik meg...

Hans Makart német festő

Fővárosi tapok 1868. IX. 20. 863.

Hír a bécsi kiállításról

Makart, Hans osztrák fe

Pesti Hirlap. 1882. jan. 17. 4.

Makart „Öt érzék" c. képcik-
lusa...

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1882. márc. 14. 5.

Munkácsy Beisben

Makart-Kartonok kiállítása, Akadémia

Pesti Hirlap. 1879. jun. 4. 4.

A Makart-Kartonok....

Makart-vázlatok kiállítása, Akadémia

Pesti Hirlap. 1879. máj. 19. 5.

A Makart-féle diszmenetti vázlatokat....

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1882. máje. 31. 5.

a bécsi nemzetközi kiállítás

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1882. jan. v. 3.

Strobl alajos szobrász
jelenleg....

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1881. ápr. 8. 2.

A tavaszi tárlat I-ső sorozatára....

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 23. 3.

A képzőművészeti társulat tavaszi kiállítása iránt....

Makart, Hans osztrák festő

Pesti Hirlap. 1881. jan. 16. 3.

a Mücsarnokból

M Ű V É S Z E T
X.évf. 1911.
389.

Péczely

Hans M a k a r t :

Arckép./Reneszánsz ruhás nő/

Olajfestmény.

Táblakép Ahogy vesszük, Makkai Sándor

Pásztortűz, 1921. I. rész

117. l.

Tóth István linoleummetszetei

Makay ötvös János MDK

Kemény Lajos : Mütörténeti adatok Kassáról.
Archaeologiai Értesitő, 1905. 163.o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1987 JÚN 1

Makart János

1021

Makart csokor

Makart János a pompázó színek festője volt a múlt században. Róla nevezték el a szárított virágokból, lombból, kórókból, festett bugákból összeállított csokrot. Ott díszelgett minden szalon asztalán.

Most, éppen most kell elém jönnöd, mikor teli a levegő illattal, széltől kavart virágszirmok hózáporával, és a haragosan zöld erdő-mező az élet dúsan terített asztalát ígéri. Ott trónolsz az öreg almárium vállán, időtlen idők óta. Azt akarod, hogy a múltat idézzem, fakuló színeidet keressem, mert nemcsak jövőnknek van ragyogása, a múlt is színpompás volt? Legyen.

Az éppen elkészült Kardos út 13 szerpentinjén tarka sereg kanyarog felfelé. Innen felülről végigláthatunk a kopasz domboldalon. Sokszínű, tarka trikóban, de egyformán egészségtől duzzadó barna testek magabiztosak, izmosak. Tornaversenyre összegyűlt középiskolás fiatalok ők. Ej, ha én is, én is köztetek lehetnék!

Ma sűrű lombsátor rejti a sétautat. Micsoda erőfeszítés volt a csupasz sziklákra életet varázsolni! De ki jár már rajta. Ha csak nem szótlanul andalgó párok. Hej, ha én is...

Odalent a Mezőszél gyér gyepén gyerekek csapata lármázik. Két kapitány a labdaütőt markolászva osztozkodik rajtuk, válogatják a javát az ugrómétához. Selejtje a gyepen heverve drukkol majd egy labdarúgómeccsnél nem kevesebb izgalommal. Vedd be az öcsémet — szól az egyik. Nem ugrabugráló? — kérdi a kapitány. Nem. Akkor beveszem cékának.

Hol vagytok már ugróméta, céka! A Mezőszélnek is csak neve maradt. Az ócska viskók romjait földgyalu teregeti símára. Itt hamarosan mint gombák, háztornyok iramodnak a magasba, új élet szolgálatára, elnyomva a régi Krajcár kaszárnya irdatlan téglatömegeit.

Még messzebb, odalenn a réten tiszta víz tükre csillog. Nyüzsög az élet benne, apró halak, gőték, csiborok cikáznak a fűszálak közt. Az apró had pedig felvonul botokkal, hálóval, csuzlival felfegyverkezve és átéli, élvezi a halászat-vadászat minden örömét. Keresik a jajongó bibic fészkét, pedig a ravasz egyre messzebb, messzebb csa pong, csalogatja el őket a fészektől. A kissé magasabb parton „szerviáner" (bolgár kertész) nagy kereke meregeti a csatorná vizét öntözéshez. Milyen kicsire zsugorodott az alkonmány mióta az Orontesz parti óriások Bulgárián át hozzánk érkeztek.

Jól esik a tűző nap elöl a csatornapart hatalmas topolyafáinak árnyékában pihenni és hallgatni a kürtötösök, dobosok gyakorlatait. Az a szép szál ember biztosan zászlóaljkürtös lesz, ezüst kürtjét csak az ezredes parancsára veszi kézbe.

Hova lett mindez? Gyárkémények füstjét, pernyéjét teregetik szét szelek, a csillogó víztükörből zagytó lett. A csatornában szenynyesen, de bőven ömlik a fekete víz. Távvezetékek pókhálója fonja be az eget, lent vasutak, útak keresztezik egymást, a hőszolgáltató csövei, a szénszállító ezüst csíkja húzódik kilométereken keresztül és valamennyin uralkodik az örökké égő, füstölgő, kéngőzöket árasztó salakhegy, mind mind mai életünk nélkülözhetetlen tartozékai.

Porlepte makart csokor, hiába törülgetlek, hogy elővarázsoljam régi színeidet. Megfakultál, ami még felragyog, az hamis, festett. Tűzbe veled? Mégsem! Az új élet szépségei mások, és ha megfestenék, ez a táj ma fakuló színek, füsttengeren átsurranó napfény a munkásélet képe lenne, és így is szép.

Somogyi Géza

Tatabányán szerepel

Komló Szegedet fogadja – Nehéz mérkőzés előtt az NB II. és NB III. csapatai

A Pécsi Dózsa labdarúgói vasárnap Tatabányán lépnek pályára. A lila-fehér együttes ismét bajnoki mérkőzést játszik. Az elmúlt évben Tatabányán szenvedte el a pécsi csapat emlékezetes, súlyos 7:0 arányú vereségét. Pécsett tavaly 0:0 volt az eredmény.

— Egy döntetlennel most is elégedettek lennénk — nyilatkozott Szekeres Ambrus, a Dózsa labdarúgó szakosztályának vezetője. — Nem szabad egy pillanatra sem elfelejtenünk, hogy a Tatabányának nagyon kell a két pont, hisz a csapat a vártnál lényegesen gyengébben szerepelt az eddigi mérkőzéseken.

A lila-fehérek összeállításában Telcki Gyula edző nem tervez változást. A legutóbbi mérkőzéseken szerepelt tizenegy kezdi a játékot vasárnap Tatabányán. A Dózsa összeállítása: Rapp — Hernádi, Móricz, Kincses, Csupák, Konrád, Rónai, dr. Dunai, Rádi, Daka, Török.

Komlón a csapat legutóbbi eredményei megnövelték az érdeklődést. Vasárnap a Szeged elleni találkozóra 5—6000 nézőt várnak és hazai győzelemre számítanak. Csordás sérülése rendbejött, a középhátvéd ismét elfoglalja helyét a csapatban. A vezetők különösen Pataki jó formájának örülnek, aki a hétközi edzőmérkőzésen nemcsak jól, de eredményesen is játszott. A SZEAC ellen a komlói szineket a Kiss — Kelemen, Csordás, Lazaridisz, Sós, Ruppert, Bérczesi, Garai, Pataki, Takács, Bodai összeállítású együttes képviseli.

— Nem titkoljuk, nyerni szeretnénk vasárnap — mondotta a mérkőzésről Apfelczoffer Géza, a Komlói Bányász SK elnöke, — helytelen lenne azonban, ha az ellenfelet lebecsülnénk. A szegediek nem véletlenül állnak a bajnoki táblázaton a 7. helyen. Csapatunkat jelenlegi formájában azonban képesnek tartjuk arra, hogy mind a két pontot itthon tartja.

A Pécsi Bányász együttese Budafokon küzd vasárnap az NB I. B. pontjaiért. A csapat összeállításában egy helyen lesz változás. A sérült Bencsik helyett Lieber játszik. Legutóbb a Várpalota elleni hazai mérkőzésen a játékosok az első félidő végén érthetetlenül leálltak, csak játszadoztak és ez majdnem megbosszulta magát. A vezetők remélik, vasárnap Budafokon ismét 90 percig harcoló, küzdő csapatot láthatnak a pályán. Az eredményre vonatkozóan a pécsiek döntetlent remélnek.

NB II-ben szereplő csapataink közül a Mázа-Szászvári Bányász ma délután Kaposváron próbaszerencsét a Honvéd Táncsics ellen, azonban papíron kevés esélyük van a Bányász-labdarúgóknak. A PVSK együttese Veszprémbe utazik, a vasutasok a legutóbbi mérkőzéseken jó néhány pontot gyűjtöttek. Most vasárnap Veszprémben is szeretnék növelni pontjaik számát. A Pécsi Ércbányászra Sopronban a Textiles ellen nehéz, küzdelmes mérkőzés vár. Az együttes csak akkor számíthat sikerre, ha a játékosok lelkesedésével és küzdeni akarásával nem lesz baj. A labdarúgó NB III. hétvégi fordulójából a Pécs Kinizsi—Kaposvári Vasas MTE összecsapást ma délután játsszák a kovácstelepi pályán. A többi találkozóra vasárnap kerül sor. A mérkőzések közül kiemelkedik a Bajai Vasas MTE—Mohácsi TE, a Bonyhádi Vasas—Volán SC és a Honvéd Steinmetz SE—Pécsi BTC összecsapás.

Százhuszonnyolc csapattal 1-ével 14-én indulnak meg a labdarúgó Magyar Népköztársaság Kupa nagydöntőjének mérkőzései. A Pécsi Dózsa Kaposváron a Vasassal mérkőzik, a Komlói Bányász Dombóváron a vasutast kapja ellenfeléül. A Pécsi Bányász a Görcsönyi Tsz SK-hoz látogat, a PVSK Mohácson méri össze erejét az MTE-vel. Pécsett a BTC—Ércbányász összecsapás lesz. A Mázа—Szászvári Bányász együttese a Honvéd Táncsics SE-t fogadja. Döntetlen esetén az alacsonyabb osztályú csapat jut tovább.

Szepesi is já

(Tatabán

Balszerencsés csapat a Tatabányai Bányász, ezt nem nehéz bizonyítani! Nincs még egy csapat az NB I. mezőnyében, amelynek annyi sérültje lett volna, mint a tatabányai kék-fehéreknek ... Kedődött annak idején, a tavaly világbajnokságon nagy sikert aratott Szepesivel ... Az ő kidőlése rendkívül nagy jelentőségű volt a csapat szereplése szempontjából hiszen a karmester, az együttes „lelke", lendítője dőlt ki a sorból. Aztán jöttek a többiek. Úgy annyira, hogy akadt forduló, amikor hat (!) standardjátékosa volt sérült a csapatnak. És a balszerencse-sorozat még most sem ért véget. Igaz, nagyon hosszú idő után sor kerülhetett végre Szepesi játékára, ugyanakkor azonban ...

— Kovács I. a diósgyőri mérkőzés óta sérült, sőt úgy látszik ebben az idényben már nem is léphet pályára — mondta Hár László, a Tatabánya fiatal edzője — Az ő kiválása rendkívül nagy hátrány, hiszen a B-válogatottnak is oszlopa volt, (sőt már az A keretbe is bekerült), annyira feljavult a fiú. És sérült Törőcsik is. Kettőjük játékára már aligha kerülhet sor ebben az idényben.

A tatabányaiak sok játékossal rendelkeznek, ebben az évben már több, mint 20 (!!) játékos szerepeltettek. Ez azonban első sorban a sérülések következménye volt ... (a csatársorban például több, mint 10 játékos jutott szóhoz). A jelenlegi legnagyobb tatabányai probléma Kovács I. helyettesítése. Törőcsik helyettesítésére még van megfelelő képességű játékosa a Tatabányai Bányásznak, de Kovács I. helyére ma nem lehet hasonló képességű középhátvédet találni a bányász-

FOTELÁGY, spedárugós ágybetét, modern garnitúra (5 db 3950 Ft-tól!) RÉSZLETRE IS! VAJTA

Elcserélném uránvárosi két és fél szobás, kerleti, nyugati, erkélyes lakásomat egy másféire

Táncruhák és táncosi mák használtan BÁV ú ján eladók. Postalgazg tóság, GH. Pécs, Rák

Táblakép. „Falusi orvos gyermeket vizsgál"
Makkay

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 321-330

Szegi Pál: Műfajok gazdagsága

MAKAI HEDVIG (1940)

A meseszerűség, a vidámság, az aprólékos kidolgozottság jellemzik festményeit. Fantázia falui, piciny emberfigurái, állatkái és az ábrázolt történések sokasága elbűvöli a szemlélőt, aki e művek világában elmerülve megfeledkezhet mindennapi gondjairól.

Mrs. HEDVIG MAKAI (1940)

Her paintings are characterized by joyfulness, a fairy tale like atmosphere, and minute elaboration. Her fantasy villages, tiny figures, small animals, and the descriptions of the multitude of events enchant their viewers, who absorbed in the world of these pictures can forget about the troubles of everyday life.

KORTÁRS NAIV MŰVÉSZET, RÓZSA GALÉRIA

KODAY LÁSZLÓ (1945)

Művein valóság és képzelet harmonikus egységet alkot. Témaválasztására a változatosság, sokszínűség jellemző, de legkedveltebb témája mégis a falusi hétköznapok világa – mindez egyfajta varázslatos meseszerűséggel megjelenítve. Tiszta, élénk színekkel festett, bravúrosan megkomponált képeit gyakran szövik át népmesei szimbólumok.

LÁSZLÓ KODAY (1945)

Reality and imagination form a harmonious unity in his works. His choice of topics is characteristically varied and colourful, however his favourite topic is the everyday life of the village – and all of this is presented with a magical air recalling fairy tales. His pictures painted in clear and vivid colours and composed with tremendous skill are frequently interwoven by symbols of folk tales.

MDK

Makay, 19-20. n.

Leány, fején koszorú. Vánon.

A kép készült Székely Bertalan körzenni ködéjével.

Jelz. fent j.: Makay.

Ernst Muz. aukciói, XXV-XXV. - 35. l.

Makkai M. Aranka

MMK

szerepelt a Győr-Sopron megyei művészek tárlatán, melyet Győr után Sopronban is bemutatnak.

"Ági" portré

Háry György: Megyei Képzőművészeink tárlata. Kisalföld 1963. máj. 5.

Makkay M. Aranyka

MDK

Szerepelt a városi Festőterem épületében rendezett kiállitáson.

Két képe a régi soproni mesevilágot idézi.

Farkas György: A soproni képzőművészeti munkacsoport kiállitásáról.

Kisalföld, 1962 okt. 26.

MAKAY BÉLA

Magyar vadászirodalom

Képeskönyve

M.D.K.

Makay Endre (bpesti) építész pályanyertes tervei alapján Selmeczbányán bányászati és erdészeti akadémia építését határozta el a pénzügyminiszter 247.697 frt. 41 kr. költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

ápr. 6. sz. 5 old.

MAKAY Endre épitész

Szentes, Megyeház

BUGÁR MÍSZÁROS Károly: Szentes, Műemlékek.
Bp. : TKM, 1900. - (TKM kiskönyvtára ; 388.)
lo.p.ill.

M.D.K.

Makay Endre, építész

budapesti város, első díjat nyert a osztrák-német városházra kiírt tervpályázaton. (Ugyancsak Lechner Ödön terve második díjat kapott.)

Vállalkozók Lapja.

~~Építőipar - Építőművészet, Bp. 19 évf. sz.~~

Bp. 1881. II. évf. jan. 16. sz.

Makkay Endre epitész

Pesti Hirlap. 1881. jul. 9.

A szegedi szücház ügye

M.D.K.

Makay Endre, építész

budapesti lakos, készi-
tette a szentesi megye-
háza terveit és vezette
az építkezés munkála-
tait.

Vállalkozók Lapja.

~~Építőipar - Építőművészet, Bp. 19 évf. sz.~~

Bp. 1881. II. évf. szept. 28.

M.D.K.

Makay Endre, építés

terve második, díjat nyert a kódmezővásárhelyi uj városházára kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1890. XI évf.

dec. 9. sz. 2. old.

Makay Endre, épitész

Müvészet, II., 1903. 426.

Kitüntetések

MDK

Makay Endre

e: Kiáll. Jászberényben. Müvészet, 1941, 39.sz.
49 l.

Makay Béla

illustračioja

Vac-lákéje. — A váci bazilika -

Repr

Kőhalmi-Klimstein

József Várlatok

Haynald Lajos ....

életéből Pozsony-Bp.

1889.

11. l.

Vác főtere n.o. 12. l

Gulaftehérvári püspöki re-

zidencia és a gulaf-székes

egyház 23. l.

A budai Korvinus

templom

A király és kúje 107. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 12-[illegible]7.

Budapest
V Rothermere-u 12

M.D.K.

Makkai Endre, lepesti építén

Első díjat nyert a poksonyi vásárcsarnok tervpályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

okt. 21. sz. 7. old.

Makay Endre

epitest

† 1905. 58 éves

Korab Budapest

Vas Zs 1905.

322.

Makkai Endre

Művészet 1903. 426.

Makay Endre

– 1904. 209

Makay Endre

budapesti épitész

Csongrádmegye törv. h-

bizottsága Hentesen épitendő

megyeház terveire kiirdé-

lett második pályázatra

az ő tervei fogadtatva

el 1

megbirta a kivitellel

imod

Az Epitési Szemle

1880. 273. l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Makay Endre
épitész

Az Épitési Ipar

1880. 408.

Az óbecsei varosház
tervpáfarata

I és II ik dijat
nyerte

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Makay Endre

épitész

ind

Az Építési Ipar

1881. 20. l.

A szatmári városháza

terepelésére

I. dbjat

[illegible]

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Makay Endre

Lvod

Az Ejöitési Ipar

1882. 103. l.

(A szolnoki város-
haza)

I. Dijat nyert.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Makay Endre

1882 ben
A zentai város hai va-
lamint város. verhai Kropala
fata megnyerte az
első dijakat.

cod

Az Epitesi Ipar.

1882. 253. l

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

_ évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Makay Endre

I Díj az újvidéki
városháza terpáfsi-
zatan.

Gród

Az Éjoitési Ipar

1885. 284 l. (Az
újvidéki városháza)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Makay Endre

Úvod

Magyar Pálfázatok

1903. 11. sz. 6-8 l.

(A pozsonyi vásárcsarnok pálfázata)

I Díj

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Makai Endre

építőmester

† 1905. máj. 8.

Bp-i építőmesterek

ssb. ipartestülete II.

évk. Bp. 1906.

Rákospalotai lelet VI. 84.

MAKAY 1. *Endre*, építész, * 1847, † Budapest 1905 máj. 8. Itt tanult s az 1870-es évektől u. itt működött. Specialitása volt a városi székházak tervezése s ezek pályázatán számos díjat nyert. M. tervezte és építette a szentesi megyeházat, az óbecsei (1880), szatmári (1881), szolnoki (1882), zentai (1882), újvidéki (1885) városházakat és a pozsonyi vásárcsarnokot (1903) stb.

E. G. II 76 l

8635.

ló gyalog-tolpács teljes fel-
en lévő pisztolyt elsüti és
dombos háttérben szalmafedelü

T A PIED
e le Rouge rue des grands Augus-
le panier fleuri A.P.D.R. 1742.

. 27.5:18.7 cm.

5

Makkay Endre

A pozsonyi vásárcsarnok tervpályázatára 4 pályamű érkezett be. Az I. díjat Makkay Endre nyerte el, a II. díjat Láng Adolfnak ítélték oda.

Művészet 1903, 426 l.

mus. cd.

Makay Endre

erdész, 42-ik évében Kolozsváron, Bakoss István fábiánházai körjegyző, megyebizottsági tag 41 éves korában, Fábiánházán. — Makay Endre építész, 58-ik évében Budapesten. — Dr. Strohbach József, Bécs város első alpolgármestere, a keresztény szo-

65 krtól 11 frt 35 krig

Vas. Ujs.

1905. 322. l.

Makay Endre

festő

koll. kiáll. Jászbe-
reinyben

Művészet 1941. 39. sz

49. l. (Kiállítás
Jászbereinyben.)

Fogadalmi tárgyak épület belsejéből

VIII. 137

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 349-726

ZALAI HÍRLAP
1970 DEC 2

Rokonszenves útkeresők

A Honvéd Képzőművész Stúdió új kiállításáról

Feltűnően sokat fáradozik újabban a megyeszékhely képzőművészeti életének élevenségéért a zalaegerszegi Honvéd Képzőművészeti Stúdió. Az idén már több bemutatóval léptek a közönség elé, legújabban pedig egy kamarakiállítást rendeztek a Helyőrségi Klubban díjnyertes alkotóik műveiből. Makai Gyula ugyanis első, Rédey István pedig második díjat szerzett a Fegyveres Erők KISZ-szervezeteinek idei, X. Országos Képzőművészeti, Fotó- és Barkács Kiállításán.

Az emeleti klubelőtérben berendezett tárlat hét tabló 28 képével fogadja a nézőt, igazi kamara-kiállításról beszélhetünk tehát. A látvány meghittségét csak fokozza, hogy a képek zöme — főként Rédey akvarell-kollekciója — amolyan levelezőlap-nagyságú lírai vázlat, s Makai Gyula festményei sem a vászon méreteivel kívánnak hatni. Kettejük közül Makai vonzódik inkább a portréfestészethez, Rédey István viszont szándékosan zsúfolt — mindenféle használati tárgyat beszédesen tömörítő — csendéletekkel, illetve hangulatot és jelképiséget egyaránt nyújtó tájképekkel szerzett sikert az országos bemutatón.

Makai Gyula erőteljes ecsetkezelése, néhány képének a szerkesztése félreérthetetlenül a stúdió egyik korábbi tehetségét, Tenk Lászlót idézi. A három tablóval mintha maga is egy-egy törekvését akarta volna reprezentálni.

Makai Gyulának bontakozó festői egyénisége talán legjobban a belső tabló négy képéről ismerhető fel, ahol — a technikai nehézségeit legyűrve — portréit már expresszív erővel tudja telíteni, s egy-egy találó ecsetvonással sorsokat ír modelljei képmására.

Rédey István képei között is azt keresi önkéntelenül a látogató, mi az, ami ő maga e sokféle hatás kavargásában. Persze, dőreség lenne egy fiatalember képein a szuverén alkotó kézvonásait számonkérni, inkább csak a lehetőség megléte, a kibontakozás feltétele izgatja a fejlődését figyelemmel kísérő nézőt. Ami feltűnő, technikában kiállításról kiállításra fejlődik Rédey István, s talán ezért próbálkozik meg egész sor nagy művész stílusának, látásmódjának újrafogalmazásával. A századvég nagy újítóit idézik tehát a tájképek (Alkonyat, Sétány, Szőlőhegy, Reggel stb.) néhány kisebb vázlat — az első és a negyedik tabló négy-négy kisakvarellje — viszont azt is jelzi, hogy a járt utak mellett a sajátjával is meg-megpróbálkozik már a fiatal alkotó.

Kevésbé látszik megalapozott próbálkozásnak az a néhány lap, amelyen mindenféle használati tárggyal helyettesíti a csendélet hagyományos elemeit. Az eszközök itt még iskolás bizonytalanságúak, s így elmarad a várt hangulati-gondolati hatás. Kollekciója egészében azonban — csakúgy, mint Makai Gyula bemutatója — egy rokonszenves útkeresés felfedezéseiről tudósít amelynek nem érdektelen várni a folytatását.

Gáspár L
zott ezután
kosoktól. V
szerelők eg
Pátrovics I
zsef, Német
Antal nevét
netet azért,
alatt zavar
tak.

Labda

Az elmúlt hét végén Nagykanizsán a városi labdarúgó szakszövetség hosszú idő után értekezletre hívta össze a város labdarúgó szakosztályainak edzőit és intézőit. A VTS irodában megtartott összejövetelen az *N. Olajbányász*, a *MÁV NTE*, az *N. Thuri SE*, a *Kanizsa Bútorgyár* és az *N. Vasas* képviselői jelentek meg, az *N. Dózsa* és az *N. Száska-Petőfi* illetékesei távolmaradtak. Jelen volt *Kovács Gyula*, a szakszövetség titkára és *Hegedűs Károly*, a helyi JT ideiglenesen megbízott vezetője is.

Tóth Károly, a szakszövetség elnöke várakozáson felülinek értékelte a város labdarúgó csapatainak őszi szereplését, melyet a helyi játékosokból összetevődő együttesek fiatal helyi edzőkkel értek el, akik igazán szívügyüknek tekintik a sportág felemelését Nagykanizsán. Dícsérte a csapatok megváltozott sportszellemét, amely a nevelői munka javulásának következménye.

A szakszövetség elnöke vázolt néhány közeli és távolabbi elképzelést is. Így rövidesen játékvezetői tanfolyamot szerveznek, szabálymagyarázó előadásokat tartanak, s újjáalakítják az edzőbizottságot. Javasolta, hogy a jövőben legalább negyedévenként tartsanak hasonló jellegű összejöveteleket.

Érdekességet jelent, hogy a tavaszi előkészületek jegyében Thuri György Kupát alapítanak, amelyért a nevező helyi csapatok február és március hónapokban, szerdai napokon küzdhetnek majd. A tavaszi és nyári hónapokban kiszélesítve rendezik meg a férfi kispályás bajnokságot, s női együtteseknek is szerveznek ilyen jellegű vetélkedőt. Az általános iskolás diákok nyári szünidejében ismét sor kerül a Szobocsán Kupa küzdelmeire.

Az elnöki tájékoztatót több hozzászólás követte.

letek! Figyelem!

ngol licence alapján készült

Makay Philomena MDK

Tanulmányfő, terrakotta I-II.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Makay Philomena MDK

Női mellszobor, terrakotta
Férfi mellszobor, terrakotta

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
I. sorozat

Makay Philomena, MDK

Női mellszobor, terrakotta

Tanulmányfej, terrakotta

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

MDK

Makay Philomena

Tanulmány, paszt.

Képzőműv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

6 l.

MDK

Makay Philomena szobrászno

„Férfi mellszobor"
„Tanulmányfej"
„Gyermekszobor" c művei KT-táblaton 1887.

MDK-A-1-1/2005.

МОК

МОК-А-1

MDK

Makay Fülöp, 19. sz.

Öreg férfi arcképe

Ernst Muz. 39. aukc. 28. l.

Makay Gusztáv, volt tanuló.

Jávor Ottó: Trefort u. i. „Minta." az Elte Ságvári Endre Gyakorló-iskola története, téka.

1872. okt. 7-én alakult meg a tanárképző intézet gyakorlóiskolája, 25 tanutóval. A nevek, majd az iskola későbbi tanárainak névsora (csak úgy tallózva benne)!

Makay Gusztáv, Czéhmester István

és még többen.

Budapest folyóirat, 1988., 10., 46-old.

Makay Irén

1918/19 - 1921/22

Ferkèpzomfoiskèvk

110. l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Makay (Istók) István

ötvös mas.

Mestere Szindy Mihály Kassai Sérre szegödök 1643-ba. felszab. 1647. szept. 6á.

Mihalik József Kassavá-ros ötvösségének története. Bpest 1900. 320 l.

Reisig Adolf

rajztanár, festő,

Makay Filomena
festő.

l.
Művészi Ipar
1906. 91. l.

MAG
FI

FILMKAMARAI ÉS MOZ
BUDAPEST, 1940. DECEMBER 21. EGYES SZÁM

Makay Philomene

festő és szobrász
szül Cravitza (Ung.)
1840 jan. 22

Singer Künstlerlex
III. 84. l.

Gipszmúzeum, bécsi művészeti akadémiai

IV. 164 - 166.

Makay Filomena

1877/8. I. női ovtáj
Egyéb adat nincs.

1877/8 II. női ovtáj.
Egyéb adat nincs.

1878/9. I. vendéglátóipari

1878/9. II. — —

1879/80 I. " "

1879/80. II női ovtáj

Miskolc VI. 223

Makay Filomena

1880/81. I. női osztály

1880/81 II. " "

1881/82 I. " "

többé fot nem vezendő.

1881/82 II. női osztály

Höller András, körjegyző VIII-235.

Makay

M. 2. *Philomena*, festő és szobrász, Oravitza 1840 jan. 22. 1877—82. a bpesti mintarajziskolában tanult, azután Budapesten főképen terrakotta képmásszobrokat készített s ilyeneket állított ki 1887—88. a bpesti Műcsarnokban is.

K. G. II. 76 l

Viselet.

Tolpács (gyalogos)

A szétvetett lábakkal ál
szerelést visel, a jobb kezéb
baljában görbe kardot tart. A
házak látszanak. Felirata:
TOLPATCH COMBATTAN
legalól: A Paris chez Md
tins vis a vis

Szines rm., mér. a rl

Szn. 32-90
686-902-8

1021

Makai József

Jászberény szerelmese. A középső nemzedékhez tartozik. Impresszionista, színes felületbontó műveket alkotott. 1961. óta lassan a zártabb, a nagy foltok megjelenítő erejére támaszkodó festményeket alkot. Művei rendszeresen szerepelnek a megye kiállításain.

...ctória-tónál találk... tó alatt az ... angolnyel-
...n luo törzsbeli fiat... ...lap példányát. De
...kal, akik az angol ...
...idején gyal...
Európába, h...
...lyik szocialist...
egyetemre jus...
...ben közülük ...
és Egyiptomo...
...ban elérték ...
Budapesten tan...

1984 MÁR 15
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

A luo-törzsb...
Kamariwa Magy...
szerzett doktori...
és ma Kisumu á...
házának orvosa...
feleségének januá...
letett kislánya. O...
marivának nemcs...
tegségekkel kell ...
kóznia, hanem az o... ..., nagykövetnek szólít-
bonákkal, és amelyek el- tatta magát, rám uszította

Nyolc-tízemeletes üzlet- és irodaházak, emeletes autóbuszok: ez jellemzi a kenyai főváros központját, amelyről Nairobit joggal tartják a „legeurópaibb" afrikai fővárosnak. Néhány kilométernyire a fővárostól azonban

Makay Filoménna

1876/77 - 1881/82

Ferkèpzomfoiskòvk

110. l.

Makay Philomena

Thieme Becker

XXIII: 584. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Makay Philomena
Bpest.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain a következő művekkel vett részt:

1887. őszi kiáll. II. sor.: Női mellszobor, terrakotta. — Tanulmányfej, terrakotta – szobor.

1888. őszi kiáll. I. sor.: Női mellszobor, terrakotta. — Férfi mellszobor, terrakotta.

Makay József

festő

Életrajzi adatok

Rácz Kálmán

csomagjában

A MAGYAR ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Makay József

festő

l.

Szépművészet

1941. 157. l

A «Magyar Híradó» című
„Aktuális Filmujság" kiadója
Filmfelvételek · Előhívás
Másolás · Saját laboratórium
Műtermi és egyéb fényképfelvételek

Telefon: 1-455-10

Budape

Makay József

festő

Tanulmányfej, szénrajz P 50.–

Leányfej, vvif 50.–

Csincsa, vvif 45.–

Hentes utca 40.–

rögd

Jászsági képzőművészek és fotó-amatőrök tavaszi tárlatának katalogusa. Jászberény, 1941. ápr.

Makay József festő

Szerepel a gánbarényi festők

kiállításán

N. N.: Gánbarényi festőművészek
kiállítása

Szolnok Magyar Néplap 1968 XII. 24

Makay Józef Ferté"
Szolnok megyei Néplap 1953 dec. 28.-
3 oldal.-

Máhay József
festő

M.D.K.

Méltatás.

Ecsery Elemér: A szolnoki tavaszi tárlat után.
Művészet, 1960. október - 40 lap.

MDK

Makay József, Jászberény

A citerás, of.

Vidéken élő képzőművészek kiáll.II. N.Szal.

1955. 15. 1.

Makay József M.D.K.

Jánoshalmán dolgozik

Müvi a kiállitáson

Pogány Ö. Gábor : Téli Tárlat Szolnokon

Csongrád megyei Néplap 1965.

M.D.A.

MDK

Makay József

Lillafüredi villák, repr.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata, Damjanich Muz, 1960. dec.

Makay József MDK
/Jászberény/

olajfestmények:

Lillafüredi viklák
Lillai idill

Hámor

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata.
Damjanich Muz. 196o. dec.

M.D.K.

Makay József, jánoshidai festő

„Vonósok" c. festményével vett részt a Szolnoki Téli Tárlaton.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1965. XI. évf. 1-2. sz.
76. old.

MAKAY JÓZSEF / Jászberényi festő

A citerás olaj, 78 x 98

Vidéken élő képzőművészek kiállitása 2. Bp., 1955.
/Kat./

15

MDK

Makay József, Jászberény

olaj:

Halászfiuk

Téli Tárlat Szolnok 1967. dec.

Damjanich Mus.

M.D.K.

Maray József, jászberényi festő

„Csáhányos" és „Fürdőépítés" c. nagyméretű képeivel vett részt a Szolnoki Téli Tárlaton. A lap kritikusa e műveket még befejezetleneknek minősíti.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964. X. évf- 1-2.sz.

38. old.

MDK

Makay József

of. repr.:

Először a közösben

Szolnok m.i képzőm., népműv. tav. tárlat,

1959. máj.

MDK

Makay József, Jászberény

Először a közösben, of.

Hordás, of.

Ablaknál, of.

Szolnok m.i képző-, népműv. tav.tárlat,
1959. máj.

MDK

Makay József, Jászberény

A halgazdaság bővitése, of.

Szolnok m.i képző- népműv. tav. tárlat
1960. máj. Damjanich Muz.

MDK

Makay József, Jászberény

Igás lovak, of. repr.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárlata
Szolnok 1961. nov.

MDK

Makay József Jászberény

Cséplés, of.

Igás lovak, of.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

MDK

Makay József

Jászsági képzőművészek. Szépművészet 1941. 157.l.

Makay József
festő –

M.D.K.

Vonósok" c. képe szerepel
" a tárlaton.

Kaposvári Gyula: A szolnoki tárlat
Művészet, 1966. június – 38 lap

Makovecz József
festő

M.D.Y.

Részt vett a tárlaton

Kovács Gyula: Közép-magyarországi képzőművészek... Művészet, 1967. szeptember. 46 lap.

Makay József

Tüzérlövészeten c. képe a fegyveres testületek képzőművészeti pályázatának bemutatóján.

Hajdu Béla: A mai katona-élet képzőművészetünkben

Északmagyarország 1960. dec. 1. 5.l

Makay József (Jánbeszény)

Lillafüredi villák, olaj, 80×100

Lillai idill, olaj, 80×100

Kémor, olaj, 65×100

Reprod. - Lillafüredi villák.

A holnok megyei képzőművének téli tárlata 1960

kat. ber. Papszovári Gyula Gyula 1961 10.

Makay József MDK

szerepelt a tárlaton

"Csákányozó"

"Fürdőépitès"

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963.

JÁSZKUNSÁG 1964 jun. 32-38. lap

MDK

Makai József

Vak Bottyán, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951.
szept. 4.l.

Makai József

„Tanácskörút" c. festménye
első díjat kapott a „Sávszerény
mai arca" c. pályázaton.

Magyar Nemzet 1973 május 13
12. old.

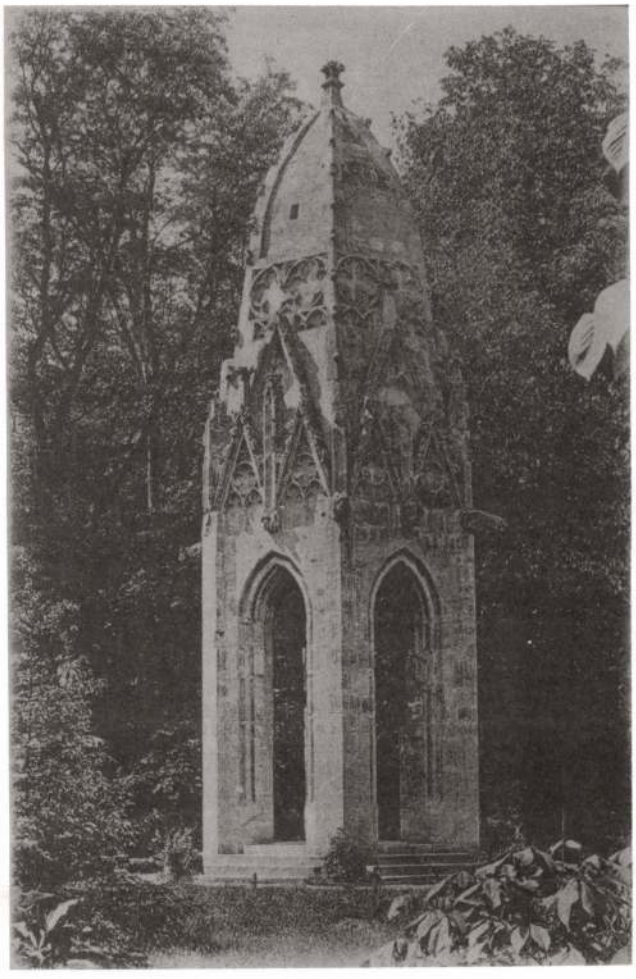

1. Pozsony, a ferences templom eredeti toronysisakja

készítését határozta el." (587. o.) Nem tudni, hogy ez a terv elkészült-e, de később 1909-ben Pálóczi Antal, a korszak egyik legnevesebb városrendezője, készített ilyen tervet.

Az Építészeti Szemle szintén többször ad híradást Pozsonyra vonatkozóan. Az 1895-ös évfolyam 9. füzetében olvashatjuk: „Szent Márton szobra — A királykoronázó régi dómban, Pozsonyban állt Szent Mártonnak Donner Ráfael által ólomból készült lovasszobra. A szobrot idővel a templomból kihelyezték a dóm északi oldalára, ahol csak egy üvegtető védte az időjárás ellen, úgy hogy ugyancsak megviselte az idő. Pozsony városa nem akarván veszni hagyni a műbecscsel bíró alkotást, szülöttét Fadrusz Jánost bízta meg, hogy Donner művét öntse át bronzba, s a dóm előtt tervezett épületben állítsa fel. Az ezzel járó kiadásokra a város 20.000.- Ft-ot áldoz." (284. o.) Végül ez a terv nem valósult meg, a szobor visszakerült a dómba.

Az Építészeti Szemle 1896/97-es kötetéből szintén érdekes adatokat tudhatunk meg: „Pozsony városának szépítése — Három terv megvalósításán fáradozik a Pozsony városi szépítő egyesület. Az egyik terv a ligeti díszkertben egy gótikus templomtornyot emelni, mint milleniumi emléket Schulek építész tervei szerint. A második terv: A Ferenc rendiek zárdája kertjének parkozása. A harmadik terv a Grassalkovich téren levő ócska dísztelen csöves kútnak eltávolítása, ennek helyén egy díszes kandeláber felállítása, és akörül a térségnek parkozása és díszes rácsozattal való bekerítése." (26. o.) A városi ligetben valóban felállították a ferences templom Schulek Frigyes (1841—1919) által 1895—1896-ban újjáépített tornyának eredeti toronysisakját. *(1. kép)*

A következő híradás így hangzik: „A Pozsonyi Honvédterületi Parancsnoksági Épület építését legközelebb már megkezdik. A tervek már készek és bizottságilag jóvá vannak hagyva, a palota helye ki van jelölve. Az épület kétemeletes lesz és két utcára fog frontot képezni." (106. o.) Az 1897-es évfolyam első füzetében három nagyléptékű épületről olvashatunk hírt: „Pozsonyban jelenleg három nagyszabású épület létesítése, mégpedig egy vigadó, új városháza és vásárcsarnok építése foglalkoztatja a pozsonyi közönség figyelmét és érdeklődését. A két előbbeni megvalósítása még a jövő kérdése, ez utóbbi alighanem már a legközelebbi időben megvalósul, amennyiben a vásárcsarnok eszméjének buzgó előharcosa Andrássy Aurél városi tanácsos már készített is tervezetet, melynek keresztülvitele 160.000 Ft-ba kerülne. Most egy bizottság foglalkozik a tervek átvizsgálásával, hogy az végleges határozathozatal végett a közgyűlés elé kerüljön." (1897. 25. o.) Mindhárom objektumról még szólunk a Magyar Pályázatok idevonatkozó közleményei alapján. Szintén az 1897-es évfolyam közleménye vonatkozik a már említett ferences templom tornyára *(2. kép)*: „Kun László tornya — A pozsonyi Ferenc rendiek templomának régi ún. Kun László tornyát Schulek Frigyes tanár tervei szerint újjáépítették. A torony, mely 16. századbeli stílusban van tartva, építészeti műemlék. Az új torony ünnepi fölszentelését május 16-ra tűzték ki." (72. o.)

Ugyanebben az évfolyamban egy rövid hírt találunk: „Bérház építés Magyaróvárott — a mosonmegyei takarékpénztár Magyar-Óvárott Kittler és Gratzl pozsonyi építészek tervei nyomán 46.619 Ft. 31 kr. költséggel emeletes bérházat építtet." (98. o.) A fent említett építészek tervezték többek között a Salvator patika épületét Pozsonyban, és jelentős helyet foglalnak el a pozsonyi eklektikus építészettörténetben.

Az 1898—99-es évfolyam három híre szól Pozsonyról. Az első füzetben olvashatjuk: „Színház építés — Pozsony város elhatározta, hogy a városligeti rozoga Arénát lebontatja és helyébe új díszes színházat építtet. Az építést már a tavasszal meg akarják indítani." (20. o.) Az épület meg is épült 1899-ben, az építészt nem ismerjük (Pamiatky Bratislavy, 1988. 178. o.). A második híradás a következő: „Kultúrpalota — a Pozsonyi Polgári Kör egyesülve a Toldy Körrel díszes háromemeletes kultúrpalota építését vette terve. A palotát a város egyik legszebb pontján, a Séta téren fogják építeni." (21. o.) Nem tudjuk, hogy ez az épület megépült-e, további kutatásra van szükség. A harmadik pozsonyi vonatkozású hír a követ-

2. Pozsony, ferences templom

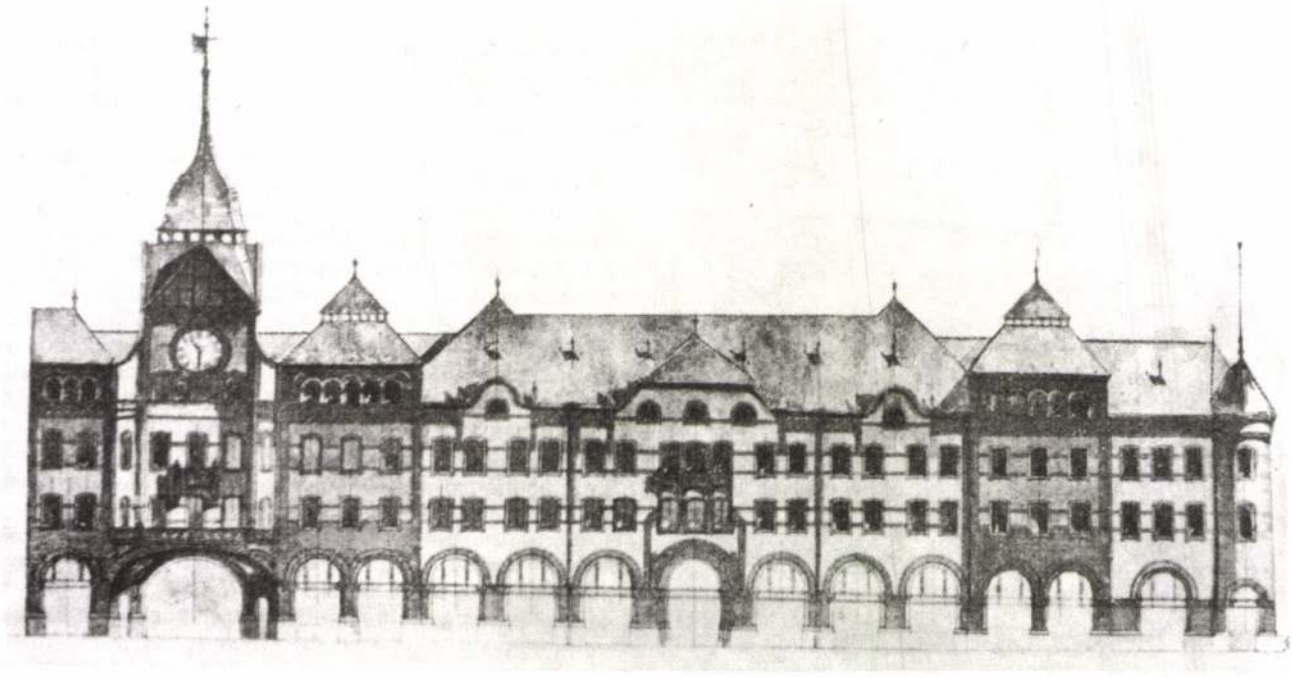

3. Makay Endre: A pozsonyi vásárcsarnok I. díjas pályázati terve — főhomlokzat (1903)

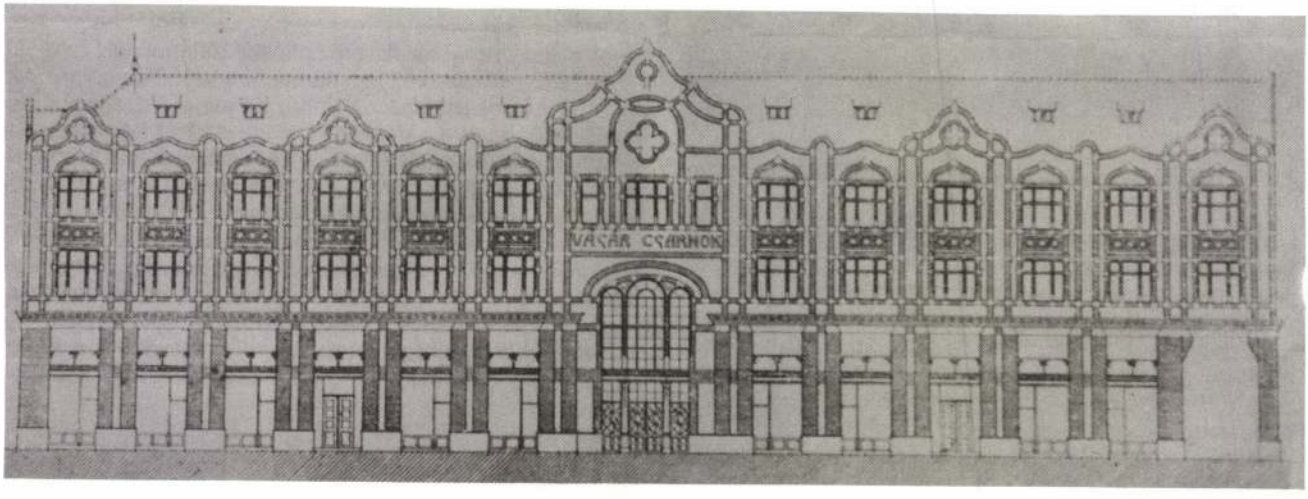

4. Komor Marcell és Jakab Dezső: A pozsonyi vásárcsarnok pályázati terve — főhomlokzat (1903)

kezőképpen hangzik: „Összedűlt ház — A pozsonyi orthodox zsidó hitközségnek háromemeletes új iskolája, melynek építése már a befejezéshez közeledett, október hó 20-án este óriási robajjal beomlott. A 80.000.- Ft-os épületet oly — hír szerint — gyönge alapokon emelték, hogy nem bírta meg a tetőzetet, mely áttörve az összes emeleteket, a földszintre zuhant." (1898. 252. o.) Budapesten, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal Fotótárában található egy olyan archív felvétel, mely a Jó Pásztor Ház mögött lévő tető nélküli, kissé romos épületet láttat. További kutatást igényel annak a megállapítása, hogy az egyezik-e az említett iskolával.

A Magyar Pályázatok szintén közöl témánkba vágó adalékokat. Az első ilyen (az 1903-as évfolyam 11. számában) a már említett pozsonyi vásárcsarnok pályázati anyagából három tervcsomagot mutat be: az I. díjas Makay Endre, a második helyezett Láng Adolf (1848—1913) és a nem díjazott Komor Marcell (1868—1944) és Jakab Dezső (1864—1932) által készített munkákat. *(3—4. kép)* A zsűriben Laubner Gyula, Megen Jakab, Eremit Lajos, Steltzer Endre városi tanácsos, Jankó Zoltán fogalmazó, illetve Czigler Győző (1850—1905) és Sándy Gyula (1868—1953) budapesti építészek foglaltak helyet. A nyertes terv vas-üveg szerkezetű vásárcsarnokot formáz, az utcai fronton boltokkal, az emeleten lakásokkal.

Az 1904-es évfolyamban a Pozsonyi I. Takarékpénztár pályaterveit szemlélhetjük meg. Az első díjat Kármán Aladár (1871—1939) és Ullmann Gyula (1872—1926) lendületes,

Makai József

Nagykőrösön, a műv. központ kiállító termében fog bemutatkozni munkáival.

Prukner Pál: Gazdagnak igérkezik, a nyár.
Pest m. Hírlap, 1974. ápr. 20.

Makay József festő

ELHUNYT MAKAY JÓZSEF festőművész, a jászsági táj neves festője. Hamvasztás utáni búcsúztatása december 15-én, délután 1 órakor lesz a jászberényi Fehértói temetőben.

8.

– : Hí

Népszabadság, Bp. 1979. dec. 12.

Makay József

MDK

Vonósok, repr.

Damjanich Muzeum Szolnok 1964 Téli tárlat

MDK.

Makay József

Kritika a müvészről

Jászkunság 1965 2. lap -

M.D.K.

Makay József
festő

Méltatás

Ecsery Elemér: A polnoki tárlat.
Művészet, 1961. május. — 31 l.

Makai József.

járszberényi festő.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításra „Plakátragasztó" c. képét küldte be zsűrizésre. (említve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 19.

MDK

Makay József, Jászberény

Lillafüredi villák, repr.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J.Muz. 1960. dec.

Makay József, tábornagy

Hillsfürediek világ, repr.

MDK

Makay József, Jászberény

Lillafüredi villák, of.

Lillai idill, of.

Hámor, of.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata, Damjanich
j.Mus. 1960. dec.

MDK.

Makay József

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 dec.11.

Makkay József MDK

"Falusi orvos gyermekeket ~~is~~ vizsgál."

Végvári Lajos: I. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Festészet IV.
Magyar Nemzet 1950. VIII.26.

MDK.

Makay József festő, Jászberény,

"A citerás" /olaj/

Vidéken élő képzőművészek kiállitása
Nemzeti Szalon, 1955.15.1.

Mahay József
festő

M.D.K.

„Igáslovak" c. művével
„vesz részt a kiállitáson.

Erdős Kamell:
~~Kowalczyszky Mária~~: IV. Alföldi Képzőművészeti kiállítás Békéscsa-
bán
Művészet, 1961, augusztus. — 42 l.

M.T.K.

MAKAI JÓZSEF

Festményei szerepelnek a Szolnok Megyei Téli Tárlaton.

Ambrus Tibor: Láttuk, hallottuk.

Petőfi Rádió, 1971. jan. 1.

MDK

Makay József festő

A jászsági képzőművészek és fotóamatőrök együttes kiáll. 1941. ápr. Jászberényben. Rajzoktatás, 1941. II. évf. 4.sz. 39 l.

Makai József

A megye képzőművészeinek kiállítása előtt. – i – n.

Hoboskmegyei Néplap, 1956. máj. 25.

MDK.

Makay József

Kritika

Müvészet 1965 junius. lap 4o.

Makkay József festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 321-330

Szegi Pál: Műfajok gazdagsága

Makkay József
festő

Szabad Művészet
1950. 9. sz. 324. l

A Muzeumképző Intézet közép- é
ujkori müvészettörténeti tagozatának
tanterv-vázlata:
5-8. félév:
közép-és ujkori müvészettörténet. Het
5 óra előadás, heti 2 óra szeminárium.
5-6. félév: klasszika-archaeologia.He
1 óra.
Ókeresztény régészet. Heti 1 ó
Középkori magyar történet · Heti 1 ó

Makay József

áll. tanf

Ferkepzomfoisk vk

1939-41. 147. l

~~Bártfa VIII. 29, 30.~~

Makray József
festő

M.D.

Résztvett a szolnoki tárlaton, – „Shámot" című képét dícséret illeti.

Ecsery Elemér: Gondolatok a szolnoki Téli Tárlat után.

Jászkunság, 1961. március – 16 lap.

Makay József

MDK

"A citerás"

Herczegh László: Szolnok megyei festőművészek képei a "Vidéken élő képzőművészek kiállításán."
JÁSZKUNSÁG. 1955. dec. 41. lap.

Makkay József

MDK

Falusi orvos gyermeket vizsgál, olf.

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Makay Miklós

ált. tanf

Ferk pzomfoisk vk

1939–41. 147. l

~~Bártfa VIII. 116.~~

Makay Sándor

Magyar Hirlap 1977/22/6

Makay Sándor

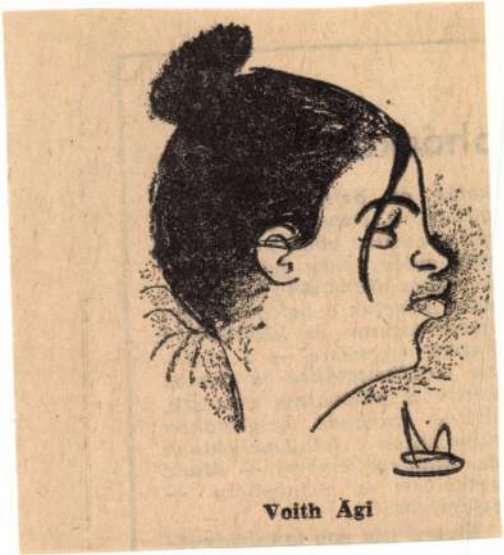

Magyar Hirlap 1977/22/6

Makay S. (?)

debreceni könyvkötő

1776.

l.

Rombauer

292. l.

MDK

Makay Sándor

szerepelt a tárlaton

Bubor Gyula: Nyári Tárlat Nyitás Szolnokon.
Szolnokmegyei Néplap. 1962. jul. 10.

Makay Sándor

1

Mi sem természetesebb, minthogy művészeink — a hivatásos karikaturistákkal konkurrálva — önmagukról és egymásról „kancsal kép"-et fessenek. Alkalom nyílik rá elég: a társalgóban, az öltözőben, jelenésre várva, vagy épp a próbák alatt. Megesik, hogy némely rajz túlságosan is jól sikerül. „Vak tyúk is talál szemet" — ütik el ilyenkor tréfával a társművészetek iránt oly könnyen fellobbanó nosztalgiát. S születnek egyremásra a rajzok tovább.

Mégis, arra kevés példa akadt, hogy valaki az összes kollégáját megörökítse a tréfás ceruzával. Makay Sándor, a József Attila Színház művésze vállalkozott erre a feladatra. Négy év alatt az angyalföldi társulatnak csaknem hetven művészét és dolgozóját rajzolta le, sokszor kegyetlenül találó, pontos vonásokkal, felvillantva a portréban gazdája egy-egy jellemző (ha nem a leg-

Magyar Hirlap 1977/22/6

Makay Sándor

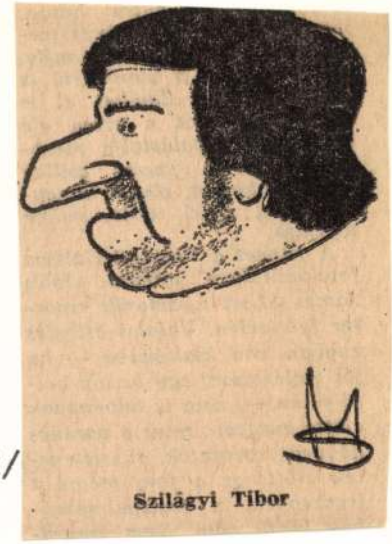

Magyar Hirlap 1977/22/

Makay Sándor 2

jellemzőbb) tulajdonságát, elkapva párszor azt is, ami nem látható, amit a fej nem fejez ki: az arc mögött megbújó lényeget.

Igaz, a gúnyrajzok néha túlságosan is kancsalítanak; puszta lenyomatát adják csak az arcnak, életre nem keltik; máskor meg megtörik a ceruza íve — az arc semmitmondóvá válik, „gazdátlanná". Egy valamihez (a karikatúra lényegéhez) azonban minden rajz hűséges: sohasem hízelgő, s mindenütt kritikus.

Makay soha sehol nem tanult rajzolni. Legjobb gúnyképei mégis meglepő intuícióról, megfi-

Magyar Hirlap 1977/22/6

Makay Sándor 3

gyelőképességről tanúskodnak, Kallus vagy Rózsahegyi torzképeit idézik. E rajzokból (melyek most is a József Attila Színház társalgójában függenek, s melyeket a nagyközönség sohasem látható) néhányat ezúttal bemutatunk.

(vinkó)

Magyar Hirlap 1977/22/6

Makfalvy Géza

Szül Pesten. 1854/5.
Kunszt József Kalocsai érsek
alapít-ványából tanult a
Marastoni akadémiában

N 131.

Makfalvy Geia

1855/6.

Kunszt Lovász alapítv

N2 131

Makfalvy György

festőnövendék.

1857/8 tanévben a Marastoni féle akadémiában Kunszt József kalocsai érsek alapítványából tanúttatta a festészeti akadémiát gyámolító társulat.

N

10. l.

Makfalvy Ilka

1872/73 – 1875/75

Ferkèpzomfoiskèvk

110. l.

Az edények hol fehér, hol [illegible]
pon naturalisztikusan festett virág-
díszt tüntetnek fel, közben arabesz-
kekkel kitöltött keskeny sávokkal és
ovális mezőkkel. Megjegyzendő, hogy
a P. közt számos olyan darab fordul
elő, mely tulajdonkép nem valódi,
hanem csak ú. n. félfajansz; ezeknek

Makfalvai ref. templom

Ernst és öntárnyak
Hunzések

Debreczeni László

1935. 175, 176. l.

Makfalvai ref. templom

eredetileg gótikus

l.

Benkő Károly

Marosszék ismertetése.

Kolozsvár 1868–69.

23 i. l.

923. Németalföldi j

A XVI. századból.

68: II 163.

513

Kártyázó társasá

A zöldterítővel le
kártyázik. ~~[illegible]~~ Az
előbbi kártyái közül
utóbbi ~~lapjai~~ ugyan
~~játékát nézik~~. A ba
Zodva kiséri figyele
hölgy a kihúzott lap
mely mögül ~~[illegible]~~
csával, melynek vége
fölül kerek ablak k

Fa, me
A Nem

Az asztalon kártyalapok meg pénzek hevernek és a játékot többen nézik.

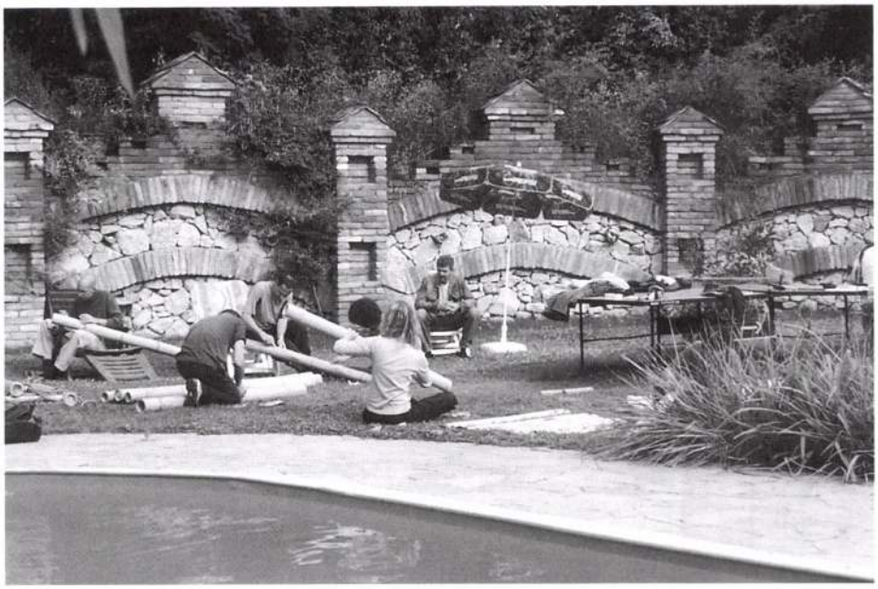

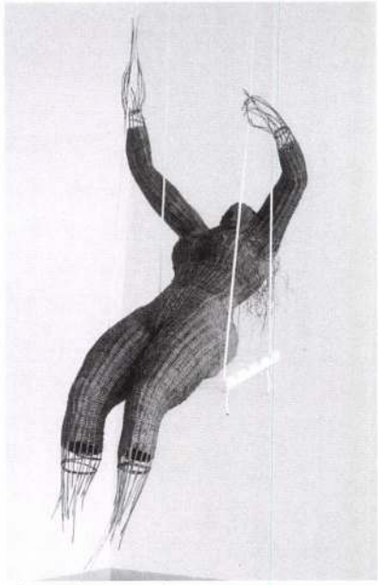

NÉMETH ÁGNES: NAPÓRA-FIGURA

vendégeinek. További tervei között szerepel a gyógynövény-kertészet megindítása és egy meditációs kert kialakítása, utóbbi mellé Németh Ágnes tervez egy 30 méter átmérőjű napórát.

Németh Ágnes e munka mellett párhuzamosan európai uniós pályázatot indított egy kortárs szoborpark létrehozására, melyben többek között Lakner László egy plasztika-sorozatát is felállítják majd. Lakner nemrég ellátogatott Bonnyára, beleszeretett a falu megkapó hangulatába, és közös munkát javasolt a tavaly ott dolgozó alkotócsapatnak: egy nyári művésztelep bonnyai megrendezését. A kényelmet, felfrissülést, kellemes kikapcsolódást kínáló wellness-központ így egy páratlan együttműködés bázisa lett, amit egy falusi falvédő hagyományos feliratával lehet összegezni: „Ne csak a has egyék, lakjék jól a lélek is". Ez a szöveg fut majd körbe a Németh Ágnes tervezte bonnyai napóra ember-angyalai körül a földön, ez fogadja majd a somogyi táj békés, pozitív gondolatokat inspiráló, csöndes kis falujában az oda látogató vendégeket.

Götz Eszter

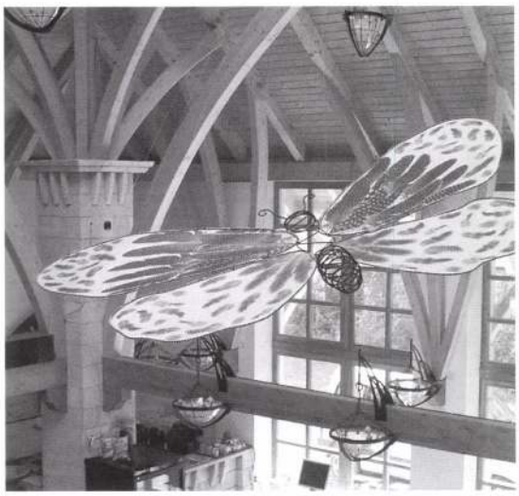

ÉPÍTÉSZ / ARCHITECT

Callmeyer László, Makay Tamás és munkatársaik

Keleti kényelem

Az Anna Gyógy-, termál és élményfürdő Szegeden

The steam-bath in Szeged was originally constructed to commemorate the millennium. Starting from the thermal spring – Anna Well – there is now a promenade. The spa is a place of amusement in the evenings and a health-care complex by day. The town started reconstructing the run-down baths in 2001 sponsored by the state. Makay Investment Architectural Ltd. based in Budapest has elaborated designs for the reconstruction of Anna Medicinal, Thermal and Fun Baths, and the new Anna complex was opened to the public in the summer of 2004.

Tetűtlenítő gépsor is működött a szegedi gőzfürdőben. A 19. században nélkülözhetetlen közszolgáltató intézmény a 20. században gyógy-, a 21. században élményfürdővé lett. Közfeladat azért maradt: naponta százakat kezelnek a gyógyászaton. Délután nyit a wellness-szárny. A legizgalmasabb azonban az este. Kilenctől bejárható a teljes ház, a hangszórókból zene szól, éjfélig pancsolnak a fiatalok. A millenniumra épült, a mesés Kelet elképzelt világát idéző Anna a műemlék-fürdők felújításának mintapéldája. Az üzemeltetés nyűgei azonban figyelmeztetőek: a „változtathatatlan" épületet nem lehet gazdaságosan kihasználni.

FOTÓK • PICTURES • NÉMETH GYÖRGY

ELNYÚLOK A LANGYOS MEDENCÉBEN, és hagyom, hogy a hátamat bizsergesse a sok apró buborék. Pezsgőfürdő, simogató gyógyvíz Szeged belvárosában. Az Annát passzív élményfürdőnek mondják a fürdős szakmában, ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy akinek itt kedve szottyan sportolni, az inkább kérjen sakkot a fürdőmestertől. Eredetileg a millennium tiszteletére épült a szegedi gőzfürdő. Nemcsak a magyarság jeles évfordulójára akart maradandót alkotni a város, újjáépítés is zajlott. 1879 márciusában ugyanis a hatalmasra duzzadt Tisza több gátat átszakítva Szegedre zúdult, és elmosta a házak többségét.

A fürdő a szegedi kiskörúton áll. Szemben magasodik Schulek Frigyes „kakasos" temploma és a Magyar Ede tervezte Református-palota. Szomszédja egy kétemeletes bérház, mely a sarkon Szeged főterére, a Széchenyi térre fordul át. Az épület melletti gyógyvízkifolyótól, az Anna-kúttól sétány indul. A mai fürdő este szórakozóhely, nappal

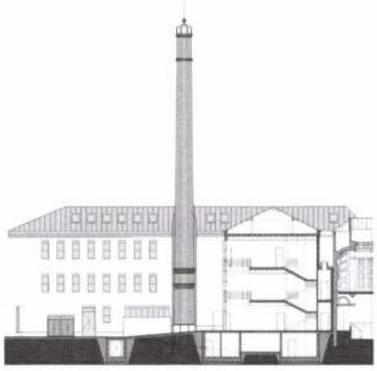

ÉPÍTÉSZET / ARCHITECTS
CALLMEYER LÁSZLÓ, MAKAY TAMÁS, SZANDBAUER VALTER, CSISZÁR BALÁZS, KENYERES LÁSZLÓ, LÁSZLÓ PÁL, NAGY SÁNDOR, MISKOLCZY ÁGNES, PETE BALÁZS

ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNET, MŰEMLÉKVÉDELEM / ARCHITECTURE HISTORY, MONUMENT PRESERVATION
KERNER GÁBOR, VÁKÁR TIBOR

ÉPÜLETDIAGNOSZTIKA ÉS KUTATÁS / BUILDING DIAGNOSTICS AND RESEARCH
LŐCSEI JÓZSEF

STATIKA / STRUCTURE
DR. STREBEK TIBOR

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
ILLÉS ATTILA, DOBÓ MAGDOLNA, TÓTH PETRA

ÜVEGMŰVÉSZET / GLASS ART
CSONTOS ELEK, DUDÁS VERONIKA

SZOBRÁSZAT, KISARCHITEKTÚRA / SCULPTURE, MASONRY
KLIGL SÁNDOR

GÉPÉSZET / PLUMBING HVAC
BARTAL LÁSZLÓ, FŐZŐ ANDRÁS, GARANCSY ANDRÁS, MOLNÁR GÁBOR, SZABÓ PÉTER, VETŐ BÉLA

USZODAGÉPÉSZET / HYDRAUANLICS
SZEBENI LÁSZLÓ , SZEBENI GÁBOR

BALNEOLÓGIA ÉS ORVOSTECHNOLÓGIA / BALNEOLOGY, MEDICAL TECHNOLOGY
DR. VANCSURA MIKLÓS

ELEKTROMOS TERVEZÉS / ELECTRICAL PLANNING
BARTAL LÁSZLÓ, CZEGLÉDI MARIANN, IVÁNCSIK TAMÁS

KÖZEGÉSZSÉGÜGY / PUBLIC SANITATION
TUBOLY LÁSZLÓ

KÖRNYEZETVÉDELEM / ENVIRONMENT PRESERVATION
MAJOR TIBOR

egészségügyi intézmény. A tisztasági fürdőből részben szabadidős klub lett. A társasági életnek egy új formája alakult ki, mely évszázados hagyományú, csak épp helye nem volt az utóbbi években. A fürdőkultúra átalakult, a közös pancsolás, nyüzsgés, beszélgetés áttörte a nemi határokat. A „szombat esti Anna" az éjszakai buli kezdete.

A 19. század végén azonban épp a fürdési módok és a nemek elkülönítése volt a feladata a tervezőnek. Steinhardt Antal és Lang Adolf tervei alapján az épületegyüttest egy háromszögű beton padkára emelték. A budapesti műépítészek egy magasföldszintes, helyenként emeletes tömeget hoztak létre, mozgalmas térformálással. Egy álombéli keleti fürdő öltött testet, mely a kor közízlését nagyon ügyesen kihasználta és kiszolgálta.

A 117 méteres körúti homlokzatot a tervezők ki- és beugrásokkal tagolták. Középen monumentális főbejáratot képeztek ki, amelynek oszlopokra támaszkodó, félkörív párkány ad hangsúlyt. Két oldalára, falmélyedésekbe archaizáló szobrokat helyeztek, ezzel lett még ünnepélyesebb a testi megtisztulás helyszínének kapuza-

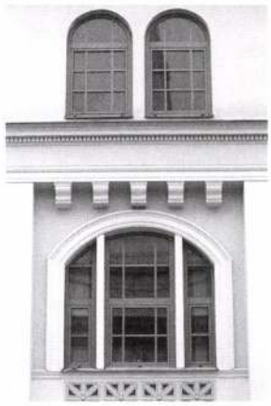

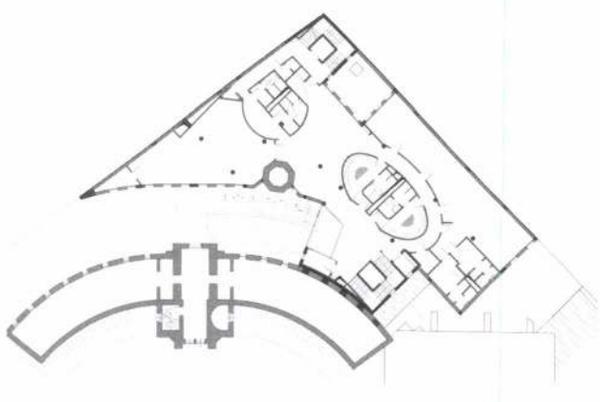

Hadas Tamás

ta. A bejárati tömb tetején, egy gúla alakú obeliszken üveggömb csillog. Télen mindezt sejtelmessé teszi az épület hatalmas kéményéből gomolygó pára.

Az Annában – fürdő létére – kevés a víz. A legnagyobb medence is csak 19 méteres és szabálytalan alakú. A funkciót háttérbe szorítja a forma, azaz a tagolásában érintetlen épület. Érdemes a záróra közeledtével, a lassan elcsöndesedő termálfürdőben megvárni, amíg kiürülnek a pompás terek. Így könnyebben elképzelhető: egykor tisztes urak tempóztak, mártóztak meg itt, miközben a női szárny szigorúan elkülönítve, a másik oldalon volt.

A kisebbre méretezett női épületrész – most wellness-szárny – évtizedekig kiürítve állt. Fokozatosan romlott a fürdő állapota. Átjárta a nedvesség, hullott a vakolat, a fagerendákat pusztította a gomba. A város végül állami támogatással kezdett neki a felújításnak. A budapesti Makay Vállalkozás Építészeti Kft. 2001-ben dolgozta ki az Anna Gyógy-, Termál- és Élményfürdő rekonstrukciójának tervét. Ezt az építkezés közben jelentősen módosították, nem fedték le például az épület belső udvarát. A felújítást a Zalaegerszegi Állami Építőipari Vállalat (ZÁÉV) Rt. végezte, egymilliárd hétszázmillió forintos költséggel készült el az új Anna. A nagyközönség számára 2004. augusztus 21-én nyitották meg újra.

Az apró, egymásba nyíló helyiségeket föl kell fedeznie a látogatónak. A belső folyosóról itt is, ott is medencék, pihenők, öltözők, közlekedők nyílnak. Az egyik sarokban a szaunában izzasztják magukat, kicsit kijjebb fiatalok trécselnek az élménymedencében. Szerb, német, angol szót hallani. Ücsörögnek az emberek, ahogy változik a föltörő buborékok helye, iránya, úgy mozdul mindenki. Az élményelemeket kisajátítva területet foglalnak a pancsolók.

A vízben lebegve különleges térélményt kelt a termek félkör, kör, nyolc- és sokszög alaprajza, téglaboltozata és az üveg tetőzet. Éjjel a gyógymedence kupolájának rafinált díszvilágítása csak jobban kiemeli a historizáló díszítmények ritmusát.

Molnár B. Imre

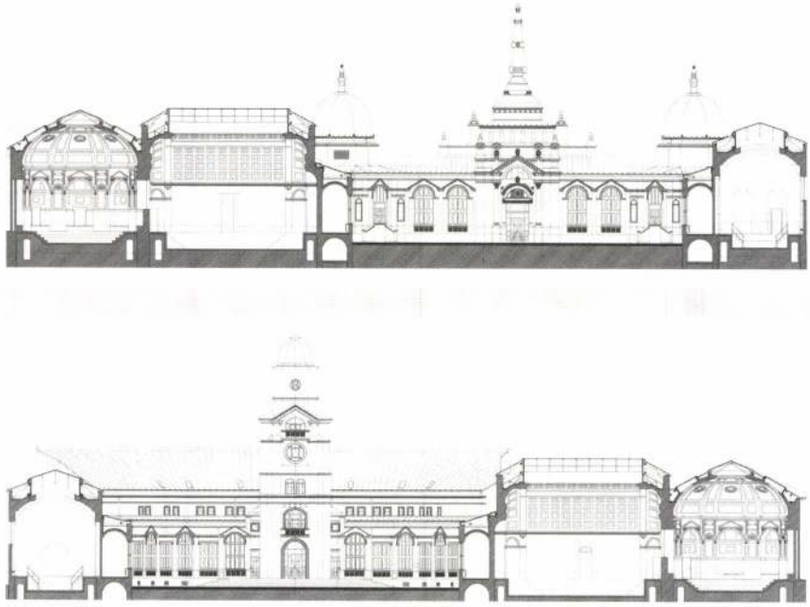

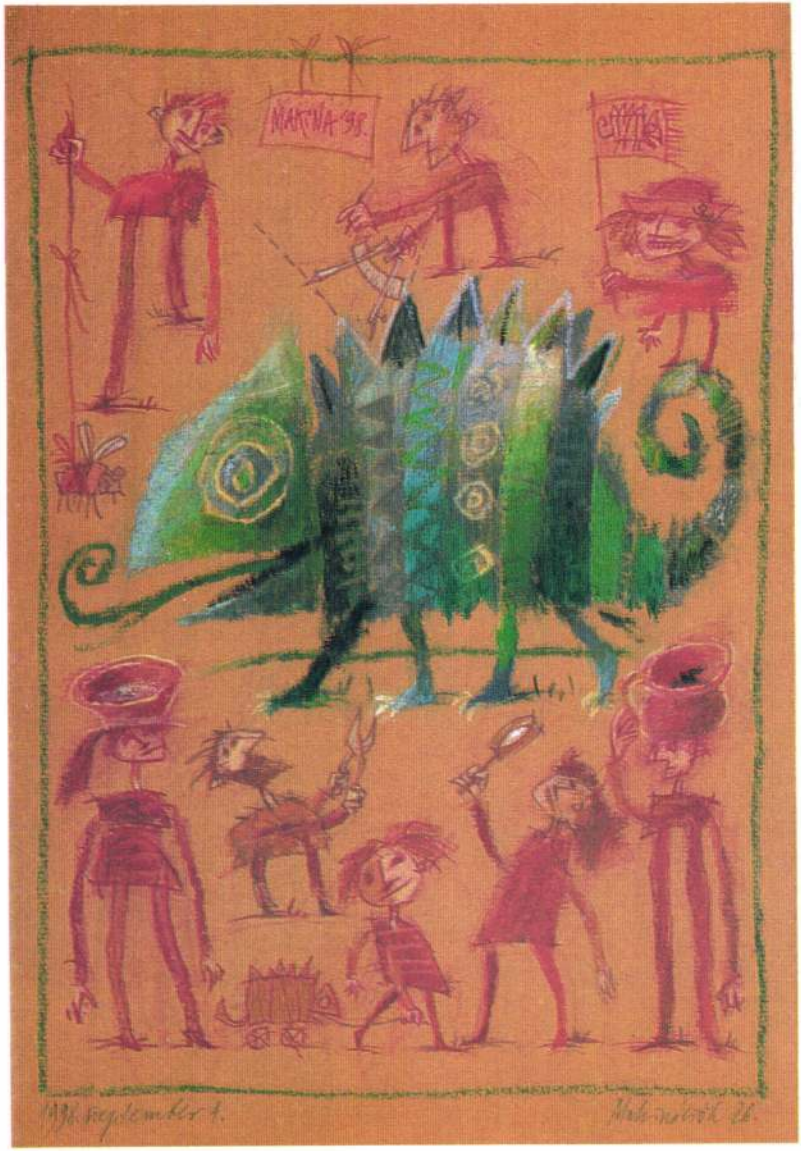
MAKUNA '98.

MAKUNA
97.

Makina (1979–)
Machinációk 26. 1998
papír, ceruza

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Makina (1979–)
Machinációk 12. 1997
papír, ceruza

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

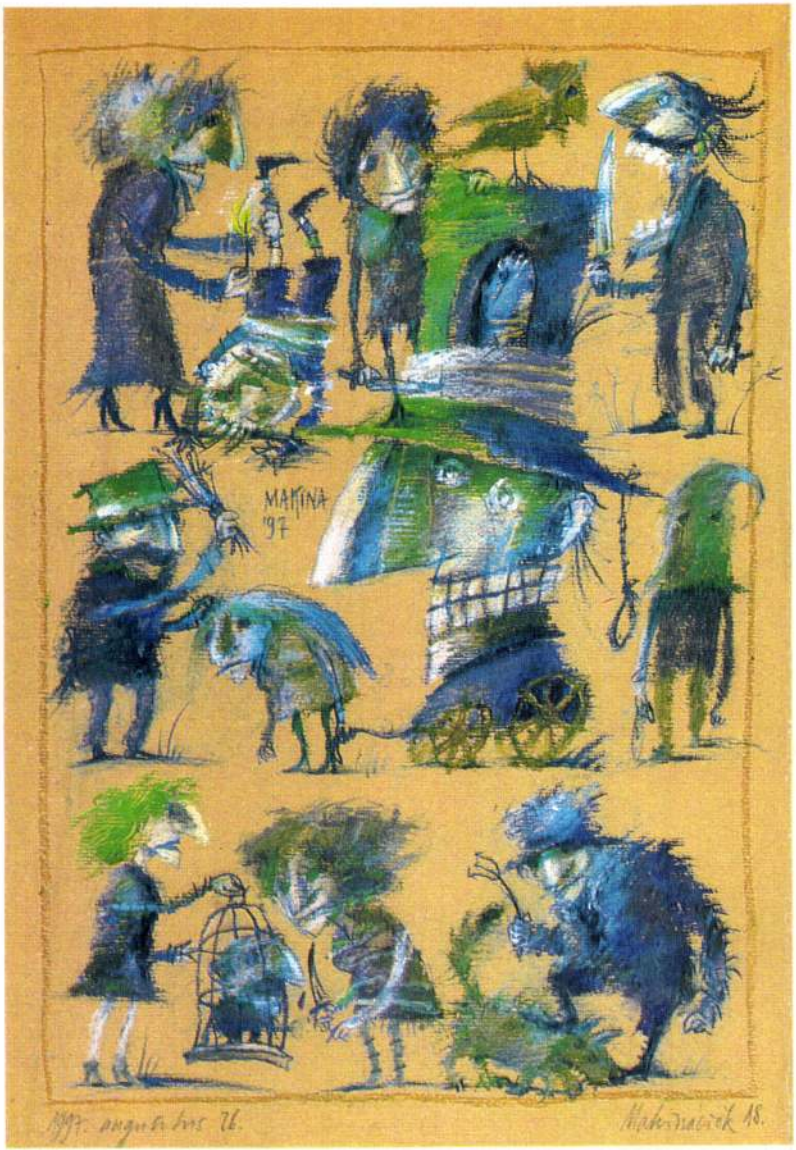
MAKINA
'97

Makina (1979–)
Machinációk 18. 1997
papír, ceruza

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Makina (1979–)
Machinációk 28. 1998
papír, ceruza

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Makk József

festő

lárd

Révay Kálmán

csomagjában.

Makk József

A Magyar Könyvbarátok Diáriuma ex-libris pályázatán pályatervét megvették.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1934. 36. l.

(Az ex-libris-pályázat eredménye.)

Makk József

akadémikus

képkiállítása a Ludovika Akadémia dísztermében 1934-ben

Ludovikás Levente

1935. XIV. évf.

képpel.

KARO ESA

Makk Ignác vágóhidi alkalmazott

Közvágóhíd modellje

Pécsi és baranyai munkásfestők és szobrászok kiáll.
Pécs, 1948. dec.

Mak István, építész M.D.K.

Kellermann Lászlóval közösen készített terve harmadik díjat nyert a debreceni temető és épületeire kiírt pályázaton.

Építőipar - Építőművészet, Bp.1918.évf. 16.sz. 126.old.

M.D.K.

Mak István, építés

Kellermann László val közös terve 2000 K-és harmadik díjat nyert a debreceni temető építkezésének pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1918. XXXIX. évf.

febr. 20. sz. 3. old.

Makk István

Kaszta Dénes, Tóth Dezső és Makk István tervezik a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumot /tájegység-elhelyezési terv/

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. 52.l.

Mahk István
építész

A váci zeneiskola tervezője Mahk István

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március - 48 oldal.

Makk Ignác MDk

Csuzner Irmával gyett állítja ki „Vágó-
hid" c. modelljét.

Martyn Ferenc: „Pécsi munkásfestők és
szobrászok kiállítása"

Dunántúli Napló 1948. V. évf. dec. 18. 4. l.

MAKK Imre festő

MN 1996. aug. 29.

MAKK IMRE Amerikában élő festőművész tárlata szeptember 2-án délelőtt tizenegy órakor nyílik meg a Magyar Kultúra Alapítvány székházában (Budapest I., Szentháromság tér 6.). A kiállításon a festő felesége, Makk Éva és fia, ifj. Makk Imre képei is szerepelnek.

ÉSI ŰRLAP

endezésre kerülő tavaszi ankétra
28-29-én.

_____

_____

_____

_____

K jelzéssel kérjük megadni!

	IGEN	NEM
zt venni:		
enni:		
-Budapestig/:		

Makk István

Seenger Pál

mint
ed

OTI Hungaria Körúton
épitendő berházaira
kiírt tervpályázaton
díjazva

MMÉBKözl
1941.127. l.

Makk István

épitész

a győri iparostanonc-
iskola tervp.
megvétel

MAGYAR ◦ EPITOMUVESZET

1929. 9–10. sz. 19. l.

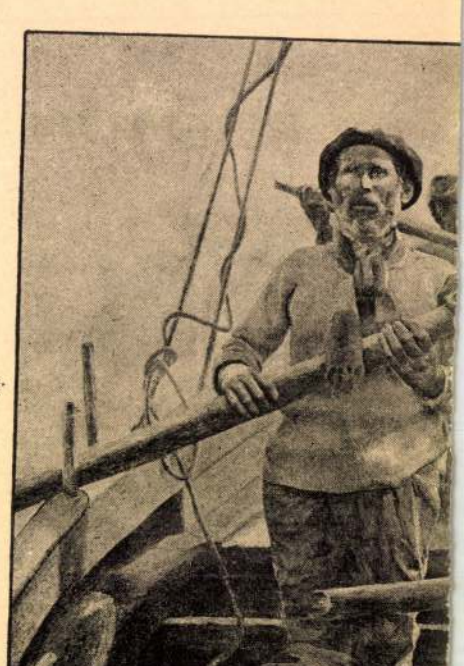

POLL

Makk István
építész
l.
MMÉÉÉvk
1934.226.l.

Kőagyagcsövek raktáron.

OSENBAUM IZIDOR légszesz-, vízvez
csatornázási

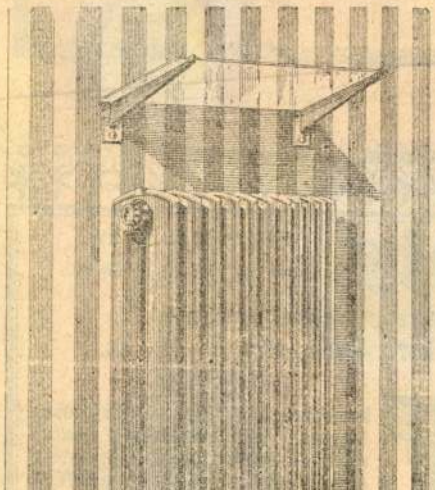

Fort Oszkár és T

BUDAPES

IX. Angyal-u

Műszaki iroda és mühely
ségügyi berendezések és
relések számára különb
vitelü és rendszerü k
gőz- és vizfütések, szell
és száritó berendezése
szesz- és vizvezetékek,
tyúk, fürdők, mosdók, k
stb., paloták, lakóházak
zetek, gyárak és fürdő-
részére.

TELEFON 55—

Alapitva 18

SOLTY műkovácsok

műhely és iroda :
Budapest, VII., Óvoda-ut

lló burkolatokat és rácsokat **s egyéb lakberendezési fémdisztárgyaka**
yrácsokat, kerti és sirkeritéseket stb. saját terveik vagy beküldött minta után
tálok készitésében.

Telefon : 73

Makk József
festő

M.D.K.

Önarcképei, — Méltatás. —
Falu télen" (repro)
"

...n: Makk József hagyatéki kiállítása — 36 l.
... január. 1 szám

MDK

Makk József szobr.

F.A.E: Képzőművészek a bányáról,... Szab.Nép, 1948. nov. 23. 6 l.

Makk József

Pihenő bányászok, bronz

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

MAKK József szobrász

NN: Festőállványok között a népülő Sztálinvárosban

Művelt Nér 1955 11 erf. 33. n. aug. 14. 3 l.

Makk József, diszitő szobrász, 1939-40.
iparművészeti ~~szakoklevelet~~ kitüntetéses
szakoklevelet nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 1938-1941. Bp. 1942.
34 l.

oldalon három ujolasz rendszerü füles
déli "Császárné" bástyának csak a fel-
anak. Itt 1949-ben a feltöltésből Báthory
került elő /Balassagyarmat, Paloc Mu-
kben megtörik, majd félfüles bástyában
első falerősitő pillérek vannak meg.
középső erődrendszer két pontban meg-
védőmüvel. Ezen elfalazott reneszánsz

ifj. Makk József, okl. ruhaterv

Magyar Iparművészet 1934. 2e7 l.
A magyarok öltözködési mozgalom orsz. bizottságának ruhatervpályázatának eredménye.

MDK

Makk József szobrász

dicsérettel kitüntetve

Kossuth- és Hunyadi-szobor ... pályaművek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

Makk

1848/49. tüzérezredes festő

Pulszky Ferenc

Életem és Eorom.

II. Bp. 1881. 37 l.

190. l.

illetve folyositását a fen
szegedi ügyvéd kezéhez esz
nála kifizetést nem nyer.

A j á n l o t t.

MAKINA

MU 1999/9

Epigrammák

Egy túlbuzgóra

Azt mondod, nincsen időd semmire,
folyton elnökölsz, megnyitsz valahol;
hogy a melledre plecsnit tűzzenek,
mint a lába-égett tyúk, futkosol.

Egy képviselőre

Vitázol és interpellálsz naponta,
már a csapvízből is folyik beszéded. –
Tudhatnád, hogy fölös eső a földet
rontja, fölös beszéd a népet.

Egy újgazdagra

Gyarapszol: még kakasod is tojik;
vállalsz kurátorságot, elnökséget,
de csak mi pénzt fiadzik-kölykezik. –
(hja, hol méz van, ott nincsen híja légynek.)

Inkább

Méghogy *veled* versengve zengjek
tücsköt-bogarat rakásra, barátom?
Perzselődjek inkább gyehennatűzben! –
Két fülemüle nem dalol egy ágon.

Fohász, hallgatásért

E századvégi Bábelben, ahol
annyi hamis próféta tépi nyelvét,
hogy aki halkan szól: torkára forr –
add meg, Uram, a hallgatás kegyelmét!

A kartársnő körmei

/kalauz MAKINA mappáihoz/

A tellő káosznak fordult óráin ösmerendővé szorítva a nemzeti rajztudomány négyszögméterben fekvő mintalapjait, oly tündökletes dekameront találunk, mely ritkaság a figurás kívánalmú szépmesterség tusténtára diszciplinált kerületeiben.

Bizonyos, miszerint MAKINA e pásztorjáték grafikáiban sokoldalzatú megfigyelés alapján kivételes és tanmeresztő különleget szemlélhetünk, s áradásig bővelt motívumtára a kinagyolva láttató táblázatos virtus kedvezményeit ígéri.

98 Átadván magunkat a serdült garabonciának, csak ámulhatunk, amint a bábpiaci vigadalmak hátterében motollába gyúrja a felgyűlt memória kúpjait s regefüzetből útfélre hagyott forma-elemeket egyaránt nemesítve hoz elénk.

Hogy minő szerencsével bíratik szabadelmű fordulatossága, fraktúrai átalkodottsága, hanemha kényszorzat nyomán kamattal cserzé azon epikai distanciát, mely Tempefői szerzőjét Gyulaitól* csupán idősorilag különbözteti?

Rejtély, akár a műfénynél végzett hímvarrás.

Szemethy Imre

*Líviusz

Makina rajzai

DEUS EX MAKINA I. (GRAFIKA TERV)

MŰVÉSZET

DEUS EX MAKINA II. (GRAFIKA TERV)

A'LCA'K

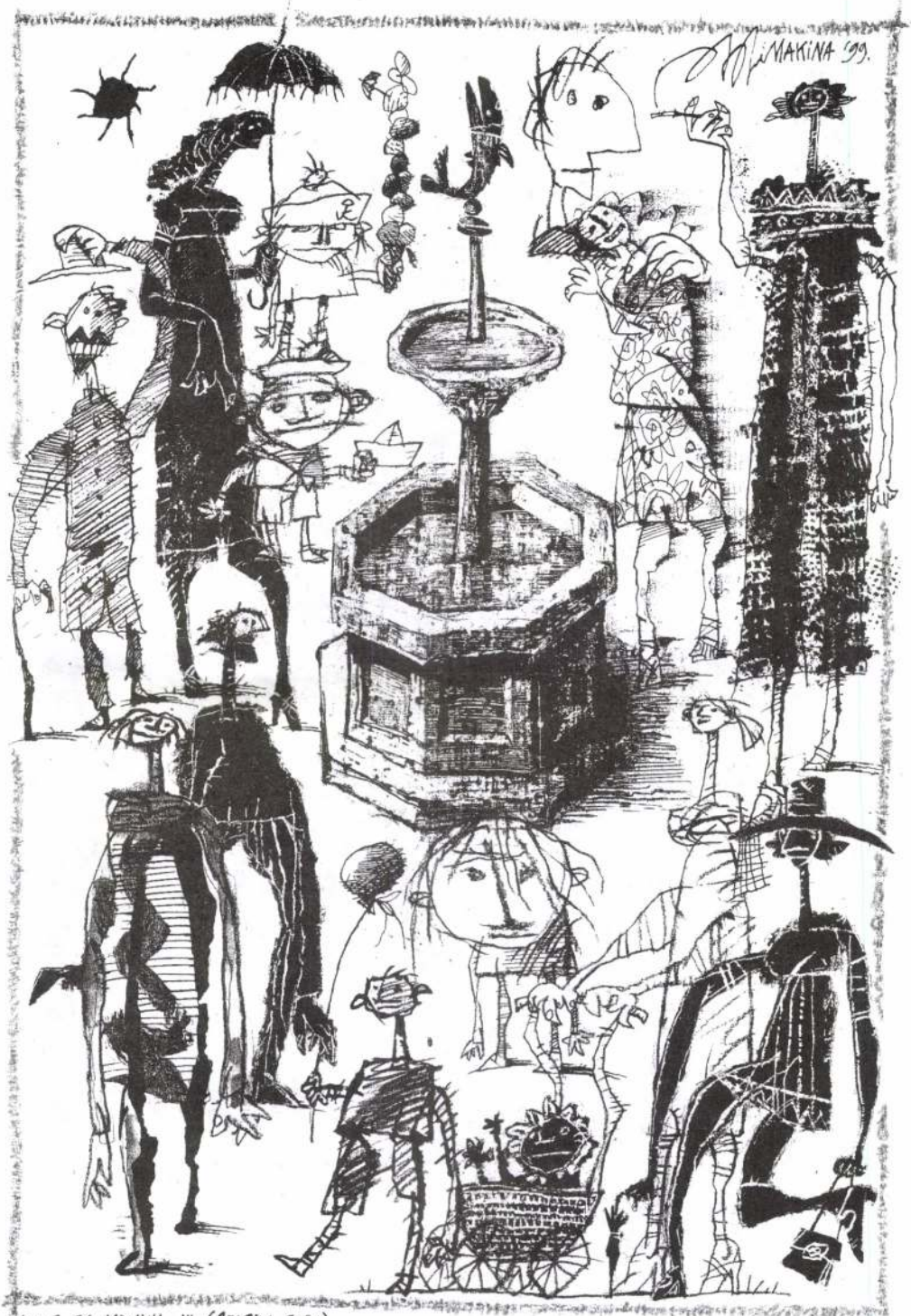

DEUS EX MAKINA III. (GRAFIKA TERV)

A PROMENA'D

DEUS EX MAKINA IV. (GRAFIKA TERV)

A NŐK TERMÉSZETÉRŐL

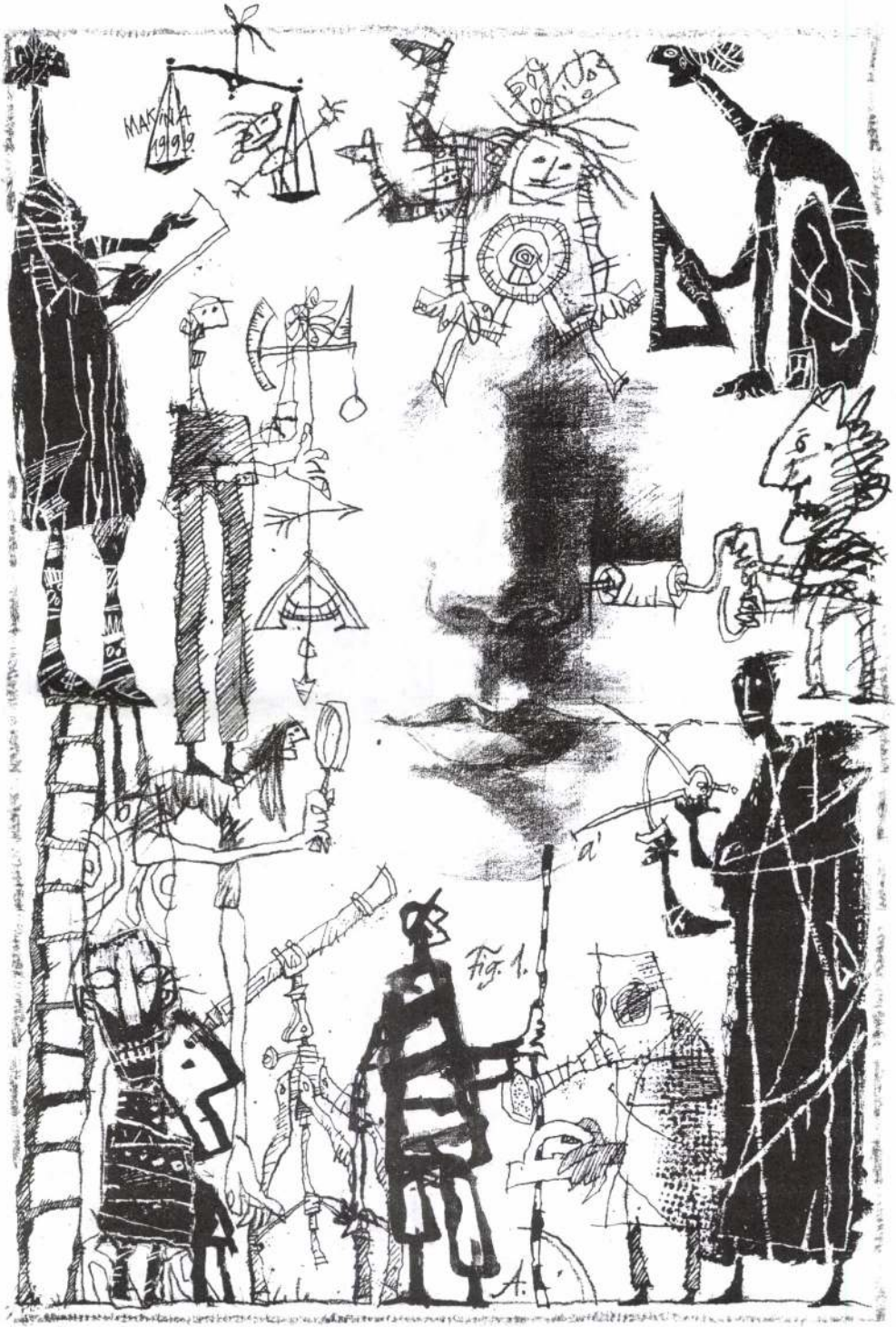

DEUS EX MAKINA V. (GRAFIKA TERV)

MERTÉKESSÉG

DEUS EX MAKINA VI. (GRAFIKA TERV)

A MŰVÉSZET HALÁLA

1999/9

9

MOZGÓ VILÁG

1999/9

Sükösd Miklós: Infoharc és médiapropaganda a jugoszláv háborúban ● Polonyi Péter: „Pax Americana" = „Bellum Americanum"? ● Komoróczy Géza: Holocaust ● Kun István: Szégyellt magyar tragédia ● Andor Mihály: Az akarat nem elég ● Berkes Erzsébet: Dokumentumok Galgóczi Erzsébet pályaképéhez

Imre Flóra ● Dobai Péter ● M. Zakar Edit ● Oláh András ● Kerék Imre ● Makina ● Szemethy Imre ● Törő András ● Almási Miklós ● Szabó Miklós ● Sükösd Mihály ● Berkes Erzsébet ● Barna Imre ● Győrffy Iván ● Rózsa Gyula ● Fáy Miklós

Mozgó-lexikon
A–T

ALMÁSI MIKLÓS 1932-ben született Budapesten. Esztéta, filozófus, az MTA rendes tagja, kétszeres József Attila-díjas. Legutóbbi könyve: *Üveggolyók – Az ezredvég globális játszmái* (1998).

ANDOR MIHÁLY 1944-ben született. 1971-ben végzett az ELTE magyar–filozófia szakán. Szociológus, az MTA Szociológiai Kutatóintézetének munkatársa. Oktatás- és településszociológiával foglalkozik.

BARNA IMRE 1951-ben született Budapesten. 1975-ben végzett az ELTE olasz–német szakán. Műfordító, az Európa Könyvkiadó főszerkesztője. Legutóbbi könyve: *Az átutazó és a bennszülött* (1994).

BERKES ERZSÉBET 1940-ben született Újpesten. 1964-ben végzett az ELTE magyar–történelem szakán. Kritikus, lapunk munkatársa.

DOBAI PÉTER 1944-ben született Budapesten. 1970-ben végzett az ELTE filozófia–olasz szakán. Író, költő, forgatókönyvíró, dramaturg. Legújabb verseskötete: *Önmúltszázad* (1997).

FÁY MIKLÓS 1964-ben született Budapesten. 1989-ben végzett az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. Szabadfoglalkozású kritikus.

GYŐRFFY IVÁN 1972-ben született Budapesten. Az ELTE történelem–filozófia–összehasonlító irodalom–kommunikáció szakos hallgatója, a Láthatatlan Kollégium tagja.

IMRE FLÓRA 1961-ben született Budapesten. 1985-ben végzett az ELTE magyar–latin–ógörög szakán. Füst Milán-díjas, Déry Tibor-díjas költő, műfordító. Legutóbbi verseskötete: *A szép kötélverőné újrakezdi* (1998).

KERÉK IMRE 1942-ben született Háromfán. Sopronban él, tanárként, könyvtárosként dolgozik. Radnóti-díjas, Kormos István díjas költő. Legújabb verseskötete: *Tóparti alkonyat* (1998).

KOMORÓCZY GÉZA 1937-ben született Budapesten. Az ELTE-n és a prágai Károly Egyetemen végzett 1961-ben, illetve 1963-ban. Orientalista, egyetemi tanár. Utolsó könyve: *Bezárkózás a nemzeti hagyományba* (1992).

KUN ISTVÁN 1941-ben született Mezőtúron; 1951 óta Szabolcsban él. Az ELTE jogi karán végzett 1964-ben. Volt újságíró, téeszelnök, jelenleg vállalkozó, közíró.

MAKINA 1979-ben született Budapesten. 1981 óta rajzol. 1998-ban végzett a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola grafika szakán.

M. ZAKAR EDIT 1910-ben született Margittán, felső iparrajziskolát végzett, tanított és jelmeztervezőként dolgozott. 1936-ban Muharay Elemér felesége lett, segítette a néprajztudóst színpadi munkáiban, közben novellákat és verseket írt.

OLÁH ANDRÁS 1959-ben született Hajdúnánáson. Tanári diplomái: BGYTF, magyar–történelem, 1982; KLTE, történelem, 1998. Jelenleg Mátészalkán tanít. Kötetei: *Álarc a csönd* (1997); *Por és hamu* (1998).

POLONYI PÉTER 1935-ben született Budapesten. Pekingben végzett kínai nyelv és irodalom szakon. A Társadalomtudományi Intézet munkatársaként a kínai társadalom és politika kérdéseivel foglalkozott, e témakörben számos könyve és tanulmánya jelent meg.

RÓZSA GYULA 1941-ben született Miskolcon. Művészettörténész, kritikus. 1964-től a Népszabadság munkatársa; 1985–1992 között az Iparművészeti Múzeum főigazgatója volt.

SÜKÖSD MIHÁLY 1933-ban született Budapesten. Író, esszéíró, publicista, a *Valóság* volt munkatársa. József Attila-díjas. Legutóbbi könyve: *Franz Kafka: szövegértelmezés* (1999).

SÜKÖSD MIKLÓS 1960-ban született Budapesten. Az ELTE szociológia–népművelés szakán végzett 1985-ben, majd a Harvard Egyetemen tanult és tanított. A Közép-Európa Egyetem oktatója. Legutóbbi könyve: *Médiajog és médiapolitika Magyarországon* (1999).

SZABÓ MIKLÓS 1935-ben született Budapesten. 1958-ban végzett az ELTE magyar–történelem szakán. Történész. Legutóbbi könyve: *Múmiák öröksége* (1995).

SZEMETHY IMRE 1945-ben született Budapesten. 1971-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán. Munkácsy-díjas, érdemes művész, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja. Legújabb könyve: *Ártatlan múlatság…* (Kónyi Jánossal és Banga Ferenccel, 1999).

TÖRŐ ANDRÁS 1944-ben született Budapesten. Az ELTE jogi karán szerzett diplomát. Jogtanácsosként, ügyvédként dolgozik. Jogi publikációk mellett történelmi érdekességekkel is foglalkozik.

A borítót Váli Dezső tervezte

Színes melléklet: Makina munkái

MEGHÍVÓ

A kiállítás főbb támogatói:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata,

Az USA-ban élő Kispál László Úr
és felesége, Kispál Magda Asszony,

A MALÉV RT. Vezérigazgatósága.

Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Elnöksége,

Alba Volán Autóbuszközlekedési RT.

INTEREX EXPORT - IMPORT, INC.
Los-Angeles

A MAKK FESTŐMŰVÉSZ CSALÁD:

Americo Makk (Makk Imre) 1927-ben Pannonhalmán született. A Bencéseknél érettségizett. A Budapesti Képzőművészeti Főiskola 1948. évi befejezése után ösztöndíjasként Rómában tanult és itt ismerkedett meg feleségével, Éva Makkal, aki előzőleg Párisban végzett művészeti tanulmányokat. Mindketten Európa legjobb művészeti akadémiáin tökéletesítették tudásukat, majd Brazíliában a képzőművészetek professzoraiként tanítottak és kitűnő műv ´ eket alkottak. 13 évi ottartózkodás után az USA-t választották új otthonukként, ott élnek és dolgoznak.

A Makk család tagjai bejárták szinte az egész világot, nemcsak Európát, hanem Észak és Délamerikában és Japánban is elismertséget szereztek műveikkel. Számos legmagasabb díjat, aranyérmet nyertek és állami kitüntetésekben részesültek. A Művész elnyerte az Albert Einstein Társaság Nobel Béke Érmét és a Mátai Egyetem a művészetek díszdoktorává avatta. A Makk család festményeit szerte a világon több, mint 40 ország múzeumaiban és képtáraiban állították ki.

A Makk családot a képzőművészetben No.1. művészekként ismeri el a művészeti világ. Már pályájuk elején nagy feltűnést keltettek óriási templomi mennyezeti és falfestményeikkel, amelyek 16 székesegyházat díszítenek, köztük van a brazíliai Manaus katedrálisnak a világon a legnagyobb 210 m²-es festménye, amely egybefüggő alkotás. A Brazil államtól kapott megbízásra csaknem 2 évet dolgoztak az Amazonas folyam menti őserdő vad szépségének és az ott élő indiánok letűnő életformájának festményeken történt megörökítésén.

Évát és Americo Makkot a világ legjobb arcképfestői között tartják számon a nyugati világ vezető köreiben. Műveik díszítik az Amerikai Fehér Ház, a Vatikán, különböző kormányrezidenciák falait, híres emberek és a nemzetközi üzleti és kulturális élet vezető személyiségeinek otthonait.

A Makk házaspár az 1956-os forradalom és szabadságharc 30. évfordulójára elkészítette a magyar történelem kiemelkedő eseményeit ábrázoló nagyméretű festmény sorozatának első 9 képét, amelyek a kiállításon láthatók, nagy nemzetközi és itthoni sikeres bemutatóik után. Bemutatták őket Washingtonban a Nemezetközi Sajtóközpontban és a Szenátus Kupolacsarnokában, továbbá Los Angelesben a Biltmore Hotel Kristálytermében is, ahol a világ sajtó és hírközlő szervei, valamint a szenátorok előtt a művészet sajátos eszközeivel tolmácsolták Magyarország dicsőséges századait és a magyar nép több évszázados keserves szenvedéseit.

Makkék a hosszú külföldi tartózkodásuk alatt mindig és mindenütt meggyőződéssel vallották, hogy magyarok és magyarságukat hivatásuknak és kötelességüknek tartják!

Magyar hitvallásukat dokumentálák azzal is, hogy festményeiket hazahozták. Itthon először a Művész szülőhelyén Pannonhalmán, ezt követően Fővárosunkban és több dunántúli városban - Székesfehérváron, Győrben, Móron, Tatabányán és más helyeken is - mindenütt elismerést váltottak ki a kiállításokon. A történelmi képek kiegészülve a Művész házaspár és szintén neves festőművész fiúk A. B. Makk más alkotásaival láthatók a kiállításon.

A Makk képek a 2000. millénniumi évben hét történelmi és királyi városunkban a millénniumi ünnepségeket ékesítik. Americo Makk erre az alkalomra alkotott műve - az Aranybulla 1222-ben Székesfehérváron történt kiadásáról készült nagyméretű képe királyi városunkban kerül elsőízben bemutatásra és a nagyközönség elé.

A kiállítást rendező szervek.

Fejér Megye Önkormányzata,

Fejér Megyei Múzeumok

és a Szent István Művelődési Ház Igazgatósága,

valamint

Magyarok Világszövetsége Fejér Megyei Szervezete

tisztelettel meghívják Önt és Családját

a Szent István Művelődési Ház Szent István termébe

(Székesfehérvár, Liszt F. u. 1.)

AMERICO MAKK, ÉVA MAKK

és

A. B. MAKK

festőművészek

Magyarország millenniuma tiszteletére rendezett kiállítására

A tárlat 2000. augusztus 12-étől szeptember 6-áig
naponta 10-től 12 óráig
és 14 órától 17 óráig tekinthető meg.
Hétfő szünnap!

MAKK, AMERICO

MAKK ISTVÁN

Komplex oktatási, sport-, közművelődési épületek tervpályázata, 1976

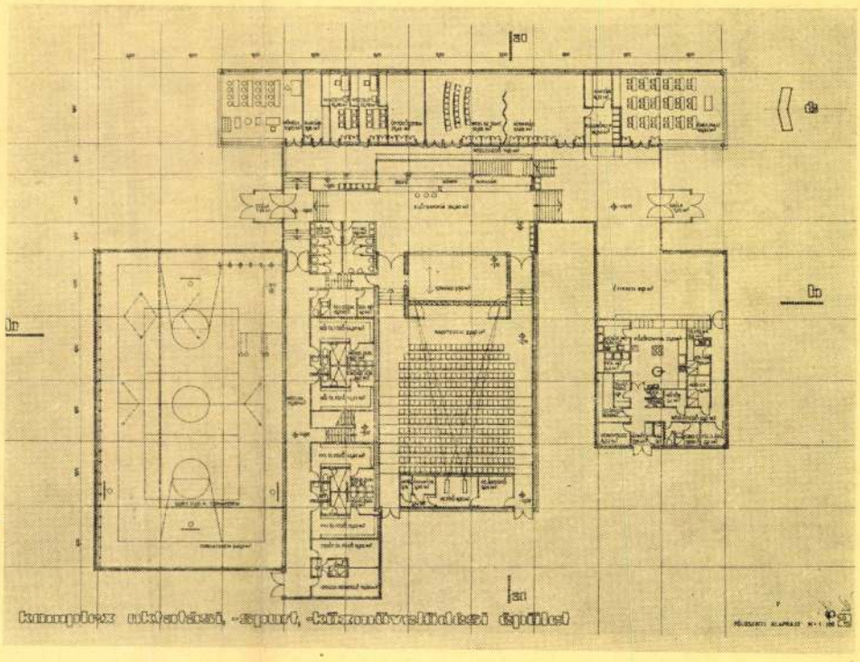

1

III. díjban részesült a 19. számú pályamű

Szerzők: **Rákosi Ferenc**
Makk István
Bakos András

„Koordinátás szervezésű a pályamű alaprajza. A tervről egyértelműen leolvasható a komplexitásra való törekvés. Változatos alaprajzú előcsarnoka a szintváltások következtében igen érdekes és az épületben való egyértelmű tájékozódást segíti. Funkcionális egységei az előcsarnokhoz fürtszerűen kapcsolódnak. A tornaterem- és az öltözőcsoport között jó kapcsolatot biztosít. A tornaterem végfalának üvegezése funkcionálisan helytelen. Oktatási egységei kiérleltek. Az előcsarnok feszült, jó hangulatát fokozza a külső térkapcsolási lehetőséggel, és magának az előcsarnok terének kellemes arányával. A terv szerinti alagsori műhelyek OÉSZ ellenesek. Az előcsarnok mellékbejáratánál alkalmazott lépcsők balesetveszélyesek. Az építészeti formálás józan, a szerkezeti rendszert követő."

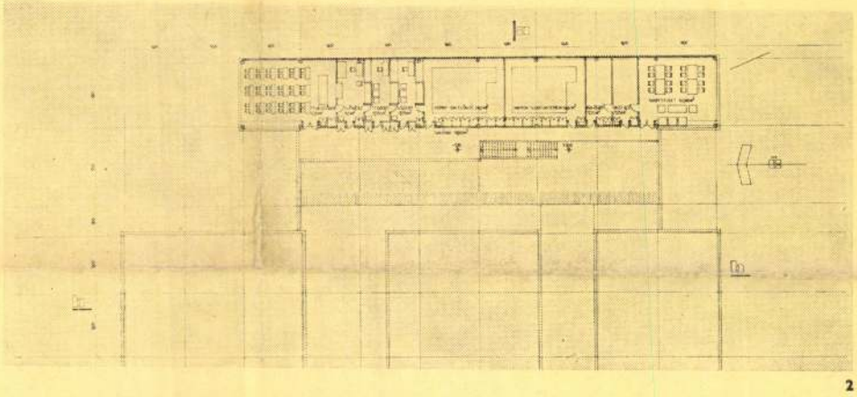

2

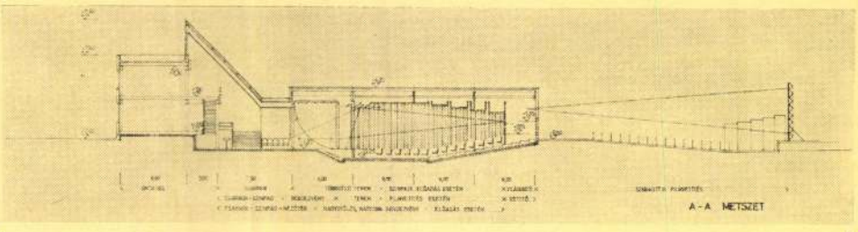

4 3

1. Földszinti alaprajz
2. Emeleti alaprajz
3. A—A metszet
4. Helyszínrajzi variáció és távlati kép

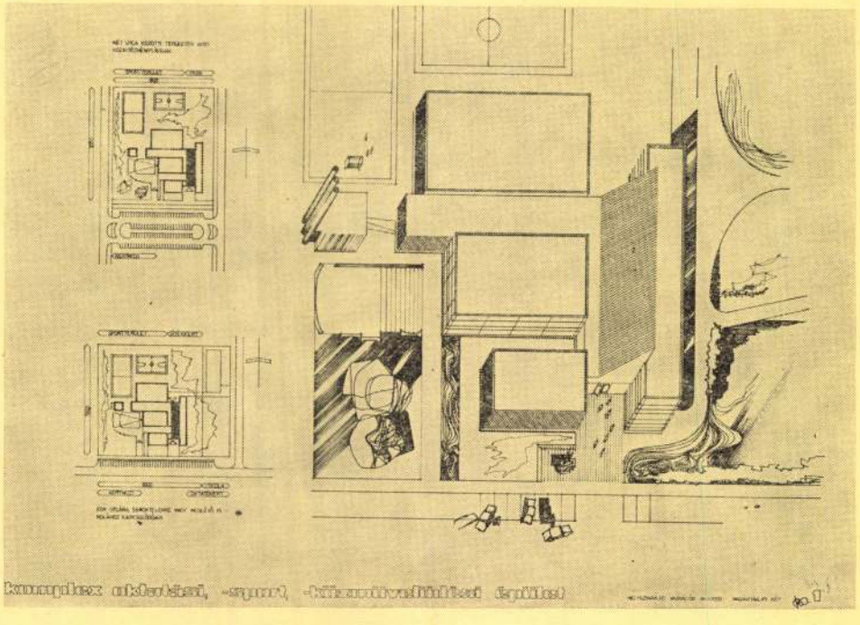

Magyar Építőművészet 1977/2

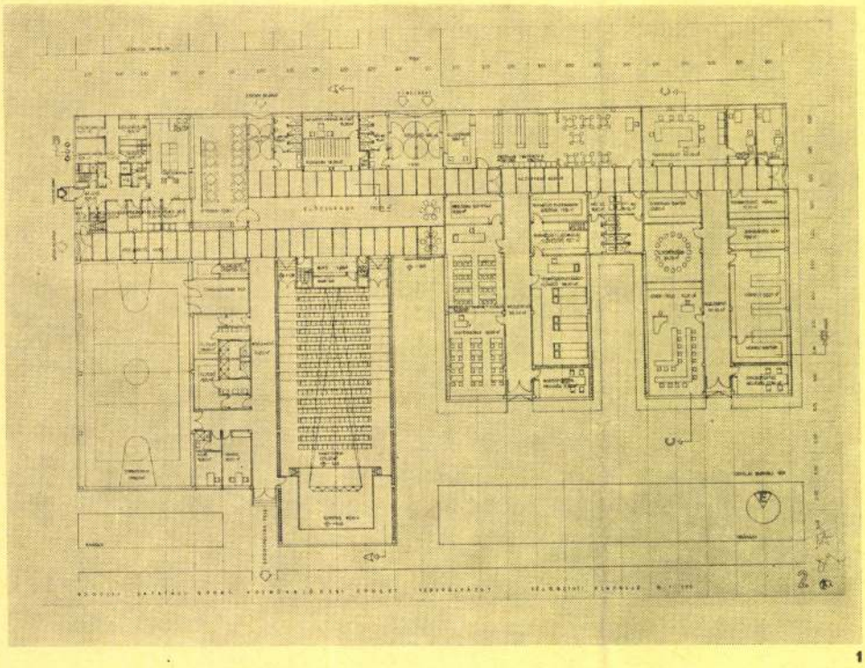

1

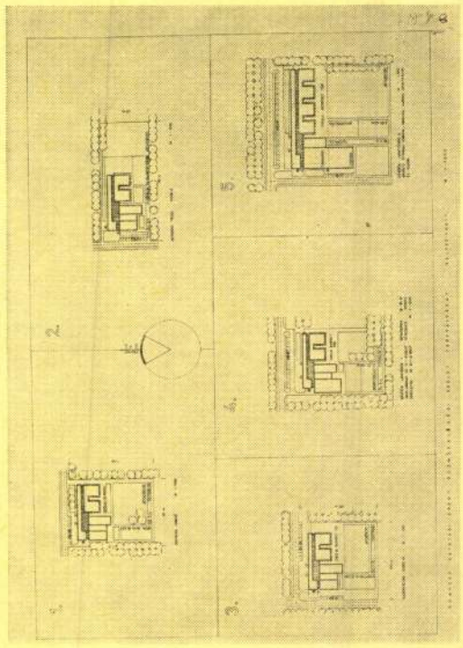

2

III. díjban részesült az 1. számú pályamű

Szerzők:	**Pápai Ágnes**
	Solta József
Munkatársak:	**Földvári Ágnes**
	Lengyel Ágnes

„Koordinátás szervezésű a terv, a kétirányúság következetes megvalósításával. A térszervezésének tengelyeit képviselő közlekedési utak az előcsarnok bővületébe rendeződnek, melynek multifunkcionális értéke kevés, de jó tájékozódást nyújt a funkcionális egységek felé.

A művelődés-sport és iskola egységek kellőképpen elválaszthatók, a nagytér szintben eltolva kapcsolódik az előcsarnokhoz. A külsőhöz kapcsolatot keres a terv a bejárat tengelyében. Ellenőrzési pontja és elárusító helye üzemeltetés szempontjából nem a legkedvezőbb elhelyezésű. Étterem külső megközelítése nem oldja meg annak az előcsarnok terétől független üzemét.

A nagyméretű tornatermet mindössze helyszínrajzon oldják meg a tervezők. A tornatermi funkció más funkcióhoz szervezhetően kapcsolható. A tornatermi belső funkció átgondolt, az öltöző-zuhanyozó egység elrendezése jó. A terv alaprajzi szervezésével összhangban alakul ki szerkesztési rendje is, üzemi előregyártás adottságait szerencsésen használja fel, a helyi építőipar bekapcsolása további értéket jelent.

Külső megjelenése is igényes, a belső gondolati tartalom egyszerű tömegformálásban jut kifejezésre."

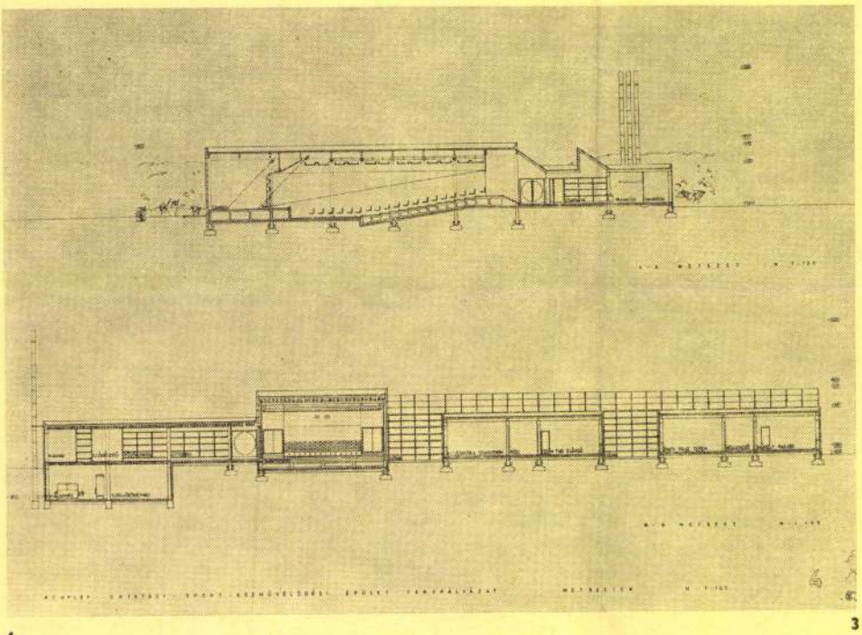

3

4

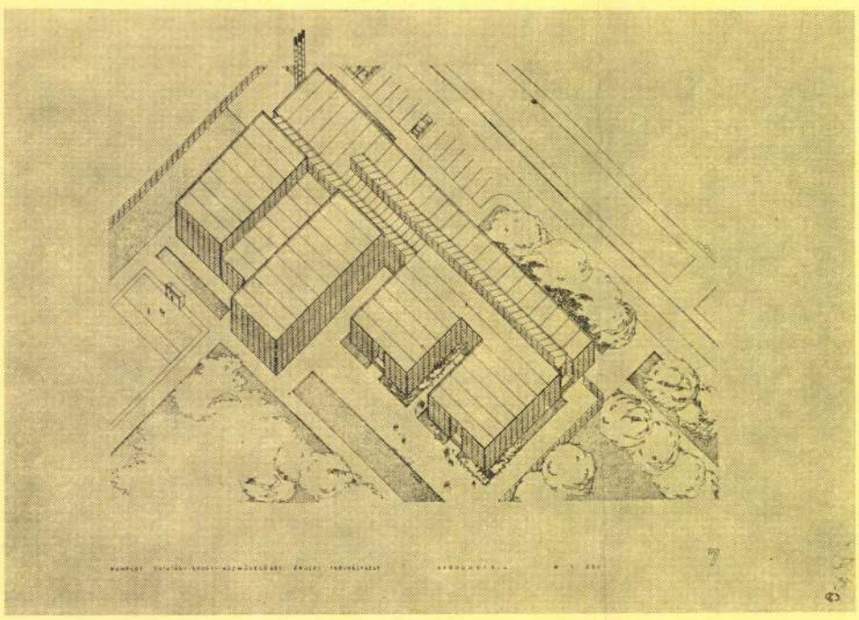

1. Földszinti alaprajz
2. Helyszínrajz
3. Metszetek
4. Távlati kép

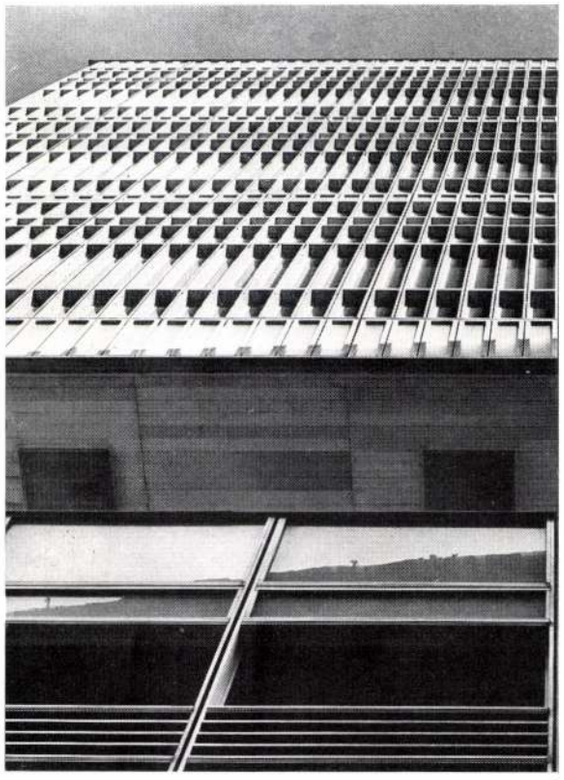

2

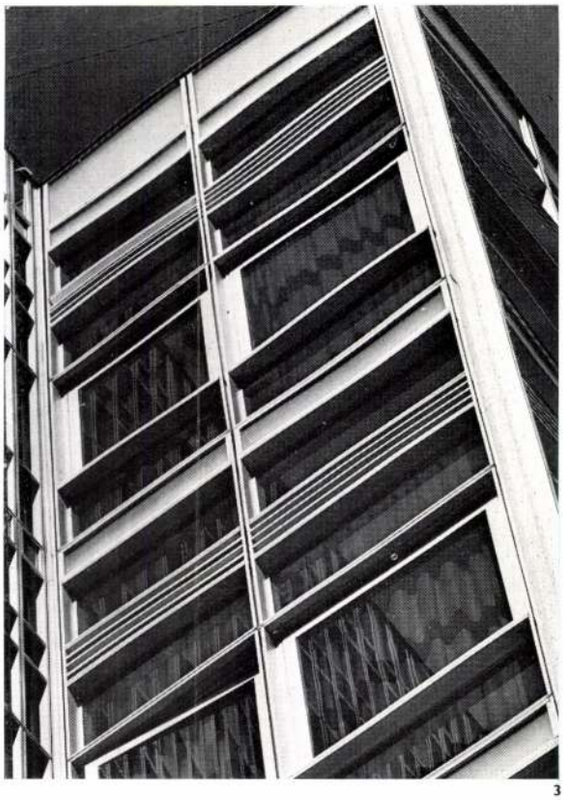

3

— alapozása réseléssel, felmenő váza monolit vasbeton keretekkel, közötte alul-felül sík, fejlemezes monolit vasbeton lemezzel készült.
— Az eredeti terv szerint a lemez könnyítésére papírcső betétek szolgáltak, ezt a generálkivitelező újítás révén, tömör Nikezell betétekkel helyettesítette.

A lépcsőházi blokkok, a kábelfelvezető aknák táblás zsaluzattal készültek.

A pillérek, a keretek, a födémlemezek zsaluzata egyedi, előregyártott, sokszorosan felhasznált táblás zsaluzattal készült.

Az együttes nagy méretei, a különböző teheradatok, s az ebből következő várható süllyedési differenciák a szerkezet többszörös dilatációját kívánták.

Az épület belső válaszfalai a hagyományosan készített vizes falak kivételével KÖZFAL rendszerű szerelt falak, kétoldali gipszkarton burkolattal.

A külső homlokzat egységesen táblás, lizénás rendszerű alumínium függönyfal, fényvisszaverő bevonatú, hőszigetelt üvegezéssel. A lépcsőházi blokkok, pillérek süttői keménymészkő burkolattal készültek.

M. M.

4

1. Kép a Lenin körút felől
2—3. Homlokzati részletek
4. Kép az udvar felől

1. Vue du côté du boulevard Lénine
2—3. Détails de la façade
4. Vue du côte de la cour

MAKK ISTVÁN

Építőipari munkásszálló, Budafok

Építészek: Szabó Iván és Makk István (TTI)

Statikusok:	Bíró Lajos Éliás László
Gépészek:	Denk András Bakos András Gaál Lászlóné Iszak Lajosné
Belsőépítész:	Görgényi Judit
Kivitelező:	43. sz. ÁÉV
Beruházó:	Kommunális Beruházási Vállalat Építésügyi Beruházási Vállalat
Tervezés ideje:	1975—1976
Kivitelezés ideje:	1976—1978
Építményköltség:	89 562 eFt
Kivitelezési költség:	101 071 eFt

1. Helyszínrajz, M=1 : 2000
   a) 520 fős szállószárny
   b) 520 fős szállószárny
   c_1) Közösségi szárny
   c_2) Közért
   c_3) Posta
   d) Gondnoki lakás, raktárak
2. Általános emeleti alaprajz, M=1 : 400

1. Plan de situation
2. Plan d'un étage général

Az épület bemutatása előtt összefüggéseiről kell szólnunk, mert az egyszeri megoldás-formálás helyett ez alkalommal éppen az ismétlődő, ismételhető megkeresése és kialakítása volt a cél.

Annyiban tarthatjuk sikeresnek munkánkat, amennyiben az iparosított építés kötöttségeihez alkalmazkodva, korlátozott anyagi eszközök keretein belül maradva, a használati igényeket megközelítve terveztünk.

Az épület tervezését megelőzően feladatunk volt, hogy a budapesti házgyárak termékeinek felhasználásával, illetve szükséges kiegészítésével építhető szállás-szálló épületek tervezésével foglalkozzunk. 1974-ben dokumentáltuk a „Házgyári szállás-szálló épületek" tanulmánytervét, melynek célja nem a megépíthetőség bizonyítása volt (hiszen ezt budapesti és vidéki házgyárak gyártmányaiból már megépült létesítmények bizonyították), hanem az egységesített méret- és elemsor alapján az egységek és szekciók standardizált választékának kidolgozása. Ezt az operatív tervezés időszaka követte. A megvalósíthatóság realitásai nagyfokú tervezői ökonómiára szorítottak bennünket, a tervezett eltérő rendeltetésű épületeket tervcsalád részeiként kezeltük.

Kézenfekvő, hogy a tömeges lakásépítésen kívül a középületek e körére terjedjen ki a házgyári paneles építés. Annak ellenére, hogy ez a felismerés nem újkeletű, hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy építési gyakorlattá váljék. A gyártó-kivitelező számára a lakásépítés „kötelező gyakorlata" mögött ez a terület még ma is csak „szabadon választott gyakorlat".

Értehető ez, hiszen a lakásépí-

1

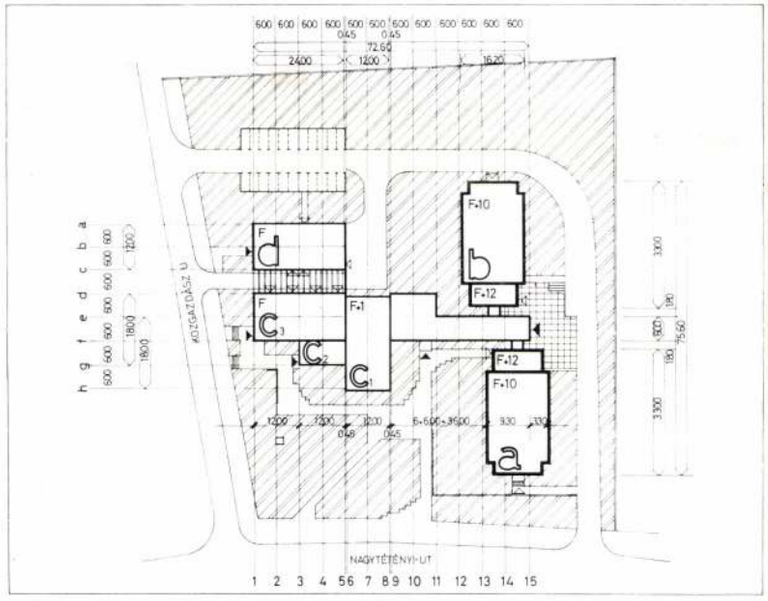

2

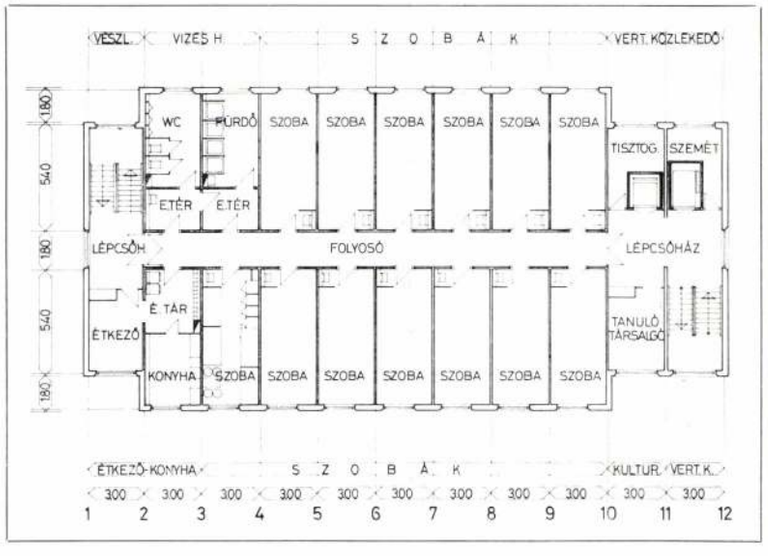

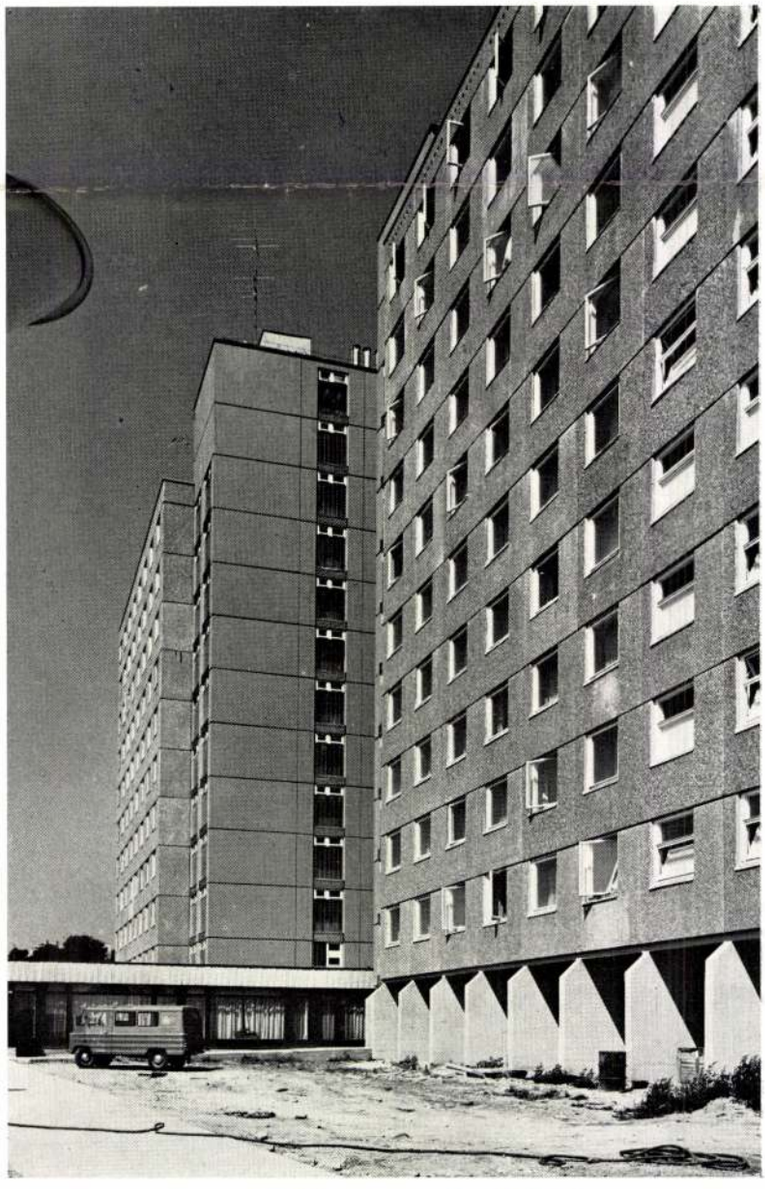

Magyar Építőművészet 1979/1

Makk István, építész

Játékkocka-építészet – és az út tovább.

2. Árpádvárosi iskola és nevelési központ, Kecskemét (Makk István; alapterv: Callmeyer Ferenc, TTI)

Az ún. nyílt rendszerű tipizálás elemeinek felhasználásával, de a közlekedő terek egyedi megformálásával épült nevelési központ. Az általános iskola 24 osztálytermes programja kiegészült egy 24×45 m-es tornacsarnokkal

|repr.|

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 14-old.

Makk János

és Árva András állitotta helyre 1959-ben az I. Döbrentei út 15. sz. a. árvizemléktáblát.

Bersa László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest, 1973. 13350

2520

Makk József.

Egyre több határozott egyéni hang jelentkezik plasztikai munkáin.

Bánszki Pál: A képzőművészeti körök VIII. országos kiállítása.

Népművelés 1969/7 33 old.

MDE

Makk József festő

Almás csendélet, of.

Gitározó, of.

Udvaron, "

Tisza, "

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Mus. 1960.

Almée Gaendéfet, ol.

Gitéfrosé, ol.

Udvaxton, "

Tiaxa, "

MDK

Makk József festő

Tanyák ősszel, of.

Szakállas önarckép, of.

Öregasszony, of.

A müvész felesége, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Mus. 1960.

Tanyák Dezsel, of.

Szakállas Dezsőné, of.

Dregászony, of.

A milvées telessége, of.

MDK

Makk József festő

Nagymama, of.

Könyöklő önarckép, of.

Őszi kertek, of.

Játszó gyerekek, of.

Önarckép, repr. /boritólapon/

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

gerincüket. A halterelést egymás u-
nètlik.
téno halfogást ismerik az elotasuk,
ehhez az eljáráshoz. A Papagaio-
elében kis öblot képez 4 ez első-

MDE

Makk József festő

Édesanyám kék ruhában, of.

Kukoricamorzsolók, of.

Önarckép, of.

Kalapos önarckép, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Mus. 1960.

Κατάρος Ὀπατρικέφ, οἱ.

Ὀπατρικέφ, οἱ.

Κυπριοσαμοτραυλόκ, οἱ.

Ἰδεασπρέμ κέκ τυπέδεμ, οἱ.

MDK

Makk József festő

Ablaknál, of.

Birkanyáj, "

Katonasapkás fej, ~~mfx~~ cer.

Tüprengő, cer.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Mus. 1960.

Ablaßkeil, of.

Ablaßventil, "

Ablaßschraube fe), ~~ein~~ cer.

Ablauf, cer.

MDE

Makk József festő

Este a földeken, of.

Édesanyám, of.

Szakállas férfi, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

MDK

Makk József festő

Hófoltok a hegyoldalon, of.

Zöld táj, of.

Reggel a hegyekben, "

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz.
1960.

Negyed a negyvenkettő.

Szűz tej, öt.

Hétfőtől a negyvenkettő, öt.

MDK

Makk József festő

Tájkép, akv.

Falu szélén, cer.

Felhős táj, "

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

MDK

Nakk József festő

Barátnők, of.

Dunántuli táj, of.

Férfifej, akv.

Nakk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

Bertrand, cf.

Dumontuil (el), cf.

Perrifel, aiv.

MDK

Nakk József festő

Alföldi tócsák, of.

Kislány sapkában,"

Esti felhők, "

Nakk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

MDK

Makk József festő

Tulipánok, of.

Gémeskut, "

Fiu, "

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

Tulipánok, of.

Gémeskut, "

Fiu, "

MDK

Makk József festő

Csendélet szabadban, of.

Marosi halászok, of.

Kukoricafosztás, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

MDK

Makk József festő

Krumpliszedők, of.

Havas táj, szin.kr.

Ruhaszáritás, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

MDK

Makk József festő

Udvar sarka, of.

Kendős asszony, of.

Esti hangulat, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

MDK

Makk József festő

Női fej. ocr.

Önarckép, of.

Parasztasszony, of.

Anyám, cer.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Mus. 1960.

.тэс .[ol ЙЕІ

Онагскор, ol.

Гагвестваагсну, ol.

Ануам, cer.

MDK

Makk József festő

Ökörszekér, of.

Mosónő, of.

Déli napsütés, of.

Estefelé, of.

Makk J. nagy.kiáll. Szeged, Móra F.Műv. 196o.

MDK

ifj. Makk József

Fésülködő nő, gipsz

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Mücs.

ifj.Makk József MDK

Fésülködő nő, gipsz

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Makk József festő

Baromfiudvar, of.

Hajnali szántás, of.

Szárkupok, paszt.

Alkony, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

barométrique, of.

baromètre, of.

bas-relief, sculpté, of.

basrelief, parent.

bâtonnet, of.

MDK

Makk József festő

Gesztenyeszedők, of.

Ültetők, of.

Falu széle, of.

Tanya, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

Tanya, of.

Pain exile, of.

Ulstetok, of.

Gesterpesxedok, of.

MDK

Makk József festő

Dobáló gyerekek, of.

Utca télen, of.

Téli utca, of.

Muskátli, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 1960.

Dodáš éyerekek, of.

Utca telem, of.

Téli utca, of.

Munkáti, of.

MDK

Makk József festő

Kislány a könyvállványnál, of.
Falu télen, of.
Horgászok, of.
Boglyák, of.

Makk J. hagy.kiáll. Szeged, Móra F.Muz. 196o.

-

gerincüket. A halterelést egymás u-

métlik.

ténő halfogást ismerik az elotasuk,

ehhez az eljáráshoz. A Papagaio-

elében kis öblöt képez - ez első-

MDK

Makk József ifj.

Fésülködő nő. Gipsz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jún.1-18-ig. 13.1.

Makk József

Textil

1925-27

Éínusk 1930, 86 d.

12. Fr.

T:441.

12. Sienai festő.

A XIV. századból.

Madonna a gyermek Jézussal.

Egy háromszárnyú oltárkép ezen főlapján a trónoló Madonna karjaiban tartja az őt átkaroló gyermek Jézust, kinek köntösét derekán öv szorítja, mig Mária palástja aranynyal szegélyezett. A trón előtt a donátor és neje térdel, kik fölfelé néznek, kezekeit összeteszik és imádkoznak; oldalt balról alexandriai szt. Katalin, szt. Ferencz és szt. Péter s jobbról szt. Antal, szt. Vincze és szt. Pál állnak. A szentek és a főalakok fejét dicsfény övezi. A kréta-alapú aranyos háttér diszített.

Fa, méretei 72 : 38·5 cm. — 1880: IV. 2-iki jegyzék 36.

Ramboux J. A.: 293, pag. 49. Rückwand eines Triptychons: Maria auf einem Throne sitzend.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

1873: 40. *Schule von Siena,* XIV. Jahrh.: Madonna in

Makk Józsefné

Makk Józsefné művészi kézimunkák készitője. XI. Horthy Miklós út 33. 269-122

Bptávb 1940 szept.

Makk Károly

az OTI Iskolautcai
bérházának tervpályá-
zatain megvételre
javasolva

MMÉEK közl.
1944. 152. l.

XLVI.

Makk Károly

IV. éves ép. hallg.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának kislakásos családi ház terv-pályázatán díjat nyert terve

repr.

Technika

1942. 11. l.

Műv.

VII

1 Köt. Folió

Dürer Albrecht kisebb Passiója.

Benédek Sándor fényképészeti utánzatai

Makk Károly

a Főv. Közm. Tanács
kislakás szerep.
díjazás

MMÉLKözl
1940. 25. l.

MÜHELKÖZI

Makk Lajos

akad. festő

Pécs

Laid

Pécsmuzeét

1941. 97. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Makkay József MDK

Résztvett az 1950.évi Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson/ a neonaturalisták között emlitve/

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.67.l.

Makkai László MDK

Repr: 10. kép: Nógrádmegye települése és Árpádkori birtokmegoszlása.
11. kép: Utak, várak városok a XIII-XV. században Nógrád megyében.
12. kép: Birtokviszonyok N-grád megyében /1335-1544/

A térképeket tervezte Makkai László rajzolta id. Dr. Gerő László.

Genthon: Nógrád. 1954.

M. D. K.

MAKK József festő

Emlékkiállítása a Kódmezővásár-helyi Tornyai János múzeumban

Nagló

Magyar Nemzet 1962. február 11. 8. e.

MDK

Makk József, szobrász

Bányaépitész. Gipsz-dombormü. 4oxloo cm

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat.2o.1.

MDK

Makk József ifj.

A Társulat az Egyetemi Nyomda felkérésére ex libris pályázatot irt ki, amelyen tervét megvásárolta.

Cikk: Pályázatok.

Magy. Iparművészet, 1934. 3-4. sz.

Makk József ifj.

A magyaros öltözködési mozgalom országos bizottságának ruhatervpályázatán a c/ ruhacsoportnál (estélyi) tervét oklevéllel tüntette ki a bíráló bizottság. 2 darab terv.

Cikk: Pályázatok.

Magyar Iparművészet, 1934. 207.l.

MDK

Makk József ifj.

A Magyar Könyvbarátok Diariuma, "Könyvbarát" jeligéjű tervét megvásárolta.

Magyar Iparművészet, 1934. 35-36.lap

Makk József

Kobrin

Szabad Művészet

1957. 11. 508 l.

Tizian-t elhalmozta kitüntetéseivel és megrendeléseivel. Az ő megbizásából készült Tizian híres «Gloria»-ja is. II. Fülöp a királyi képtárak megalakulásának is lendületet adott, nagy buzgalmában sok Tizian-t, Correggio-t, Coello-t, Pantója-t stb. szerzett a gyűjteménynek. Ő is mint elődе V. Károly, levelezésben állt Tizian-nal. Ő alatt a Prado és az Escorial már tulajdonképeni képtárak. III. Fülöp szaporította az Alcazari gyűjteményt, azonkívül a Valledolidi-képtárt. IV. Fülöp spanyol király egyike volt azoknak a fejedelmeknek, a kik a művészetre a legtöbbet áldoztak. Kortársai őt a világ legelső képtára megállapítójának nevezték. Főudvari festője Velazquez volt, a kitől a mostani Prado-képtár körülbelül 60 képet bír. Ez a fejedelem külföldön élő követeinek formális megbizásokat adott festmények vételére. Így került birtokába a többi közt Rafael híres «Visitation»-ja és «La Perla»-ja Tizian «Santa Margarita»-ja, nem is említve számos egyéb Tintoretto, Rubens és Tizián képet. Ugyan ő kapta ajándékba Raphael «Keresztút»-ját, a «Madonna a hallal» elnevezésű képét és Tizian «Bacchanalia»-ját is. Ezek a képek a Madridi, Buen Retiro, Pardo és Pavada

Makk József

MDK

Sulydobó, gipsz

Műcsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Makk József MDK

Ványaépités, gipszdombormü

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Makk József
szobrász

laid

Szabad Művészet

1955. 448 l.

Makk József
Nobrán

Ferk pzomfoisk vk
1939-41, 147. l.

Mosonmegyei Múzeum VIII. 64.

Makk József szobrász

Képzőművészek a bányáról az üzemekről, az ugyáépítésről

Szabad Nép 1948 nov 23 — 6

MDK

Makk József

A Ludovika Akadémián kiállitott képei a magyar falut, a népet és viseletét abrazoljak.

Cikk: Képkiállitás a Ludovikán.

Pesti Napló, 1934.máj.9. 9.l.

MDK

Makk J.-né

Háziipari készitményekkel vett részt az Iparmüv. Társ. 1936.évi jan.19.-én megnyilt kiáll.-on Rigában.

Cikk: Népmüvészeti, ...

Magyar Iparmüvészet, 1936. 3-4.lap

MDK

Makk J.-né

Résztvett az Iparmüv.Társ.1936.évi jan.19.-én megnyilt rigai kiáll.-án.(Blúzok)

Cikk: Népmüvészeti, ...

Magyar Iparmüvészet, 1936.3-4.lap

MDK

Makk Józsefné, ip.müv.

háziipari tárgyai népmüvészeti elemeket visel magán és ezek a magyarosan kiképzett "Szerelembuvót- ban nyertek elhelyezést a vitrinekben.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm. muzeumban rendezett 55 éves jub.XXXkiállitásának résztvevöi.
Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.l.

MDK

Makk Józsefné

Magyar Iparművészet 1926. 83.l.

MDK

Makk Józsefné iparművész

Kézimunkáit állitotta ki az 1932.évi nemzetk. vásáron.

Lakatos Artúr: Az idei nemzetk.vásár...

Magy.Iparművészet,1932. 81-83.lap

M.D.K.

Makk Józsefné iparmüvésznő

A Baross Női Tábor kiállitásán szerepelnek az általa tervezett ruha és más divatcikk modellek, amelyekről fényképfelvételt közöl a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. nov. 18. II. évf. 47. sz. 36. lap.

MDK

Makk Józsefné

Textiliákat készitett a Berlini Nemzt.Kézmű-vesipari Kiall.-ra.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiáll.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

MDK

Makk J.-né

Különféle textiliákkal vett részt a tallini kiállításon.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magy.Iparművészet, 1936. 29-30.lap

MDK

Makk J-né ipm.

Képzőv. háziip. és ipm. kiáll. Rigában. M.Iparművészet. 1936. 1.sz. 4.l.

MDK

Makk J.né ipm.

Népmüv. háziip. és ipm. kiáll. Rigában. M. Iparmüvészet. 1936. 1.sz. 4.l.

MDK

Makk Józsefné

textil

O. Iparm. és Házipari kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1929. 133.1.

Makk Tímfné

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - ódrany Latára kimséskkel szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VII.14.

Makk Károly, építész

Meghalt 1973. dec. 30-án
54 éves korában.

— : Halálozás

11.

Népszabadság, Bp. 1974. jan. 8.

MDK

Mak Károly, épitészmérnök

Feltámad a romváros. Budapest harca az ujjáépitésért. 1945-47. Bp. 1947. 50.l.

Makk Károly

építész

l.

Bierbauer Virgil dr.:

Kislaráros családi

házak szumtatervei.

Bp. 1941. 32, 33 l.

iszterium számvevőségétől

v. sz.

la urnak,
lizottsága elnökének
Budapest.

uberkó 16 n. 841. sz.a. kelt b.át-

l van szerencsém Möller Károly

N.D.K.

Mahh és Seenger, építészek

hőrös terve az öt db. 2200 p-ös egyenlő díjak egyikét nyerte el az OTI hétemeletes, zártsoros bérháraira kiírt pályáraton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Makk . . . . építés

Seenger Pállal közös terve az öt egyenként 2200 p-ös díjat egyízét nyerte el az OTI hétemeletes zártsoru házára kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Makk Károly, építés

Szenger Pállal közös terve a hat egyenlő díj egyikét nyerte el az OTI Hungária körúti bérháza tervpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

jul. 10. sz. 4. old.

MDK

Makk Károly

egyszobás lakóépületek terveire kiirt 150 pengős dijat kap ott

A kislakásos tipusházak pályázatának eredménye.
Magyar Iparmüvészet 1940. 41.l.

~~Gilyén Jenő~~

K

Mak Károly

A

Messinger Géza

építésznérnökök

tovább Messinger Rezső

építőmester

lásd

Fabritzky Antal

Feltámad a romváros. Budapest harca az ujjáépítésért — 1945–47. Bp. 1947

50. l.

MoB kolár

ékek országos bizotságnak

ember ho 8 átol avárba
ávör lettem alkalmazva
Kinevezve lettem 600 K
ázattal esedezem ily
szer lettem figyelembe
m javítva lett anyira,
legi fizetésemből
illér esik, ebből pedig
sztességesen élni nehéz,
stani mindenfile

Mark Lajos

A Zsolnay gyár művénkollektívájának tagja.

P. Brestyánszky Ilona: A kerámia és a porcelán története
106-o. Bp. 1966.

Makk Lajos

A párizsi kiállitáson bemutatásra kerülő huszorok történenét ábrázoló alkotást ~~xk~~ elkészitésével Abtot és Makkok bizta meg a magyar állam.

Zsolnay Torézia, Zsolnay Margit Zsolnay

Corvina 1974 187.o.

MDK

Makk Lajos

A Zsolnay kerámia. Janus Pannonius Muz. Pécs
1966.

MDK

Makk Lajos

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Makk Lajos pozsonyi szobr.

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. 23.kiáll.1938. jun.

Makk Lajos

soproni születésü, a Zsolnay gyárban tervező ként dolgozott. Finom keces, lobogó, öltözetü nőalakokkal diszitett tálakat, vázákat, lápmákat tervezett.

Zsolnay Terézia, M Zsolnay Margit Zsolnay

Corvina 1974 187.o.

Makk Lajos

tervező szecesszios diszedényei alapanyagaként szintén a fimomitott köcserépet,a grést használta.

[illegible]

[illegible] 187.o.

Makk Lajos

A harmincas évek elején el kellett mennie Pécsre a gipszformáját felujitani.

Zsolnay Terézia, Zsolnay Margit, Zsolnay

Corvina 1974 187.o.

Makk László

Székesfehérvár központjában ismét új kiállítás várja az érdeklődőket. Ezúttal Makk László alkalmazott grafikáit láthatják a látogatók a Tourinform Városház tér 1. szám alatti bemutatótermében. A kiállítás február 18 tart nyitva

Fejér-megyei Hírlap 97. II. 7.

képp eldőlt a meccs. Azt tudtam, hogy a dunaújvárosiak erősek. Azt hiszem, ezúttal nem voltak olyan fölényben, mint korábban, mi több, a mérkőzés egyes időszakaiban mi irányítottuk a játékot. Erre utal, hogy többet lőttünk kapura.

— *Eredménytelenül...*

— Igen, mint mondtam, a helyzetkihasználásunk kívánnivalókat hagy maga után, egy-két góllal nem lehet meccset nyerni. Az önbizalomhiány az oka a dunaújvárosiak elleni eredménytelenségnek. Egyszer meg kell szakadnia a rossz sorozatnak.

— *Volt olyan játékosa, akivel maradéktalanul elégedett?*

— A hibákkal együtt a hozzáállással elégedett vagyok. A gondot az okozta, hogy a várt pluszok elmaradtak.

— *Évek óta másodedzőskö-*

megszoktam, hogy nekem kell a döntéseket meghoznom.

— *Mit gondol, csapata lehet még döntős?*

— Ez most távolinak tűnik, de nem elképzelhetetlen. Ahhoz az alapszakasz utolsó dunaújvárosi meccsén legalább egy pontot kell szereznünk, s természetesen meg kell verni a Ferencvárost. Összejöhet. Persze, csak akkor, ha az FTC nem szerez több pontot a Dunaferrtől.

— *A felkérést a szezon végéig vállalta. Utána elköszön?*

— Nem tudom... Nem tartom valószínűnek, hogy maradok. Valami megoldást kellene találni. Én vagyok a felnőttek megbízott szövetségi kapitánya, s az ifiválogatottat is irányítom, a szlovák korosztályos bajnokságban szereplünk hétről hétre. Márciusban felnőtt, C-csopor-

Makkai Ferenc

fazekas

1804. Bánffyhunyadon

Szabó Kalotaszeg

191. l.

á n y i G y u l a
szlós urnak

B u d a p e s t.

Urunk arcképét megfestette és kerettel
ányozta.
ele ugy a magam,mint tisztikarom leg-
lte ki.
zönetet mondok Zászlós Urnak további
encsét kivánok.

Ma kkai Géza épitész M.D K.

Résztvett a pályázaton / 150ooo Ft /

Társtervezők: Nagy Elemér, Horváth Ákos

G.J.: Kibirdették a Nemzeti Szinház tervpályázatát

Magyar Nemzet 1966. jan. 29. 4.l.

M.D.K.

Makkai Géza

Az uj Nemzeti Szinház pályázatával elnyerte a harmadik dijat, azaz Egyszázötvenezer forintot.

L.É.: "Milyen lesz az uj Nemzeti Szinház" c. Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. febr. 4. X. évf. 5. sz. 6-7. lap

Makkai Géza, építész MDK

III. díjat nyert a pályamű:

Repr

f. G.: Kihirdették a budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatának eredményét 8.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1966. jan. 29.

Makkai Géza

könyvismertetése:
Ernst Neufert: Bauordnungslehre. - Wiesbaden-Berlin, 1965. - Magyar Építőművészet, 1966 15. évf. 6. sz. 64. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./
281.l.

M.D.K.

Makkai Géza, építész

Nagy Elemér és Horváth Ákos közös terve az építész harmadik díjat nyerte el a Nemzeti Színház nemzetközi tervpályázatán. A cáp rövid ismertetés mellett a terv három rajzát közli.

"BUDAPEST", Bp. 1966. IV.évf. ápr.sz.

19. old.

Fénykép

Magyar Foto: KJ 57112/10 Hegedűsné

Makai József: Citerás

Olaj

1955. XI. 12.

Neg. van

Makay József

jászberényi művész MDK

szerepelt a tárlaton.

K.Gy.: A szolnoki Téli Tárlat megnyitása elé.

Szolnok Megyei Néplap. 1963. dec. 15.

Makkai József MDK
(Jászberény)

szerepelt a Domjanich János Muzeumban rendezett tárlaton.

Oelmacher Anna: A Szolnok megyei képzőművészek nyári tárlata.
Szolnok megyei néplap. 1963. jul. 30. 5. lap.

MDK

Makkay József, festö

Falusi gyermeket vizsgál. Olf.

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 5.1.

M.D.K.

Makara Jenő

Az Erkel Színház átépitésének főépitésvezetője.

Épitész: dr. Kocsi Iván

Magyar Épitőművészet 1968/1. 26.1.

MDK

Makay Philomena

A konyhában, ceruzarajz

Falusi udvar, tollrajz

Gyermekek, ceruzarajz

Magyar Studio II. auk. 53.1.

MDK

Makay Philomena

Angyal, krétarajz

Flamand portrait, krétarajz

Magyar Studio II. auk. 53.1.

MDK

Makk Antal, gyermekrajzoló

Díjat nyert.

–: Átadták a díjakat a nemzetközi gyermekrajzpályázat magyar nyerteseinek 13.

Népszabadság, Bp., 1969. jún. 7.

Makk József

Plasztikai művekkel szerepel az alábbi tárlatokon Debrecenben

Bodrits Pál: A képzőművészeti körök VIII. Országos találkozása

Művelődés 1969 VII. sz. 32 old.

Makk József

A Ludovika Akadémián, másik negyedéves növendéltársával, Révay Kálmánnal állit ki.

m. 934. v. 9. ujsag, 934. v. 10.
N. U. 934. v. 9.

Makk József
nobrán

M.D.K

Méltatás

—: Królika

Tiszatáj, 1969 Sept. 9.

Makk József Pál

Mátrváry portréval

szerepel az alábbi Táslaton szerepelen

Tóth Sándor: Fiatalok a téli Táslaton

Dél-Magyarország 1970 XII. 30

Makk József
Márványpostkával
szerepel az
alábbi táslaton szepeden

Felesi Zoltán: Számvetés a téli
táslat után

Dél-Magyarország 1970 XII. 22

Makkai Géza építész

Tervezőcsoportjának tervét megvették az alábbi pályázaton

Ulrich Ferenc: Bölcsődék Orsz. módszertani Intézetének terv-pályázata, 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 18 old.

Makkai Géza

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán kiemelt megvételben részesült 47.sz. pályamű egyik tervezője.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Makkai Géza

N.E.: INTRANSZMAS irodaház, Budapest, I. Márvány utca. - Építész: Nagy Elemér, konstruktőr: Makkai Géza, statikus: Walthier Gábor, belsőépitész: Moess Tibor, kerttervező: Prétsch Erzsébet. /ismertetés képekkel/

Magyar Építőművészet, 1970. 5ssz. 39-45.

Makkai Géza építész

Résztvett az alábbi pályázaton
(makett, repró)

N. N: Amszterdami városháza
tervpályázata 1968

Magyar Építőművészet 1970/2 2 old.

Makkai Géza –
és Horváth Ákos – Domonkos Jenő

tervei kiemelt megvételben részesültek
a „Fejlesztett művelődési otthonos" tervpályázaton. 1967.

Magyar Építőművészet 1969. 1. a. 2. l.

Makkai Géza

ismeretei Hell Lajos: Magasépítéstan (2. kötet) c. művének 2. átdolg. kiadásáról. - Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 5. sz. 61. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

72. l.

Makkai Géza

Makkai Géza: Budapesti Müszaki Egyetem 1000 fős kollégiuma /Kisdi Pál, Perczel Dénes építészek./ – Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 1.sz. 46-48. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970. 1.ss. 68-107.l./

74. l.

Makkai Géza épitész M.D.K.

A budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatán

III. dij / 150ooo Ft /

Társtervező: Nagy Elemér- Horváth Ékos

Zárójelentés a budapesti Nemzeti Szinház tervpályázatáról
Magyar Épitőmüvészet 1966/3. 6-40.l.

MAKKAI János

kiáll., Bp., 1992
ism. GÁBOR Dénes: Makkai János képei Budapesten. = Müvelődés, 41, 1992, lo. 8.p.ill.

FESTÉSZET

EGY

. állás: .....
..... tel.: .....
.....
.....
.....
.....
teményében .....
yüjteményében .....
lül kutatásokat végezhessen.
kérésre fel kell mutatni.
gok publikálásához az intézmény
ell kérni.

MAKKAI János festő

Alvány Téri Szabadidőpark

27. 14.30 A József Attila Szabadegyetem programja
18.00 Makkai János festőművész kiállításának megnyitója
Megnyitja: Olexa József grafikusművész

14 ERZSÉBETVÁROS 1992/3.

A fővárosi *Írók Könyvesboltjának* Szinyei termében M. *Makkai Piroska* mutatta be fametszeteit. Kolozsvárt végezte a Szépművészeti Főiskolát, de a fametszést Varga Nándornál, Pesten tanulta. Majd Lupényben, Tordán, Kolozsvárt és Nagybányán működött, az utóbbi tíz évben pedig Pesten és a Vác közelében levő Sejcén. Ez a Dunakanyar-menti helység az, ahol zavartalanul vésheti a fát, mondhatja el élményeit, gondolatait.

M. Makkai Piroska

1969 II. 22.

Jó ideig csak természet után rajzolt és festett, a látvány részletei ragadták meg figyelmét. Később egyre mélyebben tanulmányozza a tájat és embert, főleg szülőföldjén, Erdélyben. Így kerül előtérbe a lényeg kiemelése, összegezése. A fametszet amúgyis szükszavúságra késztető nyelvezete nála balladás színezetet kap: megdöbbentő, drámai és szuggesztív. Kifejező erejét tovább fokozza, hogy a fekete-fehér váltakozása nemcsak vonalakban, hanem foltokban, néha puhább tónusokban is jelentkezik.

A kiállítás anyagának témái a táj és emberábrázolás szerves együtteséből adódnak. Gondoljunk csak Toldalag c. sorozatának Hegyen-völgyön, Maros, Pihenő stb. lapjaira vagy a Bolyaiakról készült metszetire. Utóbbinál az egymás mellett bemutatott jelenetek egy többfelvonásos dráma feszültségével tárják elénk a tragikus magányban élő, egymással is összecsapó két zsenit. Az apa, Bolyai Farkas és fia, János sorsát. Nemcsak a címek – Apa és fiú, Bécs és Domald, Hazatérés, A tudomány oltárán, Marosvásárhely, Összeütközés, Sem pénz, sem borostyán, Egyedül – hanem a környezet és benne egy-egy jellegzetes épület vagy szobabelső rajza bizonyság arra, hogy ezeken és más képein is komoly tanulmányok nyomán, elmélyült gondolkodással, gazdag fantáziával készülnek képei.

A Cantata Profana c. művén leginkább érezzük a székely népballadák ihletését. A tiszta forrásra vágyó szarvasok művészi elrendezése, tömör egyszerűsége, a fadúc természetes játéka méltó a Bartók által választott román népballadához és a muzsika emelkedett szépségéhez.

M. Makkai Piroska a népművészeti elemeket és dekoratív formákat csak a legszükségesebb mértékig használja, s az esetlegességből kibontva tisztán hozza elénk a cselekményekben rejlő lényeget. Egyéniségéhez illő és érezhetően gazdag, sokoldalú élményekből nőtt ki a magyar mondavilág megjelenítése fametszetein. *Ősmondák* c. sorozatában – Égigérő fa, Élet-halál vize, Hunor és Magyar, A csodaszarvas, Dúl és Belár leányai, Emese – a formák parancsa nyomán ott vibrál a mondák naiv bája, mesélő kedvvel telített szelleme.

M. Makkai Piroska tiszteletben tartja azt a követelményt, hogy a fametszés anyagához, a fához és a vésőhöz alkalmazkodjék. Nem lépi túl ennek a technikának sajátos követelményeit: a fekete, fehér, a síkok, térrészek tagoltsága, feszült szembehelyezése, a mozdulatok ívelése vagy megtörtsége mind azt bizonyítják, hogy saját anyagára, a legjobb önkifejező formára talált. Minden kis négyzetcentiméternyi felületet nagy művészi gonddal munkál ki, mégsem vész el az apró részletekben. Stílusa a modern művészet legnemesebb törekvéseivel mutat rokonságot.

M. Makkai Piroska saját művészetéről így vall a kiállítás katalógusának előszavában: „A fekete-fehér nálam nem jelent fényt és árnyékot. Számomra a fehér-fekete kontrasztja egymás kiegyensúlyozására törekszik, mint a nappal és az éjszaka. Érzésem szerint a színek villanó és illanó változatosságát rögzíteni nem kell. A fába vésett vonal konstruktív igazság. Gondolat és munka. Játék és erőfeszítés."

A soproni Festő-teremben a helyi Tudományos Ismeretterjesztő Társulat *Gáspárdy Sándor* festőművész mintegy ötven akvarell, guache, olajképét mutatta be gondos rendezésben *Renner Kálmán* kisplasztikai anyagával együtt. E tárlat, mint a szép kiállítású katalógus előszavában Z. Szabó László találóan írja: „Nem a retrospektív tárlatok igényével lép fel, de aki ismeri a művész alkotásait, éppen a bemutatott képek láttán tudja lemérni azt a fejlődést, amit a puszta látvány megmutatásától, a tájban elrejtett törvényszerűség megragadásáig, ennek a rendszernek ábrázolásáig megtett." Témája mindenekelőtt szeretett városa, Sopron. Zegzúgos, művészi megjelenésű utcáival, majd Győr, Tokaj, Sárospatak és környéke következik. Különböző megvilágításban az év- és napsza-

művek munkatársa volt.

LÁTÓHATÁR
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

koknak megfelelően. Mily változatos, sokszínű sora tartalomnak, melyekre a kiállítás tanulsága szerint eg

Gáspárdy képein az egyéni sajátosságok mellett ui lönösen zöldjeinek, barnáinak sokoldalúsága, finom v számára érzelmi hatások kialakítására is. A táj, mint tővé érdekes, és mások által észre sem vett természeti jelenségek megfigyelését. Gáspárdy a természetből indul ki, de nem törekszik annak másolására, hanem egyéniségének megfelelően formálja a látottakat. Képein a látszat helyett a lényeg, a dolgok magvának megismerése a vonzó. Mindez novellisztikus, elbeszélhető tartalom nélkül tisztán a képfestés eszközeivel valósul meg. Így egy-egy képének mondanivalója maga a kép.

E kiállításon Renner Kálmán figyelemreméltó érmei és plakettjei tíz év komoly munkájának eredményéről számolnak be. A siker, mely eddigi működését kísérte állandó továbbjutásra ösztönzi. A 110 érme mintegy fele megbízásból készült s nemcsak hazai, hanem külföldi kiállításokon is szerepelt. Nem egyről numizmatikai folyóiratok számolnak be s több műve található külföldi múzeumokban: Leningrádban, Varsóban, Drezdában, New Yorkban, Bécsben. Legutóbb Tahitiba került egyik Gauguin érme. Legismertebb művei a magyar irodalom és zene nagyságairól – Kazinczy, Petőfi, Madách, Liszt, Erkel, Bartók, Kodály – külföldi világhírességekről – Shakespeare, Michelangelo, Wagner, Chopin, Toulouse-Lautrec, Rodin – készültek. Megörökíti a hazai kulturális élet kiemelkedő eseményeit is: Országos Diáknapok, A szép magyar beszédért, Országos Zenei verseny stb. Mindezek kidolgozásáról, kompozíciós megoldásáról jól tájékoztatnak a falon elhelyezett nagyméretű fényképek, melyek Renner fotoművészi tevékenységéről is vallanak.

Hoch István rajza

Makkay Piroska

Említve

Gy. D. A Nemzeti Galéria újdonsé-
gai
Szabad Föld, Bp. 1970. nov. 22.

Makkai Piroska

A Bolyai sorozat
egyik kötetét reprodukálja

Utunk évkönyv 70
Cluj 1969 60. old

M. Makkai Piroska

fametszeteinek kiállítása megnyílt a Könyv-klubban.

Elődei: Gy. Szabó Béla fametsző és Nagy István festő.

Kiemelt művek: magyar ősmonda-világ képei

Arany János nyomán

Bolyai- és a Cantata profana sorozat.

M. Makkai Piroska fametszetei a Könyvklubban (Szij Rezső)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 27 9. l.

Ms. Makkai Piroska

fametszeteinek kiállítása szerdán meg-
nyílt a Könyvklubban.

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 19. 9 C.

Makkai Piroska
fametsző

M.D.Y

A művésznő erdélyi, ahol
a fanagás és a vésés szinte
jéli rassá válik.

Kisdégné Kirinyi Irén: Makkai Piroska fametszelei
Művészet, 1969. ápriles – 42 lap.

Makkai Piroska
fametsző

M.D.4

„Ballada"
(repro)

Kisdéginé Kirinyi Irén: Makkai Piroska fametszelei
Művészet, 1969. április – 42 lap.

M.D.K

Makkai Piroska
fametsző

1968 őszén a Könyvklub
Szuvigei termében tartotta
fametszet kiállítását.

Kisdéginé Kisimi Ivén: Makkai Piroska fametszetei
Művészet, 1969. ápr. szis – 42 lap

M.D.Y

Makkai Piroska
fametsző

„Toldalag", „Lélekmadár", „Bolyaiak", „Taligások" ösmondák sorozatát pályája kezdetén készítette el.

Kisdégine Kiriuni Irén: Vértesi Nándor kiállítása
Művészet, 1969. április – 42 lap.

M.D.K.

Makkai Piroska

grafikus

„Fametszet" (vegyes)

A borító hátlapján

Műpészet, 1969. augusztus.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.M.

Makhai Piroska
festő

Vígh István tanárra vott.

-:Képeslapok
Előre 1969 aug.27.

M. MAKKAI PIROSKA /

1.) Építők, 1957. fametnet 27x22

2.) Tehenek — " — 27x18.5

I. Miskolci Országos grafikai biennálé Kat. bev.: D. Fehér Zsuzsa Miskolc. 1961.

1) M. Makkai Péroska
Ígafikus

A Fővárosi Írók könyvesboltjának szi-
nyei termében mutatta be fametszeteit.
Kolozsvárt végezte a Szépművészeti Fő-
iskolát.
Fametszést Pesten, Varga Nándornál
tanult. Megfordult Lupényben, Tordán,
Kolozsvárt, Nagybányán, Pesten és a Vácnos
M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látónatár, Bp. 1969. I. 164.

M. Magyar Posta

Bartók fametszeteit a
„Postás Művelődési Központban" állítottak
ki.

Magyar Nemzet 1971 április 21
8. old.

Makkai Piroska

1970 MÁJ 12

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

Makkai Piroska kiállítása

Mint hírül adtuk, megnyílt a salgótarjáni Bolyai gimnázium iskolagalériájában Makkai Piroska grafikusművész kiállítása. A művész, aki kora gyermekkorában városunkban járt iskolába, ezúttal több mint félszáz alkotását hozta magával.

Makkai Piroska művei a grafika klasszikus nyelvén szólalnak meg, fametszetei a mai európai iskola tisztult jelrendszeréhez tartoznak, ugyanakkor a magyar, nemzeti művészetből is megtartják a megjelenítés formáit.

Tartalmilag is sajátos világ ez. Hősei a magyar történelemből, mondavilágunkból lépnek elénk a lapokon. Mai életünk élményszerűsége is helyet kap azonban ebben a művészetben. Makkai Piroska fametszetei formai szempontból nem lepik meg túlságosan a látogatót. Sokkal szebb öröm az, hogy tiszta fogalmazásban ismerhetjük meg a művész gondolatait, s minden lapon az érett művész kezenyomát fedezzük fel. Úgynevezett szakmai praktikával nem találkozunk. A művész igényessége elsősorban a közérthetőséghez való szigorú ragaszkodásban van.

Külön kell szólanunk Bolyai-sorozatáról. Amint a művész elmondotta, a nagy tudóst lelki rokonának tekinti, figyelme még az iskolában fordult Bolyai felé. Bolyai leveleiből most egy kötetet állított össze Makkai Piroska, amely előreláthatóan még ebben az évben napvilágot lát Erdélyben. Az Utunk-ban, a Korunk-ban és más fórumokban rendszeresen megjelennek Makkai Piroska Bolyai-lapjai. Örülünk, hogy most találkozhatunk Salgótarjánban is e kifejező, nagy művészi erőt sugárzó sorozatával. Úgy véljük, mindenképpen szükség lenne arra, hogy ezt a sorozatot Nógrád megye számára megszerezzük. Talán nem okoz megoldhatatlan gondot a szükséges anyagi eszközök megteremtése erre a szép célra.

Makkai Piroska egyéni tárlata az iskolagaléria kiállítási programjában rangos helyet foglal el. Mindenképpen nyereségünk.

(tóth)

— A közút átszeli a
lepet. Ennek az e
ni a tervben
gyancsak sürgős len

zett szö

almas, szinte kezdettől fogva
ó a kapcsolat. Az együttmű-
ödés sikereként könyvelik el,
ogy a szövetkezetek, és a kü-
önböző termeltető, felvásár-
ó vállalatok mindinkább
gyenjogú partnerek. Korább-
an bizony ez nem így volt,
miatt sok volt a vita, a né-
eteltérés. Ezért mindkét te-
ületi szövetség egyik fontos
eladatának tekintette a szö-
etkezetek és a vállalatok
özött feszülő ellentétek fel-
oldását. Közös, a helyi adott-
ágoknak megfelelő álláspon-
ot alakítottak ki a termelé-
i, értékesítési szerződések-
ben, s ezt vetették össze a
vállalatok által ajánlott fel-
ételekkel. Gondosan ügyeltek
arra, hogy a legkisebb szö-
vetkezetet se érje károsodás.

Nógrád megye sajátos ter-
melési viszonyainak elemzése,
a megfelelő gazdálkodás ki-
alakítása, az állattenyésztés
és a növénytermesztés jöve-
[illegible] ágazatainak fejlesz-

[illegible] rendszerben a párt- és ta-
nácsszervek véleménye mel-
lett „benne van" a területi
szövetségek állásfoglalása is.
A területi szövetségek javas-
latára hozták létre a szövet-
kezetek azokat az ellenőrző
csoportokat is, amelyek ja-
nuár óta segítik, támogatják
az ellenőrző bizottságok te-
vékenységét.

De hosszasan lehetne még
sorolni a segítés, a támoga-
tás sok módját, amelyet a
szövetségek már eddig adtak
a termelőszövetkezeteknek. A
felsorolásnál azonban érdeke-
sebb és izgalmasabb is a jö-
vő. Az önálló, vállalatszerű
gazdálkodás nemcsak a szö-
vetkezetek munkáját teszi bo-
nyolultabbá. Új, korszerűbb
módszereket kell keresni a
területi szövetségeknek is.
További munkájuk összehan-
golása ezért mindenképpen
hasznosnak ígérkezik.

Találóan jegyezte [illegible]

MAKKAI MUNCZI ARANKA

„AZ ŐSZ" C. MUNKÁJÁVAL (ENK.) RÉSZTVESZ
AZ ALÁBBI TÁRLATON.

Dr. M. KISS PÁL: SOPRONI ŐSZI TÁRLAT

KISALFÖLD, 1970. OKT. 8.

MDK

Makkai Péter, dínlettervező

A Városmajorban bemutatott komédia színpadát tervezte.

Fenwik Flóra: Charley néuje

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 4

M. Makkai Piroska MDK

Téli itatás Máramosban, fametszet

Fakeresztek, fametszet

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Makkai Piroska

156. Camus: Szisziffusz lino 70 x 50

5. Miskolci Dom. Grafikai Biennale. Miskolci Galeria 1970. Kiall. Zat. Bev.: B. Supka Magdolna

NÉPFŐISKOLAI ÉRTESÍTŐ

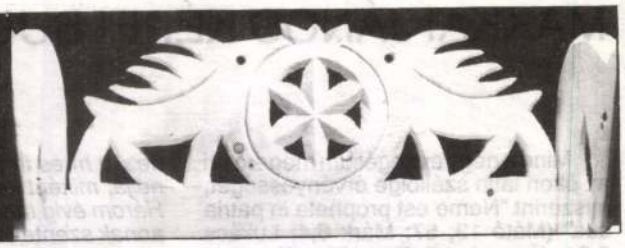

Hazai és nemzetközi vonatkozásban több tapasztalat bizonyította már, hogy a gazdaság, az oktatás, a nevelés, a kultúra válságbajutásakor a népfőiskola hatékonyan alkalmazható. Ilyen helyzetképek alakulnak ki főleg a rendszerváltások idején.

A Dániában meghonosodott, majd az egész Európára és azon túlra is kiterjedő Grundvigi elv ma sem módosult, vagyis: tudatosítani, megvalósítani, táplálni és kibontakoztatni azt az emberi életet, életideált amely az ifjúságban él.

Ezen gondolatok szellemében alakítottuk meg ez év júliusában a kézdivásárhelyi "Kaláka" Népfőiskolát. Tulajdonképpen újraalakításról kell szólanunk, mert Kézdivásárhelyen 1941 és 1943 között létezett népfőiskola. Ez volt a Székely Kaláka Katolikus Leánynépfőiskola vagy ahogyan becézték őket a "rántásosok" vagy "főzőcskések". Ezt a népfőiskolát volna hivatott folytatni a most megalakult népfőiskola, persze a kornak megfelelő működési kerettel.

Az akkori népfőiskolának az volt a fő célja, hogy a fiatal huszonéves lányokat felkészítse a háztartásra, megismertesse velük a háztartás művészetét, kialakítsa bennük a vallásos alapokon nyugvó csendes családi légkör alapjait. A három-négy hónapos bentlakásos rendszerrel működő népfőiskola napi tananyagában megtaláljuk a matematika, történelem, egészségügy, konyhaművészet, varrás, tánc, zene, ének oktatását. Ének és táncbemutatóikkal nagyon sokat vendégszerepeltek a környező falvakban és vidéken. Számos konyhaművészeti kiállítást szerveztek.

A mai népfőiskola akárcsak elődje szintén szükségletből jött létre, főleg azért, hogy az újonnan földhöz jutott tulajdonosoknak nyújtson segítséget a gazdálkodásban. Most, amikor szinte mindenki elmondhatja, hogy "van egy darab földem", azt ne szégyennel vallja be, hogy nem tud mit kezdeni vele, hanem szövetkezve, s hallgatva a jó szóra, próbálja azt gazdaságosan megművelni. Hiszen ezt a földet szüleinktől kaptuk, s nekünk is kötelességünk továbbadni gyermekeinknek.

Szintén a gazdaképzés tárgyköréhez tartozik a távoktatásos vagy levelezéses üzemmérnök képzés megszervezése a külföldi egyetemek segítségével. Ennek a tipikus szakmai képzésnek a népfőiskola keretén belül külön elbíráló bizottsága van, külön könyvelést folytat, és külön bankszámlával rendelkezik.

A gazdaképzésen kívül a népfőiskola szellemében híven a célkitűzések között megtaláljuk a humán és reáltudományok terén megszerveződő kurzusokat, a munkaerő újjászerveződésének elősegítését, a tudományos és kulturális hagyományok fenntartását, az egyházzal való kapcsolatok kiszélesítését, a város és környékének tudományos és művelődési életének átfogását. Ebben az értelemben az első téli ciklus alkalmával három irányban próbálunk beindulni, ezek a gazdaképzés és távoktatás, az esztétika és képzőművészet valamint az idegen nyelvek. A jövőben a működési keretünkbe szeretnénk foglalni a helytörténeti ismereteket, a civil társadalom igényelte új ember nevelését, a vállalkozói szellem kialakítását, a népi táncok, zene, varrás oktatását. Így ezen ismeretek összefüggésében szeretnénk elérni a népfőiskola céljait az önálló, személyiséggel rendelkező, toleráns, egész ember kialakítását.

Jelenlegi tagságunk 26 személyből áll, ebből 22 személy felsőiskolát illetve egyetemet végzett. A tagok közé sorolhatunk két mezőgazdasági jogi személyt is.

Kapcsolatainkat illetően megemlíthető a gyergyói népfőiskolával, valamint a Nagyszebenben alakuló népfőiskolai társasággal való kapcsolatunk. Külföldön kapcsolatban vagyunk a Magyar Népfőiskolai Társasággal, a holland Európai Irodával és a dán népfőiskolai szövetséggel.

Ezután szeretnénk kapcsolatba kerülni más hasonló érdeklődésű népfőiskolákkal is.

Szervezeti formánkat tekintve, a mai törvények értelmében, társaságunk alapítványként működik. Székhelye a városi Római Katolikus Egyház fiúbentlakásának épülete, mivel ahogyan az alapszabályzatunkban is benne áll politikamentesen és szuverén módon szeretnénk megszervezni működésünket, anélkül persze, hogy ez más szervezetektől való elzárkózásunkat jelentené.

A népfőiskolának kell abban segíteniük, hogy a megváltozott társadalmi, gazdasági helyzetben a szomorú önzés után megszülethessen a bizalom légköre. Segítenie kell abban, hogy egy olyan társadalomban, ahol a szociális és mentálhigiéniás védőhálót sem engedték megszervezni, az ilyen intézmények útján a közösség mégis betölthesse hivatását. Tudjuk, hogy az egyéniség nem fejlődhet ki a közösség tudatos kritikai hatása nélkül. Az ember sohasem képes arra, hogy a maga hitelességét lássa, szükség van a közösség arcképmódosító beavatkozására is.

Bízunk abban, hogy népfőiskolánk az idők múltával is megállja a sarat, méltó folytatója lesz elődjének és hasznos annak a közösségnek amelyből vétetett.

K. HAJDU ZOLTÁN

MAROSVÁSÁRHELYI KÉPEK

Nem volt eseménytelen a nyár, az uborkaszezon Marosvásárhelyen. Július 12-én nyílt meg az Unitárius Egyház Bolyai téri tanácstermében az a kiállítás, melyet a Paniti Barta Sándor Faragókör tagjai (diákok, köztük tíz bolyais) mutattak be nyári felkészülési táboruk terméséből. Olyanok jöttek el Bandi Dezső keze alá, akik valamiképpen már ismerték a fát, a vésőt (vegyipari, faipari, építőipari szakiskolások, építészetisek), de akiket még nem fertőzött meg valamely "stílus" (kivéve a faipari tanoncokat, ők iparművészeti faragást már tanultak). Az eredmény: szép, sokat ígérő kiállítás. Velük egyidőben (de nem utolsósorban) állította ki rongyszőnyegeit a mezőköbölkúti Nagy Julianna (alsó képünk, Jakab Tibor fotója), kislányával együtt. A művek (mert ezek kétségkívül érett vagy sokat ígérő alkotások immár) a nyári kánikulában kifulladt (-fülledt) utcai ember számára is kellemes felüdülést jelent(h)ettek.

BÖLÖNI DOMOKOS

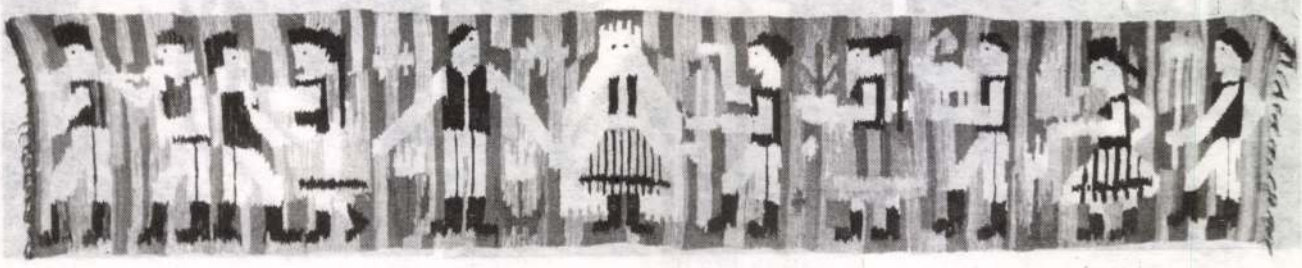

MAKKAI János festői Művelődés 1992/10

MAKKAI JÁNOS KÉPEI BUDAPESTEN

Mind a négy evangélium megerősíti az ókori latin szállóige érvényességét, miszerint "Nemo est propheta in patria sua" (Máté 13, 57; Márk 6,4; Lukács 5,24; János 4, 44). És mi tagadás, gyakorta előfordul ma is, hogy idegenben hamarább vagy tisztábban felismerik az időálló értékeket, mint a közvetlen környezet. Talán az időtávlat hiánya teszi?... és egyszeri életünk túl rövid a letisztulási folyamat kivárására? Ilyenkor jön (jöhet) közbe azután "a sors kegye", áthidaló megoldást kínálva azáltal, hogy a tér—idő társfogalom másik tagját hagyja érvényre jutni, így a térben távolabbról szemlélődő művészetkedvelő, sőt műértő kiállításszervező rálátása valósabb képet mutathat fel a teljesítményről. Ilyen szerencsés sorskegyeltje Makkai János is, akinek választott (az akkori kedvezőtlen körülmények folytán rákényszerített, de menet közben megszeretett!) szakmája, a bányamérnökség, és a benső kényszerből folytatott alkotóművész-tevékenysége nem esik egybe. Idehaza egyetlen kiállításon mutatta be képeit 1987-ben, a tordaszentlászlói "iskolagalériában", nyári uborkaszezonban. De arra jó volt az a tárlat, hogy Olexa József fiatal (és tehetséges!) budapesti grafikusművész megismerje és annyira megszeresse Makkai János munkáit, hogy 1992. április 27—május 15-e közötti időszakra megszervezze számára a budapesti Almássy téri Szabadidő Központ kiállító termében második (visszhangos sikerű) gyűjteményes bemutatkozását.

Az ünnepélyes megnyitón az ősi, Kr. e. 3—4. században élt kínai író, Zhuang Zitől idézett mottóra építette metaforisztikus méltatását Olexa József: *"Zhu Ping elszegődött Zhili Yihez, a híres fafaragóhoz, hogy megtanulja, miként kell sárkányokat faragni. Három évig tanult, minden igyekezetét annak szentelte, hogy elsajátítsa mestere tudományát. De soha életében nem találkozott sárkánnyal, hogy művészetét annak is bemutathassa."*

E hangulatteremtő idézet felolvasása után elhangzott Olexa-szabadelőadás summája kb. így foglalható össze:

Ahogy a történetben szereplő szobrász, ha nem is találkozott sárkányával, de a szellem útján valahogy titokzatosan személyes kapcsolatba került vele, ilyen bensőséges viszonyban van Makkai János is a természettel; azzal a (nem kevés) többlettel, hogy ő testestől-lelkestől benne él az általa ábrázolt világban; alkotás közben — paradoxális módon — mégis függetleníteni tudja magát tőle. Ennek a sajátosan bensőséges viszonynak látjuk itt igen szuggesztív megjelenítéseit, amelyek a művész saját vélemények ugyan, de amilyen szeretettel boncolgatja az emberi környezetet, a természetet és a hozzá kapcsolódó szubjektum viszonyulását, úgy érzem, mindannyiunk számára tanulságosak lehetnek. Pontosan emiatt tartom korszerűnek a művész gondolkodását, hiszen az ezredforduló előtti legégetőbb problémákat feszegeti. Szuverén alkotó, önálló véleményével eleve távol tartja magát a divatos modernek vámszedőitől. Képei nemcsak gyönyörködtetnek, de továbbgondolásra is serkentenek.

Külön érték számomra az itt kiállított pasztell- és olajkartonokon felfedezhető szokatlan nézőpont, a madártávlat, amelynek emelkedettségében valamely ősztönös békesség utáni vágyat érzek. Geneziséről tudnunk kell, hogy általában nem a szabadban készülnek a képek, hanem hosszabb-rövidebb érlelődés vagy egy-egy vázlat eredményei a munkák.

*

Olexa József méltatásával egyet kell értenünk, azzal a kiegészítéssel, hogy Makkai János kitűnő kolorista is. Érzi, átéli és vissza is tudja adni a színeket; olyan érthetően helyezi el olajjal festett vásznain, vagy a sokkal fürgébb teljesítményt kínáló olajpasztell kartonjain a színes formákat, a tárgyi és tájképi elemeket, hogy kezdő és pallérozott ízlésű műbarát egyaránt élményértékű benyomásokkal szemlélheti a serkentő bíbor meg narancsvörös és a nyomasztó sötétzöldeknek, lehangoló mélybarnáknak, az égi kék és a földi sárga, az izgató vörösek és a melankolikus lilák legváltozatosabb emberi érzéseket, örömet vagy bánatot, békét vagy békétlenséget, nyugalmat vagy feldúltságot stb. kifejező játékos váltakozását, és ösztönösen ráhangolódik az alkotó lelkiállapotára, mely magával ragad és valóban megajándékoz a műélvezet élményével.

A megnyitón közreműködött Mackó Mária népdalénekes.

GÁBOR DÉNES

Makkai Piroska

"Bartók illusztráció" címmel a lap bemutatja a müvész rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. lo. lap

M. Makkai Piroska

„Kapuk", repr.

Korunk, Kolozsvár, 1970/3.

318.1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

1021

Makkai Piroska

A Bartók-évforduló alkalmából

Makkai Piroska: Kompozíció

A VI. kerületi Tanács népművelési osztálya kiállítást rendezett *Makkai Piroska* fametszeteiből, amelyeket Bartók zenéje ihletett.

A legnagyobb alkotóművészek nemcsak önmagukból, de másokból is ki tudják váltani az igényt a jóra, a szépre, a tisztaságra. Ezt sugallja *Bartók Béla* muzsikája is, s ezt adja vissza — fába vésett, fekete-fehér kontrasztokkal — Makkai Piroska.

Az egy gondolati egységet alkotó fametszet-sorozat egyik legmegragadóbb darabja a *„Zene"* című kompozíció, amely a vonalak, görbék indázó összeölelkezésével a bartóki zenevilág érzelemgazdagságát juttatja eszünkbe. A *„Concerto"* című metszetből a vonalak erőteljes hangsúlyozásával érzékeltetett kétségbeesés árad, amit felold a kép összhatásának optimizmusa. A *„Bartók Béla"* című portré az alak megkomponáltságával érezteti, hogy a zeneszerző életműve az egyszerűség, a „csak tiszta forrásból" jegyében fogant.

Makkai Piroska fametszet-sorozata méltó illusztrációja a klasszikus zeneköltő legismertebb műveinek.

Polesinszky Veronika

SAKK

155. SZ. FELADVÁNY
P. TEN CATE
(Rotterdam — Hollandia)
Eredeti

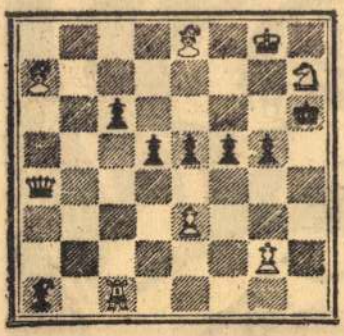

Matt 2 lépésben

(megtévesztésekkel)

Adriano Chicco nemzetközi versenybíró elkészítette az 1968—1970 közötti években rovatunkban megjelent eredeti feladványok versenyszerű elbírálását.

D[illegible]pján a következő művek n[illegible] helyezést a versenyen:

Díj: Louw Hian Bwee 113. sz. feladványa,

1. dicséret: D Hjelle 131. sz. műve,

2. dicséret: F. Hoffmann 139. sz. ikerfeladványa,

3. dicséret: J. Haring 134. sz. műve,

elismerés: M. Z. Lokker 94. sz. ikerfeladványa.

A versenybíró megállapítása szerint kiemelkedő mű nem akadt a versenyben, de néhány feladvány az átlag fölé emelkedett.

Magyar szerző (versenyeink történetében először) ezúttal nem került a kiemeltek közé.

TÁBOROZZON A BAKONYBAN

a gyönyörű fekvésű FARKASGYEPŰ kempingben!

Kedvezményes árak. Nyitva: július 1— augusztus 15-ig.

Bővebbet: Magyar Idegenforgalmi Hivatal Veszprém, Lenin tér 3. Telefon: 12—350.

Pedagógusok figyelmébe!

Pályaválasztási tanácsaink:

VÁLASZTOTTATOK PÁLYÁT, LÁNYOK?

Általános iskolát végzetteket

KÖNNYŰ SZERELŐ

munkára betanítunk és alkalmazunk.

4—5 éves gyakorlat után szakmunkások lehettek.

Munkaruháról, ebédről a vállalat gondoskodik.

SAJTÓFIGY
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 8
Telefon: 138-068, 337-748, 34

MAGYAR NEMZET
1971 APR 21

Makkai Piroska

Makkai Piroska Bartók-fametszetei

Kialakult stílusú, egyéni hangvételű, mondanivalóját nem szokványosan fogalmazó fametszeteivel mutatkozott be néhány éve a Könyvklubban *M. Makkai* Piroska. Most a *Postás Művelődési Központban* (Bajza u. 27.) 42 lapból álló gyűjteményt mutat be, melynek témája *Bartók élete és életműve.* Makkai Piroska otthon van a bartóki légkörben, művészetét kezdettől fogva ösztönösen a népművészethez fűzte. A népművészet lényege, belső struktúrája, mélyről jövő kifakadásai, tragikus kifejezéseinek szelleme, játékosságának ritmikája vált művészi anyanyelvévé. Vonzalma Bartók iránt, logikus következménye művészi beállítottságának. A bartóki eszmények hozzájárultak, talán el is döntötték emberi és művészi egyéniségének alapállását. Alkotói magatartását Bartók példája határozza meg, ihleti, lendíti. Zengzetes formák, dinamikus feszültségek, a fekete és fehér foltok szenvedélyes összetűzései, egymásbatorlódásai, szétválásai szólaltatják meg a fametszés eszközeivel, izgalmas, nyugtalanító képekben a meg nem alkuvó „szigorú, szilaj, agresszív zenész" életművének lüktetését. Tiszta, határozott, feszes szerkezetre épülnek Makkai Piroska fametszetei, olyan formán konstruktívak, mint a bartóki struktúra, foltjai olykor átforrósodnak, vonalai néha ellágyulnak, a disszonanciában is törekszik a harmoniára. Művei mindig idéznek, felidéznek valamit, olyan fergeteges, felforgató, lenyűgöző és felemelő hangzást, ami tévesztethetetlenül a bartóki életmű sajátja.

(d. m.)

Makkai Piroska

az orvosokból munkacsoportok alakultak.

— Különösen fontos az első témakör tanulmányozása — mondja az igazgató főorvos. — *A bioreguláció, az élettani szabályozás a jövő nagy tudományága.* A civilizáció a természetet mind nagyobb mértékben „denaturálja", a levegőt, vizet, erdőt erősen károsítja, megfosztja az élettani alapfeltételektől. *Az orvoskutatók feladata, hogy felhívják az emberek figyelmét a bioreguláció fontosságára.*

Vaskos könyvet ad kezembe a kórházigazgató, a Hévízi Állami Gyógyfürdő Kórház jubileumi évkönyvét, amelyet a kórház munkaközössége tavaly jelentetett meg. Az igazgató főorvos a Bevezető néhány soros mondatába szinte orvosi *„ars poeticá"*-ját sűrítette be: *„A technika fejlődésével az orvosi munka könnyebbé és pontosabbá vált, bővült terápiás lehetőségünk is. A fejlődés útja végtelen, egyre újabb és újabb felfedezések látnak napvilágot. Az orvostudomány feladata, hogy ebben a nagy iramban megóvja az embert. A technokrácia az ember vívmánya. Legyen az az ember szolgálója, nem pedig mi annak szolgálói. A természet változó ritmusa az élet ritmusa. Ezt megtartani, visszaállítani, orvosi feladat. Törekedjünk arra, hogy a nagy technika mellett az ember ember maradhasson és maradjon. Használjuk ki jobban a természet nyújtotta lehetőségeket, a fizikoterápiát, a gyógyító munkában. A mér-*

[illegible] gyógyszerfo[illegible]

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

102/ 1971 JUN 28

Makkai Piroska

Graphik von Piroska Makkai

In R

Auf der Tagesordn
Die Landwirtsch

In der jüngsten Ministerratssitzung wurde an erster Stelle der Bericht über die Beendigung der landwirtschaftlichen Frühjahrsarbeiten, über die Vorbereitung zu den Sommerarbeiten und über die voraussichtliche Entwicklung der Versorgung erörtert.

Auf dieser Sitzung faßte die Regierung auch einen Beschluß über die Weiterentwicklung der institutionalisierten Managerausbildung. In Ungarn betätigt sich seit 1967 ein Landeszentrum für Leiterschulung, wo die wichtigsten Elemente und praktischen Fragen des Wirtschaftslenkungssystems sowie die effektiven Lenkungsmethoden in Kursen doziert werden. Es ist ein entwicklungsbedingtes Erfordernis, daß sich die leitenden Kader der Industrie und Landwirtschaft wenigstens alle fünf Jahre zur Teilnahme an entsprechenden Kursen

enthielt zwar nur einen regionalen Plan, die Frage betrifft aber dennoch Hunderttausende von Menschen. Es handelt sich um den Entwicklungsplan des Erholungsgebietes Mátra—Bükk. Geplant ist die Nutzbarmachung der touristischen und therapeutischen Möglichkeiten dieser beiden Berglandschaften sowie die Errichtung der hierzu erforderlichen Bauten. Vorgesehen sind weitere 25 200 Erholungsplätze. Eger wird in diesem Rahmen zu einem Zentrum des Wassersports entwickelt. Jagdzentren werden entstehen und die Voraussetzungen für den Reitsport geschaffen: ein eigener Flugplatz wird für die Segelflieger angelegt.

Im Einvernehmen mit dem Generalsekretär des Gewerkschaftsrates legt der Minister für Arbeitswesen die Vorschläge vor, die auf den 22. Kongreß der Ungarischen Gewerkschaften unterbreitet

M. Makkai Piroska

Rajza Repü.

Látóhatár, 1969. III - IV. 549.

2) Makkai Pároska
grafikus

nyéki Sejcén.

A kiállításon szerepelnek: „Toldalag" c. sorozata; a Bolyai-król készült metszetei, / „Apa és fiú", „Bécs és Domald", „Hazatérés", „A tudomány oltárán", „Marosvásárhely", „Összeütközés", „Sem pénz, sem bosostyán", „Equeolül", „Cantata profana";

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, Bp. 1969. I. 165.

3) Makkai Pirosko

gyafikus

„Ösmondók" – sorozata, / „Egyjerő"ta",
„Élet-halál vize", „Hunor és Magyar",
„A csodaszarvas", „Dúl és Belár kánsai",
„Emese".

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látókatár, Bp. 1969. I. 165.

Makkai Pirosko

Mebrete Repr

„Cantata profana" Repr

Krsunk, Kolozsvár 1968. XI. 1730.
1620

M. Nagai Piroska

Varga Katalin életéből, lamet-
net, 15 x 21

Képrömüvénnök nemzetzöri
kiillítása, 1960, Bp.

M. Makkai Piroska
grafikus

M. DK

Illusztráció

Roman György: Egynapi császár
Élet és Irodalom, 1968. nov. 16 - 2 lap.

MDK

M. Makkai Piroska

`Vázlatok I-III., fam.·

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1964.máj.

-5-

Művészeti Lexikon

-Párizs, 1943. aug. 9./: Litván szár-
--+ École de Paris jelentős alakja,
ncia expresszionizmus legkiválóbb
ai akadémián tanult. 1913-ban Párizs-
glianival, Chagallal, Léger-vel ba-
Haláláig Francio.-ban élt. Befelé
sége mellett nyomoruságes gyermek-
ak meg heves ecsetkezelésében, mély-
lyes, expresszív erejü formáiban,
an, fájdalmas arcu embereiben /A sza-
-- Irod. J. Lassaigne: S. Paris,
s, 1959.

Körner Éva

Makai Piroska

Részt vett a Pedagógusok Szakszervezete VII. kongresszusa alkalmából az Egressy klubban rendezett tárlaton.

Péter Imre: Pedagógus-művészek országos kiállitása
Rajztanitás 1963. II-III. 63.l.

M. Makkai Piroska

MDK

Varga Katalin életéből, fametszet

Műcsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

Makkai Piroska MDK

Békeőrs, fametszet

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

MDK

Makkai Piroska

Pályamunkáját a főváros 2oo pengőért megvásárolta

Az Árpádházi Boldog Margit képpályázat eredménye.
Pesti Hirlap 1942. okt. 1. 7.l.

MDK

Makkai Piroska

Békeörs, fam.

Boldog gyermekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

M.D.K.

M. Makkai Piroska

Grafikus

Babits - illusztráció "

"

Élet és Irodalom, 1966. okt. 8. - 3 kép

MDK

M. Makkai Piroska

Épitők, fam.

Tehenész, "

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

M. Makkai Piroska
grafikus

M.D.

Fa
"

Élet és Irodalom, 1968. jan. 13-i lap.

M. Makkai Piroska
grafikus

M.D.K.

"Tanya"

Élet és Irodalom, 1968. jan. 6 - 1 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1963 FEB 2

KORTÁRS

1021 M. Makkai Piroska

M. MAKKAI PIROSKA metszete

aranyvörös fejedel
ráborul boldog teny

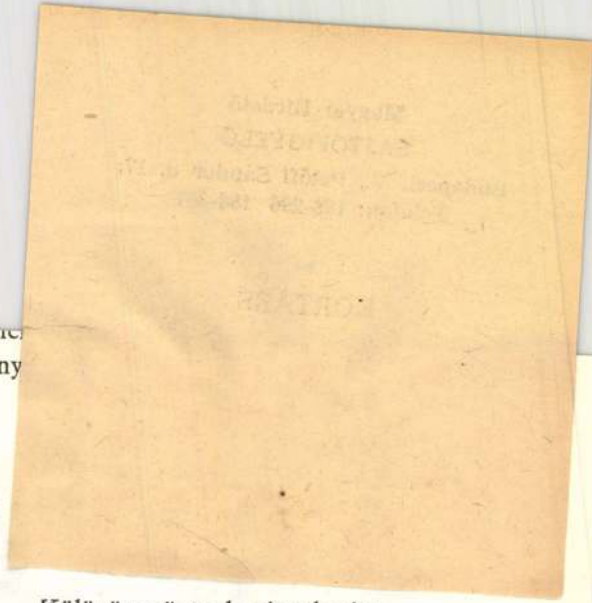

Külön

Széles golfáram, nagy idő
sodrásod selymesen ragyoghat,
körém a semmi burka nő,
buborékgömb belül sajogtat,
külön időm külön pereg,
pörgetheted szivárványgömböm,
ebből már ki nem léphetek,
külön időm a külön börtön.

Különös szörnyek néznek rám
boldogtalanok, emberek,
siró szivárvány arcukon
külön időm külön pereg.
Kaméleon szinük alatt
falsápadt bánatuk sajog,
időm elpereg, elapad,
belül vagyok, külön vagyok.

M. Makkai Piroska
festő

M.D.4

Grafikai szerepelnek a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. julius - 22 lap.

M. Makkai Piroska, festő

A Szinyei terembe (Kompoklub)
kiállítása nyílik
szept. 18-án fametszetei ből.

–: Hír

8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept. 18.

MDK

MDK

Makkay Piroska

Kut, fam.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

MDK

M. Makkai Piroska, festő

2

Húsz év termésének anyagából válogatta ki tárlata anyagát (90 kép).

Fametszéssel a kolozsvári Szépművészeti Főiskola elvégrése óta foglalkozik.

Szereti a fametszést.

-y-: A fametsző

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. szept 23.

MDK

M. Makkai Piroska, festő

1

A Szinyei Teremben [!?] nyílt meg tárlata.

M. Makkai Piroska Erdélyből indult műrészi pályáján. Fametszeteivel azt a folklorisztikus utat járja, amit Buday is képvisel.

Sz. A.: M. Makkai Piroska fametszeteinek kiállítása

7

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 24.

MDK

M. Makkai Piroska, festő 1

Fametnetekkel mutatkozik be a Liszt Ferenc téri Könyvklubban megrendezett tárlatán. Már többnör nerepelt kollektív kiállításon (Budapest, Bukarest, Prágu, Moskva) és önálló tárlatoni is (pl Nagyváradon, Kaposvárott, Nagyláryán).

-y-: A fametnő 2

ESTI HIRLAP, Gp. 1968. Szept. 23

M. Makkai Piroska, festő

MDK

A Könyvklubban nyílt meg festőnőtől önálló tárlata.
90 műve látható.

– : Két újabb képzőművészeti kiállítás nyílt meg a fővárosban. Gy.

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 19.

MDK

M. Makkai Piroska, Jestő (2)

Fametszetei közül a székely népballadák hangulatát árasztóak a legszebbek: Cantata profana. Ezek közé tartoznak azok is, amelyek nem konkrétan egy népballadának, hanem magának a székely népéletnek megjelenítesei.

Sz. A: M. Makkai Piroska fametszeteinek kiállítása 7

Népszabadság, Bp. 1963. szept. 24.

M. Makkai: Piroska

Metszet / rajzó /

Kortárs 1968 II. 214old

MDK

Makky György, [grafikus]

Linoleum ba metszett exlibriseiből és illusztrációiból kiállítás nyílt meg a Széchényi Könyvtárban.

– : Hír 8.

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jún. 26.

MDK

Makó Bertalan

Szentháromság

Konyha részlet

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 282.l.

Makó Bertalan MIK

Tanulmány, olf.

Micsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan MDK

Portré, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan MDK

A Szentháromság szobor, rajz

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan MDK

Sebesültek, rajz

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

MDK

Makó Bertalan

A Műcsarnok háborus kiállításan szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet,1914. 541-542.l.

Makó Bertalan

Apáca, olf.
Ministránsok, olf.
Régi templom belseje, olf.

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

Makó Bertalan MDK

Boldog idők, pasztel

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat.

Makó Bertalan MDK

Székely anyák menekülése pasztell

Magyar Aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MDK

Makó Bertalan

Hordágyon, repr.

Gyöngyösy. 118.1.

Makó Bertalan MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan MDK

A titok, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan

MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállítás

Makó Bertalan MDK

Szórakozás, szénrajz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Makó Bertalan MDK

Itáliai rajzok, ceruza

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Makó Bertalan

MDK

Boldog idők, pasztell

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Makó Bertalan

Székely anyák menekülése, paszt.

MAPE 5. kiáll. N. Szal. 1916. nov.

18. 1.

Makó Bertalan

1913

Ki tud róla?

A Rajztanárok Egyesülete.

Nyug

30,000 kor. szóval
mely összeget, az ócsai
kák költségeire utólagos
mellett a mai napo

Nyest. 1922,

Makó Bertalan

A komolyabb fiatalok között emliti meg a kritika Tövis sign.-val Makó Bertalan, Krón Béla és Borszéky Frigyes művészeket, akik a Műcsarnok kiállitásán szerepelnek műveikkel.

A HÉT, Bp. 1915. márc 14.
XXVI. évf. 11. sz. 13o. lap.

Makó Bertalan

Kampis János, Feiks Alfréd, Makoldy József, Papp Emil, Makó Bertalan, Körmendi-Frim Ervin, Baransky László, Lénárd Imre, Tipary Dezső, Teplánszky Sándor, Szigeti Jenő, Egry József, Podvinecz Erzsébet, Haranghy Jenő, Gyenes Gitta, Károly Ernő és Uitz Béla művészeket tartja figyelemre méltónak az ifju művésznemzedék tagjai közül,-akik részt vettek a "Nemzeti Szalon Tavaszi Kiállitásá"-n, a Művészet c. rovatban közölt beszámoló.

A HÉT, Bp. 1917. május 13.
XXVIII. évf. 19. sz. 302. lap.

MDK.

Makó Bertalan festő

"Kis bünös" /ceruzarajz/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
40.l.

MDK

Makó Bertalan, 2o. sz.

Menekülő székely anyák

Ernst Muz. 39. sukc. 28. l.

MDK

Makó Bertalan, festöm.

Portrait. olt.

Képzöm.Társ. 1913. tav.kiáll. Kat.64.l.

1021

M. Makkai Piroska: Fa

ÚJ VERSEI:

kívánok én?

én? végre nyugalmat,
indig fúvó szél,
rással meg sem áll,
épit, tömör tömbjei
úvó cetek
ak a szakadékba,
s, s kardhallal
a rángnak
felfelé
, tömör vonulat

ullámok rezzenése futna
lfinek között,
zirõl megértve húznak
mélyek fölött
halál elöl:
így kivánnék élni
ölcsen meddig még,
kelt rám a nap.

*

ogy nyájaim legelnek
yek oldalán,
szél dagálya
dõbben sóhajom,
nbe le nem jönnek õk,
m: mennyi ifjú kos
hersenõ füvem
y új bárány dülöngél
yújtott gyenge nyakkal
lyúként feszitse
, s alája dõlvén
karccal szopva
n boldog életet.

t el nem áll a szél
soha nem fogok,
d van és süt a nap,
és mentaszag,
gvirágok lengnek
Számoljam talán
a bárányok nyakán?

ratő

én magamtól
a,
táplál már,
a,
akibe anyja

Makó Judit,

A Nemzethőzi Gyermekév, valamint a Képzőművészeti Világhét alkalmából gyerekekkel kapcsolatos pályázatot hirdettek meg, Képzőművészet vetített képen" ámmel. Ez diafilmek rajzolására, alkotására hívta fel a, művészek figyelmét. A három díjazott művet és a többit is Kiskunhalason rendezett kiállításon bemutatták. – Az adásban látható Benkő Katalin, Makó Judit és még másoknak művei.

Képzőművészet a gyermekekért.

1979. IX. 21. TV. 2. műsor, 20.34 (Gné).

Makó Judit, grafikus

L: Bódi Ágnes

—:□ A Tanya 48.

Esti Hírlap, Bp. 1980 aug. 14.

2.

Makó Judit, [ ]

L. Tkohas T.

Tandi Lajos: Kiállítási jegyzetek 108 – 112

Tiszatáj, hegedű, 1980. nov. XXXIV/11

Makó Judit, grafikusművésznő

Ma nyílik meg a 22. Szegedi Nyári Tárlat, mely szept. 15-ig tekinthető meg a Horváth Mihály ú. i. Képcsarnokban. — Nívódíjjal jutalmazták Makó Judit grafikusművésznő, Erdélyi Ida festőművésznő és Tüllős Erzsébet festőművésznő alkotásait.

Dél-Magyarország, 1981. júl. 19.

Molnár Judit grafikusművész
kiállítása Hódmezővásárhelyen

Magyar Nemzet 1985. VII. 31.

Makó Judit, [grafikus]

↳ Szántó Piroska

Vadas József: Minden (elad(hat)ó?

Élet és Irodalom Bp. 1984. máj. 11. XXVIII/19

13.

Makó Judit grafikus

– diel – : Kürrealista grafika

Művészet, 1983. október

Makó Zsolt grafikus

P. S.: Makó Zsolt

Művészet, 1983. május

Makó Judit grafikus

Szuronie Pál: Díjnyertesek

Művészet, 1982. november

Maló Judit

Kiállítás az Óbuda Galériában

Mayer Nemzet 1984. II. 1.

Judit Makó

Surrealist Graphics — The works of six artists (Aladár Almássy, Sándor Badarsonyi, Margit Balla, András Fölvideki, Judit Makó and Imre Szemethy) are on display at an exhibition of "Surrealist Graphics" that is now on at the Óbuda Gallery.

Daily News, 1984. febr. 2.

Makó Judit grafikusművész

a Hazafias Népfront IX. ker. i bizottságának szervezésében elhunyt művések és barátaik köre grafikai és kisplasztikai csoportja mutatja be Tatabányán, a Népkör Galériában két éves gyűjtő tevékenységének eredményét. — Szerepel itt Makó Judit sejtelmesen kék, meghitt grafikai lapja, „Az éjszaka" c. (említve).

E. Nagy Lajos: Grafika, Kisplasztika 1982–83, Tükör, Budapest, 1984. jul. 15. 3–4. old.

Mátó Judit

Grafikai

Mozgó világ 1985/5

Makó Judit és Szabó Tamás kiállítása

Makó Judit festőművész és Szabó Tamás szobrászművész közös kiállítása a Csontváry-teremben április 23-tól május 2-ig tekinthető meg. A kiállítást Wehner Tibor nyitja meg április 23-án, délután öt órakor.

MAKÓ Judit
ÉS 1992. ápr. 17.

MAKÓ Judit

A

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT A
MŰTEREMGALÉRIÁBA

MAKÓ JUDIT
FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:
DR. SUPKA MAGDOLNA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1991. OKTÓBER 3-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN, 16 ÓRAKOR

MEGTEKINTHETŐ: OKTÓBER VÉGÉIG MINDEN SZOMBAT, VASÁRNAP 10–18 ÓRÁIG

A KIÁLLÍTÁS A

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA
ÉS AZ
AGROKONTAKT
KERESKEDELMI ÉS FEJLESZTŐ KFT.

TÁMOGATÁSÁVAL JÖTT LÉTRE.
KÖSZÖNET ÉRTE!

MEGHÍVÓ

MŰTEREMGALÉRIA

A

... CÉLJA: EGY KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY LÉTREHOZÁSA, ITT A HARMADIK KERÜLETBEN.
TÁMOGATJA A MAGYAR MŰVÉSZET HAZAI ÉS KÜLFÖLDI ELISMERTETÉSÉT, VALAMINT A KÜLÖNBÖZŐ MŰVÉSZETI ÁGAK KÖZÖTTI KAPCSOLAT ELMÉLYÍTÉSÉT.

MŰKÖDTETI A MŰTEREM GALÉRIÁT

CÍM: III. KER. CSILLAGHEGY, RÓZSA UTCA 12.
Telefon: 160-9272

MEGKÖZELÍTHETŐ: A CSILLAGHEGYI HÉV-ÁLLOMÁSTÓL AZ ÜRÖMI ÚTON FEL A HEGYRE.

MAKÓ JUDIT „MASZKOS PORTRÉ"
AKRIL, OLAJ, 50 X 70
Fotó: LÉVAI JENŐ

T-ART ALAPÍTVÁNY, Műteremgaléria
H-1038 Budapest, Csillaghegy, Rózsa utca 12.
Nyitva: szombat, vasárnap 10–18 óráig

MTV házinyomda

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Makó Judit,

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikus

1981 JUL 2 5

1021

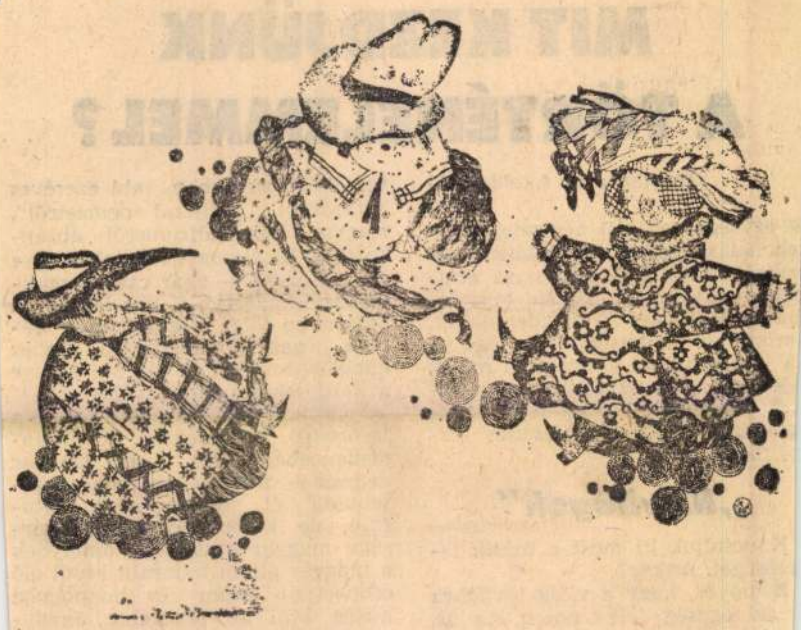

Makó Judit: Reneszánsz manók

MIT KEZDJÜNK A TÖRTÉNELEMMEL?

(Folytatás az 5. oldalról.)

ls: egységesnek hitt nemzetek szét-agolódása, mind ijesztőbben fel-zikrázó faji gyűlölködés, az etni-kai tudatosság rasszista ideoló-giákba fordulása... Mindez akkor, mikor az is kétségtelen, hogy — a kiiktatjuk az alternatíva másik -lét, a közös pusztulást — az egye-emes emberi lét feltételeit csak gyetemes emberi erőfeszítés biz-osíthatja.

„Kisvilágok"

Kapcsoljuk ki most a másik le-etőséget. Akkor?

Bizonyos, hogy a világ továbbra az egység felé mozog. Az is, ogy ez az egység nem lesz olyan, milyennek elődeink — mondjuk 919-ben — elképzelték, s olyan m, amilyennek mi magunk 1945 án gondoltuk. Bizonyos, hogy em lesz Kánaán, ahol megálljunk tízmilliós országban, aki ezeréves határokról, „politikai nemzetről", magyar imperializmusról ábrándoznék? És viszont: feltételezheti-e rólunk bárki — akár csak a realitásokra figyelve — mindezeket a határokon túl? Végül: van-e épeszű, józan gondolkodású ember határokon innen és túl, aki ezekre a kérdésekre igennel válaszolna?

Feleljünk hát szorongás nélkül a „szorongó kérdésekre". A Duna-medencében nem „egy magyar nemzet és négy rokon nemzeti kisebbség" él, hanem „egy kultúrájú, de különböző állampolgárságú magyar etnikum", amelynek a magyar állam határain kívül élő csoportjait állam- és honpolgári hűség köti az országhoz, amelyben élnek, de nyelvét, hagyományait, kultúráját, *etnikai* tudatát tekintve — az *egyetlen* magyar etnikum részei. Sorsuk nem lehet közömbös számunkra, ahogy természetesnek tartjuk, hogy a velünk élő kisebb-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Makkai Piroska
ÉLET ÉS IRODALOM
1966 OKT -8.
1021

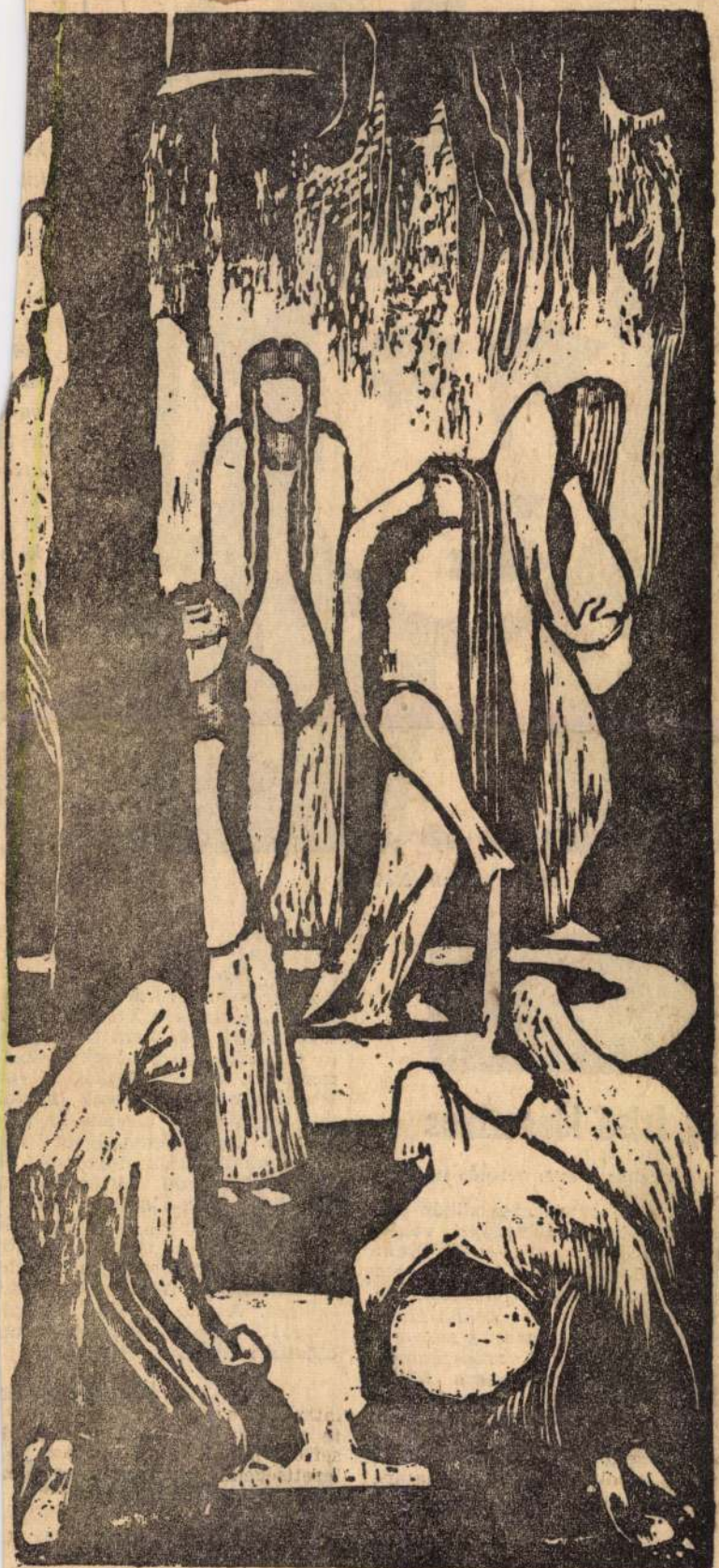

M. Makkai Piroska: Babits-illusztráció

Misch Ádám: Női fej

KÖNYVEK

Egy friss klasszikus

Virginia Woolf: Orlando (Európa)

1928. október tizenegyedikén egy hölgy ördöngős sebességgel vezette gépkocsiját az öreg Kent Roadon, Londonban. Az eset nem keltett különösebb feltűnést, hiszen akkoriban már jócskán elterjedt a szigetországban az automobil, s nővezető is szépszámmal akadt. A hölgy kora mégis figyelemre méltó volt: ugyanis háromszázötven éves volt. Dialektikusan gondolkozva azonban a „hölgy" meghatározás sem illett rá egészen pontosan, mivel életének első harminc esztendejében a férfiúi nemhez tartozott, s Erzsébet királynő öregedő szeme gyönyörűséggel pihent meg délceg termetén.

Virginia Woolf különös, groteszk regénye, amely Orlandóról, erről a furcsa férfi-nőről [illegible] titokzatos, máig kitanulhatatla Orlandot?" — tette fel aggódva kérdést Gyergyai Albert, az el magyar kiadás fordítója, majd n gyedszázaddal ezelőtt. Akkor iga visszhangra még nem talált. Mo új olvasóközönség növekedvén f reméljük, többen fogják élvez finom humorát, groteszk fordul tait, könnyed és elegáns nyelv Hiteles történelemkönyvet ves nek kezükbe, akik elolvassák. H rom és félszázad történelme el venedik meg lapjain, nem „nagy" események, de a korok l ke, hangulata és stílusa. Virgin Wolf immáron a modern irodalo klasszikusa — friss, eleven klas szikusa. A regény új fordító, *Szávai Nándor*, maradéktalan oldotta meg nehéz feladatát.

Kenyeres Zoltán

Irodalmi nyomozások

Iraklij Andronyikov: Az N. I. rejtélye és más irodalmi landok

(Európa

Nekünk, akik Petőfi születés nek és halálának körülményeir

MAKÓ Judit

1983. május 25., szerda Képszabadság

Magán(y)élet rézkarcban, kerámiában és szóban

JEGYZETEK HÁROM FIATAL MŰVÉSZRŐL

Tartalomelemzők figyelmébe ajánlom az alábbi címeket: *Függönyön keresztül nézek rád, Szívem dobogva ver, Kelj fel segítségemre, Belülről bezárva, Intelem.* Hiszik vagy se: a fenti szókompozíciók nem versek rövid összefoglalásául készültek. Kerámiák és grafikák megkülönböztetését szolgálják, azok hangulatát akarják leképezni, no és az információn túl még valami pluszt is adni.

A cím persze nem mű. Amikor a francia rokokóban a gyárak piacra dobtak egy új rózsaszínű kelmét, és azt elnevezték *megvakart arcbőrnek*, a legfantáziátlanabb vevő is tisztában volt a textília és a márkanév metaforikus kapcsolatával. Tudták, vagy legalábbis érezték, hogy a szavak keltette képzet, meg a szín kiváltotta speciális szembizsergés a tudatban összefut. És a „megvakart arcbőr" árnyalatából varrott felöltő immár akkor sem lehetett „parasztrózsaszín", ha különben kísértetiesen hasonlított plebejus rokonához. Kifejezték ugyanis a kor leképezhetetlen lényegét: a választékosság iránti sóvárgást.

Ilyesmit céloznak *Makó Judit Stúdió Galériában* kiállított korrekt rézkarcai, *Geszler Mária* posztamensre állított kissé slendrián porcelánjai és tárlatpartnerének, *Fekete Lászlónak a Dorottya utcai teremben* „felejtett" határozatlan állagú samott-kompozíciói.

Biztos vagyok benne, hogy egy évtizeddel ezelőtt — ha hasonló művek készültek — Kalligráfia 28., vagy Alak 15. jelzéssel katalogizálják azokat az arra illetékes múzeumi szakemberek. E semmitmondó Kalligráfia és Alak címek ugyanis kifejezték a korszak művészetéről vallott vélekedését. Azt az etikai magatartást, amely elvárta, hogy a művész szubjektív formakeresései, anyagot próbára tevő műhelyötletei *alárendeltessenek* egy objektív világnak, annak a keretnek, amelyen *belül* lehetséges a formálás önkényes szabadsága, de amelyen *kívül* a kalligráfiák és alakok személyazonosságát igazgató esztétikai szabályok az érvényesek.

Makó, Geszler, Fekete saját művéhez való viszonya más. Produkciójuk ezért még akkor is másképpen kezelendő, ha az átkeresztelt kalligráfia, vagy a konspirációs fedőnévvel ellátott alak megmarad alaknak és kalligráfiának, mint ahogy a rózsaszín a luxusnév ellenére is maradt rózsaszínnek. Már ami a fantáziátlan tényeket illeti. Eszmetörténetileg azonban másképp fest a helyzet. Ezekben az esetekben ugyanis a cél az én-grafikának, az én-porcelánnak, az én-samottnak a megjelenítése. Akkor is, ha erre a grafika, a porcelán, a samott nem ad ürügyet.

Ürügyet minderre a művésznek a világban betöltött helyzete ad. Mert szép dolog, hogy egy papírlapon ütközni képes a karcos vonalrendszer egy barnán mart tócsás felülettel, főképp akkor, ha csatájukba beleszól még egy mustra-gyanús cakkos véglény is. (Makó: *Törvény és álarc*). Remek lelemény, ha a porcelán olyan kezessé válik, mint a filc, főképp akkor, ha a barokkos anyagálcázást még meg lehet toldani a porcelánfilcre (filc-porcelánra?) vitt fotográfiával. (Geszler: *Függönyös ablak*-sorozat.) Izgalmas vállalkozás, ha az építkezésen felejtett tégla egyszeriben műtárggyá válik, és ha a műtárgy olyan, mint az építőanyag, főképp akkor, ha brutális formáik a szó szoros értelmében megfejelődnek egy-egy bőr-konzisztenciájú maszkkal. (Fekete: *Figyelmeztetés.*) De e sok szép, remek és izgalmas dolog mögül már réges-régen hiányzik az a *viszonyító rendszer*, amely kijelölte hajdan a kalligráfiák és formák helyét a látványvilágban.

A világ már jó ideje leszokott, hogy igényeit érvényesítse a művésszel szemben, a művészet belső szabályai viszont cserbenhagyták ezeket a fiatalokat. Kettesben maradtak tehát tanult mesterségükkel, a síkok és a terek alakításának manuális kényszerével. Mert bármennyire saját kézjegyű is mindhármuk terméke, bármennyire megkülönböztethető is művük a hozzájuk legközelebb álló mesterek művétől (Makóé Szemethy Imréétől és Almásy Aladárétól, Geszleré Polgár Ildikóétól és Orbán Katalinétól, Feketéé Kecskeméti Sándorétól és Tuza Lászlóétól), a legtöbb híranyagot azért mégiscsak a címek közvetítik. Valósággal ráknyúszerítik a nézőt, hogy ne fárassza magát a kódolhatatlan vizuális anyag megfejtésével, és rövid úton, az írás bűvös erejére támaszkodva higgye el, hogy *Szövetség van közted és őközötte*, hogy *Mindig fehérben* a dolgok így néznek ki.

A tartalomelemzők tehát valószínűleg más végeredményre jutnak, mint azok, akik mindennek ellenére csökönyösen ragaszkodnak a szem közvetítette műhöz. Előbbiek talán hajlanának a sok egyes szám első személyben fogalmazott mondattöredék, abszurd szókapcsolat olvastán, hogy mélységesen elmagányosodott, befelé fordult emberek dokumentumaival van dolga. Olyan rekvizitekkel, amelyek már régen lemondtak annak lehetőségéről, hogy összehozott jelcsoportjuk révén üzenjenek a társadalomnak. Mit társadalomnak! Lemondtak már a szomszédasszonyról is.

A látványszakértő viszont nem ilyen pesszimista, amennyiben zárójelbe teszi az „eszmetörténeti mozzanatot". Megállapítja, hogy Makó Judit kedves nonfiguratív grafikákat csinál elég magas szakmai színvonalon, de még fejlesztésre váró komponálási sémával, elég erős dekoratív hajlammal, de nem túl sok figurális humorral. Geszler Mária szellemesen tudja gyűrni a porcelánmasszát és fantasztikusan termékeny. Kettőt csavarint anyagán és máris készen van az ajándék kolléganőjének. (Több tucatnyi sorakozik belőlük.) Mindazonáltal: csavarintásai szándékon túli hevenyészettségről árulkodnak, ott repednek, ahol nem kellene, és ott csurog rajtuk a festék, ahol előnytelenül öltözteti a babákat. Fekete László pedig abban a pillanatban, amikor nem riogat maszkos téglákkal és nem viccelődik a samottkemence belsejébe rejtett porcelán nippel, olyan virágtartókat komponál spagettiszerűen értelmezett agyagból, hogy bármelyik ötcsillagos szálloda halljában képviselhetné a fejlődő magyar vizuális kultúrát.

Tanulságul csak annyit: ha nem érdemes is túlságosan komolyan venni az ezoterikus címeket, azért jelentőségük sem lebecsülendő. Kifejeznek egy életérzést, amely egyelőre szóban realizálódik, műben kevéssé. Kifejezik azt a magánéletkultuszt, amelyet ha megvakarunk, nem arcbőrszínű kelmerózsaszín, hanem a magány élménye bukkan elő.

P. Szűcs Julianna

PARÁNYI DEBRECENI IPARTÖRTÉNET

Fejezetek egy gyár életéből

Jót derült *Tóth József* igazgató, meghallván, hogy gyárukról — szaklapjuk és a helyi sajtó minapi érdeklődése után — újabb cikk készül. Megnőtt a kis üzemek ázsiója, sőt, hogy becéző szóhasználatnál maradjunk, az olyan kis „kócerájé" is, mint a *Debreceni Kefegyár.*

Alapíttatott: 1865

A gyár egy parányi debreceni történelem, de tanulságos példa is a város ipartörténetéből. Nemzedékek nőttek fel, s adták tovább nemcsak a szakma fogásait, hanem a gyár históriáját is. A jelenlegi igazgató életpályája csak egy a sok hasonló közül: nagyapja, majd édesanyja keresett itt megélhetést negyven éven át. Ő tanulógyerekként folytatta a családi hagyományokat, 1949-ben szegődött a gyárhoz. Irodája falán sárgult plakát hirdeti: „Falk Ármin és társa, előbb: Knoll Pál. Alapíttatott: 1865. Első Debreczeni Mechanikai Kefe-Gyár." Az alapító elől apró manufaktúrája 1862-ben nyolc tíz embert foglalkoztatott, majd már 30—40-et, de ahhoz nem volt elegendő tőkéje, hogy a családi vállalkozást gyárrá fejlessze. *Falk Ármin* inkább csak a cég nevének öregbítése miatt tesz róla említést, hiszen a Szoboszlói út csordalegelőjének öt holdján új gyárat épített. Gépeket hozat, melyek termelékenysége folytán olcsóbban kínálhatja a kefét, ecsetet, meszelőt. Hamarosan rátér a műszaki kefék gyártására, az egész magyar malomipart és a cséplőgépeket Debrecenből látják el kefékkel. Alig győznek eleget tenni a megrendeléseknek, Ausztriába, Bulgáriába, Törökországba, Angliába szállít, egy év múlva már Oroszországban, Dél-Afrikában és Amerikában is vannak vevői. Újabb gépeket vásárol.

A vállalkozást nem kerüli el a konkurrencia. *Stern József* kefeüzeme szinte egy időben kezd működni, az évek haladtával azonban mind kevésbé győzi a kiélezett versenyt. A Falk cég 1907-ben egymillió koronás értéket állít elő. Sternék pipere- és ajándékkészítményekkel rukkolnak elő, és sajátos kezdeményezésük a háziiparos hálózat kiépítése a század elején. Az otthon dolgozókat munkaeszközökkel látják el, s fizetésük ugyanannyi, mint a gyárban bentlevőké. Falkék azonban a fogkefegyártás bevezetésével megadásra kényszerítik versenytársukat. A két gyár *1920-ban* részvénytársasági formában egyesül, s a részvények fokozatosan a Falk család tulajdonába kerülnek. Az összeolvadással létrejön az ország legnagyobb kefegyára, mely áruit javarészt távoli piacokon adja el. Az irreális hazai árak miatt megérte a legtávolabbi zugokba is elszállítani a termékeket. Bel- és külföldön nagyszámú ügynök szorgoskodik az értékesítés elősegítésén. A tulajdonos gyakran van úton, telefonon tudatja sikeres üzletkötéseit, hogy itthon mihamarabb nekiláthassanak a gyártásnak.

Munkásönkormányzat és infláció

A többi kefegyártó megerősödése az 1930-as évek elején a csőd szélére juttatja a debreceni üzemet. A Magyar Általános Hitelbank átveszi a részvények 95 százalékát, finanszírozza a kiadásokat, egyben szigorúan ellenőrzi a gazdálkodást. A gazdasági válságot nehezen vészelik át, nemegyszer elbocsátásokkal, fizetéscsökkentéssel igyekeznek rentábilissá tenni az üzemet. A munkások gyakori sztrájkokkal válaszolnak. A válság elmúltával sem térnek vissza

Készül a kefe.
NAGY GÁBOR FELVÉTELE

az ország valamennyi kefegyárát egyesítő *nemzeti vállalat* irányítása alá kerültek, annak legnagyobb tagvállalata lettek. A gyár önálló gazdálkodása megszűnt, korábbi profilját is elvesztette. A debreceniek legjobban szőrmeüzemük megszüntetését sínylették meg, ezután Kaposvárról, jóval drágábban voltak kénytelenek e nélkülözhetetlen anyagot beszerezni. Cikkeik zöme veszteséges volt, mégis, a központ mindazokban az előnyökben (jutalom, prémium stb.) részesítette őket, melyeket később csak a nyereséges gyártók érhettek el. A Kefe- és Szőripari Egyesülés jóvoltából kezdődött meg az újjáépítés, és az újabb gépeknek már új üzemcsarnok kellett. Ekkor azonban fölöszlatták az egyesülést, a gyár ismét beruházási lehetőség nélkül maradt. A termelés szervezetlen volt, mégis fokozták a tőkés exportot, követve a kor parancsát: exportálni, bármi áron. 1954—1955-ben fokozatosan szervezettebb lett a gyártás, a három és fél milliós termelést versenymozgalmakkal érték el. 1958—1959-ben felújították az egyik üzemrészt, normalizálódott a szociális ellátás. A termelés tervszerűségét csak a rapszodikus exportügyletek bolygatták meg, s ezek száma nem volt kevés: termékeik közel hatvan százalékát küldték szét negyven országba. A kiutalt anyag gyakran nem volt elég a tizenöt és fél milliós termelési érték előállításához

Csőd és felemelkedés

A tetszetős adatok ellenére a gyár *változatlanul veszteségesen* dolgozik. Mégis, mind több a dolgozója, s egyre modernebb a gépparkja, új, termelékenyebb eljárásokat honosítanak meg. Fokozatosan emelkedik az önköltség, csökken a külpiaci kereslet.

1968 után a tényleges költségek alapján kalkulált áron a kefék eladhatatlanná váltak a világpiacon. Mindinkább a hazai vásárlók felé fordultak, a gazdaságosság szabta meg termékszerkezetüket, s megbirkóztak a feladattal: önálló gazdálkodási egységként minden évet nyereséggel zártak. Pedig hátrányos adottságaikból alig dolgoztak le valamit, de azért *évről évre valamivel többet és valamivel gazdaságosabban termeltek.*

1975-ben megrázták magukat, és

kritikusabbnak tartok, részéről szólok.

1. A rendelet az olyan eszközt tekinti lőfegyvernek, melynek csövéből gáz (lőporgáz, sűrített levegő stb.) segítségével 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú lövedék lőhető ki.

Két külföldi fegyverszakértő szakmai beszélgetésének szinte első eleme annak tisztázása, mi tekintendő a másik országában lőfegyvernek, mennyi a lőfegyverré minősítéshez szükséges csőtorkolati energia határérték: mindenhol 1 méterkilopond. (Mivel áttértünk az SI mértékrendszerre, pontosítani illik: 1 mkp = 9,81 joule.) Miért kell nekünk okosabbnak (vagy szigorúbbnak) lenni a többi országnál? Miért éppen 7,5 joule a határérték? Honnan kerülhetett ide?

Van egy nemzetközi fegyverkereskedelmi egyezmény, miszerint bármely tagországban közvetlen kereskedelmi forgalomba hozhatók azon légfegyver (!) típusok, amelyekre a gyártó garantálja, hogy a belőlük kilőtt lövedék mozgási energiája nem haladja meg a 0,75 méterkilopondot (ma: 7,5 joule-t). egy légfegyver is lőfegyvernek

A fegyverszakértők szerint — működési mechanizmusától függetlenül —, egy légfegyver is lőfegyvernek tekintendő, ha a belőle kilőtt lövedék energiája meghaladja a minősítéshez szükséges határértéket. (Hiába légfegyver, ha többet tud!) Az előbbiek alapján szinte minden 5,5 mm kaliberű légpuska és légpisztoly lőfegyvernek minősül, mert a belőlük kilőtt lövedék mozgási energiája — hacsak nem valami ócska, leromlott állapotú légfegyverről van szó —, több, mint 1 méterkilopond. Az új magyar határérték (0,75 mkp) szerint azonban szinte valamennyi jó állapotú 4,5 mm kaliberű légpuska is lőfegyvernek tekintendő.

A fentiek egy nagy öngólt jeleznek: a kormányrendelet ad (vehetsz légfegyverkét, az utóbbi kategóriát pedig az élesl

előírásainak egyébként megfelelő — gáztöltények lennének betilthatók, melyek hatóanyagáról kiderült, hogy maradandó egészségkárosodást okoz. (Mellesleg: szinte magam előtt látom a riasztópisztollyal rendelkező tömeget, amint a MSZ-t tanulmányozzák a megvásárlásra nem ajánlott töltények kiszűrésére. Jobb hatásfok várható a vámkiadványokban, újságokban és a fegyverboltokban elhelyezett propagandától.)

4. A Magyar Kézilőfegyver Vizsgáló Hivatal feje fölött — pénzkeresés közben —, várhatóan összecsapnak a hullámok. Ha a riasztópisztolyt eddig illegálisan tartóknak csak a fele-harmada akarná bevizsgáltatni vagy beszámoztatni a fegyverét...

Az természetes igénye a hatóságoknak, hogy az engedélyt azonosító számmal ellátott, mással fel nem cserélhető riasztópisztolyra adja ki — tehát kell a szám. De hogy azt milyen elv alapján, és miért éppen a Hivatallal kell beüttetni, az rejtély. Ezt akár a fegyverjavítással foglalkozók, akár a rendőrségen működő fegyvermesterek — csekély térítésért —, elvégezhetnék.

Az érthető, hogy egy rozogának tűnő riasztópisztolyra a rendőrségen nem akarnak tartási engedélyt kiadni, sőt elrendelik az egyedi minőségvizsgálatot. Az csak megfontolás kérdése, hogy a vizsgálatot elvégezheti-e igazságügyi fegyverszakértő vagy feltétlenül a Kézilőfegyver Vizsgáló Hivatalt kell megkeresni. De az ötlet, hogy a riasztópisztolyokat tömegesen be kell vizsgáltatni, enyhén szólva is túlzás. Úgy tűnik, megint példát akarunk mutatni a külföld számára.

5. A kormányrendelet „Vegyes rendelkezések" című fejezete

lanított! — lőfegyver szinte biztosan tartalmaz ép „lőfegyverfődarab"-ot. Annak engedély nélküli tartása pedig ugyanabba a büntetőjogi minősítő szakaszba ütközik, mint a komplett lőfegyveré.

Célszerű lenne a rendeletben „hatástalanított" fogalmat is meghatározni. Az előbbiek közé sorolnám a lövésre véglegesen alkalmatlanná tett — emlékjellegű vagy gyűjteményi — fegyvereket, az utóbbi kategóriát pedig az élesre alkalmatlanná tett lőfegyverek alkotnák. Színházi és filmes produkciókhoz nyilvánvalóan olyan „lőfegyvereket" szokás használni, amivel a lövés imitálható.

9. A kormányrendelet szerint ha kétséges, hogy valamely tárgy a lőfegyver, lőszer, riasztófegyver stb. fogalomkörbe tartozik-e, igazságügyi fegyverszakértő állásfoglalását kell kérni. Ezt kiegészíteném még azzal, hogy a kétség nem csupán új tárgyakkal kapcsolatban merülhet fel, továbbá hogy nem feltétlenül szándékos magatartás következményét kell vizsgálni. Példaként a rendszeres színházi vagy filmes használatra szolgáló riasztófegyverek illetőleg részben hatástalanított lőfegyverek említhetők, melyek lényegesen nagyobb igénybevételnek vannak kitéve, mint egy átlagpolgár riasztópisztolya. Ezen fegyvereket hivatalból 2-3 évenként (nagyszámú lövésre használt fegyvereket gyakrabban) igazságügyi fegyverszakértői vizsgálat alá kellene vetni annak megállapítására, hogy megfelelő-e még a hatástalanításuk, illetve állapotuknál fogva nem veszélyeztetik-e a lövés közelében tartózkodókat.

Végezetül kötelességemnek érzem, hogy két, a kormányrendelettől független fontos tényre felhívjam a figyelmet:

— A riasztófegyverek is veszélyesek. A 8 mm vagy ennél nagyobb kaliberű riasztópisztolyok töltényéből jelentős mennyiségű nagy nyomású gáz szabadul fel, mely súlyos sérülést, maradandó testi fogyatékosságot okozhat, sőt a támadott testrésztől és a „lőtávolság"-tól függően élet kioltására is alkalmas.

— A riasztópisztolyok legtöbb típusa — méreténél és formájánál fogva —, az átlagos fegyverismerettel rendelkező személyek megtévesztésére is alkalmas. Ebből adódóan sajnos nemcsak önvédelemre használják őket...

Dr. Tóth István
-ifü. fegyverszakértő

A szabadulás kapuja

A folyóiratokban megjelenő írások sorsa az időelőtti enyészet (talán az önálló kötetéké is). Ezen az alkalmankénti folyóiratszemlék sem tudnak változtatni. A folyóiratban az ember szemezget, ide-oda lapoz, összegyűri, hajtogatja, azután pedig eldobja, hogy máris egy újabb után nyúljon. Nehéz így megőrizni a szövegek emlékét. Én néha kivágok egy-egy nekem tetsző írást. Megpróbálom eltenni őket, de sehol nincsen számukra megfelelő hely. A könyvek közül kilógnak, a dossziékban szétrongyolódnak, a fiókokban elkallódnak — sehogyan sincsenek szem előtt. Időnként azután ki is dobom egy részüket.

Ezért is szeretném nyomatékosan felhívni a figyelmet egy folyóiratban közzétett kisregényre, amely alighanem csak sokára fog önálló kötetté karcsúsodni. *Alig vannak adatok* — ezen a címen jelent meg Györe Balázs írása a Liget 1991. őszi számában. Elbeszélése különös élményt jelentett számomra. Egy visszaemlékezésről van szó (mint szerzője korábbi könyvei és írásai esetében is), amelyben a fiatalon elhunyt költőt és tibetológust, Szerb Jánost s a hozzá fűződő kapcsolatát idézi meg. Eközben bepillantást enged az érzelmek azon titkos járataiba is, amelyek a hetvenes évek budapesti „undergroundját" is át- meg átszabdalták, még ha annak időnként túlságosan is rikoltó kulisszái ezek létét néha kétségessé is tették. Györe Balázs azonban nem az akkori undergroundot eleveníti fel, hanem a saját emlékeit; ezek az emlékek pedig élete elsiratásaként is olvashatóak. „A haldoklónak szüksége van egy segítőre — írja, ezúttal a tibetológus szellemében —, aki éberségét fenntartja és figyelmezteti teendőire. Figyelmezteti például arra, hogy a halál pillanatában a *velünk* történt (és történő) események jelentőségét fel kell ismerni. Csak így nyílhat ki a megszabaduláshoz vezető kapu."

E kapu felé tart az egész elbeszélés — s ebből a *végső* perspektívából válik *mindenki* főszereplővé: a barát éppúgy, mint az alkalmi ismerős. Az egyébként észre nem vett mozzanatok súlyát adja vissza Györe Balázs prózája. De ezt nem szentimentalizmusból teszi (amire csábítana a téma), hanem annak a kíméletlen logikának a parancsára, amellyel az élet *mindent* felőröl — a fontosat éppúgy, mint a látszatra kevésbé jelentőset. A magyar prózában ritkán mutatkozik meg ez a logika ilyen leplezetlenül és a mély érzelmek ellenére is szikáran. A történet nem a benne leírtaktól keltett olyan keserű érzést bennem, hanem írójának ettől az illúziótlan látásmódjától. Mintha ő lenne az egyedüli túlélő. Nemcsak a ténylegesen (?) meghalt baráté, hanem az életben maradottaké is. Ám ha ez így van, akkor ki mást kezdhetne bekeríteni az elmúlás, mint őt magát? A halott barátról írva valójában önmagát is előre elsiratja az emlékező. Ez eredményez szabadulást — de ez vezeti el ahhoz is, hogy ne tudja semmivel se hitegetni magát. Az elhunyt barát önnönmagát felőrlő élete a bizonyíték számára, hogy szabaddá válni csak az tud, aki az életbe sem képes tartósan belefeledkezni.

Logikailag vitathatónak látszik e következtetés. Ez a kisregény számomra mégis hitelessé tudta tenni. A folyóiratok tömege közepette semmivel sem érdemel kevesebb figyelmet, mintha angolvászonba kötött önálló könyvként állna előttünk. A nyomtatott betű pusztító özönéből előttem zátonyként mered ki.

ZALÁN TIBOR:

Idill

Kő a kőnek feszül.
Mintha hallanók, újra, rozsdás
vasak között foltos kutya. Kaparász.
Gép hallgat, oldalán felpattogzott
sár, fölötte üres ég, fáradt olaja
elszivárog. Repedezett földön alacsony
virág borzong, kapaszkodik,
valami közelíti. Pata
vagy meghalás

életbe, a reménykedésbe, s belegen fekszik a sötét szoba mélyén. De az is lehet, hogy elköltözött, meghalt. A lakás, az erkély talán gazdátlan, velük együtt a magánzászló is.

— Látod azt a zászlót? — kérdeztem útitársamat.

— Mi van vele?

— Ebben az összegyűrt, megfakult, párkány alá szorult állapotában pontosan kifejezi az én tízmilliomod résznyi államiságomat. Pontosan ilyen összegyűrt, szakadt, kifakult, ottfelejtett és magányos vagyok, mint ez a zászló. Azonosulok vele, írnom kellene róla.

— Ne írj a zászlóról.

— Miért ne írjak?

— Mert szétverik a pofádat — mondta útitársam. Most egy cenzúra helyett legalább hat van. Bármit írsz róla, legalább két pártnak, három klikknek és négy szekértábornak nem tetszik.

Mindez hetekkel ezelőtt történt, s a zászló-téma már csaknem kimosódott belőlem, amikor váratlanul egy mérnök barátunk kinyitotta a szekrényét és előhúzott belőle egy házilag szőtt vászonból készült nagyon öreg, fakó, egérrágta zászlót. Vizitben voltunk náluk másokkal együtt, s a vacsora utáni beszélgetés éppen odakanyarodott, hogy ki kit tisztel, kit szeret, kivel menynyire toleráns, ha a véleményük sok dologban különbözik is. A mérnök, aki középületek mellett kényelmes, lakható házakat, nyaralókat is tervezett, kinyitotta a szekrényt, és az egyik erdélyi kisváros zászlaját húzta elő belőle. Pár hete került elő a nagymama hagyatékából. A negyed román, negyed zsidó, félmagyar nagymama a trianoni döntés óta rejtegette a magyar zászlót.

Előkerülnek a régi zászlók, címerek, jelvények, életre kelnek olyan ünnepek, szokások, ceremóniák, melyekről a középgeneráció már megfelejtkezett, a fiatalok pedig az ateista, szovjet rendszerű oktatás miatt nem is hallottak róla. Most ez sokakban zavart okoz.

Kisdiák koromban a nemzeti zászlók ünnepi lobogása ugyanolyan természetes volt, mint a kirándulás, amit a madarak és fák napján mindig megtartottak. Máskor, egyházi ünnepeken Mária-zászlók és templomi lobogók lengtek néhány óráig a körmenetben

Makó Judit: Körösink még él

jai, arra való hivatkozással, hogy a jelöltnek nincsenek kellő számban tudományos publikációi. Azon fölül, hogy a szakmai közvélemény nagyra tartja Erdélyi Ágnes dolgozatát, elvileg is helytelenítjük, hogy a TMB nem tekinti tudományos publikációnak klasszikus, hírhedten nehéz művek magas színvonalú fordítását, márpedig Erdélyi Ágnes Condillac, Dilthey, Max Weber művelnek magyarításán hosszú évekig dolgozott, szerintünk kiváló eredménnyel. Arról nem is szólunk, hogy Erdélyi Ágnes két könyvének megjelenését az elmúlt idők mostoha viszonyai hiúsították meg. Kérjük a bizottságot, vizsgálja fölül döntését, amelyet elfogadhatatlannak tartunk.

Budapest, 1991. szeptember 17.

Bacsó Béla
Fehér Márta
Fehér M. István
Fodor Géza
Ludassy Mária

Neumer Katalin
Nyíri Kristóf
Radnóti Sándor
Tamás Gáspár Miklós
Vajda Mihály
Vidrányi Katalin

★

Levél a művelődési miniszterhez

Tisztelt Miniszter Úr!

A Magyar Filozófiai Társaság megütközéssel értesült róla, hogy a minisztérium közoktatási főosztályának 65 736/91. XV. közleményével Önök gyakorlatilag megszüntették hazánkban a filozófia középiskolai oktatását. Kérjük, hogy ezt a döntést vizsgálja fölül.

Budapest, 1991. 09. 13.

Tisztelettel:
a Magyar Filozófiai Társaság elnöksége

Nyíri Tamás
elnök

Tamás Gáspár Miklós
alelnök

Fehér M. István
főtitkár

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Makó Judit, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 JUL 11

1021

Makó Judit rézkarca

demusz Lili fordításab
ható, hogy megjelenik
verin egy sokkal izgal
ve (előkészületben a
adónál), valamint *Kro*
dekesnek ígérkező kö
születben a Magvető
Érdemes még említeni
kaja *A tanszék* cím
amely a műfaji külön
nére hajszálpontosan
bonyolítási és megold
kel operál, mint az e
nyek; s amelyet, miut
telt ház előtt játszottak Kijevben,
nemrég Moszkvában is bemutatták.

Grekova regénye semmivel se jobb vagy rosszabb a többi ilyen tárgyú műnél. Szórakoztatóan, meglehetős folyamatossággal meséli el a Zavalisin-tanszéken zajló eseményeket, a lehető legegyszerűbb megoldást választva. Egyenként, külön fejezetekben mutatja be a szereplőket, a legjellemzőbbként rájuk mért szituációban (Nyina Asztasova családi élete, Ljuda Velicsko és Majka Dudorova ke-

professzor) új regénye nem l
meg, se a téma, se a módszer, se
a látásmód újdonságával. A bevá
biztos utat választva okosan ad
golt iróniájával és szentimentali
musával kínál kellemes olvasniv
lót. A fordulatos és mégis átláts
cselekménynek az sem válik k
lönösebben hátrányára, hogy ben
a jók megigazulnak, a rosszak p
dig elnyerik méltó büntetésüket

Király Zsuz

MAKO Judit

Égi jel Palócföld, 1989.2.

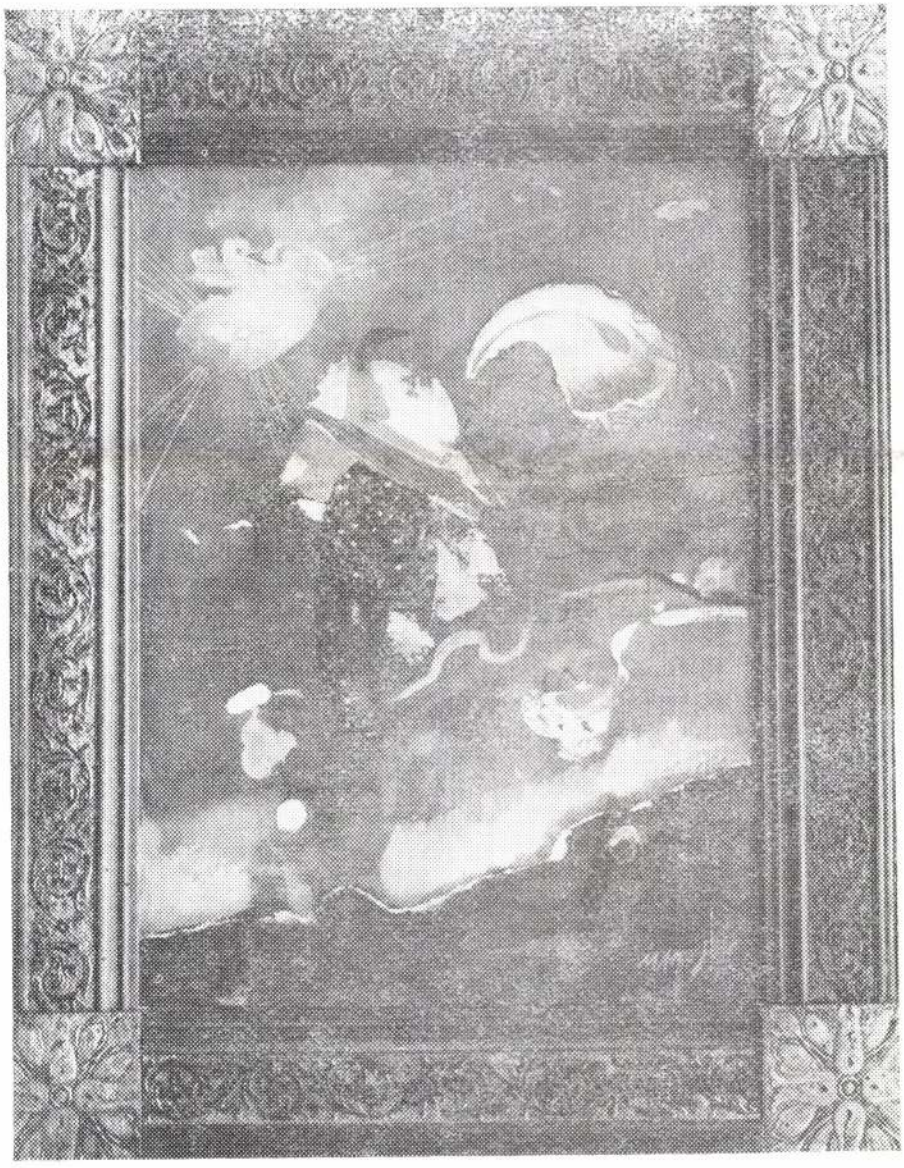

Kritikaféle levél
Ádám Tamásnak Ádám Tamásról

Tamás!

Mikor a szerkesztőségből megkaptam köteted, hogy írjak róla, sokáig gondolkodtam, vállaljam-e egyáltalán. Hiszen tollal hazudni nem szeretek, s úgy éreztem, ha írnék rólad, amúgy kritikusi modorban, mint egy idegenről, hazudnék. Azt is tudom, rosszul jártál velem, hiszen manapság barátok írnak egymásról, szerzők keresnek kellően lelkes, alkalmazkodó kritikust, hálótársak dícsérik egymás műveit, vagy szidják azokét, akikhez nem fűzi őket semmilyen személyes viszony. Tudod, a mai kritikák nagy része alá név helyett kitehetnék a zárójelbe tett ikszet, mert bizony fizetett hirdetésről van szó, nem egyébről. Az olvasó pedig legfeljebb csodálkozik, hogy miért mindig ő látja rosszul, amit lát. A mi kapcsolatunkat is eltagadhatnánk, annál inkább, mert ugyancsak elnémultunk egymás felé mostanában, de ne haragudj, szeretnék ragaszkodni saját vállalt magatartásomhoz, s mint a műfajban rekedt alkalmi kritikus, hadd legyek tisztességes, kiterítenek így is – úgy is, ahogy azt legnagyobb költőnk oly igazul mondta. Tehát nem tagadom, hogy örültem kötetednek. Örültem, mert öt éve, mikor először hallottam verseidet saját tolmácsolásodban, már akkor is azt kérdeztem, miért nincs köteted, s ha már eddig nem volt, mikor lesz? Öt év... sok idő. Túlságosan is sok, de mit tegyen az ember, aki nappal dolgozik és csak ritkán tudja tiszteletét tenni bizonyos helyeken, ráadásul akkor is annak ígérete nélkül, hogy cserébe leközli közlőjének valamelyik el nem kelt alkotását. Nem... nem irodalmi életünkről írok publicisztikát, Rólad írok, mert nagyon fontos mozzanatnak érzem pályádon ezt a speciális helyzetet. Mit szépítsük, kevesebb az esélyed az igazi sikerre, arra még kevesebb, hogy viszonylag nagy számú közönség megismerjen, de sokkal több esélyed van a tisztesség megtartására. Neked nem kell szerzőnek lenned ott, ahol legszívesebben néző sem lennél, nem kell csonkig járni a lábad, míg a tizedik helyen adnak párszáz forint előleget, hogy kifizesd a gázszámlát. Mert bizony, az a fővárosi költő-lét, amit talán irigyelsz, amikor vészesen egyedül érzed magad, többnyire ezt jelenti. Ne sajnáld, hogy nem vagy itt, Tamás és ne irigyeld őket, minket, mert csak nagyon ritkán, s akkor is hamar elfutó pillanatokra van miért. Kritikai zsargon szerint megkésett pályakezdő vagy. De mihez képest? Miről késtél le? Semmiről. Az, hogy nem valamelyik „nagy" kiadó adott ki, esetleg kevesebb példányban, rosszabb papíron, azt ne sajnáld. Nincs túl nagy bizalom a kultúra közelmúltjának monopolistái iránt.

Egy szó, mint száz, örülök, hogy megjelentél. Azt is remélem, hogy kötetednek szerencséje lesz és el is olvassák, mert bármennyire ortodox vélekedés is, bizony író olvasó nélkül fegyvertelen. Talán.. bár tudjuk, ismerjük, milyen kevesen vesznek verseskötetet a kezükbe, igaz ez mindig így volt, mégis világraszóló költészetünk volt és van (sőt lesz is).

Makkai Piroska

Kútnál c. tanulmánya

Repr.

Pásztortűz

1940. 469. l.

.[5] Végül a 37. sz. pompásan díszí-
na előfordul a már felsorolt pécsi
, hogy a sakktábladísszel a leggya-
odott.[6] Nem kétséges, hogy a szé-
zázad közepén, az átalakítás alkal-
ik már előzőleg résztvettek a pécsi
műhely, vagy annak egy része jött
nüleg III. Béla uralkodásának ele-
lika díszítményeit faragja. A pécsi
aradványai a legszorosabb kapcso-

c József-tér 6. sz. V. ö. Székesfehérvári
l. DERCSÉNYI: *Kőfaragványok*, 30. l.
agóműhely kapcsolataira elsőnek GERECZE
ház egykori oltársára és többi szobrászati
-125. l., valamint: *Épületi maradványok az*
l. és *Építészeti emlékek az ezredéves ki-*
bban GEREVICH TIBOR (*id. m.*, 162—163.)
viszonyát és állapította meg helyüket a
Kőfaragványok, 30. l.

EVICH: *id. m.*, CLX. tábla, 2 kép.

M. Makkai Piroska.

Tanulmányok

repr.

Pásztortűz

1939. 475. l.

összefűzött koporsót találtak. Az első
vázát és a következő mellékleteket

Ezüst nyitott halotti korona, me
szélesedő kereszt díszít. *(100. kép.)*
kard, mely a király baloldalán a hó
Jobboldalán kezeügyében egy ny
(103. kép). A király mellén zománc
val feküdt *(99. kép)*, lábainál ez
karperec *(96. kép)*, jobbkezének mu
almadinköves aranygyűrű volt, mely

[1] III. Béla és felesége Antiochiai Ann
(Magyarország és Erdély képeiben, I. k.
Henszlmann Imre: *Székesfehérvár*, 205 2.9.
tás katalógusa. (*A magyar történeti ötvös*
1896-ban a királyi temetéket a budavári M
lyezték el az eredeti sírmellékletekkel együ
latokat, ezek azonban, mint Czobor Béla

M. Makkai Pirosta

Anyagpermeháról
fametszet, repr.

Pásztortúz 1939. 579. l.

ták meg legutóbb, ez lehetett Sz
szenttéavatásakor 1083-ban tetemé

Gerevich feltevését az írott fo
gatja. Hartvik Szent István temeté
a fehérvári bazilika ünnepélyes f
tették le a testet fehér márvány

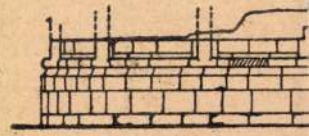

NÉZE

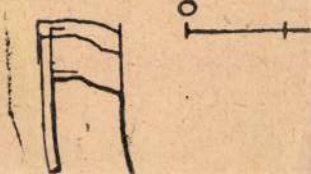

HDK

Makkai Piroska, festö

pályamüvét a bizottság megvásárolta.

Árpádházi Boldog Margit kép-pályázat eredménye.
Esti Ujság. 1942.XI.1. 4.l.

MDK

Makkai Piroska festőm.

Lábmosás

Kihirdették az Árpádházi B.Margit müv.pályázat eredményét. esti Magyarország, 1942. szept. 3o.
6 l.

MDK

Makkai Piroska festőm.

Lábmosás, festm.

Kihirdették az Árpádházi B.Margit ... Magyarország,
1942. szept. 3o.

MDK

M.Makkai Piroska

B.A: Erdélyi képzőművészek a Műbarátban.
Magyar Nemzet, 1941. ápr. 27. 17 l.

MDK

Makkai Piroska

A mester, fametszet
Beszélgetés egy szekfüvel, fam.
Asszony gyermekkel, fam.
Ünnep, fam.

Barabás Miklós Céh kiáll. N.Szal. 1944. márc.
11 1.

MDK

Makkai Piroska festőművész.

L.I: A Barabás Miklós céh marosvjelyi... kiáll. Ellenzék, Kolozsvár, 1943. febr. 26.

MDK

M.Makkai Piroska

Tájkép, akv.

Hübarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

M.Makkai Piroska

Gyerekek, akv.

Múzeum VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

M.Makkai Piroska

Falu széle, akv.

Műbarát VIII. kiáll. Brüsly. 1941. ápr.

M. Makkay Piroska

grafikus –

Vk miniatűr. 1943

állami vásárlás,
nem volt kiállítva:
Kendermosók, fonatrét –

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Makkai Piroska

Padon c. képe
repr.

Pásztortűz
1934. 202. l.

Eredeti linoleummetszete repr
u.o. 205. l

Ritmus c. képe
repr.
u.o. 211. l.

Makkai Piroska

festő

l.

Szépmüvészet
1942. 268. l.

M. Makkay Piroska

festő

d.

Szépmüvészet

1942.205.L

M. Makkai Piroska

festő

Nagy Imre vándorkiállítással

Vásárhelyi Z. Emil:

Barabás Miklós Céh

A fiatalok kiállítása.

Pásztortűz. 1941. 120. l.

Sulykolás c. képének

reprodukciójával.

1941 jan – febr.

Kolozsvár, városmegtekintés

LÉGRÁDY

M. Makkai Piroska

részt vett a Barabás Miklós Céh 1939. évi dec. kolozsvári kiállításain

Maksay Albert:
Kolozsvári kiállítások. Pásztortűz
1940. 118. l.

M. MAKKAI PIROSKA

74.	A mester, fametszet	250.-
75.	Beszélgetés egy szekfüvel, fam.	180.-
76.	Asszony gyermekkel, fametszet	180.-
77.	Ünnep, fametszet	150.-

Nemzeti Szalon

1944. März.

Barabás Miklós Céh

Kiadó.

M. Makkai Piroska

l.

Szépmüv szet

1944. 204 l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r.-t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

M. Makkai Piroska

festő.

lásd

Erdélyi képzőm-

pünkösdi kiáll-

Kolozsvár, 1944-

Makkai Piroska

Padon, eredeti lino-
metszet.
Repr.

Pásztortűz 1934.
máj. 31.

Ritmus, eredeti lino-
metszet, repr.

u.o.

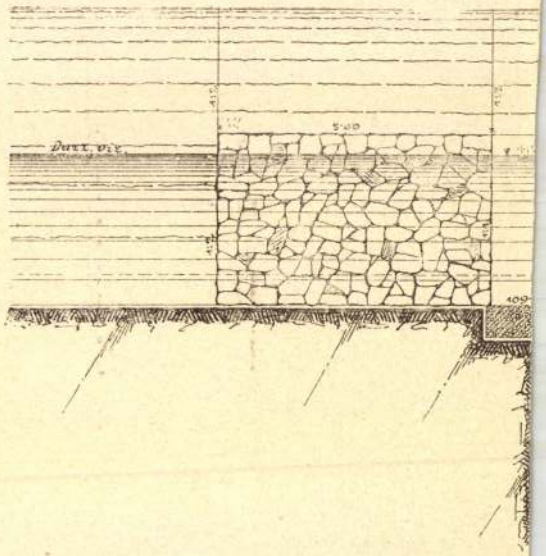

A talaj rétegrajza.

M. Makkai Piroska

Lásd

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

44. l.

H. Makkai Piroska

fametszeti repr.

Pászsortúz

1935. szept. 15.

M. Makkay Piroska

Kendermosók,
fametszet

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 96. l.

MAKKAI Pivoska

Kenessei András

Aranymetszés
[Makkai Pivoska]

Magyar Hírlap 1985. nept. 28. 7.

uralkodik az egész európai és amerikai é
rendszerre. Művészi szabályai a nép és a
egyaránt általánosabb érvényűek. Az evil
művészete semmit sem mond a szem dem
hacsak nem egy többé kevésbé érdeklődő
a legkevésbé fontos. Azt a hitbéli döntés
képezi, a szemlélő csak a személyes elmél
csendjében hozhatja meg, sohasem a töm
a közösség, melyhez a fausti művészet ev
tartoznak, most még láthatatlanul, sok-s
majd az óra. Az e szellemben dolgozó fes
nehezíteni, le lehet járatni őket, útjukba
azonban elpusztítani a szellemet, melynel

Max Ernst: A Porte Saint-Denis éjszakai aspektusának víziója 1927
Lyonel Feininger: Erfurti templom 1927
Fritz Winter: Cím nélkül 1932
Paul Klee: Csendélet 1931

MDK

M. Makkai Piroska

Varga Katalin életéből, fam.

Képzőművészek Szövetk. kiáll. 1960. Május.

MDK

Makkai Piroska

Babaits-illusztr. /3 ch/, fam.

Kukoricamorzsolás, "

M.Képzőművészek grafikai is kisplasztikai kiáll.
1960. jun. Csók Galéria

M.D.K. +1

Makkai Piroska, festő nő

VIT pályázatra készült „Ifjak" c. metszetét körli:

Utunk Kolozsvár, 1955. júl. 1. sz.

Marrai Piroska, festő M.D.K.

„Lupényi sztrájk" c. képét emliti a szerző, de megjegyzi, hogy fametszetei sorral biztatóbbak

Szillágyi András: Nagybányai festők között

Utunk - Kolozsvár, 1956, márc. 2.

M.D.K.

Makkai Piroska, festő

művei szerepeltek a a Képzőművészek Országos Szövetségének nagybányai csoportja állandó kiállitásán a festőtelep nagytermében.

Utunk - Kolozsvár, 1955, máj. 20.

Makai Piroska MDK

résztvett a Ped. Szaksz. VII. kongresszusa tiszteletére rendezett kiállitáson.

Péter Imre: Pedagógus müvészek kongresszusi seregszemléje.
Köznevelés, 1963. márc. 8.

M.Makkai Piroska

MDK

A VI. kerületi rajztanárok munkabemutatóján

"Begyüjtés" c. grafikája

III. dijat nyert.

Juhász Antal: Kiállitások.
Pedagógusok Lapja. 1962 nov. 20.

MDK

M.Makkay Piroska

Kandermosók, fam.

6. N.Képzőm.Kiáll.on megvásárolt képek. Szépművészet, 1942. 205. l.

Makkai Piroska

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

UTUNK KOLOZSVÁR
1956 FEB 10
610

Jókai

MAKKAI PIROSKA:

Olvasó paraszt

A test vízzel, de a lelek
Mindig borral él!
Kell a víz is, olyan fajta,
Hogy a turbinákat hajtja,
De a lelket bor hízlalja,
Attól lesz kövér!

Van, ki elszédül a bortól,
Hanyattesik, aztán horkol:
Kímélni kell a bolondtól
Mindenféle szeszt;
De azt kínáljátok borral,
Ki küzd, hisz és álmot forral
S szívéből tör föl a bordal
Ha danolni kezd:

Mennyi drága hordó
Idegyűlt!
Ennyit sose láttam
Egyebütt!
Vita ez, vagy hordó-

Makkay Piroska

rajztanár

lárd

Medve Andrásné

dr. Makkay

Piroska alatt

is

53.923/1927.szám.-

III.

Folyó hó 9-ér

értesitem a tek. Elnüksége

Műemlékek Országos Bizotts

hozzám felterjesztett vise

gyólag tudomásul veszem.-

Budapest, 192

Makkai Piroska

Versei

l.

Szabad Művészet

1949. 427. l.

Lippich Elek s.k., min. tanácsos.

MDK

Makkai Piroska

Lábmosás c. munkáját megvásárolták

Boldog Margit-pályázat. Szépmüvészet 1942. 268.l.

M.D.K.

M. Makkai P.

Olvasó. Rajz.
Az első szám "Az olvasóhoz" c. beköszöntő közlemény illusztrációja.

Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. I. évf. 1. sz. 1961. március. 4. l.

3

M.D.K.

M.Makkai Piroska

Anyaság. Rajz.

Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. 1961.
I. évf. julius. 5. sz. 405. l.

M. Makkai Piroska

Magyar Hirlap 1978á

M. Makkai Piroska: Félúton

Makkai Piroska

Karácsony

Népszava, 1977. december 23./6. old.

Makkai Piroska: Karácsony

MAKKAI PIROSKA 1

Makkai Piroska grafikusművész kizárólag fametszetekkel szerepel a *Fényes Adolf*-teremben rendezett egyéni tárlatán.

Azt is mondhatnánk, hogy *önéletrajzi jellegű* ez a kiállítás. És ezt a véleményt nemcsak az sugallja, hogy az alkotó valóban bemutat itt egy önéletírásnak is beillő — mintegy húsz darabból álló — sorozatot. Ebben szinte gyermekszemmel eleveníti fel a szülőföld, a Zsil-völgyi bánya-

MAGYAR HI

Wagner: Grafikai önéletírás

MAKKAI PIROSKA 4

in azok sulusat, üzenetet.

Végül még egy erénye érdemes említésre Makkai Piroska fametsző-művészetének: az *anyagszerűség*. Az a tisztelet, amellyel a fához közelít, és játszani engedi a fa erezetét — saját kompozíciós elképzeléseinek keretei között. Ez nemhogy gyengítené, hanem hathatósan fölerősíti e puritán grafikai lapok művészi-emberi üzenetét.

(wagner)

MAGYAR HIRLAP 197

Wagner:Grafikai ö

M. Makkai Piroska

M. MAKKAI PIROSKA festőművész fametszeteiből nyílik kiállítás ma délután 5 órakor a Fényes Adolf-teremben. A tárlatot Pogány Ö. Gábor nyitja meg.

Magyar Hirlap 1978-133-8

MAKKAI PIROSKA 2

MAGYAR HIRLA

Wagner:Grafi

vidék életre szóló élményeit, hiedelemvilágát, anyja, apja alakját, példáját, aztán pedig — egészen napjainkig —, magánéletének, valamint művészi pályafutásának megannyi egymásba fonódó sorsfordulóját: sikereit és mélypontjait egyaránt.

Önéletrajzi jellegű ez a válogatás abban is, ahogyan *olvasmányélményeiről* vall. Mert ezek az irodalmi illusztrációk jobbára „saját megrendelésre" születtek, akár *Ady*-versekről, akár *Sinka István*

M. Makkai Piroska

Magyar Hirlap 1978-226-8

H. Makkai Piroska

H. Makkai Piroska rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1977 DEC 23

NÉPSZAVA

Makkai Piroska

1021

Makkai Piroska: Karácsony

AVA

lumíniumárugyárban

Érdemes kalk...

rosszulesik szakiaknak, ak ki egy áris jön az negoldással gyorsabban – mondja az gyár törzs- ly Lajosné — Egyszer- zni" kell ér- alában sür- t a brigád- ontos szem- jítás három

többi tagja

ajnos nem Pedig mind- ünk jobban, dolgozni. És gyezgeti az gát, amikor negvalósulá- ze a pénz is

osné átlaga . Az idejek:

adattervi újításokat általában *külön is jutalmazzák* pár ezer forinttal, emellett témafelelőse is van, akinek kötelessége gyorsan intézkedni.

— *A feladattervi újításokat hamarabb bevezetik?*

— Próbálom összehasonlítani — mondja. — Valóban előbb bevezetik, többet foglalkoznak vele, hiszen ez a *gyár érdeke, azért kérik a javaslatot.* De a többire sem panaszkodom, elfogadhatónak tartom az ügyintézést. Igaz, az újítótól is függ, mennyire megalapozott javaslattal áll elő. Az átfutást pedig a *bonyolultság mértéke határozza meg*, az, hogy hány szakmérnök véleményét kell kikérni. Az húzódik el, amelyikhez sok dokumentáció kell, különösen, *ha a műszakiak egyébként is* az idén sem jött megoldás, *ezek néha évekig ismétlődnek.* A takarékossági pontokra ellenben tucatnyi ötlet született. Kidolgozásuk kevésbé elmélyült munkát, jóval kevesebb számítást, előkészületet követel. Talán jobban érdekeltté tehetnék az újítókat a feladattervi megoldásokra, *ha az általánosnál magasabb díjkulcsot* alkalmaznának. Jelenleg ugyanis a feladatterv 4—6—8 százalékot ígér, s ez megegyezik a gyári újítási átlaggal.

— Nem vagyok biztos abban, hogy jobban ösztönözne, ha mondjuk, *tíz százalékkal számolnánk el a feladattervi újításokat* — fejtegeti *Juhász Istvánné*, az újítási iroda helyettes vezetője. — Amire nem jön javaslat, azért nem jön, mert túlságosan széles körű kutatást igészögezi le a szocialista elosztás elvét Göbölös László.

Elviszik-e a részesedést?

Végh Mihály vszt-titkár tájékoztatása szerint a hetvenes évek elején az Alumíniumárugyárban is gyors fellendülést mutatott az újítómozgalom, azóta hullámzik.

— 1968-tól az újítási díjakat a *részesedési alapból* fizetjük és ez az első években nagy port kevert. Sokan a gazdasági vezetők közül is úgy vélekedtek, hogy *az újítók elviszik a részesedést* — emlékezik. — De az utóbbi három-négy évben már *nem tapasztaljuk* ezt.

— *Mi bírta jobb belátásra a kétkedőket?*

MAKKAI PIROSKA 3

vagy *Jevtusenko* költeményeiről, akár *Babitsról* vagy *Kassákról*, vagy éppen *Tamási Áronról* van szó. Amilyen szervesen simulnak az életmű egészéhez és egymáshoz ezek a meglehetősen szerteágazó írások a képi átfogalmazásban, olyannyira egyediek maradnak, s az ihlető irodalmi mű sajátos világát, hangulatát hozzák. A „titok" talán egészen egyszerűen abban rejlik, hogy a művész mindig egyéni ízlése szerint tallóz a könyvek között, és — mivel hozzá közel állnak — ezért nézőivel is meg tudja éreztet-

MAGYAR

Wagner

1021

Ein Bekenntnis in Schwarz-Weiß

Von der uralten Kunst des Holzschnittes ist bekannt, daß sie im 14. Jahrhundert sozusagen als der ältere Bruder der Buchdruckerkunst auftauchte, um in groben Umrissen und kantigen Flächen den Bauern und Bürgern Heilige und Märtyrer darzustellen. Noch heute wird diese Kunst mit einfachem Werkzeug, mit wenig Aufwand betrieben. Das „Handwerk" erfordert eine innige Verbindung zum Holz, dem Material, das ihm als Grundlage dient — doch dann steht die Frage nach der großen Begabung. Piroska Makkai, deren Ausstellung von nahezu 70 Holzschnitten am Donnerstagabend im Budapester Adolf-Fényes-Saal (Rákóczi út 30) eröffnet wurde, ist damit reichlich gesegnet. Die aus Siebenbürgen stammende, vor eineinhalb Jahrzehnten nach Budapest übersiedelte Künstlerin ist keine von denen, die der künstlerischen Dekadenz verfallen. Klar, für jeden verständlich bringt sie das zum Ausdruck, was sie empfindet, was einen jeden von uns bewegt.

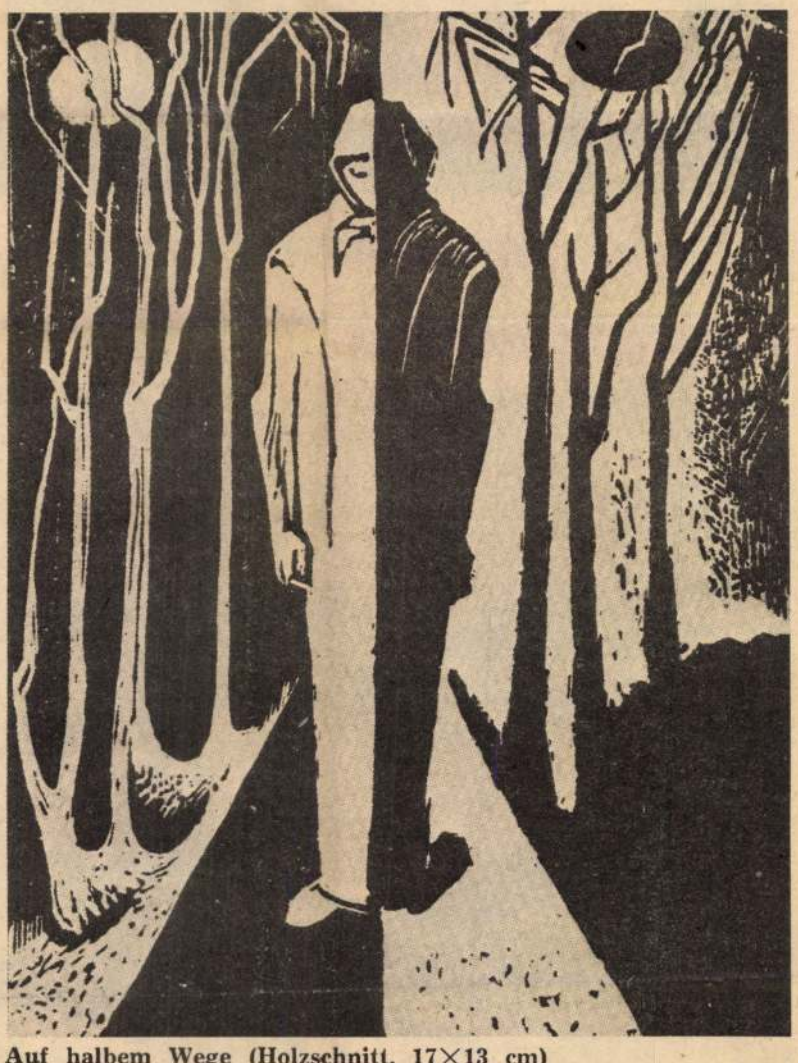

Auf halbem Wege (Holzschnitt, 17×13 cm)

Für sie sind Licht und Schatten, das Schwarz-Weiß des Holzschnittes nicht einfach nur Wechselwirkung, sondern ein Kampf, ein intellektuelles, von der Volksdichtung inspiriertes Ringen um Wahrhaftigkeit. Dies wird besonders deutlich in ihrem „Lebenslauf" betitelten Zyklus, in dem „Krieg", „Sorgen" und „Gebrochene Flügel" mit dramatischer Kraft auf den Betrachter wirken.

Quelle (Holzschnitt, 17×13 cm)

Auch wenn Piroska Makkai sich der Abstraktion bedient, ringt sie mit den modernen Ausdrucksformen der bildenden Kunst. Ihre Schwarz-Weiß-Formen und -Flecke sind Ausdruck ihres Reichtums an Gedanken und Gefühl, was besonders auf die „Mutter" und „Vater" betitelten Schnitte ihrer Lebenslauf-Serie zutrifft. Piroska Makkai sinniert über das Gut und Böse unserer Zeit, über das Schicksal des Menschen, der sich eines Tages entscheiden muß, und das weiß sie außerordentlich expressiv in dem Holzschnitt „Auf halbem Wege" darzustellen.

Ihre Ausstellung ist ein Roman des Alltags, in dem sie in Schwarz-Weiß ein Bekenntnis ablegt von ihrem Kampf, von ihrer Traurigkeit, ihrem Fröhlichsein, ihrer Sehnsucht und Humanität. Die Ausstellung ist, wie Dr. Éva Bognár in ihrer Eröffnungsansprache betonte, eine „documenta humana".

b. e.

Neue

der Ungarischen Presseag
BU

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
DAILY NEWS
1978 JUN 17

Trümmer in Dahar Burja nach dem israelischen Angriff.

INTERFOTO MTI/AP

Israelischer Überfall auf Palästinenser-Lager

Zahlreiche Tote und Verletzte

Tel Aviv/Beirut, 9. Juni (AP/Reuter) — Israelische Stoßtrupps haben nach Mitteilung der Armee in der Nacht zum Freitag ein palästinensisches Lager in Libanon von der See her und aus der Luft angegriffen. Mehrere israelische Soldaten, Libanesen und palästinensische Guerillas sollen bei dem Angriff auf den etwa zehn Kilometer südlich von Saida (Sidon) in Dahar el-Buria gelegenen Stützpunkt gefallen sein. Acht Israelis wurden verwundet. Der Rundfunksender der israelischen Armee berichtete, die Stoßtrupps hätten Munitionsdepots, Gebäude und kleine Boote gesprengt.

Gewährsleute, die der Palästinensischen Befreiungsfront (PLO) von Yasser Arafat nahestehen, berichteten, die israelischen Soldaten seien zwei Stunden nach Mitternacht mit Marinebooten und Hubschraubern bei dem pa-

Auf die gegenwärtige Lage im Nahen Osten eingehend, stellte Arafat fest: „Die Kräfte des Imperialismus und der Reaktion arbeiten nach wie vor fieberhaft daran, den arabischen Raum von allen progressiven und antiimperialistischen Bewegungen zu befreien. Ihre Speerspitzen richten sich dabei vor allem gegen die Palästinensische Befreiungsorganisation". Der PLO-Vorsitzende rief alle palästinensischen Organisationen auf, die Einheit und Geschlossenheit der Widerstandsbewegung weiter zu festigen. Nur auf diesem Weg können die Anschläge der Feinde des palästinensischen Volkes erfolgreich abgewehrt werden.

McGovern mahnt zur Mäßigung

Washington, 9. Juni (Reuter) — Der amerikanische Senator George McGovern hat

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1977 NOV 13

M. Makkai Piroska

1977. november 13.

1021

M. Makkai Piroska fametszete

ből nem lehet megélni

gyengélke-
diagnózist a
mberei pró-
egfogalmazni
apításaik jó-
nte közhely-
közel 10 szá-
száma, rom-
a dekoncent-
; és vezetés

jok gyökerét
ítását végző,
lemző szak-
az eszközsze-
976-os mély-
sipari társu-
mazott tech-
szközigénye-
gyarán szól-
z kell. Egye-
forintból is,
últban jóvá-
ére.
on is logikus
y a szóban-
hetséges tá-
etnek — és
célszerűen,
ják, hatéko-
támogatást.
el a Szolnok
kről. Tavaly
állóeszközre
utott, szem-
eti 56 forin-
den 100 fo-
eség, ország
három szö-
a szolnokié
ményei nél-
lázott árbe-
éppenhogy

het megélni,
központi tá-

fenntartási munkákra és a meghatározott számú lakás felépítésére.

És hogy milyen intézkedésekről van szó? Ezt summázni bajos lenne. Már csak azért is, mert szövetkezetenként más és más „gyógyírtól" várnak eredményt. Erősen elkülönülnek egymástól a számszaki és építéselméleti elemzések alapján született javaslatok és a napi gyakorlati tapasztalatokból leszűrt következtetések is.

Az utóbbiak mellett főleg a szövetkezetek elnökei és műszaki vezetői kardoskodnak. Szerintük a középblokkos épületeket nem célszerű kivitelezni, mert ez már lényegében elavult technológiát jelent. A nagyblokkhoz és a házgyári elemek felhasználásához nincs felszereltségük. Ellenben várják az illetékesektől egy olyan eljárás (öntött technológia) kidolgozását, amit egyöntetűen, a munkaerőhelyzetet is figyelembe véve vállalni tudnának. Azután várják az olyan gazdasági műszaki normák kidolgozását, amelyekbe ők is „belefférnek". A jelenlegi állapotok szerint a szövetkezetek ugyanannyit kapnak például egy istálló vakolásáért, mint egy lakásért, holott a minőségi követelmény és a munkaigény is más.

A gazdaságos működés, a hatékonyság néha apró dolgokon múlik. Az egyik szövetkezet vezetője elmondta, hogy a rendelő türelmetlensége miatt nyers épületbe kényszerültek berakni a parkettát: a következmény az lett, hogy 42 lakásban kellett felszedni, mert átnyirkosodott és felpúposodott. A kár közel félmillió forint. Gyakori, hogy a 45-ös darukkal 1 veder maltert emelnek, csakhogy az üzemóráját lekössék, mert ez előírás. Célszerűnek látnák — csakúgy mint régebben — egy géptársulás megalapítását, mely közép- és kisgépekkel látná el a munkahelyeket. Többen javasolják a szakosodást beruházási és javítási, illetve fenntartási munkákra, sőt szóba került más helyen az is, hogy területileg egységes építőszervezetek létrehozása

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1978 APR 9

MAGYAR HÍRLAP

M. Makkai Piroska

1021

M. Makkai Piroska metszete

üzenete van. A
Százhúsz költő *lírai körkép.* Im-

Károlyi András rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 SEP 24

MAGYAR HÍRLAP

M. Makkai Piroska

1021

Ady Endre: Elűzött a földem — M. Makkai Piroska metszete

... a Kárpátok
túl munkálkodunk. I
... első helyett az *ötödi*
zon, az országhatárhoz
lag közel végezhetjük fe
kat — és ez *sok szempon*
vező. Amíg Magyarorsz
ügyi terhére a Szovjetu
meg teljes egészében — a kompresszorállomásokat és a kommunális létesítményeket is beleértve — az első szakaszt, mi *más módon* törlesztünk.

A 2700 kilométeres vezetéken a gáz továbbítását *22 kompresszorállomás* segíti; mi ebből *hármat* építünk (de fogalmazhatunk múlt időben is, hiszen csaknem valamennyi *a befejezés stádiumánál* tart). Emellett lakásokat, kommunális és szolgáltató létesítményeket is építettünk — *minőségükről felső fokon beszélnek!* —; a Bogorodcsánihoz közel fekvő, mintegy 200 ezer lakosú Ivano-Frankovszkban szintúgy laká-

határidő most meg inkább szorít. Nincs mód a halasztásra, fogytán a napok, melyek lehetőséget adnának a hiánypótlásra. Nekünk, magyaroknak kiváltképp fontos, hogy *őrizzük, amit több év áldozatkész, megfeszített munkájával elértünk* — hogy a szaktudásunkról-akarásunkról kialakított kép *véglegessé* váljék.

Ünnepre készülnek az Uráltól a Kárpátokig; az érrendszer, a vezetékszerelés befejezésének nagyszabású eseményére. Ám a tudósítások sora nem ér — nem érhet — véget e beszámolóval. *Az építkezés folytatódik...*

FÖLDES TAMÁS

Makai Piroska

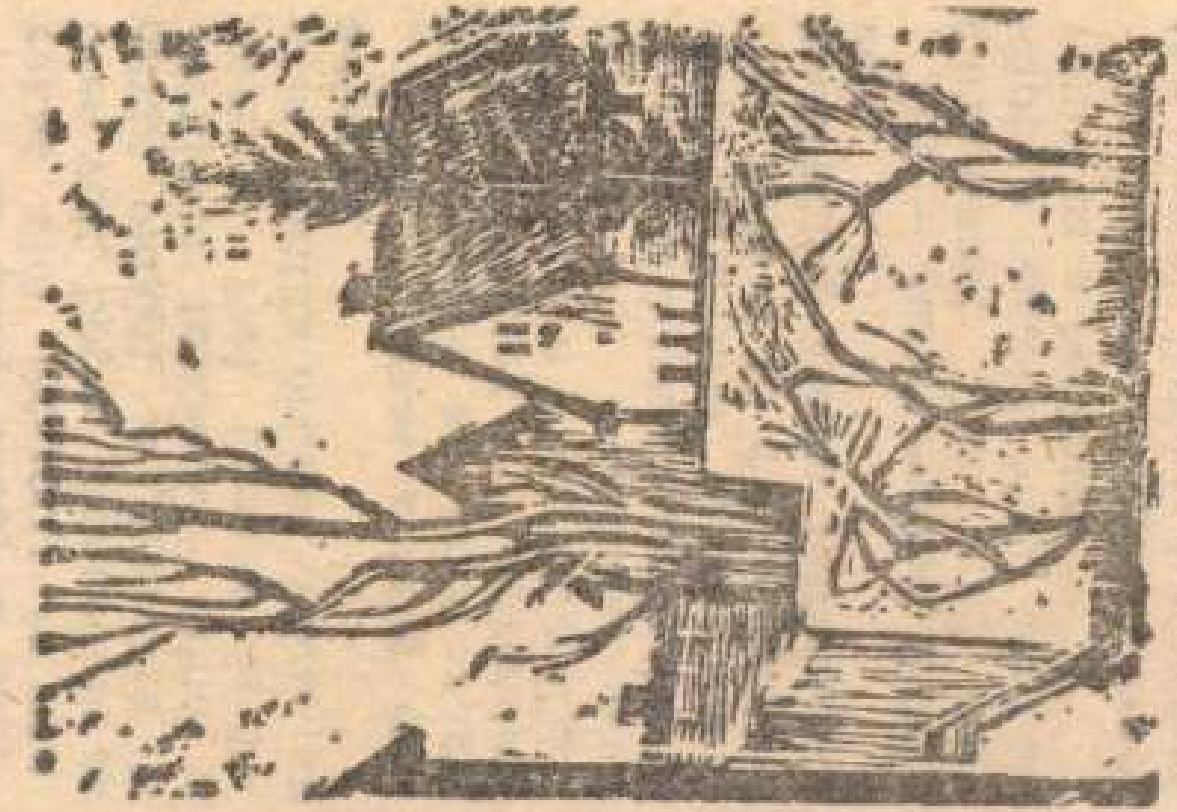

Makai Piroska:
Táj

Nepszava, 1947. máj. 18.

magúk után.

Ez az autó, ahogy a gallyrakás alól látszott: teljesen üres volt. Éppen leengedték az egyik oldalát. A gyerekek is körülötte futkostak, mind a hárman: Feri, Erzsike és Timea. Mintha örültek volna az autónak.

Szürke Cirmos a fejét csóválta: ennek az üres, nagy, hangos dögnek mit örvendeznek annyira? Körülugrálják, mint a tele kosarakat, ahol mindig találtak maguknak valami apró, édes, fényes vacakot. Neki a fő dolog abból a kosárból a jókora tejeszacskó volt.

Tej — jutott eszébe Szürke Cirmosnak: „Ma még nem kaptam reggelit. Majd csak elvonul ez a behemót."

Az emberek bútorokat kezdtek cipelni. Ismerős bútorokat. Tele lett velük az autó. A végén Timea szétszerelt kiságyát is bedugták a bútorok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 APR 4
Népszava
Makai Piroska

1021 Makai Piroska: Tanyaudvar

hogy kisse beljebb a pinceb
feljebb. a padlásra öntsem a l
lit. hagymát. zöldséget. s hál
sollyal s tiszta pohár vízzel n
ta köszönetét és barátságát.

De másféle szálak is szövő
város felé és a város felől.
enyhe magaslatán álló les-he
nya barátságos fehér falai
sok régi és új. irodalmi és pc
barátunk megfordult. s ezek
lak mind sűrűbbek és sűrűbbek lettek. Kis tanyánkon is benne éltünk a fasizmust nyögő város életében. annyit és úgy jártam be Budapestre. mint aki Újpestről. csak néhány megállóval hosszabb az út.

S a legjobban hazát teremtő szál is szövődött-szövődött. szinte attól kezdve. hogy 1939 őszén én is kiköltöztem Szigetszentmiklósra. Együtt épült a tanyánk a Les-hegyen. s vele az életreszóló közösség feleségem s köztem. Szinte azt se tudta. ő hol lakik: munkája s szülői otthona Pesten. de idejéből mind több és több velünk. a tanyán. S fordítva is: nekem is ágyam, íróasz-

[illegible] nagyon biztos
[illegible] tiszta érzéssel. hogy haza kell menni. s érvényesen ott kezdeni újra az életet.

Ketten indultunk öcsémmel: két hű barát. két harcostárs. két testvér. s együtt is érkeztünk Kiskunhalasra. Szegedre. Makóra. haza.

Budapest ostromának hírei már a szegedi szerkesztőségi asztal és a debreceni hivatali íróasztal mellett értek. Fájtak. nagyon fájtak az ostrom szörnyűségei. Amikor a hidak felrobbanfásának a hírét hozta a rádió, a határtalan elkeseredés napokra szinte leütött a lábamról. De a fájdalom nem úgy hasított a szívembe. hogy jaj az én városom. szülőföldem, szűkebb hazám. A szenvedé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 SEP 9

Magyar Hírlap

M. Makkai Piroska

megmozdulni sem lehetett

1021

M. Makkai Piroska metszete

talaját gazdagítsuk érett komposzttal lamint némi műtrágyával. Egy fész 3—4 magot ültessünk el, 3—4 cent ter mélyen *április elején*, amikor a t menti fagyok veszélye már elmúl magvak egy hét alatt kikelnek. Ha melyik fészekben hiány volna, akk két-három hetes növénykéket át is palántázni.

A cukkini *nem kíván különösebb dozást.* Talaját tartsuk gyommente és tartósan száraz idő esetén néhány alaposan öntözzük meg. Első virá május közepén hozza, és *az első termése június derekán érik be.*

A cukkiniből *tápláló, de nem hízlaló, könnyen emészthető ételeket készíthetünk* — méghozzá percek alatt. A termést vékonyan meghámozzuk, felszeleteljük, besózzuk és egy óra hosszat állni hagyjuk. A szeleteket forró olajban megsütjük, vagy kiránthatjuk. Kitűnő roston vagy teflonban sütve is. Készíthetünk még a cukkiniből pörköltet, pástétomot és salátát. — *Vetőmagja rövidesen forgalomba kerül.*

B. Gy.

um. A paprikáshoz szinte kínálják magukat a vörös borok élenjárói, a Villányi burgundi, az Egri és a Szekszárdi bikavér, a Soproni kékfrankos. *„A rántott csirkével inkább harmonizál a szép rezedaillatú rizling." S mivel mifelénk a* vasárnapi asztalok sztárja a rántott sertéshús, ide írjuk még, hogy ez egy kissé gazdagabb bort igényel, mondjuk egy szemelt rizlinget...

Ez a szelíd, bölcs, jóízű könyv valóságos borbedekker. Nemcsak az ínyesek-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 AUG 19

Magyar Nemzet

M. Makkai Piroska
1021

M. Makkai Piroska fametszete

A jó tankönyv olvasmányélmény is

Június óta új igazgató vezeti a Tankönyvkiadó Vállalatot. *Petró* András a miskolci tanítóképző elvégzése után három évig szülőfalujában, Fügödön tanított, később Pestre került az akkori *Nevelők Lapjához*, majd a *Köznevelés* főszerkesztője lett. Hosszú időn át ő volt a Művelődésügyi Minisztérium pártbizottságának titkára, utána az általános iskolai osztályt vezette, végül főosztályvezető-helyettesből lett a Tankönyvkiadó igazgatója.

Két változat

— Milyen eszközökkel, módszerekkel, milyen új munkákkal kívánja támogatni a Tankönyvkiadó a közoktatási párthatározat végrehajtását?

— Ez a kérdés nem mostanában foglalkoztat először. Részt vettem a határozatot előkészítő munkában és a többi meghirdetett pályázat, amelyre színvonalas munkák érkeznek be. Ezeket helyileg és kis példányszámban, következésképpen drágán adják ki. Előfordul, hogy eltemetődnek valahol a tapasztalatok, és nem válnak mások hasznára. Külön sorozatot lehetne indítanunk e tapasztalatok publikálására, vagy egy meglevő sorozatunkba illeszthetnénk be őket. Meg kellene keresni az idei Apáczai-díjasokat, akik mögött minden bizonnyal jelentős tudományos publikációs tevékenység áll, hiszen részben ezért kapták a kitüntetést. De hasonlóképpen el kellene jutnunk a „Kiváló tanár"-okhoz, a „Kiváló tanítók"-hoz, a „Kiváló óvónők"-höz, a Földes Ferenc-díjasokhoz, fölkérve őket arra, hogy írják meg általánosítható tapasztalataikat.

— A tankönyvekhez visszanem lényeges a pedagógus megítéléséhez, vajon ismeri-e a legfrissebb pedagógiai kiadványokat. Jó lenne az iskolákban ilyen közszellemet kialakítani, de ez persze nem menti föl a kiadót felelőssége alól.

— Még egy bíráló megjegyzés. Nemegyszer előfordul, hogy éppen a legfontosabb külföldi pedagógiai munkákat nem a Tankönyvkiadó jelenteti meg, ez pedig nem növeli a vállalat tekintélyét.

— Olyan nagyszámú a kötelezően megjelenő kiadványunk, hogy kapacitásunk nagy részét ezek igénybe veszik, ezért kevés energiánk marad egy jó kiadói koncepció kidolgozására. Emiatt is előfordul, hogy egy-egy sikeres vagy nagyobb érdeklődésre számító kiadvány másutt jelenik meg. Gondosabban kell figyelemmel kísérnünk a külföldi pedagógiai irodalmat, és

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 22

Magyar Hirlap

M. Makkai Piroska.

1921

MAGYAR HÍRLAP

Fájdalom – M. Makkai Piroska metszete

Hajnal Gábor:

ádi körben

kapnak, a felügyelők pedig évenként kétszer felruházzák a gyereket. Ezenkívül pedagógiai tanácsokkal is segítik a kihelyezett gyermekek testi, szellemi fejlődését.

Miért fogadnak magukhoz az emberek állami gondozottakat? A motívum személyenként változhat, de leggyakrabban *a magányos, vagy magukra maradt örökbefogadók a szeretetigényüket akarják kielégíteni.* Mind több család fordul vér szerinti gyermekének felnevelése *után* örökbefogadási kérelemmel az intézetekhez. Emelkedik a nevelőszülők társadalmi presztízse, *csökken az örökbe fogadott gyerekkel szembeni előítélet.* Alig van már olyan nevelőszülő, aki anyagi megfontolásból kiindulva vállalna gyereket, pedig régebben sokan tekintették üzletnek az ilyen szerencsétlen sorsú árvák „nevelését". A ma örökbe fogadott gyerekek többsége *azonos helyzetben* van a vér szerinti gyermekekkel.

„Árva" nevelőszülők

Míg korábban az öreg nevelőszülők voltak többségben, manapság mind *több*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 FEB 15

Népszava

Makkai Piroska

1021

Makkai Piroska: Kapocs

is melyen a lélekben gyökereznek nal
rendkívül kedvezőtlen gazdasági és tár
a munka, a teljesítmény és a felelősség
kus tekintélytisztelet kialakulását.

Nosza, itt az idő, hogy a hitbiz
csökevényeiket is eltüntessük: a gyöké
miségünk tekintélyes részében erre meg
követni kell minden rendű és rangú do
még nem tért vissza — mondta a minis
neki: nem is szabad többé visszatérnie. Legfeljebb, ha a Dunán
vagy a Lajtán túlról érkezik — persze, szigorú hatósági őrizet
mellett.

telem kétségbeejtően gyógyíthatat-
lannak."

Idealista felfogás ez a javából, de
mi nem „szidalmazzuk" az írót, ha-
nem megpróbáljuk megérteni. Mert
a fenti idézet akkor lesz még jel-
lemzőbb, ha megnézzük azt is, mi-
kor vonta le Jókai ezt a tanulságot:
Miután elsorolta élete legtragiku-
sabb fordulatait!

„Láttam egy világot a fejemre sza-
kadni Világosnál... Részt vettem
egy elnyomott nemzet halálveszélyes
konspirációiban. Viseltem a sors
minden csapását..."

A szeretetre, derűre, jóságra volt
fogékony. A bajok-tragédiák mint-
ha érintetlenül szálltak volna el fö-
lötte. Kezdetben ügyvédnek készült,
erre jegyzi meg Mikszáth hihetet-
en találóan: *„Mintha hóhérnak ké-*
szülne, akit egy csirkének a vonagló
este is megborzaszt" (!).

Ez okozta botlásait is. Azt, hogy
a forradalom alatt a Békepárt-
hoz tartozott, hogy idős korá-
ban össze tudta egyeztetni Rudolf
trónörökös szeretetét Petőfi emléké-
el. (A Habsburgok egyébként úgy
köszönték meg irántuk való tiszte-
tét, hogy egy szál virágot sem
küldtek a sírjára!) Hogy *Tisza Kál-*
mán iránti személyes vonzalma ré-
én kormánypárti képviselő volt so-
áig.

De nem ítéletet kezdtünk el tar-
ani, hanem ünnepelni. S hadd ad-
uk befejezésül műve, írói szemléle-
te egyik, maga által megfogalma-
zott kulcsát:

„...odahelyezem magam az egyes alakoknak a lelkivilágába: bennük élek. Magamévá teszem mindegyiknek a kedélyhangulatát. S ez nem jár mindig gyönyörűséggel: vannak emberi indulatok, amelyek lelki egyéniségemmel antarktice ellenkeznek; a kéjenc, a gyilkos, a fösvény, a zsarnok, a szívtelen kedélyhangulatának szuggerálása fájdalommal jár; a kétségbeesett öngyilkos idegzavara kínoz, az ateista ridegsége borzaszt, de nem tudok másképpen írni, s a képzelt alakok szenvedése könnyekre fakaszt..."
„...Lehet, hogy, ha nem így csinálnám a regényeket, hanem úgy, mint a szerencsésebb mesterek, akik nem benne élnek alakjaik meséjében, hanem maguk előtt látják és kívülről mintázzák őket, akkor alakjaim jobb lábon állnának; de mi lenne a szárnyakkal?"

Így tudott szárnyalni. Mert önmaga lenni. Derűjét, kedélyét rábocsátani egy tetszhalotti dermedtségbe meredt országra. Egyoldalú képet adott, de ez az oldal az ágyútűzben vígan vacsorázó honvédeket, az idegent magához hasonítani képes nép erejét mutatta, a földét, hol még a temető fejfái is ellenállnak, s megcsúfolják a magabiztos hódítót. Nem „szép valótlanságokat" mondott, hanem megvalósítandó szépségekről álmodott.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Hirlap

M. Makkai Piroska
1021

M. Makkai Piroska metszete

ПРАВДА
КРАСНАЯ ЗВЕЗДА
Будапешт взят

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 MÁR 29

Népszava

Makkai Piroska

1021

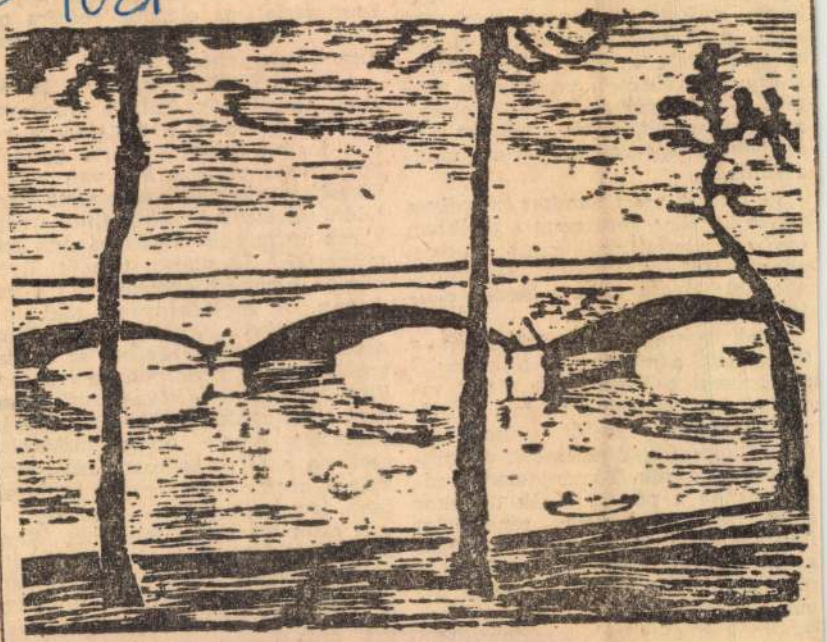

Makkai Piroska: Híd

(a másik ötven százalék, Szabó úr, úgy látszik, szabadnapos volt, vagy éppen másutt szomjazott meg) egy darabig üldögélt a sarokban és ásítozva figyelte a játékot. De elszopogatva híg fröccsét, udvariasan megint — jó éjszakát kívánt. Valószínűleg nem volt ínyére a feladat. Két neveletlen figyermeke járt a gimnáziumba...

Ideje volt, mert Sándort személyes sértések özöne kerülgette a játékban tanúsított indolenciái miatt. Ő pedig, ahogy Makai felügyelő eltávozott, azonnal felvette újra a beszéd elejtett fonalát.

Arról beszélt, hogy Párizsban a tüntetések, a munkásság tömegmegmozdulásai a République térről indulnak el. Az első sorokban a baloldali pártok vezetői menetelnek. Oldalt karszalagos rendezők, és mindenütt rendőrök. Töménytelen rendőr, mintha a párizsi utcák ilyenkor sötét ruhás, gumibotos rendőröket fiadzanának, akik nem túlságos gyöngédséggel állandóan sürgetik a menetet: „Allez, allez" — tovább, tovább. A tömeg fölé hatalmas transzparensek emelkednek, a legfontosabb követelések: „Éljen a munkásegység!", „Le a fasizmussal!", „Segítséget spanyol munkástestvéreinknek!" városban, de meg nem látott ilyen földmunkáskört belülről. Ezek a népkörök pedig helyi sajátosságnak számíthattak. Legalább tizenöt ilyen körnek nevezett egyesülés élt a városban. A legszegényebb földmunkások, akikről Attila méltán dalolhatta, hogy „aki szegény, az a legszegényebb", utcánkint, két utcánkint összeálltak és olvasókört, társas kört alakítottak. Mintha a szabadság szellemét érezte volna pislákolni ezekben a társulásokban, amelyeket maguk hoztak össze, maguk tartottak fenn, így érezhették magukénak.

A szűk kis szoba tele volt, lélegzeni is alig lehetett, de így is alig voltak harmincan. Néhányan a hétköznapi estén is a jobbik ruhájukban, az ünneplőben. Legtöbben azonban csak úgy voltak, ahogy abbahagyták a munkát a földeken, a nehéz töredelmet a kubikgödrön, az istállókban. A csizmákon még ott

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

NÉPSZAVA

M. Makkai

1974 FEB 16 Piroska

1021

M. Makkai Piroska: Ritmus

újabb önkennyel gyűrni életébe... A jobbágyság az a korszak, amikor a paraszt még nem volt paraszt, de felülről szoktatták, alulról pedig maga szokott erre az életre. A jobbágy élete paraszti már, de maga az ember nem paraszt még. A jobbágynál még *„Törvény, bot, fegyver s minden egyéb kényszerítés kell ahhoz, hogy a kiszabott munkát úgy ahogy elvégezze. A paraszt már kiformált emberarc. Az, aki szolga már lélek szerint is, de megőrzött kis szabadságát igaz embersége szerint művelte ki; Paraszt, aki minden pillanatban tudja, mit kell csinálnia, akit nem kell már sem szolgálatra, sem emberségre tanítani... A jobbágy ennek az emberfajtának csak az elődje."*

Ezeket a megállapításokat Erdei Ferenc a közép-európai (tehát természetesen a magyar) parasztípusra értette. Szerinte az amerikai farmer nem paraszt. *„Egyetlen dolog-*

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Hirlap

M. Makkai Piroska
1021

M. Makkai Piroska metszete: Ballada

Apáti Miklós:

Le France vagy la France?

Az utasok elrepülnek

Le France címen írt cikket a Párizsban megjelenő *International Herald Tribune* hasábjain az egyik híres amerikai publicista, amikor *de Gaulle* tábornok jelenlétében (felesége volt a keresztanya) vízre bocsátották 1960 májusában a *Compagnie Générale Transatlantique* 66 000 tonnás, 315 és fél méter hosszú, 33 méter 70 centiméter széles utasszállító luxushajóját. A hajót a hímnemet jelző *le* névelő illeti meg, Franciaországot ezzel szemben (szimbóluma: *Marianne)* a nőnemű főnévhez tartozó *la,* a szerző mégis férfiúsította, tekintettel a tábornok-elnök által folytatott — államának különleges helyét és szerepét nyomatékosan kidomborító — külpolitikára.

A hajó építését ugyan még 1956 nyarán, *Guy Mollet* kormányzása idején határozták el, de építését nagyrészt már a de Gaulle-korszakban végezték, a tábornok kormányainak tekintélyes anyagi segítségével: *418 millió frankba került,* ebből *110 milliót fizetett az állam* a költségvetésből az adófizetők terhére, de bárcsak ennyibe került volna!

Aranymetszés

Magyar Hirlap 1985. IX. 28

Makkai Piroska tegnap ötödmagával vehette át a Képzőművészeti Főiskolán az *aranydiplomát*. Nincs mit tagadni, meglehetősen rendhagyó módon jutott hozzá. Erdélyben született, a Zsil völgyében nőtt fel, s Kolozsváron élt, amikor a Népies Írók Magyarországi Ösztöndíjával eljöhetett Budapestre, ám bürokratikus formaságok akadályozták, hogy felvehessék a főiskola festőszakára. *Varga Nándor Lajos* azonban tanítványai közé fogadta, s így lett belőle *fametsző*. Metszeteivel érte el a legnagyobb sikereket már fiatal korában is.

Félúton.

Ám ezt is hogyan? A királyi Romániában korábban nem jutott a végzettségének megfelelő álláshoz, ám a budapesti főiskola diplomájával a zsebében, hazatérve rögtön el tudott helyezkedni Nagyváradon. Hamarosan férjhez ment, négy év alatt három gyereket szült, és közben fába metszette első, nagy sikerű sorozatát, az *Asszony*-t. Most mosolyogva mutatja egy példányát.

— Tudja, hol szereztem? Antikváriumban, itt, Pesten. Ez eredetileg egy kis füzet volt, 1943-ban, amikor megjelent. Valaki úgy megszerethette, hogy beköttette. És nézze csak: már Romániában antikváriumba vitték, 25 lejt kértek érte, pedig az eredeti ára legfeljebb 3 lej volt.

Nagyon sok minden kötötte, s köti ma is szűkebb hazájához, Erdélyhez. Lupényben volt gyűjteményes kiállítása 1954-ben. Lupény bányászváros, bányászok, elnehezült kezű kétkezi munkások beírását mutatja az egykori, máig őrzött vendégkönyvben: románul és magyarul egyaránt sorakoznak az ákombákomok, a biztató, a köszönő sorok, néha csak ennyi: Juliska néni.

— De nemcsak ezek a kedves, egyszerű emberek szerettek engem — mondja —, hanem az erdélyi írók, költők, művészek is. Nézze csak meg — szedi elő a Korunk egy 1970-es számát —, még tizenöt évvel az eljövetelem után is közöltek tőlem grafikát.

A művésznő családjával együtt Magyarországra költözött 1956 nyarán. A Hegedű utcai általános iskolában lett rajztanár, nyugdíjazásáig. Ami pedig a Korunkban közölt grafikát illeti, az a mindmáig kiadatlan Bolyai-sorozatból való. Ez a 21. keservesen megszenvedett és aprólékosan kimunkált lap a két Bolyai — apa és fia —, Erdély nagy szülötteinek életéről szól, eredeti írásos dokumentumok összecsengetésével. A mi hasábjainkon reprodukált lap *Bolyai János*, a fiú halálát eleveníti meg. *Szőts Jula*, a szolgálólány írja az értesítést: *„...a kapitány úr nints többé."*

— Tudja, én mindig szerelmes vagyok valakibe — mondja huncutkásan és félrehajtott fejjel figyel, hogy mit szólok hozzá. De hogy csak bólintok, folytatja. — Hol Karinthy Gáborba, hol Gulácsyba. — Aztán köteteket vesz elő. *Karinthy Gábor* verseit a harmincas évek végéről, *Juhász Gyula* versét olvassa fel *Gulácsy Lajoshoz*, majd megmutatja az Önéletrajz-sorozatot.

Ezek is fametszetek. Kemények, szigorúak, fegyelmezettek és ugyanakkor elképesztően szenvedélyesek. Figyeljünk csak a lapok címeire: Anyám, Apám, Félelem, Forrás, Lélekmadár, Hivatás, Ifjúság, Munka, Félúton, Házasság, Háború, Gondok, Elválasztás, Letört szárnyak, Várás, Holt vágányon. Nézzük most az ugyancsak itt reprodukált lapot, amelynek Félúton a címe. Talán minden elemzésnél többet mond róla, ha mellétesszük *Bornemissza Péter* elhíresült XVI. századi versét:

Elindultam szép hazámbul,
Édes-szép Magyarországbul,
Visszanéztem félutambul,
Szememből a könny kicsordul.

Még akkor is, ha a félút lehet az emberi lét felezési pontján, a visszanézés ráérthető a megtett életútra, az ifjúkorra is.

— Van tíz sorozatom — mondja és nagyalakú mappákat vesz elő, lapokat mutat belőlük. — Az Ellentétpárok, az Önéletrajz, az Asszony, a Toldalag (amit mesterem, Varga Nándor Lajos személyesen vitt az Alap kiadójához, hogy elősegítse a megjelenését), aztán a Bartók, a Bolyai, a Taligások...

„...a kapitány úr nints többé."

— És ezek itt? — kérdezem, az oldalt letámasztott rajztáblákra mutatva.

— A dúcok — mutatja a művésznő, miután megfordította az iskolai rajztáblákat, melyek túlfelén a vésett, festékezett falefelület ragyog fel kontrasztosan. Az egyiket színesen kifestette, s így olyan lett, mint háromdimenziós kép, egy relieffestmény. Szó mi szó: szemet gyönyörködtető látvány. (Milyen érdekes lenne a dúcokból kiállítást rendezni!)

— Rengeteg munkám van ezeken kívül, amit itt látott. Kisgrafikák, ex librisek, akvarellek, tenyérnyi olajképek. Most megkérdezhetném: minek csináljak többet? De még nem kérdezem. Még dolgozom...

Kenessei András

káspárt Központi Bizottsága, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és a Minisztertanács. Az ünnepségen részt vett *Lázár György*, a Minisztertanács elnöke, *Németh Károly*, az MSZMP főtitkárhelyettese, *Hámori Csaba*, a KISZ Központi Bizottságának első titkára, a Politikai Bizottság tagjai: *Horváth István*, az MSZMP KB titkára, *Czinege Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Katona Imre*, az Elnöki Tanács titkára, *Varga Péter*, az MSZMP KB osztályvezetője, *Oláh István* hadseregtábornok, honvédelmi miniszter, *Kamara János* belügyminiszter, *Borbély Sándor*, a Munkásőrség országos parancsnoka.

Pontosan 12 órakor kürtszó harsant, majd *Elkán Károly* vezérőrnagy, Budapest helyőrségparancsnoka jelentést tett *Trautmann Rezsőnek*, az Elnöki Tanács helyettes elnökének. Ezután Trautmann Rezső mondott ünnepi köszöntőt.

Elöljáróban az MSZMP Központi Bizottsága, az Elnöki Tanács, a Minisztertanács és hazánk minden állampolgára nevében köszöntötte a Magyar Néphadsereg, a BM Határőrség, a rendőrség és a Munkásőrség tagjait, majd így folytatta:

— A népek történelmében vannak jeles események, korszakok, amelyekre különös büszkeséggel emlékeznek az utódok. Nemzeti múltunkban kimagasló helyet foglal el az 1848—49-es forradalom és szabadságharc egyik dicsőséges fegyverténye, a pákozdi csata. Honvédeink 1848. szeptember 29-én, Pákozd mellett, hősies ütközetben legyőzték a forradalom vívmányait, a nemzeti függetlenséget fenyegető, túlerőben levő császári zsoldosokat. Most, a pákozdi csata 137. évfordulója alkalmából, tiszteletadásul, meghajtjuk a kegyelet zászlait mindazok emléke előtt, akik emberöltők sokaságán át harcoltak hazánk függetlenségéért, a társadalmi haladásért, itt, a Duna és a Tisza táján, országhatárainkon innen és túl.

Trautmann Rezső a továbbiakban hangsúlyozta: — Nemzeti múltunk legfényesebb korszakainak hőseit vezérlő hazaszeretet, elszántság és erkölcsi szilárdság jellemzi napjaink honvédeit is. Éberen őrzik határaink sérthetetlenségét, a társadalom rendjét, a közbiztonságot és hathatósan közreműködnek az ifjúság nevelésében, a gazdasági építőmunkában. Mindezért méltán övezi népünk tisztelete, szeretete és megbecsülése a fegyveres erők és testületek hivatásos és sorállományú tagjait, polgári dolgozóit.

— Nagyon jól tudjuk, hiszen történelmünkben számos példa tanúsítja, hogy egy kis ország, egyedül nem képes a nemzetközi reakció összefogott és sokszoros túlerejével szemben védelmét megbízhatóan megoldani. Ettől a felismeréstől vezetve, de elvi-politikai okoknál fogva is vagyunk alapító tagja önkéntes védelmi szövetségünknek, a Varsói Szerződésnek, és ezért döntöttünk ez év tavaszán — szocialista közösségünk más országaival együtt — 30 éves szövetségünk további fenntartása és fejlesztése mellett. Pártunk és kormányunk hosszú távú megalapozott honvédelmi politikája a marxizmus—leninizmus tanításainak alkotó érvényesítésén; a hadügyben végbemenő előnyének kiaszhatatlan, valamint a vállalt kötelezettségeink maradéktalan teljesítésén alapul. E politika valóraváltásának különösen nagy jelentősége van napjainkban, a jelenlegi bonyolult világpolitikai és gazdasági helyzetben, amikor is csak minden progresszív erő mozgósítása, összefogása biztosíthatja a társadalmi haladást, a világ minden népének békéjét.

Trautmann Rezső ezután átadta a kinevező okiratokat és kitüntetéseket.

Az Elnöki Tanács a fegyveres erők napja alkalmából, a haza védelmében rájuk háruló feladatok ellátásában, a közrend biztosításában, valamint a szolgálat teljesítésében elért kimagasló eredményeik elismeréseként

Stock János altábornagynak, **dr. Berki Mihály** vezérőrnagynak, **Pálinkás Ferenc** rendőr vezérőrnagynak, **Rózsa Lajos** vezérőrnagynak, **Kovács Vencel László** nyugállományú ezredesnek, **Nagy Sándor** munkásőr ezredesnek, **dr. Szűcs János** rendőr ezredesnek, **Vasmanszki Károly** határőr ezredesnek, **Liebl Antal** munkásőr szakaszparancsnoknak, **Pallanki István** munkásőr szakaszparancsnoknak

A SZOCIALISTA MAGYARORSZÁGÉRT ÉRDEMRENDET;

Komáromi István vezérőrnagynak, **Kucsera László** nyugállományú rendőr vezérőrnagynak, **Paál György** vezérőrnagynak, **Bálint István** nyugállományú rendőr ezredesnek, **Nagy László** ezredesnek, **Németh István** határőr

Előléptetések,

A fegyveres erők napja alkalmából pénteken ünnepségeken köszöntötték a fegyveres erők és testületek tagjait.

A Honvédelmi Minisztériumban *Oláh István* hadseregtábornok, miniszter 46 alezredest ezredessé léptetett elő, több tisztnek pedig soron kívül adományozott magasabb rendfokozatot, másokat a Haza Szolgálatáért Érdemérem különböző fokozataival tüntetett ki. Számos vadászrepülőnek aranykoszorús, I. osztályú hajózó, több tisztnek, tiszthelyettesnek aranykoszorús első osztályú ejtőernyős kitüntetést adományozott. Több polgári alkalmazott a Honvédelmi Érdemérem kitüntetést, illetve a Kiváló Munkáért kitüntető jelvényt vehette át. Eredményes szakmai, politikai és közéleti tevékenysége elismeréseként négy polgári alkalmazottnak honvédelmi minisztériumi tanácsosi címet adományozott.

Az elismerések és kitüntetések átadásánál jelen volt *Czinege Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese és *Varga Péter*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője. Részt vett az ünnepségen *Nyikolaj Szilcsenko* vezérezredes, a Varsói Szerződés tagállamai egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselője, valamint *Alekszej Gyemidov* altábornagy, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoka.

A Belügyminisztériumban eredményes munkájuk elismeréseként *Kamara János* belügyminiszter 19 alezredest ezredessé nevezett ki, valamint soronkívüli előléptetéseket adott át. Főtiszteket, tiszteket, tiszthelyetteseket a Haza Szolgálatáért Érdemérem, a Közbiztonsági Érem és a Tűzbiztonsági Érem arany, illetve ezüst fokozatával, valamint a Kiváló Munkáért jelvénnyel és a Kiváló Társadalmi Munkáért éremmel tüntetett ki. A Belügyminisztérium társadalmi segítői közül többen kaptak miniszteri dicsérete

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Máthé Enyo Sándor
grafikus

DOLGOZÓK LAPJA

1021

„díjhajtásban" nyeri el értelmét, mely valamennyi verseny bevezető része. Itt bírálják el a fogat kiállítását: a lovak színre, nagyságra, vérmérsékletére... tekintő összepárosítását, a hintó és a szerszámok stílusát, szépségét; a hajtó és a baklegény öltözékét, s az egész fogatról kapott összbenyomással is kiegészül az a pontszám, melyet a különböző járművekben tanú-

got, régi lov szakértő zsüri melynek „ízlé megegyezett a lekedésével.

A második hajtásé. Sz tartásról, ta erőről, ügyess ságról, s nem ban bátorságr nyosságot ny és lovasnak a es, akadályokl

Majtényi Sándor rajza

M. Makkai Piroska

A Magyar Nemzet Galériája

M. Makkai Piroska rajza

másokat legalább jobb megvilágításba helyezni, az aláfestő zene is lehetne egy kicsit vidámabb, aztán az sincs rendjén, hogy olyan naivan, oktondi-optimistán kezdődik az egész, a vége meg csupa szomorúság, sehol semmi happy end, holott az egészet hullajól is be lehetne fejezni. Szerencsére filozofikus elrugaszkodásomat prózai dolog akasztja meg: a konyhából vészes szörcsögéseket hallat a kávéfőző, a Szőkés Szigorúság „Jézus Mária, nehogy fölrobbanjon!" jelszóval ijedten rebben ki, úgy látszik, ő sem híve a négerkávé a levegőben mozgalomnak. Pedig a tévé képernyőjén talán nem is festene roszszul, villan eszembe, de gyorsan elhessegetem a fejembeli filmvásznon feltűnő képet, végtére is nem én vagyok a rendező. Tényleg, mi lenne, ha megkérdezném tőle, interjút hogyan kellene rendezni. Ó, a világért sem a szó-váltásra gondolok, igazán nem szeretném megoldhatatlan feladat elé állítani, hiszen az ős-

fejjel a vagyait játssza el, s ez igen mely, ha nem életre szóló nyomot hagy benne. Ha nem találtam volna meg a hivatásom a televízióban, bizonyára tanár lettem volna.

— *Rendezni is tanárosan rendez?*

— *Amennyiben a pontosságra gondol, vállalom. Ki nem állhatom a pontatlanságot, a megbízhatatlanságot.*

Szőkés Szigorúság szavai teljesen tárgyilagosak. Ami persze neki magától értetődő, nekem nem egészen az: elképzelem például az operettthajót, éppen lágyan ring a Dunán, matrózblúzos táncosnők libegnek rajta, ám Szúrós Tekintetnek sehogyan sem tetszik a libegésük vagy a mosolyuk, vagy a nem-mosolyuk, mert „pontatlan", nem úgy van megírva a könyvek könyvében, a forgatókönyvben. Mi történik ilyenkor? Összeér az ég a földdel?

— *Igenis össze!* — kellene felelnie, ha kérdeztem volna ilyes-

M. Makkai Piroska

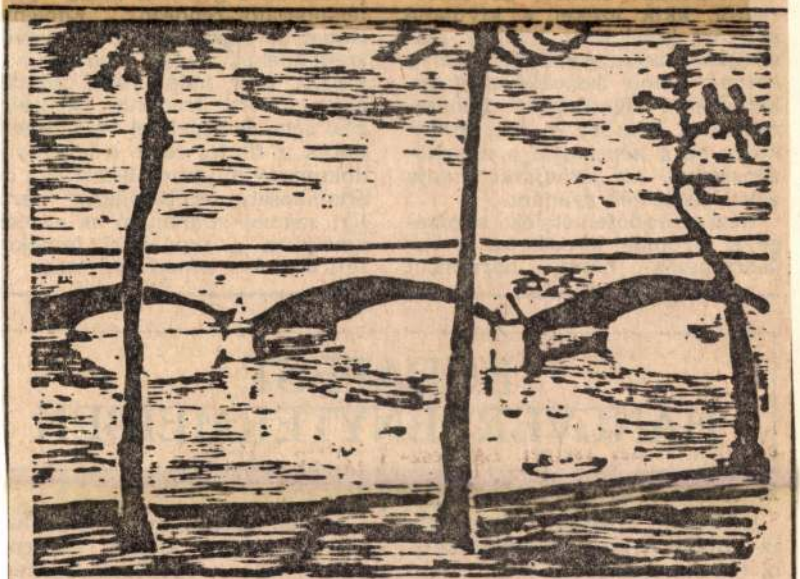

M. Makkai Piroska metszete

Magyar

M. Makkai Piroska

M. Makkai Piroska metszete

ma nem kell,
áll a fejük. E
mognak. A ma
a göncöket, az
busgatja őket,
ne érjen a kezi
— Hagyd el
szinte kórusbar
ma. — Hisz' a
Szépek, fiatalo
nek? — hamisa
vak, akár a n
lom. István tek
volt a bor, sok
— Örülni k
rikkantja el v
Tölt a pohara
talan a keze.
rítőre lottyan.
me sem rebb
megszokta má
és friss mele
meghűlt ételt.

MINDENKI SZED, csak a fiam hárítja el a kínálást. Látom rajta, sok volt az is, ami eddig volt. Borospoharak koccannak össze

A gyereket aludni viszi az anyja, a tor folytatódik tovább. Csak mire a lányok megjönnek, addigra az apiuk is bár aludna már . .

Gádor Iván

törvények szerint évről évre közzé kell tennünk a fő részvényes, vagyis a Magyar Nemzeti Bank és a HIB közötti tartozásokat és követeléseket. Tehát egyhamar kiderülne, ha mi csak pénzt vennénk fel a Magyar Nemzeti Bank számára. De mégegyszer hangsúlyozom, erről, *sohasem volt szó*, és ezt itt

százalékkal csökken, és a jen a „császár".

— *Vagyis kockázatos területen próbál a HIB működni jövőre is. Mi a céljuk?*

— Élni, folytatni, amit csináltunk, és keresni — *mi mást lehet?*

Lakatos Mária

Malla Pirska

Nejprave

1985. V. 11.

8

Makkai Piroska EX-LIBRIS

hát az export *soha nem a belföldi ellátás rovására* növekedett, hanem ellenkezőleg: a belföldi ellátás színvonala, a választék bővülése mindig szoros összefüggésben volt és lesz azzal, mennyire képes a magyar gyógyszeripar részt venni a nemzetközi munkamegosztásban.

nevű gyógyszerének, az EGIS Gyógyszergyár *Halidorjának* nemzetközi sikere, valamint a Biogalnak a svájci Zyma céggel létrehozott *közös vállalata*, és számos más, folyamatban levő tudományos-műszaki-termelési kooperáció.

Meggyőződésünk, hogy a következő ötéves tervidőszakban a magyar gyógy-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDEGYŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
1974 JAN 19

M. Makkai Piroska

1021

M. Makkai Piroska: Galyatető

Az elfajta próbatétel törvénye: a tétlenség. A másik: haszontalan dolgokon ne emésszе magát az ember. Dolgozzon, szükség szerint...

Egyszerűen, tisztán beszél. Hanghordozása éppen olyan egyszerű és nyílt, mint időnek gyűrődő arca. Padkát kerít elő, s helyet kínál. Egy ideig szívesebben maradok állva. Így könnyebb „feltérképezni" a tájat. Délnek hosszú, magasított töltés takarja el a messzeséget. A Hármas-Körös gátja. Mögöttünk végtelent ugrik a síkság. Egy lebontott ház romjai azonban eléje tolakszanak.

— Azelőtt az volt az én tanyám — mutatja fejbólintásával Pali bácsi. — Két éve le kellett bontanom. Amit használni lehetett belőle, eladtam. Annak az árából vettem a mostanit — toldja meg. Látom rajta: megteik emlékekkel.

— Sokáig laktam ott. Kicsi híján hetven esztendeig — nyúlt sóhajjássá a lélegzete. De ismerős ez a sóhajtás — a gyermekkor mezőinek, az embernevelő tájnak küld a hazaérkező. De hiszen Pali bácsi nem hagyta el ezt a vidéket. És mégis, mintha most érkezett volna vissza. Miként mérheti a két tanya közti távolságot? — kerekedik kérdéssé gondolatom. Választ Tamási Áron szülőfaluját körülrajzoló soraiban találom meg: „... nem az érzelem méri világi mértékkel itt a távolságot, hanem a lélek, amely nem győz eleget repdesni jobbra és balra, előre s hátra. Mindenütt emlékbokrokkal van teli a hely, valóságos bozót; s a házakat is hirtelen elözönlött folyondárok gyanánt özönli el az emlékezés."

Pali bácsi is elindul az emlékbokrok között.

— Gyermekkorommal kellene kezdeni. Kezdeném, ha lett volna, mert milyen gyermekkor az, ahol a játék helyett idő előtt a szerszámot adják a gyermek kezébe. Nappalom, kora

— A végére engem is behívtak. Századomban a többiek is öregecskék voltak a katonáskodáshoz. Hamar fogságba is estünk, negyvenöt húsvétján. Szerencsére nem sokáig tartottak fogva. Öt nap múlva elengedtek. Győrből Vácig gyalog tettem meg az utat. Vácról Rákosrendezőig vonaton. Ott vesztegeltem, a vonatokkal együtt, fél napot. Hiába érdeklődtem a vasutasoktól, hogy mikor megy tovább vonat, senki nem tudta. Végül az egyik azt mondta: kérdezze meg az új orosz parancsnokot. Szíves, derék fiatalember volt. „Ez indul egy óra múlva" — mutatott rá az egyik szerelvényre. Nem csapott be. Éjjel érkeztem Mezőtúrra, ahonnan ismét gyalog indultam a tanyámra. Az egész útból az a tizenhat kilométer volt a leghosszabb. Más se járt a fejemben: mi van a családommal? Életben találom-e őket? Rágtam a még Pesten vásárolt tökmagot, míg bele nem kékült a szám... Csak a ház fogadott ismerősként. A feleségem riadtan nézett rám — több hetes szakállal nem látszottam valami barátságosnak. Így ért véget az én második háborúm.

— És kezdődött... — akarnám útját frissebb emlékbokrok közé vezetni.

Megelőz.

— Az új élet. Kezdődött? Nem olyan egyszerű erről úgy beszélni, hogy az igazság se bántódjék meg, s a lelkiismeret se billenjék ki nyu-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 DEC 2

Magyar Hírlap

M. Makkai Piroska

1021

M. Makkai Piroska metszete

„Főbelövendők klubja"

Újfasiszták összeesküvése

Mariano Rumort, a kormányfőt az asiagói fennsíkon kellett volna letartóztatni és agyonlőni, mert ott szokta tölteni a szabadságát. *Sandro Pertinit*, a képviselőház elnökét a szolgálati kocsijában elhelyezett bomba tépte volna szét. *Paolo Emilio Taviani* belügyminiszter megölésére genovai háza előtt került volna sor. *Francesco De Martinót*, az Olasz Szocialista Párt titkárát szülővárosában, Nápolyban akarták megölni — írja a milánói *Panorama*, amely a közelmúltban leleplezett újfasiszta összeesküvés részleteit ismertette.

Most, az év végén és 1974 elején kellett volna megkezdődnie az összeesküvők akciójának, amelynek célja az ország zűrzavarba taszítása és a fasizmus visszatérésének elősegítése volt. A főhadiszállás a La Spezia megyei Ortonovóban székelt. A fegyverraktárak Reccóban (Genova megye), Bardiban (Parma megye), Maseradában (Treviso megye), Viareggióban, Pisában és Padovában voltak. A föltételezett vezetők közül ötöt lepleztek le. Ezek *Giancarlo De Marchi* 49 éves ügyvéd, a Genova megyei tanácstagok újfasiszta csoportjának vezetője; *Giampaolo Porta Casucci* 47 éves orvos, a náci haditengerészet egykori önkénte-

Hely, tek

Ö

„A mini
ló vállalat
tatott vala
önálló beos
védjelölt)
riumi titka
véleményé
Egy hús
szabály ke
zékeltetés
történt a
Mert —
a „vezet
vagyis a
voltaképp
tett. Ma
kétéves k
tanácsoso
belül, mé
a vállalat
ja.

Az utób
kereslet a
azonban az
nyi jogász
lenne az ip

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR — 9

NÉPSZAVA
Budapest

M. Makkai Piroska

1021

1974. március 9.

M. Makkai Piroska:
Fák, télen

ES LÁSZLÓ

ázlat

tagolt, változatos színösszhatású Csendélet fehér drapériával, Kápolna, valamint a Tassi táj című munkáin.

Az a törekvése, hogy a tárgyi valóság festői ábrázolását és érzelmi benyomásait egységbe foglalja, legújabb képein ölt határozott formát. Sötét tónusú, mély zengésű, gazdagon artikulált színeit, valamint árnyalt színharmóniáit belső feszültség hatja át. Objektívebben festi meg a tárgyakat, de formai feszültségüket nem csökkenti. Határozottabban szervezi meg képeinek kompozícióját (Legényrózsák, 1973; Faluvége, 1973; Zsenyei táj, 1973).

Arcképei, valamint alakos kompozíciói kifejezésmódját modelljei, illetve a művészi mondanivaló határozzák meg, de a fent említett folyamat ebben a tárgykörben is felfedezhető. A mély átéléssel festett Nagy-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 13

ÉLET ÉS IRODALOM

M. Makkai Piroska.

1021

...fiat, s már a múlt század harmincas éveinek kezdetén a filozófiai tartalmú prózaverssel kísérlete-

...ző utószavában ígéri: készül.

Iszlai Zoltán

M. Makkai Piroska fametszete

NEVEK

A negyedévenként m
„*Múzsák*" című — különl
dekes — művészeti maga
számában az egykori bécsi MA-csoport (már több helyt megjelent) fényképét közli. Itt láthatjuk a csoport két ismert tagját, Bortnyik *Gyula* festőművészt és Bartha Sándor írót.

Vajon annyira fiatalok a magazin készítői, hogy a kép szövegének se szerzője, se másolója, se szerkesztői nem látták még leírva Bortnyik *Sándor* és Barta Sándor nevét?

Ha így van, megeshetik, hogy a magazin legközelebb Kassák *László* és Uicc Béla arcképeivel fogja meglepni olvasóit.

(kahána)

tat — mind, mind „esszé". Mint
ha elfelejtettük volna, mi is ez a (valóban nem könnyen körülhatárolható) műfaj! Mert hát bizony — még az Új Magyar Lexikon is tudja — az esszé nemcsak értekező próza, hanem művészien megformált, megírt próza, a művészet nem csupán *tárgya*, hanem *ő maga is műalkotás.*

Csingiz Ajtmatov írása minden bizonnyal megfelel ennek a követelménynek. Ám az agyonkoptatott fogalom lassanként értelmét veszti. A sajtóhiba is mintha erre figyelmeztetne.

P. G. P.

OG FESTÉSZETÉRŐL

csak
n me-
adásá-
mely-
nányát
aki a
abban

festészetében benne volt az élet és közelebbről a kor szörnyűsége, Egryében pedig — legalábbis abban az érett korszakában, amelyet én fiatalon megismertem — nem volt benne. Ezt hiányérzet nélkül, sőt — utólagos csodálkozásomra — minden csodálkozás nélkül vettem tudomásul.

alábbis egyelőre
magyarázni. Az
szete csoda — ez

Keresztury hat
nem velem ért e
val, aki szerint
magával vitte, m
kodó kisemberek
földművelők arc
emelni „kora tá
fejlődését időtlen
festői látás és tec

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 SEP 3

MAGYAR HÍRLAP

H. Makkai Piroska

1021

Balaton

H. Makkai Piroska rajza

miai egyezmén
menetét.

Eredményese
—szovjet köz
végrehajtása —
nyid Kosztan
Minisztériumba
tot sajtótájéko
részt vett Sim

A szovjet mi
totta: a magya
binátok *magas*
jó alapot terem
ország olefineg
laltak sikeresen teljesüljenek. A szállítások az eddig eltelt négy év során *megfelelő ütemben*, lényegében a tervek szerint folytak mindkét fél részéről. A propilén szállításánál azonban technikai nehézségek miatt — kevés a vasúti tartálykocsi — *időnként csúszik a szállítási határidő*. Ennek elkerülésére a magyar fél műtrágyák, műanyagfélesegek és egyéb, a növényvédőszer-gyártáshoz szükséges alapanyagok érkeznek. A mostani megbeszéléseken a felek *javaslatot* tettek, amelynek alapján Magyarország további négy-öt féle *növényvédő szert* szállítana a Szovjetuniónak. E kérdésben további tárgyalásokon állapodnak majd meg.

M.Makkai Piroska

M. Makkai Piroska fametszete: Dunakanyar

M. Makkai Piroska

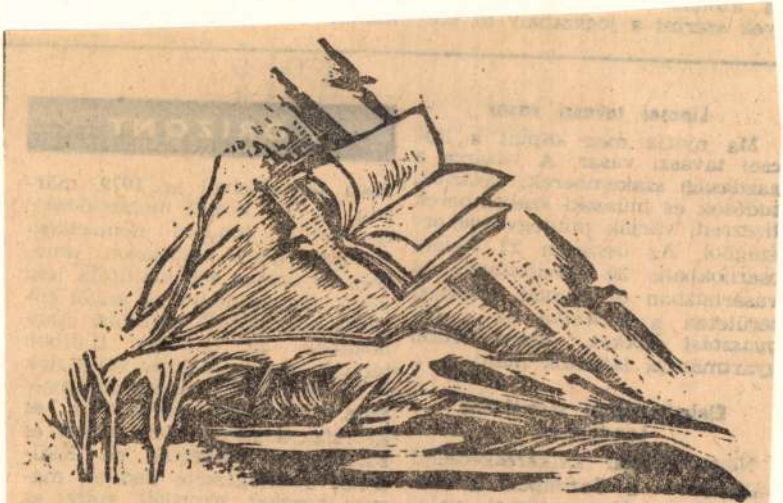

M. Makkai Piroska fametszete

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 JAN 2 3

Népszava

Makai Piroska

1021

Makai Piroska: Erdélyi havasok

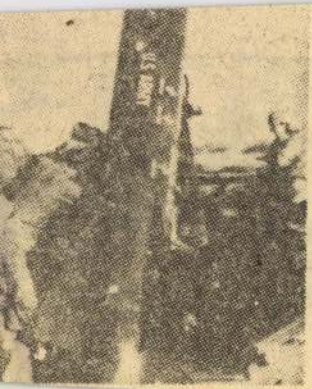

vén 48 óra alatt elér
nát". Manipulációs ki
vel Close nincs egyed

Hanem hát *ha a*
nyegetés" valóban lé
kor ugyan mivel
ható, hogy *a NATO*
kusan visszautasitott
Szerződés Politikai T
Testületének azt a javaslatát, hogy a helsinki fődokumentumot aláíró államok elsőként ne alkalmazzanak egymás ellen nukleáris fegyvereket? Vajon nem arról van-e szó inkább, hogy éppen az atlanti szövetség hadászati tervezői készitik elő a szocialista or-

Egyetlen pillantás a címre,
és az olvasó sejtheti, hogy
Jean de Broglie herceg, a
francia arisztokrata politikus-
üzletember meggyilkolásáról

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
FEB 24
Makkay Piroska
NÉPSZAVA
1021

Makkay Piroska: Család

kilométer.

Ugyanakkor számú család rek, és a ha sacskán a v valamikor a ember betegá nyolcan is f hozzá napon nyei, női, un amikor egy messzire köl tudja hány geskedő d nagyapa, anya, apa, anyá após, nagynéni, nagybácsi kö rül kellene forgolódnia.

Nem tartozik ide, ezekben a folyamatokban mi az elfogadható, a szükségszerű, és mi a rossz, a káros, a veszedelmes. Függetlenül a minősítéstől ezek létező folyamatok; szembe kell nézni velük és következményeikkel.

Például azokkal a következményekkel, amelyek eddigi elképzeléseinket az öregkori ellátásról-gondozásról — gyanítom — legalábbis megkérdőjelezik.

Egy szociográfiai munka során nemrégiben sok idős ember levelét olvastam. Az alábbi részlet egy pesterzsébeti özvegyember leveléből

a megoldást keresni. Ami egyiknek kívánatos, vagy legalább elfogadható, a másik életét végképp megkeseríténé. És fordítva.

Kórházi „elfekvőkre", szociális otthonokra persze szükség van, sőt, az ágyak, a férőhelyek szaporítására is. De a magukra maradt öregek száma igen gyorsan nő. Már nyilvánvaló, hogy gondozásukat nem építhetjük csupán ezekre az — igen költséges — munkaigényes — intézményes formákra. És nem egyszerűen pénzügyi-gazdasági okokból. Azért sem, mert a többségre ez nem elégítené ki; legyön gülve is ragaszkodik megszokott környezetéhez.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

M. Makkai Piroska
MAGYAR HÍRLAP
grafikusművész

1979. MÁR 1 1

1021

M. Makkai Piroska fametszete

a azokat a feltev
vek szerint a jogsz

Lipcsei tavasz

Ma nyitja meg l
sei tavaszi vásár.
azdasági szakembe
udósok és műszaki
zezreit, várják mi
zágból. Az összese
sarnokban, 30 pa
ásárházban és szabad kiállítási
erületen a *technika* és a *fo-*
yasztási cikkek legkorszerűbb
vártmányai láthatók majd.

Élelmiszeripari termékeink Londonban

Négy magyar külkereskedelmi
állalat — a Terimpex, a Mo-
mpex, a Hungarofruct, vala-
int a Magyar Hűtőipar — vesz

lyen 29 ország 400 kiállítója les-
jelen. Az eseményt az angol fő-
város nagyméretű kiállítási csar-
nokában, az Olimpia Hallban
tartják, ahol a magyar vállalatok
— a Hungexpo rendezésében —
friss, valamint konzervált és
gyorsfagyasztott gyümölcsöket és
zöldségeket mutatnak be. Kiál-
lítják a világszerte kedvelt ma-
gyar *borokat, paprikát, mézet* és
az Angliába irányuló magyar

M. Makkai Piroska

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUN 21

NÉPSZAVA

1979 JUL 21

1021

mindig —
most —
soha már —
rigók — nyarak —

M. Makkai Piroska: Égetőkemencék

Buda

Nyitva

Új szolgáltatás!

Telefonhívásra házhoz megyünk, 402–160.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

1978 NOV 26

MAGYAR HIRLAP

M. Makkai Piroska

1021

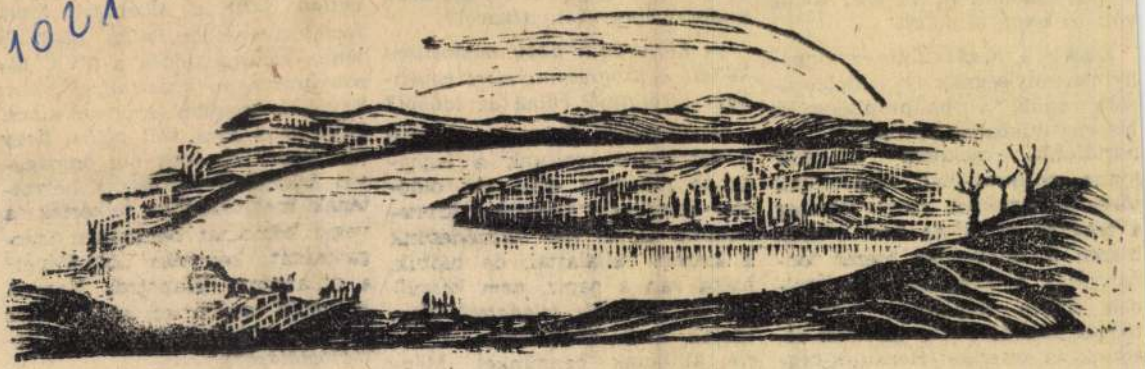

M. Makkai Piroska fametszete: Dunakanyar

nyolcvanezer tonnát adunk el a Szovjetuniónak és 45 ezer tonna volt az exportárualap.

Ennek a negyvenötezer tonnányi mennyiségnek a feldolgozására épült a polipropilénqyár, hiszen miközben propilént exportálunk, csaknem húszezer tonna polipropilént vásároltunk tőkés országokból. Ennyi jelenleg a magyar igény, *de nem sokáig*, hiszen pillanatnyilag ötezer tonnányinak a feldolgozására épülnek újabb feldolgozó üzemek, tízezer tonnát pedig tartósan eladunk az amerikai Herkules-cégnek. Érdemes még azt is tudni,

nye, tapasztalata
számítógépes irán

— *Előfordult, h*
kellett a programo
ként kifutottak vo

— Többször. Ez
a szerelésnél volt
gyobb dilemma elől. Az oldószer-regeneráló üzemrész kivitelezésére ugyan volt szerződésünk a szerelő vállalattal, de tudtuk, hiába van a papír, *nem készülnek el a vállalt feladattal.* Nem vártuk meg, amíg kész helyzet elé állítanak bennünket. Megállapodtunk egy lengyel kivite-

val kuszködő beruházás helyzetének megítéléséhez felkérték a vegyi kombinát beruházási igazgatóságát; készítsen „fényképet" a pillanatnyi állapotról. Nagyon közvetett módja ez az országos szinten is értékes ismeretek *kamatoztatásának*...

VICSEK FERENC

MH SAJTÖFIGYELŐ
MAKIA MAGYAR HIRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 JUN 17

NÉPSZAVA

Makkai Piroska
grafikusmúvész

1021

Makkai Piroska: Külváros

litikai szem
ben úgy vé
denre kiter
talom korlá
részvételi le
teremtése *a*
tással kezd
ben a poli
saiknak me
csak a h
sürgetik, h
lasztásokat emlegetik. A ka
tonák viszont azt hajtogatják,
hogy a választások megtartá-
sa *nem sürgős*, előbb meg
kell teremteni a demokrácia
előfeltételeit.

A katonák főszereplésével
zajló argentin politikai élet-
nek van egy különleges alak-
ja. *Emilio Massera* tengernagy
a puccs idején a haditenge-
részet főparancsnoka volt.
Utóbb lejárt a megbízatása,
és kivált a juntából. A hely-
zetében bekövetkezett válto-
zásnak azonban szokatlan
folytatása lett: az admirális
fölcsapott *aktív politikusnak*.
Előadásokat tart, interjúkat
ad és külföldre jár. Június
első felében például az Egye-

Az elszalasztott

Ha a világ leszerelne...
című könyvemben, amely
1961-ben jelent meg, leírtam
sok olyan tervet, amely a
munka nemzetközi megoszta-
sát, szoros együttműködést, a
létfontosságú globális proble-
mák megoldásához való kö-
zös hozzájárulást indítványoz.

Zseniáli

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 ... 11

Könyvtáros

M. Makkai Piroska

1021

M. Makkai Piroska ex librise

nekek könyvtári ellátásának fontosságát
ntartó szervek is vallják. Ezt bizonyítják a
niket a gyermekkönyvtárosok kapnak, azok
elyek a kiemelkedő teljesítményt értékeli
s községekben is, nagy községekben is gya
rmekszolgálat eredményességén mérik le
hogy ha e tevékenység feltételeinek megteremtésére kerül a sor, a jelle
tése mégis utoljára marad. Ilyen vonatkozásban országosan is több segít-
obb központi támogatásra lenne szükség, mind a művelődési igazgatás
ind a könyvtári szakma részéről. Az iskolai könyvtári hálózat fejlesztése
s a közművelődési könyvtárak más szolgáltatásainak fejlesztése mellett is.

Balogh Ferencné

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5L
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUL – 4

MAGYAR HÍRLAP

M. Makkai Piroska

abból a tudományos kutatási gyakorlatban elemi s egyben elévülhetetlen követelmény szempont-

lékban a fővárosban dolgozó lakosaiból, másfelől a „külső agglomerációt" képező 1—2 órányir

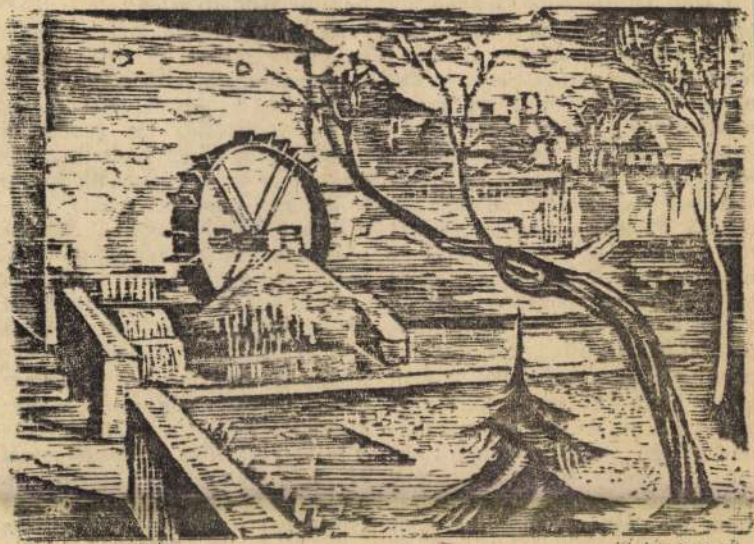

M. Makkai Piroska metszete

yesnek a perben a felbujtó sz
epét szánták.

A második fővádlott *Kéri F*
polgári, majd szocialista újsá
ró volt. Őt Hegedüs Sándor í
jellemzi: *„Tevékenyen részt v*
az őszirózsás forradalom előkés
tésében, tagja lett a Nemzeti Ta
nácsnak... Kérit mint az exmi
niszterelnök elleni merénylet
egyik felbujtóját vonták felelős
ségre."

A legérdekesebb vádlottja a pernek *Friedrich István* mátyásföldi gépgyáros, volt miniszterelnök, az ellenforradalom egyik leghírhedtebb politikusa volt. Friedrich részt vett az 1918-as polgári demokratikus forradalomban, nem meggyőződésből, hanem azért, hogy a maga karrierjét megalapozza. A Károlyi-forradalom idején hadügyi államtitkár lett, és magas funkcióját ellenforradalmi szervezkedésre használta fel. Néhány hónapon belül a szélsőbalról átment a szélsőjobbra. A Tanácsköztársaság megdali nyomásra felvetődött a Tisza-perben az újrafelvétel kérdése. Az ügyészség és rendőrség újabb nyomozásba kezdett, a tanúk egész sorát hallgatták ki, de a kezdeményezésből végül semmi nem lett. Az aktákat visszasüllyesztették az irattár pincéjébe, és minden maradt a régiben.

Egyetértünk a több mint fél évszázaddal ezelőtt befejeződött bűnper késői krónikásának végső megállapításával: *„Az úgynevezett Tisza-per, a maga szennyes intrikáival, a haladás iránti iszonytól fűtött szenvedélyeivel és antihumanizmusával legyen örökre memento az egészen más történelmi helyzetben élő utókor számára."*

Dr. Timár István

M. Makkai Piroska

A VI. kerületi rajztanárok

alkotásaiból a kerületi tanács művelődésügyi osztálya évenként — immár, hagyományosan — munkabemutatót rendez. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 45. évfordulójának tiszteletére most bemutatott mintegy 25 képből álló, gondosan összeválogatott anyag meggyőzően bizonyítja azt a szívós munkát, amelyet a rajztanár festők a korszerű művészi feladatok megvalósításáért egyre eredményesebben folytatnak. A művelődésügyi osztály a pedagógusok művészi törekvéseit ápolni és buzdítani kívánja, ezért több művet díjazásban és oklevél-jutalomban részesített. Az első díjat *Lorberer Anna: Útépítők* című képe kapta. A II díjat *Gopcsa Paula: Vöröshajú lány* című képe nyerte el. A III. díjat *M. Makkai Piroska: Begyűjtés* című grafikája és *Komádi István* könyvcímlap-tervei kapták. Oklevél jutalomban részesült: *T. Sztankovics Emília: Olvasó fiú* és *Mester Andor: Oktogon* című képéért. Jól szerepelt még a bemutatón *Fehér Magda, S. Király Erzsébet, Kustos Margit* és *Pártay István.*

M. MAKKAI PIROSKA: BEGYŰJTÉS

A Szeged városi és Csongrád megyei

rajztanárok kiállítása — a megyei művelődési osztály, a Szeged városi művelődési osztály, valamint a Pedagógusok Szakszervezete Csongrád megyei rajzpedagógiai és képzőművészeti tagozata rendezésében — huszonhét művész ötvenhét művét mutatta be.

A változatos anyagból méltatás helyett hadd soroljuk fel a következő műveket: *S. Brezovich Apollonia:* Tihany, *Buday Lajos:* Parasztházak, *Dér István:* Kukoricatörés, *Erdős Péter:* Esti halászat, *Fischer Ernő:* Dunapart, *Fodor József:* Tanyaudvar, *Horváth Mihály:* Tanya ősszel, *Holler László:* Lovak, *Huszágh Istvánné:* Szeged, *Juhász Klára:* Sárga ház, *Sz. Kovács Margit:* Viadukt, *Lázár Éva:* Vasút, *Lisztes Lászlóné:* Pécsi utca, *T. Nagy Irén:* Színvázlat, *Major Jenő:* Részlet Velencéből, *Papp György:* Mecseki táj, *Papp Sándor:* Épülő házak, *Szamos*

Pedagógusok Lapja 1962 Nov. 20.

Amiről idejében kell gondoskodni

a Magyar Szocialista Munkáspárt VIII. kongresszusa. Irányelveit a pedagógusok tanulmányozták, megvitatták és egyetértenek velük. *Egyetértenek a párt politikájával, mert következetesen fellép a baloldali szektás, dogmatikus elmélet és gyakorlat ellen csakúgy, mint a jobboldali revizionista elhajlásokkal szemben, s nyugalmat és biztonságot teremtett az országban.*

A irányelvek a többi között számot adnak az oktatás, nevelés terén végbement fejlődésről, egyszersmind hangsúlyozzák, hogy az oktatási reform megvalósítása jórészt csak ezután következik. A reform valóraváltásához korszerűsítéssel és új intézmények létrehozásával jelentősen növelni kell az iskolai férőhelyek számát, és biztosítani kell a megfelelő számú és képzettségű pedagógust.

Az alsó- és középfokú iskolákban jelenleg mintegy *hatvanezer pedagógus* működik. Ez a létszám sem mennyiségileg, de bizonyos értelemben minőségileg sem felel meg mindenben a követelményeknek. *A pedagógusok — különösen a kisebb falvakban — a mintegy négyezer betöltetlen nevelői állás miatt túlterheltek,* s ez kétségkívül a színvonal rovására megy; másrészt *az általános iskolákban a legutóbbi statisztika szerint* lehetőség. A képesítés nélküliek elosztása ugyanis nagyon különböző. Egyes megyékben a nevelők 10 százaléka képesítés nélküli.

Minthogy a magasabb színvonalú oktató-nevelő munka feltételeit sürgősen meg kell teremteni, *a szakszervezet javasolja: ne folytassuk tovább a képesítés nélküli nevelők tömeges beállítását.* Ennél valamivel jobb, bár ugyancsak átmeneti megoldás lenne, ha *a főiskolák második, illetve az egyetemek harmadik évfolyamát végzett hallgatók önkéntes jelentkezés alapján falura mehetnének tanítani, természetesen úgy, hogy tanulmányaikat levelező úton folytatják.* Az így kikerülők a főiskola hallgatói maradnának, munkahelyükön a szaktanítói besorolás szerinti fizetést és a képesítés nélküliek kedvezményét kapnák.

A képesítés nélküli nevelők munkába állításáról hozott miniszteri rendelet utal arra, hogy lehetőleg helybelieket kell alkalmazni. Ennek a megyék csak részben tudnak eleget tenni, s így *a képesítés nélküliek jelentős része komoly lakás- és ellátási gondokkal küzd.* Sajnos, jónéhány helyi tanács keveset, vagy éppen semmit sem tesz a problémák megoldásáért. *A szakszervezet javasolja, hogy a képesítés nélküli nevelők elhelyezése* sét, elhelyezésük és ellátásuk intézményes megszervezését).

Javasolja a szakszervezet a Művelődésügyi Minisztériumnak azt is, hogy vizsgálja felül a munkaerőgazdálkodás tervezésének eddigi módszereit, és fontolja meg, hogy a megfelelő pedagógus ellátottság biztosítása nem igényli-e újabb pedagógusképző intézmények létesítését.

A jövőben a szakszervezet maga is nagyobb felelősségérzettel, gondosabban fog foglalkozni a fiatal és köztük a ké-

VI

Temesi Alfréd, az Apáczai Csere János gyakorló iskola igazgatója felszólalásában a többi között aggályait fejezte ki azzal a javaslattal kapcsolatban, hogy a pedagógusképző intézmények másod-, illetve harmadéves hallgatói jelentkezhessenek vidéki iskolai munkára. A jelenlegi körülmények között, vajon hogyan lehet számukra lakást biztosítani, s minthogy a levelező tagozatok mindenütt túlterheltek, nem fognak-e tanulmányi szempontból elkallódni? Ötletként megemlítette, hogy *nem lehetne-e a pécsi egyetemet bölcsészkarral kiegészíteni,* hiszen ott az új orvosi egyetem építése kapcsán bizonyára szabadul fel épület.

Musits Jenő szombathelyi

Makkai Piroska

Grafikus

M.D.K.

Tiffer Sándor portréja

(1970-)

a belső címlapon.

Művészeti, 1962. december

Makói ref. templom

Szirbik Miklós:

Makó városának
közönséges és az
abban lévő ref.
ekklesiának lei-
rása. 8-r. 1 kép
104 l. Makó 1926

Gent (2142)

ÁRVERÉSI NAPTÁR.

2.	Kedd, április 23.	Szerda, április 24.
58	Festmények 61—161	Festmények 162—262
20	Ezüst 521—557	Ezüst 558—590/d
651	Porcellán 652—702	Porcellán 703—752
871	Üveg 872—901	Üveg 902—930/a
958	Szobor 959—986	Érem 1051—1100
1028	Érem 1031—1050	
s 25.	**Péntek, április 26.**	**Szombat, április 27.**
—363	Festmények 364—468	Butorok 1401—1626
826	Fém és vegyes 1201—1300	
—1200	Szőnyeg és Textil 1301-1400/a	

M.Makkai Piroska

Magyar Hirlap 1976/234/9

M. Makkai Piroska
metszete

M. Makkai Piroska

M. Makkai Piroska metszete

rendkívül fontos mű.

L. E. I.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 FEB 17.

NÉPSZAVA

Makkai Tiroska

zottan. Az író számára alap
kérdés, milyen erők teszik le

1021

Makkai Piros

Hány különbs
a két rajz k

Fényes

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

MAGYAR HIRLAP

M. Makkai Piroska, grafikus művész

1980 MÁR 23

1021

M. Makkai Piroska metszete

Kutatás és verseny

A brit életszínvonalat és a munkahelyek fennmaradását veszélyezteti, hogy Anglia hosszú távon *elhanyagolta* a kutatást és a gyártmányfejlesztést — állapították meg a Sussex-i egyetem egyik elemzésében. Így Angliának nincs esélye a piacon maradásra az NSZK-val, Svájccal vagy Svédországgal szemben.

Dömpingvád

Az amerikai U. S. Steel Co, acélipari vállalat azzal fenyegetőzött, hogy *bírósághoz* fordul, ha nem állítják le a hét európai acélgyártó ország termékdömpingjét. Az amerikai acélimport miatt az elmúlt negyedévben százezer munkás került az utcá-

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

NÉPSZAVA

Makkai Piroska, grafikus-
8 művész

1980 MÁR 1021

lekapott egy újságnövellába. ... tartó emberek nyomába sze-
de a felénél megszomjazott, s gődött. Átment a híd alatt, a
kiment a konyhába vizet inni.

Makkai Piroska: Anyaság

rvasi evangélikus ótemplom óraszerkezete

z ingák szabadon assanak. Fordított ben helyére kerül s" jöhetnek a vég- ítások". Például a at csak kívülről ítni, de csak be- het állítani. Elein- tucatnyi segítővel ncban, kiabálva meg a proble- la már csak egy an szükségem, en- kaptam kézi URH ő használatára. nehézség az óra- kívülről felszerel- nem akarjuk fel- ozni a tornyot. A ri Bazilikánál a n hegymászó tályának fiataljai najd fel a 2,3 mé- érőjű, korrózióálló, ozott lapokat.

korra lesz készen r „első" órája? mélem tavaszra, az idegenforgalmi idény kezdetére menni fog. Az esztergomi Bazilikához s a budapesti Batthyányi téri templomhoz hasonlóan *korszerű, nyugatnémet elektromos órát* kap a templom.

Egy speciális falióra kábeleken vezérli a mutatók léptető szerkezetét, s a harangok ütőberendezéseit is. A jövőben csak ilyen rendszereket kellene használnunk. Tervem, hogy egy-két mérnökkel és iparossal együttműködve, kidolgozunk egy hasonló, hazai elektromos rendszert. "A Bazilika régi óraművét pedig rendbehozom, s három-négy hasonló korú társával együtt, ott fenn a toronyban kiállítjuk az érdeklődőknek. Ha sikerül, ez lesz az *ország első toronyóra múzeuma.*

Szebeni Zsolt

Minisztériumba ken tartott sa tatón.

Nincs változá gi szabályozás nak a külföldi ellátásával ka akiknek hazájá gyar Népköztá *oldalú egészség szociálpolitikai ményben rög gyógykezelés díjazását.* A országok min továbbá több mal is van ily ményünk.

Két jogszab ki az egészsé niszter a külfö gyarországi g séről: *új* amely elsősor dekelt betegel tartalmazza a kat, továbbá t gyógyászati in nek, a kezelés rációjáról a s szeállításáról. sősorban a d van, amelyeke

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő
MAGYAR HIRLAP
1980 MÁR 1.6
M. Makkai Piroska
grafikusművész
1021

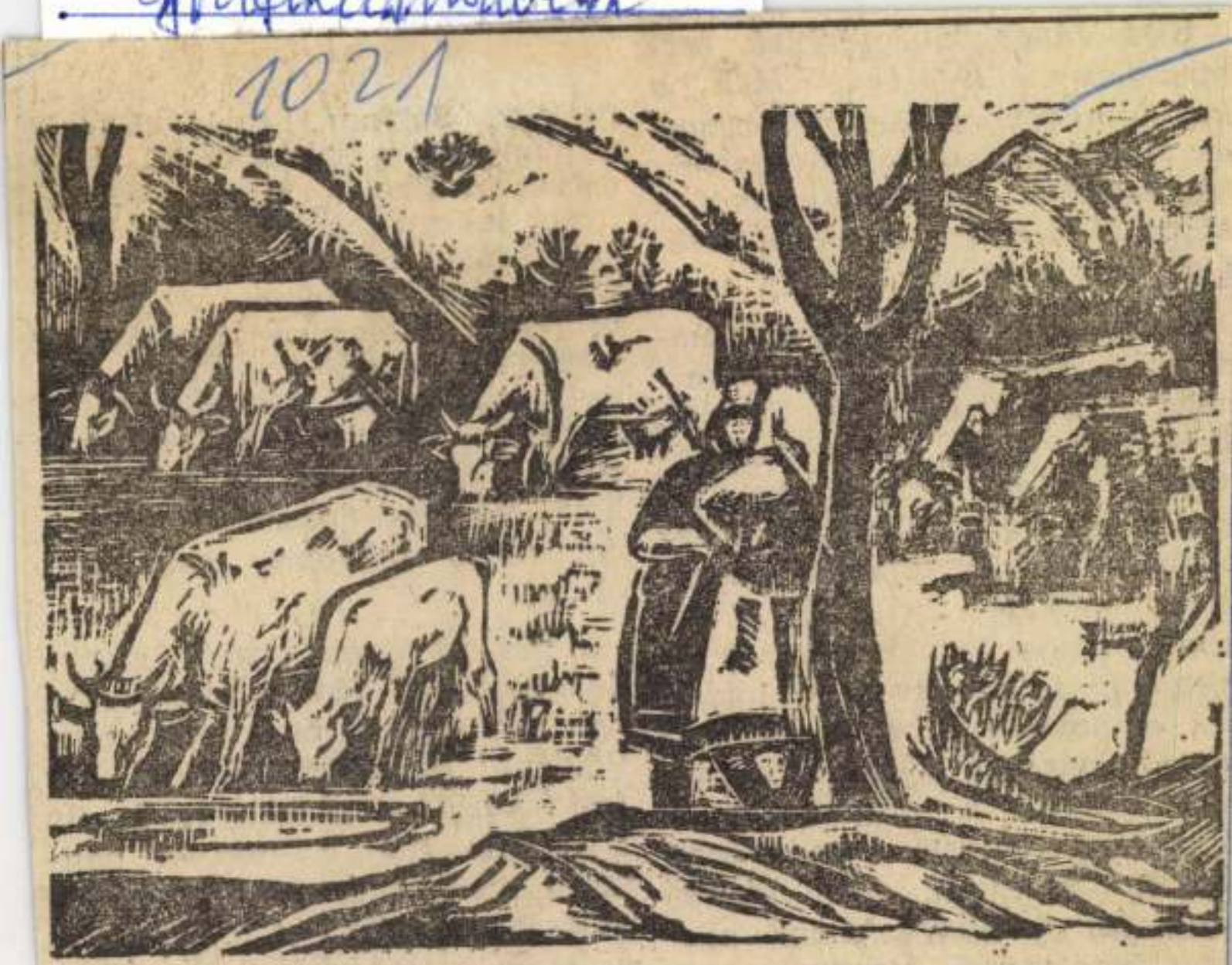

M. Makkai Piroska metszete

Kiss János kivégzésén
tendejében, 1944-ben, n
kommunisták Pálffy Gy
és Sólyom Lászlóval tárg
kat folytató szövetségese
Magyar Nemzeti Felkelés
nai vezérkarát vezette.

Ezt a rendkívüli életutat
dékozik bemutatni az altábor-
nagy féltestvére, Kiss Sándor,
Emlékeim Kiss János altábor-
nagyról című könyvében. Az
emlékező / író, Kiss Sándor az
eszmei fejlődés vonalát doku-
mentumokkal is jelzi, de a do-
kumentumok helyét gyakran —
meglehet túl gyakran — foglal-
ák el novellisztikus leírások, il-
etve túlságosan sokszor nyomul-
nak előtérbe a tárgykörhöz és
Kiss János emberi, katonai port-
éjához *szorosan nem tartozó*
észletek. A könyv ennek elle-
ére is kitűnő olvasmány és
endkívül fontos mű.

világháború előtt, alatt megin-
dult *ellenállási mozgalmak* és
jelentős alakjaik fejlődését, sze-
repét, lehetőségeit felmérő-érté-
kelő, bőséges dokumentumanya-
got közlő művekre gondol az
olvasó.

A kiadó ilyen irányú elgon-
dolásairól az idei kiadási terv-
ben több mű is bizonyságot tesz.
Például Herencsár Lajos *Két*
front között című könyve, amely
a halálra ítélt 2. magyar had-
sereg közkatonájának partizánná
válását mondja el. Figyelmet
érdemlő memoárkötet lesz.

L. E. I.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 JUL – 1
ÉLET ÉS IRODALOM

Makkai Piroska

1021

Makkai Piroska fametszete

LET ÉS
RODALOM
LMI ÉS POLITIKAI HETILAP
1978. JÚLIUS 1.

rxista történész

M. Makkai Piroska metszete

M. Makkai Piroska

p 1980/3/23/8

...kass került az utca-

M. Makkai Piroska

1980/5/1/12/

Makkai Piroska

Makkai Piroska fametszete

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juli. 1.
XXII. évf. 26. sz. 2. lap.

A marxista történész

ÉLET ÉS IRODALOM

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

1978. JÚLIUS 1.

A marxista történész optimizmusa

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JÚN 28
PESTI MŰSOR

M. Makkai Piroska
festő-grafikus-
művész
/1021

M. Makkai Piroska fametszetei

Népmesék hangulata, a történelem harapásai, költők kemény szava, balladák szomorúsága, ünnepek és hétköznapok öröme-könnye íródott fába. A kiállítás az elmúlt tíz esztendő munkáiból ad ízelítőt, megismertet a romániai Lupényben született, a kolozsvári festőiskolában tanult, s két évtizede fővárosunkban élő festőművésznővel.

Egy sor metszet viseli az *Önéletrajz* címet. Emlék az *Anyának*, aki özvegyen maradt négy kicsiny gyerekkel és emlék az *Apának*, akit elvitt a katonaság, a forradalom, a szitrájkok, a kényszermunka. Bányász volt. Az aprócska gyermek riadalmát örökíti meg a *Félelem* (*„Kisgyermekként füstös téglafal meredt felém, különös szörnyek és nagy csőrű madarak suhantak körülöttem. Kitört a világháború, menekülni kellett...”*) A felnőtt korra is jutott egy háború. A *Letört szárnyak* és a *Házasság* című metszetek szavak helyett is elmondják, mit jelent egy anyának — és művésznek — egyedül, három kicsi gyerekkel, férfi nélkül...

Erdély magas hegyei közt fehéren csillog a Páring három csúcsa. Erre emlékezett a kéz, a szív, amikor a *Páringot* véste. (*„Lupény felett románok lakják a hegyet. Amikor az asszony a faluba, városba indult, lóra ült. S hogy ne teljék hiába az idő, vitte a guzsalyát is, font...”*)

Titkokat, kínokkal átszőtt mesevilágot idéz az *Eredmény*. A metszet fekete-fehér keménysége, a kép sarkában kuporgó kis manó kaján arca beszél: *„A magas csúcsokon székelő óriási kristályon zenélő Művészet, elért eredményeimet lenézte. — Nem elég!”*

Gazdag élet tükröződik a Fényes Adolf Teremben kiállított metszetekből. (*„Az Önéletrajzon kívül is önéletrajz minden, amit fába vésztem...”*). Egy művész, egy asszony küzdelmei, a természethez, a hegyekhez hű ember életérzései. *„Most Budakeszin bérlek egy kis padlásteret. Itt egyedül lehetek, nincs velem más, csak az ég és a »kék hegyek«”*).

Naponta néhány órát elüldögél a kiállítóteremben *M. Makkai Piroska*. Elnézi a látogatókat, lesi az arcokat. Talán anyagot gyűjt. Minden tárlatára nagy gonddal készült, jó szívvel emlékezik. Egy elsárgult naplót mutat. »1954. LUPÉNY«. A beírások nehéz kezektől, íráshoz nem szokott ujjaktól valók. Egy oldalnyi aláírás, csupa keresztnév:

Félelem

Alexandru, Felicia, Katinka, Adela, Mihai, Ion... Bányászok, bányászfeleségek. (*„Ez volt a falumban az első kiállítás Visszamentem az enyéimhez, megmutatni, meddig jutottam. Szerették a képeimet, úgy mondták: múzeum.”*)

A most látható metszetek jórésze diófa dúcra vésett. *Tanáromtól, Varga Nándor Lajostól kaptam volt őket. Nehéz ma már igazán jó körtét, vagy diót szerezni. Mert legalább tíz évig kell érlelni a fát. Nagy művészek hagyták el a metszést, mert nem volt igazán jó dúc. Elárulok valamit. A nagyobb metszeteimet iskolai rajztáblába vágtam. Elég nehéz volt persze, mert a fenyő szálára hasad. Sok nyomatot sem bír el, de nem is akarom... Csak vésni. Az nekem elég. Így tudom a legjobban kifejezni magam. Mert festek is, az igaz, de a képek nem türelmesek. A fa igen. Ismerjük egymást..”*)

(nyerges)

„10 éves szimpo

Beszélgetés Fajó Jánossal, a tárla

Kisplasztikai kiállításnak tűnik a „1(éves szimpozion mozgalmunk", valójában pedig minden kiállított tárgy és grafika — makett. Közterek, utcák, lakóházak, az emberi környezet díszítői, formálói. Ami megfogja a nézőt: az anyagszerűség, az anyag érintetlen tisztasága, gépi pontosságú, töretlen művi megmunkálása. A győri Rába Művekben készült, a gyári technológia biztosította tökéletes megformálásukat.

— *Mi a szimpozion mozgalom értelme, túl a művésznek nyújtott technikai segítségen?*

— A kísérleti képzőművészet oldaláról az, hogy az eddig megmerevedett anyaghasználatot — hogy a zománcot csak lavorra lehet használni — feloldja. Új funkcióba állítsa a meglevő anyagot és ipari technológiát.

Számunkra az, hogy gondolkodtasson, az érzékenységünket ébren tartsa ezekkel az új feladatokkal. Hogy ne zárkózunk be egy grafika-, egy olajfestménymüvészetbe.

Szeretnénk a hazai formatervezést egy kicsit felpezsdíteni, utat teremteni az esztétikának az ipar felé. Minden szinten, minden területen: a csomagolástól egy pohár, egy asztal megformálásáig, színezéséig. Nemcsak nekünk fontos, hogy milyen tárgyakkal és milyen környezetben élünk: ma már árut eladni a világpiacon csak esztétikailag versenyképes színvonalon lehet. A művészet ugyanúgy termelőerővé kell, hogy váljon, mint a tudomány.

— *Hogyan kerültek alkotói közösségbe a RÁBA Művekkel?*

— Győrben tíz éve működik egy művésztelep. Volt egy rádióriport a városi pártbizottság titkárával, és Bohus Zoltánnal (az egyik kiállító!), akik elmondták, hogy most már abba kellene hagyni az akvarellezést, és valami olyasmit csinálni, ami kifejezi Győr ipari jellegét. Utcákon, tereken olyan szobrokat állítani, hogy ez az egyszerű turista számára is érzékelhetővé váljon. Így hívtak meg bennünket — akik már korábban is jártunk gyárakban —: *Haraszty Istvánt, Nádler Istvánt, Csiky Tibort, Lux*

használatára.

— *A munkások hogyan fogadták önöket?*

— Nagyon sok ember beszállt a munkába, esztergáltak, hegesztettek, lemezeket vágtak nekünk. Amikor látták, hogy keményen, éjszakákig dolgozunk, teljes bedobással segítettek. (Korábban a Csepel Műveknél Soltész István, az akkori

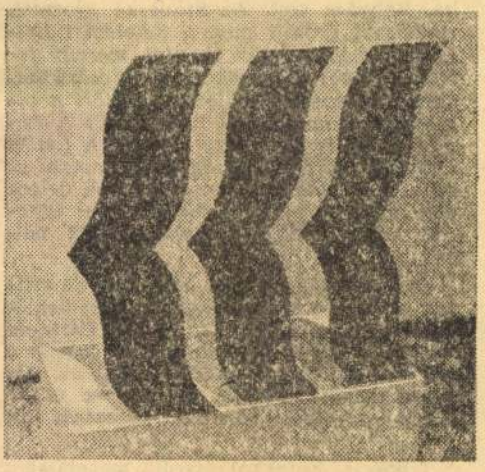

Fajó János: Síkplasztika

igazgató javaslatára jutalmat kaptunk azon a címen, hogy megszilárdítottuk a munkafegyelmet.) Utólag mesélték a gyár vezetői, hiába mondanak ők akármit, ha nem sikerül a munkásokat megnyernünk, nem kaptunk volna mi sem anyagot, sem gépeket. Azzal, hogy ők a szaktudásukkal beleszóltak a műalkotásokba, közelebb is kerültek hozzá — *eddig a munkás az ábrázolás témája volt, itt társalkotó lett.*

— *Van-e lehetőség a gyakorlati megvalósításra?*

— Győrben megkapjuk az épülő lakóházak tervrajzait. Nemcsak egy-egy plasztika vagy falikép elhelyezését beszélhetjük meg az építészekkel, hanem

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Makkai Piroska,

NÉPSZAVA

grafikusművész

1980 AUG 2 3

1021

Makkai Piroska:
Család

hajója a Marosból idén mint-
megyei építkezésekhez
Fotó — *Fehér József felvétele)*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 AUG 16
Makkai Piroska
NÉPSZAVA
grafikus
1021

Most rendelje m
a fűtéskorsz
lamos és gázkés
LAKÁSSZERVIZ
Bp. Szondi u. 27. 1067
Telefon: 125–860
125–867
127–680

MK SAJTOFIGYELŐ
091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
M. Makkai Piroska
grafikusművész
KÖNYVTÁROS
1981 .7. .
1021

Ára: 10,– Ft
HU ISSN 0450-7886

M. MAKKAI PIROSKA grafikáiból

(Cikkünket lásd a 432. oldalon)

PARTI NAGY LAJOS

Se dobok, se trombiták

(Kis levitáció)

Nem kezdhettem, nem is végezhetem hát olyan hirtelen, hogy kicsikét meg ne billenjek, hogy, mint búgócsiga, kicsit extatikus ne legyek majd, egyenetlen, széttartó és fegyelmezetlen, mielőtt eldől ez a szöveg, visszanyugszik és laza képzavarral földet ér. Csuromegy fáradt vagyok, tágas és összepréselt, zúg a fejem, százórányi magnószalag rohangál benne, százórányi matt és fényes hang, beszéd, sustorgás, csönd, anélkül, hogy akár egyetlen mondatot is rekonstruálni tudnék, visszaadni, még megidézni is alig ízben, illatban és mozdulatban, s ezt is jószerivel csak magamnak, s nem itt és nem most, szem, száj, arc, kéz, lámpa, sötétség, nyelv. Nyelv. Lucidus, zúzott dara, s ha történet, hát csak önmagáé, az eltelt, és megengedem, mesterségesen felpörgetett időé, százórányi, zizegő, egybehangzó magnószalagé.

Egy hete nem klavíroztam ezen a gépen (ujjé?), ráadásul a bal mutató sebes is, ráültem székestül e maratoni héten, puff, rá erre az ujjamra, s most, ha félreütök, ha nem, fáj. És félreütök. Aztán maga a gép is. Fáradt és furcsa a gép is, nem hajlandó hosszú ő-ket produkálni, nem mondok, én sem mondok hát konkrétan ő-ket, ha é-ket se ütne (egyelőre üt), azt se mondanám: ,,én'', csak hogy en,en,en ilyennnformán, milyen rengeteg ,,n'' egy flekk ilyenkor. Nem voltam itthon egy hete, s otthon mégis, egy régtől ismerős külső-belső tájban és helyen, s ha ezt itt csupán magamnak írnám, hát tényleg csak titokzatos n-eket írnék, ám leadás előtti délután van, munka, van, meleg és testfilm lebegés, így mégis köréjük csoportosítom az ábécét, különféle betűket e megnyugtató és sugárzó nek köré, kik mindennel és mindenek ellenére zieht uns hinan. És viszont.

Ama lucidus egy hétben s külsőbelső tájban minden ismerősen sűrűbb, többesszámúbb és személyesebb, minden drámább és komikusabb, szerepebb és természetesebb, minden nagyobb és kisebb, a csillagok ma, *mondjátok*, miért nagyobbak, szóval dichtung, maskara, vetkezés, gyomorremegés, játék, sírás, ezüstpapírgombóc. Pro forma nem ,,szakmázás'', noha mégis az, hisz pro *forma* van, s mert abban a tájban minden az és semmi sem az. Arról szól az az egy hét, kis levitáció, ahogyan talán élni kéne, bár nem lehet, és ahogyan mégsem kellene, holott, lám, lehet, csak éppen bírni nehezen, kibírni és feldolgozni nehezen. Vagy élek, vagy írok? Baromság? Ami ott, abban a hétben és tájban történik, az nem külön, pláne nem program szerint ,,irodalom'', hanem mindezzel, a *levéssel* együtt az: mesterség, tét és testmeleg, noha nem akol.

Ott, abban a külső-belső tájban, mágneses térben mondatok, közmagánbeszédek lebegnek, kályhaezüst, árvaszúnyog és vasreszelék, s különféle, de tényleg különféle én-ek, gerjesztők és gerjesztettek. Jól tudom, nem, éppen nem szóból és mondatból vannak és vagyunk azon a helyen, de utólag — és mi nem utólag lesz? — minden csupán nyelvben és nyelv által mondható, utólag a mondhatatlan is csak úgy, az arcbeszéd és testmeleg is csak nyelv által, s csak nyelvben, hogy szájsarok, kézpont, félmosoly, avagy volna még — meggondolandó — a hallgatás. Betűzzem? Há, mint hajolaj, a, mint almalé, látszat, lávapálinka, gödör, arcvíz, tata, árkádia, satöbbi. És akkor ez megint nyelv, noha nem rekonstrukciója semminek.

Ott, abban a külső-belső tájban, rét, harmat, tótükör, kecske, pacal, póniló, vízitraktor, zöldhajnal, de főleg kivilágított éjszakák és csillagos, szabad tér, kicsit cirkusz, kicsit esztrád, előadás utáni előadás, és rengeteg, tán fölösleges, tán elpazarolt sugárzás, s mégis ez, ez az ewigweibliche mozgat kint-bent mindent, ez adható és kapható és félreérthető, ez maga az erőtér, melyben és mely által számtalan helyi értékű mondat zizeg, tapad, konstellál, talál avagy lepattan. Ennyi, ami mondható, holott több történt mondatnál, mondatoknál, lucidus törmeléknél, de nyelv által történt, s ott is maradt levitante a kivilágított porond fölött, mint okosság, közhely, giccs, patent, ami ugyanakkor hold és szív és csillag, mert mindent lehet, de nem szabad mindent, lévén nagyon nem mindegy, hogy hogyan, igen, az a bizonyos *modus,* noha — az ,,élet''? az ,,irodalom?'' — többről szól, ha van ugyan több, de ennyi, ami mondható.

Ott tehát, abban a külső-belső térben, amire ráismersz, hisz régtől fogva ismerős, szóval *ott,* mint megannyi ezüstnyár, immár magnószalagból van a kupola, pimf és okos, matt és fényes fonadékból. *Megányi* kisebb, nagyobb el-, át- és félreértés, kivédhetetlen magány állt össze dialógussá, megannyi szakmázás létezésmesterséggé és viszont. Ott, azokon a kivilágított augusztusi éjszakákon nem *egy* fröccsöspohár és nem egy posztmodern, nem egy olvasat és nem egy ajakfény állt össze szeretetszaunává — még ha mindegyik, tudjuk, *mást akar is,* és ez így van jól —, összeállt testmeleggé, s mért ne mondjam, hogy szeretetté, barátsággá, megengedéssé, szóval, végül és valahogy összeveckelődött nem egyet-, de megértéssé, s ez utóbbi, jajambizony: ügy (ha úgy tetszik, magyar és nemzeti, és így és csak *így* tetszik, ha közellét és érintés, de nem dörgölődzés, rakk és ditirambó), egész egyszerűen valami önkéntes és természetes meleg, s mért ne mondjam, hogy ,,nagy-nagy tűz'', amintahogy azt is mért ne, hogy ami abban a külső-belső ismerős tájban sugárzásból és sokszemű beszédből kis levitációvá összeállt, s most itt zúg, morzsál és zizeg a fejemben, hogy az bizony eléggé segít élni és *eléggé lendkerék az őszre,* isten áldja a képzavart, mért ne?

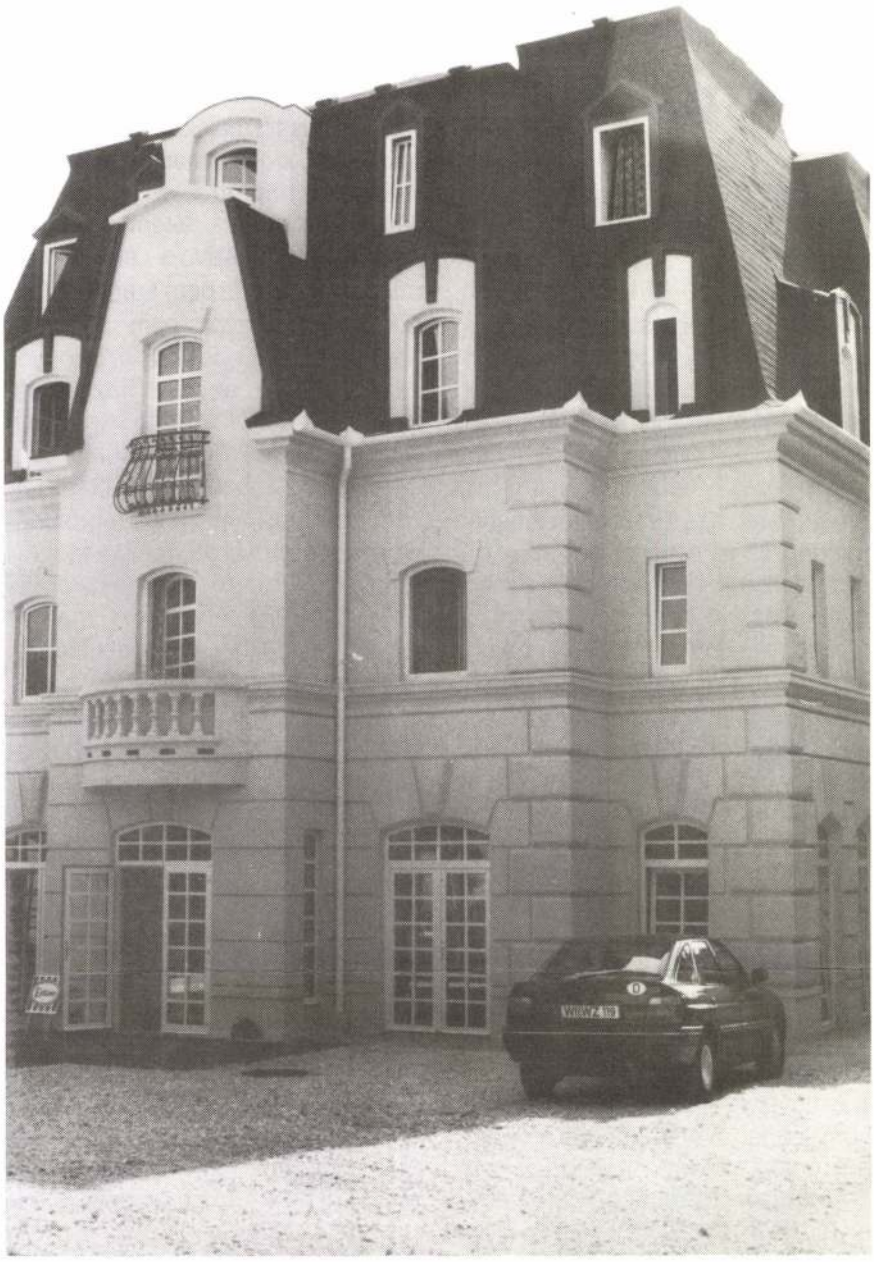

Ifj. Durkó Zsolt felvételei

GYÖRGY PÉTER

Tér/kép

Valódi utánzatok

A posztmodern immár nem csak filozófiai, irodalmi diskurzusok témája Pesten, s nem is csupán a szakmai figyelem kereszttüzében álló pár építész belügye, hanem a köznapi építészet tárgya lett. Erre mutat két új budai, valódi, hamisítatlan utánzat, a Monarchia vendéglő a Kútvölgyi úton, illetve a Walzer szálloda a Németvölgyi út temetővel szemközti oldalán.

Mint az elnevezésekből is látható, a századelő iránti nosztalgia mára nem csupán a könyvesboltokban elérhető reprint albumok forgalmában, a lakberendezési boltok csacskaságaiban, végül némely politikus modorában érhető tetten. Az ezredvégen, íme, mi sem tűnik kellemesebbnek, mint a századvég. Láthatóan a magántőke új, és immár komolyodó nemzedéke elhatározta, hogy ama korszakból meríti ethoszát. Azok voltak a szép idők! Az üres viccelődés e két épülettel szemben hirtelen komollyá változik, az egyébkénti posztmodern idézgetés, kellemkedés helyett itt immár vadonatúj és teljességre törő utánzatok épültek.

Hiszen nem lehet nem jelentőséget tulajdonítanunk annak, ha az édes bécsi dallam nevére keresztelt, a minap átadott új Walzer szálloda nem más, mint egy némiképp szükségszerűen kicsinyített, francia manzárdszintekkel ékített barokk kastély ideáltípusának igencsak szórakoztató másolata. Makkhegyi György Palladio villa méretű épülete nem csekély kihívásnak kellett hogy megfeleljen, eleget kellett tennie a környéken még elfogadható párkánymagasságnak, a hasznot hozó szobaszám mindennél égetőbb parancsának, illetve a reprezentatív, kifejezetten méltóságteljes külső követelményének. Mindezt – úgymond – jól szolgálja a miniatűr kastély, a szobánként eggyel előreugratott, sarkokon kváderkövekkel illusztrált, középütt balluszteres erkéllyel ékített fehér homlokzat látvá-

nya. Kérdés, hogy miként is függ össze a választott építészeti modorok montázsa a Walzerrel, a barokk a századforduló világával, de ez végül is lényegtelen. Mert igaz, ami igaz: a századvégre valóban válaszolt az ezredvég, a historizmus és eklektika városában megejtő természetességgel tűnik fel a posztmodedrn tréfa. S nem mellékes az sem, hogy az épület roppant kulturált. A földszinti hall és étterem a lehetőségekhez képest *tényleg* tágas, a századforduló békéjét idéző bőrgarnitúrák kényelmesek. S feltétlen a kastély javára kell írnunk egy látszatra apró megoldást: a kerítés hiányát. Pesten, a vadul elkerített telkek városában *nyílt* teret hagyni — komoly fegyvertény, akárha a Napnyugaton lennénk.

Tagadhatatlan, hogy a némiképp hivatásszerű városcsavargó ambivalens a Walzer historizmusa láttán, de nem sokáig álmélkodhatunk. Hiszen csak pár dombbal kell arrébbmennünk, s íme ott a következő posztmodern tréfa: Soproni Szabó Attila munkája, a Monarchia étterem. A modor emitt a neoklasszicista, oromzatán timpanonnal ékített villaépítészeté. Balluszteres lépcsőkorlátok a főbejáraton, a barokk templomok, vidéki vasútállomások — vö. Monarchia — sárgájával festett falakat fehér falpillérek törik meg, odafent aféle koronázópárkányzat. Az első emelet ablaksorát fehér, ívelt erkélykorlát díszíti, odabenn — vadonatúj — szecessziós lámpák, zöld bőrfotelek, kandallók, a tetőtérben diszkrét (sic!) kártyaszobák várják a lelkesült vendégeket. A kerthelyiséget borító zöld szőnyegpadló ugyan snassznak mondható, de sebaj. Ha a Walzer ambivalenciát ébresztett, akkor mit is kezdjünk a Monarchiával? Hiszen eklektika ide, szabad asszociációk oda, a Kútvölgyi úti ház *kicsit* kétségbeejtő. Mert legalább annyira ott érződik e házon az ötvenes évek ,,sztálinbarokkjának'' nyoma, mint a vágyott és vélt mintáké. De talán nem is baj mindez. Talán ettől lesz reális az álom. Ettől lesz élő és igaz épületté a pszeudo, a másolat.

De túl azon, hogy az ember ismét regisztrálhatja, milyen nagyhatalom is a Pénz, milyen sebességgel is folyik Budapest átöltöztetése, van még valami, amiért is nem lehet viccel elütni e két ház felépültét. S ez a vállalkozók ethosza. Azt hiszem — abban reménykedem —, hogy a Monarchia és a Walzer tulajdonosai nem összevissza kapkodtak. *Volt* valami jó okuk arra, hogy visszanyúljanak a századvégre, mégha az építészeti allegóriák nem is mindig pontosak. Azt remélem, hogy ezek az emberek *komolyak*. Azért választották a tűnt időket, mert úgy hiszik, akkor még komolyan mentek a dolgok. Megbízhatóan, talán tisztességgel. Ezek az emberek azért akarnak tradicionálisnak tűnni, mert megbízhatóságukat óhajtják reklámozni.

Meglehet, tévedek, s jobb nyíltan megmondani, hogy az aféle politikailag ellehetetlenült, tényleg talaját vesztett baloldali, mint én, tagadhatatlan előítélettel viseltetnék minden iránt, ami összefügg a Pénzzel. Igaz, magam tudom a legjobban, hogy ez komikus. Végre is a nosztalgiák tárgya soha nem véletlen, a századelő, a Budapestet önmagává tévő korszak felidézése ma tényleg aktuális. De hát mégiscsak annak a korszaknak a végéről írta Ady Endre, azoknak az éjszakáknak tanúja a *Budapest éjszakája szól* című, számomra oly kedves giccsében:

Csók, ájulás, láz és mai siker
Mit bánjuk ma, a holnap mit mível
Itt mintha a víg Halál lengene.

SEBŐK ZOLTÁN

A csábítás időszerűtlensége

Császár Lászlónak

MAKKHEGYI György épület

Szeretné megismerni azt az egyszerű titkot, amelynek segítségével a legkívánatosabb nők is felkínálkoznak Önnek?" — kérdezi olvasóitól a *Reform* című hetilap egyik cikkének nagybetűs címe, s még csak igennel sem kell válaszolnunk, az első sorokból máris biztató ígéretet kapunk: ,,Megvan a módszere annak, hogy a nők figyelmét magukra irányítsák és velük szexuális kapcsolatba kerüljenek" — áll a szövegben, mely így folytatódik: ,,Ez független az Ön külsejétől. Független a korától is. Mégcsak rámenősnek sem kell lennie."

Ahogy ezt olvastam, gyorsan lapoztam egyet, hogy ellenőrizzem, nem Jean Baudrillard, a kitűnő francia gondolkodó írta-e a cikket, aki a csábítás problémakörét már a hetvenes években filozófiai rangra emelte, s benne egész sereg posztmodern kori jelenség epicentrumát vélte tettenérni. Csakhamar rá kellett azonban jönnöm,hogy sajnos nem Baudrillard lett a *Reform* munkatársa, sőt, attól tartok, ez a cikk alapjaiban rengeti meg a francia szociológus máris komoly visszhangot keltett csábításelméletét. Pontosabban szólva, ha hihetünk a benne leírtaknak, nemcsak hogy megrengeti, hanem egyszerűen fölöslegessé teszi azt.

De nézzük, miről is van szó. Baudrillard, akinek magyar nyelven néhány cikkén kívül mindeddig csupán *A tárgyak rendszere* című korai könyve jelent meg, a hetvenes évek közepén valóságos paradigmaváltást hajtott végre a társadalomtudományi gondolkodásban. A korábbi megközelítést feladva, melyben minden a tág értelemben vett termelésnek rendelődött alá, Baudrillard feltette a kérdést: mi lenne, ha a termelés szerepét átvenné a csábítás?

E gyökeres fordulat háttere, mint egyik interjújában elmondja, látszólag roppant egyszerű és banális volt: miután észrevette, hogy a *production* (termelés) és a *sèduction* (csábítás) szavak közötti viszony alapja egy fonológiai szójáték, így kiáltott fel: ,,Van-e csábítóbb, mint egy szójáték, két szónak az a jelentéktelen, haszontalan összekapcsolása, amelyek nem analitikus ellentétpár többé, hanem reverzibilis láncreakciót képeznek?" A dolog azonban természetesen nem ilyen egyszerű. Amikor Baudrillard részéről az idézett felkiáltás elhangzott, már számos provokatív tanulmányt és esszét tudhatott maga mögött, melyekben kimutatta, hogy a posztindusztriális társadalmakban a termelés abszurddá válásával egész sor hagyományos fogalom vált használhatatlanná. Arra a következtetésre jutott, hogy az új körülmények között, amikoris minden utópia bőségesen megvalósult, a politika üres spektákulummá vált, a művészet többszörösen is megvívta a maga gigantikus szabadságharcát, az új technológiák pedig soha nem tapasztalt sebességgel ontják magukból a jelöltjüktől megfosztott szimulákrumokat, radikálisan el kell vetnünk az igazság, az értelem, a szociális, a morál, a dialektika, a transzparencia, a felszabadulás és például a finalitás fogalmát.

De nemcsak Baudrillard volt ezen a véleményen. Ha lenne terünk megvizsgálni a hetvenes évek közepére Franciaországban kialakult filozófiai és társadalomtudományi szituációt, szépen ki lehetne mutatni, hogy Bataille, Derrida, Deleuze, Guattari, Lyotard, Foucault és mások az úgynevezett homogenizáló gondolkodást bírálva valóságos elméleti romhalmazt hagytak maguk után. Baudillard-hoz hasonlóan sok-sok olyan fogalomtól vettek végső búcsút, melyek korábban a gondolkodás alappilléreinek számítottak: a dialektikától és a metafizikától, a jelentés és az igazság hagyományos értelmezésétől, az abszolút tudás igényétől, a szabadság és a szubjektum központi szerepétől, de még a kritika értelmétől is.

De akkor vajon mi marad, mi az, amibe az új helyzetet vizsgálva az elméleti gondolkodás még megkapaszkodhat? — tették fel sokan a kérdést, s Baudrillard esszék sokaságában válaszolta, hogy ami még megmaradt, az a csábítás. Miért épp a csábítás? Többek között bizonyára azért, mert ez az illékony fogalom, úgy látszik, mentes mindattól, ami Baudrillard és francia kollégái elemzései szerint a posztindusztriális társadalmakban időszerűtlenné vált: a csábításnak nincs igazsága, nincs mögötte valami rejtett, mély értelem, semmi köze a szociálishoz, a morálhoz, a dialektikához, a transzparenciához, a felszabaduláshoz és a finalitáshoz. Pontosabban fogalmazva: Baudrillard úgy határozta meg, illetve írta körül, hogy mindehhez ne legyen köze.

Így lett csábítás az értelem s a reális, az igazság és a tudás rendszerével szembeni kihívás. A csábítás, amit Baudrillard egyértelműen a valóságelv és az örömelv fölé helyez, magában foglalja a játék és a párharc, az energia és az intenzitás, az elbűvölés és a titok, a véletlen, az irónia és a szertartásosság lehetőségét.

A csábítás helye a tiszta látszat birodalma: nem tartozik a hagyományos értelemben vett jelek világába, tehát független az értelem és a mély megalapozottság követelményétől. A csábítás egyfajta provokáció: titokzatos duális és reverzibilis kapcsolat, melynek vannak ugyan bizonyos szabályai, de azok kimondatlanok maradnak, s Baudrillard szerint épp azért csábítóak, mert kimondatlanok. A csábító erős pozíciója onnan ered, hogy nincs se igazsága, se lokalizálható helye, se értelme.

A csábítást Baudrillard határozottan elválasztja a szerelemtől is és a pornográfiától is. Az előbbitől mindenekelőtt abban különbözik, hogy mentes a féltékenységtől, tehát sohasem elnyomó, az utóbbival pedig egyenesen ellentétes: a pornográfia

MŰVÉSZETEK HÁZA
P É C S

Tisztelettel meghívjuk Önt

2002. február 21-én, csütörtökön, 17 órára,
a Művészetek Háza Martyn Ferenc Tetőtéri Galériájába
(Pécs, Széchenyi tér 7-8.)

a
„Szent színházak"
avagy
„A türelem akrobatikája"

című kiállításra, amelyben

MAKKY GYÖRGY

Türelemüvegeit és zárdamunkáit
mutatjuk be.

A kiállítást
LENGYEL LÁSZLÓ
művészettörténész
nyitja meg.

A kiállítás március 8-ig látogatható, naponta 12-17 óráig.
Szombaton és vasárnap zárva.

MAKKY GYÖRGY

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Makky György

1967 NOV 12

1021

1967. november 12.

„ÖREGSÉG ÁLMA"

(Makky György linómetszete)

Jelenet a filmből.

CSILLAGOSOK, KA

Jancsó Miklós új filmjéről

Az 50. évforduló ünnepi filmeseménye volt *Jancsó Miklós* legújabb — az orosz polgárháború időszakát felelevenítő, a „csillagosoknak", az új eszmékért életüket áldozó vöröskatonáknak és a velük együtt küzdő internacionalistáknak emléket állító, igényében és megvalósulásában is

génylegények" naiv lázadásától elválasztja.

A film felépítésében, szerkezetében is a valóságnak megfelelően követi az események rendjét. A kezdeti, anarchikusnak tűnő állapotok bemutatásától a cselekmény egyre lényegre törőbb kibontásával, s

hé
ha
fej
ha
ala
ná
ku
na
sze

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI HÍRLAP

1974 JAN 20

Makky György

1021

Makky György: NÁRCISSUS

Utánad

Először
megteremtettem a Napot,
aztán a Földet,
a csillagokat
és azután Téged.
Itt megdermedt
nagy, vajúdó kezem,
utánad lopakodtam
emberi sejtekbe burkolózva,
hogy csodálhassalak,
hogy szerethesselek,
és eldobtam érted
a félbemaradt világot megváltó
~~slacos~~ örökletet.

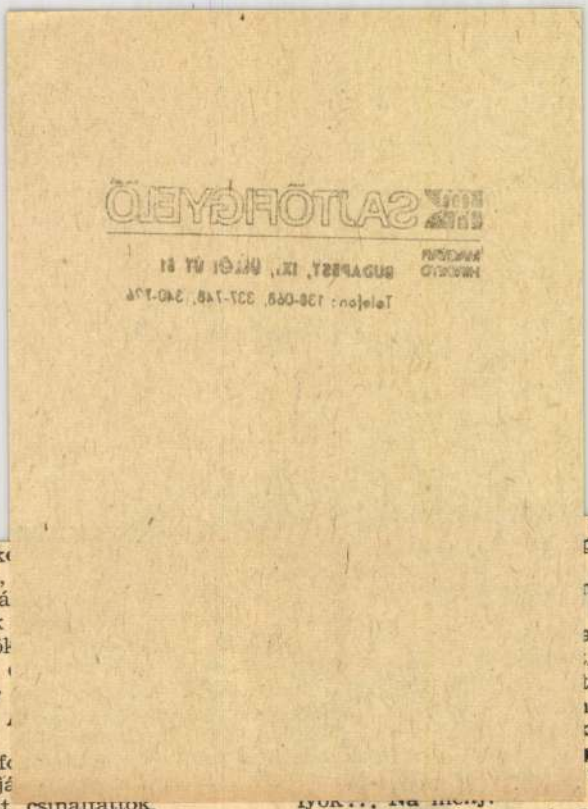

n. Az emberek általában
ak az egyiket — az ünnepit
tartják boldogságnak: ami-

üzenetek

ób·lkozásait. Nos, ha azt java-
ljuk, hogy ne pazarolja idejét,
lelki energiáit a versírásra
ggye el ezt a segítőszándék
ondatja velünk.

Sz. J. Nagykanizsa. Igazán egy-
telműen tette fel a kérdést, a
lasz tehát rövid lesz: Versei —
ntosabban — csasztuskái, nem
ik el azt a színvonalat, hogy
közölhessük egyiket is. Viszont
lvesen idézünk pár sort tanul-
gul azoknak, akik ugyancsak
rset írnak: Így ne! „Nincs ná-
nk osztálynarc: csak munka,
y vezet útunk a szocializmusba),
élen, Nyugaton, Északon, Kele-
n.) ébred már a nép, mind-
ind egy ember" (?)

sőn k
elnök,
találtá
dozók
vödrök
nem
jeliőr
—
öreg,
szemf
dig já
virslit csináltattok.

Aztán elmentek a lovak. Virslinek-e, vagy valahová cigánynak? Mindegy. Feri bácsi két hétig szótlan volt. Nem beszélt senkivel, csak odavakkantott valamit, ha szóltak hozzá. Aztán egyszer bement az istállóba és megnézte a csikókat a két deres helyén. Attól kezdve gyakran járt oda

he-
par-
neg-
a az
, de
thon
nak
ki a
pén-
mo-
lyok?.. Na mennyi.

Híre ment a dolognak. Mert ezután egyre-másra kiballagott a majorba, hogy hazaküldje a Palit. Valami bolondságot mindig mondott neki. Egyszer azt, hogy egy gyerek nem gyerek, eredj! Másszor meg, hogy amikor jött, hátul a tyúkólak körül fogott a kutya, nézze meg, nem va-

rtrud: Takács Katalin

él is fontosabb a bizalom

november 8-án
című drámáját
ét *Takács* Kata-
a *Radnóti Szín-*
ıdata új társula-

áját sokan, sok-
urt a legnagyobb
ban?
n másképpen fo-
ndező. Meg kell
udot, hogy a ren-
értelmezésemtől
János azt szeret-
ers, erőteljes szí-
ıezésemben a ki-
a egy másik férfi
s van közte és a
szavai igen nagy
embernek az az
telt kehely.
nséggel, hogy a
szló Zsoltnak Ta-

ászló Zsolttal is
tszottunk szerel-
én a címszerep-
ij herceget. Azt
hogy az életben
ndarabban. A szí-
l tudjam hitetni:

ódottan nyilatko-
esetleg elhagyná
ı?
ban bennem vol-
változtak. Talán

tott Botho Strauss Idő és szoba című művében Marie Stauberként. Gondolkodott-e azon, hogy húszévnyi tapasztalattal melyek azok az asszonyszerepek, amelyeket most tudna eljátszani?

Takács Katalin: Jókor jött a méreggel telt kehely

MTI-fotó – Ilovszky Béla

– Hiábavalónak érezném, hogy ezen gondolkodjam. Nem hiszem, hogy az Új Színházban megvalósulhatna, amit elképzelek. Hogy mi kerül színre, azt a rendezők döntik el, és ebbe a színész elképzelése sokszor nehezen fér bele. De valójá-

NAPLÓ

ERDÉLYI JÁNOS ÉS ZSIGMOND DEZSŐ Az asszony című filmje a mannheimi fesztiválon az ökumenikus zsűri különdíját kapta.

FRANÇOIS NICOULLAUD francia nagykövet tart előadást ma délután öt órakor hároméves magyarországi tapasztalatairól és a magyar–francia kapcsolatok további fejlődési lehetőségeiről a Magyar Francia Társaság találkozóján, a MÁV Rt. nagytermében (Budapest, Andrássy út 73–75.).

KÖRTVÉLYESSY MAGDA festményeiből nyílik meg kiállítás ma délután öt órakor a Nagy Balogh János kiállítóteremben (Budapest XIX., Templom tér). A tárlat december 2-ig tekinthető meg.

SARKADY SÁNDOR, Bősze Balázs és Locsmándi László a soproni Patriot Kiadónál megjelent verseskötetét mutatja be ma délután öt órakor a soproni Liszt Ferenc Művelődési Ház aulájában Zentai László író.

MAKLÁRY KÁLMÁN ma megnyíló önálló kiállításán legújabb munkáit tárja a nagyközönség elé. Ez év nyarán készült alkotásai a Budapest Hilton Szálloda dominikánus udvarának kerengőjében láthatók. Makláry Kálmánnak önálló kiállítása volt Los Angelesben, majd San Franciscóban, San Diegóban, illetőleg Sacramentóban is. Makláry Kálmán várbeli kiállítása november 30-ig látható a Hiltonban.

MEGJELENT

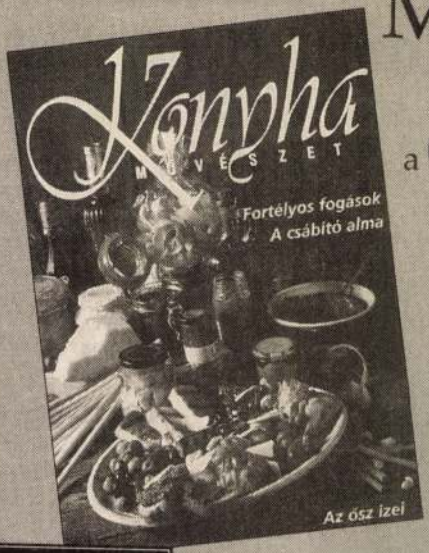

Egy lap az ínyenceknek

a Konyha MŰVÉSZET legújabb száma!

Aki a Konyhaművészetet szereti, rossz szakács nem lehet!

LAPUNK TARTALMÁBÓL:

Az ősz ízei, forró sütemények, édes almabor.
Pizzaparádé vegetáriusoknak is.
Csicseriborsó, bab, lencse
olcsó és laktató fogások, a Közel-Keletről is.
Salátanulmányok, folytatódik
az egészséges táplálkozást segítő sorozat.
Tizenöt rétesrecept!
Édes meglepetés a csábító alma.

Keresse a Konyha MŰVÉSZET őszi számát, már kapható az újságárusoknál!

ÁLLAMI
PRIVATIZÁCIÓS ÉS
VAGYONKEZELŐ RT.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

1. **Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt.** (a továbbiakban: Kiíró vagy ÁPV Rt.) (Budapest 1133, Pozsonyi út 56.) nyilvános egyfordulós pályázatot hirdet a Rába Kereskedelmi Rt.

Maskány Kálmán festő

NAP-SZÚRÁS

Azt írja az újság, hogy be kell temetni a hároméves gáborjáni régészeti feltárást, nincs pénz arra, hogy láthatóvá tegyék a monostor és a templom maradványait, nem telik „felfalazásra". Legalábbis egy időre vissza kell fedni a területet. Nem barbár, értékre nem néző cselekedet ez, éppen amiatt van rá szükség, hogy az időjárás viszontagságai ne ártsanak a sok évszázados romoknak. Eszünkbe jut Móra Ferenc, aki szintén nagy barátja volt a régi csontoknak, pártavereteknek, koporsószögeknek. Mit tenne a mai küszöbrágató időkben? Ha bár amikor ő járt a földön „őshámozó" igyekezettel („hun sírok, hun nem azok"), az sem volt éppen a Kánaán. Mégis sok mindent ki tudott módolni. Még azt is elérte (persze nem pénzkérdés volt), hogy a kommün alatt ne a múzeumba tegyék hadiszállásukat a dűtő-borító, sáros csizmájú, műveletlen, bagózó vöröskatonák. Merthogy azoknak nagyon megtetszett ám a múzeumpalota. Móra először megijedt, hogy vége a világnak, főleg a múzeumnak. Aztán azt mondta: elvtársak, csak az a baj, hogy itt nem lehet dohányozni. Az egyszerű embereknek nem jutott eszükbe, hogy ezentúl lehet, mert már mi vagyunk a törvény, meghajoltak a nadrágos ember szava előtt: tényleg, ha tilos a „múzejomba" a dohányzás, itt nem lehet a főhadiszállás. **(es)**

Budapest: A Tesco, Anglia legnagyobb hipermarket vállalkozása, Magyarországon először a Pólus Centerben kezdi meg működését. Ebből az alkalomból pénteken nagyszabású divatbemutatón ismerkedhettek meg a sajtó hazai képviselői az angol ősz és a jövő tavasz, elsősorban fiatalokat érdeklő ruhakollekcióival. A szokásos ruhacsodák helyett egyszerű, hétköznapokon viselhető modelleket lehetett látni Fotó: Nagy Gábor (ISB)

Fagytűrő autóbuszok a szibériai hidegbe

Székesfehérvár (MTI) – Az északszibériai mínusz 50-60 fokos télben is biztonságosan üzemeltethető, hideg égövi autóbuszokat fejlesztettek ki és gyártottak szibériai megrendelésre az Ikarus székesfehérvári gyárában. A kilenc szóló és öt csuklós járművet útnak indították Székesfehérvárról.

Elkészítésük különleges feladatot jelentett, hasonló buszokat ugyanis eddig sem az Ikarusban, sem más európai karosszériaüzemben nem gyártottak. A szerkesztők, a technológiai szakemberek, a különféle tar- ták ki az alkalmazott gyártástechnológiát. A konszolidált időjárási viszonyokra tervezett buszokétól eltérő, hidegtűrő hegesztést alkalmaztak, ötvözött hegesztőhuzalt használtak, s a buszok szinte minden részén fokozott hőszigetelést alkalmaztak. A padló alá például különleges, üvegszálas réteget építettek be, a járművek padozata pedig parafaréteggel kiegészített, hőtartó szendvicsszerkezetet kapott. A szélvédő, a vezető melletti üveg fűtött, s a buszok valamennyi ablaka hőszigetelő termoplan üvegből kés- patronokkal látták el az üzemanyagrendszert és motorblokkot. A csuklós autóbuszok „harmonikáját" a Taurus által e célra kifejlesztett, a mínusz 59-60 fokos hidegben sem törékeny anyagból készítették, s kárpittal burkolták. Fagytűrő anyagból gyártották az ajtóműködtető berendezéseket, a mozgó, forgó szerkezeteket, tömítéseket is. A hideg égövi autóbuszok gyártási költsége 30-40 százalékkal haladja meg a normál időjárási viszonyokra tervezett járművekét. Kifejlesztésükkel viszont az Ikarus lépéselőnyre tett szert a konkurens üzemekkel szemben, s

Hűség az erdőhöz

Gelénes (HBN – H. A.) – A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Gelénes határában húzódik a fehérgyarmati erdészet Bockereki-erdeje, amelyet a hagyomány szerint Zrínyi Ilona adományozott a falunak, hálából, mert lakói itt bújtatták annak idején. Az erdő mélyén pedig három sírból álló kis erdésztemetőt talál a ritka látogató. Egykori erdészek álmát vigyázzák itt a fák, akik annyira szerették az erdőt, s munkájukat, hogy azt kérték: ha egyszer végső nyugalomra kell hajtani fejüket, ott domboruljon sírjuk is, ahol életük eltelt, ked- erdejükben. Revicky Nándor, volt ura-

HOROSZKÓP

III. 21.–IV. 20.
Nagy körültekintéssel és óvatossággal végezzenek ma minden feladatot, mert a mai napon nem kimondottan a legkedvezőbb csillaghatások alatt áll!

IV. 21.–V. 20.
Különösen szerencsésnek mondható a bika jegyűek mai napja. Eredményes együttműködésre számíthatnak a munkában és a magánéletben egyaránt.

V. 21.–VI. 21.
Ne csináljon semmiből nagy problémát, ne fújja fel a dolgokat! Tudja jól ön is, hogy nem vezethet jóra, ha a bolhából is elefántot csinál.

VI. 22.–VII. 22.
Halasszanak minden fontos dolgot a következő napokra, hetekre! Ma ugyanis komoly belső feszültséggel, bizonytalansággal kell megbirkózniuk.

VII. 23.–VIII. 23.
Kellemes hangulatot ígérnek mára a csillagok, használja ki ezt a kedvező alkalmat! Nagy lendülettel és önbizalommal végezzen mindent, meglátja, meglesz az eredménye!

VIII. 24.–IX. 23.
Kissé ideges, ingerlékeny hangulatban van ma. Éppen ezért ne vállalkozzon olyasmire, amihez gyors döntési készségre van szükség, mert csak elronthat mindent.

IX. 24.–X. 23.
A nap második felében már jobbak a csillagállások, a kora reggeli és a délelőtti órák azonban óvatosságra intenek. Ne hamarkodjon el semmit!

X. 24.–XI. 22.
Hatalmas optimizmusát csak irigyelni lehet. Kitűnő hangulata van ezekben a napok-

RÉGIZENE

A Vagantes koncertje

Debrecen (HBN-HeP) – Az Universitas-koncertek soron következő hangversenye újabb csemegét ígér a közönségnek. A hét éve alakult Vagantes régizene-együttes először fog a városban hangversenyt adni november 5-én 19 órától a KLTE aulájában.

A trió tagjai: Kálmán Péter (viola da gamba, fidel, basszuslant, ütőhangszerek), Szabó István (ének, lant, barokk gitár, koboz, töröksíp) és Tóth István (furulyák, fuvola, zengőkürt, ének). A honfoglalástól a XIX. századig terjedő magyar históriát felölelő műsor előtt Kálmán Pétert kérdeztük az együttesről.

– A vándordiákokról kapta zenekarunk a nevét, azzal a céllal, hogy hozzájuk hasonlóan a régi történelmi időkről tudósítsunk.

Ennek jegyében készítettük el eddigi öt felvételünket is. Ezek között a XVI–XVII. századból származó énekek, táncok mellett készült egy-egy anyag Balassi Bálint és Esterházy Pál verseire, eredeti dallamokkal. Ezeket CD-lemezen is megjelentette a Hungaroton, valamint ebben az évben a Magyar Krónika – 1100 év történeti énekei című új műsorunkat is kiadták már. Az együttes vezetője Szabó István lantművész, ő választja ki, dolgozza fel és rekonstruálja a darabokat.

Nagy szakértelmet s némi szerencsét is igényel ez a munka. Balassi Bálint megadta a verseihez, hogy melyik nótára énekelte, de ezek megtalálása nem mindig egyszerű. Nemrégen például István angliai fellépésén hallott valamit, ami alapján egy nyugat-európai könyvtárban lelt meg egy magyar eredetű dalt.

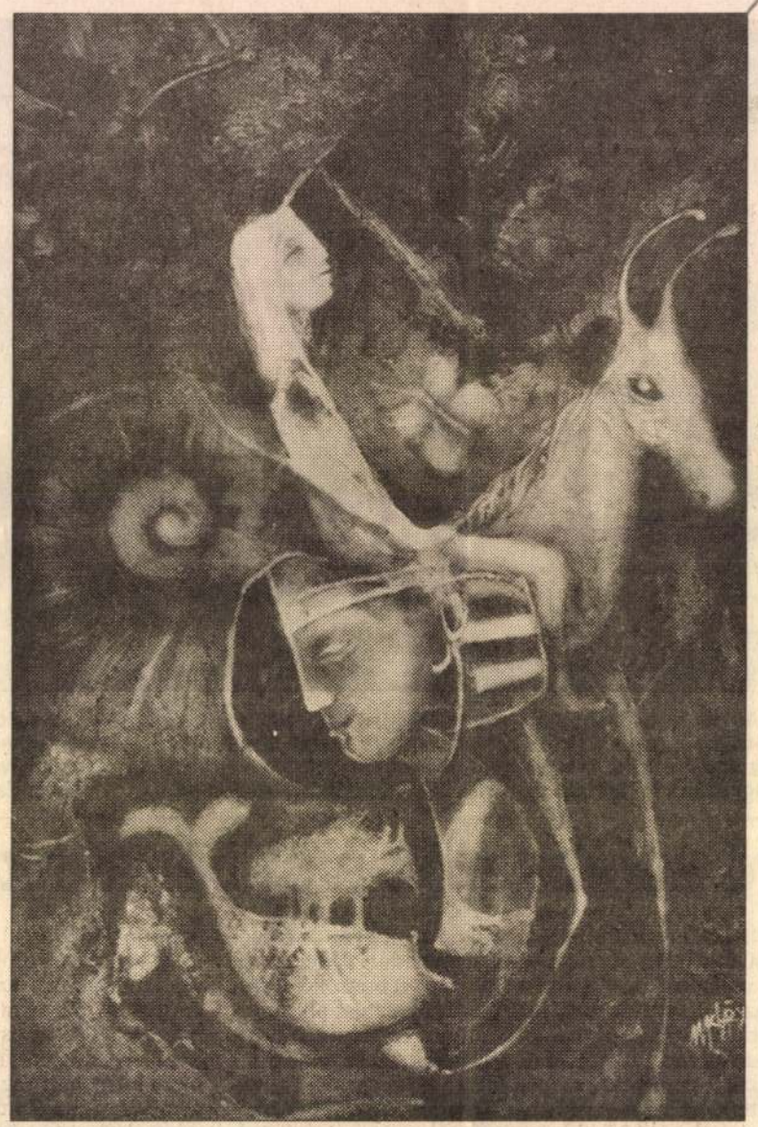

Elvágyódás – Makláry Kálmán festménye. A Hajdúszoboszlón élő képzőművésznek a Budapest Hiltonban rendeznek kiállítást, a tárlatot Bereczky Loránd, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitja meg november 5-én 18 órakor, közreműködik Bodó Antónia hegedűművész. Makláry Kálmán 1971 óta állít ki, tárlatainak több ízben külföldi (New York, Los Angeles, San Diego, San Francisco, Leoben, Trofaiach, Vandenberg) galériák is helyet adtak Napló-reprodukció

TV-NOTESZ

Se vele, se nélküle

BODA ISTVÁN

Biztos forrásból tudom, hogy a Magyar Televízió megvásárolta azt a sorozatot is, amelyet Samantha menedzsel. Ezzel a lépéssel jócskán visszavágott, hogy a konkurens cég elhalászta előle kedvenc csapatunk futballgárdájának a ceremóniáját. Utólag persze már az a hír járja, hogy ők csak tessék-lássék játszották a sértődöttet. Tudták előre a kínos fiaskót, s ugye felvételről mégsem olyan keserű a pirula. Szóval, az új Dallas a mi nagy többségi előjogunk, csak hát még várnunk kell a premierre.

Egyfelől előbb véget kell érnie annak, ami végeérhetetlen, másfelől meg az új eposzt most teszteli az amerikai közvélemény. A vetítése előtt természetesen volt egy kisebbfajta botrány, hisz a személyiségjogot az „Államokban" ugyancsak komolyan veszik. Nem lehet csak úgy néven nevezni a nem éppen minden él nélkül ábrázolt főhőst az ő legendás újjászületésében. Végül is a helyzetet maga az érintett mentette meg, mikor a szakmai bemutatón önmagát megpillantva felkiáltott: jé, ez meg én vagyok.

Na, ezzel aztán felvezette az ötletet, s közmegegyezéssel Jé-Jé néven anyakönyveztetett. Amiről mindenki tudja, hogy Jocky Ewing, de hát mire való a magyar fonetika. Meg aztán jó pénzért Jocky mindenre kapható. Az üzlet az üzlet. Bár számomra örök rejtély, hogy ennek a Samanthának mitől és hogyan jelentve: „ja, drágám, Bécs az egy kis város". Ahol mellesleg „nagy üzlet" van kilátásban, ha csak „Moszkva" bele nem köp a levesbe. Persze leginkább az hizlalja az önérzetemet, hogy eközben fővárosunk is szóba kerül, ha egy idétlen vicc csattanójaként is, de pontos ismeretekről tanúskodva. Ilyenkor büszke magyar vagyok én is, mint Tony Curtis, viszont neheztelek, hogy miközben fogadás, estély, katakomba, meg se fordul a fejükben, hogy Ray-éket meglátogassák. Úgy emlékszem, Svájcban tengetik az életüket, s amilyen családszeretők, biztosan örülnének a viszontlátásnak, arról nem is beszélve, hogy Bobynak van némi köze Jeanne kisebbik gyerekéhez.

Az iróniát nézze el az olvasó, de a képernyő programajánlatát figyelembe véve, nincs okunk különösebb örömre. Legalább olyan unalmas és egyhangú, mint a milliomosok élete, holott most már úgy be vagyunk „csatornázva", mint a hollandiai tengerpart. Esténként egymást múlják felül az ócskábbnál ócskább amerikai filmek, amelyek nemcsak abban ikrek, hogy elnyűtt és kopott a kópia. A stílusuk, a nyelvezetük is olyan elképesztő, hogy a párbeszédeket hallgatva az embernek azonnal az arcába szökik a vér. Mint mindenre fogékonyak, mi is elengedjük a fantáziánkat, s legújabb filmtermésünk – Sztracsatella – ugyancsak követi a mintát, vastag tájszólásokban

Makláry Károly festő

Makláry Párizsban és Drezdában

Hajdúszoboszló (HBN) – Makláry Kálmánnak, a fürdővárosban élő festőművésznek, a Cívis Nemzetközi Művésztelep tagjának 57 festményéből nyílt tárlat kedden a Párizsi Magyar Intézetben.

Az alkotó negyven más munkáját pedig Drezdában, a kultúrcentrumban mutatják be a helyi közönségnek, december 9-én. Ugyanott jelentettek meg Makláry-festményekkel illusztrált, magyar és német nyelvű falinaptárt.

HIRDETÉS

Hajdú-Bihari napló 97. dec. 3.

Makláry Kálmán festő
Hajdú-Bihari napló dec. 3 '97.

KULTÚRA

Makláry Kálmán: A szeretet útvesztői (akrilfestmény) – részlet. Ez az alkotás is szerepel a Drezdában kiadott naptárban

Fotó: Napló-reprodukció

ETÉS ☎ (52) 412-144

Jogú Város Polgármesteri Hivatal vagyonir
TJÁN TÖRTÉNŐ ELADÁSRA HIRDETI meg

	Hrsz.	Területn agyság m²	Terület-felhasználás	Induló ár Ft	Cím
cen-Józsa, Alsójózsai u. **épített ingatlan.** lanon meglévő bontandó nényt 25% áfa terheli)	27653/2	687	lakóterület III-Sz-0-1,K1.	1 113.000+áfa	
ecen-Haláp. **kötelezettsége** út létesítése, a lakóépület építési y kérelméhez ivóvízminőséget igazoló egyzőkönyvet csatolni kell. ak engedély alapján lehet fúrni!	63 092/50	1040	lakóterület III-Sz-1	338.000	
	63 092/52	1033	lakóterület III-Sz-1	335.725	
	63 092/53	1008	lakóterület III-Sz-1	327.600	
	63 092/55	1027	lakóterület III-Sz-1	333.775	
	63 092/57	924	lakóterület III-Sz-1	300.300	
cen-Bánk. A vevő kötelezettsége út létesítése, melyhez a lakóépület-engedély kérelme előtt ivóvízminőséget ANTSZ jegyzőkönyvet kell! Kutat csak y alapján lehet fúrni!	62 017/13	1096	lakóterület III-Sz-1	438.400	**11. Debrecen, Hortobágy u.–Honvéd u. s jelenlegi állapotában kerül** (A jelenlegi használó kiköltö az esetleg szükségessé vál munkálatoknak és az ingatl közművesítésének költsége
	62 017/14	1098	lakóterület III-Sz-1	439.200	
	62 017/15	1104	lakóterület III-Sz-1	4 41.600	
ecen, Kükülló u. 10.	15 373/2	597	lakóterület II,III-Sz-K-7,50-9,50	4 085 000	**FIGYELEM! Az ingatlanjelenlegi állapo részletes információt a v szobájában lehet kérni!**
	15 373/4	601	lakóterület III-Sz-K6,0-7,50	4 760 000	**12. Tócóskerti lakótelep–D**
recen, keleti oldalán lévő 50 db építési telek	Hrsz.	m²/db	terület. felh.	Ft/db	A közműcsatlakozások és Az ingatlant az OÉSZ és a
	64.051–64058 (8 db)	1859	lakóterület IV-Sz-1	800.000	**13. Debrecen, István út–S**
	64.060-64071 (12 db)	1906	lakóterület IV-Sz-1	550.000	Az adásvételi szerződésbe szenny- és csapadékvíz-csa közművesítése, a szükség vonatkozó, valamint az érvé
	64072	1910	lakóterület IV-Sz-1	550.000	

tudatában, ha szívünket fájdalom tölti is el, s szemünkben fakadt könny végig pereg is az arcunkon, mi mégis ünnepi mezbe öltözködve a mai napon összesereglünk ide, hogy e város közönségének áldozatkészségéből a világháborúban hazánk védelmében elesett 1051 hajdúszoboszlói magyar hős emlékére, felállított emlékmű által a harctereken elmaradt végtisztességet megadva, előttük a hála és a kegyelet adóját lerójuk.

Íme a város közönsége egy emlékművet emelt az ő hősi halottainak, hogy általa a hazaszeretet és az önfeláldozás szent érzéseiben elesett fiainak emléke időkön keresztül el ne vesszen…

Te pedig szenvedő magyar baka, ki ott a szobor talapzatán szomorú arccal néma ajakkal, a hideg kő érzéketlenségében is egyesíteni tudod egy nemzet fájdalmát… oszlasd el a lelkekben élő csüggedést és közönyt és élő magyar testvéreid lelkébe önts reményt, hitet és bizodalmat a magyar feltámadáshoz. …"

Horthy kormányzó Hajdúszoboszló főútcáján 1927. október 23-án, az első világháborúban elesett szoboszlói hősi halottak emlékére emelt emlékmű leleplezése alkalmával. A fogat hajtója Tóth Imre, mellette a hajdú, Dóró Elek. A kocsi jobb oldalán Szilágyi Mihály, a bal oldalán Lénárt Gyula, a bandérium vezetői lovagoltak.

büszkén hódol az alatta harcolt vitézek késő unokáinak szent emlékezet előtt. Hősiességük, önfeláldozásuk, hazaszeretetük jellemzésre nem szorul. Az emlékszobron tündöklő nevek száma önmaga beszél. Az ősi hajdú fészek 17.000 lelket számláló lakosságából 1051 hőst áldozott a honnak. Bátrak voltak küzdelmükben, a haza alázatos fiai voltak hősi halálukban. Áldott legyen emlékezetük!"

városi tanács és a város közönsége nevében átvette a szobrot. Végül koszorúzások következtek.

Az ünnepély után a református elemi népiskola dísztermében a meghívottak díszebéden vettek részt. Délután 3 órakor a Kormányzó és kísérete kocsikon vonultak ki a hajdúszoboszlói hőforrás megtekintésére.

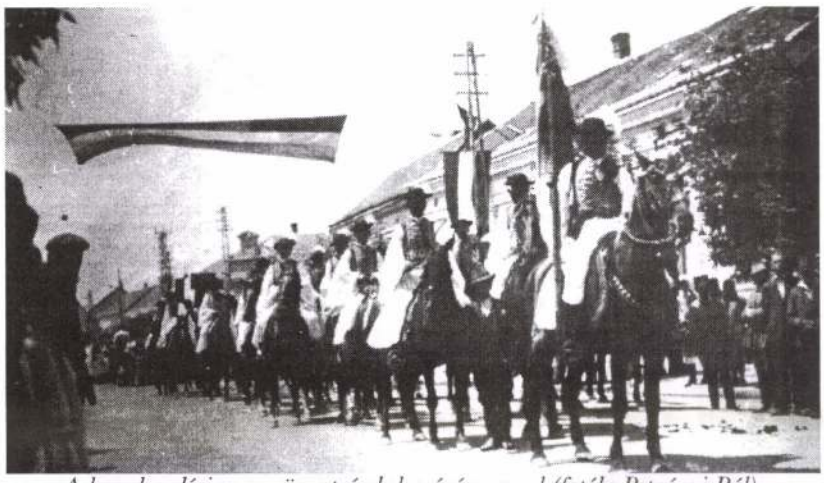

A lovasbandérium az ünnepség helyszínére vonul (fotók: Petrányi Pál)

A polgármester ünnepi beszédére a Kormányzó Úr rövid beszédben válaszolt. Ennek egyik szakasza így hangzott:

„Hajdúszoboszló vitézei tudták, hogy mivel tartoznak az ősi lovas hajdúk emlékének. Évszázadok multán is hívek maradtak Bocskay zászlójához, mely ma

A beszédek elhangzása után lehullott a lepel a szoborról. Ezt követően az egyházak lelkészei mondtak rövid fohászokat. Az egyházi beszédek után dr. Dajka Ambrus városi tiszti főügyész a

„Őfőméltósága legelőször is a villamos centrálénál a gyönyörűen berendezett és felszerelt ragyogó tisztaságú gépházat tekintette meg. Hosszasan elbeszélgetett Veres Béla villanytelepi mérnök-igazgatóval, érdeklődvén az iránt, hogy honnan jön a gáz, hogy hajtja a gépeket, dinamókat, s hogy a hőforrás milyen mélységű és annak vize milyen meleg.

A hőforrás megtekintése után a nemrégen épített strandfürdőt látogatta meg a Kormányzó Úr Őfőméltósága … ahol azt mondotta – ezt a hőforrást érdemes fejleszteni, kihasználni, mert ennek és ez által Hajdúszoboszlónak nagy jövője lesz…"

A beszélgetést és a látogatást követően a Kormányzó és kísérete az állomásra hajtatott. Búcsúztatás után a Turán vonat 4 órakor hagyta el az állomást.

Erdei Gyula

Művészarc

MAKLÁRY KÁLMÁN ÖTVENÉVES

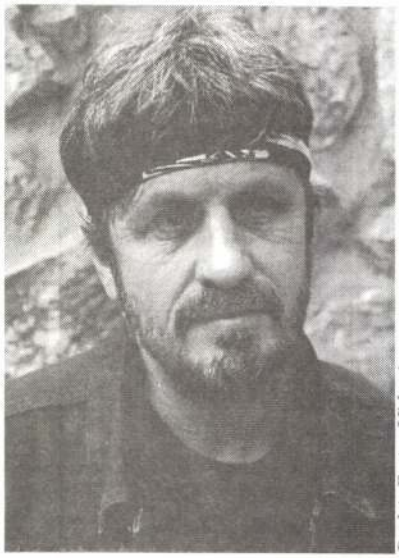

Puskás Fotó – Vida Anna

Makláry Kálmán művészi pályán való elindulását részben családi örökségnek tekinthetjük, hiszen édesapja zenei konzervatóriumot végzett, nagybátyjának színművészeti tevékenysége pedig országszerte ismert.

A hajdúszoboszlói születésű művész először a zene iránt mutatott fogékonyságot, majd a zenei élményt képekben próbálta megfoghatóbbá, láthatóvá tenni. Végül maradt a festészet mint önkifejezési forma, de máig szoros kölcsönhatásban áll a zenével.

Festményeiből először 1971-ben állítottak ki, de az első önálló kiállítását 1981-ben Debrecenben rendezték meg. Ezután önálló és csoportos kiállítások sora következett Magyarországon, Nyugat-európai országokban és az Amerikai Egyesült Államokban. 1993-márciusában végre egy önálló, addigi alkotásait összegző kiállításra került sor a Szoboszlói Galériában. 1995-ben felvételt nyert a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjába. Azóta Európa több országában is bemutatkozott, és elkészült műterme is, ahol megfelelőek a munkafeltételek és lehetősége van fogadni a művészbarátokat, érdeklődőket is.

Makláry Kálmán állandó résztvevője olyan képzőművészeti alkotótáboroknak, ahol magas szintű munka folyik. A művész elmondása szerint az alkotótáborok elsősorban megmérettetések, fontos jellemzőjük a versenyszellem, a felfokozott munkatempó s gyakran zajlanak nagy elméleti és szakmai viták is.

E bevezető sorok után következzenek Makláry Kálmánnak önmagáról és a művészetről alkotott kissé aforisztikus gondolatai, melyet néhány nappal ötvenedik születésnapja előtt folytatott beszélgetésben fogalmazott meg.

„Vannak nyugtalan lelkek, örök vándorok, akik minden megérkezést közbenső állomásnak tekintenek egy láthatatlan célba vezető út mentén.“

– Hogyan látja a művészet szerepét a XX. század végén?

– A művészet egy tiszta vizű tó. Aki teheti igyon belőle. Aki akarja, megtisztulhat benne. Aki meri, vesse magát melységeibe.

A csend születése

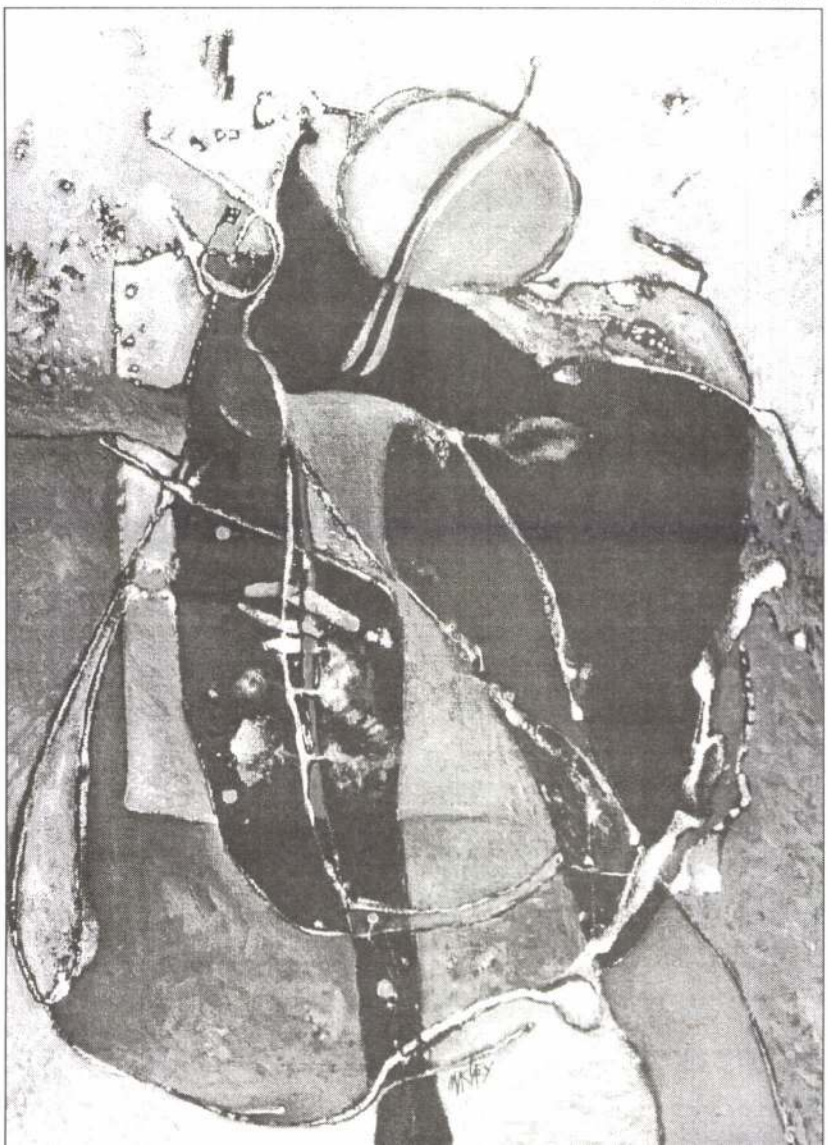

– Mi lehet a művészet célja ma és mi lesz holnap?

– A ma elfogadott művészete kizárólag a fizikai sík számára dolgozik. A materialista világnézet alapjaiban művészetellenes. Akik hangadói a ma elterjedt kultúrának, ragaszkodnak a régi formákhoz. Tőlük az új idők megértését nem lehet elvárni. Így gyakran azok akik haladóknak látszanak (vagy nevezik magukat) az igazi előrelépés legnagyobb ellenségei.

A már születőben lévő új művészet célja is új: megismertetni a lelki életnek a fizikai világon túli szellemi valóságát.

– Fontos-e, hogy festményeinek mondanivalója eljusson a nézőhöz?

– Igen. A kép mindenkihez szól. Mondanivalójának megértésében bár lehetnek fokozati különbségek, de a megértésre mindenki képes, mert a rejtélyek megfejtésének s az igazi igazság felismerésének képessége mindenkiben benne lakozik.

– Vegyük azt, hogy megtörtént a mű és a néző találkozása. Milyen folyamat zajlik ilyenkor?

Talizmán szimpátia–áramok ösztökélésére

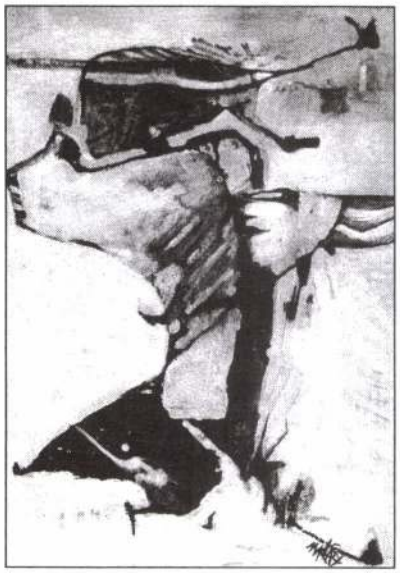

Rés a fátylon

– A lélek nem lát, de az érzésen keresztül megragadja az igazság ereje. A néző amint átéli érzékeivel a színeket, formákat, bizonyos folyamat által eszmei tartalmak független lelki életet kezdenek élni benne.

– Kit ismer el elődeinek?

– Chagallt, Klee-t, Kandinszkijt, Gulácsyt s Csontváryt szeretném megemlíteni.

– Tartoznak-e valamilyen stílusba a képei?

– Meditációs képek. Kulcsok lehetnek bizonyos megismeréshez. Feladatomnak érzem a fátyol fellebbentését bizonyos rejtett dolgokról. Szimbólumokkal, az álmok nyelvén.

– Mi a véleménye a realizmusról?

– A realizmus csak kezdetleges formája a művészetnek. Minden igaz művészet romantikus töltésű.

– Ön most nagyon jó korszakát éli. Egymást érik a kiállításokra, alkotótelepekre szóló meghívások. Fontos Önek a siker?

– A festőművészet mint pálya nem az a vonzó valami, aminek kívülről látszik. Akik aranyat keresnek sok földet feltúrnak, amíg egy keveset találnak. De mégis olyan, amiért érdemes élni. S mivel erre a megbízatást nem az emberektől kapni, így sem a sikernek sem a visszautasításnak túl nagy jelentősége nincs.

– Hisz-e a képekben rejlő üzenetekben?

– Hiszem, hogy az alkotások feltartóztathatatlanul haladnak saját útjukon, elfoglalják az őket megillető helyüket s a megfelelő időben mindazok találkozni fognak velük, akikhez a bennük rejlő üzenetek szólnak.

Klee, álmaimban megjelensz?

– Születésnapja alkalmából kívánjuk, hogy minél több emberhez jussanak el ezek a rejtett üzenetek, melyek kiállításán is foghatók.

Piroska Ágnes – Kovács Gábor

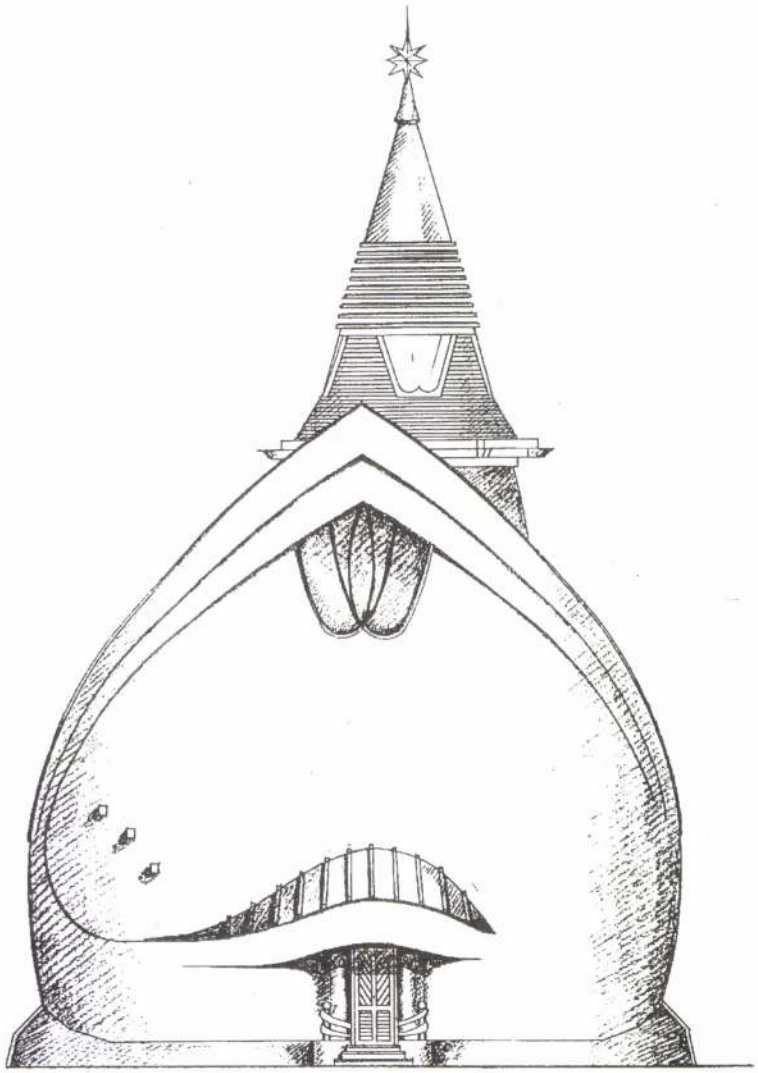

Templom Építők

VETRÓ MIHÁLY:

Debrecenben, egy Homok utcai udvaron Áron és Bence saját homokozójukban felépítették az ebesi templom kicsinyített mását. Büszkén mutatják a hegyes süvegű tornyot. Mélyre kell hajolnom, de már látom is; a kis homoképület várja a híveket. Akár az igazi!

1997. október 5-én, vasárnap 14 órai kezdettel a Debrecen-Ebes-Szepesi Református Egyházközség Ebesen felépített templomát ünnepi istentiszteleten szentelik fel.

Az építész

Rácz Zoltán

– Azt mondják, hogy az építészetben keveredik a funkcionalizmus és az eszmeiség. Az egyik véglet egy gyárépület, ahol a termelés folyik, a másik véglet egy szobor, aminél viszont szinte csak az eszmeiség a lényeges. Valahol ezen a végén van az építészetnek a templomépítés. Itt sokkal kevésbé meghatározó a funkcionális tartalom, sokkal lényegesebb az, hogy milyen szellemmel tudja megtölteni az építész.

1991-ben kért meg az akkori ebesi lelkész, Papp Csaba, hogy tervezzek a gyülekezet számára egy templomot. Az első terv alapgondolata az egymás köré szerveződő, családias gyülekezet képe volt. Mivel a református szokásrendben az igehirdetés az istentisztelet lényege, ezért mindenképpen az igehirdető lelkipásztort kell a középpontba állítani. Az évszázadok során kialakult szokás szerint a gyülekezet körül üli a szószéket. Ezért gondoltunk arra, hogy egy nagyjából kör formájú templomot próbálunk csinálni, ahol lehetőség nyílik a körbenülésre. Ehhez társult egy olyan torony, ami a formájával a népi építészet legérdekesebb toronyszerű építményeit idézte volna fel. Ennek előképe Kunkovács Lászlónak egy bács-kiskun megyei tyúkólról készült fényképe.

A templom tájolását nagyon fontosnak éreztük, és végül is ez a templom sorsának alapvető motívumává. A keleti oldalon – amerre a gyülekezet néz – csináltunk egy elég hosszú résablakot, ennek két oldalán helyezkedett volna el a szószék és a keresztelő medence. Sajnos az alapok kitűzésekor az akkori ebesi vezetők – nem értve a tájolás jelentőségét – önkényesen elfordították a templomot. Ez, ha így épül fel a templom, olyan drasztikusan felborította volna az általunk tervezett rendet, hogy például az eredetileg délen lévő, napfényváró ablak most átkerült észak-nyugatra. Emiatt le kellett állítani az építkezést.

Időközben bebizonyosodott az is, hogy a gyülekezet nem rendelkezik kellő anyagi erővel egy háromszáz férőhelyes templom felépítéséhez. Ezért átterveztem egy kisebbre úgy, hogy a meglévő alapok egy részét fel tudjuk használni.

Pesther Tageblatt.

Fünfter Jahrgang.

№ 134. Donnerstag, den 8. Juni. 1843.

Pränumerations-Ankündigung.

Bei dem Herannahen des zweiten Semesters dieses Jahrganges, erlaube ich mir die pl r. Herren Abonnenten zur gefälligen Erneuerung der Pränumeration, so wie überhaupt das geehrte Publicum zur Pränumeration höflichst einzuladen. Der Pränumerationsbetrag ist halbjährig mit Zusendung, so wie mit zweimaliger Postversendung 5 fl., mit täglicher Postversendung 6 fl. 24 kr., zum Abholen 4 fl. 30 kr. C. M. — Pränumeration wird angenommen bei allen k. k. Postämtern der österreichischen Monarchie. — Für Pesth in der Expedition, Waiznergasse dem Hotel „Palatin" gegenüber (rückwärts im Hofe).

Gustav Heckenast,
Verleger.

Das Kind der Sühne.

(Fortsetzung.)

„Der Nachrichter ist über's Meer nach Southampton entflohen," hieß es unter dem Volke, „er wollte nicht Hand legen an Saulnier, der ihm in früheren Zeiten viel Gutes erwiesen hat."

„Wie kann man sich auch an so etwas erinnern!" versetzte Jakob Breuilh, die Achseln zuckend.

Niemand erwiederte etwas. Der Abbé Saulnier war immer der Wohlthäter aller Unglücklichen gewesen, und in diesem Momente erfüllte das Mitleiden alle Herzen.

„Gibt es hier einen Bürger, der Vaterlandsliebe genug besitzt, um den Henker zu ersetzen?" fragte ein Beamter der Republik.

Eine düstere Stille herrschte rings umher.

„Jakob," sagte leise die Bürgerin Breuilh, „ich fühle ein Gelüste!" Sie sprach nicht weiter, betrachtete aber das Schaffott mit einem ausdrucksvollen Blick.

Für ein am rechten Flecke sitzendes Herz mußte der Wunsch einer Bürgerin Befehl sein. Jakob sprang richtig in drei Sprüngen auf die Estrade. „Hier bin ich!" rief er aus.

Sein Weib stieß ein Freudengeschrei aus, welches sich in einen furchtbaren Schmerzensruf endigte. Die Wehen hatten sie neuerdings mit bedeutsamer Heftigkeit ergriffen. Sie sollte Mutter werden. Allein wie Jeanne von Albret unterdrückte sie ihr Stöhnen und stimmte mit festern Tönen einen ihrer Lieblingsgesänge an:

„Nur Blut, nur Blut, vergießet Blut!
Ja, gebt zu trinken der Maschine
Zur Nahrung für die Guillotine
Vergießet Blut, nur Blut, nur Blut!"

Bei diesem bekannten Refrain verschwand das Volksmitleiden, wie durch Zauber. Ein rasender Jubel bemächtigte sich Aller, und bald stimmte ein ungeheurer Chor in das patriotische Couplet ein.

Während diesem versah Jakob Breuilh sein Amt zur allgemeinen Zufriedenheit. Das ehrwürdige Haupt des Priesters rollte auf den Boden des Schaffottes, und der republikanische Beamte stattete dem Kalfaten im Namen der Nation seinen Dank ab.

Jakob nahm diese ämtlichen Belobungen mit bescheidenem Stolze auf. Als er zu seinem Weibe zurückkam, hatte die Bürgerin ein hübsches Mädchen in den Armen. Jakob küßte sie feurig.

„Sie ist an einem Festtage geboren," sagte die Mutter. „Das höchste Wesen mag ihr was Glückliches bestimmt haben."

Jakob fand dies sehr gut gesagt.

Nachdem die zwei Gatten nach Hause gekommen waren, besahen sie liebevoll das Geschenk, welches Ihnen der Schöpfer so eben gemacht hatte. Das kleine Mädchen war sehr lieblich. Nur schlängelte sich um ihr Hälschen ein rother blutiger Streif wie ein Korallenhalsband.

„Was ist das?" fragte die Bürgerin Breuilh.

Jakob erblaßte. „Das Beil," murmelte er, „die Guillotine."

„Bah!" sagte die Bürgerin laut lachend, „es ist blos ein Gelüste."

Das kleine Mädchen wuchs auf. So wie sie größer wurde, war auch der rothe Kreis immer blässer geworden. Die Bürgerin freute sich darüber, denn die Mutterliebe hatte nach und nach ihre unselige Manie verscheucht.

„Am Ende," sagte sie, „hat die Guillotine keine Spur gelassen, und meine Margarethe wird die Perle von St. Malo sein. Wer wird sich nach zehn Jahren erinnern, daß sie am Fuße des Schaffottes geboren wurde?"

„Wer könnte sich daran erinnern?" wiederholte der gelehrige Ehemann.

Man sollte sich nur zu oft daran erinnern.

Die Schreckenszeit war seit zwei Jahren entschwunden und die Guillotine war aus der Mode gekommen. Man fing an, sich von dem unglücklichen Jakob zu entfernen, dem seine Kameraden den Beinamen „Henker" gegeben hatten. Ein einziger Trost blieb ihm: seine Tochter, seine hübsche Margarethe, die wie ein kleiner Engel aussah, wenn sie in ihrer Wiege lächelte. Allein Margarethe sprach nicht. Ihre Mutter mochte ihr wohl stundenlang dasselbe Wort ohne Unterlaß wiederholen — das kleine Mädchen blieb stumm.

Eines Abends endlich entfesselte sich ihre Zunge. Die Bürgerin Breuilh glaubte, sie sprechen zu hören. Sie rief in aller Eile ihren Mann und so liefen sie zur Wiege. Die arme Mutter konnte ihre Freude nicht bezähmen; sie war fast närrisch geworden.

„Sprech, Margarethe, rede, mein Herzchen!" sagte sie.

Das Kind schwieg noch eine Weile. Dann heftete sie die großen blauen Augen auf ihre Mutter (welche ihre Hände faltete und ein christliches Dankgebet an den Himmel stammelte) und begann ganz leise zu singen:

„Nur Blut, nur Blut, vergießet Blut!"

„Wehe, wehe!" schrie die arme Mutter und sank zu Boden. Jakob eilte hinzu, um ihr beizustehen. Indessen fuhr das Kind fort:

„Gibt zu trinken der Maschine,
Zur Nahrung für die Guillotine — —

„O schweige, schweige!" sagte die Mutter mit todesschwacher Stimme. Das Kind schloß:

„Vergießet Blut, nur Blut, nur Blut!"

Jakob ließ, wie angedonnert seinen Blick von seinem Kinde auf das ohnmächtige Weib hinüberschweifen. Endlich erhob sich die Frau. Ihr Auge war trübe und verglast, Falten erhoben sich auf ihrer Stirne: sie war in einer Minute um 10 Jahre gealtert. Des andern Tages wollte sie einen neuen Versuch machen; das Kind aber, ein himmlisches Lächeln auf den Lippen, ließ seine feine, sanfte Stimme vernehmen, und begann den abscheulichen Refrain. Nie hörte man ein anderes Wort aus seinem Munde, als die des Liedes. Die unglückliche Mutter schleppte, im Herzen getroffen, ihr siechtes Dasein noch durch einige Monate hin und starb endlich aus Kummer.

Im letzten Augenblicke ihrer Agonie vernahm sie Margarethens Stimme, wie sie sang:

„Nur Blut, nur Blut, vergießet Blut — —"

Jakob Breuilh beweinte sein Weib aufrichtig; er blieb allein mit seinem Kinde, dieser lebenden Geißel seines Gewissens. So oft er von der Arbeit zurückkam, empfing ihn Margarethe mit dem unglückseligen Refrain. Und doch liebte er sie. Alle Liebe, die sein Herz faßte, übertrug er auf sie.

Allein seine Leiden sollten sich noch vermehren. Als Margarethe zehn Jahre alt war, konnte man sie nicht immer im Zimmer gefangen halten, um so weniger, da ein unwillkürlicher Trieb sie zum Herumschweifen zu zwingen schien. So bald sie sich zeigte, wurde die ganze Stadt in das traurige Geheimniß eingeweiht, und man zog sich mit Entsetzen von ihr zurück. Man führte ihren betrübenden Wahnsinn auf die verhängnißvollen Ereignisse zurück, welche ihre Geburt bezeichnet, und nannte sie daher: „Das Kind der Sühne."

Mochte diese Idee einer göttlichen Züchtigung wahr oder falsch sein: sie war für Jakob eine Art Aechtungsurtheil. Seine Kameraden schloßen ihn aus, und der Herr der Werfte, wo er arbeitete, entließ ihn. Jakob wurde ein Schmuggler, um Margarethen Brod geben zu können. Er liebte das arme Mädchen einzig und leidenschaftlich. War sie doch Alles, was ihm auf Erden geblieben war.

Mehrere Jahre hindurch konnte Jakob noch in St. Malo wohnen, obschon er Spitzen und Messerschmiedwaaren aus England reichlich einschmuggelte. Da er wenige Bedürfnisse hatte, so benahm er sich mit äußerster Vorsicht, und der Verdacht, der auf ihn ruhte, konnte sich nie in Gewißheit verwandeln. Eines Tages jedoch wurde er überrascht, wie er die Ballen zur Nachtszeit hinter jenen Felsen ans Land schiffte, wo sich jetzt das provisorische Grabmal Chateaubriands erhebt. Die Mauthwächter schoßen vom großen Bé auf ihn herab und verfehlten ihn, hatten ihn aber doch erkannt. Von nun an gab es keine Sicherheit mehr für ihn in St. Malo.

Jetzt fing Margarethe jenes abenteuerliche und geheimnißvolle Leben zu führen an, von welchem wir im Anfange dieser Erzählung gesprochen. Des Tages streifte sie am Ufer herum, spielte mit dem Flutenschaume gleich einem Alexon, pflückte blasse Forusblumen, und suchte in den fast unzugänglichen Felsenkämmen der Küste nach jenen wunderlichen und zarten Arabesken, welche die platten Stengel des rosigen Seegrases bilden. Die Landleute, welche ihr begegneten, entfernten sich von ihr, thaten ihr aber nichts zu Leide, denn ihr frommer Blick hätte im Herzen eines Tigers Mitleiden hervorgezaubert. Wenn ein Fremder, durch ihre Schönheit angezogen, sich ihr näherte, so kam ein kindliches Lächeln auf ihre Lippen und sie sang leise ihren schrecklichen Refrain.

Des Nachts begab sie sich in den Schlupfwinkel ihres Vaters, der noch immer ein Schmuggler, sich an unbekannten Orten verbarg.

(Schluß folgt.)

Feuilleton.

Correspondenz - Nachricht.

Szegedin, den 3. Juni.

Nachdem ich aus Mangel an hinreichendem Stoffe seit längerer Zeit geschwiegen habe, nehme ich den Faden wieder auf und schreibe über das, was seit meinem letzten Bericht in Szegedin Bemerkenswerthes geschehen ist. Zuerst von der feierlichen Einweihung des neu erbauten israelitischen Tempels, die am 19. Mai, Nachmittags um 3 Uhr, unter dem Beisein eines ungemein zahlreichen Publikums Statt fand. Eine Prozession, der sich unser löblicher Stadtmagistrat angeschlossen hatte, ging unter dem feierlichen Gesange des israelitischen Tempelchors von Pesth, dreimal um das neue Gotteshaus. Weißgekleidete, mit Blumen geschmückte Mädchen brachten hierauf dem Herrn Stadtrichter den Schlüssel auf reich gesticktem Polster dar, und dieser eröffnete nach einer passenden Anrede die Pforte, durch welche sofort der Zug und die Gäste sich in das Innere des Tempels begaben. Das heitere, lichte Gebäude, die reiche geschmackvolle Verzierung von Blumen, Bändern und verschiedenen Aufschriften, wirkten überraschend auf den Gast, und freudige Rührung war auf den Angesichtern aller Mitglieder der israelitischen Gemeinde zu lesen. Herr Schwab, Oberrabbi von Pesth, begrüßte Tempel und die Anwesenden in schönen, ergreifenden Worten.

Herr Bauer, Notär der Gemeinde, hielt hierauf im ungarischen Costüme eine ungarische Rede, voll Kraft und Feuer, in der er schließlich auf das Verdienst jener Männer hinwies, durch deren beharrlichen Eifer und großherzige Opfer das schöne Werk gelungen. Hierauf wurde das Volkslied: „Tartsd meg Isten Ferdinandot" gesungen, zwischen dessen Strophen ein freudiges „Éljen" von der ganzen Versammlung erscholl.

Abends fand eine Beleuchtung Statt, zu welcher sich die ganze Stadt herangedrängt hatte. Sämmtliche Aufschriften waren hierbei in ungarischer Sprache geschrieben.

Bei Gelegenheit dieses Festes sind 296 Arme ohne unterschied der Religion beschenkt worden, der Verein israelitischer Frauen aber hatte dem Tempel einen Vorhang im Werthe von 2000 fl. als Weihgabe dargebracht *)

Wie ich höre, soll Herr Zsóter, der jetzige Arendator unserer Brücke dem löbl. Magistrate einen Plan einer aus Holz construirten feststehenden Brücke unterbreitet haben, mit dem Anerbieten, selbe zu erbauen und nach 50jähriger Benützung der Stadt zu übergeben. Diese Unternehmung wäre jedenfalls dem Publikum eben so nützlich, als dem Erbauer, aber wie wird die Brücke nach 50 Jahren aussehen? — Sie wird wanken und ächzen mit schlotternden Jochen, und endlich zusammen sinken und unsrer jetzigen Schiffbrücke wieder Platz machen, wenn nicht irgend ein für das Gemeinwohl bedachter Unternehmer sie wieder herstellt gegen 50jährige fernere Benützung u. s. w.

Herrn Carl Friese's Schauspiel-Gesellschaft ist angelangt, um diesen Sommer hier zu spielen. — Nächstens ein Mehreres. Nestor.

Telegraph von und für Ungarn.

— (Sepsi Sz. György. — Seltene Hochzeit.) Am 19. März feierte hier (wie in Múlt és Jelen berichtet wird) der bereits 106 Jahr alte Violinspieler, Georg Pui, mit der 62jährigen Witwe, Anna Horváth, eine in ihrer Art, in Ungarn und Siebenbürgen, vielleicht einzige Hochzeit. **) Der katholische Pfarrer Fülöp copulirte das betagte Brautpaar in der katholischen Kirche in Gegenwart vieler Herrschaften und anderer staunenden Zuschauer. Unter der Zahl der vielen eingeladenen und erschienenen Hochzeitsgäste, die theils vom hohen Range, theils aus der Classe der Professionisten waren, fanden sich auch der Oberkönigsrichter, Al. Horváth-Petrichevich, der Oberst-Lieutenant eines Szekler-Husaren-Regiments, Hr. Hegedüs und der Grundherr Daczó mit mehreren Gliedern seiner Familie ein Die Herrschaften tranken auf die Gesundheit des seltenen Ehepaars. Nach der Mahlzeit wurden die Brautgeschenke der Gäste vorgewiesen, darunter befand sich auch ein von einem jungen Tischler verfertigter Sarg. Als man Pui fragte: warum er in einem so hohen Alter noch geheirathet habe, antwortete er: „Der Mensch wird alt, und im Alter braucht man eine Stütze!" — Pui hatte das erste Mal sehr jung geheiratet, und wurde der Vater von 5 Söhnen, 6 Töchtern und Großvater von 125 Enkeln. Der Greis ist noch munter und rührig, und kennt noch nicht die Gebrechen des Greisenalters. Er lebt mäßig, hat aber guten Appetit. R.

*) Wie kommt es, daß in Szegedin sich noch kein christlicher Frauen-Verein gebildet hat? Wir hoffen, daß dies bald der Fall sein werde.

**) In dem excentrischen England kommen Verheirathungen 80, 90 und 100jähriger Greise nicht selten vor. R.

— Aus doppelten Gründen sehen wir uns veranlaßt, wiederholt auf die Daguerreotypportraits des Herrn Danner aufmerksam zu machen. Herr Danner hat sich mit dem vortheilhaft bekannten Aquarellmaler Herrn Makó vereint, und sie beabsichtigen eine Reise über Warschau nach Petersburg. Beide sind Ungarn, und dieß ist der erste Grund, weßhalb sie unsere besondere Beachtung in Anspruch nehmen; der zweite Grund sind ihre wahrhaft gefälligen Kunstleistungen. Die Kunst, Farben auf die Daguerreotype aufzutragen, auf rein chemische Grundsätze basirt, ist noch von den Wenigsten gekannt, und Hr. Danner hat bereits ein vollständiges Werkchen darüber vollendet, welches nächstens in ungarischer Sprache erscheinen wird. Eine deutsche Uebersetzung soll sogleich folgen. (Pannonia.)

— (Pistjan.) Die Anzahl der Badegäste ist noch sehr gering. Alle am 5. April l. J. abgebrannten Dächer sind durch neue schon ersetzt, die Anzahl der Wohnungen vermehrt, der Miethzins dadurch bedeutend billiger, alles sieht sehr reinlich aus, der große Gasthof und das schöne Casino sind aufs Netteste hergeputzt.

Journalistisches Potpourri.

— Man erzählt allgemein, daß Herr Franz Dingelstedt seine Vorleserstelle der Protection der Schauspielerin Stubenrauch zu danken habe, an die er von Dem. Lutzer empfohlen war.

— Nach einer vom „Standard" angestellten Berechnung gibt es in England 15,914 Wahn- und Blödsinnige; ein Tausendtheil der ganzen Bevölkerung ist also verrückt.

— (Sonderbares Gesetz.) Neulich ward in Paris ein 11jähriger Knabe wegen Landstreicherei vor Gericht gestellt. Der Vater war ermittelt und sollte gleichfalls vor Gericht erscheinen, blieb aber aus. Das Kind, dessen Miene keine Bösartigkeit verrieth, antwortete mit Aengstlichkeit auf die Fragen des Richters, daß es vor den Mißhandlungen seines Vaters die Flucht ergriffen habe. Der Advokat des Königs fand diese Angabe so glaublich, daß er beanstragte, die Rückkehr des Kindes zu dem unnatürlichen Vater zu verhindern und Art. 66 des Strafgesetzbuches in Anwendung zu bringen. Laut diesem Artikel hat das Gericht verfügt, daß der kleine Eugen Méry, der bei mangelnder Unterscheidungsfähigkeit als schuldlos zu betrachten sei, vier Jahre in einem Zuchthaus zu verbleiben habe. Die Gazette des Tribunaux vom 17. Mai bemerkt hinzu: „Also wird ein armes Kind, gegen welches kein Tadel von früher her vorlag, auf vier Jahre eingesperrt, weil es einen schlechten Vater hat und diesem ist es durch seine Rohheit gelungen, seines Kindes los zu werden!"

— (Strenges Bankerottgesetz.) Wer in England fallirt, hat vor einer Untersuchungscommission genaue Auskunft über seine bisherigen Geschäfte und über das, was er besitzt, zu geben. Auf Verschweigung oder Lüge bei dieser Aussage steht Todesstrafe. Ist seine Aussage richtig, findet sich aber, daß er Handlungsbücher oder Papiere, oder daß er Effecten im Werth von zwanzig Pfund bei Seite geschafft hat, so soll er zwei Stunden an die Pillory kommen und mit dem Ohr an einen Pfahl genagelt werden. (Die Pillory ist eine Breterwand mit Löchern, aus welchen der Kopf und die Hände des Ausgestellten hervorsehen.)

— (Hutabnehmen.) Ein humoristischer Dichter behauptet, daß durch die Sitte des Hutabnehmens den Hutmachern in Deutschland jährlich sechs Millionen Thaler zugewendet werden.

Kleine Stadtpost.

— Die Geschwister Milanollo hatten der Direction des Nationaltheaters betreffs einiger Concerte Anträge gemacht, doch Herr v. Bartay konnte Hinsicht der Bedingnisse mit ihnen nicht einig werden.

— (Der ungarische Herkules.) Auch — „Altofen" ist in Arkadien geboren; auch „Altofen" hat seine Geschichte (eine Geschichte die um so merkwürdiger ist, da sie doch nur die Geschichte von Altofen ist), auch Altofen hat seine Merkwürdigkeiten, seine Ereignisse, seine Epochen. Am vorigen Samstag wälzte sich so eine altofnerische Epoche hinab in den wogenden Strom — der Zeit? nein, der Donau! Der eiserne Herkules wurde flott! Was ließe sich bei dieser Gelegenheit nicht alles sagen! Der griechische Herkules erblickte zu Mykene; der ungarische zu Altofen das Licht der Welt. Ich enthalte mich mit Noth der bittern und sarkastischen Ausfälle, die ich nun als guter Patriot auf die Heimath der Pelopiden machen könnte und frohlocke nicht einmal darüber, daß Mykene vor schon beinahe 3000 Jahren (nach Petavius) unter Orestes an Sparta fiel, während unser lieber Ort noch heute in ungestörter Stille prosperirt und sich in Hütten seines Daseins freut. Ueberdenk' ich mir's recht, so veracht' ich fast Mykene, das nicht einmal römische Alterthümer besaß *) und keine Werfte, die Wiege des größten und mächtigsten „Herkules," wie ihn kein Alterthum erzeugte. Der moderne, Altofner Herkules (ein Remorqueur) hat 200 Pferdekraft! Das will was heißen! Alle ungarischen Dejaniren zusammen bringen den nicht um! Nun, allen Ernstes, das neue Dampfschiff-Ungeheuer „Herkules," das auf der genannten Werfte ganz aus Eisen gebaut wird und seiner vollständigen Ausrüstung entgegen geht, ist ein Meisterwerk unsrer mordenen und (wir wünschten es sagen zu können) nationalen Schiffbaukunst. Aus Eisen erhebt sich der schlanke Bau (an 40 Klafter lang) in dessen Innern die größte Kraft wirken wird, die wir im Vaterlande noch thätig sahen. (Der Erös hat nur 140, und der Stambul, der die See befährt, 160 Pferdekraft.) — Der Jubel der Bauleute, Matrosen und Zuschauer war enthusiastischer, als ich ihn je in dieser Stagione bei dem Tadolini-Walzer hörte, als das majestätische Schiff, pfeilschnell und riesengewaltig hinabschoß, um mit eisernem Fuß den weichen Nacken hüpfender Wellen zu betreten. Ein herrlicher Anblick, jeden Vaterlandsfreund mit Stolz erfüllend!! JJ. kk. HH. der durchlauchtigste Erzherzog Reichspalatin und Höchstdessen Erlauchte Gemahlin, mit einem kleinen Gefolge, unter dem der „edle Graf" Stephan v. Szechény sich befand, würdigten die Werfte Ihres hohen Besuches und wohnten dieser Feier bei. Nach einem mehr als halbstündigen Aufenthalte verließen die hohen Herrschaften, von lautem Éljen-Rufen begleitet die Insel, wo nun das Schiff seine weitere Ausrüstung und Betackelung erhalten wird.

*) Altofen steht auf den Trümmern von Sicambria oder Acincum, wie meine Gelehrten Leser wollen; mir ist Alles recht.

— (Theatralisches. — Nationaltheater.) Samstag den 3. und vorgestern Montag produzirte Mad. Weiß, Balletmeisterin am Josephstädter Theater in Wien, vierundzwanzig kleine Schülerinen in verschiedenen Tänzen. Die Zöglinge dieser Meisterin sind als wohlgeübtes Gardecorps Terpsychorens rühmlichst bekannt. Zart und jung paart dieses herzige Migniaturcorps Kraft mit Anmuth, Grazie mit höchster Dezenz; in allen Stellungen, Bewegungen, Gruppirungen und Evolutionen manifestirt sich Geschmeidigkeit und bewunderungswürdige Ebenmäßigkeit und, Wunder über Wunder, schon jetzt beschämt der Schönheitssinn dieser engelholden Kleinen manche langgediente und geübte Choreographin! Ein unbefangen heiterer, lächelnder Blick aus dem Auge dieser anmuthigen Kinder ist wohlthuender als die sprühendsten Augenspiele unserer Fußheldinen. Schweben sie reihenweise aus dem Hintergrund des Podiums vor das Orchester, wähnt man sich von den neckenden Elfen des Oberon umgaukelt. Mad. Weiß, selbst eine würdige Priesterin Terpsychorens aus der Glanzperiode des Horschelt'schen Ballets, hat sich um Fortbildung und Veredlung dieses Kunstzweiges namhafte Verdienste erworben, und wir zeigen es freudig an, daß man auch auf unserer Nationalbühne dieselben geziemend zu würdigen weiß. — Das Haus ist bei den Productionen der liebenswürdigen Tanzkünstlerinen stets überfüllt und die Beifallsbezeugungen gehen mit dieser Frequenz Hand in Hand. Wir glauben, daß die Anzahl der Produktionen, für die Mad. Weiß engagirt ist, sich auf einen noch größern Cyclus werde ausdehnen müssen. 81.

— (Deutsche Bühne.) Vorgestern fand die zweite Vorstellung der italienischen Operngesellschaft Statt. Diesmal war es eine Opera seria, nämlich Donizetti's: „Lucia di Lammermoor" die sie dem Publikum vorführte. Wir glauben, daß im Ganzen die Executirung dieser Oper einen bessern Eindruck auf das Auditorium gemacht, als die letzthin gegebene komische Tondichtung. Die Vorzüge der

 Pesther Tageblatt 1842

Rücktritts-Entsagung

bei der

großen Güter- und Geld-Lotterie.

Die Ziehung erfolgt, wo nicht früher, bestimmt

am 14. Januar 1843,

hierbei werden gewonnen

die sehr schönen Landgüter

sub Nr. 107 bei Neudorf nächst Wien,

und

sub Nr. 6 und 8 zu Steinerau in Nieder-Oesterreich,

sammt großartigen Ziegelbrennereien, Bierbrauerei, herrlichen Nebengebäuden, Grundstücken, Gärten, Waldungen und sonstigen Beiläßen ꝛc. ꝛc.,

oder Ablösung laut Plan

Gulden **335,000** W. W.

mit barem Gelde dotirte **24,570** Treffer gewinnen laut Plan

Gulden	335,000	oder	265,000	oder	250,000	W. W.
"	245,000	"	240,000	"	235,000	"
"	230,000	"	228,000	"	227,000	"
"	225,000	"	135,000	"	125,000	"
"	110,000	"	40,000	"	25,000	"
"	20,000	"	15,000	"	10,000	" u. s. w.

Zur besonderen Beachtung

glaube ich den Umstand empfehlen zu dürfen, daß die pl. t. Actien-Besitzer dieser Lotterie durch die dem **Gratis-Actien-Haupttreffer zugefallenen am 1. Juni verlosten 2 Serien Nr. 950 und 3421** außer den vorstehenden Gewinnsten schon

am 1. September d. J.

auf alle die vielen und großen Gewinne dieses k. k. Anlehens mitspielen.

Bei Abnahme von 5 gewöhnlichen Actien wird eine von den so besonders vortheilhaften Gratis-Gewinnst-Actien, so lange deren noch vorhanden sind, unentgeldlich aufgegeben.

David Pollak,

Comptoir: Stadt, alten Fleischmarkt Nr. 707.

Loose sind billigst zu haben bei **Hermann Breisach**, Großhändler in Pesth.

Reps-Oel-Lieferung.

Auf Anordnung des k. n. u. Oberstkammergrafen Amtes in Schemnitz wird der Aerarialbedarf von 500 Ctn. gebauten Repsöles nach Windschacht bei Schemnitz zu liefern mittelst einer am 19. September Montags um 9 Uhr Vormittags in der Niederlage des k. k. Bergwerks-Product-Verschleiß-Commissionärs Friedrick Kappel, in der Göttergasse, abzuhaltenden Lizitation dem Minder-Offerenten zugeschlagen, und sind daselbst die gegenseitigen Bedingnisse einzusehen.

Antrag.

Es wünscht ein Frauenzimmer als Gouvernante oder als Gesellschafterin zu einer Herrschaft wo immer hin unterzukommen, die sowohl in allen deutschen Lehrgegenständen, dann Französisch, Italienisch, Clavier und allen weiblichen Handarbeiten Unterricht ertheilen kann. Hierauf Reflectirende pl. t. Eltern werden ersucht, ihre Adressen gefälligst in der Expedition dieses Blattes abzugeben.

Fremden-Anzeige.

Weiß. Schiff. HH. Baics, Fiscal. — Müller u. Bauernfund, Beamte. — Godra, Lehrer. — Treyer, Auditor. — Bogdanovits, Oberlieutenant. — Ris u. Gestingka, Kaufleute. — Bauer, Munitionär. — Mako, Portraitmaler — Weisswasser, Particulier.

Palatin. HH. Csavada, Hofagent. — Fay, Schröder u. Sáry, Gaundherren. — Rosna, Lieutenant. — Ballabofszky, Kaufmann.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Schütze bemerkte auf der Jagd an einem kleinen Bach ein Haselhuhn, das sich im Sande eine Nahrung aufsuchte, und gierig fraß, er erlegte es, und sieh! bei der Oeffnung desselben fand der Jäger Goldkörner in den Eingeweiden des Haselhuhns. Er untersuchte den Ort, und fand nicht nur mehrere dergleichen Goldkörner sondern auch Goldadern. Zum Andenken dessen heißt der Berg auf der Obernzeche, bis gegenwärtig „die volle Henne." — Die Benennung „Kremnitz" stammt daher: daß die Slaven, nachdem sie sich dieser Reviere bemeistert hatten. Sachsen als Bergleute mit Versprechungen vieler Freiheiten und Vorzüge dahin berufen, für welche sie zu ihrem Unterkommen „Krämel" d. i. kleine Hütten oder nach der slawischen Mundarzt „Krámze" erbaut haben, und da auf diese Art bald eine ansehnliche Reihe von Krämeln erwachsen, so hat man den Ort und die jetzige Stadt nach dieser Sprache Krámnitza, deutsch Kremnitz genannt.

Bazar für ernste und heitere Laune.

Bianca Pallini.

Bologna, berühmt durch seine Würste, ist auch die Stadt, wo man die Anatomie am höchsten ehrte, mit deren Studium sich dort vor noch nicht gar langer Zeit selbst die Frauen beschäftigten. Der berühmte Dr. Ruysch, der 1660 in Bologna war, versichert, die Italienerinnen hätten die genaueste Kenntniß von dem menschlichen Körper. Eine dieser Professorinnen der Anatomie in Bologna, Bianca Pallini, kam auf eine seltsame Weise zu einem großen Vermögen. Es war im Jahre 1762 und man gab in Bologna dem franz. Gesandten in Venedig einen glänzenden Ball. Ein junger Musiker, Orio, der mit zum Tanze aufspielte, entfernte sich bald heimlich aus dem Saale, nachdem er den Neger des Gesandten bemerkt hatte, und wendete sich nach einem düstern Gebäude der Stadt, wo er in den Fenstern des Erdgeschosses noch Licht sah. Es befand sich da das anatomische Theater. Orio klatschte in die Hände und es öffnete ihm die Thür ein junges Mädchen, das ein Buch über Anatomie in der Hand hielt.

„Bianca," rief Orio, „wir müssen fliehen, noch diese Nacht fliehen. Ich habe den Neger Ambrosio gesehen, der mein Feind ist und Dich mit seiner Liebe verfolgt. Wie er zu dem Gesandten gekommen ist, weiß ich nicht. Komm, fliehe mit mir."

„Das kann ich nicht; Du weißt, daß meine arme Mutter zu ihrer Stütze nur mich hat und daß ich hier arbeiten muß, um sie erhalten zu können. Auch Du bist arm, da Dein Bruder mit dem gesammten Erbe Deines Vaters entwichen ist. Fliehe also allein, mein Orio."

Während dieser Worte hörte man Lärm und Geschrei auf der Straße; ein Mann wurde ermordet und Orio eilte trotz den Bitten Biancas hinaus auf die Straße, wo er den Neger schwer verwundet liegen sah. Seine letzten Kräfte bot er auf, um einen kleinen glänzenden Gegenstand zu verschlucken. Orio wurde trotz seinem Läugnen von der Polizei ergriffen, während man den blutenden Leichnam in das nächste Gebäude, des anatomischen Theater, trug, wo Bianca erklärte, daß jeder Rettungsversuch vergebtich sein würde. Bald darauf erschien der Secretär des Gesandten und erzählte, daß ihm der Neger einen Diamant von seltenem Werthe geraubt, den er aus Ostindien mitgebracht habe, um denselben dem Herrn Orio von dessen Bruder zu übergeben, der in Indien gestorben sei. Nach einem erbitterten Kampfe sei es ihm gelungen, den Räuber niederzustossen, derselbe habe aber den Diamanten verschluckt. Bianca bemerkte eine Auftreibung am Halse des Negers und durch einen Schnitt brachte sie den kostbaren Diamanten heraus.

„Hier," sagte sie zu dem Secretär, „überbringen Sie Orio den Diamanten, der ein großes Vermögen ist, und sagen Sie ihm, er möge die arme Bianca vergessen."

Der Secretär ging und kam bald mit Orio zurück, dessen Freigebung er ohne Mühe erlangt hatte. Einige Tage darauf fand die Vermählung statt zwischen Orio und Bianca Pallini. Der Diamant war einer der seltensten, die je gefunden worden sind, und wohl eine Million werth. Die Liebenden kauften einen der schönsten Paläste in Genua und in den Wappen der Familie sieht man noch heute ein Scalpel mit einem Diamanten darüber.

Journalistischer Mischmasch.

— Aus Salzburg wurden der Redaction folgende Mittheilungen gemacht: In der Beilage übersende ich einige Notizen über das Enthüllungsfest des Mozart-Denkmals, und bemerke nur, daß die Proben zu den Concerten in dem schönen großen Karabinen-Saale der k. k. Residenz vortrefflich von Statten gehen, und daß jeder Musikfreund schon dabei einen hohen Kunstgenuß hat. Der Zusammenfluß von Künstlern ist nicht unbedeutend, er könnte aber größer sein. Die Kunstnotabilitäten Spohr, Thalberg, Liszt, Ernst, Ole Bull, die auch zu kommen versprachen, erscheinen nicht, was ihnen nicht zur Ehre gereicht; auch die Heinefetter kommt nicht. Die Gesangs-Soloparthien bei dem Concerte sind in den Händen der Mad. Hasselt-Barth, der Dlle. Meßner aus München, der Herren Tietz aus München und Staudigl.

Das Programm über die zwei Concerte werde ich nachträglich einsenden, und auch den Bericht über die Feste erstatten.

Die hohen Preise der Quartiere haben viele Fremde abgeschreckt; man verlangte Anfangs 12 bis 15 fl. CM. für ein Zimmer per Tag, jetzt erhält man aber ein Zimmer zu 3 fl. bis 1 fl. C. M.

Se. Majestät der König von Baiern, die Kaiserin Mutter, der Erzherzog Franz Carl, und auch unser Erzherzog Stephan (incognito von Insbruck,) werden hier erwartet. — Vor der Hand soviel, nach dem ersten Concerte Näheres ausführlicher.

Kleine Stadtpost.

Pesth. (Theatralisches.) Angely's bekannte Posse: „7 Mädchen in Uniform" wurde im deutschen Theater von dem Theaterschneider eigenthümlich bearbeitet und erhielt den Titel: „41 Mädchen in Uniform." Die Verwandlung von 7 in 41 war die einzige Zuthat. Wollte man glauben, die Posse hätte in demselben Verhältnisse mehr, als in Berlin, gewirkt, so würde man sich gewaltig irren. Die Aufnahme war lau, der Beifall mässig, das Herausrufen am Schlusse übermäßig forcirt. Man sah, daß es in Pesth nicht an Mädchen mangele, welche sich zu dem öffentlichen Zwecke des Theaters verwenden lassen, aber damit erfuhr man wenig Neues. Das Stück selbst ist so grundlangweilig, so durch und durch spreegetränkt und widerwärtig, daß man es dem Referenten nicht verdenken mag, wenn er, nachdem es ihm so vielfältig an diversen Orten vorgeführt wurde, demselben nicht nur keine Aufmerksamkeit schenkte, sondern sich vor Beginn der Vorstellung sogar die Ohren mit Baumwolle verstopfte, um ja nichts von den Angelyschen Fadaisen verschlucken zu müssen. Diese ingeniöse Erfindung hat der Referent bei Gelegenheit des Herrn Wastl von Told in Wien gemacht. Seitdem pflegt er bei gewissen Stücken sich stets die Pforten des Gehörs zu verrammeln. Er gedenkt sich hierauf ein preußisches Patent zu lösen. „Patentirte dramatische Ohrverstopfungs-baumwollene Unsinnsideenableiter!" Die Sache kann gedeihen. Der Urheber dieser originellen Erfindung hofft reichlichen Absatz und glaubt auch hier gute Geschäfte machen zu können, indem man seine baumwollene Ableiter nicht nur bei zotigen Stücken, wie diese 41 Mädchen, sondern selbst bei manchen Opernvorstellungen mit Nutzen brauchen kann. T.

— In der Oper „Norma" debutirte Dlle. Brandt als Adalgisa und erhielt viele Beweise des Wohlwollens. Die häufigen Applaudissements galten der frischen Stimme, dem regelrechten Vortrage, der anmuthigen, jugendlichen Gestalt, und sie waren im Ganzen wohlverdient. Wir werden erst nach Anhören mehrerer Gastdarstellungen ein umfassenderes Urtheil bringen können. Die Oper ging mit besserem Erfolge über die Breter, als manche andere seit geraumer Zeit, und Mad. Mink so wie die Herren Wild und Draxler wurden oft durch Beifall ausgezeichnet.

Wiener Börsen-Course.

5. September 1842.

		Con. Mze.
Metaliques	à 5%	109 5/16
dto.	à 4%	100 7/16
dto.	à 3%	—
Darleihen mit Verlos. v. J. 1834		—
dto. dto. dto. 1839		274 3/8
Bank-Actien das Stück		—
Kaiserliche Ducaten		—

Lotto-Ziehung.

Ofen am 3. September
24. 7. 54. 36. 71.
Wien am 24. August.
9. 70. 41. 3. 47.

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 9. Sept.
Pesther Metzen, Groschen W. W.

Waizen	145	bis	168
Halbfrucht	110		120
Roggen	90		100
Gerste	70	—	80
Hafer	52	—	60
Kukuruz	—	—	100

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Comorn den 27. August. best.	mit.	ger.	Wieselburg den 1. Sept. best.	mit.	ger.
Weizen	117	107	100	146	120	95
Halbfrucht	90	84	74	90	88	86
Korn	75	73	70	84	80	75
Gerste	65	64	60	65	60	54
Hafer	50	48	47	57	54	52
Kukuruz	92	86	80	92	85	80
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater.
Linda.

Wasserstand der Donau

in der Brunnmaschine zu Ofen am 9. Sept.
Früh 8 Uhr 4' 7" 6"' ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner kön. Sternwarte am 6. Sept.

Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt: Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
Uhr Vormittags	27, Zoll 583	28 Zoll 4 L. 1 P.	+ 13, 05	NO. Mitt.	S. w. Wolken
3 Uhr Nachmittags	, „ 540	3 7	+ 17. 07	SO. Mitt.	Wenig Wolken
9 Uhr Abends	, „ 515	3 4	+ 11. 88	W. Sanft	Heiter

Nachrichten.

Ankunft Abfahrt

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag jeden Montag und Freitag.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4 Uhr jeden Sonntag und Donnerstag.
Der Remorqueur **Erös** fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

P. Jankovits,

in Pesth, empfiehlt zu billigsten en gros und en detail sein ganz neu angekommenes, bedeutend vergrößertes Lager von verschiedensten Ueberröck- und Kleider-Stoffen, dann Cachimir's, glatten, brochirten und gedruckten Thibets, quadrillirten Merinos, Mousselin de Laine alle im Stück und nach der Elle, eine Parthie vom

Mäntelstoffen

und gedruckten Percails, so wie auch Seiden- und Schafwoll-

Umhängtüchern,

Bajaderes jeder Größe, ferner für Herren: Atlas-, Schafwoll- und Sammt-Gilets, glatten und gedruckten Foulardtücheln und Cravatten, nebst mehreren hier nicht benannten Artikeln.
Das Verkaufslocal ist am Eck dem Gasthofe zum weißen Schiff gegenüber.

MAKLÁRY KALMÁN

MAKLÁRY KÁLMÁN

festőművész

1947. október 28-án született Hajdúszoboszlón. Tanulmányait Debrecenben végezte.

Egyéni kiállításai:

1981 – Debrecen, 1992 – Los Angeles,
1992 – San Diego, 1992 – San Francisco,
1993 – Hajdúszoboszló, 1993 – Mátészalka

Csoportos tárlaton szerepelt:

1971 – Hajdúszoboszló, 1971 – Debrecen,
1983 – Eger, 1987 – Debrecen,
1987 – Hódmezővásárhely,
1991 – New York, 1991 – Los Angeles

4200 HAJDÚSZOBOSZLÓ, Csokonai u. 1.

Avantgarde alkotótáborban, Vonyarcvashegy, 1993

„A festészet bizonyos fokú mágia... Létezik egy mindent átjáró – átölelő hatalmas akarat, s a művész érzékenysége csak motiváló erőként szolgál. A színek, a fények, a formák is abban segédkeznek csupán, hogy a festő szándékát a tiszta energia ragyogásává koncentrálják."

(Makláry Kálmán)

Makláry Kálmán:

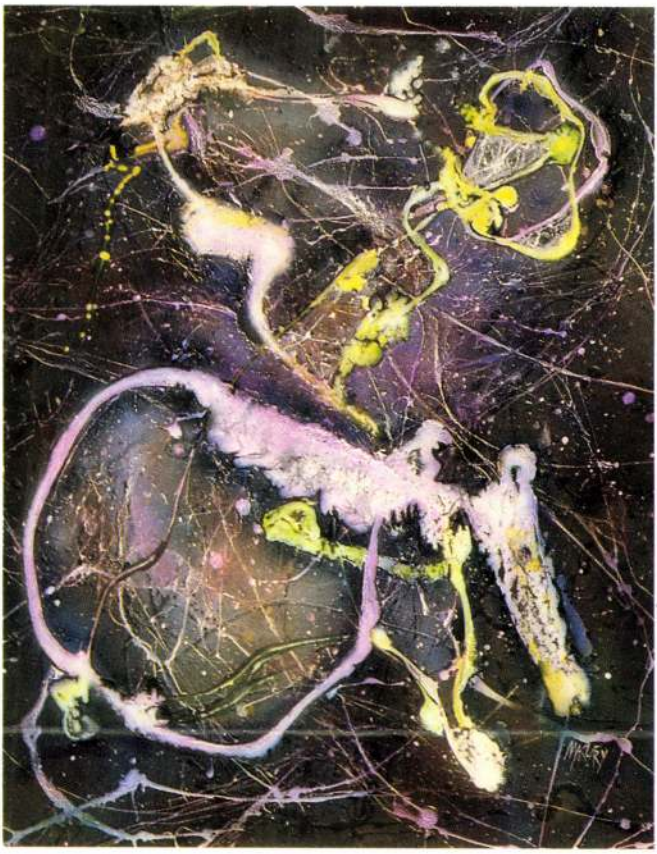

Démonok birodalma

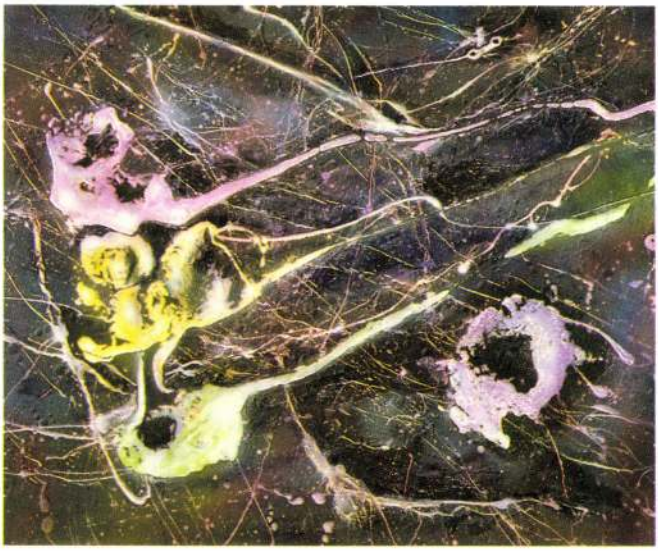

Az elkülönültség világai

SZÍNJÁTSZÁS

Utak a Parnasszusra

GURBÁN GYÖRGY

Debrecen régmúltjának, de még a közelinek is szerves része volt a mozgalmas, jelentős amatőr színházi élet. Igazán a teljesség igénye nélkül elegendő csak a már hosszú ideje működő Alföld színpadra, az annak idején fölöttébb jó hírű Unió Mozgásszínre vagy a régi Mimoszra gondolni. Mára azonban megváltozott a helyzet, a csillagok jelen állása nemigen kedvez az efféle foglalatosságoknak. Hiszen manapság, amikor embertársaink jelentős hányada a szabadidejét is azzal tölti el, hogy másod-harmad- vagy akárhányad-állások vállalása által próbálja magát s családját a felszínen tartani, ugyan ki törődik az amatőr művészettel, kik áldoznak időt s energiát olyasféle tevékenységekre, amik inkább viszik, mintsem hoznák a létkérdést jelentő pénzt? S ilyen körülmények között – ha akadna is vállalkozó – ugyan ki kíváncsi egyáltalán rájuk?

Nos, január nyolcadikán – minő jólesik ezt leírni – pozitív választ kaptunk ezekre a kellemetlen kérdésekre. Ugyanis akik este fél nyolcra ellátogattak a jó öreg IPK pódiumtermébe, a Parnasszus Kulturális Egyesület színtársulatának bemutatójára, láthatták, tapasztalhatták: igenis él még a remény, él még az amatőr kultúra.

A máskülönben sokrétű tevékenységet kifejtő egyesület ezúttal Jean-Paul Sartre-nak a Zárt tárgyalás című művét állította színpadra, s az első meglepetés akkor érhette a látogatót, midőn még az előadás kezdete előtt a teremben körbetekintett. Bizony „csurig" megtelt a sok mindent megélt terem, olyannyira, hogy jócskán szükség volt a pótszékek hadbavetésére is.

A másik – s szintén kellemes – meglepetést pedig maga a produkció jelentette, hiszen a társulat – élén a gyakorlott amatőr rendezővel, Marosi Nagy Jánossal – tiszteletet parancsoló színvonalat nyújtott ebben az igen nagy koncentrálást és energiabefektetést igénylő darabban. A „játszó személyek" – kik között egyaránt található profi színészi múlttal rendelkező: Kókai Gabriella, régi rutinos amatőr színjátszó: Sőreghy Ágnes, Vásári József és fiatal, a színipálya irányában határozott léptekkel most igyekvő: Sóvágó Csaba – pedig nagy odaadással tolmácsolták az írói szándékot, s a díszlet – Sipos Ágnes munkája – kellő módon segédkezett ebben. A jutalom, a megérdemelt siker nem is maradt el.

Ezek után az ember igazán könnyű szívvel kívánhat „kedvező szelet" a társaságnak. S azt, hogy a fizető előadásaikat is hasonló számban látogassák a kultúra helyi barátai...

A hét filmújdonságai

Debrecen (HBN) – Két új filmet láthatnak január 19-ig a mozirajongók. A Szigorúan piszkos ügynök ausztrál alkotás, főszereplője a neves énekes-zenész, Phil Collins. Elkészült a Zsarulesen című film második része is. Az újabb száz percben újra megbizonyosodhatunk róla: nem könnyű nagyvárosi zsarunak lenni. A Richard Dreyfuss és a Bill Reimers által alakított detektívek közelebbi ismeretséget kötnek egy-két rájuk meredő revolvercsővel és a kukásautók belsejével, miközben főnökük a „kukkolás" nem igazán felemelő feladatát rója ki rájuk. Az amerikai akciófilm rendezője, John Badham átlagon felüli humorérzékkel mutatja be a rendőri munka és a detektívek magánéletének színét és fonákját – ami a „szenvedő alanyoknak" kín, az a nézőket megnevetteti.

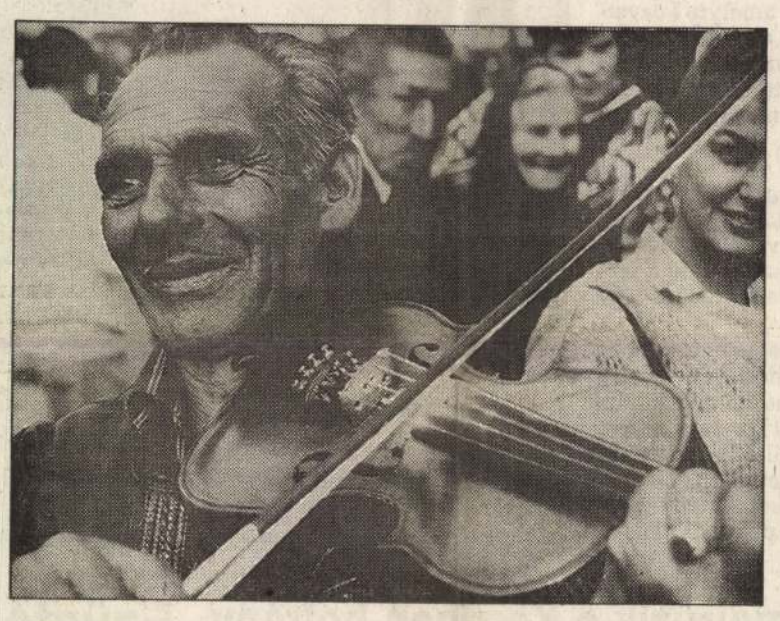

A kenyéradó szerszám Fotó: Katona Bálint

KÉPZŐMŰVÉSZET

A tükör másik oldalán

ÉLES CSABA

Tényleg, mi van a tükör másik oldalán? A kedves Alice óta tudjuk: Csodaország – amely annál inkább csodásabb, csodálatosabb, minél gazdagabb a képzeletünk. No, de mi adhat tápot a képzeletünknek? A mesék után csak a művészet. Pontosabban a művészetnek az a vonulata, amely az értelemmel szemben az érzelmeket, a szenvedélyeket és az ösztönöket, a bizonyossággal szemben a félelmeket, a kételyeket és a reményt, a vonalak rendjével szemben a színek áradatát részesítette előnyben.

Századunk nonfiguratív képzőművészetében e két pólus úgyszólván vegytisztán érhető tetten. Minden műértő előtt bizonyos, hogy – sok-sok társával egyetemben – Makláry Kálmán művészete ez utóbbi vonulatba illeszkedik. Egy művész nem teleszkópokkal, mikroszkópokkal vagy röntgenkészülékekkel szerez tudomást a mindennapi szem és a tükör elülső oldala elől elrejtett világokról.

Számára mind a makro-, mind a mikrovilág a belső történések metaforája és médiuma. Akár az univerzumba, akár a dolgok szerkezetébe pillant, akkor is csak a belső szemek higanymozgása, avagy az „érzések zűrzavara" a fontos.

Makláry Kálmán 1947-ben született Hajdúszoboszlón, s jelenleg is a fürdővárosban él. 1971-től szerepel csoportos tárlatokon.

Első egyéni bemutatkozása tíz évvel később volt Debrecenben, ahol tanulmányait is végezte. Sznobisztikus felhangok nélkül, mégis elismerően említjük meg a nem mindennapi tényt, hogy 1991–92-ben az Amerikai Egyesült Államok négy nagyvárosában (New York, Los Angeles, San Diego és San Francisco) volt két csoportos és három egyéni kiállítása.

Makláry introvertált lelki alkat – kései „leszármazottja" a Caspar David Friedrichhez kötött romantikus festőtípusnak. Ezt erősíti a zene és a képiség közötti párhuzamkeresése is; fogalmi síkon pedig az önismeret problémája iránti szellemi érzékenység.

Ars poeticája iskolapéldája lehetne a posztmodern romanticizmusnak: „A festészet bizonyos fokú mágia... Létezik egy mindent átjáró-átölelő hatalmas akarat, s a művész érzékenysége csak motiváló erőként szolgál. A színek, a fények, a formák is abban segédkeznek csupán, hogy a festő szándékát a tiszta energia ragyogásává koncentrálják".

Makláry Kálmán most harminchárom művét állította ki. Háromnegyede az elmúlt évben, a többi 1992-ben készült. Frissnek mondható tehát ez az anyag, amely fejlődésének jelen stádiumát tükrözi. Filozofikus művészalkat – de a meditációkra való erős és fokozott hajlamnak nem mond-e ellent a termékenysége? Részben igen – éppen ezért megfontoltabb, az önismétléseket elkerülő tempóra inteném; részben nem – mert igen érzékeny, szenzibilis egyéniség is.

Helyénvaló, hogy a művész titkokat keres – ám csak annyi titkot szabad felhajtania, amennyinek többé-kevésbé a végére is tud járni.

Számomra azok a munkái a legizgalmasabbak és legértékesebbek, amelyek bizonyos figurális utalásokat, reminiszcenciákat hordoznak. Éppen ezért cím szerint is megemlítem négy kompozícióját: Hangok éjfélkor, Titokzatos vágy, A skizofrénia csapdája és a Bosch-töredék-utánzatnak is vélhető Medúzát.

Képeinek zöme a belső látomás kellő hőfokát őrzik – kivéve néhány rózsaszínű idilljét. Föltűnő – szerencsére csak egyetlen kísérletén –, hogy az akrillal sokkal biztosabb kézzel bánik, mint az olajtechnikával.

(Aranybika Szálló konferenciaterme. A kiállítást azóta leszedték.)

HORVÁTH ÁRPÁD: (5.)

A maffia Magyarországon

Visszük a bankot!

Sokakban keltett megütközést, amikor 1993 nyarutóján Szabó Iván pénzügyminiszter egy vidéki MDF-ülésen bejelentette: a kabinetnek tudomása van a mintegy húszmilliárd forintot érintő „bankbotrányról". Csalárd, de legalábbis meggondolatlan hitelekről beszélt és szakszerűtlenül, kellő körültekintés nélkül elbírált pénzkihelyezésekről, de sietve megnyugtatta a közvéleményt, mondván, a kormány a helyén van, a szakértők pedig tudják a dolgukat.

Húszmilliárd forint bizony szép kis summa, mégis kétséges, hogy a bejelentést hallgató újságírókat az összeg nagysága lepte volna meg. Sőt még csak nem is az a tény volt meglepő, hogy kicsiny hazánkban el lehet „síbolni" húszmilliárd forintot, hiszen a gazdasági folyamatokra figyelő közvélemény már régen tisztában volt vele, hogy egynémely bank az elmúlt egy-két esztendőben százmilliószámra szórta ki az ablakon a forintokat, s korábban egyenként is megismerhette azokat az ügyeket, amelyekből összeállt a miniszter által megjelölt összeg. Ezért az örökké gyanakvó újságírók inkább azon töprengtek el, hogy vajon miért éppen akkor és éppen ott kellett sort keríteni erre a – bombának szánt, végül mégis épp csak petárdaként durrant – bejelentésre.

Alábbi történetünkben nem egy pórul járt bankot emelünk ki a sok közül; úgy gondoljuk, lényegesen tanulságosabb, ha ehelyett egy olyan cég „életútját" beszéljük el a létrejöttétől a felszámolásig, amely alig néhány esztendős ténykedése alatt három pénzintézetet fosztott ki, s a „bankbotrány" húszmilliárdjából egymagában kétmilliárd forinttal részesül. Az ügyben a nyomozás e sorok írásakor még javában folyik, ezért a sztoriban szereplő személyek és cégek nevét, valamint a helyszíneket célszerűnek láttuk megváltoztatni – mint ahogyan tettük eddig is minden esetben, amikor azt szükségesnek tartottuk.

A hódmezővásárhelyi székhelyű Előd Kereskedelmi és Közvetítő Részvénytársaság egyike volt az első, állami vállalatból átalakult rt.-knek, de ami azt illeti, sok minden másban is az élbolyba tartozott. Sok mindenben, kivéve a gazdálkodási eredményeket, ami miatt 1988-ban már a csőd szélén állt, s ezzel a villámgyors pénzügyi ellehetetlenüléssel ugyancsak figyelemre méltó teljesítményt nyújtott. Az Előd Rt. elnök-vezérigazgatója egy szép napon, amolyan baráti sörözés közben, éppen a teljes összeomlás határán lavírozó cég helyzetéről diskurált a Krőzus Bankház Rt. helyi kirendeltségének igazgatójával, amikor a pénzügyi szakembereknek zseniális ötlete támadt.

A társaság vagyonát meghaladhatják a tartozásai? Likviditása egyenlő a nullával? Sebaj! Alakítsanak kft.-ket a cégből, majd azok elviszik a balhét. A megoldás ugyan nem a legtisztább, mégis kézenfekvő, s a vezérigazgató valószínűleg egyetlen pillanatig sem gondolkodott el azon, hogy vajon miért éppen a Krőzusbank vezetőjének jutott eszébe.

Ugyanis az Előd akkortájt éppen háromszázmillió forinttal tartozott az országszerte ismert pénzintézetnek, és ahogy a dolgok akkor álltak, a banknak aligha volt reménye arra, hogy valaha is viszontlássa a pénzét.

Békés Csaba, az Előd Rt. első embere azonnal munkához látott. A cég egyes területeinek leszakításával öt korlátolt felelősségű társaságot hoztak létre, s mivel ezek élére új vezetők kellettek, a vezérigazgató végre megszabadulhatott néhány fölöslegessé vált kádertől is. Így lett az Előd Kft. ügyvezető igazgatója Pilisboros Jenő, akinek az Előd azon nyomban a nyakába varrta a cég teljes és mellesleg kizárólag papíron létező birkaállományát. Hogy hogyan? Természetesen eladták a kft.-nek. De a frissiben alakult társaság miből vette meg? Természetesen hitelből. És kitől vette föl a hitelt? Természetesen a Krőzus banktól.

Ugyanezt a játékot mind az öt újonnan megalakult kft. végigjátszotta, az egyik nagyobb, a másik szerényebb összegű hitelekkel, de egy a lényeg: az Előd befolyt a vételár, amiből a saját tartozásait rendezni tudta a Krőzus felé. A cég így megmenekült a csődtől, a bankigazgató pedig a börtöntől.

S hogy mi lesz a kft.-kkel? Kit érdekel? Amiatt már fájjon az ő fejük...

Csakhogy Pilisboros Jenőt nem olyan fából faragták, aki hagyja magát az első menetben kiütni. A kényszerű hitelfelvétel után sebtiben megváltoztatta a cége addigra már igencsak lejáratódott nevét, majd erősen törni kezdte a fejét, hogy vajon mi a csudához is kezdjen az immár Utód Kft.-nek nevezett társaságával.

Ekkor lépett színre a történet későbbi főszereplője, Hejő Csaba. A kifogyhatatlan ötlettárral megáldott férfi többször bebizonyította briliáns képességeit, korábban némi összetűzése is támadt az igazságszolgáltatással, több mint fél évet töltött előzetes letartóztatásban egy kellemetlen ügy miatt, ám mint mindig, ezúttal is mellé állt a szerencse.

A vád üzérkedés volt – akkor még létezett ez a büntetőjogi kategória –, de egy roppant szomorú esemény nyomán a hatóságok kénytelenek voltak megszüntetni ellene az eljárást.

Hejő Csaba a maga nemében egyedülálló figura volt. A büntetőeljárást megelőzően főállattenyésztőként dolgozott egy téeszben, s a gazdaság háza táján történt visszaélések miatt került a vádlottak padjára.

Az egyik trükk áldozata egy olasz cég birkafelvásárlója volt. A szerencsétlen fickó több ezer állat átvételét felügyelte a vasútállomáson, s szakértő szemmel figyelte a vagonokra felhajtott juhokat. A birkák kitűnőek voltak, egyik szebb, mint a másik, csakhogy a talján nem lehetett elég éber ahhoz, hogy a szemfüles eladók át ne verjék.

A kocsik túloldalán ugyanis a gyönyörű állatokat kicserélték a téesz leggyengébb, utolsókat rúgó, nyiszlett juhaira, ami komoly nehézségekbe ütközött, hiszen a legtöbbet erőnek erejével kellett feltolni a rampán, mert saját lábukon képtelenek lettek volna felvonszolni magukat. Mire a szállítmány Olaszországba ért, az állomány fele átadta lelkét a teremtőnek. Az olasz ezek után felkötötte magát az első csillárra, az ötlet kiagyalói pedig hatalmasat „kaszáltak" a tranzakción.

(Folytatjuk)

Kicsik Jugoszlávia esélyei

Bern (Reuter – AP) – Az Európai Labdarúgó-szövetséghez (UEFA) ismét azzal a kéréssel fordult Jugoszlávia, hogy részt vehessen a január 22-i, Manchesterben megtartandó Európa-bajnoki sorsoláson és a selejtezőkön. Az UEFA döntőbizottsága sürgősséggel tűzte napirendre a belgrádi kérvény megvizsgálását, de a szakemberek nem sok reményt fűznek a bizottság engedékenységéhez.

– Szerintünk, amíg Jugoszlávia az ENSZ embargója alatt van, addig nem vehetnének részt semmiféle sorsoláson! – hozta nyilvánosságra a Nemzetközi Labdarúgó-Szövetség (FIFA) elnöke, Sepp Blatter a FIFA álláspontját.

A már csak Szerbiából és Montenegróból álló Jugoszlávia már az 1992-es labdarúgó Európa-bajnokságon sem vehetett részt az ENSZ határozatai miatt. A sors fintora, hogy a helyükre beugrott dán válogatott – a selejtezőkön mutatott gyenge teljesítménye ellenére meg tudta nyerni az EB-t.

Pásztorék Németországban

Budapest (MTI) – Szerdán tíznapos edzőtáborozásra Németországba utazott a Békéscsabai Előre FC gárdája. Az élvonalbeli labdarúgócsapat fő támogatójának, a Techem cégnek a meghívására folytatja német földön a felkészülést a tavaszi idénykezdésre.

A túrán tizenkilenc játékos vesz részt. A Pásztor József vezetőedző irányításával külhonban folytatódó alapozás során Cottbusban (ahol a szállásuk is lesz) kétnapos teremtornán vesznek részt, s négy szabadtéri mérkőzést vívnak alsóbb (másod- és harmad) osztályú helyi csapatokkal. Az őszi szezon viharsarki sikercsapatának ellenfelei közt szerepel a Bundesliga másodosztályának középmezőnyében tanyázó Rostock is.

Az egy hete kezdett felkészülést külföldön folytató Előre turnézó labdarúgói közt ott vannak az idegenlégiósok (Gricajuk, Usmajev, Vancea) is. A békéscsabai futballisták a tervek szerint január 23-án érkeznek haza Németországból.

A VILÁG SPORTJA

● Elhagyta a kórházat az egykori ötszörös Forma–1-es világbajnok argentin Juan Manuel Fangio. A 82 éves Fangiót a karácsonyi ünnepek alatt szállították kórházba, mert vérében túl magas volt a kalciumszint. Kéthetes kezelés után az orvosok kielégítőnek találták állapotát, s hazaengedték.

● A spanyol Javier Castillejos lett az új kisközépsúlyú profi ökölvívó Európa-bajnok, miután a címvédő francia Bernard Razzano a kedd este rendezett összecsapásukat a hatodik menetben feladta.

● A Portugál Labdarúgó-szövetség (FPF) csak május végéig hosszabbította meg Nelo Vingada szövetségi kapitány szerződését, aki Carlos Quierozt váltotta fel a kapitányi poszton.

Angol kapitány rekordösszegért

London (dpa) – Az angol labdarúgó-válogatott szövetségi kapitányi posztja hosszú ideig inkább jelentett erkölcsi, semmint anyagiakban is megmutatkozó elismerést. A szigetországi klubok kispadján helyet foglalni mindig is jóval kifizetődőbb feladatnak bizonyult, így nem jelentett csodát, hogy Graham Taylor megüresedett helyének betöltéséért nem hadakoztak túlságosan a szakma mesterei. A közeljövőben mégis kinevezik az új kapitányt, és a jelek szerint a „gázsira" sem lehet majd panasza a kiválasztottnak.

A hírek szerint a négyéves szerződést aláíró „Taylor-utód" (erre Terry Venables pályázik a legjobb eséllyel) közel 2 millió márkás jövedelemmel számolhat majd, amelyet a válogatott teljesítménye után járó prémium egészít ki.

Összehasonlításul: Terry Venables, a Tottenham csapatának edzőjeként évi 563 ezer márkát keresett.

Lépéselőny a vasárnapi visszavágó előtt

Női kézilabda Magyar Kupa, első mérkőzés: DVSC-Symphonia–TFSE 27–21 (13–10)

KÖSTNER VILMOS

Budapest 100 néző, vezette: Ihász és Ihászné.

DVSC-Symphonia: Deák – HORVÁTH I. 4, JEDDY 5/3, Horváth B. 1, Tarjáni 3, CSAPÓ 6, ZUPKÓ 4. Csere: Szász M. (kapus), Lajterné 3, Borók 1, Szász A. Edző: Komáromi Ákos.

A TFSE legjobb dobói: Deli 7, Kovács T. 6. **Kiállítás:** 6, illetve 2 perc. **Hétméteres:** 4/3, illetve 3/1.

A nyolc közé jutásért Budapesten vívandó első mérkőzésen a DVSC-Symhonia megszokott kezdő csapatából kisebb sérülés miatt Szopóczy és Katkó hiányzott. Helyettük Deák, illetve Horváth B. került a kezdő hetesbe. A mérkőzés elején felváltva estek a gólok, a 15. percben 6–6 volt az eredmény. A vendégek elsősorban be-

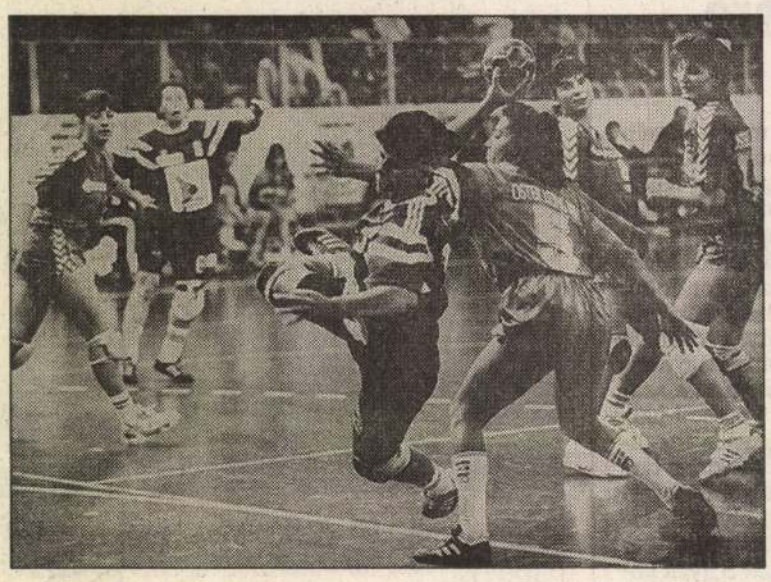

Tarjáni három góllal vette ki a részét a győzelemből
Fotó: Napló-archívum

játszásból voltak eredményesek, Tarjáni és Horváth I. révén, az átlövésgólokkal adósak maradtak. A védekezésben is több hibát követett el a Loki, ezért volt a viszonylag szoros eredmény az első fél- időben. A második félidőben cserékkel próbálta Komáromi mester a csapata játékát felgyorsítani, amely sikerült is. A második félidő elején biztos vezetésre tett szert a vendégcsapat. Feljavult Csapó és Jeddy, és Nyilas révén is eredményesek tudtak lenni a debreceniek. Védekezésben a kapuban Deák egyre több labdát tett ártalmatlanná és sikerültek a gyors indításos támadások is. Végeredményben biztos előny tudatában várhatja a vasárnapi visszavágót a DVSC, amely 11.30-kor lesz a Hódos Imre-sportcsarnokban. Előtte pénteken Szekszárdon bajnoki mérkőzést játszik a Loki.

Kétezer percig kosaraztak a hadházi iskolások

Hajdúhadház (HBN) – **Földi János Általános Iskola nyolcadik osztályos fiú tanulói azzal az ötlettel álltak elő decemberben, hogy az iskolai téli szünetben 2000 perces kosárlabda-mérkőzést szerveznek, amelyre közvetlenül karácsony előtt került sor. December 20-án, reggel nyolc órakor kezdődött a maratoni találkozó, amely másnap este fél hatkor ért véget.**

Azon a bizonyos hétfő reggelen Prepuk János iskolaigazgató köszöntötte a nagy vállalkozás résztvevőit, majd sípszó jelezte a maratoni kosárlabda-mérkőzés kezdetét.

Tizenkét csapat – nyolc fiú és négy lány – váltotta egymást a parkettán és a másfél napos küzdelem során 1759 kosarat szerzett. A fehérek 1836:1682 arányban győztek a színesek ellen.

Az iskolában két tantermet hálóteremmé rendeztek át és pihenő-

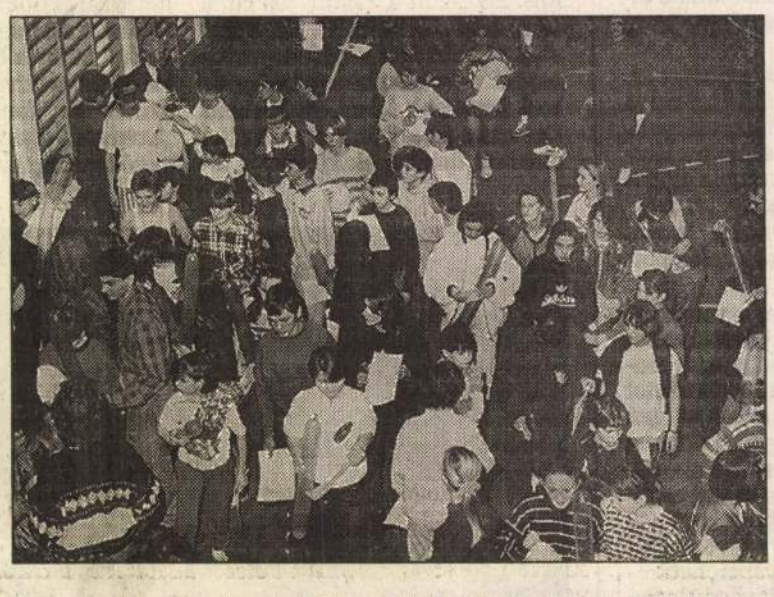

A maratoni csata résztvevői különböző ajándékokkal térhettek haza
Fotó: Csapó Zsuzsa

időben az itt elhelyezett tornaszőnyegeken és matracokon lazíthattak, esetleg aludhattak a résztvevők, netán a folyosón elhelyezett videót nézték.

Csapó Zsuzsa testnevelő és Rezes Norbert nyolcadikos diákszervező állítása szerint ilyen hosszú ideig általános iskolás korú diákok még sohasem kosaraztak a megyében.

Nagyszerű hangulatban telt el ez a másfél nap, amelynek során Olcsvay Antal, Gál Zsuzsa, Kéméri Béla, Hagymási György és Lőrincz Tamás orvosok őrködtek azon, hogy a gyerekek túl ne terheljék magukat.

A fiatal kosarasokat az akaraterő, a kitartás és a sportszeretet jellemezte egy közös cél elérése érdekében.

Talán ez volt életük első igazán nagy próbatétele, melynek vége felé már álmosan, fáradtan és az izomláztól küszködve is újból és újból pályára kellett lépniük. Végeredményben elég nehéz volt megszervezni ezt a maratoni találkozót, amelyet egyesek elleneztek, mások pedig segítettek, de érdemes volt megrendezni, s talán az idei téli szünetben megismételni.

Tovább gyűrűzik a Kerrigan-botrány

Boston (Reuter) – AP) – **Tovább gyűrűzik az a világszerte újabb megdöbbenést kiváltó „sportbűntény", amelynek áldozata Nancy Kerrigan volt. Az amerikaiak legjobb műkorcsolyázónőjét az olimpiai válogatóként megrendezett országos bajnokság egyik edzésén érte támadás, a mindeddig ismeretlen férfi a jégről lekorcsolyázó 24 éves olimpiai bronzérmes térdére sújtott rá egy bottal. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy habár Kerrigan a bajnokságon nem tudott részt venni, sérülése nem tűnik nagyon súlyosnak.**

A bajnoknő hétfőn lélekben megnyugodva térhetett haza bostoni otthonába, hiszen amellett, hogy a szövetség indulás nélkül is megszavazta neki a lillehammeri olimpiai részvétel jogát, orvosai is megnyugtató tájékoztatást adtak. Kerrigan térdében szalagszakadás nem történt, bár végződhetett volna sokkal rosszabbul is az eset, ha csak egy ujjnyival lejjebb találja el a merénylő a versenyzőnő lábát.

Nancy tehát nemsokára visszatérhet a jégre, miközben a szövetségi nyomozóhivatal, az FBI tovább folytatja a vizsgálatot. A támadót is mutató videofelvételt napok óta egy washingtoni laborban próbálják minél élesebbé tenni, s közben indítékot is keresnek a detektívek. Ennek legújabb fejleményeként állítólag kihallgatják Tonya Harding férjét és testőrét. Kerrigan legnagyobb vetélytársnője, Harding szerezte meg az országos bajnoki címet, egyben a másik olimpiai indulási jogot. Egy amerikai újság értesülése szerint felmerült a gyanú, hogy Harding férje, Jeff Gilloly maga vagy a házaspár testőrének közreműködésével követte el a támadást.

TOTÓTANÁCSADÓ

2. hét	Sportf.	N. Sport	Sport P.	Napló
1. Atalanta (16)–Torino (6)	1,x,2	x,1	x,2	x,2
2. Genoa (14)–Milan (1)	2,x	2,x	2,x	2,x
3. Internazionale (7)–Foggia (9)	1,x	1	1	1
4. Juventus (3)–Roma (11)	1,x	1,x	1,x	1
5. Lazio (5)–Reggiana (15)	1	1,x	1	1
6. Napoli (8)–Cremonese (10)	1,x	1	1	1
7. Piacenza (13)–Sampdoria (2)	x,2	2,x	x	2
8. Udinese (17)–Cagliari (12)	x,1	1,x	x,1	1,x
9. Acireale (12)–Ancona (8)	x	1,x,2	x	x,2
10. Cesena (2)–Fiorentina (1)	x,1,2	x,1	x	2,1
11. Monza (20)–Palermo (16)	x,1	1,x	1	x
12. Padova (4)–Bari (3)	x	x,1	x	1,x
13. Pescara (18)–Cosenza (6)	x,2,1	x	1	2
14. Andria (5)–Pisa (14)	x,1	1,x	x	1

Ezüstérmes az Olasz Focisuli

Budapest (HBN – N. A.) – A Grundfoci alapítvány és a Budapesti Foci szerkesztősége gálaműsort rendezett a fővárosban a Grund grand prix-tornasorozat zárásaként, mint arról már korábban beszámoltunk. A gálán kiosztották a győzteseknek és a helyezetteknek járó díjakat.

Egy évig öt korosztályban Budapesten folytak a küzdelmek az ország legnagyobb és legjobb utánpótlás-nevelő egyesületei között. Többek között az FTC, az UTE, a Kispest, az MTK, a Vasas csapatai vettek részt a sorozaton. Debrecen városát közös csapatként az Olasz Focisuli és a DSI képviselte. A DSI a tornák során egy 2., egy 3., egy 4. és egy 7. helyezést ért el, összesen 25 pontot szerzett, míg az Olasz Focisuli egy első és négy 2. hellyel 42 pontot gyűjtött, és ezzel a végső sorrendben a második helyen végzett. Ezért közel egy méteres trófeát vehettek át a debreceni csapat képviselői. A sorrend: 1. BFC. 2. Olasz Focisuli és DSI. 3. UTE. 4. Kispest. 5. FTC. Az Olasz Focisuli játékosai közül Nagy János, Hamar Zsolt és Gara Bence érdemelte ki a torna legjobb játékosának járó díjat. A DSI-ből Juhász László lett egyszer gólkirály.

A budapesti gálán a négy legjobb együttes vett részt. Korosztályonként az alábbi eredmények születtek. 1983-as születésűek: 2. Olasz Focisuli. 82-es születésűek: 4. Olasz Focisuli. 81-es születésűek: Debreceni vegyes csapat. 80-as születésűek: 2. DSI. 79-es születésűek: 1. DSI. A döntőben DSI–Kispest Honvéd 2–0. A torna gólkirálya: Varga Péter (DSI). A legjobb kapus: Mangu Norbert (DSI).

A gyorskorcsolyázók jó folytatása

Pécs (HBN) – Az elmúlt esztendő utolsó sporteredményei között számolhattunk be a DMTE rövidpályás gyorskorcsolyázóinak kitűnő eredményeiről. E téli sportágban elért újabb sikerről adhatunk hírt, hiszen a debreceniek ismételten kitettek magukért. Az elmúlt hét végén Pécsett rendezték meg a hagyományos nemzetközi rövidpályás gyorskorcsolyaversenyt. A DMTE gyorskorcsolyázói közül Varga Ildikó, valamint Koncz Barbara és Mohos Péter szerepeltek a legjobban, de a többiek is tovább gazdagították éremkollekciójukat.

A debreceniek eredményei, felnőtt férfiak (500 és 100 m, valamint összetett): 2. Szabó Krisztián, 6. Fórián István. 3000 m: 1. Becsky Gábor. Ifjúsági lányok: 1. Varga Ildikó, 2. Kovács Szilvia, 3. Dickmann Napsugár. 3000 m: 2. Kovács Szilvia. Serdülő lányok: 2. Jánossy Andrea, 4. Tóth Zsófia, 5. Pádár Zita. Fiúk: 6. Francia István. Gyermek lányok: 1. Koncz Barbara, 5. Jánossy Nóra. Fiúk: 1. Mohos Péter. 1500 m.: 1. Mohos Péter.

Váltóban (3000 m), nők: 1. DMTE I. (Varga I., Kovács, Jánossy A., Dickmann). 3. DMTE II. (Tóth Zs., Pádár Z., Koncz, Jánossy N.). Fiúk: 3. DMTE (Becsky, Szabó K., Fórián, Francia).

Teljesítménye alapján Szabó Krisztián és Becsky Gábor a felnőttválogatott tagjaként Belgiumban szerepelt az Európa-kupaviadalon.

Makláry Kálmán: Valami vonz és elbűvöl (olaj, farost, 121×59 cm)

A Kovács Máté Városi Művelődési Központ
és a Szoboszlói Kulturális Közösség
tisztelettel meghívja Önt és barátait
1997. október 18-án (szombaton) 17 órára
a Szoboszlói Galériába

Makláry Kálmán

festőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitót mond: Dr. Szombati Béla
A megnyitón közreműködik:
Binder Károly zongoraművész

A kiállítás nyitva október 31-ig
naponta 10-13 ill. 15-18 óráig, vasárnap 9-12 óráig.

Tk.: Kovács Gábor, KMVMK - grafika: Reklám Műhely - nyomda: Wilder Print

Szoboszlói Galéria
4200 Hajdúszoboszló
Szilfákalja 2.
Tel.: (52) 361-224

ARY KÁLMÁN
mű - Bihari Napló 1998. X. 1.

Halhatatlan és minden nemzedék számára „örök primőr" mű, Saint-Exupéry regénye szolgált belső ihletforrásul Makláry Kálmán Kép a Kis Hercegnek című akrilalkotása számára

t új feltételek az üzletekben!

hogy mások döntsenek helyetted. Te dönts! Itt az idő, feltételekkel szeretnél a WESTEL 900 előfizetője lenni három vagány és sokoldalú készülékcsomag közül!**

L One Touch Club/SL*
omag és kártya nettó 15 200** Ft
bruttó: 19 000 Ft

5110/SL*
omag és kártya nettó 24 800** Ft
bruttó: 31 000 Ft

ON GA 628/SL*
omag és kártya nettó 17 200** Ft
bruttó: 21 500 Ft

jár hozzá egy minőségi mobilszolgáltató is.
ár közel félmillióan választottak.
tlenül.

előfizetői kártyával használható.
00 előfizetéssel, kétéves szerződéssel.
és esetén az ár bruttó 7 500 Ft-al több.)
rt a Westel 900, a Westel Rádiótelefon Kft.,
rt és a Keravill kijelölt üzleteiben és üzletkötőinél.

Makláry Kálmán Chagall és Kafka szellemi-lelki leszármazottainak egyike. Ámde tegyük hozzá rögtön: más, nem kevésbé lényeges motivációkkal ötvözve, hiteles szuverén és megújuló módon éli meg ezt az örökséget.

Makláry is – mint minden igazi művész – Szindbád. Végtelen utazásait a lélek, az éjszakák, az álmok labirintusaiban teszi. Közös bennük, hogy mindig mentesek a mindennapok földi gravitációjától: elhagyni a járt utat a járatlanért, elvetni a kisszerűt a mindenségért, elutasítani a kézzelfoghatót a misztikumért, alárendelni a láthatót a fantáziának, előrevágtatni a jelenből a jövőbe, lenézni a józanságot és imádni a sámánisztikus őrületet, lefitymálni a felszínes jelenséget és isteníteni a magvas lényegit, elviselni ugyan a monotonitást, de szeretni csak varázslatosat, nem megelégedni mások régi válaszaival, hanem szüntelenül és kielégíthetetlen kíváncsisággal kérdezni, minden más kötelesség fölött megszállottnak és elhivatottnak lenni…

Makláry Kálmán képei mind megannyi tudósítás egy fenséges utazásról.

Éles Csaba

Befelé forduló alkat vagyok. Számomra a problémák mindig a legélesebb ellentétben megvilágítva és legvégletesebb formában merülnek fel. S az ütköző végletek feloldásai pedig nem mindig maradnak meg a fizikai lét síkjában. Valami erő mindig a szellemiség és a misztikum felé vezető útra hajt. De bizonyos vágyak, a megismerés, az átélés igénye, a feladatok megoldása pedig a földre húz. Ez a csapongás a két véglet között, azt hiszem képeimen is kifejezésre jut.

Képeim – egy tulajdonképpeni nézőpontból – a bensőmben szóló zene. Érzéseim és gondolataim kivetülései, allegorikus képek. Szeretném, ha festményeim által segítséget nyújthatnék másoknak is az önmegismeréshez, hogy olyannak lássák önmagukat, amilyenek valójában. Ez segíthet abban, hogy mélyebben próbáljanak gondolkodni, s ezáltal egy tartalmasabb létezés vágya ébredjen fel bennük.

M. K.

Fontosabb kiállítások:

1971	Debrecen
1981	Debrecen
1983	Eger
1991	New York, Los Angeles
1992	Los Angeles, San Diego
1993	Zalaegerszeg
1994	Los Angeles, San Francisco
1995	Leoben, Trofaiach
1996	Budapest Hilton, Art Expo, Vandenberg, Fribourg, Romont
1997	Görlitz, Kornberg, Blumau, Burgau, Párizs, Drezda

Műterem:
4200 Hajdúszoboszló
Kölcsey u. 19.
Tel.: (52) 361-977

DEBRECEN · A LFÖLDI · NYOMDA RT. · HUNGARY ·
1561
CIVIS HOTEL ÉS GASZTRONÓMIA RT.
POSTA BANK
Postabank és Takarékpénztár Rt.

…szép az, ami megnyitja a rejtelmek titkait…

Adeptusok kertje • 1996 • akril • 84×67 cm

MAKLÁRY KÁLMÁN

festőművész

KIÁLLÍTÁSA

Elvágyódás • 1996 • akril • 99×60 cm

Zavaros idők • 1996 • akril • 36×32 cm

Az alvó • 1996 • akril • 60×80 cm

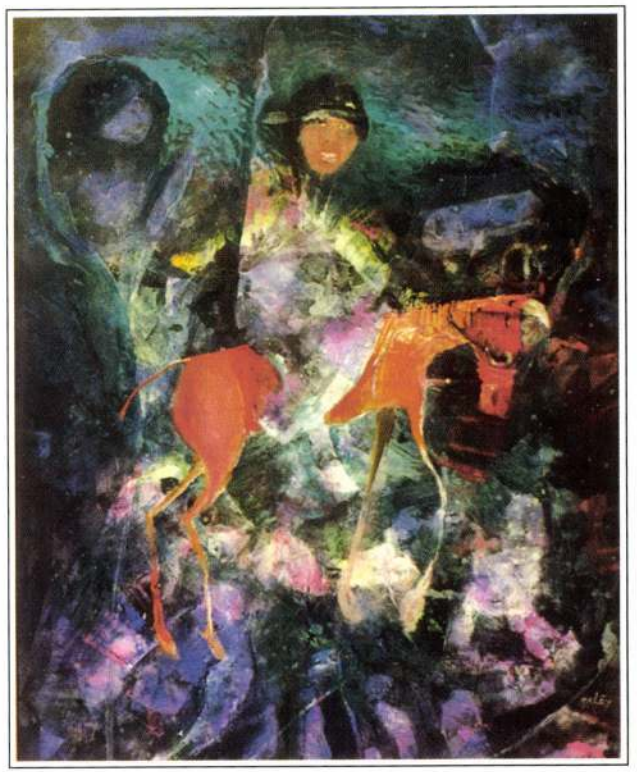

A könnyek útja • 1996 • akril • 92×73 cm

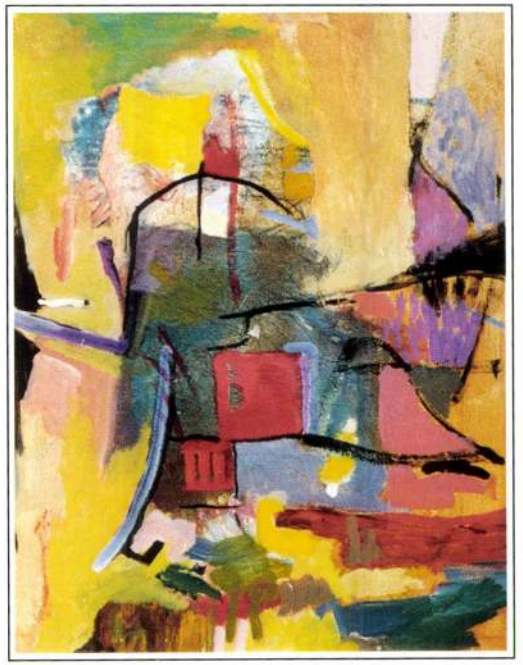

Kép a kis hercegnek • 1996 • akril • 50×40 cm

Nyugtalan szél hív • 1996 • akril • 84×67 cm

Exposition de peinture de Kálmán Makláry

« Kálmán Makláry est un des descendents spirituels de Chagall et Kafka. Tout en alliant d'autres motivations importantes et essentielles, il revit cet héritage d'une façon nouvelle, authentique et souveraine.

Makláry – comme tous les artistes véritables – on peut le considérer comme un Sindbad. Ses voyages sans fin se font dans les labyrinthes de l'âme, des nuits, des rêves. Et ce qui en est commun c'est que ces voyages sont libérés de la gravitation terrestre de tous les jours. Quitter le chemin battu pour le non battu, jeter le médiocre pour l'universel, refuser le tangible pour le mystique, subordonner le visible à la fantaisie, déboucher du présent vers le futur, mépriser la pondération et adorer la folie chamanistique, éviter le superficiel tout en cherchant la substance essentielle, bien supporter la monotonie mais n'aimer que le merveilleux, ne pas être satisfait des réponses des autres mais s'interroger sans cesse et avec une curiosité insatiable, être possédé et prédéstiné avant tout autre devoir – c'est ce que chacune des peintures de Kálmán Makláry nous suggèrent, comme autant de chroniques d'un voyage superbe… »

Csaba Éles

« De nature introvertie, les problèmes apparaissent pour moi toujours dans leurs plus profondes contradictions et dans les formes complètement extrèmes. Les conclusions de ces extrémités contradictoires ne restent pas toujours sur le plan de l'existence physique. Une force me pousse toujours vers le spirituel et le mystique, tandis que certains désirs, le souhait de l'expérience et de l'introspéction m'attirent vers la terre. Je crois que ce voltigement entre ces deux extrèmes est présent aussi sur mes toiles.

Mes peintures sont l'extériorisation de mes sentiments et de mes idées, et d'un certain point de vue elles manifestent la musique que j'entends résonner en moi. Elles sont donc des images allégoriques.

J'aimerais bien aider les gens à mieux se connaître pour qu'ils se voient tels qu'ils sont, qui rend possible une réflexion plus complète, tout en éveillant l'envie d'une vie plus approfondie. »

Kálmán Makláry

« La peinture est une certaine magie : il existe une volonté extraordinaire, toute-pénétrante et toute-embrassante, et la sensibilité de l'artiste n'en vient qu'en tant que force d'inspiration. Les couleurs, les lumières, les formes ne servent qu'à aider à concentrer et à transformer l'intention de l'artiste au rayonnement de l'énérgie pure… »

Kálmán Makláry

INSTITUT HONGROIS

Monsieur András Bálint Kovács, directeur de l'Institut Hongrois de Paris

a l'honneur de vous inviter au vernissage de l'exposition de peintures de

KÁLMÁN MAKLÁRY

Mardi 2 décembre 1997, à 19 heures

L'exposition est ouverte jusqu'au 7. janvier 1998., de lundi à vendredi, de 9h à 18h

92 rue Bonaparte, Paris 6e, tél.: 01 43 26 06 44

Bevált a műgyökér

SZENTES ÉS KÖRNYÉKE (4. oldal)

Vásárhelyi képlopás

(2. oldal)

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Alapítva: 1944. október 23.

DÉLVILÁG

50. évf. 93. szám 1993. április 22., csütörtök Ára: 8,90 Ft

● *London–Szeged–Sydney*

Veteránmaraton autóknak

Fotó: Nagy László

Tegnap érkezett Szegedre és ma reggel indul tovább a húszévesnél idősebb autók London–Sydney-maraton mezőnye. (Mai számunkban 4 oldalas autós melléklettel jelentkezünk)

● *Privatizálják a vásárhelyi Fekete Sast*

Szálloda vagy madártanya?

Fotó: Enyedi Zoltán

Vásárhely műemlékeinek egyik legértékesebbje – a négy évig tartó eljárás eredményeként 1991-ben védetté nyilvánított – az egykori Fekete Sas Szálloda. Mivel a védett műemléki környezetben lévő épület meghatározza a város képét is, még inkább szomorú, hogy sorsa, a megkezdett külső homlokzati felújítás időpontja és ezzel a nyilvánvalóan várva várt hasznosítása teljesen bizonytalan. Korábban ugyan a város mint építési hatóság kötelezte a kezelőt, a Csongrád Megyei Vendéglátó Vállalatot az épület megóvására. A területi műemlékvédelmi felügyelő, Széphegyi László pedig még tavaly helyszíni bejárás alkalmával ismertette a vállalat illetékeseivel a legsürgősebb tennivalókat. Ennek eredményeként mindössze a hosszú hónapokig csak fóliával lefedett tetőrész kijavítására került sor. A vendéglátó ugyanis két okból elzárkózott a szükséges munkálatok folytatásától. Egyrészt mert a vállalat – és ezzel ez az épület is – kötelező privatizáció alatt áll, másrészt a város minőségi kifogásokra hivatkozva per útján követeli vissza – a felújítást végző, ma már Műemlékfelújító Kft.-től – a ház homlokzatára költött összeget.

Miután egy esztendeje nem történt semmi a homlokzat helyreállításának folytatása érdekében, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal, a jelenlegi építési hatóság, határozatban kötelezte a kezelőt az áldatlan állapot felszámolására. Természetesen amennyiben a folyamatban lévő privatizáció eredményeként rövid időn belül lenne vevő a

(Folytatás a 3. oldalon.)

● *Bécsi történet*

Titkos bordélyház – magyar lányokkal

Kizárólag magyar és cseh lányokat, lehetőleg tizenhét évesnél nem idősebbeket alkalmazott az a két török fiatalember, akiknek titkos bordélyházát az osztrák rendőrség ezekben a napokban leplezte le. A bécsi Kurier szerdai száma fényképet is közöl a két törökről, akik fegyverrel védték a rendőrökkel szemben „Club Andy" névre keresztelt intézményüket. A rendőrség még csak most kezdte az ügy felgöngyölítését: nem tudnak például részleteket azokról a magyarországi és csehországi férfiakról, akiktől a lányokat a két török „beszerezte". Hivatalosan mindenesetre pincéri állást kínáltak nekik. A lányok közül összesen kettőről derült ki, hogy korábban is volt már közük a titkos prostitúcióhoz. A többség csak Ausztriában tudta meg, mi a teendője. Ekkor azonban már nem volt más választásuk, mint teljesíteni a parancsokat, amire a legbrutálisabb eszközökkel kényszerítették őket.

A vendégkör nagyrészt törökökből állt, akiktől félórás együttlétért 1000 schillinget kért a két tulajdonos: az összegből a lányok egyetlen groschent sem kaptak. A bécsi lap szerint a lányokat naphosszat bezárva tartották, fegyveres őrizet alatt. Kettejüknek januárban sikerült megszökniük: azóta senki nem tudja, hol tartózkodnak.

● *Önkormányzatok Mindszenten*

A lelkiismeret-furdalás fóruma

Szerdán délelőtt Mindszenten találkoztak a helyi, mártélyi, székkutasi, földeáki és óföldeáki önkormányzatok polgármesterei, jegyzői, intézményvezetői dr. Kara Pál belügyminisztériumi államtitkárral és a 6-os számú választókörzet MDF-es országgyűlési képviselőivel, dr. Grezsa Ferenccel és dr. Kószó Péterrel. Grezsa Ferenc megfogalmazása szerint a találkozót „lelkiismeret-furdalás" kezdeményezte, hogy jobban megismerjék Vásárhely és környéke településeit, önkormányzati munkáját, problémáit, hiszen egyre inkább megnő a jelentőségük a kisebb egységeknek, különösen a falvaknak, községeknek és mint mondta – az igazi érték, az önkormányzati munka minősége nem a lélekszámtól függ.

Délelőtt a meghívott polgármesterek adtak tájékoztatást a településük életéről, gondjaikról. A megbeszélésen Kara Pál államtitkár egyes, az önkormányzatokat érintő kérdésekről szólt.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Kápolna a Kálvária-dombon

Helybeli, megyei levéltári, múzeumi adatokból, jeles kutatók, történészek munkáiból tudjuk, hogy Makó legrégebbi műemlék kápolnáját a négyezer évesre becsült kunhalmon, Kálvária-dombon Jankovics Pál prépost kanonok építtette 1734-ben, barokk stílusban. A Kálvária utca útburkolata felett mintegy 4–5 méter magas kurgán tetején uralja a város terepszintjének legmagasabb pontját, a közvetlen 30 méternyi környezetét is műemlékileg védetté nyilvánítva. ***(Írásunk a 2. oldalon.)***

NISSAN MICRA

AZ ÉV AUTÓJA

10-féle változatban, lízing- és részletfizetési lehetőséggel, forintért, valutáért.

NISSAN-GEMMAX AUTÓSZALON, SZEGED, RÁKÓCZI TÉR. Tel./fax: 62/474-433

VÁROSBAN ELVEZET, ORSZÁGÚTON ÉLVEZET! NISSAN NISSAN

● *Makó legrégibb műemléke*

Kápolna a Kálvária-dombon

Dr. Tóth Ferenc makói múzeumigazgató, Vályi Katalin szegedi közép-koros régész és Vígh Zoltán levéltárvezető munkatársaival 1989 tavaszán, a legutóbbi épületfelújítás alkalmával, a szájhagyományok állításait ellenőrizve, helyszíni feltárásokat végzett. A környékbeli lakosok hiedelmei alapján ugyanis titkos alagút vezetett volna a lángszóró egykori feltalálójának, Szakács Gábornak a háza irányába, és rejtett kriptát is sejtettek a szentély alatt. Nos, valóban rábukkantak az elfalazott tégla sírboltokra, deszka koporsókra. Az egyházi halotti anyakönyvi bejegyzésekkel egyeztetve a helyszíni felirat-maradványokat, megállapították: Nyéky Antalt, a püspöki uradalom preceptorát, házitanítóját 27 éves korában, 1804-ben itt helyezték örök nyugalomra. Mellette pihent Urikné Pruszkay Erzsébet, aki 70 esztendeig élt, és a város akkori jegyzőjének özvegye volt. Valószínű Jankovics Pál prépostot is ide temették el. Megdőlt tehát a környékbeli fáma híresztelése, miszerint egy papot, apácát és egy katonát temettek volna e helyre. A korábban ott járt kriptafosztogatók tevékenysége miatt csontvázak helyett csak pár darab csigolyát, illetve Pruszkay Erzsébet cipőjének az egyik talpát találták meg a muzeológusok.

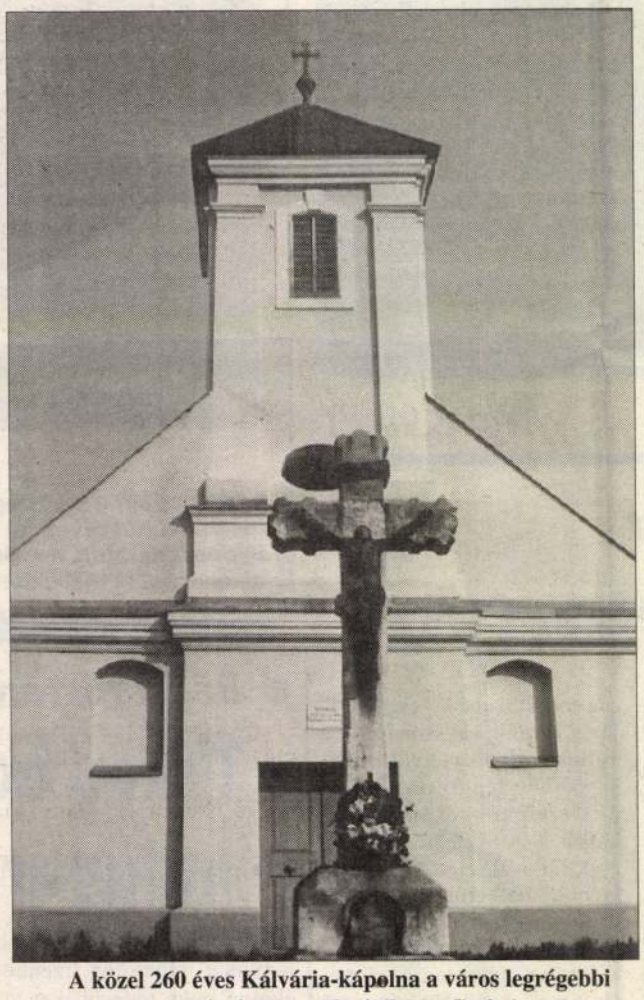

A közel 260 éves Kálvária-kápolna a város legrégebbi műemlék épülete. (Fotó: Bősze Csaba)

Az utcabeliek az 1930-as években egy helyen beszakadt alagútszakaszt feltételeztek, ám ez a közművezetékek árokrendszerének a kiemelésekor sem igazolódott be. A városi levéltárban Gilicze János viszont rátalált Szilágyi Sándor uradalmi igazgató 1835-ben írt egyik levelére, amelyben Lonovics püspöknek tudtul adta, hogy a Kálvária-hegyen (dombon) lévő összeroskadt jégvermet helyreállíttatta. Eszerint alagútomlás helyett csak egy boltozott pince szakadt be. Egyébként a kanonoki vizitáció dokumentációi alapján a kápolnát először 1797-ben újíthatták fel, vagyis ekkor létesülhettek a föld alatti építmények, paradox, szokatlan módon temetkezésre és élelemtárolásra. Jóllehet, egymástól teljesen elkülönített egységekben.

A további vizsgálatok során a kripta mennyezetéről lepergő festékréteg alatt fali kép nyomai tűntek fel. Mint a „vallatásnál" kiderült, egészen „újkori" színes piktúrákról volt szó. 1929-ben Sztraka András szobafestő mester a sík menynyezetre könyöklő, az apszisba pedig szárnyas angyalokat festett. A robusztus bástyaoszlopos téglakerítés 1844-ben épült, kétszárnyú cirádás, kovácsoltvas kapuját 1890-ben Péli István készítette, emlékeztetőül rajta hagyva keze nyomát, a PI monogramot. Valamikor a kápolna előtt mementóként három fakereszt állt a Megváltó és a két lator bádogalakjával. Ezeket a relikviákat, ereklyéket 1859-re az idő vasfoga kissé megrongálta. Helyükre a mai kőkereszteket Börcsök Ferenc állíttatta 1869-ben. A közel 260 éves Kálvária-templom felszereléseit az alkalmi szertartásokra az alplébániáról hozták ki. Régi kellékei között tartották számon: a deszkára festett szent sírt, és a két vigyázó testőrt, fából kifaragva. Népi készítésű, háromszög alakú állványára hét gyertyát tettek az egyházi ünnepek idején, mert a kápolnát a Boldogságos Szűz Mária hét fájdalmának tiszteletére szentelték fel. Eredetileg a műemlék épület belső falára voltak felfüggesztve a jelenleg körben elhelyezkedő stációképek. Most a 14 ereklye klasszicizáló stílusban látható a szabadban, külön-külön téglaépítményeken. Ezeket a hívek adományozásából emelték 1885-ben.

A szakemberek egybehangzóan úgy vélik: feltehetően már a középkorban a makóiak golgotája volt ez a hely, s a török megszállás idején ide jártak misézni a szegedi ferencesek. Az akkor még kevésbé szabályozott Maros, medréből kilépve, néha a Kálvária-domb oldalát nyaldosta, ahová a szerzetesek csónakjaikat kikötötték. Többek között az 1821-es árvíz elől is e magaslatra menekültek a környékbeliek szekereiken, ingóságaikat magukkal hozva. A római katolikus szertartások időszakos rendjét a kapura erősített tábla ismerteti a hívekkel. Gyertyaszenteléskor, Péter Pál napján és a Szent Kereszt ünnepén összesereglenek ide az emberek megemlékezni a katasztrófáktól, elemi csapásoktól való megmenekülésről.

OLASZ TIBOR

Srebrenica kapitulált

A Srebrenicát védő muzulmán erők folyamatosan adják át fegyvereiket a kanadai ENSZ-alakulatnak – közölte az ENSZ-erők szarajevói szóvivője, aki szerint a határidő lejártáig a muzulmánok be fogják szolgáltatni minden fegyverüket.

Az ENSZ-erők ugyan kérték a határidő megosszabbítását, de ettől Ratko Mladic tábornok elzárkózott. A boszniai szerb haderő főparancsnoka szerdában jelölte meg a végső időpontot. Mint közölte: utána az ENSZ-erők főparancsnokát „fogja felelőssé tenni a következményekért".

● *Döntési üzemzavar?*

Kocsmazárlat Mindszenten

Átmenetileg zárva voltak a vendéglátóegységek Mindszenten, jobban mondva az Áfész tulajdonát képezők, de bérbe adottak. (Halászcsárda, Róna, cukrászüzem és a mártélyi kocsma.) Ezek egy kézben voltak. Kedden délután azonban az Áfész elnöke döntésére – fizetési kötelezettség nem teljesítése ürügyén – lezárták az üzleteket, sőt a Halászcsárdából az árukészletet is elszállították. Szerda délelőttig nem volt meg az általuk kötött közétkeztetés sem.

Hogy mi történt tulajdonképpen, egyelőre nehéz kideríteni, ugyanis egyoldalú az információ, mert az Áfész elnöke telefonhívásunkra kitért a válasz elől azzal, hogy az események bővebb „ismeretében" majd erre még visszatérhetünk. Amit tudunk, azt a Róna egyik dolgozója mondta el, mármint hogy az üzemeltetőnek élő szerződése van, tudomása szerint fizetési kötelezettségének eleget tett. Az Áfész azonban két helyre ígérte el az üzleteket is, így az új tulajdonos (bérlő) is jelentkezett. Az „üzemzavar" egyelőre megszűnt, az üzletek üzemelnek. Még. Így?

- OCSO -

A lelkiismeret-furdalás fóruma

(Folytatás az 1. oldalról.)

Délután fórum keretében, amelyre a polgármesteri hivatalok dolgozói, intézményvezetői voltak hivatalosak, az államtitkár beszélt többek között az önkormányzatok anyagi helyzetéről. Erről szólva úgy ítélte meg, hogy az önkormányzatok megélnek ott, ahol a képviselők ismerik az arányokat. A működési hiányosságok nem anyagi jellegűek, hanem emberi, személyi okokra vezethetők vissza. Az önkormányzati törvény gyenge pontjaival együtt alkalmas volt arra, hogy felszabadítsa az alkotó kedvet és energiát, azonban megítélése szerint, felül kell vizsgálni a teljes önállóságra, önellátásra való törekvést, mert úgy tűnik, még bizalmatlanok az önkormányzatok a társulásokkal szemben.

Ami nem vált be szakmai megítélés szerint, azok a politikai kompromisszumok eredményeként jöttek létre – állapította meg az államtitkár. Ilyenek a megyei és a köztársasági megbízotti jogintézmények.

Kérdésre válaszolva Kara Pál elmondta, hogy az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került önkormányzatok részére tavaly 3 milliárd forint elkülönített pénzalap állt rendelkezésre, amelyre 158 önkormányzat nyújtott be pályázatot, közülük 52-en kaptak 800 millió forintot. Az idén ez várhatóan jóval több lesz.

O. L.

SKF
CSAPÁGY-BOLT AJÁNLATA!
– nyugati csapágyak (SKF, INA, FÁG)
– keleti csapágyak (ZKL, MGM),
– ékszíjak, szimmeringek, zégergyűrűk
KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK.
Szentes, Szabadság tér 2.,
tel.: 63/16-739
Nyitva: 8–16-ig, szombaton 8–12-ig. Várjuk Önöket!

A jövő héten Bethlen-est!

Hódmezővásárhelyen a korábbiakhoz hasonlóan most is áprilisban rendezik meg a hagyományos Bethlen-estet. Az idei különös hangsúlyt kap, mivel a gimnázium ebben az évben ünnepli fennállásának 270 éves évfordulóját. A szervezők, rendezők és szereplők színes és gazdag programmal várják az érdeklődőket: szülőket, régi diákokat, egyszóval mindenkit, aki valamilyen úton-módon kötődik az intézményhez.

Az est három részből áll. Az elsőben egy komolyabb megemlékezést tart majd Földesi Ferenc, az iskola jelenlegi igazgatója. A másodikban irodalmi és zenei összeállítást láthatnak és hallhatnak. Fellép többek között a gimnázium vegyeskara és leánykara, a nyolcosztályos gimnazisták kórusa, a Vivace kamarakórus, a Paradox együttes és a Promenád Dixieland Band. Az évfordulóra készült irodalmi műsorban Illyés, Ady, Csokonai és Horatius verseket szavalnak majd a diákok. A harmadik részben a Bethlen irodalmi színpada Goldoni: Mirandolina című komédiáját mutatja be a nagyközönségnek. Az előadást rendezte: Simon Ferenc.

Az április 29-én este 7 órakor, a Petőfi Művelődési Központ színháztermében megrendezésre kerülő Bethlen-estre jegyek válthatók – hetven, illetve száz forintos áron – a gimnázium igazgatói irodájában.

SZ. C. SZ.

Szentesen fogták el a vásárhelyi tolvajt

A hódmezővásárhelyi történet a Kistópart utca egyik házában kezdődött. Az idős asszony, K. S.-né lakásán a délelőtti órákban megjelent egy úriember, aki hivatalos személynek: a polgármesteri hivatal alkalmazottjának adta ki magát, s elkérte az asszony iratait. Miközben a kézbe kapott dokumentumokat „tanulmányozta", a helyzettel visszaélve, 7000 forint készpénzt és egy pár arany fülbevalót tulajdonított el. A lopást időben felfedezte a károsult, s értesítette a rendőrséget. A körözés nyomán Szentes belterületén fogták el B. J. L. foglalkozás- és munkanélküli, büntetett előéletű, 53 éves debreceni lakost. A fülbevalók még a zsebében voltak... Tettét elismerte. Eljárást indítottak ellene.

100 percent
A LEGÚJABB AJÁNLAT!
Hypo 20 l 438 Ft, Hypo 1 l 18 Ft,
Finomliszt 1 kg 32 Ft,
Égetett szeszek 0,5 l 20% árengedménnyel!
Április 1-jétől 10% árengedménnyel értékesítjük
a Kiskunfélegyházi Húsipar termékeit!
Szentes, Petőfi u. 7/A. Percent Kereskedelmi Kft.

Segítség! Ellopták a képemet!

Munkámból adódóan kedden este 10 óra felé értem haza, és szokásomhoz híven, a tévé kapcsolójához nyúltam, hogy meghallgassam kedvenc műsoromat, az Esti Egyenleget. Nem sikerült. Az összes adón (39 csatorna) csak „mákos" képernyőbe gyönyörködhettem. Bosszantott a dolog, de műszaki hibára gyanakodtam. Másnap reggel ugyanezt tapasztalva, a Centrum Lakásfenntartóhoz folyamodtam, ahol közölték velem, hogy nemcsak az én tévémen nincs kép, de egyik kábelcsatornáson se. Egyelőre nevezzük ismeretlen személynek, aki meggátolt több ezer embert, hogy televíziót nézzen Vásárhelyen.

Másnap a különböző lapok különbözően reagáltak, és a végső kicsengést abban vontam le, hogy a két úriember (?) haragszik egymásra, én ezért nem nézhetem a televíziót. Tessék mondani, mi közöm ahhoz, hogy dr. Antalóczy Péter, vagy Hegedűs Tibor veszekszik a koncon, egy vélt vagy valós haszon reményében. Tudomásom szerint a kábelhálózatot a lakosság pénzén építették ki – a Centrum például több millió forintot áldozott tagjai pénzéből erre a célra –, a fejállomást az akkori tanács a lakosság pénzéből vásárolta és alakította ki a rendszert. Egyet szeretnék tudni, hogy kinek a vagyonával, pénzével akarnak garázdálkodni ezek az urak. Az ő vagyoni részesedésük a rendszerből hány százalék, kié a hálózat, kié a fejállomás, kié a közvetítőrendszer. Ha a városé egy része, honnan veszi a bátorságot bármilyen kft., hogy meggátolja a lakosok tévénézését. Az ilyen ember az én szememben alkalmatlan arra, hogy egy közérdekű szolgáltatást rábízzanak, bárki legyen is az. Az ilyen ember nem a lakosság, hanem saját érdekét nézi. Ezek után javaslom, hogy egyik kft. se működtesse a városi hálózatot, mivel mindkettő bebizonyította alkalmatlanságát a közösség iránt.

Javaslom, hogy a város érdekében a közgyűlés nyilvánítsa városi intézménynek a kábeltelevíziós szolgáltatást. Bízom abban, hogy addig is megtalálják a módját, hogy a vandál rongálókat elkapja a rendőrség, és a televíziós kábelhálózat helyreálljon, a város lakosságának érdekében.

Egy kábeltévé boldogtalan tulajdonosa
(Név és cím a szerkesztőségben)

A HÓDINFO KFT. tájékoztatja előfizetőit, hogy a szerződésben vállalt műsortovábbítási kötelezettségének műszaki okok miatt átmeneileg nem tud eleget tenni. Az akadály elhárításán folyamatosan dolgozik, a csatornákat fokozatosan visszakapcsolja. Az üggyel kapcsolatos intézkedéseket a HÓDINFO Kft. megtette.

Nyári szakvásárok Szegeden

Tegnap délután Csonka Gábor vásárigazgató rövid sajtótájékoztató keretében nyújtotta át az írott és elektronikus sajtó képviselőinek a négy nyári szakvásár – eddig szerződést kötött – jelentkezőinek névsorát. Bár a kiállítók létszámából nem feltétlenül lehet következtetni az esemény nagyságára, a Kommunikációs és számítástechnikai szakvásárra eddig 23, a Lakberendezési és építészetire 36, a Cabrióra 37, a Help, Tüzvédelmi és biztonságtechnikaira 16 cég, intézmény, magánvállalkozás stb. jelentkezett. A megjelentek olyan igéretet is kaptak az igazgatótól, hogy a lista aktualizálása folyamatos lesz.

Elindult az Óceán felől a hideg légáramlat, — ma este Magyarország fölé érkezik

A *Meteorológiai Intézet* telefonja ma délelőtt állandóan *„mással"* beszél. Reggel óta állandóan hívják az emberek, érdeklődnek. Meteorológusainknak ugyancsak forró napjaik vannk, de mindenkinek szívesen állnak rendelkezésre és közlik a legközelebbi 24 órára minden emberi számítás szerint várható időprognózist.

Fárasztó nyári hét volt ez. Egy hét óta izzítja a nap a levegőt. Sem árnyékban, sem hűvös szobában nincs menekülés, csak a hűsvízű strandokon. Az emberek szédelegve járnak az utcákon, a hivatalokban is csak ingujjra vetkőzve bírják elviselni a nagy hőséget.

Valóságos trópusi meleg volt ezen a héten Magyarországon.

Pénteken délután

újabb déli szél érkezett

és újabb meleget hozott. A hőmérő Budapesten 35 fokon állt, az ország keleti részein azonban még magasabb fokokat mutatott. Csak a nyugati részen, főleg *Sopronba* volt elviselhető a meleg. A bejósolt zivatarok is megérkeztek tegnap délután, amikor is

Miskolcon jégeső, Tiszapolgáron jégeső és Tarcalon záporeső volt.

Az ország több részén voltak zivatarok, *de nem enyhítették a meleget.*

Az emberi szervezet lassan hozzászokik a rendkívüli meleghez. Ez a magyarázata annak, hogy

mind kevesebb lesz azoknak a száma, akik a hőségtől rosszul lettek.

Igaz, hogy a mentők felhivása is hasznos tanácsként szolgált és végre a férfiak rájöttek arra, hogy

kabát nélkül, rövidujjú ingben is lehet utcán járni.

Amikor a mentők még pár nappal ezelőtt közel száz esetben vonultak ki, pénteken este 8 órától ma délelőttig már *csak 50 esetben hívták ki hőség-balesetekhez.*

Csökken a mentők munkája

A strandok és zöldvendéglők soha nem remélt rekordforgalomhoz jutottak. A budapesti strandok, ugyanúgy a vidéki strandok reggeltől késő estig

ezer számra kapják a fürdözőket,

úgy, hogy sok helyütt már délben nem lehet szekrényhez vagy kabinhoz jutni. Óriási számok mutatják a kánikulai napok jég és italfogyasztását is. A vendéglők, különösen az esti órákban, rekordmennyiséget adnak el. Természetesen a hidegvíz a legnagyobb cikk. A székesfővárosi vízművek kimutatása szerint

pénteken 296.500 köbméter vizet fogyasztott a szomjas Budapest.

Ilyen hatalmas mennyiségű fogyasztásról a vízművek legrégibb tisztviselői sem hallottak. Ez a rekord egymillió hektóliterrel több, mint az átlagos vízfogyasztás. A jéggyárak is alig győzik a munkát.

A teherautók és kocsik reggeltől estig szállítják a jeget.

Naponta átlag 90—100 vagon jég fogy el Budapesten. Az átlagos nyári jégfogyasztásnál ez húsz százalékkal több. Ugyanilyen arányú a statisztika a hűsítő italok terén. Hihetetlen mennyiségben fogynak a *málnaszörpök, orandzsádok és a szódavíz.* A borfogyasztás is — a hazai bortermelés örömére a kánikulai napokban erősen megnövekedett, csak

a sörfogyasztás nem érte el a remélt hektoliter számot.

Az emberek ugyanis rájöttek arra, hogy a sör pillanatnyilag *hűsít, de később sokkal jobban izzaszt.*

Mit mond a Meteorológiai Intézet

A vasárnapi vikend-lehetőség érdekli most legjobban a közönséget. Ezért kérdéssel fordultunk a Meteorológiai Intézethez, hogy milyen vikend-idő várható Magyarországon?

— Szeles, hűvös idő lesz vasárnap. A sokat szenvedett közönségnek örömmel jelenthetjük, hogy

az óceánfelőli hideg áramlat már elindult.

Ma reggel *Münchenben* 12 fok volt és a déli órákban a hideg szél a Duna mentén eljutott *Linzig.* Számításaink szerint szombat estére már eléri Magyarország nyugati határát s holnap ennek következtében

Magyarországon megszünik a kánikula.

Főleg az ország nyugati részében, a Dunántúlon lesz szeles, viharos idő. A keleti megyékben még vasárnap tovább tart a meleg.

— Szombaton délután még fokozódik a hőség. Később nagy zivatarok lesznek,

helyenként jégesővel.

Ezek szerint nem lesz különösen jó vikend-idő. Rövid zivatarok, záporok meg fogják zavarni a kirándulók örömét. A meteorológia szerint

a vasárnapi strandolást nem fogja befolyásolni a megváltozott idő,

mert napsütés lesz bőven és a hőmérő sem száll aláb 24—23 foknál. A fordulópont a szombat éjszaka lesz, amikor az *óceáni hideg légáramalt megbirkózik a déli meleg széllel.* Eddig főleg keleten voltak kisebb-nagyobb viharok,

ma éjjel a nyugati megyékben is várható egy-két zápor.

A világ legfiatalabb pap-helyettese a nyolcéves Charles E. Jaynes clevelandi gyermek, aki egy amerikai szekta két tagját összeeskette

Imrédy Béla vasárnap repülőgépen Abádszalókra utazik

Mozgalmas vasárnapja lesz a belpolitikai életnek. Vitéz *Rátz* Jenő honvédelmi miniszter, aki az abádszalóki választókerület felkérésére elvállalta a kerület képviselőjelöltségét, *vasárnap mondja el nagy érdeklődéssel várt programbeszédét Abádszalókon.* A honvédelmi miniszter már szerdán kerületébe utazott, több községben beszélt is, de a legnagyobb jelentőségű felszólalás Abádszalókon fog elhangzani.

A miniszter kíséretében máris a kerületben tartózkodik mintegy *tizenöt Nemzeti Egységespárti képviselő.* Ma este Abádszalókra utazik *Tasnádi-Nagy* András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke, vasárnap reggel pedig

ugyancsak Abádszalókra megy vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és Mikecz Ödön igazságügyminiszter, akik repülőgépen utaznak.

A miniszterelnök felszólal a gyűlésen és beszédét politikai körökben nagy érdeklődéssel várják. Vitéz Imrédy Béla és Mikecz Ödön vasárnap délután repülőgéppel jönnek vissza Abádszalókról Budapestre.

Érdekes politikai beszámoló lesz *Kadarkúton,* ahol *Csicsery* Rónai István tart képviselői beszámolót és a gyűlésen megjelenik és beszélni fog *Antal* István igazságügyi államtitkár is.

Bernhard herceg hollywoodi ajánlata

Hollywood, július 2.

Julianna holland trónörökösnő férje, *Bernhard* herceg néhány nappal ezelőtt egyik amerikai filmvállalattól ajánlatot kapott, amelyben az amerikai gyár arra kéri, *készítene filmet a holland trónörökösnő és leánya életéről.* Külön film volna Vilma királynő élete. *Bernhard herceg az ajánlatot nem utasította vissza.* Annál is inkább nem, mert a nevezett amerikai filmgyár rövid filmet készíttetett a windsori hercegi párról is és különben is *Bernhard* herceg maga is szívesen foglalkozik a filmezéssel. A kérés teljesítését természetesen feleségétől, Julianna trónörökösnőtől és Vilma királynőtől tette függővé.

Irország első államfője dr. Douglas Hyde ünnepélyes beiktatása után ellép a díszszázad arcvonala előtt, a dublini kastély udvarán

UTAZZÉK A VIDÁM

Németországba

60% -OS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY
20% KEDVEZMÉNY FELÁRNÉLKÜLI MÁRKA-HITELLEVÉL ÁLTAL
Tetszés szerint összeállítható egyéni körutazások kb. árai; pl.:

	II. o.	III. o.
Budapest—Wien—Klagenfurt—Wörthi-tó—Tauern vasut—Salzburg—München—Augsburg—Nürnberg—Regensburg—Passau—Wien—Budapest	P 114.-	P 78.-
Budapest—Wien—München—Nürnberg—Frankfurt—Mainz—Köln—Essen—Hannover—Berlin—Dresden—Regensburg—Passau—Linz—Wien—Budapest	P 173.-	P 117.-
Budapest—Wien—Hietlau—Gesäuse—Bad Ausse—Salzkammergut—Braunau—München—Salzburg—Badgastein—(Tauern vasut)—Villach—Klagenfurt—Semmering—Wien—Budapest	P 108.-	P 73.-
*Budapest—Szob—Prag—Dresden—Leipzig—Braunschweig—**Hamburg—Helgoland—Westerland**—Kiel—**Warnemünde—Swinemünde** (hajó)—Berlin—Breslau—Somosköujfalu—Budapest*	P 179.-	P 134.-

Felvilágosítással és képes tájékoztatóval szolgálnak az összes utazási irodák és a Német Birodalmi Vasutak Idegenforgalmi Irodája Budapest, IV., Váci-utca 3.

Uj tipusú utasszállító-repülőgépeket mutattak be a légiforgalmi konferenciának

A Budapesten konferenciázó európai légiforgalmi vállalatok vezetői ma délelőtt 10 órakor a budaörsi repülőtérre hajtattak. A Deutsche Lufthansa A.-G. bemutatott egy „Junkers JU. 90." negyven személyes és egy „Focker Wulff FW. 200" huszonhat személyes repülőgépet, mely gépek

Magyarországon eddig még nem repültek.

Ugyanakkor az *Ala Littoria* bemutatja legújabb típusú gépét, a „Savoia SM. 75" gépet. Ebből az új típusú utasszállító iuxus repülőgépből

a Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság is több darabot rendelt.

A légiforgalmi vállalatok vezetői nagy érdeklődéssel tanulmányozták a légi közlekedés legújabb csodagépeit és a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a bemutatóról.

Jogi, politikai és közgazdasági könyvujdonságok IV. jegyzéke

	P
Croce Benedetto: A politika elemei kötve	2.50
Budapest lakásbérleti szabályrendelete alapján kialakult új bírói gyakorlat. (265/1936 kgy. sz. Előszót írta: dr. Gémesi I. A bírói gyakorlat alapján összeállította és magyarázta dr. vitéz Szent-Iványi Ádám	7.—
Durkó G. dr.: Az egyházjog jogisága, mint állampolitikai kérdés .	—.60
Erdei F.: Parasztok	5.—
Gosztonyi K. dr.: Mikor és hogyan mentette meg Magyarország katonai ereje Európát	1.—
Juhász A. és Juhász S.: Ez történt Ausztriában . . . . . Sarajevótól Berchtesgadenig.	1.80
Keszthelyi N. dr. és Vági J. dr.: Magyar devizajog . . . . . A Magyar Jogászegylet Sichermann Bernát alapja által díjazott pályamunka.	12.—
Kovrig B. és dr. v. Nádújfalvi J.: Társadalombiztosítási kézikönyv. 376 kérdés, amely mindenkit érdekel.	2.—
Kuncz Ö. dr.: A magyar kereskedelmi és váltójog tankönyve .	24.—
Madáchy B. dr.: A pápaválasztás, a jelenleg érvényben lévő szabályozás szerint. (Vacante sede Apostolika alapján.) . . . . . Képekkel és ábrákkal.	1.—
Molnár A. dr.: A Hitleri árjatörvények teljes szövege és magyarázata. Ki árja, félvér, nem árja? Félvérek és nemárják jogállása. Nemárják állampolgársága, házassága, hivatalviselése. Harctéri szolgálatból eredő kiváltságok, stb.	1.—
Molnár J.: Trianon okai és következményei. Történelmi tanulmány A világháború előzményeit, lefolyását és következményeit ismertető munka.	1.—
Scherer P. dr.: Igy látom én. (Az Alföld falvainak lakossága és szociális problémái)	4.50
Szekfü Gy.: Három nemzedék és ami utána következik kötve . . Ötödik kiadás. 514 oldal.	8.—
Takács Gy. dr.: A korlátolt felelősségű társaságok illetékkötelezettsége kötve	5.—
Kisbédi Varga S.: A nemzeti szocialista Németország. A német nemzeti szocializmus törekvései és eredményei. II. kiadás.	1.60
Wünscher F. dr.: Keresztény erkölcs és nemzeti gondolat a gazdasági életben	6.—
Zsedényi B. dr.: A felsőház új jogköre	3.—

Megrendeléseket utánvéttel, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében forduló postával intézünk el Ha ajánlott küldést kíván, 50 fillér beutalását is kérjük. Az utánvételes küldés 90 fillérrel drágítja a könyvet.

Pfeifer Ferdinánd (Zeidler Testvérek)
nemzeti könyvkereskedése
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5
Telefon: 18-57-30, 18-74-00

LÁNYOK SZÖKÉS KÖZBEN

Irta: BIBÓ LAJOS

Illik megbotránkoznunk. Állítólag a javulás óráit éljük. A perc, amelyben szólunk s amely talán emberöltővé rögzíti a pillanatot, amelyet eszméletünkkel betöltünk, mitsem számít az idő végtelenségében. A hölgyek, akik mostanában lovagjaikkal megszöknek, mindenesetre azoknak a hagyományoknak a szellemében járnak el, amelyek sem a multban, sem a jelenben s előreláthatólag a jövőben sem öregbítették és öregbítik a női nem jóhírnevét. Hogy miről van szó? Már említettük: az utolsó három hét alatt hét fiatal leány tűnt el a fővárosban, szilaj szerelmi kalandon. Szülők hét esetben tettek följelentést a rendőrségen, hogy tizenöt-tizennyolcéves leánygyermekük eltűnt hazulról és a boldogtalan teremtés gyanujuk szerint epedő lovagja karján sikkadt el. A rendőrség a megadott személyleírás s az alaposan megokolt gyanu alapján mind a hét esetben kinyomozta a tettest és megállapította a tényállást: a hét fiatal leány valóban azért szökött meg hazulról, hogy ezzel a lépéssel függetlenitse magát minden szülői tilalom alól és szabadon, zavartalanul élhessen ábrándjainak és boldogságának.

A tünet tagadhatatlanul a szervezet elédésére vall. Ügyeljünk: a kijelentés nem rejt magában ellentmondást. Az erkölcs fogalma nem tűr engedményt, megalkuvást és magyarázatot. Szögezzük le: a fiatal leány, aki tizenhat éves korában megszökik udvarlójával, nem művel erkölcsös dolgot. Sem ő, sem a legény, aki maga mellé ültette az autóban vagy jegyet váltott számára a gyorsvonatra. A felszisszenés, amellyel a rémült anya hátratántorodik, a zordon felhördülés, amellyel az apa a rendőrségre rohan, a fecsegés, amellyel jelen sorokat rójjuk, — mindez azonban erkölcsös. Javulásunkban és erkölcsi tisztulásunkban már ott tartunk, hogy észrevesszük a szabálytalant, a kilengőt, a szokatlant és a rendkivülit. Még nincs bátorságunk hozzá, hogy kereken kimondjuk: gyermekem, amit tettél, nem meggondolatlanság, nem tévedés, nem vétek, hanem súlyos és jóvátehetetlen erkölcstelenség, még nincs akkorra erkölcsi bátorságunk, hogy kimondjuk a szót és kimondjuk a súlyos ítéletet, viszont már ott tartunk, hogy meg tudjuk különböztetni az erkölcsöst az erkölcstelentől.

Boosánat, nem azokról beszélünk, akik rendithetetlenségükben a korszak legválságosabb történelmi pillanataiban is mindig meg tudták különböztetni, hanem azokról, akik a látszólagos fejlődés zürzavarában és látszólagos átalakulás viharos össze-visszaságaiban nemcsupán a lábuk alól vesztették el a szilárd talajt, de elvesztették azt az alapot is, amelyre szellemi működésük és az addig megingathatatlannak tudott világrend eszméje támaszkodott. Az ember esendő. Ez higított formában annyit jelent, hogy minden ember esendő. Viszont nem minden ember egyformán esendő, tehát Péter bűnösebb, mint Pál, én ingatagabb vagyok, mint te, ő korlátoltabb, hiszékenyebb és befolyásolhatóbb, mint ők. Elvként nyugodtan alkalmazhatnánk ezt a következtetést a hét megtévedt lánnyal szemben is, de javulásunk érzetében, erkölcsi biztonságunk növekvésében, meggyőződésünk szigorúságában, általánosságban pedig mindennemű önvédelmet szolgáló felfogásunkban és ténykedésünkben egyelőre nem méltatjuk bocsánatunkra a bűnösöket, akik a jóizlés, a család becsülete, a magánerkölcs és a társadalom tisztessége ellen vétkeztek.

A betegség, amelyben nagyrészünk közel két évtizeden keresztül fetrengett, sokkal súlyosabb és bomlasztóbb, semhogy kiheverhetnénk, ha mégegyszer elhatalmasodnék rajtunk. Egyelőre küzdenünk kell ezek ellen a meggondolatlan kis bacillushordozók ellen, akik ime a maguk területén, módján és stílusában ismét meg akarják fertőzni a társadalom egész szervezetét. Lehet, hogy a jövő, akárcsak a közelmult tette, kicsinyességgel, korlátoltsággal és bűnös ósdisággal vádol majd bennünket. Az erkölcs — hangoztatják majd — korbács, korlát és vasketrec volt, amelyet az ember féknek, korlátnak és bekerített helynek talált fel önmaga számára és azzal a rejtett szándékkal, hogy a tilalommal örökre az illuzió távolába rejtse az igazi gyönyört és a boldogságot. Az erkölcs így záros határidőre szólt. Addig, ameddig az emberré való válás vágya nem kényszerként, hanem szükségként jelentkezett bennünk.

Lehet, hogy a jövő majd így ítélkezik. Sajnos, ez esetben erkölcsösségünk után marasztal el legsúlyosabban bennünket.

Budapestre jön

Makó Géza, a magyarszármazású tenniszvilágbajnok, partnerével: Budge többszörös világbajnokkal

Július 5—6-án játszanak a margitszigeti díszpályán

Ritka szenzációban lesz része a magyar sportrajongó közönségnek a közeli napokban:

a Magyar Tennisz Szövetség meghívására, július 5—6-án a margitszigeti díszpályákon bemutatkozik a világ legjobb két tenniszjátékosa, az amerikai Davis Cup-csapat díszei: Budge, háromszoros világbajnok és Makó Géza, a magyarszármazású párosvilágbajnok tenniszjátékos.

Az amerikai tenniszcsillagok ellen a Tennisz Szövetség a legjobb három magyar játékost állítja ki, akiktől ugyan nem kívánhatjuk, hogy megverjék a világ legjobbjait, de reméljük, hogy derekas ellenállást és szép játékot fognak mutatni.

Ennek a remek sporteseménynek magyar szempontból külön érdekessége az, hogy a két amerikai világbajnok egyike:

Gene Mako (Makó Géza) magyarszármazású

Magyar fiú ez az egész világon ismert sportember és pedig nem valami homályos, magyar sógorság révén, hanem mert édesapja:

Makó Bertalan, alig húsz évvel ezelőtt még a Magyar Atlétikai Club színeiben rúgta a labdát; egyike volt a legjobb magyar hátvédeknek.

Együtt játszott a MAC mai vezetőségének tagjaival: *Veress* Imre ügyvezető-alelnökkel, *Kelemen* Aurél, *Vangel* Gyula és *Medgyessy* Iván elnökségi tagokkal, akik valamennyien nagy szeretettel emlékeznek meg hajdani sporttársukról.

Makó Bertalan Kaliforniába vándorol

Makó Bertalan festőművész volt Budapesten. Itt élt egészen a háború utáni időkig,

akkor vándorolt ki feleségével és az akkor még alig hároméves fiával, Gézával Kaliforniába.

Sporttársai és barátai csakhamar örömmel értesültek arról, hogy

Makó Bertalannak sikerült az Ujvilágban egzisztenciát teremteni:

egyikot tani főiskolának lett a tanára, a kaliforniai ifjú művészeket avatja be a szobrászművészet titkaiba.

Néhány évig aztán nem hallottak *Makó* Bertalanról, míg végre egy nap levelet kapott Kelemen Aurél egykori sporttársától, aki örömmel értesítette budapesti barátait, arról, hogy *a fia megnyerte az amerikai ifjúsági tenniszbajnokságot:* méltó sportember lett az apjához. Ettől kezdve aztán nem volt nehéz figyelemmel kisérni a fiatal Makó sorsát.

Az amerikai lapok nagy cikkekben számoltak be az új tenniszcsillagról,

aki rövidesen tagja lett az USA Davis Cup csapatának.

Kelemen Aurél beszél Makó Gézáról

Kelemen Aurél, a MAC tennisz-szakosztályának elnöke, aki a Budge—Makó-mérkőzéseket Budapestre lekötötte, a következőket mondta munkatársunknak:

— *Makó* Géza, aki Budge oldalán megnyerte a páros tennisz-világbajnokságot, *Makó* Bertalannak a fia, aki a MAC egykori aranycsapatának volt egyik játékosa. Abban az időben, amikor a futballt még amatőralapon játszták, a MAC-nak kiváló labdarúgócsapata volt. Emlékszem, azzal a csapattal vertük meg a híres FTC-t 7:0 arányban és óriási harcokat vívtunk a másik nagy csapattal, az MTK-val. A magyar bajnokságban akkor a második helyet foglaltuk el. Ezeknek a sikereknek egyik fővezére volt *Makó* Bertalan, aki hátvédet játszott a csapatban.

Bizony, ennek már van úgy harmincegynéhány éve.

— Mit tud Elnök úr a fiatal *Makóról?* — kérdeztük.

— *Makó* Géza, aki Gene Mako néven az amerikai Davis Cup-csapat állandó tagja, most körülbelül 21 éves, egyetemi hallgató.

Jelen pillanatban Wimbledonban van és Budge oldalán játszik a páros világbajnokságért.

Ő ugyanis inkább páros-játékos, ebben viszont világklasszis. Partnere: *Budge a világnak messze a legjobb tenniszjátékosa.* A tennisz-szakértők szerint a világranglistát úgy kellene összeállítani, hogy

Budge az első, utána négy hely üresen marad s csak az ötödik helyre jön az utána következő játékos.

Ilyen nagy klasszisküllönbség választja őt el a többi tenniszjátékostól. Ezt különben az eredményei is igazolják. A világ tennisztörténelmében még nem fordult elő, hogy valaki három évben egymásután, három számban: *a férfiegyes, férfipáros és vegyespáros számokban világbajnokságot nyerjen.*

A magyar sportközönségnek július 5—6-án olyan sportszenzációban lesz része, amilyen magyar pályán még nem volt!

— Mikor érkeznek a világbajnokok? — kérdeztük.

— Most kaptam levelet *Makó* Gézától, — mondja *Kelemen* Aurél, — aki kitünő magyarsággal értesít arról, hogy

a most folyó wimbledoni világbajnokságok befejezése után nyomban utaznak Budapestre.

Amint írja: könnyes szemekkel gondol arra a percre, amikor viszontlátja azt a várost, ahonnan hároméves korában került ki új hazájába, Amerikába.

— Ugy várjuk őt, — fejezte be nyilatkozatát *Kelemen* Aurél — mint ritkán látott gyermekünket.

Tóth Miklós.

FORDULJON AZ Esti Ujság SZÍNHÁZ-JEGYIRODÁJÁHOZ BUDAPEST VIII, JÓZSEF-KÖRÚT 5

Makkai Piroska, festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

MAKKAI PIROSKA
FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
POGÁNY Ö. GÁBOR

1978. JÚNIUS 8-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR
FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1978. JÚNIUS 8—JÚLIUS 2
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10—18 ÓRÁIG

Piroska Makkai

ausstellungen:

Adolf-Fényes-Saal: Gemälde
von Piroska Makkai.

Daily News, 1948. jún. 14.

Makkai Piroska

Kút, fametszet 35 x 50

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst muzeum 1908 jan.

Malkai Piroska

Két festmény 35×50

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968

M. Makkai Piroska

festő

A Békési Múzeumban látott grafikái is a balladás világba vezetnek. Vannak olyanok is amelyek a Bolyai-kkal és Bartókkal kapcsolatos.

Déi Endre: M. Makkai Piroska kiállítása Békésen.
Művészet, 1972 április - 38 oldal.

M. Makhai Pirosha
festő

Az első marosillyei, 1933-as kiállítást követően Tordán, Nagyváradon, Kolozsvárott, Nagybányán, Lupényben, Budapesten, Salgótarjánban rendezett tárlatot.

Déri Endre: M. Makhai Pirosha kiállítása Békésen
Műrészet, 1972 április - 38 oldal.

M. Makhai Pirosha
festő

Fametszetei a mondás-balladás
világból valók pl. a „Shmor és Ma-
gor", „A három fiú", „Az élet és halál
vize", „Emese" stb.

Dér Endre: M. Makhai Pirosha hi állítása Békésen
Művészet, 1972. ápulis – 38 oldal.

M. Makkai Pirosha

festő

M. Makkai Pirosha az erdélyi havasok
világából került Budapestre. Kiduelt
tartózkodási helye a Börzsöny.

Dér Endre: M. Makkai Pirosha ki alkotása Békésen.
Művészet, 1972. ápr. ulis – 38 oldal.

M. Makhai Pirosha
grafikus

" Bartók "
" (rézm.)

Dér Endre: M. Makhai Pirosha kiállítása Békésen.
Művészet, 1972. április - 38 oldal.

M. Makhai Piśoska

Agaunosok

Repr.

Korunk 1970. VIII. ~~1234~~ 1234.

Makai Piroska

Tanyaudvar (grafika)

Nepszava, 1975. ápr. 4. 103. erf. 79 sz. 16 p.

Makkai Piroska

Bemutatott müve:

156. sz. Camus: Sziszifusz linoleummetszet

70 x 50 cm

Katona László: V. Miskolci országos grafikai biennálé, Budapest, 1969

Makkai Piroska

Kapuk

Repr.

Korunk 1970. III. 318. old.

M. Makkai Piroska

A Könyvklub Szinyei termében bensőséges hangulatú kiállitáson mutatták be M. Makkai Piroska festőművész fametszeteit.

Országs-Világ 1968/41 21 old.

Mallai Piroska

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

315. old.

Makkai Piroska

Makai Piroska:
Táj

Népszava, 1975. máj. 18. 103. évf. 115 sz. 9 p.

Makkai Piroska

Trópusi fák (grafika)

Népszava, 1974. dec. 29. 102. évf. 303 sz. 7 p.

Makkai Piroska

Híd (grafika)

Nepszava, 1975. márc. 29 103. évf. 75 sz. 5 p.

M. Makkai Piroska

Metszet

Magyar Hirlap 1973 III. 332

Makkai Piroska

Kanocs (grafika)

Nepszava, 1975. febr. 15. 103. evf. 39sz. 6p

M. Makkai Piroska

Fájdalom, metszet

Magyar Hirlap 1974 7.évf. 261/9

M. Makkai Piroska

metszete

Magyar Hirlap 1974 355/10

M- Maklai Piroska

metszet

Magyar Hirlap 1973-248-9

M. Makkai Piroska

Kós Károly (mstrzet) : (repr.)

~~(repr.)~~

Magyar Hírlap, 1943. dec. 16.

M. Makkai Piroska, grafikusművész

Kós Károly kiváteles egyénisége költőket és képzőművészeket egyaránt megihlétett. – M. Makkai Piroska képe is megörökítette Kós Károlyt. (ambitve).

Balogh Péter: Kós Károly arcai.
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 56-57. old.

Makó Judit, képzőművész

Hódmezővásárhelyen, a Medgyessy Terembe aug. 15.-én a Tanya 48 képzőművész alkotócsoport munkáiból nyílik kiállítás. A csoport tagja Bódi Ágnes, Kollár György, Makó Judit, Nauberger István, Szabó Tamás, Torma Andrea. – A csoport tagjai jó néhány évvel ezelőtt induló alkotókent a művelődési Képzőművésztáborban ismerkedtek meg, közöttek azóta is tartó barátságot.

Dolgozók Lapja, 1980. aug. 14.

M. Makkai Piroska,

L. Kós Károly

Balogh Péter. Kós Károly arai.

56-57

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/6

M. Makkai Piroska

M. MAKKAI PIROSKA fametszeteiből nyílt meg kiállítás tegnap Budapesten, a Marczibányi Téri Tendezett, e nonip zv-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Népszabadság, 1987. V. 5

M. Makkai Piroska

M. Makkai Piroska fametszeteinek tárlatát rendezi meg a Kis Grafika Baráti Kör a Marcibányi téri művelődési központban. A megnyitót május 4-én, hétfőn délután hat órakor tartják; fellép Jancsó Adrienne. A kiállítás május 20-ig tekinthető meg.

◆

Magyar Nemzet 1987. V. 4.

M Makkai Piroska

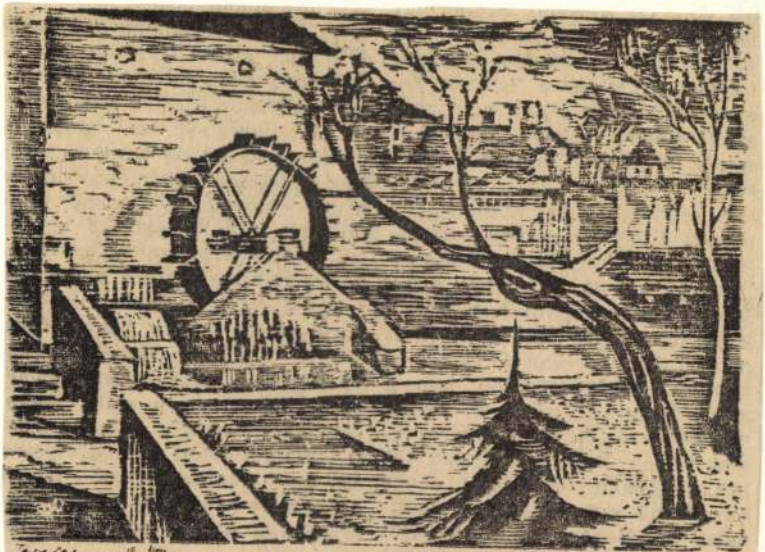

M. Makkai Piroska metszete

Magyar Hirlap 1976/1978

M. Makkai Piroska

metszete:Ballada

Magyar Hirlap 1974/199 9.o.

M. Makkai Piroska

M. MAKKAI PIROSKA GRAFIKUSMŰVÉSZ fametszeteiből nyílt kiállítás szombaton Jászberényben. Az erdélyi születésű művész egyéni stílusú munkái a hagyományokkal ellentétben nem illusztrációk, hanem önálló kompoziciók. 11 20.

Magyar Hirlap 1976/46/1o

M. Makkai Piroska

Szisziphosz (grafika)

Konvok, 1972. dec. 31. ef. 12 sz. 1794 p.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Könyvtáros

1977 FEB. 22

M. Makkai Piroska

1021

M. Makkai Piroska ex librise

nak szakmai irányításával dolgozik majd. (H. G.)

ÁTSZERVEZTÉK a Szabó Ervin Könyvtár hálózati és módszertani osztályát. Az eddigi felnőtt- és gyermekkönyvtári csoport helyett három részleget létesítettek: szervezési és ügyviteli, olvasószolgálati és propaganda-, valamint állományfejlesztési csoportot. (Z. I.)

M. Makkai Piroska

Jametyete a 11. oldalen

Magyar Nemzet 1973 augustus 19

M. Makkai Piroska

Galyatető. (grafika)

Nyíregyháza, 1974. jan. 19. 102 elf. 15 m. 5 p.

M. Makkai Piroska

Ritmus (grafika)

Népszava, 1974. febr. 16. 102 évf. 39 sz. 7 p.

M. Makkai Piroska

Fák, tél (grafika)

Népszava, 1974. márc. 9. 102 évf. 57 sz. 10 p.

M. Makkai Piroska

Fametszetét -cim nélkül- hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 13.
XVII. évf. 41. sz. 10. lap.

MAKKAI PIROSKA

A KORUNK-Galériában 1981 szept. 19.-én Makkai Piroska fametszeteit bemutató kiállitás nyilt. /rövid hir./

Korunk, XL.évf. 10.sz. 1981 október, /a hátlap belső oldalán./

M Makkai Piroska

fametszete

Magyar Hirlap 1979/11/9

M. Makkai Piroska, festő-

M. MAKKAI PIROSKA festőművész jametszeteiből nyílik kiállítás ma délután 5 órakor a Fényes Adolf Teremben.

– : Hír 8.

Népszabadság Bp. 1978 jún. 8.

Makkai Piroska, festő

□ MAKKAI PIROSKA festőművész kiállítása holnap délután 5 órakor nyílik a Fényes Adolf teremben. Megnyitja: Pogány Ö. Gábor.

-:□ Makkai Piroska 2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. jún. 7.

M. Makai Piroska

Magyar Hirlap 1978-83-9

Makai Piroska

Erdélyi havasok

Makai Piroska: Erdélyi havasok

Népszava, 1977. január 23.
8. oldal

Makkai Piroska, [?]

L.: Simon Béla

Tüskés T.: Képzőművészek ... 55-62

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1.

M. Makkai Piroska

A Mester (Szabó Dezső portréja - fametszet)
1944.

30.4. 8op

Murádin Jenő: A Barabás Miklós Céh, Kriterion, Bukarest, 1978.

M. Makkai Piroska grafikus

- egy kiállítása

Igaz Szó: 1971/3

402. old

M. Magyar Piroska festőművész

Kiállítása a Fényes Adolf-teremben

Bp. 1978. június 8 – július 2.

– katalógus a könyvtárban –

Makhai Piroska

Az erdélyi származású Makhai Piroska festőművész a budapesti Ferryes Adolf Seremben rendezett tárlatán fametszeteket mutatott be.

—: Fametszetek.
Új Tükör, 1978. június 25-43 lap.

Makkai Piroska

„Félúton" (vészlet)
(repro)

— : Fanutszdek.
Új Tükör, 1978. június 25 - 43. lap.

Piroska Makkai

Adolf-Fényes-Saal: Holzschnitte von Piroska Makkai.

Ausstellungen.

Daily News, 1948. jún. 24.

Piroska Makkai

Adolf-Fényes-Saal: Gemälde von Piroska Makkai.

Ausstellungen.

Daily News, 1944. Jun. 13.

Makkfalvi Makovár

Marosszék

l. Gadi II. 14. l.

Makkfalvi Vas Áron
népművén

Az idős mester sok megpróbáltatáson ment át. 36-ik házasság után meghalt a második felesége. A nagyobbik lánya ick-ig volt horkában.

Fábián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről
Művészet, 1972. ápriles - 39 oldal.

Makkfalvi Vas Áron
nepművész

Első külföldi bemutatkozása után 1931-ben sok megrendelést kapott. 1942-ben megégett Makkfalvi Vas Áron kere. 1942 őszén elesett a fia kil a Dunán.

Fábián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről.
Műhészet, 1972. április - 39 oldal.

Makkfalvi Vas Áron
népművész

1934-ig vnyolc aranyérmet nyert.
1930-ban halt meg Makkfalvi
Vas Áron első felesége. 1931-ben
Bethlen Mária vette hi munkáit
kiállföldre.

Fabián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről.
Művészet, 1972. cépzelés - 39 oldal.

Makkfalvi Vas Áron
népművész

Bányász volt, a bányamérnok ki vette a bányától hogy elhosson. 1919-1920-ban favágó lett. 1921-ben meghívták Kolozsvárra kiállításra. Ebbe az évbe kapta az első aranyérmes diplomát Bukarestben.

Fábián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről.
Művészet, 1972 április - 39 oldal

Makkfalvi Vas Áron
népművész

A 81 esztendős népművész 12 éves hora
ósa dolgozik Makkfalóan. A Szihely-
földön élő művész tizenhamadik gyer-
mehe volt egy szegény faulkasmesternek

Fabián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről.
Művészet, 1972 április - 39 oldal

Makkfalvi Vas Áron
népművész

Vass Áron Makkfalva öreg népművésze
Erdélyi állatvilágot medvét, bocsát, bivalyokat, borjakat mintán.

Fábián Gyula: Makkfalvi Vas Áron művészetéről.
Művészet, 1972. április – 39. oldal.

Makki Györgyné, grafikus

Ha mostanában megállunk egy újságospavilon előtt, s alaposan szemügyre vesszük a színes divatlapokat, talán nem is gondolunk rá, hogy ez a laptípus Franciaországban alakult ki a múlt század elején, s hamarosan Európa-szerte elterjedt. Nos, az Iparművészeti Múzeumban a közelmúltban *Divatlapok a XIX. századból* címmel tanulságos kiállítás nyílt meg; a korabeli, múlt századi kiadványok hasábjain megelevenedik a történelem. A vitrinekben sajtótörténeti dokumentumok láthatók. *Gergely Júlia*, az Iparművészeti Múzeum könyvtárának vezetője, aki munkatársaival, *Éger Veronika* könyvtárossal és *Makki Györgyné* grafikussal fáradságos munkával állította össze a rendkívül érdekes anyagot, így mutatja be a tárlatot:

Ialus Gábor: Korok és nők

Népszabadság, Bp. 1980 júl. 9.

8.

MAKKHEGYI György építész

GYÖRGY Péter: Tér/kép : Valódi utánzatok. =
Magyar Napló, IV.évf.18.1992.szept.4. 24-25.ill.

Makkhegyi György Walzer szálloda Bp.
Szabó Attila, Bp., Monarchia étterem

1945—

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

1984

A magyarországi
mükritika illet

Makkos Mária

kegyrépe

l -

Barcza Brest 1924

40 l -

Makkos-Mária

templom rovásai

Dőre Tivadar rajza

Rep.

Om III 545 l.

Makkos hetyei Hetyei Pál, művez.
Haraplak
"Box Tenger"
Reflektor-fényben
Virágos tavasz
Egyedül

IV. képzőművészeti, fotóművészeti, közügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december, 8 l.

MDK

Makkai Nyirő János deák

kolozsvári könyvnyomtató

Főműve: Enyedi Gyeory, Az O és Vj Testamentvmbeli Helyeknek...magyarázattyok...
Nyomtattatott Makkai Nyireo János által 1619.
594 és 600.o. repr. a cimlapról 1. kép .
Az 1620-as uj cimlapról
599 és 600.o. repr. 2. kép.
Radecius : De matrimonio tractatus
602.o. és 601.o. repr. a cimlapról 3.kép
Meghalt 1622.márc. ? (temetése márc 23.)
603.o.

Tóth Kálmán:Könyvnyomtató Makai Nyirő János deák.
KelemenEml. 587-606.o.

143. Makkosjánosi, ev. ref. fatemplom.

1733. „dicunt tamen eandem ecclesiam esse matrem a filiali Balasár nuncupata ad unius horae distantium distantem, cuius templi a latere, campanile ligneum". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jún. 18. No. 1.)

Lásd még: Balogh p. 134.

(Bereg m)

Dombaeso.

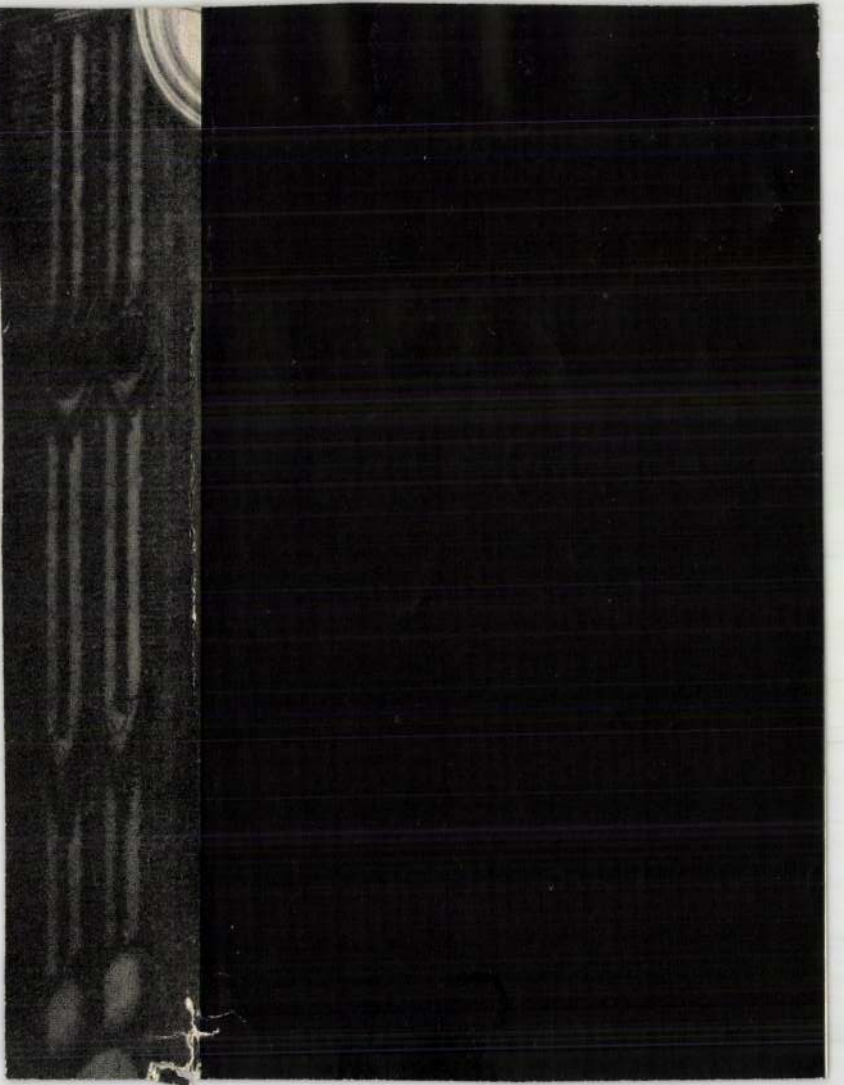

Makkosjánosi (Bereg m.)

Görög kath. templom.

l.

Lebegylelkeiségek

122, 123. l.

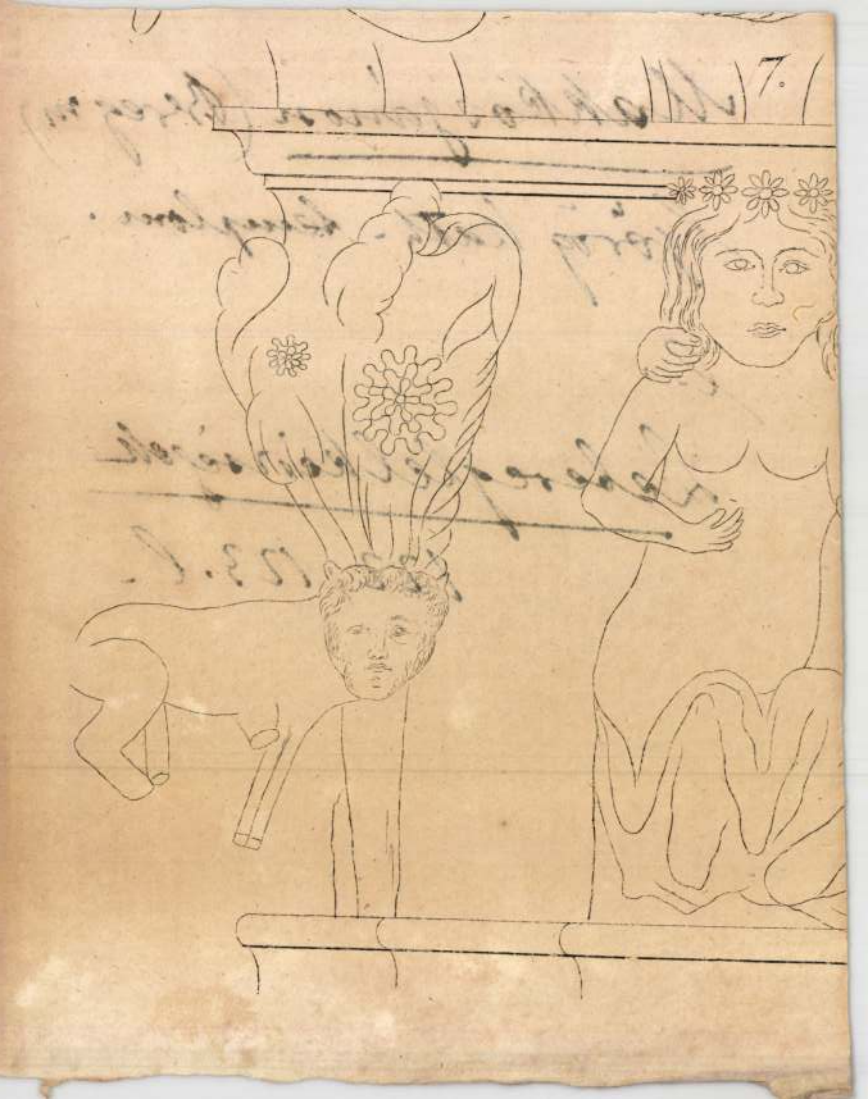

144. Makkosjánosi, g. k. fatemplom.
1798. az összeírás szerint romladozó fatemploma van. (Lehoczky IIIb. p. 409.)
1839. már kőtemploma van. (Schem. Munk.)

(Berg m.)

Domfalp.

Makkosjánosi

templom

MAKKOSJÁNOS. I. /Bereg./

Templom.

Gerecze, 1906, 188l,

Makkra Jenő M.D.K.

Orsz. Munkaegészségügyi intézet uj szárnyépülete , Bp.

főépitésvezetője.

Magyar Építőművészet 1968/3, 40-42.l.

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

TÜRELEMÜVEGEK

MAKKY GYÖRGY

kiállítása

Megtekinthető: 1997. január 14 - február 2-ig,
hétköznap 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Hétfőn zárva.

A Nemzeti Kulturális Alap
és a Fővárosi Képzőművészeti Alap támogatásával.

Matky György

KMI X3 + dombornyomás
90 x 138 mm

Második Balatoni Kisgrafikai Bienniálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Makky György

Vadászok X3+ dombornyomás 136 x 123 mm
Ádám és Éva X3+ —"— 101 x 85

Második Balatoni Kisgrafikai Biennálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Makky György

Ex libris szabóky X3 49x77mm

— " — Gyulai Líviusz, X3 95x45mm

Második Balatoni Kisgrafikai Bienniálé
1973. Balatoni Múzeum, Keszthely

Makky György.

Színes linósorozata szerepel az első balatoni kisgrafikai biennálén.

Balogh Elemér: Az első balatoni kisgrafikai biennálé Keszthelyen.

Napló, 1971. okt. 24.

Makky György

Ex librisek, illusztrációk. Bp,OSzK,1968. - Rend. és kx kat. Bélley Pál, bev. Deim Pál. Bp,1968.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Értes.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Matky György

neve említve

Művészettörténeti értesítő 1972

315. old.

Maklári Demeter

ötvös inas.

Magybányai István a mesta-
re Kassán, kinél 5 eszten-
dőre szepődik 1609 jún. 22
en. Felszab. 1614. júl. 28 ki
Apj. Maklári Kalmár
Mihály.

Mihalik József Kassavá-
ros ötvösszépének története.
Bpest. 1900. 316. l.

Mátyás

Képfaragó

XIV. r.

Maklári János

ötvös

XVII-sz. Maros vásárhely. Apaffi Mihály-nak is dolgozott.

Szendrei János. Az országos körtenéti ötvösmű kiállítás. Vas. Nyj. 1884. 134. l.

Maklári János

ötvös

Marosvásárhely. Apafinak dolgozott

Thalloczy Lajos I. Apafi Mihály udvara. Századok. 1878. 429. l.

Maklári János
marosvásárhelyi
ötvös
XVII. sz.

l.

Thallóczy
Századok
1878. 429. l.

1

Makláři János

marosvásárhelyi
ötvös
1657

lásd okr

Művészeti Szalon
(Kolozsvár) 1928.
III. cif. 1. sz

Könyvtáramban

Makláry István Lá

Makláry István László kézimunkatervező, rajzoló, VI. Király-u. 8. 226-336

Bptávb 1940 szept.

Makláry Pál

Kőmives

1733-ban Egenes Márton
serve szerint újra épi-
tette a gyöngyösi
óráz harangtornyot.

Csem Bart Gyöngyös

11-l-

Maklári Ernő

iparostanonciskolai rajztanítói oklevél

Ferképzomfoisk vk

1935-36. 86. l.

, regenerálásáért

150 P-ért

hoz való anyag

650 P.

...hel. erőszerűséki

...50 P. dolcsét

...eddel a helyszínén

...nap alatt. F. Lakástés

...ert ennek ellenértéke

...ba beszámítva.

...ben, hogy ajánlatomat

... kegyeskedünk vagyok

kiváló tisztelettel

Fesetleg f. évi nov. 20-ától

a hónap végéig.

MDK

Maklári Ernő
grafikus

rajzai és kötésterve Bruska Rudolf:
Általános szintan és szinmérés c.
könyvhöz. (Közgazd. és Jogi Kiadó)

÷ Az 1957 évi könyvművészeti versenyen (részt vett)

Magyar Grafika 1957. 1 sö évf 9-10 sz 27 l.

Maklári József
rajztanár jelölt

l. Ferkápzomfoisk`vk

1939-41.143.l

gy: A diósgyőri várrom megóvása.

.éklet.

sz. : 48.008/1944.III.V.K.M.

Bizottságot , hogy fenti számu ira-
mielőbb megtenni sziveskedjék
t, 1944. október hó 25.-én.

A miniszter rendeletéből:
dr. Takács Menyhért s. k.
miniszteri tanácsos.

országos tek. Bizottsága.

B u d a p e s t.

Maklári József
rajztanár jelöli

Ferkèpzomfoisk vk

1939-41. 150 l.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
113 1925 szám
Érk.: 1925 év apr. hó 20. n.

Herczeghalom állomáson szállana

történik és innen autobuszokkal

Kérjük szives értesi

nökséget kiállitásunkon ki fogj

gondoskodhassunk.

Szives résztvételüké

Radnóti

titkár

Maklós Tamás fia

ötvös mas.

Kolozsvárt 1593. ban Szakál Benedekhez szegödik

Jakab Elek Kolozsvár

sörtenete: Bpest -

1888. II K

314 l.

Maknics Albert

kiállitott grafikái:

Remetei táj, rézkarc, 12x19 cm.

Tájkép, — " —, 10,5 x 17 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginó Kirimi Árán. Bp. 1957. 19 l.

15 l.

MDK

Maknics Albert

Ülő akt, rézk.

IX. Magyar Képzőm.Kiáll.kat. Műcs.1962. 23.l.

Maknics Albert

MDK

Ülő akt, rézkarc

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Molnár Albert

Remetei táj, rézkarc, 12 x 19 cm
Tájrép, " 10.5 x 17 cm

Budapest Múcsarnok kiállítása.
1957, kat. szerk. kisdéginé,
kísérni Iseu.

15

Maknics Abert

ält. tanf.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 147 el.

Bärtfa ~~VIII. 117.~~

Maknics Albert MDK

Remetei táj, rézkarc

Tájkép, rézkarc

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Maknics Albert, grafikus.

Remetei táj. Rézkarc.
Tájkép. "

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Katalog. 15.1.

Makó S.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1870.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Makó

Ltáb. II. 66

III. 76

Makó

Kelemen Ferenc: A régi Makó cserepei. Makó 1933 Ft. l.

ások.

agyar fejedelmek közül időrendben

Makó

Reizner J.

Makó város története.

Petrik 1886–1900

Makói ref. egyház

Eperjessy Kálmán dr:

Makó városának kö-
zönséges és az abban
lévő reformata eklé-
zsiának leírása Szirbik
Miklós prédikátor által
1835-36. esztendőben.

Makó, 1926.

TNA

UNGHERESE

apest, IV., Egyetem-u. 4.

BIZOTTSÁGA

.,

.0.

Makó

Kovács Gyula: Makó
Város építészete a XVIII.
század közepétől a XIX
század közepéig.
1930

Makó

l.

LykaMagyműI800-50
205,332.l.

Makó ref. egyház

Szirbik Miklós: Makó
várossának közönséges
és az abban lévő refor-
mata ekklésiának kü-
lönös leírása. Sajtó
alá rendezte dr. Eper-
jessy Kálmán. (Csanád
vármegyei Könyvtár,
6. 4.) Makó, 1926. 8-r,
104 l. Ism.

Pleidell Ambrus

Századok 1927-28.
69-70. l.

Czepregi Imre: A makói Szent István plébániatemplomban őrzött Havi-Boldogasszony-kép.

8°, 4K, 31L, Makó, 1937.

Makói Szt István plébánia-templom

Makói építészet

Kovács Gyula: Makó város építészete a XVIII. század közepétől a XIX. század közepéig. Makó 1929.

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 300. l.

kicsik, nagyon vastagfaluak, bo
szobák ellenben tágasak, magas

Az udvari homlokzato
helyen, itt is befalazták. A t
ma is meg vannak a lőrések.

A sarok erkély és a
tozott az ülésteremhez, melyet
lette egy kettős ablaku szoba
lött terül el. Emellett még 3
s utána még 3 egyes ablak, a h
Szent György utcára a sarokerk

Mákói ref. templom

Ezüst edényei közt egy aranyozott ezüst kehely, melynek talpám gotikus ábrázolások, feliratok és címer nyomai vannak.
Ónedények –
Hímzések.
Feliratok berendezési tárgyakon.
25 sirkő 1840-ig.
Cintezem kapú rosszleter.
Egy régi gótikus ablak talpköve –

Debreczeni László
1936. 95–103. l

Makói ref. templom

ismertetve

Tükör 1939. 125. l

lásd Ghiba

Antal

csomagjaban

NB. Nem az ő

nüve!

TÉZ LUKÓŸ EMIL

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST

II., HADAPRÓD-U. 15/A.

TELEFON: 64-5-45.

Makó

(Csanádvm)

Kápolna 228. l.

Megyeház

56, 211, 221, 336. l.

Képek: 71–73. 4.

Püspöki-kúria

228. l.

Zádor-Rados

Makó műemlékei

l:

Kovács Makó

képerkel.

Makói rk. pléb

templom

barok

kepe repr.

Kiss Szikl. hath. Magy

919. l.

Makó-mezőkopáncsi

régi templom

gótikus volt.

Bálint Alajos dr.:

A Makó-mezőkopáncsi
középkori temető feltárá-
sai. Dolgozatok
Szeged 1936.

T. 5297.

ben balra Buda vára és városa,
eknek utczáit kocsik és járó-kelők
rt mentén, csolnakok kötöttek ki,
ozott bárka válik ki. Felirata:

Pest.

aterno.

vk. 7.4 : 11.4 cm.

Makó - mezőkopáncsi
templomom

Szabó Imre:
A makó - mezőkopáncsi
templomom.
Makó 1936.

feld.

Makó - mezőkopáncsi templomrom

Szabó Imre: A makó-mezőkopáncsi templomrom.

8°, 17K, 31L, Makó, 1936.

Makó emlékei

Kovács Gyula: Makó város építészete a XVIII. sz. közepétől a XIX. sz. közepéig

8°, 64 K, 40 L, Makó, 1929.

Makó város építészete

Kovács Gyula: Makó város építészete a XVIII. század kőrepitől a XIX. század kőrepig. 58 képpel és 6 táblával. Makó, 1929. 8-r 40 l.

Tsm.

Pozsonyi Filtsch Zoltán

Szárad 1932. 102, 103. l.

Makói ref. templom

Szirbik Miklós: Makó városiának közönséges és az abban levő reformata ekklésiának különös leírása.
(Kiadta Eperjessy Kálmán)

8°, 1K, 104L, Makó, 1926.

Makó (Bestalan)

rajzolo

1924-ben Hollywood-
ban dolgozott. Várko-
nyi Mihály filmszinesz
ábrázoló rajza megje-
lent:

Szinházi Élet 1924.

44. szám

U. 2334

BUDAPEST 62.
POSTAFIÓK 40.

1338.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Dr. Szentiványi Gyula úrnak
úrnőnek

V 5

JÓ TANÁCS!

E közlemény elolvasása nem kerül pénzébe és általa életét boldoggá és függetlenné teheti!

H.

I Lenke tér 7.

BUDAPEST 933 NOV. 25 19 MAGYARORSZÁG

Makó Bertalan

festő, szül. 1890 jun. 19.
Budapest.
Képrőművészeti-főiskola elvegzése utan 1913-ban Párisban, Münchenben, Drezdában és Bécsben tanult. Archépeket, és állattanulmányokat és esendéleteket fest, illusztrálásnál is foglalkozik. A tersattói (Fiume mellett) kápolna részére egy oltárképet festett.

Krück - II. 201. l.

Velencei festőiskola III. 158.

Makó Bertalan, festő; szül. 1890 június 10-én Budapesten.

Makó Bertalan

Műcsarnok festő Szpet

1913. tav. kiáll. 397

Szépművészeti Museum VI. 311.

Makó Bertalan

Műcsarnok
1914. tav. kiáll. 470, 619. 747, 758
1915. tav. kiáll. 264
1915-16. téli kiáll. 296
1916-17. téli kiáll. 285
1919. hadviselt műv. kiáll.
376, 435, 590, 593
harctéren nem volt.
1919-20. téli kiáll. 408

Szent László' VI. 76.

Makó Bertalan

1920 jan. febr.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Dundi olapf. 1800.–

Harateró arszonyok, 1500.– olapf

Tere-fere, olapf. 4500.–

1920. M Akv Pf Egy

kiáll. Nemzeti Szalonban

7 graf. mûve.

Vasnyil. V. 191.

Makó Bertalan

alakrajz.

1908.

Elmisk 1930. 86 l.

Makó Bartalan

1909/10 – 1913/14

Ferképzőintézet
110. l.

mindaddig, amíg Geymüller Raffael mellett nem tört lándzsát; a belső kiképzésben mindenesetre szerepe volt P. nak. Legérettebb műve a római Pal. Massimi alle Colonne, egyike az olasz renaissance legelmésebben megoldott és legharmonikusabb hatású palotáinak: udvára a legszebb olasz palotaudvarok közé tartozik. Mint festő, Pinturicchio tanítványa volt, majd Raffael és Sodoma hatása alatt fejlődött. Főleg a dekorativ falfestés terén alkotott maradandót. Dolgozott a Vatikán Stanzáiban már Raffael meghívása előtt, aki azonban P. munkáiból ornamentális részeken kívül csak kisebb részleteket tartott meg. Teljesebbek a Farnesiában festett művei, amelyek mint stilizálóan dekoráló antikizáló festőt mutatják be. Szebb Sodoma hatása alatt álló Madonnája a S. M. della Paceban. — Irodalom: *Weese* (Leipzig, 1894). *Kent* (New York, 1925) *Hermanin*, La Farnesina (1927). *Gombosi*, Sodomas u. S.'s Anteil an der St. d. Segnatura (Jahrb f Kunstwiss., 1930). *Barát.*

PERZSA FAJÁNSZOK. A legrégibb emlékek a XI. sz. végén vagy a XII. sz.-ban készült csempék, melyek vörösesbarnás vagy aranyszínben csillogó, fémfényű mázuk miatt nevezetesek. Ezek egymásba illő keresztvagy csillagidomok és összerakva nagyobb felületek borítására alkalmasak; fémfényű és gyakran még apró mustrákkal élénkített alapon sárgásfehér színnel festett stilizált virágokat, állatokat és arabeszkeket tüntetnek fel. A feliratos csempék domború írásjegyei fehér alapon kékkel, kék alapon arannyal vannak festve. A lüszteres mázú daraboknál gyakoriabbak a kékzománcos csempék, melyek gyakran erős kínai befolyásról is tanuskodnak. A cs[illegible]nek ez a magas színvonala [illegible]lik a XVII. sz.-ba, azután [illegible] kék-[illegible]ncos darabok [illegible] kö-

Makó Bertalan

196	Madarász Viktor az utolsó évben olajf.	800.—
197	Galiciai emlékek rajz	150.—

Nemzeti Szalon
1917. május.
tav. tárl.

HEREND 100 ÉVES

Ábrahám József, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest

Felelős kiadó: Lehel Béla

Makó Bertalan

Hordágyon c.
rajza repr.

Gyöngyösy 117. l.

Makó B.

Árverési Csarnok aukciós kat.

38 sz. 1927 május.

2061-909-22

655. Keretek.

1 darab völgyelt és simán aranyozott fenyőfa keret.

Méretei 46:38.5 cm.

Becsértéke.....4.00 K

Jegyzet. 1127-906-68

Makó Bertalan

117. Sánta huszár, pastell — — — — 50.—
118. Csendélet, olajf.— — — — — — 70.—

Nemzeti Szalon

1915. szept.
őszi kiáll.

Makó Bertalan

128 Háborus emlékek Itáliából rajz 180.—

Nemzeti Szalon

1918 május

tav. kiáll

omo Francia.

an. † ugyanott 1537-ben.

és szent Ferenczczel.

g látható és kissé jobbrafor-
atekint és mind két kezével a
ezust fogja, a ki balra hajolt
. Mögötte balról szent Ferencz
, Mária és szent Ferencz fejét
e keresztalakú sugarakat szór.
tyol, vállravetett zöld bélésű

takarja és sarkosan kivágott
ipasz arczú és tonzurás szent-
háttérben balról draperia van.
n. — Lelt. sz. 4236. — Becsértéke
János hagyománya 1907 novem-
átvételre és az átvétel jóváhagyá-
a 4203 lelt. számnál. — Bejelen-
53–913).
adatok a Szépművészeti Múzeum-
cia: Mária a gyermekkel és szent

vonatkozó egyéb adatok és pedig:
7–908. pag. 31. Nº 55). *Jacopo*
Ölgemälde, im reich geschnitzten
n einer grünen Schnur, auf Metall-
t. Bild rechts unten gesprungen

2080–908. pag. 4. Nº 7). *Jacopo*
rd. 66 hoch, 53 breit (Grosses

ben (1893–912. Nº 35). *Giacomo*
gyermek Jézussal és szent Ferencz;
n (2165–912. Nº I: 35). *Giac.*
a gyermek Jézussal és szent

III
869 (4236).
97.5 (56)
35 (1002)

Makó Bertalan festőművész
Konyhaasztal, olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

Makó Bertalan
Székely anyák menekülése, paszt.

MAPE V. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 18 l.

Makó Bertalan
Boldog idők, paszt.

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 2o 1.

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA

KIADÓHIVATAL.

Szállítottunk

a mai napon:

Allatkerti us 1 Ar

30 Szönyi:

/: Szentiványi ti

Budapest, 193 6 IV h

Kg.

Makó Bertalan
Csendélet, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás, 1914. 4 l.

s pápai tizedjegyzék említi. 1333-i
yi Tamás erdélyi vajda és testvére
török adójegyzék 3o adóköteles házat
esztergomi érsek, akinek a község
alá tartozott. 1715-ben 14, 172o-
ak benne össze.
tárán vezető főutvonal mentén tele-
építéssel.

álynője/
templom helyén gr. Csáky Miklós esz-
. Restaurálták 1912-ben és 1945 után.
761-ben még nem volt főoltára.
1756 közt.
homlokzati toronnyal, kivül erősen
áratával a balassagyarmat-sátoraljaúj-
néz, az Ipoly felé lejtő néhány méter-

Makó Bertalan festőművész
Halvány rózsák.Olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
1915. február

Makó Bertalan festőművész
Halvány rózsák, olajf.
Kelenföldi Művészek kiállitása
Bpest, 1915 február

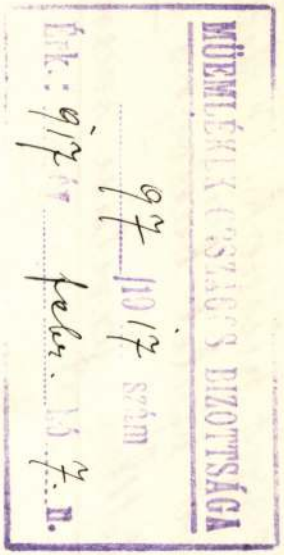

ltóságos és Főtisztelendő
megyés püspök Ő Méltóságát
levő épület bádogos <u>nagyon</u>
zhetetlen <u>javitási munkák</u>

ír Ő Méltóságának 1916. év
keltezett nagybecsü válasszа
t munkák kivitele iránt

a a püspök úr ez idő sze=
m adhat megbizást a
kivitelére, mert a székes=
lása ügyében még min=
a tárgyalások a müem=
bizottságával. — . — .
megszemléltem a Panon=

MDK

Makó Bertalan, festö

Csendélet. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 4.l.
Szépm.Muz.

MDK

Makó Bertalan

Friss nyul, of.

Fegyvertársak, paszt.

Békéért imádkozó népfölkelők, szén

Első segély, szén

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 15. 1.

MDK

Makó Bertalan

A régi Tabánból, of.

Hadnagy-utca, "

N.Szal. 2. zsürimentes kiáll. 1916. máj.
15 l.

MDK

Makó Bertalan

Matróz, paszt.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc. 1.

23

MDK

Makó Bertalan

Szökevény, paszt.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
25 l.

MDK

Makó Bertalan

Itáliai rajzok, cer.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
30 l.

MDK

Makó Bertalan

Szórakozás, szén

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc. 30 l.

Makó Bertalan MDK

Galiciai vázlatok, ceruza

Mücsarnok o916-17 téli tárlat

MDK

Makó Bertalan, festö

Férfi arckép. Olf.v. Jelz.l.b.
"P.B.Makó".

Nemz.Szal. Müv.Mgy.-Székfv.Kpt. és Tört.Mus uj szerzeményei. 1937/38. 1939.máj.-jun.

Makó Bertalan

MDK

A titok, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan

MDK

Boldog idők, pasztell

Mücsarnok 1919-2o téli tárlat

Makó Bertalan MDK

Matróz, pasztell

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Makó Bertalan MDK

Szökevény, pasztell

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Makó Bertalan MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Makó Bertalan

Portrait, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Mark Bertelsen

Portrait, oil.

Makó Bertalan

MIK

És este van!, pasztell

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Makó Bertalan MDK

Konyhaasztal, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Makó Bertalan

A téli kiállitás.
Művészet 1916. 49.l.

a falon, az igazi, vérbő poloskák is a szekuritate kötelékébe tartoztak. Ha lehallgatni nem tudják is, legalább csípjék a betolakodó idegent.

A KORTÁRS 7. SZÁMÁBÓL

Hozzászólások a Lesznek olvasók vitához, Marsall László szélhámos színjátéka, Balázs Attila: Táj, lőporfüstben, Szép magyar írásoknak kertecskéje, Csorba Győző és Utassy József versei, Simonffy András: Dániel és Judit, Szibériai priccseken, Láng Gusztáv és Ferenc Győző kritikája, Beszélő helyek.

és megyek vissza Bukarestbe, ahol az Akadémiánál panaszt teszek. A papírokkal nem volt nagyobb baj, de a vámos pillantása egyszerre csak a magnómra esett, *„Hol vannak a szalagok?"* — kérdezte vésztjóslóan. Mondom: *„Ez kazettás magnó."* Mire eltátotta a száját: *„Jaa"*, úgy látszik ilyenről akkor még nem hallott. Így aztán simán átvihettem a kazettáimat, de a végén kicsordultak a könnyeim.

Ahogy a határon átértem, megkönnyebbülve kinéztem az ablakon. Egy magyar vasutas, aki meglátta szememben a könnyeket, megkérdezte: *„Maga miért sír? Biztosan megkinozták ezek a gazemberek. Azt kellene ezekkel is csinálni, amit a csehekkel."* 1968 szeptembert írtunk.

Most már tudom, hogy azokkal a könnyekkel a Jászi Oszkár tervezte keleti Svájcot sirattam el.

Mire körülnéztem és lelassítottam, már a lábamnál is volt. Talán fél méterre lehetett, dühösen acsargott, fekete pofájából vakítóan villogtak fogai. Szép állat volt.

Aznap délután is a szokott útvonalon indultam futni. A járdák már szárazak voltak, de az út mellett még kupacokban állt a hó. Szép idő volt, sütött a nap. A lábam kicsit *nehéz* volt még, de jólesett a mozgás. A friss levegő karcolta torkomat, ahogy beszívtam; lihegésem dobolt a fülemben, az izzadság a szemem csípte. *Hát* ezért nem néztem előre, ahogy szoktam. Ezért feledkeztem meg arról, amit már régebben észrevettem, hogy egyre több a szabadon szaladgáló kutya, kisebbek, nagyobbak, szelídebbek *és* erőszakosabbak; *bajos* minden könnyű szaladgálás. Azt pedig már sokszor tapasztaltam, hogy *itt nálunk* majdnem minden esetben felébreszti a vadászösztönt e farkasból emberiesített állatban a futó alak látványa. Szó ami szó, ott és akkor kicsit elővigyázatlan voltam.

Mire észrevettem és lelassítottam, már a lábamnál is volt. Talán fél méterre lehetett, vicsorgott, izmai megfeszültek. Gazdája, kezében a *póráz*, legalább száz méterrel arrébb, az út másik oldalán sétált. A kutya nem hallhatta, nem érthette ura vezényszavait, így nem is engedelmeskedhetett. Az erőpróba megkezdődött. Éreztem, hogy libabőrös leszek, pulzusom még szaporább lett, erősebben izzadtam. Üvöltöttem, ahogy a torkomból kifért: Takarodsz innét! Takarodj, te rohadt dög! Közben lehajoltam, tekintetemet a kutyára szegezve, jobb kézzel kőért, botért nyúltam, de csak havat találtam.

arról nem is beszélve, hogy tévesen is ítélhettem volna: a támadásra utaló jeleket elbagatellizálva, esetleg pacsiért nyújtottam volna a kezem. De a kutya nagyon közel volt, és mielőtt bármire is gondolhattam volna, már üvöltöttem. Ez volt a helyzet megfelelő *kezelése*.

Már nem emlékszem pontosan, hogyan lett vége. Azt tudom, nem kell röstellkednem. Bár apró lépésekkel én hátráltam, miközben hógolyókkal tartottam, majd növeltem a kutya és a köztem lévő távolságot. Egy pillanatig sem adtam jelét annak, hogy védekező taktikámat megváltoztatni szándékozom. Végül is nem bántottuk egymást!

Időközben a kutya gazdája is odaért, s míg üggyel-bajjal sikerült pórázra kötnie kutyáját, egyre csak azt hajtogatta: Nem harap ez a kutya! Nem harapós a kutya! Én hittem neki.

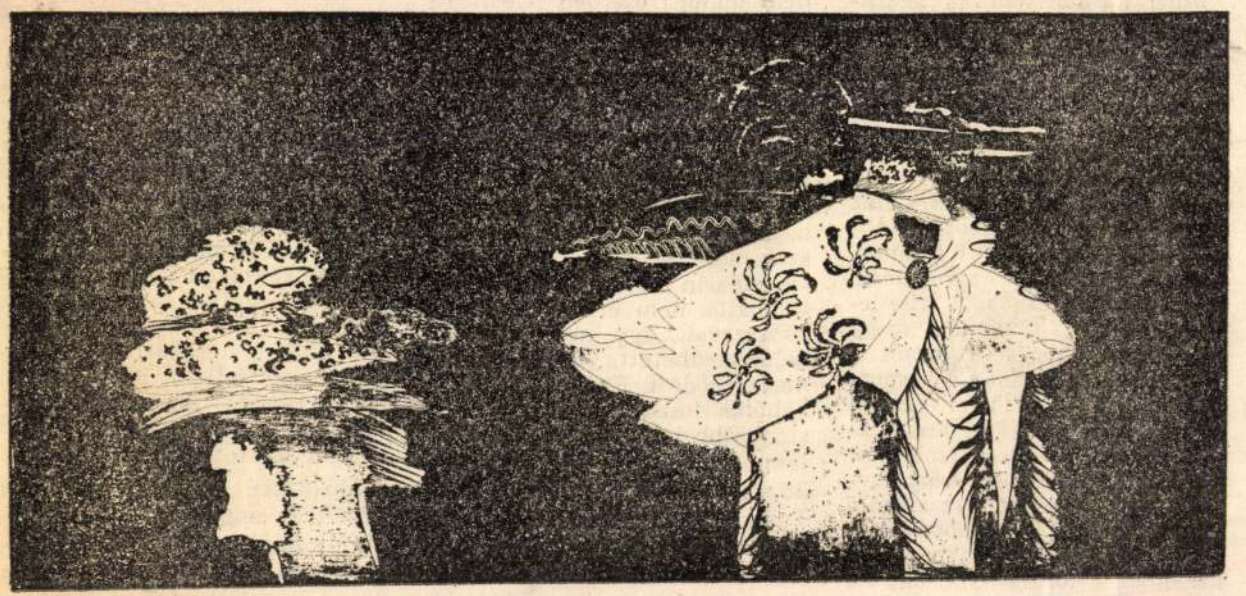

Makó Judit rézkarca

BISZTRAY ÁDÁM:

Invázió

Nem érdemes vetni mindenütt.
Ne illesd maggal többé
Mérleg havának
minden tenyérnyi darabját,
mintha nagy-család volnánk,
jövendőre
seregnyi éhes szájjal több.
A szerek hatalma
csak a véletlen haláltól
s fogantatástól óv meg,
de a gyomok elszabadulnak
— vadrepce sárga nevetése —,
és mérgeinktől elhízott
krumplibogarak uralkodnak
mirajtunk, halálig.

A

VINCZE PAPÍRMERÍTŐ MŰHELYBEN

(Szentendre, Angyal u. 5. Tel./Fax: 26 314-328)

MAKÓ JUDIT

festőművész

kiállítása nyílik 1998. december 11-én
pénteken 17 órakor

Megnyitja:

Dr. Hann Ferenc

művészettörténész, akadémikus

Megtekinthető: szombat és vasárnap kivételével
8-16 óráig egy hónapon át.

MAKÓ Judit

WEHNER Tibor: Áldott motívumszabadság. =
ÉS XXXVI.évf. 18.sz. 1992. május 1. 12. p.

Bp.,Csontváry Terem, Makó Judit és Szabó Tamás
kiáll.,1992

Szabó Tamás →

Makoldi Sándor

KORTÁRS KATALÓGUS

96, 1.5. Hajdú-Bihar Napló

Makoldi Sándor

1945-ben született. Debrecenben és Tokajban él. Képzőművészeti gimnáziumba járt Budapesten, majd az egri tanárképző főiskolán szerzett diplomát 1969-ben. Tagja a volt Képzőművészeti Alapnak és a Magyar Képzőművészek Szövetségének. A Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola művészeti tanszékén több mint két évtizede tanít, jelenleg docensként. 1971-től állít ki önállóan, de részt vesz a régió közös kiállításain is Miskolctól Békéscsabáig. Az utóbbi időben az önálló kiállításokat felváltották a tanítványokkal közös szereplések és a családi tárlatok. 1989-ben a sárospataki I. zempléni tárlaton Tokaj város díját kapta meg, 1995-ben a debreceni tavaszi tárlat nívódíjasa lett. 1995 novemberében nyílt meg ötvenéves jubileumi, visszatekintő kiállítása a KLTE-n.

Kiállítások: 1971 – Eger, 1971, 1973, 1995 – Budapest, 1972, 1983, 1985, 1987, 1993, 1995 – Debrecen, 1975, 1990 – Balassagyarmat, 1976 – Szikszó, Sátoraljaújhely, 1977 – Miskolc, 1978 – Szolnok, 1979 – Tokaj, 1979, 1982 - Hajdúnánás, 1980 – Tatabánya, 1981 – Hajdúböszörmény, 1985 – Biharnagybajom, 1986 – Kiskunhalas, Sárospatak, Szerencs, 1993 – Dingolfing (Németország), 1995 – Szentendre, Hatvan; (csoportos) 1989 – Thionville (Franciaország), Sárospatak, 1990 – Landsberg (Németország), 1992, 1994, 1995 – Debrecen, 1994 – Przemysl (Lengyelország), Budapest; (tanítványokkal) 1988, 1991 – Debrecen, 1989 – Gödöllő, Derecske, Hosszúpályi, 1992 – Hajdúböszörmény; (családi) 1989, 1995 – Debrecen, 1990 – Tokaj, 1992 – Bodrogkeresztúr, Sárospatak, Putnok, Győr, Kazincbarcika, Hajdúszoboszló, Budapest, 1995 – Hosszúpályi.

„Talán egy ilyen visszatekintő kiállítás megmutatja, hogy az a festészet, amit én művelek, arról szól: hogyan találhat haza az ember. Vagy arról: én hogyan találok haza.

Engem és a generációmat egy importakadémizmus bűvkörében tanítottak, az pedig elfedte a saját anyanyelv vizualitását, a gyermekit. Elfedte egy szerves közösségben a gyermekiből kinövő népit. Úgy gondolom, egy festő számára is nyilvánvaló, hogy nemzeti festészetben nem lehet e két összetevő nélkül otthon lenni.

Ide szeretnék hazatalálni. Ha képes vagyok rá – anyanyelvi fokon. Magyarul."

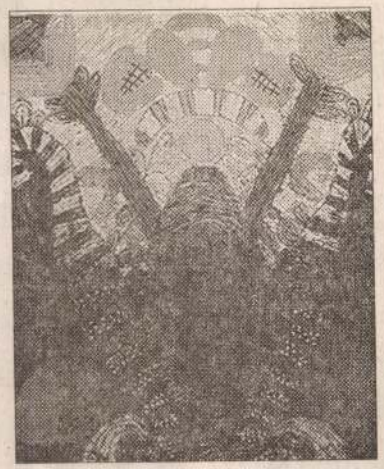

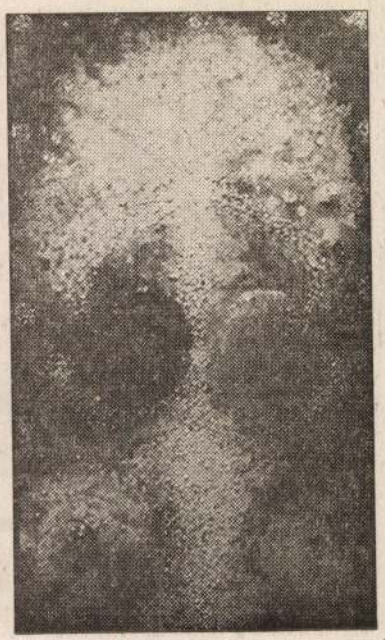

Makoldi Sándor alkotásai

Fotók: Andics Árpád, Oláh Tibor, Horváth Katalin

MDF. Az Antall József Baráti Társaság január 5-én 17 órától tartja következő ülését Debrecenben, a Füredi út 44. szám alatt.

HÍREK

● FOGADÓÓRA. Balogh András, a 7. számú debreceni egyéni választókerület önkormányzati képviselője január 5-én 17 órától fogadóórát tart a Műhelytelepi Általános Iskolában (Debrecen, Faraktár utca 64.).

● VÉRADÁS. A Vöröskereszt megyei szervezete január 5-én 8-tól 16 óráig Hajdúsámsonban, a művelődési házban tart kiszállásos véradó napot.

● KÉZMŰVESEKNEK. Foltvarró-, nemezelő- és batikoló-tanfolyam indul januárban, amelyre jelentkezni lehet személyesen a Gyermek- és Ifjúsági Házban (Debrecen, Kossuth utca 1.), vagy telefonon, a 414-750-es számon.

● HORGÁSZOKNAK. A hajdúszoboszlói sporthorgász-egyesület értesíti tagjait, hogy az 1996. évre érvényes engedélyek kiadását január 8-ától megkezdi. Nyitva tartás: hétfőn, szerdán és pénteken 15-től 17 óráig. Tájékoztatja továbbá az érintetteket, hogy a múlt évi fogási naplók leadási határideje január 5-én lejár.

● NAGYERDEI SÉTA ÉS FOGADÓÓRA. A Kertvárosi, valamint az Akadémia és a Tessedik utcai lakosoknak nagyerdei sétával egybekötött fogadóórát tart január 6-án, – amelyre indulás szombaton reggel 8.30 órakor a Debreceni Agrártudományi Egyetem Akadémia utcai kapujától; visszaérkezés körülbelül 13 órakor – Medgyessy István, a 26. számú debreceni egyéni választókerület önkormányzati képviselője.

Ügyfélszolgálati telefonszámunk üzenetrögzítővel:
310-700

Változások a reptér üzemeltetés

Debrecen (HBN) – Várhatóan módosítja a debreceni közgyűlés január 8-án, hétfőn a köztisztaság fenntartásáról és a települési szilárd és folyékony hulladék gyűjtéséről, kezeléséről szóló rendeletét.

A képviselő-testület tájékoztatót hallgat meg az 1995. évi költségvetés első 11 havi felhasználásáról, a tervek szerint módosítja a Köztemető működéséről szóló korábbi határozatát és megszünteti a debreceni Repülőtér-fejlesztési Alapítványt. Megtárgyalja a Natalex Trade Ltd. Co. és a West Caravan Kft. szándéknyilatkozatát a reptér üzemeltetésére és fejlesztésére, valamint a fürdővagyon hosszú távú üzemeltetését, az önkormányzat és a Debreceni Gyógyfürdő Kft. között megkötött hasznosítási szerződés módosítását tűzi napirendre. A közgyűlés mindezek mellett lakossági hozzájárulással megvalósuló út- és járdaépítéssel kapcsolatos állásfoglalással, a nem lakás cél helyiségek bérleti díj határozat hatályon k sével, gyógyszertár l adott kérelemmel és mányzati tulajdonú rak berendezési tárgy sítésével is foglalkoz

A hétfőn 9 órako nagy tanácsterméb ülés nyilvános. Az e a városháza 73. szám valamint a városi megtekinthetők.

SZABADPIACI ZÖLDSÉG- ÉS GYÜMÖLCSÁRAK

	B.-újv.	Debr.	H.-bösz	H.-nánás	H.-szob.	F
Alma	35–100	50–140	60–90	60–100	100–120	6
Banán	140–170	90–120	150	130–160	140–160	
Burgonya	30–40	30–40	30–40	35–40	40	3
Cékla	40–50	40–50	50	50	–	
Citrom	200–230	180–220	200	220	200–250	
Fokhagyma	140–150	120–180	160	160	150–200	14
Gomba	300	200–300	280	250	–	
Héjas dió	250–300	260–300	250	–	–	
Karalábé	40–50	50–100	80	60	–	3
Karfiol	–	300	200	200	–	
Káposzta	15–20	15–25	20–30	20	15–20	1
Kelkáposzta	60	50–60	30	60	50–60	
Leveszöldség	30–70	30–60	60	100	–	5
Mandarin	200–250	180–240	220	220	200–250	18
Mák	200–250	200–260	250	220	–	28
Méz	350–600	360–600	400	–	–	3(
Mogyoró	250–280	240–260	280	280	280	27
Narancs	140–150	140–160	150	160	130–200	8
Paradicsom	200–240	300–350	300	500	400	
Petrezselyem	80–100	80–110	80	–	–	
Retek	90–120	–	60	100	–	3
Savanyú káposzta	50–60	70–100	80	60	60–70	
Sárgarépa	40–70	50–90	80	80	–	
Sütőtök	20	30–40	30	20	60	2
Szárazbab	250–300	250–380	350	300	–	
Tojás	13–14	11–14	13	12	–	1
Uborka	250	400–500	300	500	–	
Vöröshagyma	30–40	25–60	40	35	40	3
Vörös káposzta	40–50	50	60	80	–	
Zeller	90–100	90–120	90	100	–	

MAKÓ Judit fest.

MN 1996. ápr. 10.

MAKÓ JUDIT festményeinek tárlata április 12-én délután hat órakor nyílik meg a Pitypang Galériában (Általános Iskola, Budapest II., Pitypang u. 17.).

megnyerték, és megkapták a ki
januárjában bekövetkezett hal
tudta elkészíteni. A feladatt
bizták meg. A Zala-féle emlék
tervezte. A megközelítőleg gö
kissé keskenyedő hasábot állí
(Hungária), a lábazat a négy
(Kat. 4.) E két eredményes pá
Schickedanznak olyan új terül
csak a legelismertebb építész
megbízásokat.[95] Az elismerés
György és Strobl Alajos a köv
választották őt emlékműtervei

1879 márciusában a Pest
Egyesület pályázatot hirdetet
emlékszerű **díszkút** tervezésér
frt-ban határozták meg.[96] A be
első díjat Czigler Győzőé, a
Kilenc pályaművet, közöttük S
bírálatból, mert túlhaladták
bírálat a papírforma szerint

M. Majzik Mária

Kérjük támogassa a

Himnusz – szobor

Létrejöttét

A munkálatok megkezdődtek. **V. Majzik Mária** Magyar Örökség - díjas képzőművész alkotása kilenc méter hosszú. Négy és fél méter magas, hét boltíves kompozíció 21 haranggal, melyen 64 vármegyénk neve lesz feltüntetve.

Az alkotás fővédnöke:

Jókai Anna Kossuth- díjas író

Alapítványunk közhasznú, mentes a politikától, ezért nem fordulunk pártokhoz, csak a lakossághoz. Úgy érezzük, így válik nemzetivé

közös imádságunk, összetartozásunk szobra.

A Himnusz szobor szabadtéri oltárként fog állni.

Sokan támogatták és segítik, de csak széleskörű összefogással tudjuk felállítani.

Kérjük támogassa Ön is!

Feladóvevény

ÖSSZEG Forint

Posta

Összeg betűvel kiírva

Postai érvényesítés helye

A befizetés jogcíme

TÁMOGATÁS
A HIMNUSZ
SZOBRÁÉRT

A befizető neve, címe

A számlatulajdonos számlaszáma, neve

11742348-20015219

PSZŰ ART A LÉLEK MŰVÉSZETE ALAPÍTVÁNY

00174477 501 55

Azonosító

KÉSZPÉNZÁTUTALÁSI MEGBÍZÁS

ÖSSZEG Forint

Posta

Összeg betűvel kiírva

Közlemény

Adóigazolás igénylése esetén kérjük adja meg adószámát, vagy adóazonosító jelét:

FIGYELEM!
Kérjük, olvassa el a tájékoztatót a hátoldalon!

Befizetőazonosító

A számlatulajdonos számlaszáma, neve

11742348-20015219

PSZŰ ART A LÉLEK MŰVÉSZETE ALAPÍTVÁNY

A befizető neve, címe

<54> <22> <55>

<81> <11742348200152l9> <00174477> <501> <55>

Kérjük ezt a mezőt szabadon hagyni, ide ne írjon és ne bélyegezzen! Köszönjük.

Azonosító szám

Kölcsey Ferenc: Himnusz

A képzőművészeti alkotásról az alkotó: V. Majzik Mária

A dombormű csonka kör kompozíciója középpontjában az Isten alakja áll, feje körül dicsfénnyel. Az Istenalak stilizált, az idős férfi arc teljesen kidolgozott. Körülötte sugarakban olvasható a Himnusz teljes szövege.

Minden versszakot, ugyancsak körkörös sugarakban, kerék-küllő formájú gazdag díszítés követ. A díszítés bal és jobb oldalon négyes tagolásban az óra járásával azonos irányban az évszakok váltakozását jelöli: Tavasz: virág és levél motívum, Nyár: búzakéve, Ősz: szőlőlevél és szőlőfürtök, Tél: csupasz ágak. Ezek a motívumok mívesen kidolgozott, gazdag díszítések.

A verssorok - mint kitárt szárny, vagy kezek -, veszik körül az Isten alakját. A formát középen, a dicsfény fölött hét galamb zárja le. A két szélső galamb szárnyával szinte felemeli, tovább viszi a sugarakat. A középső galamb csőrében a magyar korona keresztjét tartja, felemeli. A dicsfény fölött a "Himnusz" szó rovásírásos felirata látható.

Az Isten alakja és a csonka kör alakú kompozícióba zárt Himnusz imádság az ősi három halmon áll, amely országunkat jelképezi. A három halom jelzésszerű palmetta motívumokból van kialakítva, a legősibb magyar díszítő motívumokból, középen a Duna-Tisza-ággal. A kardszerű motívum utalás a magyar nép viharos évszázadaira. A középső halmon a szalagszerű 64 rovátka jelzi a történelmi Magyarország vármegyéit, melyből 33 kereszt-formájú, a Trianon után megmaradt vármegyéinket jelképezi. Igyekeztem elkerülni, hogy direkt módon, "szájbarágósan" fejezzem ki a Himnusz tartalmát, végül is ez az alkotás nem illusztráció, hanem az az alkotás, amely a nemzeti imádságunk által bennem megfogalmazódott, ami általa belőlem kiszakadt, ezért finoman, jelzésszerűen alkalmaztam különböző meghatározó népi és szakrális szimbólumokat.

A keréknek, a sugárnak, a küllőnek, a galambnak, a keresztnek, a három halomnak, a palmettának, magának a rovásírásnak, a vármegyék jelzésszerű megjelenítésének, a csonka kör formának, mind mind súlyos jelentéstartalma van nemcsak a magyarság sorsát illetően, hanem az egyéni emberi sorsot, az emberi élet folytatólagosságát illetően is.

Az szobor térkompozíció. A dombormű egy félköríves falon lesz elhelyezve, amelyet hét boltív vesz körül. A boltívekben 21 harang helyezkedik majd el, külön-külön a harangokon a megyék nevével. Hozzá kapcsolódik egy harangjáték, melyből himnuszunk szólal meg az erre hivatott napokon.

A szobor másik oldalán ugyanez a csonka kör kompozíció van jelen, amelyeken hasonlóképpen a verssorok elhelyezkedési rendjéhez, kézlenyomatok láthatók. Magyar emberek kézlenyomatai: ismert és kevésbé ismert embereké, akik a magyar nemzetet jelképezik. Fenn a hiányzó körcikkelyt vízszintesen két kar zárja össze: jobbról Szt. István karja a koronázási palástón található díszítésekkel és Szt. István monogramjával, balról Szt. László karja, a Szt. László hermán lévő díszítő motívumokkal és Szt. László címerével. A két szélső boltív tartó oszlopára ősi székely motívum lesz vésve, őrként állva a Himnusz és a magyarság védelmére.

A Himnusz szobrának létrejöttéért Alapítványt hoztunk létre

Alapítványunk neve:

PSZÜART A Lélek Művészete V.Majzik Mária Művészeti Munkásságáért alapítvány

Az Alapítvány elnöke: Hargitay András

Az Alapítvány levelezési címe: 2092 Budakeszi Pf.: 77 Telefonszáma: 06-30-375-34-07 (Sárossy Krisztina)

Adószáma: 1815676-1-42 Számlaszáma: OTP 11742348200152 19

Tájékoztató a Készpénzátutalási megbízás használatához

1. A megbízás kézírással, írógéppel vagy nyomtatással egyaránt kitölthető.
2. A kitöltéshez kérjük, hogy kék vagy fekete színt szíveskedjen használni!
2.1. Az "**Összeg**" rovat kézi kitöltésénél kérjük, hogy:
- minden osztásközbe egy-egy számjegy kerüljön, és azok legyenek jól olvashatóak,
- az összeg utolsó számjegye az utolsó kockába kerüljön, (A helyiértéket ezres számcsoportonként vastag vonal jelzi.)
- az összeg előtt maradt üres osztásközöket egy vízszintes vonással szíveskedjen kihúzni úgy, hogy a vonal ne érintse a számjegyet tartalmazó osztásközt!

Minta a helyes kitöltéshez

ÖSSZEG Forint 1 7 4 5 8

Helytelen kitöltés

ÖSSZEG Forint 1 7 4 5 8

2.2. A "**Befizetőazonosító**" rovat kézi kitöltésekor (ha a számlatulajdonos az adatot rendelkezésre bocsátotta) kérjük, hogy az adat az első osztásközzel kezdve kerüljön feltüntetésre, az esetlegesen fennmaradó üres osztásközöket kihúzni nem kell!

2.3. Az írógéppel vagy egyéb nyomtatási módszerekkel való kitöltéskor az "**Összeg**" és a "**Befizetőazonosító**" rovatok osztásközeit nem szabad figyelembe venni, a számjegyeket normál betűközzel kell gépelni (nyomtatni).
- Közvetlenül az "**Összeg**" előtt és után kérjük, hogy három-három "*" vagy "x" jelet szíveskedjen alkalmazni!
- A "**Befizetőazonosító**" feltüntetésénél sem előtte, sem utána nem kell a számjegyeken kívül egyéb jeleket alkalmazni.

3. A "**Készpénzátutalási megbízás**"-t kérjük óvni a sérülésektől, gyűrődéstől és szennyeződéstől, a perforáció mentén való visszahajtáson kívül ne hajtsa össze!

Javított, sérült, szakadt vagy szennyeződött "Készpénzátutalási megbízás"-t a Posta nem fogad el.

KÖSZÖNJÜK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉT! Magyar Posta Rt.

Tud. _____ / _____

A feladó (meghatalmazottja) felszólalt:

_____, _____ év _____ hó _____ nap

Postás dolgozó aláírása

SZENZOR Számítóközpont Kft. Tel.: 06-1 / 340 1536 Fax: 06-1 / 320 2439

Gimzer Etta: Böske.

Makó Bertalan:
Hordágyon.

Művészi díj: Torley pezsgőgyár plakát-
rajz pályázata
Makó Ernő

Művészet VII. évf. 1908. 128. l.

Makó János festö ?

Atheneum. 1840. II 15/16. 31/32.

Meszl, Georg Christoph V. 130.

Makó Bertalan

1915. ápr.-nájus. kiáll. N. Szalon

Harcterről visszajött, rajz 35.—
Piros rózsák, olajf. 120.—
Az én kis kutyám, olaff. 200.—

1915. szept.-kiáll. u. o.

Sánta huszár, pasztell, 50.—
Csendélet, olajf. 70.—

1915. dec.-kiáll. u. o.

Egy szomorú vörös ördög, pasztell 250.—
Muszkafoglyok, szenrajz 80.—
Vázlatok, 80.—

1916. ápr.-kiáll. u. o.

Friss nyúl, olajf. 180.—
Fegyvertársak, pasztell 160.—
Békéért imádkozó nejiföl-kelők, szenrajz 90.—
Első segély, szenrajz 90.—

Tovább nem irom ki

1918. máj.-kiáll. u. o.

Háborus emlékek Itáliából, rajz 180.—

MAKÓ *Bertalan*, festő és grafikus, Budapest 1890 jún. 10. Itt, Párizsban, Münchenben, Drezdában és Bécsben tanult. 1913 óta kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalónnak. Naturalista. Egy oltárképe is van a tersattói (Fiume mellett) kápolnában. 1924. Hollywoodban dolgozott.

E.G. II. 76 l

8638.

ie szembe néző [illegible] tolpács tel-
kezében kivont kardot tart,
totta. A háttér hegyes vidék
:
GROIS
le Rouge rue des grands Augustins
panier fleuri A.P.D.R. 1742.

. 26.8:18.7 cm.

1

Makó Ede

Thieme Becker

XXIII. 584. l.

(dyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

40	Makó Ede				
	festő				
41					
	Lásd				
42	Berkeszi. Tem. mův. 96.				
43					
44					
45					
46					
47					
48					
49					

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

MDK

Makó Ernő

a Törley-pezsgőgyár plakátpályázatán
I. dijat nyert

Kitüntetések. Művészet 1908. 128.l.

Makó István,

a MÉSZ Mesteriskola Előadásai:

III. ciklus 1974-76

Makó István: Érdek és érdekviszonyok.

IV. ciklus 1976-78. —"— és —"—

"... sorai Építőművészet, 1987, 1-2 szám, 4-old.

Makó Judit

1954-ben született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskolát 1974-79 között végezte. 1980-tól festészettel és grafikával foglalkozik.

Több külföldi városban (Amsterdam, Doortmund, Stockholm, stb.) szerepelt munkáival.

Önálló kiállításai: Budapest, Esztergom, Dömös.

Tagja a Művészeti Alapnak és a Szövetségnek.

Égi jel

Szabó Tamás

1952-ben született Budapesten. Az Iparművészeti Főiskola üvegszakát 1974-79 között végezte el. A diploma megszerzése óta kizárólag képzőművészettel foglalkozik. 1986-88 között Derkovits ösztöndíjas volt. Igen sok hazai és külföldi kollektív kiállításon szerepeltek munkái.

Önálló kiállításai: Salgótarján – 1979, Esztergom – 1980 (Makó Judittal), Budapest – 1981, 1984, 1985, 1989 (Szentgyörgyi Józseffel), Dömös – 1987 (Makó Judittal), Hannover – 1988 (Jovián Györggyel).

Tagja a Művészeti Alapnak és a Szövetségnek.

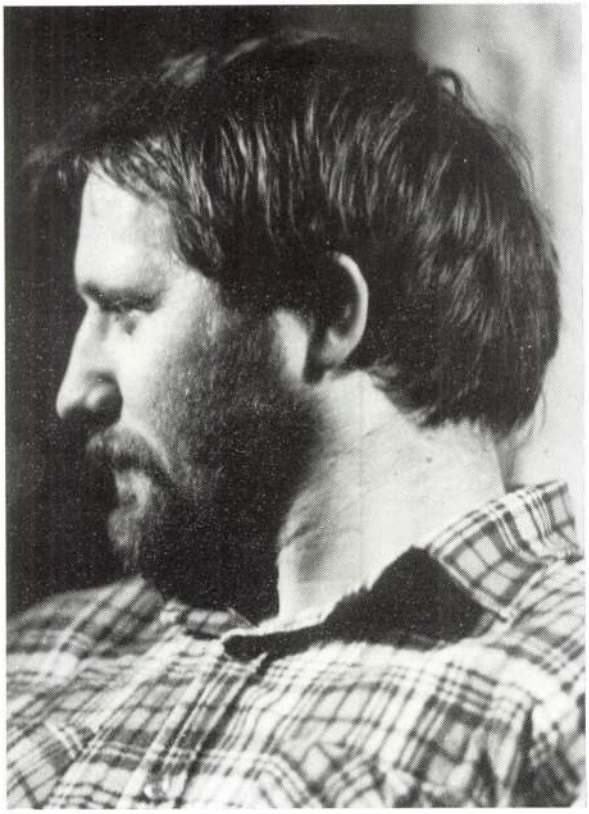

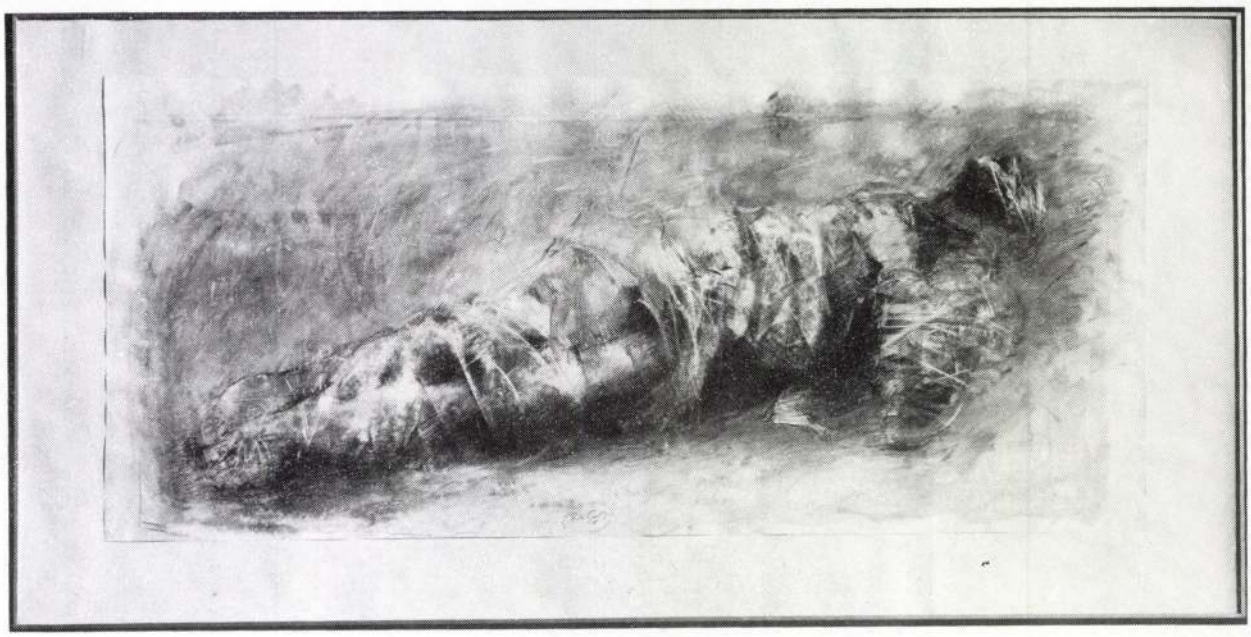

Fekvő figura

MAKÓ Judit

GERGELY ÁGNES:

Húsvéti dalocska a régi ÉSről

A régi ÉS. A régi ÉS.
Minden pénteken számvetés.
Mi járja ott? Kik járnak ott?
Füst, sör vagy pintydal árad ott?

A heti jegyzet megvan-e?
És magvas-e? Vagy blabla-e?
A főglossza hová vezet?
Van benne rondószerkezet?

Elég merész-e a riport?
Fölkel tőle az eltiport?
S a könyvkritikus tétova?
Vagy ő Mucius Scaevola?

A régi ÉS körül haraszt.
Vörös báró, ezüst paraszt
összezördülhet: nem zörög
bár szél fúj a fejek fölött.

Hogy honnan fúj, tudnivaló,
és Nagyapó a szélfogó:
„Nem!" — mondja folyvást. Unjuk-e?
Hogy mibe került, tudjuk-e?

A régi ÉS. A régi ÉS.
Íratlan közmegegyezés.
Kérdik: „lila?" Kérdik: „tökös?"
De nem kérdik, hogy: „törzsökös?"

Talán valami megmaradt
a fők alatt, a fák alatt,

MARNO JÁNOS:

Záppír

Záppor, írjad, mely elméden átver,
mely, kezdettől hallod, halandó,
s hány kezdetből áll össze folyó,
szem elől hova téved a meder,

tolatván, ki felé ma, még egyszer
inthetnénk: ez meg ez sem oly jó,
hogy felhördüljön a lefolyó,
s húzza párbaj kesztyűjét a kényszer-

idő: rá az ég alja hárul,
boltját csavard az ujjad köré (!) —
Nem. Maradj csak mindennek híján,

nyelvem mialatt szétrágom hátul,
rajta (!) koptasd a szemedet kővé,
elménk átzúg a Mindenek Hídján —.

CSUKÁS ISTVÁN:

Két sírvers, előlegbe

Domokos Mátyás

Alapított egy akadémiát,
most odalent hallgatja az iát,
nem enged be oda senki fiát:
„Nincs hely, szamarak! Éljek én! Vivát!"

Réz Pál

Habár egyszer meg kell holni,
örökké él már a Holmi!
Kár a földet lapátolni.

PARTI NAGY LAJOS:

Nyár, némafilm

Ma bolyhos csönd a nyár, keringő vattazápor,
válik a nyár, fehér bohóc a cirkuszától,
a cintányér, a dob, a síp a kasztanyét
cihát lobogtat érte, pár dunyha tollpihét,
meleg szél szórja szét prüszkölve és kacagva,
vedlik a nyár, az ágynak, asztalnak is vacak fa,
bár kormos és vörös szemed az éjszakától,
s nem látod tán e boldog, fehér erdőt a fától,
szeretnek, mind szeretnek, hajlong a kába rost,
majd fognak és kifőznek, irkába papírost.
Vedlik a nyár, szívem, lenyergelt vattapóni,
na bumm sztarára bumm, hát nem fogsz folytatódni,
pofozgatsz, mint a szél, cihát és tollbabát,
na bumm sztarára bumm, nyitsz ugróiskolát,
kis ródlizó anyák, kis kölykök szája kapkod,
mi hát a fulladásod e sürgő vattahadhoz?
az ugrabugra hóhoz egynyári némafilmen,
mind elmegyünk, na bumm, ma épp te mégy el innen,
hol forrón és puhán kering a vattazápor,
s válik a nyár, fehér bohóc a cirkuszától.

BOZSIK PÉTER:

Névelőtlenül

– sorbanállás, szájba...
„Nem én, a politika volt pornográf." (P.Gy.)

•• sorbanálló embereket látok •• úgy általában
• sorbanállásról is valamelyik izmus kommun-?
szociál-? jut eszembe importált termékek igaz
•• • spanyolviasz fölfedezésének esete áll

ESTERHÁZY PÉTER:

Egy kékharisnya följegyzéseiből

Nézni, látni

Nem állítanám, hogy higgadt férfiú volnék, igaz, közvetlen igény erre nem is igen mutatkozik. Mostanság minden alkalmat megragadok, hogy áradozhassak Pina Bauschról és színházáról, játékukat a Tavasz Fesztivál (Klenjánszky Tamás!) jóvoltából láthattuk. Olyan nagy dolognak tartom ezt a vendégszereplést, mint hajdan a Brookét vagy még hajdanabb talán 1839-ben Liszt pozsonyi koncertjét, ahol a képviselők szinte testületileg jelentek meg, pedig akkor épp a reformkor lett abszolválva, amikor is tudvalevőleg érzelmileg is fontosabb az országgyűlés, mint a klimpírozás. Vagy ki tudja, sose láttam még reformkort közelről, és nem is fogok, gondolom. (Amikor Bausch Párizsba érkezett, a Le Monde címoldalán, legfelül tudatták ezt a hírt, ott, ahol máskor, mondjuk egy jelentősebb háború kitörését jelzik.)

A tanztheater gyanús ügy, mintha se ez, se az. Azt hiszem, ez az előítélet is közrejátszott a megosztott fogadtatásban, mert valamelyest, úgy látom, az volt, legalábbis kezdetben. Első körben értetlenkedtem az értetlenkedésen, sőt, azt valamiféle tompaságnak, merevségnek, a figyelem hiányának tartottam. Sok esetben így is van, bizonyosan létezik ez a *nagy magyar tompaság*, még akár finom és művelt körökben is, valami nehézkesség, nehézkesség és magabiztosság, sajátos befogadói gőg, mely többet tud („tud") a szerzőnél. Bausch színháza — mert nekem színtisztán az, semmi „se", igaz, nem is „is" — sok reflexünket, automatizmusunkat támadja, másképpen enged műélvezni, mint a megszokott. És persze, ha nem, nem, akkor nincs mit tenni, akkor a frusztráltság is valóságos. Én csak azt kívánnám, hogy tessék ezért is megdolgozni, a nemért, a vállvonogatásért, a fanyalgásért; hogy úgy mondjam, alulról tessék csalódni, ne fölülről.

A nagy művészet, a Bausché is, derűre hangol, akkor is, ha a nehézről beszél, mert a ráismerés öröme munkál, megláthatjuk, hogy más is lehet úgy, mint mi, más is őrült, nemcsak mi. Az embernek kedve támad, nincs megadva, mire, csak ennyi: *az embernek kedve támad.* Hozzám közel áll az ő szemlélete, vagy legalábbis az, amit az én szemléletem ebből megért, az éles egymás mellé helyezéseket, váratlan elengedéseket, a gyors váltásokat, nevetés és sírás kibogozhatatlanságát, a következetlen következetességet, az olcsó vagy anekdotikus elemek jelenlétét, és persze ezt az egész személyesség-kavalkádot, szerepnek és valóságnak az elválaszthatatlanságát, ezt az életre-halálra menő, tapogatózó előrehaladást, ahogy egy mezítelen talp csúszik előre óvatosan, ez igen, ez nem, ez van, ez nincs, humor és rémület, magány és magány, és tehetetlen összetartozás.

Van itt valami kiegyensúlyozatlanság, ami sokakat irritál. Van, aki ezután védekezik, van, aki fejet hajt, s van, aki elomlik a gyönyörtől. Mert súlyos dolgokról esik szó, a művészet utáni művészet szorongató nyelvén. Csak az van, ami van. Bausch a kortárs művészetben ritka becsületességgel veszi és véteti ezt tudomásul. Minthogy mindez számomra az igazság és szépség mára már szinte elfeledett együttállását jelenti, azért én ezt nagyon szeretem, és ezért is örültem, ülve ott a Vígszínház nézőterén, hogy akkor most sokaknak konfrontálódniok kell evvel a mással.

És ezért örültem, amikor megtudtam, hogy a Színház- és Filmművészeti Főiskola hallgatói tanáruk, Orsós László vezetésével elzarándokoltak Wuppertalba: nézni. Ennek az útnak a jelzése egy kicsi könyv, fotók és írások, címe: A vendég helye. Kis, finom tárgy; de még fontosabbnak tartom a vélhetően megváltozott tekinteteket. Jó, hogy vannak ilyen osztályok, jó, hogy vannak ilyen tanárok, jó, hogy van mit nézni. Jó, jó, mondhatná erre valaki...

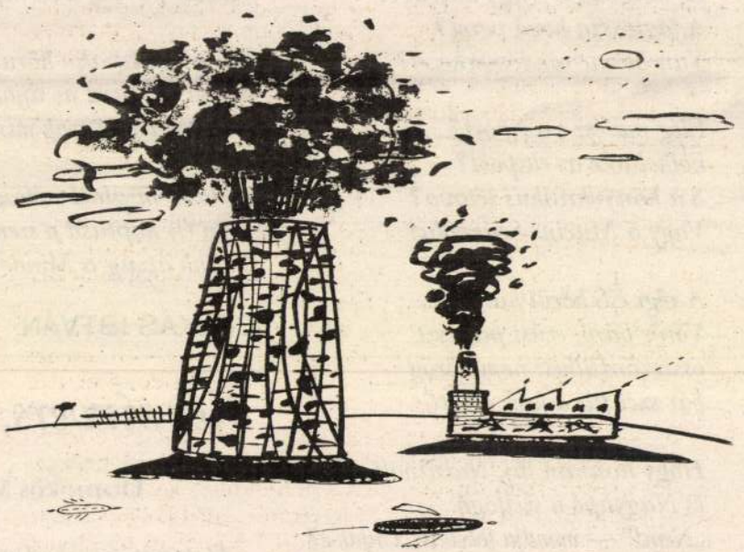

Makó Judit rajza

CSAPODY TAMÁS:

A koraszülött jóléti

Amennyiben feltételezzük, hogy folytatódik az 1994-ben elért 2 százalékos GDP növekedés, kiszámítható, hogy a Magyar Honvédség kiadásai 1993-ban elérték a GDP 5.2, 1994-ben a 2.0, és idén feltehetőleg a 2.4 százalékát. (Nem pedig az ez évre tervezett 1,3 százalékot.) Ez a

nek meg azok a politikai, ideológiai szűrők, amelyek ezt a szférát kiváltságos, privilegizált társadalmi alrendszerré tették. Így a létminimum alatt élő sok ezer katonának és az egész társadalomnak szembe kell néznie azzal, hogy honvédség szegénysége ellenére a

MAKÓ Judit graf.

pszj: Nevetni a félelmet. = Mozgó Világ,
11, 1985, 5. 34. és ill

kat sorsdöntően meghatározó összefüggésekkel együtt, természetesen csak az évek múltán érthettem meg.

Számomra tehát — azt mondtam az előbb — a Rákóczi úti bérkaszárnya volt maga a világ, ám benne a lakásunk mindenképpen a világ közepe. A bölcsesség, a biztonság meleg fészke. Az a túlzsúfolt, életünk állandó, meghitt színteréül szolgáló ebédlő, a hosszú, sötét előszoba, a parkettjén végigfutó piros kókusz-szőnyeg, az előszoba falára szerelt telefonkészülék a két felakasztható hallgatóval (a kívánt szám kapcsolását a központtól kérni kellett), a rosszul szelelő, gyakran füstöt, kormot okádó, de aztán oly barátságosan melegítő cserépkályhák, a barna ajtók) ami azért maradt olyan emlékezetes, mert ez volt anyám örök bánata: modern fehér ajtókat és ablakkereteket szeretett volna, de átmázolásukra — gondolom, anyagi okból — sose került sor).

Azt azért, természetesen hamar megértettem, hogy az igazi világ mégiscsak a házon kívül van, de az előbbi, mondhatnám képletes megállapítás annyiban mégis helytálló lehetett, amennyiben az a hangos, körfolyosós bérkaszárnya valamiképpen hazánknak, legalább a fővárosnak amolyan keresztmetszet-féléje volt. laktak a házban gazdag kereskedők, szerény kistisztviselők, gimnáziumi tanár, villanszerelő, esténként lihegve, fáradtan hazacaplató ügynökök, gyári munkások, bolti segédek, nyugalmazott operaénekes, államilag vizsgázott, vagyis engedéllyel fogorvosi gyakorlatot is folytató fogtechnikus, egy kormányfőtanácsos meg egy rabbi; az emeletünk egyik hátsó lakásában olcsó kifőzde működött, a folyton váltakozó számtalan albérlő közt hosszú ideig gyönyörködtette a férfi lakók szemét gem ugyan soha, de arra csak sokkal később jöttem ra, hogy dühében is milyen megfontoltan fenyített: a pofonokat sohasem az utcai front „úri" lakásainak gyerekei kapták. Aztán sok-sok év múltán hallottam — mi már régen elköltöztünk abból a házból —, hogy negyvennégyben Malecz úr a környék rettegett alakja, a nyilas párt valamilyen vérengző korifeusa lett. (És mi történt vele később? Nem tudom, sose érdekelt.)

Egyáltalán, mit tudok, és mi a fontos? Hogy ki volt az a Magda, az a nálam néhány évvel idősebb lány a harmadik emeletről, mi volt a vezetékneve, ki volt az apja, fővárosi tisztviselő, ügynök, szőnyegkereskedő vagy műbútorasztalos? Milyen volt a haja, a szeme, a mosolya? Csak azt tudom, hogy amikor hároméves koromban a Balatonnál nyaraltunk (ez az egyik legrégibb emlékem), őket is ott találtuk, s az egyetlen dolog, amire határozottan emlékszem: amikor kiléptem a strand kabinjából, a forró homok a talpamat sütötte, és akkor az a Magda (hogy került éppen oda?) négykézlábra ereszkedett, és azt mondta, üljek a hátára. Így lovagoltam a hátán a vízpartig — de miért maradt meg bennem éppen ez a jelenet? Talán az első szexuális élményem?

Sose volt fontos, sose gondolkodtam rajta, hogy kik voltak azok az emberek abban az emeleti baptista imaházban, ahová a Fraulein Lydia vitt el vasárnaponként, csak azt tudtam, hogy gyönyörűen énekelnek ott, és volt az egészben valami ünnepélyes, megható; és akkoriban esténként, elalvás előtt összetettem a kezem, és elmondtam, ahogy a német kisasszony megtanított: Vater unser, der Du bist im Himmel... Apám is hallot-

mindegy nekem, mily...
melyet bölcsen arcomra raksz:
hisz a fényes komédiában
ezer szerep szólít sóváran —
egyik a másikra vígasz.

mindegy nekem, férfi vagy nő az,
akibe belezökkenek:
gubóból mulatságos hernyó,
a pondróból tündér, mosolygó
ezerféleképpen lehet.

mindegy nekem, mily korban élek,
Antarktiszon vagy Dél szakán
rabszolganő vagyok vagy hérosz,
s amit csak a sorsom elém hoz:
nyugati bölcs, keleti kán.

mindegy nekem, mily véget érek,
az út végén közös a fény:
fehér menyasszony leszek végül,
lelkem az égbe belekékül,
magába szív a vőlegény.

egyetlenegy szó
mely a titkos egészbe
épp beleillik

nagyon van mondta
mert minden harmadik nap
látom eltűnni

szőlőszem hullott
a napba és a földre
részeg éj borult

egymásradőlnek
ernyedten a kinthagyott
gumimatracok

hogy kerülsz ide
a láthatatlan isten
szembogarába

teve, nadból fonott asztal, székek, minden, ami csak kell. Hát mi hiányzik ennek? Visszasétált a kopott padlószőnyegén az ágyhoz, áthajolt az alvó Zsuzsannán, s megigazította a prózista mellén a százkilós gázvasalóját.

A Horváth felnyögött.

— Halljuk! — mondta az Úr.

A Horváth a fogát csikorgatta.

— Nem értem — mondta az Úr a fejét csóválva. — Eljöttem hozzád, hogy eszmét cseréljünk, és te csak hörögsz itt.

Odalent, a ház előtt, megszólalt az összes parkoló gépjármű riasztója.

— Sajnos mennem kell — sóhajtott az Isten, — Rengeteg helyre várnak. Készülj fel, öregem, hogy legközelebb több haszna és értelme lehessen a találkozónknak. Nem tudom, mikor járok erre, nagy a zűrzavar most a titkárságon. A telefonvonalaim is túlterheltek. Tudod, mi van... Szerbia, bosnyákok, horvátok, Afrika... sok az átmeneti működési zavar. De azért eljövök, ezt megígérhetem. Nem tudom, miért, de valahogy kedvellek. — Fölkapta a Horváth melléről a százkilós gázvasalóját, az erkélyajtóhoz lépett. — Gyönyörű ez a te nőd — mondta visszanézve, aztán kilépett az erkélyre, megnyomott a vasalón valami titkos bütykőt, a szerkezetből apró kék lángok lövelltek, könnyedén fölemelték Istent, vissza, a sötét mennyekbe.

A Horváth felült az ágyban, zihált. Gyönyörű hitvese felriadt mellette.

— Ne rúgdoss! — morogta.

— Az Isten — vonaglott a Horváth. — Itt járt az Isten.

Innét kezdve prózaibb fordulatot vett a történet. A prózakomponistát orvosok kopogtatták, hallgatták, rönt-

Makó Judit rajza

Makó Judit → (Alwan)

MAKÓ Lajosné festő

Magyar Nemzet, 1992. május 27.

Fájdalommal tudatjuk, hogy **MAKÓ LAJOSNÉ** festőművész életének 59. évében elhunyt. Temetése 1992. június 1-jén 11 órakor a Lőrinci temetőben. A gyászoló család. (X)

gal. Az életrajzi regény műfaja nem nyitja meg előtte a költői szabadságot, nem jelenti számára azt, mintha elkanyarodhatnék a történeti hitelességtől. Ellenkezőleg: sok új, ismeretlen életrajzi anyagot és adatot gyűjtött össze, mielőtt leült volna — *regényt írni.*

A *biographie romacée* szerinte csak annyit enged meg, hogy az adatok értelmezése, megelevenítése, dramatizálása — ugyanolyan fontos, mint az adatok összegyűjtése és hitelességük tisztázása. *Az adat, a történeti hitelesség szent és sérthetetlen ebben a háromkötetes regényben,* amely csak azért regény, mert minden adat mögött keresi a hátteret, minden adat között keresi az összefüggést. Finom léleklátással, színes tollal, mindig azzal a becsületes igyekezettel, hogy *fantáziáját és rekonstrukciós leleményét is az igazság és a hitelesség szolgálatába állítsa.*

dolog, ahol is Pirandello, a nagy újító, sőt Marinetti is akadémikus és kényelmes úr... ezzel szemben Önöknél, ha jól tudom, azok közül az írók közül, akiket a külföld ismer és értékel[illegible] egyetlen egy sem tagja az akadémiának.

— Minálunk annak, aki „halhatatlan", nem kell okvetlenül halottnak is lennie. Én magam is, amint látja, szoros kontaktust tartok az élettel. Még pedig legmodernebb formáival. Ezt mutatja a Nuits Moscovites is, amelynek témáját Alexis Granoskyra, a moszkvai zsidószínház igazgatójára biztam megvalósítás céljából. Ő hívta életre Jean Natansennal azt a képsorozatot, amelyet magam is tökéletesnek tartok... Valljuk meg — az ember még lehet jó író attól, hogy jó filmtémákat ír...

Makó Lóránt, szerkezet-statikustervező

az Alba-Clasp építési rendszer fejlesztése.

Bhest III. Kaszásdülői lakótelep alapsony szintszámú beépítés

I. ütem Alba-Ház sortársasházai.

Szerkezettervező: Makó Lóránt (TTI-AREVRFI)

statikus -"-:

Beépítési terv: Kaszab Ákos.

Székesfehérvár, Öreghegy, Losonci úti sortársasházak.

Szerkezettervező: Makó Lóránt.

Magyar Építőművészet, 1986. 2., 18-old. + 19-old.

MDK

Makó Károly,

1906-ban az iskolában dolgozott.

A szabad iskola ideje. /1902-1912./ 82.1.

Dr. D. K.

MAKÓ Károly festő

1906-ban Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Réti Sz. 1954. 324. l.

Makó Károly

Nagybánya Liák kat. 1912

82

(Tolnamegyei)

Csipcsarap, III. 130.

Makó Kléger Sándor

— **Kormányzói elismerés a budaörsi repülőtér építőinek.** A kormányzó megengedte, hogy a budaörsi repülőtér építése körül szerzett érdemeikért *Makó-Kléger* Sándor miniszteri osztályfőnöki címmel és jelleggel felruházott miniszteri tanácsosnak, *Fidy* Béla miniszteri tanácsosnak, *Elischer* Pál miniszteri műszaki tanácsosnak és *Széchy* Károly főmérnöknek, valamint báró *Babarczy* István székesfővárosi tanácsnoknak *elismerését* tudtul adják.

Pesti Napló

1937. okt. 24.

Komáromi János, mint császárvadászhadnagy (1916)

M. D. K.

MAKÓ Lóránt építész

Vasúti hidmerlegház MNOT 68-55

Molnár Rudolffal

Mnot katalógusa 1958. 207. l.

M.N.M.

MAKÓ Lóránd építész

Vasúti rakodók MNOT 169/a-g-54

Pápa Sándor

MNOT katalógusa 1958. 214-218. l.

M.D.K.

Makó Lóránt

A Szegedi olajközpont tervpályázaton díjazva.

45000 Ft-os megvétel

Társtervező: Selényi István, Szemerédi Magda, Papp Gábor, Csavarga Miklós, Faludy E. Péter

Magyar Építőművészet 1967/5. 2-3.l.

M.D.K.

Makó Lóránt épitész

A Zánkai Központi Uttörőváros tervpályázatán I. dij

Társtervező: Szabó Iván- Szmetana György- Mester Jenő- Pataki György- Lásuló Ferenc- Méhis Lajos- Varga Endre

Magyar Épitőművészet 1966/2. 6-5.1. 12

M.D.K.

Makó Lóránt épitész

Orvostovábbképző Intézet, Sebészeti Tömb
tervpályázata 27ooo Ft-os dijazás

Tár stervező: Rados Márta- Szabó Dénes

Magyar Épitőművészet 1966/5. 2-8.l.

M.S.A.

Makó Lorant

II. éves műegyetemi hallgató és

tovább

Pénzes József

II. éves műegyetemi hallgató

az alábbi pályázatom autobusz végállomás c. egy-egy servükkel külön-külön III. díjat nyertek.

Tabéry Iván: Építészhallgatók pályazmunkái az „Új Építészet" pályázatán. Új Építészet 1948. 4. sz. 135. l.

os munkaidőt egyelőre érintetlenül ha-
sztviselőktől, hogy ha teendőiket a hi-
elintézni nem tudják, a munkaidőt, mi-
is önként meghosszabbitják. Abban a nem
munka menetében a fentiek dacára fenn-
n lennék az ügyrendben biztositott jog-

s és irattár szempontjából a miniszte-
srendszer marad érvényben. /26 § /2/
Bizottságot pedig felhivom, hogy az
endszerének esetleges egyszerüsités
tárgyává s arra, valamint a rendbirság

./.

o t t s á g á n a k ,

B u d a p e s t.
- - - - - - - - -

Makó Lóránt

tervezte kö-gü poliacélvázat ismertet (képpel)

Pozsgai Lajos: Korszerüségi törekvések a hazai acél-szerkezet épitésben. Magy.ép.ip. 1971.6.sz.374-383.1.

MAKÓ Nándor festő (1874-1893)

KALAPIS Zoltán: Festők nyomában. Újvidék : Fórum, 1991 50.p.

Michelangelo egy üzemben széklábakat farag (ő, jellemzően XIX századi elképzelés!) — de mi történne, ha elúnva magát vagy egyszerűen bosszankodásból: tragikus értelmű selejtet gyártana? Ez már XX. századvégi ötlet. Ime, Gaál József műveinek egyik értelmezése. A bénák (vagy inkább a sorsuk) esztétikuma elvárja, hogy mint a missziós páterek az egykori vadak közé, a festő elmenjen értük a teremtés szélére is, mert a mi társadalmunkhoz tartoznak ők is. Van ebben valami vad misszió.

Lehet, hogy tévedtem, és Gaál mégse véletlenül került most spanyol földre, fekete háttereivel, minthogy ezen a helyen mint a legsötétebb színhez évszázadok óta olyan nagyon értenek — a bénák sorsával foglalkozót, a misszióst talán emiatt juttatta ide a zsűri. Mint olyant, aki csillagnyi távolságból nézve a földgömb fordulatakor fejjel lefelé mutatkozik a szemlélőnek. Én csak utaskísérő, vagy ha úgy tetszik, a művészeknek csak Sancho Panzája lehetek. Felhívom tehát kedves figyelmüket, legyenek irántuk megértéssel.

(Elhangzott beszéd a sevillai EXPO '92 Imagen del Otro

Makói rk. plébánia
templom oltárképe

Csepregi Imre: A
makói Szt. István
plébániatemplomban
őrzött Havi-boldog-
asszony-kép. Makó
1937

Lyont (446)

<Makó – mezőkopáncsi templomrom>

Szabó Imre: A <>

8-r. 17 kép, 31 l.

Makó, 1936.

Gent (2086)

. Százhárom kor. 64 fill.
lulirt a Kerczai plebános Ur
izott a Veleméri rkath. ösré.
indelyezési munkálatainak
és munkabér fejében kifizet-

it homoru zsindely 16 darab
rban. — — — — 6.40 fill
fill. x 124 darab — 7.44 —
fill. — — — 49-80 —
káért — — — 40 —